
NOV: ANGL: 1650: SIGILL: COLL: HARVARD: CANTAB:
CHRISTO ET ECCLESIÆ

AESCHYLEA ORESTIA.

PARS I.

AGAMEMNON.

CUM

SCHOLIIS, COMMENTARIO ET NOTIS SPANHEMIANIS.

EDIDIT

C. G. HAUPT.

BEROLINI, MDCCCXXXVII.
IN LIBRARIA ENSLINIANA
(FERDINAND MÜLLER) BREITE STRASSE № 23.

ΑΙΣΧΥΛΟΥ

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΦΥΛΑΞ.
ΧΟΡΟΣ.
ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.
(ΤΑΛΘΥΒΙΟΣ) ΚΗΡΥΞ.
ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.
ΚΑΣΑΝΔΡΑ.
ΑΙΓΙΣΘΟΣ.
Προλογίζει δὲ ὁ φύλαξ, θεράπων Ἀγαμέμνονος.

Ὀρέστης, Ἠλέκτρα, Τροφός adduntur in Turn., scilicet e Choephoris, quae fabula Agamemnoni adhaerebat. Deinde θεράπων Ἀγαμέμνονος ὁ προλογιζόμενος, οὐχὶ ὁ ὑπὸ Αἰγίσθου ταχθεὶς φύλαξ leguntur in Ald. Turn., scilicet ex Hom. Odyss. IV. 524.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ

ΤΗΣ ΤΟΥ

ΑΙΣΧΥΛΟΥ ΤΡΑΓΩΔΙΑΣ

Η ΕΠΙΓΡΑΦΕΤΑΙ

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.

Ἀγαμέμνων εἰς Ἴλιον ἀπιὼν τῇ Κλυταιμνήστρᾳ, εἰ πορθήσει [1] τὸ Ἴλιον, ὑπέσχετο [2] τῆς αὐτῆς ἡμέρας σημαίνειν διὰ πυρσοῦ. ὅθεν σκοπὸν ἐκάθισεν ἐπὶ μισθῷ Κλυταιμνήστρα, ἵνα τηροίη τὸν πυρσόν. καὶ ὁ μὲν ἰδὼν ἀπήγγειλεν· αὐτὴ δὲ τὸν [3] τῶν πρεσβυτῶν ὄχλον μεταπέμπεται περὶ τοῦ πυρσοῦ ἐροῦσα· ἐξ ὧν καὶ ὁ χορὸς συνίσταται· οἵτινες ἀκούσαντες παιανίζουσι. [4] μετ' οὐ πολὺ δὲ καὶ Ταλθύβιος παραγίνεται, καὶ τὰ κατὰ τὸν πλοῦν διηγεῖται. Ἀγαμέμνων δ' ἐπὶ ἀπήνης ἔρχεται· εἵπετο δ' αὐτῷ ἑτέρα ἀπήνη, ἔνθα ἦν τὰ λάφυρα καὶ ἡ Κασάνδρα. αὐτὰς μὲν οὖν προεισέρχεται εἰς τὸν οἶκον συν τῇ Κλυταιμνήστρᾳ. Κασάνδρα δὲ προμαντεύεται, πρὶν εἰς τὰ βασίλεια εἰσελθεῖν, τὸν ἑαυτῆς καὶ τοῦ Ἀγαμέμνονος θάνατον, καὶ τὴν ἐξ Ὀρέστου μητροκτονίαν, καὶ εἰσπηδᾷ ὡς θανουμένη, ῥίψασα τὰ στέμματα. τοῦτο δὲ τὸ μέρος τοῦ δράματος θαυμάζεται, [5] ὡς ἔκπληξιν ἔχον καὶ οἶκτον ἱκανόν. [6]

---

1. f. κορθήσοι 2. ὑπέσχετο om., et ἔφη post σημαίνειν addit. 3. τὸν om. 4. παιανιάζουσι 5. (θαυμαστόν ἐστι) 6. vulg. ὡς καὶ ἔκπληξιν καὶ οἶκτον ἱκανὸν ἐμποιεῖν

ἰδίως δὲ Αἰσχύλος τὸν Ἀγαμέμνονα ἐπὶ σκηνῆς[7] ἀναιρεῖσθαι ποιεῖ· τὸν δὲ Κασάνδρας σιωπήσας θάνατον νεκρὰν αὐτὴν ὑπέδειξε.[8] πεποίηκέ τε Αἴγισθον καὶ Κλυταιμνήστραν ἑκάτερον διϊσχυριζόμενον περὶ τῆς ἀναιρέσεως, ἑνὶ κεφαλαίῳ· τὴν μὲν, τῇ ἀναιρέσει Ἰφιγενείας, τὸν δὲ, ταῖς τοῦ πατρὸς Θυέστου[9] ἐξ Ἀτρέως συμφοραῖς.

Ἐδιδάχθη τὸ δρᾶμα ἐπὶ ἄρχοντος Φιλοκλέους, Ὀλυμπιάδι ὀγδοηκόστῃ,[10] ἔτει δευτέρῳ. πρῶτος Αἰσχύλος Ἀγαμέμνονι, Χοηφόροις, Εὐμενίσι, Πρωτεῖ σατυρικῷ.[11] ἐχορήγει Ξενοκλῆς Ἀφιδνεύς.

---

7. f. ὑπὸ (f. ἀπὸ) σκηνῆς 8. (ἀπέδειξε) 9. Ὀρέστου (Αἰγίσθου) 10. Conj. = εἰκοστῇ ὀγδόῃ vulg. 11. (πρῶτος σατυρικῷ).

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.

ΦΥΛΑΞ.

Θεοὺς μὲν αἰτῶ τῶνδ' ἀπαλλαγὴν πόνων,
Φρουρᾶς ἐτείας μῆκος, ἣν κοιμώμενος
Στέγαις 'Ατρειδῶν ἄγκαθεν, κυνὸς δίκην,
Ἄστρων κάτοιδα νυκτέρων ὁμήγυριν,
Καὶ τοὺς φέροντας χεῖμα καὶ θέρος βροτοῖς
Λαμπροὺς δυνάστας, ἐμπρέποντας αἰθέρι
'Αστέρας, ὅταν φθίνωσιν, ἀντολάς τε τῶν·
Καὶ νῦν φυλάσσω λαμπάδος τὸ σύμβολον,
Αὐγὴν πυρὸς φέρουσαν ἐκ Τροίας φάτιν,
'Αλώσιμόν τε βάξιν· ὧδε γὰρ κρατεῖ
Γυναικὸς ἀνδρόβουλον ἐλπίζον κέαρ.
Εὖτ' ἂν δὲ νυκτίπλαγκτον ἔνδροσόν τ' ἔχω
Εὐνὴν ὀνείροις οὐκ ἐπισκοπουμένην
'Εμήν, φόβος γὰρ ἀνθ' ὕπνου παραστατεῖ
Τὸ μὴ βεβαίως βλέφαρα συμβαλεῖν ὕπνῳ·
Ὅταν δ' ἀείδειν ἢ μινύρεσθαι δοκῶ,
Ὕπνου τόδ' ἀντίμολπον ἐντέμνων ἄκος,
Κλαίω τότ' οἴκου τοῦδε συμφορὰν στένων,
Οὐχ ὡς τὰ πρόσθ' ἄριστα διαπονουμένου.
Νῦν δ' εὐτυχὴς γένοιτ' ἀπαλλαγὴ πόνων
Εὐαγγέλου φανέντος ὀρφναίου πυρός.
Ὦ χαῖρε λαμπτὴρ νυκτὸς, ἡμερήσιον
Φάος πιφαύσκων καὶ χορῶν κατάστασιν

---

2. μῆκος δ' ἣν (— ἦν = ἣν) = μῆκος ἣν — f. μῆχος 3. ἔγκαθεν 4. νεκτέρων 5. (βροτοὺς) = βροτοῖς θέρος 7. ὅτ' ἂν 10. 11. v. κρατεῖν Γ. d. ἐλπίζω 11. ἐλπίζων 12. (εὖτ' ἂν γε.) 14. (f. Εμοί.) 16. ὅτ' ἂν 17. ἐκτέμνων 22. λαμπτὴρ, v. ἡμ. 23. νῦν φῶς — (χωρῶν).

Πολλῶν ἐν Ἄργει, τῆςδε συμφορᾶς χάριν.
Ἰοὺ ἰού·
Ἀγαμέμνονος γυναικὶ σημαίνω τορῶς,
Εὐνῆς ἐπαντείλασαν ὡς τάχος δόμοις
Ὀλολυγμὸν εὐφημοῦντα τῇδε λαμπάδι
Ἐπορθιάζειν, εἴπερ Ἰλίου πόλις
Ἑάλωκεν, ὡς ὁ φρυκτὸς ἀγγέλλων πρέπει·
Αὐτός τ' ἔγωγε φροίμιον χορεύσομαι.
Τὰ δεσποτῶν γὰρ εὖ πεσόντα θήσομαι
Τρὶς ἓξ βαλούσης τῆςδέ μοι φρυκτωρίας.
Γένοιτο δ' οὖν μολόντος εὐφιλῆ χέρα
Ἄνακτος οἴκων τῇδε βαστάσαι χερί.
Τὰ δ' ἄλλα σιγῶ· βοῦς ἐπὶ γλώσσῃ μέγας
Βέβηκεν· οἶκος δ' αὐτός, εἰ φθογγὴν λάβοι,
Σαφέστατ' ἂν λέξειεν. ὡς ἑκὼν ἐγὼ
Μαθοῦσιν αὐδῶ, κοὐ μαθοῦσι λήθομαι.

ΧΟΡΟΣ.

Δέκατον μὲν ἔτος τόδ' ἐπεὶ Πριάμου
Μέγας ἀντίδικος,
Μενέλαος ἄναξ ἠδ' Ἀγαμέμνων,
Διθρόνου Διόθεν καὶ δισκήπτρου
Τιμῆς, ὀχυρὸν ζεῦγος Ἀτρειδᾶν,
Στόλον Ἀργείων χιλιοναύταν
Τῆςδ' ἀπὸ χώρας
Ἦραν, στρατιῶτιν ἀρωγάν,
Μέγαν ἐκ θυμοῦ κλάζοντες Ἄρη,
Τρόπον αἰγυπιῶν, οἵτ' ἐκπατίοις
Ἄλγεσι παίδων ὕπατοι λεχέων
Στροφοδινοῦνται,
Πτερύγων ἐρετμοῖσιν ἐρεσσόμενοι,
Δεμνιοτήρη
Πόνον ὀρταλίχων ὀλέσαντες·
Ὕπατος δ' ἀΐων ἤ τις Ἀπόλλων,

---

25. ἰου, ἰού. 26. v. σημανῶ 27. (εὐνὴν.) 29. ἐπορθριάζειν 30. ἀγγέλων 33. (βαλοῦσα — τῆς ἐμῆς φρ.) 39. καὶ οὐ 40. ἐπὶ — Πριάμῳ 44. Ἀτρειδῶν 45. (Ἴλιον αὐτὰν) 47. (στρατιώτην) 48. κλάγξαντες 50. v. ἄλγεσσι 52. f. ἐρέτμοις ἀνερεσσόμενοι

Ἢ Παν, ἢ Ζεὺς, οἰωνόθροον
Γόον ὀξυβόαν
Τῶνδε μετοίκων ὑστερόποινον
Πέμπει παραβᾶσιν Ἐρινύν.
Οὕτω δ' Ἀτρέως παῖδας ὁ κρείσσων
Ἐπ' Ἀλεξάνδρῳ πέμπει ξένιος
Ζεὺς πολυάνορος ἀμφὶ γυναικὸς
Πολλὰ παλαίσματα καὶ γυιοβαρῆ
Γόνατος κονίαισιν ἐρειδομένου
Διακναιομένης τ' ἐν προτελείοις
Κάμακος θήσων Δαναοῖσιν
Τρωσί θ' ὁμοίως. ἔστι δ' ὅπη νῦν
Ἔστι· τελεῖται δ' ἐς τὸ πεπρωμένον·
Οὔθ' ὑποκλείων, οὔθ' ὑπολείβων,
Οὔτε δακρύων ἀπύρων ἱερῶν
Ὀργὰς ἀτενεῖς παραθέλξει.
Ἡμεῖς δ' ἀτίται σαρκὶ παλαιᾷ
Τῆς τότ' ἀρωγῆς ὑπολειφθέντες
Μίμνομεν, ἰσχὺν
Ἰσόπαιδα νέμοντες ἐπὶ σκήπτροις.
Ὅ τε γὰρ νεαρὸς μυελὸς στέρνων
Ἐντὸς ἀνάσσων
Ἰσόπρεσβυς, Ἄρης δ' οὐκ ἔνι χώρᾳ,
Τὸ θ' ὑπέργηρων φυλλάδος ἤδη
Κατακαρφομένης τρίποδας μὲν ὁδοὺς
Στείχει, παιδὸς δ' οὐδὲν ἀρείων
Ὄναρ ἡμερόφαντον ἀλαίνει.

Σὺ δὲ, Τυνδάρεω
Θύγατερ, βασίλεια Κλυταιμνήστρα,
Τί χρέος; τί νέον; τί δ' ἐπαισθομένη,
Τίνος ἀγγελίας

---

63. (γαιοβαρῆ) 64. (ἐρειπομένου) = f. κονίαις ἐνερειδομένου 66. v. Δαναοῖσι 69. v. ὑποκλαίων 70. δα(ο)κεύων 72. v. ἀτίτᾳ 76. MSS. ὅτε 77. f. ὀνάσσων 78. f. ἔνι γ' ὥρᾳ 79. (v. τιθικεργηρως) f. τόθι περ γηράς 80. τρίποδος 82. ἡμερόφατον 84. f. θύγατερ βασίλει', ὦ Κλ.

Πειθοῖ περίπεμπτα θυοσκινεῖς;
Πάντων δὲ θεῶν τῶν ἀστυνόμων,
Ὑπάτων, χθονίων,
Τῶν τ᾽ οὐρανίων τῶν τ᾽ ἀγοραίων,
Βωμοὶ δώροισι φλέγονται·
Ἄλλη δ᾽ ἄλλοθεν οὐρανομήκης
Λαμπὰς ἀνίσχει,
Φαρμασσομένη χρίσματος ἁγνοῦ
Μαλακαῖς ἀδόλοισι παρηγορίαις
Πελάνῳ μυχόθεν βασιλείῳ.
Τούτων λέξασ᾽ ὅ τι καὶ δυνατὸν
Καὶ θέμις αἰνεῖν,
Παίων τε γενοῦ τῆςδε μερίμνης,
Ἣ νῦν τοτὲ μὲν κακόφρων τελέθει,
Τοτὲ δ᾽ ἐκ θυσιῶν ἀγανὰ φαίνουσ᾽
Ἐλπὶς ἀμύνει φροντίδ᾽ ἄπληστον,
Τὴν θυμοβόρον φρένα λύπης.

Κύριός εἰμι θροεῖν ὅδιον κράτος αἴσιον ἀνδρῶν στρ. α΄.
Ἐκτελέων· ἔτι γὰρ θεόθεν καταπνείει πειθὼ μολπὰν,
ἀλκὰν σύμφυτος αἰών·
Ὅπως Ἀχαιῶν δίθρονον κράτος Ἑλλάδος ἥβαν
Ξύμφρονα τὰν γᾶν πέμπει σὺν δορὶ καὶ χερὶ πράκτορι
θούριος ὄρνις, Τευκρίδ᾽ ἐπ᾽ αἶαν
Οἰωνῶν βασιλεῦς βασιλεῦσι νεῶν, ὁ κελαινὸς, ὅ τ᾽
ἐξόπιν ἀργῆς
Φανέντες ἴκταρ μελάθρων, χερὸς ἐκ δορυπάλτου,
παμπρέπτοις ἐν ἕδραισιν,

87. κυθοῖ — θυοσκεῖς (-κοεῖς) — f. περίπεμφθ᾽, ἆ. 91. δώροις 94. χρίματος 95. f. ἀδόλοις τε 97. λέξ᾽ ὅτι — (κ. σοι δ.) 98. εἰπεῖν 100. νῦν ἔσθ᾽ ὅτε — (εὖθ᾽ ὅτε κακ.) 101. φαίνεις (φανεῖσ᾽) — ἄγαν ἀφ. f. ἀγάν᾽ ἀμφαίνουσ᾽ 102. ἄπλειστον 103. MSS. τὴν θυμόφθορον λύπης φρένα = vel τὴν θυμοβόρον λύπης φρένα (— φρένα λύπης = λυποφρένα) 104. (ὅσιον) 105. f. ἐντελέων (f. ἐκ τελ.) — καταπνεύει = ...πνέει — f. μολπᾶν ἀλκᾷ s. ἀλκὰν 106. ἥβας 107. (ταγὰν = ταγᾶν) — v. πέμπη ξὺν δ. δίκας πρ. 108. MSS. βασιλεῦς — ἀργίας = ἀργείας 109. (οἱ φαν.) — δορικ. ≠ (δορυπάλκτου) — MSS. παμπρέποις (...ποισιν = -πτεσιν) — (ἕδραις)

Βοσκόμενοι λαγίναν, ἐρικύματα φέρματι, γένναν,
Βλαβέντα λοισθίων δρόμων.
Αἴλινον, αἴλινον εἰπὲ, τὸ δ' εὖ νικάτω.
Κεδνὸς δὲ στρατόμαντις ἰδὼν δύο λέμμασι δισσοὺς
ἀντ. ά.
Ἀτρεΐδας μαχίμους ἐδάη λαγοδαίτας πομπούς τ' ἀρχάς·
οὕτω δ' εἶπε τεράζων·
Χρόνῳ μὲν ἀγρεῖ Πριάμου πόλιν ἅδε κέλευθος,
Πάντα δὲ πύργων κτήνη πρόσθε τὰ δημιοπληθῆ
μοῖρ' ἀλαπάξει πρὸς τὸ βίαιον.
Οἷον μή τις ἄγα θεόθεν κνεφάσῃ προτυπὸν στόμιον
μέγα Τροίας
Στρατωθέν. Οἴκῳ γὰρ ἐπίφθονος Ἄρτεμις ἁγνὰ
πτανοῖσιν κυσὶ πατρὸς
Αὐτότοκον πρὸ λόχου μογερὰν πτάκα θυομένοισιν·
Στυγεῖ δὲ δεῖπνον αἰετῶν.
Αἴλινον, αἴλινον εἰπὲ, τὸ δ' εὖ νικάτω.
Τόσον περ εὔφρων ἁ καλὰ μεσῳδ.
Δρόσοις ἀάπτοις τῶν μαλερῶν
Πάντων τ' ἀγρονόμων φιλομάστοις
Θηρῶν ὀβρικάλοισι, τερπνὰ
Τούτων αἰτεῖ ξύμβολα κρᾶναι,
Δεξιὰ μὲν, κατάμομφα δὲ φάσματα στρουθῶν.
Ἰήϊον (δὲ) καλέω παιάν,
Μή τινας ἀντιπνόους Δαναοῖς χρονίας ἐχενῆδας
Ἀπλοίας τεύξῃ,
Σπευδομένα θυσίαν ἑτέραν, ἄνομόν τιν', ἄδαιτον,

---

110. (βοσκομένην) — ἐρικύμονα — (φέρβοντο) = φέρματα 113. λήμμασι, v. λήμασι 114. f. Ἀτρεΐδας — λογοδαίτας (λαγαδ.) — ἀρχοὺς 115. f. αἱρεῖ 116. μοῖρα λαπάξει 117. οἷον μητ. — MSS. ἄτα προτυπὲν = προτυπὲς = (κνεφάσειε — προτυφθὲν) 118. f. οἴκοι — f. στρατωμένοις· τοῖς γ. = στρατευθὲν — πτανοῖς 119. πτῶκα 122. τόσσον — ἄφρων = καλὰ 123. δρόσοισιν — MSS. ἀέλπτοις = ἀέπτοισι — v. μαλερῶν ὄντων (ὄλτων) f. λεπτοῖς μαλλεόντων 125. (ὀκρικάλοισι,) f. ὀβρικ. τερπνά, 126. f. αἰνεῖ — κράναι = φάναι 127. τῶν στρ. f. δέξια μὲν στρουθῶν, κατ. δ. φ. 128. ἴηον — f. ἰὴ ἰὴ — MSS. Παιᾶνα 129. v. ἐχενηΐδας = (ἐχεν. χρον.) 130. ἀπλοΐας = ἀπλοΐδας 131. σπενδομένα (σπαρδ.)

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΦΥΛΑΞ.
ΧΟΡΟΣ.
ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.
(ΤΑΛΘΥΒΙΟΣ) ΚΗΡΥΞ.
ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.
ΚΑΣΑΝΔΡΑ.
ΑΙΓΙΣΘΟΣ.
Προλογίζει δὲ ὁ φύλαξ, θεράπων Ἀγαμέμνονος.

Ὀρέστης, Ἠλέκτρα, Τροφός adduntur in Turn., scilicet e Choephoris, quae fabula Agamemnoni adhaerebat. Deinde θεράπων Ἀγαμέμνονος ὁ προλογιζόμενος, οὐχὶ ὁ ὑπὸ Αἰγίσθου ταχθεὶς φύλαξ leguntur in Ald. Turn., scilicet ex Hom. Odyss. IV. 524.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ

ΤΗΣ ΤΟΥ

ΑΙΣΧΥΛΟΥ ΤΡΑΓΩΔΙΑΣ

Η ΕΠΙΓΡΑΦΕΤΑΙ

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.

Ἀγαμέμνων εἰς Ἴλιον ἀπιὼν τῇ Κλυταιμνήστρᾳ, εἰ πορθήσει [1] τὸ Ἴλιον, ὑπέσχετο [2] τῆς αὐτῆς ἡμέρας σημαίνειν διὰ πυρσοῦ. ὅθεν σκοπὸν ἐκάθισεν ἐπὶ μισθῷ Κλυταιμνήστρα, ἵνα τηροίη τὸν πυρσόν. καὶ ὁ μὲν ἰδὼν ἀπήγγειλεν· αὐτὴ δὲ τὸν [3] τῶν πρεσβυτῶν ὄχλον μεταπέμπεται περὶ τοῦ πυρσοῦ ἐροῦσα· ἐξ ὧν καὶ ὁ χορὸς συνίσταται· οἵτινες ἀκούσαντες παιανίζουσι. [4] μετ' οὐ πολὺ δὲ καὶ Ταλθύβιος παραγίνεται, καὶ τὰ κατὰ τὸν πλοῦν διηγεῖται. Ἀγαμέμνων δ' ἐπὶ ἀπήνης ἔρχεται· εἵπετο δ' αὐτῷ ἑτέρα ἀπήνη, ἔνθα ἦν τὰ λάφυρα καὶ ἡ Κασάνδρα. αὐτὸς μὲν οὖν προεισέρχεται εἰς τὸν οἶκον συν τῇ Κλυταιμνήστρᾳ. Κασάνδρα δὲ προμαντεύεται, πρὶν εἰς τὰ βασίλεια εἰσελθεῖν, τὸν ἑαυτῆς καὶ τοῦ Ἀγαμέμνονος θάνατον, καὶ τὴν ἐξ Ὀρέστου μητροκτονίαν, καὶ εἰσπηδᾷ ὡς θανουμένη, ῥίψασα τὰ στέμματα. τοῦτο δὲ τὸ μέρος τοῦ δράματος θαυμάζεται, [5] ὡς ἔκπληξιν ἔχον καὶ οἶκτον ἱκανόν. [6]

---

1. f. πορθήσοι 2. ὑπέσχετο om., et ἔφη post σημαίνειν addit. 3. τὸν om. 4. παιανιάζουσι 5. (θαυμαστόν ἐστι) 6. vulg. ὡς καὶ ἔκπληξιν καὶ οἶκτον ἱκανὸν ἐμποιεῖν

ἰδίως δὲ Αἰσχύλος τὸν Ἀγαμέμνονα ἐπὶ σκηνῆς[7] ἀναιρεῖσθαι ποιεῖ· τὸν δὲ Κασάνδρας σιωπήσας θάνατον νεκρὰν αὐτὴν ὑπέδειξε.[8] πεποίηκέ τε Αἴγισθον καὶ Κλυταιμνήστραν ἑκάτερον διϊσχυριζόμενον περὶ τῆς ἀναιρέσεως, ἑνὶ κεφαλαίῳ· τὴν μὲν, τῇ ἀναιρέσει Ἰφιγενείας, τὸν δὲ, ταῖς τοῦ πατρὸς Θυέστου[9] ἐξ Ἀτρέως συμφοραῖς.

Ἐδιδάχθη τὸ δρᾶμα ἐπὶ ἄρχοντος Φιλοκλέους, Ὀλυμπιάδι ὀγδοηκόστῃ,[10] ἔτει δευτέρῳ. πρῶτος Αἰσχύλος Ἀγαμέμνονι, Χοηφόροις, Εὐμενίσι, Πρωτεῖ σατυρικῷ.[11] ἐχορήγει Ξενοκλῆς Ἀφιδνεύς.

---

7. f. ὑπὸ (f. ἀπὸ) σκηνῆς 8. (ἀπέδειξε) 9. Ὀρέστου (Αἰγίσθου) 10. Conj. = εἰκοστῇ ὀγδόῃ vulg. 11. (πρῶτος σατυρικῷ).

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.

ΦΥΛΑΞ.

Θεοὺς μὲν αἰτῶ τῶνδ' ἀπαλλαγὴν πόνων,
Φρουρᾶς ἐτείας μῆκος, ἣν κοιμώμενος
Στέγαις Ἀτρειδῶν ἄγκαθεν, κυνὸς δίκην,
Ἄστρων κάτοιδα νυκτέρων ὁμήγυριν,
Καὶ τοὺς φέροντας χεῖμα καὶ θέρος βροτοῖς
Λαμπροὺς δυνάστας, ἐμπρέποντας αἰθέρι
Ἀστέρας, ὅταν φθίνωσιν, ἀντολάς τε τῶν·
Καὶ νῦν φυλάσσω λαμπάδος τὸ σύμβολον,
Αὐγὴν πυρὸς φέρουσαν ἐκ Τροίας φάτιν,
Ἁλώσιμόν τε βάξιν· ὧδε γὰρ κρατεῖ
Γυναικὸς ἀνδρόβουλον ἐλπίζον κέαρ.
Εὖτ' ἂν δὲ νυκτίπλαγκτον ἔνδροσόν τ' ἔχω
Εὐνὴν ὀνείροις οὐκ ἐπισκοπουμένην
Ἐμήν, φόβος γὰρ ἀνθ' ὕπνου παραστατεῖ
Τὸ μὴ βεβαίως βλέφαρα συμβαλεῖν ὕπνῳ·
Ὅταν δ' ἀείδειν ἢ μινύρεσθαι δοκῶ,
Ὕπνου τόδ' ἀντίμολπον ἐντέμνων ἄκος,
Κλαίω τότ' οἴκου τοῦδε συμφορὰν στένων,
Οὐχ ὡς τὰ πρόσθ' ἄριστα διαπονουμένου.
Νῦν δ' εὐτυχὴς γένοιτ' ἀπαλλαγὴ πόνων
Εὐαγγέλου φανέντος ὀρφναίου πυρός.
Ὦ χαῖρε λαμπτὴρ νυκτὸς, ἡμερήσιον
Φάος πιφαύσκων καὶ χορῶν κατάστασιν

---

2. μῆκος δ' ἦν (— ἦν = ἦν) = μῆκος ἦν — f. μῆχος 3. ἔγκαθεν 4. νεκτέρων 5. (βροτοὺς) = βροτοῖς θέρος 7. ὅτ' ἂν 10. 11. v. κρατεῖν Γ. d. ἐλπίζω 11. ἐλπίζων 12. (εὖτ' ἂν γε.) 14. (f. Εμοί.) 16. ὅτ' ἂν 17. ἐκτέμνων 22. λαμπτὴρ, ν. ἡμ. 23. νῦν φῶς — (χωρῶν).

Πολλῶν ἐν Ἄργει, τῆςδε συμφορᾶς χάριν.
Ἰοὺ ἰού·
Ἀγαμέμνονος γυναικὶ σημαίνω τορῶς,
Εὐνῆς ἐπαντείλασαν ὡς τάχος δόμοις
Ὀλολυγμὸν εὐφημοῦντα τῇδε λαμπάδι
Ἐπορθιάζειν, εἴπερ Ἰλίου πόλις
Ἑάλωκεν, ὡς ὁ φρυκτὸς ἀγγέλλων πρέπει·
Αὐτός τ' ἔγωγε φροίμιον χορεύσομαι.
Τὰ δεσποτῶν γὰρ εὖ πεσόντα θήσομαι
Τρὶς ἓξ βαλούσης τῆςδέ μοι φρυκτωρίας.
Γένοιτο δ' οὖν μολόντος εὐφιλῆ χέρα
Ἄνακτος οἴκων τῇδε βαστάσαι χερί.
Τὰ δ' ἄλλα σιγῶ· βοῦς ἐπὶ γλώσσῃ μέγας
Βέβηκεν· οἶκος δ' αὐτὸς, εἰ φθογγὴν λάβοι,
Σαφέστατ' ἂν λέξειεν. ὡς ἑκὼν ἐγὼ
Μαθοῦσιν αὐδῶ, κοὐ μαθοῦσι λήθομαι.

ΧΟΡΟΣ.

Δέκατον μὲν ἔτος τόδ' ἐπεὶ Πριάμου
Μέγας ἀντίδικος,
Μενέλαος ἄναξ ἠδ' Ἀγαμέμνων,
Διθρόνου Διόθεν καὶ δισκήπτρου
Τιμῆς, ὀχυρὸν ζεῦγος Ἀτρειδᾶν,
Στόλον Ἀργείων χιλιοναύταν
Τῆςδ' ἀπὸ χώρας
Ἦραν, στρατιῶτιν ἀρωγάν,
Μέγαν ἐκ θυμοῦ κλάζοντες Ἄρη,
Τρόπον αἰγυπιῶν, οἵτ' ἐκπατίοις
Ἄλγεσι παίδων ὕπατοι λεχέων
Στροφοδινοῦνται,
Πτερύγων ἐρετμοῖσιν ἐρεσσόμενοι,
Δεμνιοτήρη
Πόνον ὀρταλίχων ὀλέσαντες·
Ὕπατος δ' ἀΐων ἤ τις Ἀπόλλων,

---

25. ἰοὺ, ἰού. 26. v. σημανῶ 27. (εὐνὴν.) 29. ἐπορθριάζειν 30. ἀγγέλων 33. (βαλοῦσα — τῆς ἐμῆς φρ.) 39. καὶ οὐ 40. ἐπὶ — Πριάμῳ 44. Ἀτρειδῶν 45. (Ἴλιον αὐτὰν) 47. (στρατιώτην) 48. κλάγξαντες 50. v. ἄλγεσσι 52. f. ἐρέτμοις ἀνερεσσόμενοι

Ἢ Παν, ἢ Ζεὺς, οἰωνόθροον
Γόον ὀξυβόαν
Τῶνδε μετοίκων ὑστερόποινον
Πέμπει παραβᾶσιν Ἐρινύν.
Οὕτω δ' Ἀτρέως παῖδας ὁ κρείσσων
Ἐπ' Ἀλεξάνδρῳ πέμπει ξένιος
Ζεὺς πολυάνορος ἀμφὶ γυναικὸς
Πολλὰ παλαίσματα καὶ γυιοβαρῆ
Γόνατος κονίαισιν ἐρειδομένου
Διακναιομένης τ' ἐν προτελείοις
Κάμακος θήσων Δαναοῖσιν
Τρωσί θ' ὁμοίως. ἔστι δ' ὅπη νῦν
Ἔστι· τελεῖται δ' ἐς τὸ πεπρωμένον·
Οὔθ' ὑποκλείων, οὔθ' ὑπολείβων,
Οὔτε δακρύων ἀπύρων ἱερῶν
Ὀργὰς ἀτενεῖς παραθέλξει.
Ἡμεῖς δ' ἀτίται σαρκὶ παλαιᾷ
Τῆς τότ' ἀρωγῆς ὑπολειφθέντες
Μίμνομεν, ἰσχὺν
Ἰσόπαιδα νέμοντες ἐπὶ σκήπτροις.
Ὅ τε γὰρ νεαρὸς μυελὸς στέρνων
Ἐντὸς ἀνάσσων
Ἰσόπρεσβυς, Ἄρης δ' οὐκ ἔνι χώρᾳ,
Τὸ θ' ὑπέργηρων φυλλάδος ἤδη
Κατακαρφομένης τρίποδας μὲν ὁδοὺς
Στείχει, παιδὸς δ' οὐδὲν ἀρείων
Ὄναρ ἡμερόφαντον ἀλαίνει.

Σὺ δὲ, Τυνδάρεω
Θύγατερ, βασίλεια Κλυταιμνήστρα,
Τί χρέος; τί νέον; τί δ' ἐπαισθομένη,
Τίνος ἀγγελίας

---

63. (γαιοβαρῆ) 64. (ἐρειπομένου) = f. κονίαις ἐνερειδομένου 66. v. Δαναοῖσι 69. v. ὑποκλαίων 70. δα(ο)κεύων 72. v. ἀτίτῳ 76. MSS. ὅτε 77. f. ὀνάσσων 78. f. ἔνι γ' ὥρᾳ 79. (v. τιθικεργηρως) f. τόθι περ γηράς 80. τρίποδος 82. ἡμερόφατον 84. f. θύγατερ βασίλει', ὦ Κλ.

Πειθοῖ περίπεμπτα θυοσκινεῖς;
Πάντων δὲ θεῶν τῶν ἀστυνόμων,
Ὑπάτων, χθονίων,
Τῶν τ' οὐρανίων τῶν τ' ἀγοραίων,
Βωμοὶ δώροισι φλέγονται·
Ἄλλη δ' ἄλλοθεν οὐρανομήκης
Λαμπὰς ἀνίσχει,
Φαρμασσομένη χρίσματος ἁγνοῦ
Μαλακαῖς ἀδόλοισι παρηγορίαις
Πελάνῳ μυχόθεν βασιλείῳ.
Τούτων λέξασ' ὅ τι καὶ δυνατὸν
Καὶ θέμις αἰνεῖν,
Παίων τε γενοῦ τῆσδε μερίμνης,
Ἣ νῦν τοτὲ μὲν κακόφρων τελέθει,
Τοτὲ δ' ἐκ θυσιῶν ἀγανὰ φαίνουσ'
Ἐλπὶς ἀμύνει φροντίδ' ἄπληστον,
Τὴν θυμοβόρον φρένα λύπης.

Κύριός εἰμι θροεῖν ὅδιον κράτος αἴσιον ἀνδρῶν στρ. ά.
Ἐκτελέων· ἔτι γὰρ θεόθεν καταπνείει πειθὼ μολπὰν,
ἀλκὰν σύμφυτος αἰών·
Ὅπως Ἀχαιῶν δίθρονον κράτος Ἑλλάδος ἥβαν
Ξύμφρονα ταν γᾶν πέμπει σὺν δορὶ καὶ χερὶ πράκτορι
θούριος ὄρνις, Τευκρίδ' ἐπ' αἶαν
Οἰωνῶν βασιλεῦς βασιλεῦσι νεῶν, ὁ κελαινὸς, ὅ τ'
ἐξόπιν ἀργῆς
Φανέντες ἴκταρ μελάθρων, χερὸς ἐκ δορυπάλτου,
παμπρέπτοις ἐν ἕδραισιν,

---

87. πυθοῖ — θυοσκεῖς (-κοεῖς) — f. περίπεμφθ', ἆ. 91. δώροις 94. χρίματος 95. f. ἀδόλοις τε 97. λέξ' ὅτι — (κ. σοι δ.) 98. εἰπεῖν 100. νῦν ἔσθ' ὅτε — (εὖθ' ὅτε κακ.) 101. φαίνεις (φανεῖσ') — ἄγαν ἀφ. f. ἀγάν' ἀμφαίνουσ' 102. ἄπλειστον 103. MSS. τὴν θυμόφθορον λύπης φρένα = vel τὴν θυμοβόρον λύπης φρένα (— φρένα λύπης = λυποφρένα) 104. (ὅσιον) 105. f. ἐντελέων (f. ἐκ τελ.) — καταπνεύει = ...πνέει — f. μολπᾶν ἀλκᾷ s. ἀλκὰν 106. ἥβας 107. (ταγὰν = ταγᾶν) — v. πέμπῃ ξὺν δ. δίκας πρ. 108. MSS. βασιλεῦς — ἀργίας = ἀργείας 109. (οἱ φαν.) — δορικ. ≠ (δορυπάλκτου) — MSS. καμπρέποις (...ποισιν = -πτεσιν) — (ἕδραις)

Βοσκόμενοι λαγίναν, ἐρικύματα φέρματι, γένναν,
Βλαβέντα λοισθίων δρόμων.
Αἴλινον, αἴλινον εἰπὲ, τὸ δ' εὖ νικάτω.
Κεδνὸς δὲ στρατόμαντις ἰδὼν δύο λέμμασι δισσοὺς
ἀντ. ά.
Ἀτρεΐδας μαχίμους ἐδάη λαγοδαίτας πομπούς τ' ἀρχάς·
οὕτω δ' εἶπε τεράζων·
Χρόνῳ μὲν ἀγρεῖ Πριάμου πόλιν ἅδε κέλευθος,
Πάντα δὲ πύργων κτήνη πρόσθε τὰ δημιοπληθῆ
μοῖρ' ἀλαπάξει πρὸς τὸ βίαιον.
Οἷον μή τις ἄγα θεόθεν κνεφάσῃ προτυπὸν στόμιον
μέγα Τροίας
Στρατωθέν. Οἴκῳ γὰρ ἐπίφθονος Ἄρτεμις ἀγνὰ
πτανοῖσιν κυσὶ πατρὸς
Αὐτότοκον πρὸ λόχου μογερὰν πτάκα θυομένοισιν·
Στυγεῖ δὲ δεῖπνον αἰετῶν.
Αἴλινον, αἴλινον εἰπὲ, τὸ δ' εὖ νικάτω.
Τόσον περ εὔφρων ἁ καλὰ μεσῳδ.
Δρόσοις ἀέπτοις τῶν μαλερῶν
Πάντων τ' ἀγρονόμων φιλομάστοις
Θηρῶν ὀβρικάλοισι, τερπνὰ
Τούτων αἰτεῖ ξύμβολα κρᾶναι,
Δεξιὰ μὲν, κατάμομφα δὲ φάσματα στρουθῶν.
Ἰήϊον (δὲ) καλέω παιάν,
Μή τινας ἀντιπνόους Δαναοῖς χρονίας ἐχενῆδας
Ἀπλοίας τεύξῃ,
Σπευδομένα θυσίαν ἑτέραν, ἄνομόν τιν', ἄδαιτον,

---

110. (βοσκομένην) — ἐρικύμονα — (φέρβοντο) = φέρματα 113. λήμμασι, v. λήμασι 114. f. Ἀτρεΐδας — λογοδαίτας (λαγαδ.) — ἀρχοὺς 115. f. αἱρεῖ 116. μοῖρα λαπάξει 117. οἷον μητ. — MSS. ἄτα προτυπὲν = προτυπὲς = (κνεφάσειε — προτυφθὲν) 118. f. οἶκοι — f. στρατωμένοις· τοῖς γ. = στρατευθὲν — πτανοῖς 119. πτῶκα 122. τόσσον — ἄφρων = καλὰ 123. δρόσοισιν — MSS. ἀέλπτοις = ἀέπτοισι — v. μαλερῶν ὄντων (ὀλτῶν) f. λεπτοῖς μαλλεόντων 125. (ὀκρικάλοισι,) f. ὀβρικ. τερπνά, 126. f. αἰνεῖ — κράναι = φάναι 127. τῶν στρ. f. δέξια μὲν στρουθῶν, κατ. δ. φ. 128. ἴηον — f. ἰὴ ἰὴ — MSS. Παιᾶνα 129. v. ἐχενηΐδας = (ἐχεν.-χρον.) 130. ἀπλοΐας = ἀπλοΐδας 131. σπενδομένα (σπαρδ.)

Νεικέων τέκτονα σύμφυτον, οὐ δεισήνορα. μίμνει
Φοβερὰ παλίνορσος
Οἰκονόμος δολία, μνάμων μῆνις τεκνόποινος.
Τοιάδε Κάλχας ξὺν μεγάλοις ἀγαθοῖς ἀπέκλαγξε
Μόρσιμ' ἀπ' ὀρνίθων ὁδίων οἴκοις βασιλείοις·
Τοῖς δ' ὁμόφωνον
Αἴλινον, αἴλινον εἰπὲ, τὸ δ' εὖ νικάτω.
Ζεὺς, ὅστις ποτ' ἐστὶν, εἰ τόδ' αὐτῷ φίλον κεκλημένῳ,
τοῦτό νιν προσεννέπω. στρ. β'.
Οὐκ ἔχω προσεικάσαι πάντ' ἐπισταθμώμενος
Πλὴν Διὸς, εἰ τὸ μάταν ἄπο φροντίδος ἄχθος
Χρὴ βαλεῖν ἐτητύμως.
Οὐδ' ὅστις πάροιθεν ἦν μέγας παμμάχῳ θράσει βρύων,
οὐδὲν ἂν λέξαι πρὶν ὤν, ἀντ. β'.
Ὃς δ' ἔπειτ' ἔφυ, τριακτῆρος οἴχεται τυχών.
Ζῆνα δέ τις προφρόνως ἐπινίκια κλάζων
Τεύξεται φρενῶν τὸ πᾶν,
Τὸν φρονεῖν βροτοὺς ὁδώσαντα, τῷ πάθει μάθος
θέντα κυρίως ἔχειν. στρ. γ'.
Στάζει δ' ἔν θ' ὕπνῳ πρὸ καρδίας μνησιπήμων πόνος,
καὶ παρ' ἄκοντας ἦλθε σωφρονεῖν·
Δαιμόνων δέ που χάρις βιαίως σέλμα σεμνὸν ἡμένων.
Καὶ τόθ' ἡγεμὼν ὁ πρέσβυς νεῶν 'Αχαϊκῶν,
μάντιν οὔ τινα ψέγων, ἀντ. γ'.
'Εμπαίοις τύχαισι συμπνέοντ', εὖτ' ἀπλοίᾳ κεναγ-
γεῖ βαρύνοντ' 'Αχαϊκὸς λεὼς,
Χαλκίδος πέραν ἔχων παλιῤῥόθοις ἐν Αὐλίδος τόποις·
Πνοαὶ δ' ἀπὸ Στρυμόνος μολοῦσαι στρ. δ'.
Κακόσχολοι, νήστιδες, δύσορμοι
Βροτῶν ἄλαι, ναῶν τε καὶ πεισμάτων ἀφειδεῖς,
Παλιμμήκη χρόνον τιθεῖσαι

---

133. v. γὰρ φοβ. — παλίνορτος 134. μνάμην 135. ἀπέκλαιξεν f. ἀπέκλαξεν 139. τοῦτον 141. Δία — v. τόδε μάταν 142. ἐτυτήμως 143. MSS. οὐδὲν λέξαι = οὐδέν τι πλέξαι f. οὐδαμοῦ λέξαι — f. ὄν. 144. f. ὅς τ' 147. (μάθοις = μαθὼν) 149. f. δήπου — βίαια 150. ἀχαιϊκῶν — MSS. οὔτινα — f. ψέγει 151. MSS. συμπνέων (συμπνέει) — ἀπλοίᾳ — κεναγεῖ — ἀχαιϊκὸς — v. τόποις, 155. MSS. τε om. — f. νεῶν.

Τρίβῳ κατέξαινον ἄνϑος Ἀργείων·
Ἐπεὶ δὲ καὶ πικροῦ χείματος ἄλλο μῆχαρ
Βριϑύτερον πρόμοισι
Μάντις ἔκλαγξε προφέρων
Ἄρτεμιν, ὥστε χϑόνα βάκτροις ἐπικρούσαντας Ἀτρεί-
δας δάκρυ μὴ κατασχεῖν·
Ἄναξ δ' ὁ πρέσβυς τόδ' εἶπε φωνῶν· ἀντ. δ'.
Βαρεῖα μὲν κὴρ τὸ μὴ πιϑέσϑαι·
Βαρεῖα δ' εἰ τέκνον δαΐξω, δόμων ἄγαλμα,
Μιαίνων παρϑενοσφάγοισι
Ῥείϑροις πατρῴους χέρας βωμοῦ πέλας.
Τί τῶνδ' ἄνευ κακῶν; πῶς λιπόναυς γένωμαι
Ξυμμαχίας ἁμαρτών;
Παυσανέμου γὰρ ϑυσίας
Παρϑενίου ϑ' αἵματος ὀργᾷ περιόργως ἐπιϑυ-
μεῖν ϑέμις; εὖ γὰρ εἴη.
Ἐπεὶ δ' ἀνάγκας ἔδυ λέπαδνον, στρ. ε'.
Φρενὸς πνέων δυςσεβῆ τροπαίαν ἄναγνον, ἀνίερον, τόϑεν
Τὸ παντότολμον φρονεῖν μετέγνω·
Βροτοῖς ϑρασύνει γὰρ αἰσχρόμητις
Τάλαινα παρακοπὰ πρωτοπήμων·
Ἔτλα δ' οὖν ϑυτὴρ γενέσϑαι ϑυγατρὸς γυναικοποί-
νων πολέμων ἀρωγὰν,
Καὶ προτέλεια ναῶν·
Λιτὰς δὲ καὶ κληδόνας πατρῴους ἀντ. ε'.
Παρ' οὐδὲν αἰῶν απαρϑένειόν τ' ἔϑεντο φιλόμαχοι βραβῆς.
Φράσεν δ' ἀόζοις πατὴρ μετ' εὐχὰν,
Δίκαν χιμαίρας ὕπερϑε βωμοῦ
Πέπλοισι περιπετῆ, παντὶ ϑυμῷ
Προνωπῆ λαβεῖν ἀέρδην, στόματός τε καλλιπρῴ-
ρου φυλακὰν κατασχεῖν

---

161. ὅς τε 163. πείϑεσϑαι 165. παρϑενοσφάγοις 166. MSS. ῥεέϑροις 167. τίς πῶς λιπ. = τί τῶς λ. — λιπόναυς τε 170. ὀργᾶ (ὀργαὶ) = αὐδᾷ ϑέμις· — γὰρ εὖ εἴη 172. (ἀνίερόν ϑ' ὅϑεν) 173. τὸ πάντολμον 179. v. παρϑένιον — MSS. τ' om. — βραβεῖς 180. φράσε 181. χειμαίρας 183. (βαλεῖν) — καλλίπρωρον — φυλακαγκατα-σχεῖν

Φθόγγον ἀραῖον οἴκοις,
Βίᾳ χαλινῶν τ' ἀναύδῳ μένει. στρ. ζ'.
Κρόκου βαφὰς ἐς πέδον χέουσα
Ἔβαλλ' ἕκαστον θυτήρων
Ἀπ' ὄμματος βέλει φιλοίκτῳ,
Πρέπουσά θ' ὡς ἐν γραφαῖς προςεννέπειν θέλουσ'
Ἐπεὶ πολλάκις
Πατρὸς κατ' ἀνδρῶνας εὐτραπέζους
Ἔμελψεν, ἁγνὰ δ' ἀταύρωτος αὐδᾷ πατρὸς
Φίλου τριτόσπονδον εὔποτμον
Αἰῶνα φίλως ἐτίμα.
Τὰ δ' ἔνθεν οὔτ' εἶδον οὔτ' ἐννέπω· ἀντ. ζ'.
Τέχναι δὲ Κάλχαντος οὐκ ἄκραντοι.
Δίκα δὲ τοῖς μὲν παθοῦσι
Μαθεῖν ἐπιῤῥέπει τὸ μέλλον.
Τὸ (δὲ) προκλύειν, εἴπερ οὔ πω γένοιτ' ἂν ἔκλυσις,
προχαιρέτω·
Ἶσον δὲ τῷ προστένειν.
Τορὸν γὰρ ἥξει σύνορθρον αὐγαῖς.
Πέλοιτο δ' οὖν τἀπὶ τούτοισιν εὔπραξις, ὡς
Θέλει τόδ' ἄγχιστον Ἀπίας
Γαίας μονόφρουρον ἕρκος.

Ἥκω σεβίζων σὸν, Κλυταιμνήστρα, κράτος·
Δίκη γάρ ἐστι φωτὸς ἀρχηγοῦ τίειν
Γυναῖκ' ἐρημωθέντος ἄρσενος θρόνου.
Σὺ δ' εἴτε κεδνὸν εἴτε μὴ πεπυσμένη
Εὐαγγέλοισιν ἐλπίσιν θυηπολεῖς,
Κλύοιμ' ἂν εὔφρων· οὐδὲ σιγώσῃ φθόνος.

---

184. v. οἴκοις 185. ἀναύδων 186. v. βαφὰς δ' 187. v. ἔβαλ' (ἔβαν). 192. ἔμελλεν = ἔμελθεν — v. ἔμελψεν. (αὐδὰ) f. ἁγνᾷ 193. (εὔποτον = εὐπόταμον) f. εὐπότμων 196. (ἄγρ. = ἄχραντοι) 197. MSS. (δίκα δύς) — f. δίκᾳ. 199. MSS. ἐπεὶ γένοιτ' = ἐπὶ γ. — ἡ λύσις = ἂν κλύοις — (τό δὲ προκλύειν om.) 201. σύνορθον (..αρθρον) = σὺν ὀρθὸν — MSS. αὐταῖς = αὐταῖς 202. τούτοις — f. εὖ πρᾶξις 205. v. ΑΓΓΕΛΟΣ (= ΦΥΛΑΞ). 207. ἀρσένου 208. εἴ τι 210. ΚΛΥΤΑΙΜΝ.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.
Εὐάγγελος μὲν, ὥςπερ ἡ παροιμία,
Ἕως γένοιτο μητρὸς εὐφρόνης πάρα.
Πεύσῃ δὲ χάρμα μεῖζον ἐλπίδος κλύειν.
Πριάμου γὰρ ᾑρήκασιν Ἀργεῖοι πόλιν.

ΧΟΡΟΣ.
Πῶς φῄς; πέφευγε τοὔπος ἐξ ἀπιστίας.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.
Τροίαν Ἀχαιῶν οὖσαν· ἦ τορῶς λέγω;

ΧΟΡΟΣ.
Χαρά μ' ὑφέρπει δάκρυον ἐκκαλουμένη.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.
Εὖ γὰρ φρονοῦντος ὄμμα σοῦ κατηγορεῖ.

ΧΟΡΟΣ.
Τί γὰρ τὸ πιστόν ἐστι τῶνδέ σοι τέκμαρ;

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.
Ἔστιν· τί δ' οὐχί; μὴ δολώσαντος θεοῦ.

ΧΟΡΟΣ.
Πότερα δ' ὀνείρων φάσματ' εὐπειθῆ σέβεις;

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.
Οὐ δόξαν ἂν λάβοιμι βριζούσης φρενός.

ΧΟΡΟΣ.
Ἀλλ' ἦ σ' ἐπίανέν τις ἄπτερος φάτις;

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.
Παιδὸς νέας ὣς κάρτ' ἐμωμήσω φρένας.

ΧΟΡΟΣ.
Ποίου χρόνου δὲ καὶ πεπόρθηται πόλις;

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.
Τῆς νῦν τεκούσης φῶς τόδ' εὐφρόνης λέγω.

ΧΟΡΟΣ.
Καὶ τίς τόδ' ἐξίκοιτ' ἂν ἀγγέλων τάχος;

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.
Ἥφαιστος Ἴδης λαμπρὸν ἐκπέμπων σέλας.
Φρυκτὸς δὲ φρυκτὸν δεῦρ' ἀπ' ἀγγάρου πυρὸς

---

211. ΑΓΓΕΛ. (ΦΥΛ.) 213. ΑΓΓΕΛ. et 214. ΚΛΥΤ.; sic porro. 218. φρονούσης. 219. ἐστιν — f. τί γάρ; τ. πιστὸν ἔστι —; 223. f. ἐπίαινεν 229. v. ἀγγέλου

Ἔπεμπεν. Ἴδη μὲν πρὸς Ἑρμαῖον λέπας
Λήμνου· μέγαν δὲ πανὸν ἐκ νήσου τρίτον
Ἄθωον αἶπος Ζηνὸς ἐξεδέξατο·
Ὑπερτελής τε πόντον ὥςτε νωτίσαι
Ἰσχὺς πορευτοῦ λαμπάδος πρὸς ἡδονὴν,
Πεύκη τὸ χρυσοφεγγὲς ὥς τις ἥλιος
Σέλας παραγγείλασα Μακίστου σκοπαῖς·
Ὁ δ' οὔτι μέλλων οὐδ' ἀφρασμόνως ὕπνῳ
Νικώμενος παρῆκεν ἀγγέλου μέρος·
Ἑκὰς δὲ φρυκτοῦ φῶς ἐπ' Εὐρίπου ῥοὰς
Μεσαπίου φύλαξι σημαίνει μολόν.
Οἱ δ' ἀντέλαμψαν καὶ παρήγγειλαν πρόσω
Γραίας ἐρείκης θωμὸν ἅψαντες πυρί.
Σθένουσα λαμπὰς δ' οὐδέπω μαυρουμένη,
Ὑπερθοροῦσα πεδίον Ἀσωποῦ, δίκην
Φαιδρᾶς σελήνης, πρὸς Κιθαιρῶνος λέπας,
Ἤγειρεν ἄλλην ἐκδοχὴν πομποῦ πυρός.
Φάος δὲ τηλέπομπον οὐκ ἠναίνετο
Φρουρὰ πλέον καίουσα τῶν εἰρημένων·
Λίμνην δ' ὑπὲρ Γοργῶπιν ἔσκηψεν φάος·
Ὄρος τ' ἐπ' Αἰγίπλαγκτον ἐξικνούμενον
Ὤτρυνε θεσμὸν μὴ χαρίζεσθαι πυρός.
Πέμπουσι δ' ἀνδαίοντες ἀφθόνῳ μένει
Φλογὸς μέγαν πώγωνα καὶ Σαρωνικοῦ
Πορθμοῦ κάτοπτον πρῶν' ὑπερβάλλειν πρόσω
Φλέγουσαν· εἶτ' ἔσκηψεν, εἶτ' ἀφίκετο
Ἀραχναῖον αἶπος, ἀστυγείτονας σκοπάς·
Κἄπειτ' Ἀτρειδῶν ἐς τόδε σκήπτει στέγος
Φάος τόδ' οὐκ ἄπαππον Ἰδαίου πυρός.
Τοιοίδ' ἕτοιμοι λαμπαδηφόρων νόμοι,

---

231. MSS. φανὸν 232. f. Ἄθφον 233. ὑπερτελέ τε (ὑπερθ' Ἕλλης τε = ὑπεὶρ Ἕλης τε) πόντον — f. φωτίσαι 234. f. προςήνυτεν 236. παραγγείλας ἀμακίστου σκοπᾶς (= σκοπὰς) f. σκοποῖς 240. (Μεσσαπίου) — μολὼν 244. παιδίον ὠποῦ (πεδίον Ὠρωποῦ) 251. δή χαρ. f. μῆχαρ ἵζεσθαι 254. MSS. κάτοπτρον (οὐχ ὑπερβ.) 255. f. ἔς τ' (ἔστ') ἀφίκετο — f. εὖ τ' ἔσκ. εὖτ' 256. ἀστυγείτονα 257. ἐς τόγε 259. ἔτυμοι = f. τοιοίδε τοί μοι

Ἄλλος παρ' ἄλλου διαδοχαῖς πληρούμενοι·
Νικᾷ δ' ὁ πρῶτος καὶ τελευταῖος δραμών.
Τέκμαρ τοιοῦτον ξύμβολόν τε σοὶ λέγω
Ἀνδρὸς παραγγείλαντος ἐκ Τροίας ἐμοί.

ΧΟΡΟΣ.

Θεοῖς μὲν αὖθις, ὦ γύναι, προσεύξομαι.
Λόγους δ' ἀκοῦσαι τούσδε κἀποθαυμάσαι
Διηνεκῶς θέλοιμ' ἂν, ὡς λέγοις πάλιν.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.

Τροίαν Ἀχαιοὶ τῇδ' ἔχουσ' ἐν ἡμέρᾳ.
Οἶμαι βοὴν ἄμικτον ἐν πόλει πρέπειν.
Ὄξος τ' ἄλειφά τ' ἐγχέας ταὐτῷ κύτει
Διχοστατοῦντ' ἂν οὐ φίλως προσεννέποις·
Καὶ τῶν ἁλόντων καὶ κρατησάντων δίχα
Φθογγὰς ἀκούειν ἐστὶ συμφορᾶς διπλῆς.
Οἱ μὲν γὰρ ἀμφὶ σώμασιν πεπτωκότες
Ἀνδρῶν κασιγνήτων τε καὶ φυταλμίων,
Παῖδες γερόντων, οὐκέτ' ἐξ ἐλευθέρου
Δέρης ἀποιμώζουσι φιλτάτων μόρον.
Τοὺς δ' αὖτε νυκτίπλαγκτος ἐκ μάχης πόνος
Νῆστις πρὸς ἀρίστοισιν ὧν ἔχει πόλις
Τάσσει, πρὸς οὐδὲν ἐν μέρει τεκμήριον·
Ἀλλ' ὡς ἕκαστος ἔσπασεν τύχης πάλον,
Ἐν αἰχμαλώτοις Τρωϊκοῖς οἰκήμασιν
Ναίουσιν ἤδη, τῶν ὑπαιθρίων πάγων
Δρόσων τ' ἀπαλλαγέντες ὡς δυςδαίμονες
Ἀφύλακτον εὑδήσουσι πᾶσαν εὐφρόνην.
Εἰ δ' εὐσεβοῦσι τοὺς πολισσούχους θεοὺς
Τοὺς τῆς ἁλούσης γῆς θεῶν θ' ἱδρύματα,
Οὐκ ἂν γ' ἑλόντες αὖθις ἀνθάλοιεν ἄν.
Ἔρως δὲ μή τις πρότερον ἐμπίπτῃ στρατῷ
Ποθεῖν ἃ μὴ χρὴ, κέρδεσιν νικωμένους.

262. v. τοιοῦτο 264. (ΑΓΓ.), 265. (ΚΛΥΤ.), 267. (ΑΓΓ.) et 268. (ΚΛΥΤ.). 266. f. ὡς λέγεις, πάλιν. 269. f. ἄλειφάρ τ' — ἐκχέας 270. οὐ φίλω 278. νήστεις 282. νέουσιν — f. τῶν θ' 283. v. -έντες, — f. ὡς δ' εὐδαίμονες 287. MSS. αὖ θάνοιεν 288. (ἐμπίπτοι) 289. πορθεῖν

Δεῖ γὰρ πρὸς οἴκους νοστίμου σωτηρίας
Κάμψαι διαύλου θάτερον κῶλον πάλιν·
Θεοῖς δ' ἂν ἀμπλάκητος εἰ μόλοι στρατὸς,
Ἐγρηγορὸς τὸ πῆμα τῶν ὀλωλότων
Γένοιτ' ἂν, εἰ πρόςπαια μὴ τύχοι κακῷ.
Τοιαῦτά τοι γυναικὸς ἐξ ἐμοῦ κλύεις·
Τὸ δ' εὖ κρατοίη μὴ διχοῤῥόπως ἰδεῖν.
Πολλῶν γὰρ ἐσθλῶν τὴν ὄνησιν εἱλόμην.

ΧΟΡΟΣ.

Γύναι, κατ' ἄνδρα σώφρον' εὐφρόνως λέγεις.
Ἐγὼ δ' ἀκούσας πιστά σου τεκμήρια
Θεοὺς προςειπεῖν εὖ παρασκευάζομαι.
Χάρις γὰρ οὐκ ἄτιμος εἴργασται πόνων.

Ὦ Ζεῦ βασιλεῦ καὶ νὺξ φιλία,
Μεγάλων κόσμων κτεάτειρα,
Ἥτ' ἐπὶ Τροίας πύργοις ἔβαλες
Στεγανὸν δίκτυον, ὡς μήτε μέγαν
Μήτ' οὖν νεαρῶν τιν' ὑπερτελέσαι
Μέγα δουλείας
Γάγγαμον, ἄτης παναλώτου·
Δία τοι ξένιον μέγαν αἰδοῦμαι
Τὸν τάδε πράξαντ' ἐπ' Ἀλεξάνδρῳ
Τείνοντα πάλαι τόξον, ὅπως ἂν
Μήτε πρὸ καιροῦ μήθ' ὑπὲρ ἄστρων
Βέλος ἠλίθιον σκήψειεν.
Διὸς πλαγὰν ἔχουσιν εἰπεῖν — στρ. α'.
Πάρεστι τοῦτο κἀξιχνεῦσαι.
Ἔπραξεν ὡς ἔκρανεν.
Οὐκ ἔφα τις θεοὺς βροτῶν ἀξιοῦσθαι μέλειν,
Ὅσοις ἀθίκτων χάρις πατοῖθ'· ὁ δ' οὐκ εὐσεβής.
Πέφανται δ' ἐγγόνους ἀτολμήτων, Ἄρη πνεόντων μεῖζον ἢ δικαίως,

Φλε-

292. δ' ἀναμπλάκητος 293. MSS. ἐγρήγορον 295. (σοι). 298. f. ἐμφρόνως 303. (τῶν μεγ.) 307. f. γάγγαμον ἄτης πανάλωτον 311. (τείναντα) 312. ὑπέραστρον 315. MSS. τοῦτό γ' ἐξιχνεῦσαι (= τοῦτ' ἐξ.) 316. MSS. ὡς ἔπραξεν 319. ἐκγόνους = ἔγγονοι f. ἐγγόνοις — f. ἀτόλμητον — μεῖζον'

Φλεόντων δωμάτων ὑπέρφευ
῾Υπὲρ τὸ βέλτιστον. ἔστω δ' ἀπήμαντον ὥστε κἀπαρκεῖν
εὖ πραπίδων λαχόντι.
Οὐ γάρ ἐστιν ἔπαλξις πλούτου πρὸς κόρον ἀνδρὶ
Λακτίσαντι μέγαν Δίκας βωμὸν, εἰς ἀφάνειαν.
Βιᾶται δ' ἁ τάλαινα Πειθὼ, ἀντ. α΄.
Προβουλόπαις ἄφερτος Ἄτας·
Ἄκος δὲ πᾶν μάταιον.
Οὐκ ἐκρύφθη, πρέπει δὲ, φῶς αἰνολαμπὲς, σίνος·
Κακοῦ δὲ χαλκοῦ τρόπον τρίβῳ τε καὶ προςβολαῖς
Μελαμπαγὴς πέλει δικαιωθεὶς, ἐπεὶ διώ-
κει παῖς ποτανὸν ὄρνιν,
Πόλει πρόςτριμμ' ἄφερτον ἐνθείς.
Λιτᾶν δ' ἀκούει μὲν οὔτις θεῶν· τὸν δ' ἐπίστροφον τῶνδε
φῶτ' ἄδικον καθαιρεῖ.
Οἷος καὶ Πάρις ἐλθὼν ἐς δόμον τὸν Ἀτρειδᾶν
Ἤισχυνε ξενίαν τράπεζαν κλοπαῖσι γυναικός.
Λιποῦσα δ' ἀστοῖσιν ἀσπίστορας κλόνους λογχίμους τε καὶ
ναυβάτας ὁπλισμούς στρ. β΄.
Ἄγουσά τ' ἀντίφερνον Ἰλίῳ φθορὰν
Βέβακεν ῥίμφα διὰ πυλᾶν ἄτλητα τλᾶσα.
Πολλὰ δ' ἔστενον τόδ' ἐννέποντες δόμων προφῆται·
Ἰὼ, ἰὼ δῶμα, δῶμα καὶ πρόμοι,
Ἰὼ λέχος καὶ στίβοι φιλάνορες.
Πάρεστι σιγὰς ἀτίμοις, ἀλοίδορος,
ἄδιστος ἀφεμένων ἰδεῖν.
Πόθῳ δ' ὑπερποντίας
Φάσμα δόξει δόμων ἀνάσσειν.
Εὐμόρφων δὲ κολοσσῶν ἔχθεται χάρις ἀνδρί·
Ὀμμάτων δ' ἐν ἀχηνίαις ἔῤῥει πᾶσ' Ἀφροδίτα.

---

321. ὥστ' ἀπαρκεῖν — v. λαχόντα 323. ἐκλακτίσαντι — MSS. μεγάλα 326. (ἄγος) — v. παμμάταιον 328. τε om. — MSS. προβολαῖς 329. f. μελαμπαγοῦς — MSS. πτανὸν (πτανόν τιν') 330. θείς 331. f τούτων φ. — καθαίρει 332. οἶκον τὸν — τῶν 333. MSS. κλοπαῖς 337. v. πολὺ δ' ἔστενον (— ἀνέστενον) — τό δ' f. τάδε — v. δόμων 338. ἰὼ δῶμα καὶ 340. MSS. σιγᾶσ' (σιγᾶς) ἄτιμος f. σῖγ' ἐς ἀτίμους 341. ὑπὲρ ποντίας — (ἄναξε) f. ἄναξιν 343. v. εὐμ. γὰρ et — τἀνδρί.

Ὀνειρόφαντοι δὲ πενθήμονες πάρεισιν δόξαι φέρου-
σαι χάριν ματαίαν. ἀντ. β΄.
Μάταν γὰρ εὖτ᾽ ἂν ἐσθλά τις δοκῶν ὁρᾶν
Παραλλάξασα διὰ χερῶν βέβακεν ὄψις
Οὐ μεθύστερον πτεροῦσσ᾽ ὀπαδὸς ὕπνου κελεύθοις.
Τὰ μὲν κατ᾽ οἴκους ἐφ᾽ ἑστίας ἄχη
Τάδ᾽ ἐστὶ καὶ τῶνδ᾽ ὑπερβατώτερα.
Τὸ πᾶν δ᾽ ἀφ᾽ Ἑλλάδος αἴας συνορμένοις
πένθεια τηξικάρδιος
Δόμων ἑκάστου πρέπει.
Πολλὰ γοῦν θιγγάνει πρὸς ἧπαρ·
Οὓς μὲν γάρ παρέπεμψ᾽ οὐκ εἶδεν· ἀντὶ δὲ φωτῶν
Τεύχη καὶ σποδὸς εἰς ἑκάστου δόμους ἀφικνεῖται.
Ὁ χρυσαμοιβὸς δ᾽ Ἄρης σωμάτων καὶ ταλαν-
τοῦχος ἐν μάχῃ δορὸς στρ. γ΄.
Πυρωθὲν ἐξ Ἰλίου φίλοισι πέμπει βαρὺ ψῆγμα δυς-
δάκρυτον ἀντήνορος σποδοῦ
Γεμίζων τοὺς λέβητας εὐθέτους· στένουσι δ᾽ εὖ λέγον-
τες ἄνδρα τὸν μὲν ὡς μάχης ἴδρις,
Τὸν δ᾽ ἐν φοναῖς καλῶς πεσόντ᾽ ἀλλοτρίας διαὶ γυναικός.
Τάδε σῖγά τις βαΰζει.
Φθονερὸν δ᾽ ὑπ᾽ ἄλγος ἕρπει προδίκοις Ἀτρείδαις.
Οἱ δ᾽ αὐτοῦ περὶ τεῖχος
Θήκας Ἰλιάδος γᾶς εὔμορφοι κατέχουσιν· ἐχ-
θρὰ δ᾽ ἔχοντας ἔκρυψεν.
Βαρεῖα δ᾽ ἀστῶν φάτις ξὺν κότῳ· δημοκράν-
του δ᾽ ἀρᾶς τίνει χρέος. ἀντ. γ΄.
Μένει δ᾽ ἀκοῦσαί τί μου μέριμνα νυκτηρεφές. τῶν πολυ-
κτόνων γὰρ οὐκ ἄσκοποι θεοί.

---

345. v. πάρεισι — f. δόκαι 347. χειρῶν 348. οὐ om. — MSS. πτε-ροῖς ὀπαδοῖς (πτεροστὶς ὀπαδὸς) 349. f. ἀφ᾽ ἑστ. (f. ἐφεστίους) 350. (ὑπερβλητώτερα) 351. f. Ἕλληνος (str. σιγᾶς) v. τλησικάρδιος 352. δόμοις 354. MSS. v. οὓς μὲν γὰρ ἔπεμψεν οἶδεν 355. MSS. τοὺς δομ. εἰςαφικν. = τοὺς om. 357. f. βραχὺ — (ἀντήνοχος) 358. f. γεμίζον — v. εὐθέτου 359. MSS. διὰ 361. v. προδίκοισιν — f. Ἀτρείδαις (362) οὐκ αὐτ. — (363) ἐμμόρως κατέχουσιν· 363. εὐμόρφως — ἐχθρῶν — (ἑλόντας) 364. MSS. δημοκράτου f. δημοκράντοις

Κελαιναὶ δ' οὖν Ἐριννύες χρόνῳ τυχηρὸν ὄντ' ἄνευ
δίκας παλιντυχεῖ τριβᾷ βίου
Τιθεῖσ' ἀμαυρὸν, ἐν δ' ἀΐστοις τελέθοντος οὔτις ἀλκά.
Τὸ δ' ὑπερκότως κλύειν εὖ
Βαρύ· βάλλεται γὰρ ὄσσοις Διόθεν κεραυνός.
Κρίνω δ' ἄφθονον ὄλβον·
Μήτ' εἴην πτολιπόρθης, μήτ' οὖν αὐτὸς ἁλοὺς ὑπ' ἄλ-
λων βίον κατίδοιμι.
Πυρὸς δ' ὑπ' εὐαγγέλου πόλιν διήκει θοὰ ἐπῳδ.
Βάξις· εἰ δ' ἐτήτυμος,
Τίς οἶδεν; ἤ τοι θεῖόν ἐστι μὴ ψύθος;
Τίς ὧδε παιδνὸς ἢ φρενῶν κεκομμένος,
Φλογὸς παραγγέλμασιν νέοις πυρωθέντα καρδίαν, ἔπειτ'
Ἀλλαγᾷ λόγου καμεῖν;
Γυναικὸς αἰχμᾷ πρέπει πρὸ τοῦ φανέντος χάριν
ξυναινέσαι.
Πιθανὸς ἄγαν ὁ θῆλυς ὅρος ἐπινέμεται
Ταχύπορος. ἀλλὰ ταχύμορον γυναικοκή-
ρυκτον ὄλλυται κλέος.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.

Τάχ' εἰσόμεσθα λαμπάδων φαεσφόρων
Φρυκτωριῶν τε καὶ πυρὸς παραλλαγὰς
Εἴτ' οὖν ἀληθεῖς, εἴτ' ὀνειράτων δίκην
Τερπνὸν τόδ' ἐλθὸν φῶς ἐφήλωσε φρένας.
Κήρυκ' ἀπ' ἀκτῆς τόνδ' ὁρῶ κατάσκιον
Κλάδοις ἐλαίας· μαρτυρεῖ δέ μοι κάσις
Πηλοῦ ξύνουρος διψία κόνις τάδε,
Ὡς οὔτ' ἄναυδος οὔτε σοι δαίων φλόγα
Ὕλης ὀρείας σημανεῖ καπνῷ πυρός.
Ἀλλ' ἢ τὸ χαίρειν μᾶλλον ἐκβάξει λέγων· — — —
Τὸν ἀντίον δὲ τοῖσδ' ἀποστέργω λόγον·
Εὖ γὰρ πρὸς εὖ φανεῖσι προςθήκη πέλοι.

---

366. ἀπόσκοποι 367. MSS. παλιντυχῆ (—τυχῆ) 369. f. ὄσσαις
371. μήδ' 372. τὴν πόλιν 373. v. ἐτητύμως 374. v. ἤτοι — v. ψύθος.
376. (ἔπειθ' — ἀλλαδὴ) — λόγους 378. v. ἐν γυν. αἰχμᾷ, — f. ἀκμᾷ
380. γυναικογήρυτον 381. fort. ΧΟΡ. — εἰσόμεθα 389. f. τοι

ΧΟΡΟΣ.

Ὅστις τάδ' ἄλλως τῇδ' ἐπεύχεται πόλει,
Αὐτὸς φρενῶν καρποῖτο τὴν ἁμαρτίαν.

ΚΗΡΥΞ.

Ἰὼ πατρῷον οὖδας Ἀργείας χθονος·
Δεκάτῳ σε φέγγει τῷδ' ἀφικόμην ἔτους,
Πολλῶν ῥαγεισῶν ἐλπίδων μιᾶς τυχών.
Οὐ γάρ ποτ' ηὔχουν τῇδ' ἐν Ἀργείᾳ χθονὶ
Θανὼν μεθέξειν φιλτάτου τάφου μέρος.
Νῦν χαῖρε μὲν χθὼν, χαῖρε δ' ἡλίου φάος,
Ὕπατός τε χώρας Ζεὺς ὁ Πύθιός τ' ἄναξ
Τόξοις ἰάπτων μηκέτ' εἰς ἡμᾶς βέλη·
Ἅλις παρὰ Σκάμανδρον ἦσθ' ἀνάρσιος·
Νῦν δ' αὖτε σωτὴρ ἴσθι κἀπαγώνιος,
Ἄναξ Ἄπολλον. τούς τ' ἀγωνίους θεοὺς
Πάντας προσαυδῶ τόν τ' ἐμὸν τιμάορον
Ἑρμῆν, φίλον κήρυκα, κηρύκων σέβας,
Ἥρως τε τοὺς πέμψαντας, εὐμενεῖς πάλιν
Στρατὸν δέχεσθαι τὸν λελειμμένον δορός.
Ἰὼ μέλαθρα βασιλέων, φίλαι στέγαι,
Σεμνοί τε θᾶκοι δαίμονές τ' ἀντήλιοι,
Εἴ που πάλαι, φαιδροῖσι τοισίδ' ὄμμασι
Δέξασθε κόσμῳ βασιλέα πολλῷ χρόνῳ.
Ἥκει γὰρ ὑμῖν φῶς ἐν εὐφρόνῃ φέρων
Καὶ τοῖσδ' ἅπασι κοινὸν Ἀγαμέμνων ἄναξ.
Ἀλλ' εὖ νιν ἀσπάσασθε, καὶ γὰρ οὖν πρέπει
Τροίαν κατασκάψαντα τοῦ δικηφόρου
Διὸς μακέλλῃ, τῇ κατείργασται πέδον·
Βωμοὶ δ' ἄϊστοι καὶ θεῶν ἱδρύματα·
Καὶ σπέρμα πάσης ἐξαπόλλυται χθονός.
Τοιόνδε Τροίᾳ περιβαλὼν ζευκτήριον
Ἄναξ Ἀτρείδης πρέσβυς εὐδαίμων ἀνὴρ
Ἥκει, τίεσθαι δ' ἀξιώτατος βροτῶν
Τῶν νῦν· Πάρις γὰρ οὔτε συντελὴς πόλις

---

395. ΚΗΡ. om. 396. f. δεκάτου 403. v. ἦλθες 404. καὶ παγώνιος — f. κἀναγώνιος. 412. v. ἦ ποῦ — τοῖσιν f. τοῖσι δώμασι. 413. δέξαισθε 414. ἡμῖν

Ἐξεύχεται τὸ δρᾶμα τοῦ πάθους πλέον.
Ὀφλὼν γὰρ ἁρπαγῆς τε καὶ κλοπῆς δίκην
Τοῦ ῥυσίου θ' ἥμαρτε καὶ πανώλεθρον
Αὐτόχθονον πατρῷον ἔθρισεν δόμον.
Διπλᾶ δ' ἔτισαν Πριαμίδαι θἀμάρτια.

ΧΟΡΟΣ.

Κῆρυξ Ἀχαιῶν χαῖρε τῶν ἀπὸ στρατοῦ.

ΚΗΡΥΞ.

Χαίρω· τεθνᾶναι δ' οὐκ ἔτ' ἀντερῶ θεοῖς.

ΧΟΡΟΣ.

Ἔρως πατρῴας τῆσδε γῆς σ' ἐγύμνασεν;

ΚΗΡΥΞ.

Ὥστ' ἐνδακρύειν γ' ὄμμασιν χαρᾶς ὕπο.

ΧΟΡΟΣ.

Τερπνῆς ἄρ' ἴστε τῆσδ' ἐπήβολοι νόσου;

ΚΗΡΥΞ.

Πῶς δὴ διδαχθεὶς τοῦδε δεσπόσω λόγου;

ΧΟΡΟΣ.

Τῶν ἀντερώντων ἱμέρῳ πεπληγμένος.

ΚΗΡΥΞ.

Ποθεῖν ποθοῦντα τήνδε γῆν στρατὸν λέγεις;

ΧΟΡΟΣ.

Ὡς πόλλ' ἀμαυρᾶς ἐκ φρενός μ' ἀναστένειν.

ΚΗΡΥΞ.

Πόθεν τὸ δύσφρον τοῦτ' ἐπῆν στύγος στρατῷ;

ΧΟΡΟΣ.

Πάλαι τὸ σιγᾶν φάρμακον βλάβης ἔχω.

ΚΗΡΥΞ.

Καὶ πῶς ἀπόντων κοιράνων ἔτρεις τινάς;

ΧΟΡΟΣ.

Ὡς νῦν τὸ σὸν δὴ, καὶ θανεῖν πολλὴ χάρις.

ΚΗΡΥΞ.

Εὖ γὰρ πέπρακται. ταῦτα δ' ἐν πολλῷ χρόνῳ

---

426. v. ὄφλων 427. f. οὐ ῥυσ. 428. f. αὐτοχθόνων 430. MSS. ΚΛΥΤΑΙΜΝ. pro ΧΟΡ. — 442. 431. ἀντερῶ 434. v. ἦτε 435. f. τοῦδ' ἐδεσπόσω 437. λέγεις. 438. μ' om. 439. f. κ. τ. δ. τοῦτ'; 441. v. τυράννων 442. v. ὧν νῦν τὸν σὸν 443. f. ταυτὰ δ'

Τὰ μέν τις εὖ λέξειεν εὐπετῶς ἔχειν,
Τὰ δ᾽ αὖτε κἀπίμομφα. τίς δὲ πλὴν θεῶν
Ἅπαντ᾽ ἀπήμων τὸν δι᾽ αἰῶνος χρόνον;
Μόχθους γὰρ εἰ λέγοιμι καὶ δυςαυλίας,
Σπαρνὰς παρήξεις καὶ κακοστρώτους, — τί δ᾽ οὐ
Στένοντες, οὐκ ἀχοῦντες ἤματος μέρος, —
Τάδ᾽ αὖτε χέρσῳ καὶ προςῆν πλέον στύγος·
Εὐναὶ γὰρ ἦσαν δηΐων πρὸς τείχεσιν·
Ἐξ οὐρανοῦ γὰρ κἀπὸ γῆς λειμώνιαι
Δρόσοι κατεψέκαζον, ἔμπεδῳ σίνος
Ἐσθημάτων, τιθέντες ἔνθηρον τρίχα.
Χειμῶνα δ᾽ εἰ λέγοι τις οἰωνοκτόνον
Οἷον παρεῖχ᾽ ἄφερτον Ἰδαία χιών,
Ἢ θάλπος, εὖτε πόντος ἐν μεσημβριναῖς
Κοίταις ἀκύμων νηνέμοις εὕδοι πεσών· —
Τί ταῦτα πενθεῖν δεῖ; παροίχεται πόνος·
Παροίχεται δὲ τοῖσι μὲν τεθνηκόσιν
Τὸ μήποτ᾽ αὖθις μηδ᾽ ἀναστῆναι μέλειν.
Τί τοὺς ἀναλωθέντας ἐν ψήφῳ λέγειν;
Τὸν ζῶντα δ᾽ ἀλγεῖν χρὴ τύχης παλιγκότου·
Καὶ πολλὰ χαίρειν ξυμφοραῖς καταξιῶ.
Ἡμῖν δὲ τοῖς λοιποῖσιν Ἀργείων στρατοῦ
Νικᾷ τὸ κέρδος, πῆμα δ᾽ οὐκ ἀντιῤῥέπει,
Ὡς κομπάσαι τῷδ᾽ εἰκὸς ἡλίου φάει
Ὑπὲρ θαλάσσης καὶ χθονὸς ποτωμένοις·
Τροίαν ἑλόντες δήποτ᾽ Ἀργείων στόλος
Θεοῖς λάφυρα ταῦτα τοῖς καθ᾽ Ἑλλάδα
Δόμοις ἐπασσάλευσον ἀρχαῖον γάνος.
Τοιαῦτα χρὴ κλύοντας εὐλογεῖν πόλιν
Καὶ τοὺς στρατηγούς· καὶ χάρις τιμήσεται
Διὸς τόδ᾽ ἐκπράξασα. πάντ᾽ ἔχεις λόγον.

ΧΟΡΟΣ.

Νικώμενος λόγοισιν οὐκ ἀναίνομαι.

---

444. f. ἂν λέξ. 449. MSS. οὐ λαχόντες — μέρος; 450. v. τὰ δ᾽ — προςῆν, πλ. 452. f. δε — f. λειμωνίας 453. MSS. ἔμπεδον 461. f. ἀναστένειν 462. v. λέγειν, — (v. 463) παλιγκοτου; 468. f. ποτώμενοι 471. f. Ἀργεῖων

'Αεὶ γὰρ ἥβᾳ τοῖς γέρουσιν εὖ μαθεῖν.
Δόμοις δὲ ταῦτα καὶ Κλυταιμνήστρᾳ μέλειν
Εἰκὸς μάλιστα, ξὺν δὲ πλουτίζειν ἐμέ.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.

'Ανωλόλυξα μὲν πάλαι χαρᾶς ὕπο
Ὅτ' ἦλθ' ὁ πρῶτος νύχιος ἄγγελος πυρὸς
Φράζων ἅλωσιν 'Ιλίου τ' ἀνάστασιν.
Καί τίς μ' ἐνίπτων εἶπε, φρυκτώρων διὰ
Πεισθεῖσα Τροίαν νῦν πεπορθῆσθαι δοκεῖς;
Ἦ κάρτα πρὸς γυναικὸς αἴρεσθαι κέαρ.
Λόγοις τοιούτοις πλαγκτὸς οὖσ' ἐφαινόμην.
Ὅμως δ' ἔθυον· καὶ γυναικείῳ νόμῳ
'Ολολυγμὸν ἄλλος ἄλλοθεν κατὰ πτόλιν
Ἔλασκον, εὐφημοῦντες ἐν θεῶν ἕδραις
Θυηφάγον κοιμῶντες εὐώδη φλόγα.
Καὶ νῦν τὰ μάσσω μὲν τί δεῖ σ' ἐμοὶ λέγειν;
Ἄνακτος αὐτοῦ πάντα πεύσομαι λόγον.
Ὅπως δ' ἄριστα τὸν ἐμὸν αἰδοῖον πόσιν
Σπεύσω πάλιν μολόντα δέξασθαι. τί γὰρ
Γυναικὶ τούτου φέγγος ἥδιον δρακεῖν,
'Απὸ στρατείας ἄνδρα σώσαντος θεοῦ
Πύλας ἀνοῖξαι; ταῦτ' ἀπάγγειλον πόσει,
Ἥκειν ὅπως τάχιστ' ἐράσμιον πόλει·
Γυναῖκα πιστὴν δ' ἐν δόμοις εὕροι μολὼν
Οἵανπερ οὖν ἔλειπε, δωμάτων κύνα
'Εσθλὴν ἐκείνῳ, πολεμίαν τοῖς δύςφροσιν,
Καὶ τἄλλ' ὁμοίαν πάντα, σημαντήριον
Οὐδὲν διαφθείρασαν ἐν μήκει χρόνου.
Οὐδ' οἶδα τέρψιν οὐδ' ἐπίψογον φάτιν
Ἄλλου πρὸς ἀνδρὸς μᾶλλον ἢ χαλκοῦ βαφάς.

ΚΗΡΥΞ.

Τοιόςδ' ὁ κόμπος τῆς ἀληθείας γέμων
Οὐκ αἰσχρὸς ὡς γυναικὶ γενναίᾳ λακεῖν.

ΧΟΡΟΣ.

Αὕτη μὲν οὕτως εἶπε μανθάνοντί σοι

---

476. f. καθεῖν 479. v. ἀνωλολύξαμεν 488. (θεῶν θ') 494. 495. v. ἥδιον, — ἄνδρα, — f. ἀνδρὶ 503. f. οὐκ οἶδα 504. (χαλκὸς) 507. αὐτὴ

Τοροῖσιν ἑρμηνεῦσιν εὐπρεπῶς λόγον.
Σὺ δ' εἰπὲ, κῆρυξ· Μενέλεων δὲ πεύθομαι,
Εἰ νόστιμός γε καὶ σεσωσμένος πάλιν
Ἥξει ξὺν ὑμῖν, τῆσδε γῆς φίλον κράτος.

ΚΗΡΥΞ.

Οὐκ ἔσθ' ὅπως λέξαιμι τὰ ψευδῆ καλὰ
Ἐς τὸν πολὺν φίλοισι καρποῦσθαι χρόνον.

ΧΟΡΟΣ.

Πῶς δῆτ' ἂν εἰπὼν κεδνὰ τἀληθῆ τύχῃς;
Σχισθέντα δ' οὐκ εὔκρυπτα γίγνεται τάδε.

ΚΗΡΥΞ.

Ἀνὴρ ἄφαντος ἐξ Ἀχαϊκοῦ στρατοῦ
Αὐτός τε καὶ τὸ πλοῖον. οὐ ψευδῆ λέγω.

ΧΟΡΟΣ.

Πότερον ἀναχθεὶς ἐμφανῶς ἐξ Ἰλίου,
Ἢ χεῖμα, κοινὸν ἄχθος, ἥρπασε στρατοῦ;

ΚΗΡΥΞ.

Ἔκυρσας ὥστε τοξότης ἄκρος σκοποῦ·
Μακρὸν δὲ πῆμα ξυντόμως ἐφημίσω.

ΧΟΡΟΣ.

Πότερα γὰρ αὐτοῦ ζῶντος ἢ τεθνηκότος
Φάτις πρὸς ἄλλων ναυτίλων ἐκλῄζετο;

ΚΗΡΥΞ.

Οὐκ οἶδεν οὐδεὶς ὥστ' ἀπαγγεῖλαι τορῶς
Πλὴν τοῦ τρέφοντος Ἡλίου χθονὸς φύσιν.

ΧΟΡΟΣ.

Πῶς γὰρ λέγεις χειμῶνα ναυτικῷ στρατῷ
Ἐλθεῖν τελευτῆσαί τε δαιμόνων κότῳ;

ΚΗΡΥΞ.

Εὔφημον ἦμαρ οὐ πρέπει κακαγγέλῳ
Γλώσσῃ μιαίνειν. χωρὶς ἡ τιμὴ θεῶν.
Ὅταν δ' ἀπευκτὰ πήματ' ἄγγελος πόλει
Στυγνῷ προσώπῳ πτωσίμου στρατοῦ φέρῃ,
Πόλει μὲν ἕλκος ἓν τὸ δήμιον τυχεῖν,

---

508. f. τοροῖσί θ' 512. ψευδῆι 514. f. τύχοις (ΚΑΥΤ. pro ΧΟΡ. — sic porro) 516. Ἀχαιϊκοῦ 532. f. ἕν τε δήμιόν τ' ἔχειν

Πολλοὺς δὲ πολλῶν ἐξαγισθέντας δόμων
Ἄνδρας διπλῇ μάστιγι, τὴν Ἄρης φιλεῖ,
Δίλογχον ἄτην, φοινίαν ξυνωρίδα,
Τοιῶνδε μέντοι πημάτων σεσαγμένων
Πρέπει λέγειν παιᾶνα τόνδ' Ἐρινύων.
Σωτηρίων δὲ πραγμάτων εὐάγγελον
Ἥκοντα πρὸς χαίρουσαν εὐεστοῖ πόλιν —
Πῶς κεδνὰ τοῖς κακοῖσι συμμίξω λέγων
Χειμῶν' Ἀχαιῶν οὐκ ἀμήνιτον θεοῖς;
Ξυνώμοσαν γὰρ, ὄντες ἔχθιστοι τοπρὶν,
Πῦρ καὶ θάλασσα, καὶ τὰ πίστ' ἐδειξάτην
Φθείροντε τὸν δύστηνον Ἀργείων στρατόν.
Ἐν νυκτὶ δυςκύμαντα δ' ὠρώρει κακά.
Ναῦς γὰρ πρὸς ἀλλήλῃσι Θρήκιαι πνοαὶ
Ἤρεικον· αἱ δὲ κεροτυπούμεναι βίᾳ
Χειμῶνι τυφῶ σὺν ζάλῃ τ' ὀμβροκτύπῳ
Ὤιχοντ' ἄφαντοι, ποιμένος κακοῦ στρόβῳ.
Ἐπεὶ δ' ἀνῆλθε λαμπρὸν ἡλίου φάος,
Ὁρῶμεν ἀνθοῦν πέλαγος Αἰγαῖον νεκροῖς
Ἀνδρῶν Ἀχαιῶν ναυτικῶν τ' ἐρειπίων.
Ἡμᾶς γε μὲν δὴ νεώς τ' ἀκήρατον σκάφος
Ἤτοι τις ἐξέκλεψεν ἢ 'ξῃτήσατο
Θεός τις, οὐκ ἄνθρωπος, οἴακος θιγών.
Τύχη δὲ σωτὴρ ναῦν θέλουσ' ἐφέζετο·
Ὡς μήτ' ἐν ὅρμῳ κύματος ζάλην ἔχειν
Μήτ' ἐξοκεῖλαι πρὸς κραταίλεων χθόνα.
Ἔπειτα δ' ᾅδην πόντιον πεφευγότες,
Λευκὸν κατ' ἦμαρ, οὐ πεποιθότες τύχῃ,
Ἐβουκολοῦμεν φροντίσιν νέον πάθος
Στρατοῦ καμόντος καὶ κακῶς σποδουμένου.
Καὶ νῦν ἐκείνων εἴ τις ἐστὶν ἐμπνέων,
Λέγουσιν ἡμᾶς ὡς ὀλωλότας. τί μή;
Ἡμεῖς τ' ἐκείνους ταῦτ' ἔχειν δοξάζομεν.

---

533. f. ἐξανυσθέντας 536. f. σεσαγμένον 544. f. φθείραντε 545. (δυςχείμαντα) 546. θρηΐκίαι 547. (ἤρεικον) — v. κερωτυπουμέναι 553. (νεός τ') v. ναῦν τ' 554. f. ἢ 'ξῃρήσατο 556. f. ναῦν στελοῦσ' (= ναυστολοῦσ') 561. f. νεῶν — v. πάθος,

Γένοιτο δ' ὡς ἄριστα. Μενέλεων γὰρ οὖν
Πρῶτόν τε καὶ μάλιστα προςδόκα μολεῖν.
Εἰ δ' οὖν τις ἀκτὶς ἡλίου νιν ἱστορεῖ
Καὶ ζῶντα καὶ βλέποντα μηχαναῖς Διὸς
Οὔπω θέλοντος ἐξαναλῶσαι γένος,
Ἐλπίς τις αὐτὸν πρὸς δόμους ἥξειν πάλιν.
Τοσαῦτ' ἀκούσας ἴσθι τἀληθῆ κλύων.

ΧΟΡΟΣ.

Τίς ποτ' ὠνόμαζεν ὧδ' ἐς τὸ πᾶν ἐτητύμως, — στρ. ά.
Μή τις, ὅντιν' οὐχ ὁρῶμεν, προνοίαισι τοῦ πεπρωμένου
γλῶσσαν ἐν τύχᾳ νέμων; —
Τὰν δορίγαμβρον ἀμφινεικῆ θ' Ἑλέναν; ἐπεὶ πρεπόντως
ἑλένας, ἕλανδρος, ἑλέπτολις, ἐκ τῶν ἀβροπήνων
Προκαλυμμάτων ἔπλευσε Ζεφύρου γίγαντος αὔρᾳ.
Πολύανδροί τε φεράσπιδες κυναγοὶ κατ' ἴχνος πλά-
ταν ἄφαντον
Κελσάντων Σιμόεντος ἀκτὰς ἐπ' αὐξιφύλλους δι' ἔριν
αἱματοεσσαν.
Ἰλίῳ δὲ κῆδος ὀρθώνυμον τελεσσίφρων ἀντ. ά.
Μῆνις ἤλασε, τραπέζας ἀτίμωσιν ὑστέρῳ χρόνῳ
καὶ ξυνεστίου Διὸς
Πρασσομένα τὸ νυμφότιμον μέλος ἐκφάτως τίοντας
ὑμέναιον, ὃς τότ' ἐπέῤῥεπεν γαμβροῖσιν ἀείδειν.
Μεταμανθάνουσα δ' ὕμνον Πριάμου πόλις γεραιὰ
Πολύθρηνον μέγα που στένει κικλήσκουσα Πάριν τὸν
αἰνόλεκτρον,
Παντρώκτην, πολύθρηνον αἰῶν' ἀμφὶ πολιτᾶν μέλεον
αἷμ' ἀνατλᾶσα.
Ἔθρεψεν δὲ λέοντα σίνιν δόμοις ἀγάλακτον στρ. β'.
Οὕτως ἀνὴρ φιλόμαστον,
Ἐν βιότου προτελείοις ἅμερον, εὐφιλόπαιδα
καὶ γεραροῖς ἐπίχαρτον.

---

566. (f. δ' ἄρ' οὖν) 572. κλύειν. 574. MSS. προνοίαις 575. f. ἑλέναυς — v. ἁβροτίμων 576. v. αὖρα. 578. MSS. ἀξιφύλλους 579. MSS. τελεσίφρων 580. ἔλασε — MSS. ἀτίμως ἵν' 581. ἐπέπρεπεν 582. f. τίουσα θ' 584. MSS. παμπρόσθη — f. πτολιτᾶν 586. v. οὗ-τος f. αὐτὸς

Πολέα δ' ἔσχ' ἐν ἀγκάλαις νεοτρόφου τέκνου δίκαν,
Φαιδρωπὸς ποτὶ χεῖρα σαίνων τε γαστρὸς ἀνάγκαις.
Χρονισθεὶς δ' ἀπέδειξεν ἔθος τὸ πρός γε τοκήων. ἀντ. β'.
Χάριν τροφᾶς γὰρ ἀμείβων
Μηλοφόνοισιν ἄγαισιν δαῖτ' ἀκέλευστος ἔτευξεν·
αἵματι δ' οἶκος ἐφύρθη·
Ἄμαχον ἄλγος οἰκέταις μέγα σίνος πολυκτόνον·
Ἐκ θεοῦ δ' ἱερεύς τις Ἄτας δόμοις προσεθρέφθη.
Παραυτὰ δ' ἐλθεῖν ἐς Ἰλίου πόλιν λέγοιμ' ἄν, στρ. γ'.
Φρόνημα μὲν νηνέμου γαλάνας,
Ἀκασκαῖον δ' ἄγαλμα πλούτου,
Μαλθακὸν ὀμμάτων βέλος, δηξίθυμον ἔρωτος ἄνθος.
Παρακλίνουσ' ἐπέκρανεν δὲ γάμου πικρὰς τελευτάς,
Δύσεδρος καὶ δυσόμιλος συμένα Πριαμίδαισιν,
Πομπᾷ Διὸς ξενίου
Νυμφόκλαυτος Ἐρινύς.
Παλαίφατος δ' ἐν βροτοῖς γέρων λόγος τέτυκται, ἀντ. γ'.
Μέγαν τελεσθέντα φωτὸς ὄλβον
Τεκνοῦσθαι μηδ' ἄπαιδα θνήσκειν·
Ἐκ δ' ἀγαθᾶς τύχας γένει βλαστάνειν ἀκόρεστον οἰζύν.
Δίχα δ' ἄλλων μονόφρων εἰμί. τὸ γὰρ δυσσεβὲς ἔργον
Μετὰ μὲν πλείονα τίκτει, σφετέρᾳ δ' εἰκότα γέννᾳ.
Οἴκων γὰρ εὐθυδίκων
Καλλίπαις πότμος αἰεί.
Φιλεῖ δὲ τίκτειν Ὕβρις μὲν παλαιὰ νεάζουσαν ἐν
κακοῖς βροτῶν Ὕβριν στρ. δ'.
Τότ' ἤδ' ὅταν τὸ κύριον μόλῃ, νεαρὰ
Φάους κότον δαίμονά τε τὸν ἄμαχον, ἀπόλεμον,
ἀνίερον θράσος μελαίνας μελάθροισιν Ἄτας,
Εἰδομέναν τοκεῦσιν.

---

588. f. ἔσχ' ἐν f. ἔσχετ' 590. MSS. πρὸς — (τοκέων) 591. MSS. χ. γὰρ τρ. ἀμ. (τροφεῦσιν) 592. MSS. ἄταισιν = ἄταις f. ἐν ἄταις 593. v. ἄμαχον δ' et — πολύκτονον 594. MSS. προσετράφη 595. f. τοιαῦτα — v. δ' οὖν ἐλθ. 597. δ' MSS. om. 599. v. παρακλίνουσ' (—κλίνασ') — πικροῦ 603. v. ἐν τοῖς βρ. 606. v. ὀϊζύν 607. f. τὸ δυσσεβὲς γὰρ 612. MSS. τότ' ἢ τόθ' ὅταν — f. εὖτ' ἂν 613. f. σκότον — f. θεόν τε 614. f. εἰδομένα f. εἰδόμενον

Δίκα δὲ λάμπει μὲν ἐν δυσκάπνοις δώμασιν, τὸν δ' ἐναί-
σιμον τίει βίον. ἀντ. δʹ.
Τὰ χρυσόπαστα δ' ἔσθλα σὺν πίνῳ χερῶν
Παλιντρόποις ὄμμασιν λιποῦσ' ὅσια προσέβα
δύναμιν οὐ σέβουσα πλούτου παράσημον αἴνῳ·
Πᾶν δ' ἐπὶ τέρμα νωμᾷ.

Ἄγε δή, βασιλεῦ, Τροίας πτολίπορθ',
Ἀτρέως γένεθλον,
Πῶς σε προσείπω; πῶς σε σεβίζω
Μήθ' ὑπεράρας μήθ' ὑποκάμψας
Καιρὸν χάριτος;
Πολλοὶ δὲ βροτῶν τὸ δοκεῖν εἶναι
Προτίουσι δίκην παραβάντες.
Τῷ δυσπραγοῦντι δ' ἐπιστενάχειν
Πᾶς τις ἕτοιμος· δῆγμα δὲ λύπης
Οὐδὲν ἐφ' ἧπαρ προσικνεῖται·
Καὶ ξυγχαίρουσιν ὁμοιοπρεπεῖς
Ἀγέλαστα πρόσωπα βιαζόμενοι.
Ὅστις δ' ἀγαθὸς προβατογνώμων,
Οὐκ ἔστι λαθεῖν ὄμματα φωτὸς
Τὰ δοκοῦντ' εὔφρονος ἐκ διανοίας
Ὑδαρεῖ σαίνειν φιλότητι.
Σὺ δέ μοι τότε μὲν στέλλων στρατιὰν
Ἑλένης ἕνεκ', οὐ γάρ σ' ἐπικεύσω,
Κάρτ' ἀπομούσως ἦσθα γεγραμμένος,
Οὐδ' εὖ πραπίδων οἴακα νέμων,
Θράσος ἑκούσιον
Ἀνδράσι θνήσκουσι κομίζων.
Νῦν δ' οὐκ ἀπ' ἄκρας φρενὸς οὐδ' ἀφίλως
Εὔφρων [τις] πόνος εὖ τελέσασι.
Γνώσῃ δὲ χρόνῳ διαπευθόμενος
Τόν τε δικαίως καὶ τὸν ἀκαίρως
Πόλιν οἰκουροῦντα πολιτῶν.

---

616. f. χρυσόπαστ' ἔσθλα 618. MSS. προσέβα τοῦ f. του, 626. f. δυσπραγοῦντ' ἔπι δὲ στενάχειν 627. δεῖγμα 628. f. οὐδέν' 629. (καὶ νυκτὶ δὲ χαίρουσιν) 632. v. φωτός. 636. MSS. om. σ' 639. f. ἀκούσιον 642. τις om.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.

Πρῶτον μὲν Ἄργος καὶ ϑεοὺς ἐγχωρίους
Δίκη προςειπεῖν, τοὺς ἐμοὶ μεταιτίους
Νόστου δικαίων ϑ' ὧν ἐπραξάμην πόλιν
Πριάμου. δίκας γὰρ οὐκ ἀπὸ γλώσσης ϑεοὶ
Κλύοντες ἀνδροκμῆτας Ἰλίου φϑορὰς
Ἐς αἱματηρὸν τεῦχος οὐ διχοῤῥόπως
Ψήφους ἔϑεντο· τῷ δ' ἐναντίῳ κύτει
Ἐλπὶς προςῄει χειρὸς οὐ πληρουμένῳ.
Καπνῷ δ' ἁλοῦσα νῦν ἔτ' εὔσημος πόλις.
Ἄτης ϑύελλαι ζῶσι· συνϑνήσκουσα δὲ
Σποδὸς προπέμπει πίονας πλούτου πνοάς.
Τούτων ϑεοῖσι χρὴ πολύμνηστον χάριν
Τίνειν· ἐπείπερ καὶ πάγας ὑπερκότους
Ἐπραξάμεσϑα, καὶ γυναικὸς οὕνεκα
Πόλιν διημάϑυνεν Ἀργεῖον δάκος,
Ἵππου νεοσσὸς, ἀσπιδηστρόφος λεὼς,
Πήδημ' ὀρούσας ἀμφὶ Πλειάδων δύσιν·
Ὑπερϑορὼν δὲ πύργον ὠμηστὴς λέων
Ἄδην ἔλειξεν αἵματος τυραννικοῦ.
Θεοῖς μὲν ἐξέτεινα φροίμιον τόδε·
Τὰ δ' ἐς τὸ σὸν φρόνημα, μέμνημαι κλύων;
Καὶ φημὶ ταὐτὰ καὶ συνήγορόν μ' ἔχεις.
Παύροις γὰρ ἀνδρῶν ἐστι συγγενὲς τόδε,
Φίλον τὸν εὐτυχοῦντ' ἄνευ φϑόνου σέβειν.
Δύςφρων γὰρ ἰὸς καρδίαν προςήμενος
Ἄχϑος διπλοΐζει τῷ πεπαμένῳ νόσον,
Τοῖς τ' αὐτὸς αὑτοῦ πήμασιν βαρύνεται,
Καὶ τὸν ϑυραῖον ὄλβον εἰςορῶν στένει·
Εἰδὼς λέγοιμ' ἄν· εὖ γὰρ ἐξεπίσταμαι
Ὁμιλίας κάτοπτρον, εἴδωλον σκιᾶς
Δοκοῦντας εἶναι κάρτα πρευμενεῖς ἐμοί.
Μόνος δ' Ὀδυσσεὺς, ὅςπερ οὐχ ἑκὼν ἔπλει,
Ζευχϑεὶς ἕτοιμος ἦν ἐμοὶ σειραφόρος,

---

650. f. τίοντες — MSS. ἀνδροϑνῆτας 661. f. ἀσπιδοστρόφος. 667. v. ταῦτα 669. f. φίλων — (φϑόνων) 671. MSS. πεπαμμένῳ 678. f. ἔτυμος — MSS. σειρασφόρος

Εἴτ' οὖν θανόντος εἴτε καὶ ζῶντος πέρι
Λέγω. τὰ δ' ἄλλα πρὸς πόλιν τε καὶ θεοὺς
Κοινοὺς ἀγῶνας θέντες ἐν πανηγύρει
Βουλευσόμεσθα. καὶ τὸ μὲν καλῶς ἔχον
Ὅπως χρονίζον εὖ μενεῖ βουλευτέον.
Ὅτῳ δὲ καὶ δεῖ φαρμάκων παιωνίων,
Ἤτοι κέαντες ἢ τεμόντες εὐφρόνως
Πειρασόμεσθα πῆμ' ἀποστρέψαι νόσου.
Νῦν δ' ἐς μέλαθρα καὶ δόμους ἐφεστίους
Ἐλθὼν θεοῖσι πρῶτα δεξιώσομαι,
Οἵπερ πρόσω πέμψαντες ἤγαγον πάλιν.
Νίκη δ', ἐπείπερ ἕσπετ', ἐμπέδως μένοι.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.

Ἄνδρες πολῖται, πρέσβος Ἀργείων τόδε,
Οὐκ αἰσχυνοῦμαι τοὺς φιλάνορας τρόπους
Λέξαι πρὸς ὑμᾶς· ἐν χρόνῳ δ' ἀποφθίνει
Τὸ τάρβος ἀνθρώποισιν. οὐκ ἄλλων πάρα
Μαθοῦσ' ἐμαυτῆς δύςφορον λέξω βίον,
Τοσόνδ', ὅσονπερ οὗτος ἦν ὑπ' Ἰλίῳ.
Τὸ μὲν γυναῖκα πρῶτον ἄρσενος δίχα
Ἧσθαι δόμοις ἔρημον ἔκπαγλον κακὸν,
Πολλὰς κλύουσαν κληδόνας παλιγκότους·
Καὶ τὸν μὲν ἥκειν, τὸν δ' ἐπειςφέρειν κακοῦ
Κάκιον ἄλλο πῆμα, λάσκοντας δόμοις.
Καὶ τραυμάτων μὲν εἰ τόσων ἐτύγχανεν
Ἀνὴρ ὅδ', ὡς πρὸς οἶκον ὠχετεύετο
Φάτις, τέτρωται δικτύου πλέω λέγειν.
Εἰ δ' ἦν τεθνηκὼς, ὡς ἐπλήθυνον λόγοι,
Τρισώματός τἂν Γηρυὼν ὁ δεύτερος
Πολλὴν ἄνωθεν, τὴν κάτω γὰρ οὐ λέγω,
Χθονὸς τρίμοιρον χλαῖναν ἐξηύχει λαβὼν,
Ἅπαξ ἑκάστῳ κατθανὼν μορφώματι.
Τοιῶνδ' ἕκατι κληδόνων παλιγκότων
Πολλὰς ἄνωθεν ἀρτάνας ἐμῆς δέρης
Ἔλυσαν ἄλλοι πρὸς βίαν λελημμένης.

---

686. MSS. πήματος τρέψαι νόσον 699. MSS. ἡδονὰς 703. MSS. ὠχετεύετο 707. f. μορφὴν ἄν. 712. f. λελειμμένης

Ἐκ τῶνδέ τοι παῖς ἐνθάδ' οὐ παραστατεῖ,
Ἐμῶν τε καὶ σῶν κύριος πιστευμάτων,
Ὡς χρῆν, Ὀρέστης· μηδὲ θαυμάσῃς τόδε.
Τρέφει γὰρ αὐτὸν εὐμενὴς δορύξενος
Στρόφιος ὁ Φωκεὺς, ἀμφίλεκτα πήματα
Ἐμοὶ προφωνῶν, τόν θ' ὑπ' Ἰλίῳ σέθεν
Κίνδυνον, εἴ τε δημόθρους ἀναρχία
Βουλὴν καταῤῥίψειεν, ὥςτε σύγγονον
Βροτοῖσι τὸν πεσόντα λακτίσαι πλέον.
Τοιάδε μέντοι σκῆψις οὐ δόλον φέρει.
Ἔμοιγε μὲν δὴ κλαυμάτων ἐπίσσυτοι
Πηγαὶ κατεσβήκασιν οὐδ' ἔνι σταγών.
Ἐν ὀψικοίτοις δ' ὄμμασιν βλάβας ἔχω
Τὰς ἀμφί σοι κλαίουσα λαμπτηρουχίας
Ἀτημελήτους αἰέν. ἐν δ' ὀνείρασιν
Λεπταῖς ὑπαὶ κώνωπος ἐξηγειρόμην
Ῥιπαῖσι θωΰσσοντος ἀμφί σοι πάθη
Ὁρῶσα πλείω τοῦ ξυνεύδοντος χρόνου.
Νῦν ταῦτα πάντα τλᾶσ' ἀπενθήτῳ φρενὶ
Λέγοιμ' ἂν ἄνδρα τόνδε τῶν σταθμῶν κύνα
Σωτῆρα ναὸς πρότονον, ὑψηλῆς στέγης
Στύλον ποδήρη, μονογενὲς τέκνον πατρὶ,
Καὶ γῆν φανεῖσαν ναυτίλοις παρ' ἐλπίδα,
Κάλλιστον ἦμαρ εἰςιδεῖν ἐκ χείματος,
Ὁδοιπόρῳ διψῶντι πηγαῖον ῥέος·
Τερπνὸν δὲ τἀναγκαῖον ἐκφυγεῖν ἅπαν.
Τοιοῖςδέ τοί νιν ἀξιῶ προςφθέγμασιν·
Φθόνος δ' ἀπέστω· πολλὰ γὰρ τὰ πρὶν κακὰ
Ἠνειχόμεσθα. Νῦν δ', ἐμοὶ φίλον κάρα,
Ἔκβαιν' ἀπήνης τῆςδε, μὴ χαμαὶ τιθεὶς
Τὸν σὸν πόδ', ὦ 'ναξ, Ἰλίου πορθήτορα.
Δμωαὶ, τί μέλλεθ', αἷς ἐπέσταλται τέλος
Πέδον κελεύθου στρωννύναι πετάσμασιν;

---

713. f. σοι καῖς 718. τὸν δ' 720. f. καταῤῥάψειεν 721. (καθεστήκασιν) 730. f. ξυνειδότος 732. f. τῶνδε 733. (ναός, πρ. ὕψ.) 739. MSS. τοίνυν 741. f. Νῦν δέ μοι, φ. κ., 743. MSS. ἄναξ 745. f. στορνύναι

Εὐθὺς γενέσθω πορφυρόστρωτος πόρος
Ἐς δῶμ' ἄελπτον ὡς ἂν ἡγῆται Δίκη.
Τὰ δ' ἄλλα φροντὶς οὐχ ὕπνῳ νικωμένη
Θήσει δικαίως ξὺν θεοῖς εἱμαρμένα.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.

Λήδας γένεθλον, δωμάτων ἐμῶν φύλαξ,
Ἀπουσίᾳ μὲν εἶπας εἰκότως ἐμῇ·
Μακρὰν γὰρ ἐξέτεινας· ἀλλ' ἐναισίμως
Αἰνεῖν, παρ' ἄλλων χρὴ τόδ' ἔρχεσθαι γέρας.
Καὶ τἄλλα μὴ γύναικὸς ἐν τρόποις ἐμὲ
Ἅβρυνε μηδὲ βαρβάρου φωτὸς δίκην
Χαμαιπετὲς βόαμα προςχάνῃς ἐμοί,
Μήδ' εἵμασι στρώσασ' ἐπίφθονον πόρον
Τίθει· θεούς τοι τοῖςδε τιμαλφεῖν χρεών·
Ἐν ποικίλοις δὲ θνητὸν ὄντα κάλλεσιν
Βαίνειν ἐμοὶ μὲν οὐδαμῶς ἄνευ φόβου.
Λέγω κατ' ἄνδρα, μὴ θεόν, σέβειν ἐμέ.
Χωρὶς ποδοψήστρων δὲ καὶ τῶν ποικίλων
Κληδὼν ἀϋτεῖ· καὶ τὸ μὴ κακῶς φρονεῖν
Θεοῦ μέγιστον δῶρον. ὀλβίσαι δὲ χρὴ
Βίον τελευτήσαντ' ἐν εὐεστοῖ φίλῃ.
Εἰ πάντα δ' ὡς πράσσοιμ' ἄν, εὐθαρσὴς ἐγώ.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.

Καὶ μὴν τόδ' εἰπὲ μὴ παρὰ γνώμην ἐμοί.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.

Γνώμην μὲν ἴσθι μὴ διαφθεροῦντ' ἐμέ.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.

Ηὔξω θεοῖς δείσας ἂν ὧδ' ἔρδειν τάδε;

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.

Εἴπερ τις, εἰδώς γ' εὖ τόδ' ἐξεῖπον τέλος.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.

Τί δ' ἂν δοκεῖ σοι Πρίαμος εἰ τάδ' ἤνυσεν;

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.

Ἐν ποικίλοις ἂν κάρτα μοι βῆναι δοκεῖ.

ΚΛΥ-

---

759 γὰρ 762. MSS. τε 766. (ἀνεὺ θάρσους) f. πράσσοιμ', ἂν εὐθ. 768. f. διαφθεροῦσ' ἐμοὶ 770. f. εἰδὼς ἐγὼ 771. v. δοκῇ

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.
Μή νυν τὸν ἀνθρώπειον αἰδεσθῇς ψόγον.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.
Φήμη γε μέντοι δημόθρους μέγα σθένει.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.
Ὁ δ' ἀφθόνητός γ' οὐκ ἐπίζηλος πέλει.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.
Οὔτοι γυναικός ἐστιν ἱμείρειν μάχης.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.
Τοῖς δ' ὀλβίοις γε καὶ τὸ νικᾶσθαι πρέπει.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.
Ἦ καὶ σὺ νίκην τήνδε δήριος τίεις;

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.
Πιθοῦ· κράτος μέντοι πάρες γ' ἑκὼν ἐμοί.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.
Ἀλλ' εἰ δοκεῖ σοι ταῦθ', ὑπαί τις ἀρβύλας
Λύοι τάχος, πρόδουλον ἔμβασιν ποδός·
Σὺν τοῖς δέ μ' ἐμβαίνονθ' ἁλουργέσιν θεῶν
Μή τις πρόσωθεν ὄμματος βάλοι φθόνος.
Πολλὴ γὰρ αἰδὼς σωματοφθορεῖν ποσὶν
Φθείροντα πλοῦτον ἀργυρωνήτους θ' ὑφάς.
Τούτων μὲν οὕτω· τὴν ξένην δὲ πρευμενῶς
Τήνδ' ἐςκόμιζε· τὸν κρατοῦντα μαλθακῶς
Θεὸς πρόσωθεν εὐμενῶς προςδέρκεται.
Ἑκὼν γὰρ οὐδεὶς δουλίῳ χρῆται ζυγῷ.
Αὐτὴ δὲ πολλῶν χρημάτων ἐξαίρετον
Ἄνθος, στρατοῦ δώρημ', ἐμοὶ ξυνέσπετο.
Ἐπεὶ δ' ἀκούειν σοῦ κατέστραμμαι τάδε,
Εἶμ' ἐς δόμων μέλαθρα πορφύρας πατῶν.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.
Ἔστιν θάλασσα, — τίς δέ νιν κατασβέσει; —
Τρέφουσα πολλῆς πορφύρας ἰσάργυρον
Κηκῖδα παγκαίνιστον, εἱμάτων βαφάς.

---

773. MSS. v. αἰδεσθεὶς (αἰδεσθῇς)— 778. f. τῆςδε 779. f. μέν τοι 781. f. ποδὸς, 782. καὶ τοῖς δὲ f. ταῖςδε 783. f. βάλῃ 784. f. σῶμά τοῦθ' δρᾶν — πόσιν 786. v. οὕτως — f. τοῦτ' οὖν 790. f. αὕτη 792. καθέσταμαι 795. MSS. εἰς ἄργυρον 796. f. παγκοίνιστον

Τοροῖσιν ἑρμηνεῦσιν εὐπρεπῶς λόγον.
Σὺ δ' εἰπὲ, κῆρυξ· Μενέλεων δὲ πεύθομαι,
Εἰ νόστιμός γε καὶ σεσωσμένος πάλιν
Ἥξει ξὺν ὑμῖν, τῆσδε γῆς φίλον κράτος.

ΚΗΡΥΞ.

Οὐκ ἔσθ' ὅπως λέξαιμι τὰ ψευδῆ καλὰ
Ἐς τὸν πολὺν φίλοισι καρποῦσθαι χρόνον.

ΧΟΡΟΣ.

Πῶς δῆτ' ἂν εἰπὼν κεδνὰ τἀληθῆ τύχῃς;
Σχισθέντα δ' οὐκ' εὔκρυπτα γίγνεται τάδε.

ΚΗΡΥΞ.

Ἀνὴρ ἄφαντος ἐξ Ἀχαϊκοῦ στρατοῦ
Αὐτός τε καὶ τὸ πλοῖον. οὐ ψευδῆ λέγω.

ΧΟΡΟΣ.

Πότερον ἀναχθεὶς ἐμφανῶς ἐξ Ἰλίου,
Ἢ χεῖμα, κοινὸν ἄχθος, ἥρπασε στρατοῦ;

ΚΗΡΥΞ.

Ἔκυρσας ὥςτε τοξότης ἄκρος σκοποῦ·
Μακρὸν δὲ πῆμα ξυντόμως ἐφημίσω.

ΧΟΡΟΣ.

Πότερα γὰρ αὐτοῦ ζῶντος ἢ τεθνηκότος
Φάτις πρὸς ἄλλων ναυτίλων ἐκλῄζετο;

ΚΗΡΥΞ.

Οὐκ οἶδεν οὐδεὶς ὥςτ' ἀπαγγεῖλαι τορῶς
Πλὴν τοῦ τρέφοντος Ἡλίου χθονὸς φύσιν.

ΧΟΡΟΣ.

Πῶς γὰρ λέγεις χειμῶνα ναυτικῷ στρατῷ
Ἐλθεῖν τελευτῆσαί τε δαιμόνων κότῳ;

ΚΗΡΥΞ.

Εὔφημον ἦμαρ οὐ πρέπει κακαγγέλῳ
Γλώσσῃ μιαίνειν. χωρὶς ἡ τιμὴ θεῶν.
Ὅταν δ' ἀπευκτὰ πήματ' ἄγγελος πόλει
Στυγνῷ προςώπῳ πτωσίμου στρατοῦ φέρῃ,
Πόλει μὲν ἕλκος ἓν τὸ δήμιον τυχεῖν,

---

508. f. τοροῖσί θ' 512. ψευδῆι 514. f. τύχοις (ΚΛΥΤ. pro ΧΟΡ. — sic porro) 516. Ἀχαιϊκοῦ 532. f. ἕν τε δήμιόν τ' ἔχειν

Πολλοὺς δὲ πολλῶν ἐξαγισθέντας δόμων
Ἄνδρας διπλῇ μάστιγι, τὴν Ἄρης φιλεῖ,
Δίλογχον ἄτην, φοινίαν ξυνωρίδα,
Τοιῶνδε μέντοι πημάτων σεσαγμένων
Πρέπει λέγειν παιᾶνα τόνδ' Ἐρινύων.
Σωτηρίων δὲ πραγμάτων εὐάγγελον
Ἥκοντα πρὸς χαίρουσαν εὐεστοῖ πόλιν —
Πῶς κεδνὰ τοῖς κακοῖσι συμμίξω λέγων
Χειμῶν' Ἀχαιῶν οὐκ ἀμήνιτον θεοῖς;
Ξυνώμοσαν γάρ, ὄντες ἔχθιστοι τοπρίν,
Πῦρ καὶ θάλασσα, καὶ τὰ πίστ' ἐδειξάτην
Φθείροντε τὸν δύστηνον Ἀργείων στρατόν.
Ἐν νυκτὶ δυςκύμαντα δ' ὠρώρει κακά.
Ναῦς γὰρ πρὸς ἀλλήλῃσι Θρῄκιαι πνοαὶ
Ἤρεικον· αἱ δὲ κεροτυπούμεναι βίᾳ
Χειμῶνι τυφῶ σὺν ζάλῃ τ' ὀμβροκτύπῳ
Ὤιχοντ' ἄφαντοι, ποιμένος κακοῦ στρόβῳ.
Ἐπεὶ δ' ἀνῆλθε λαμπρὸν ἡλίου φάος,
Ὁρῶμεν ἀνθοῦν πέλαγος Αἰγαῖον νεκροῖς
Ἀνδρῶν Ἀχαιῶν ναυτικῶν τ' ἐρειπίων.
Ἡμᾶς γε μὲν δὴ νεώς τ' ἀκήρατον σκάφος
Ἤτοι τις ἐξέκλεψεν ἢ 'ξῃτήσατο
Θεός τις, οὐκ ἄνθρωπος, οἴακος θιγών.
Τύχη δὲ σωτὴρ ναῦν θέλουσ' ἐφέζετο·
Ὡς μήτ' ἐν ὅρμῳ κύματος ζάλην ἔχειν
Μήτ' ἐξοκεῖλαι πρὸς κραταίλεων χθόνα.
Ἔπειτα δ' ᾅδην πόντιον πεφευγότες,
Λευκὸν κατ' ἦμαρ, οὐ πεποιθότες τύχῃ,
Ἐβουκολοῦμεν φροντίσιν νέον πάθος
Στρατοῦ καμόντος καὶ κακῶς σποδουμένου.
Καὶ νῦν ἐκείνων εἴ τις ἐστὶν ἐμπνέων,
Λέγουσιν ἡμᾶς ὡς ὀλωλότας. τί μή;
Ἡμεῖς τ' ἐκείνους ταῦτ' ἔχειν δοξάζομεν.

---

533. f. ἐξανυσθέντας 536. f. σεσαγμένον 544. f. φθείραντε 545. (δυςχείμαντα) 546. θρηΐκιαι 547. (ἤρειπον) — v. κερωτυπουμέναι 553. (νεός τ') v. ναῦν τ' 554. f. ἢ 'ξῃρήσατο 556. f. ναῦν στελοῦσ' (= ναυστολοῦσ') 561. f. νεῶν — v. πάθος,

Γένοιτο δ' ὡς ἄριστα. Μενέλεων γὰρ οὖν
Πρῶτόν τε καὶ μάλιστα προςδόκα μολεῖν.
Εἰ δ' οὖν τις ἀκτὶς ἡλίου νιν ἱστορεῖ
Καὶ ζῶντα καὶ βλέποντα μηχαναῖς Διὸς
Οὔπω θέλοντος ἐξαναλῶσαι γένος,
Ἐλπίς τις αὐτὸν πρὸς δόμους ἥξειν πάλιν.
Τοσαῦτ' ἀκούσας ἴσθι τἀληθῆ κλύων.

ΧΟΡΟΣ.

Τίς ποτ' ὠνόμαζεν ὧδ' ἐς τὸ πᾶν ἐτητύμως, — στρ. α'.
Μή τις, ὅντιν' οὐχ ὁρῶμεν, προνοίαισι τοῦ πεπρωμένου
γλῶσσαν ἐν τύχᾳ νέμων; —
Τὰν δορίγαμβρον ἀμφινεικῆ θ' Ἑλέναν; ἐπεὶ πρεπόντως
ἑλένας, ἕλανδρος, ἑλέπτολις, ἐκ τῶν ἀβροπήνων
Προκαλυμμάτων ἔπλευσε Ζεφύρου γίγαντος αὔρᾳ.
Πολύανδροί τε φεράσπιδες κυναγοὶ κατ' ἴχνος πλά-
ταν ἄφαντον
Κελσάντων Σιμόεντος ἀκτὰς ἐπ' αὐξιφύλλους δι' ἔριν
αἱματοεσσαν.
Ἰλίῳ δὲ κῆδος ὀρθώνυμον τελεσσίφρων ἀντ. α'.
Μῆνις ἤλασε, τραπέζας ἀτίμωσιν ὑστέρῳ χρόνῳ
καὶ ξυνεστίου Διὸς
Πρασσομένα τὸ νυμφότιμον μέλος ἐκφάτως τίοντας
ὑμέναιον, ὃς τότ' ἐπέῤῥεπεν γαμβροῖσιν ἀείδειν.
Μεταμανθάνουσα δ' ὕμνον Πριάμου πόλις γεραιὰ
Πολύθρηνον μέγα που στένει κικλήσκουσα Πάριν τὸν
αἰνόλεκτρον,
Παντρώκτην, πολύθρηνον αἰῶν' ἀμφὶ πολιτᾶν μέλεον
αἷμ' ἀνατλᾶσα.
Ἔθρεψεν δὲ λέοντα σίνιν δόμοις ἀγάλακτον στρ. β'.
Οὕτως ἀνὴρ φιλόμαστον,
Ἐν βιότου προτελείοις ἅμερον, εὐφιλόπαιδα
καὶ γεραροῖς ἐπίχαρτον.

---

566. (f. δ' ἄρ' οὖν) 572. κλύειν. 574. MSS. προνοίαις 575. f. ἑλέναυς — v. ἀβροτίμων 576. v. αὔρα. 578. MSS. ἀξιφύλλους 579. MSS. τελεσίφρων 580. ἔλασε — MSS. ἀτίμως ἵν' 581. ἐπέπρεπεν 582. f. τίουσα θ' 584. MSS. παμπρόσθη — f. πτολιτᾶν 586. v. οὗ-τος f. αὐτὸς

Πολέα δ' ἔσχ' ἐν ἀγκάλαις νεοτρόφου τέκνου δίκαν,
Φαιδρωπὸς ποτὶ χεῖρα σαίνων τε γαστρὸς ἀνάγκαις.
Χρονισθεὶς δ' ἀπέδειξεν ἔθος τὸ πρός γε τοκήων. ἀντ. β'.
Χάριν τροφᾶς γὰρ ἀμείβων
Μηλοφόνοισιν ἄγαισιν δαῖτ' ἀκέλευστος ἔτευξεν·
αἵματι δ' οἶκος ἐφύρθη·
Ἄμαχον ἄλγος οἰκέταις μέγα σίνος πολυκτόνον·
Ἐκ θεοῦ δ' ἱερεύς τις Ἄτας δόμοις προσεθρέφθη.
Παραυτὰ δ' ἐλθεῖν ἐς Ἰλίου πόλιν λέγοιμ' ἄν, στρ. γ'.
Φρόνημα μὲν νηνέμου γαλάνας,
Ἀκασκαῖον δ' ἄγαλμα πλούτου,
Μαλθακὸν ὀμμάτων βέλος, δηξίθυμον ἔρωτος ἄνθος.
Παρακλίνουσ' ἐπέκρανεν δὲ γάμου πικρὰς τελευτάς,
Δύσεδρος καὶ δυσόμιλος συμένα Πριαμίδαισιν,
Πομπᾷ Διὸς ξενίου
Νυμφόκλαυτος Ἐρινύς.
Παλαίφατος δ' ἐν βροτοῖς γέρων λόγος τέτυκται, ἀντ. γ'.
Μέγαν τελεσθέντα φωτὸς ὄλβον
Τεκνοῦσθαι μηδ' ἄπαιδα θνήσκειν·
Ἐκ δ' ἀγαθᾶς τύχας γένει βλαστάνειν ἀκόρεστον οἰζύν.
Δίχα δ' ἄλλων μονόφρων εἰμί. τὸ γὰρ δυσσεβὲς ἔργον
Μετὰ μὲν πλείονα τίκτει, σφετέρα δ' εἰκότα γέννα.
Οἴκων γὰρ εὐθυδίκων
Καλλίπαις πότμος αἰεί.
Φιλεῖ δὲ τίκτειν Ὕβρις μὲν παλαιὰ νεάζουσαν ἐν
κακοῖς βροτῶν Ὕβριν στρ. δ'.
Τότ' ἤδ' ὅταν τὸ κύριον μόλῃ, νεαρὰ
Φάους κότον δαίμονά τε τὸν ἄμαχον, ἀπόλεμον,
ἀνίερον θράσος μελαίνας μελάθροισιν Ἄτας,
Εἰδομέναν τοκεῦσιν.

---

588. f. ἔσχ' ἐν f. ἔσχετ' 590. MSS. πρὸς — (τοκέων) 591. MSS. χ. γὰρ τρ. ἀμ. (τροφεῦσιν) 592. MSS. ἄταισιν = ἄταις f. ἐν ἄταις 593. v. ἄμαχον δ' et — πολύκτονον 594. MSS. προσετράφη 595. f. τοιαῦτα — v. δ' οὖν ἐλθ. 597. δ' MSS. om. 599. v. παρακλίνουσ' (—κλίνασ') — πικροῦ 603. v. ἐν τοῖς βρ. 606. v. ὀϊζύν 607. f. τὸ δυσσεβὲς γὰρ 612. MSS. τότ' ἢ τόθ' ὅταν — f. εὖτ' ἂν 613. f. σκότον — f. θεόν τε 614. f. εἰδομένα f. εἰδόμενον

Δίκα δὲ λάμπει μὲν ἐν δυςκάπνοις δώμασιν, τὸν δ' ἐναίσιμον τίει βίον. *ἀντ. δ'.*
Τὰ χρυσόπαστα δ' ἔσθλα σὺν πίνῳ χερῶν
Παλιντρόποις ὄμμασιν λιποῦσ' ὅσια προςέβα
δύναμιν οὐ σέβουσα πλούτου παράσημον αἴνῳ·
Πᾶν δ' ἐπὶ τέρμα νωμᾷ.

Ἄγε δὴ, βασιλεῦ, Τροίας πολίπορθ',
Ἀτρέως γένεθλον,
Πῶς σε προςείπω; πῶς σε σεβίζω
Μήθ' ὑπεράρας μήθ' ὑποκάμψας
Καιρὸν χάριτος;
Πολλοὶ δὲ βροτῶν τὸ δοκεῖν εἶναι
Προτίουσι δίκην παραβάντες.
Τῷ δυςπραγοῦντι δ' ἐπιστενάχειν
Πᾶς τις ἕτοιμος· δῆγμα δὲ λύπης
Οὐδὲν ἐφ' ἧπαρ προςικνεῖται·
Καὶ ξυγχαίρουσιν ὁμοιοπρεπεῖς
Ἀγέλαστα πρόςωπα βιαζόμενοι.
Ὅςτις δ' ἀγαθὸς προβατογνώμων,
Οὐκ ἔστι λαθεῖν ὄμματα φωτὸς
Τὰ δοκοῦντ' εὔφρονος ἐκ διανοίας
Ὑδαρεῖ σαίνειν φιλότητι.
Σὺ δέ μοι τότε μὲν στέλλων στρατιὰν
Ἑλένης ἕνεκ', οὐ γάρ σ' ἐπικεύσω,
Κάρτ' ἀπομούσως ἦσθα γεγραμμένος,
Οὐδ' εὖ πραπίδων οἴακα νέμων,
Θράσος ἑκούσιον
Ἀνδράσι θνήσκουσι κομίζων.
Νῦν δ' οὐκ ἀπ' ἄκρας φρενὸς οὐδ' ἀφίλως
Εὔφρων [τις] πόνος εὖ τελέσασι.
Γνώσῃ δὲ χρόνῳ διαπευθόμενος
Τόν τε δικαίως καὶ τὸν ἀκαίρως
Πόλιν οἰκουροῦντα πολιτῶν.

---

616. f. χρυσόπαστ' ἔδεθλα 618. MSS. προςέβα τοῦ f. του, 626. f. δυςπραγοῦντ' ἔπι δὲ στενάχειν 627. δεῖγμα 628. f. οὐδέν' 629. (καὶ νυκτὶ δὲ χαίρουσιν) 632. v. φωτός. 636. MSS. om. σ' 639. f. ἀκούσιον 642. τις om.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.

Πρῶτον μὲν Ἄργος καὶ θεοὺς ἐγχωρίους
Δίκη προςειπεῖν, τοὺς ἐμοὶ μεταιτίους
Νόστου δικαίων θ' ὧν ἐπραξάμην πόλιν
Πριάμου. δίκας γὰρ οὐκ ἀπὸ γλώσσης θεοὶ
Κλύοντες ἀνδροκμῆτας Ἰλίου φθορὰς
Ἐς αἱματηρὸν τεῦχος οὐ διχοῤῥόπως
Ψήφους ἔθεντο· τῷ δ' ἐναντίῳ κύτει
Ἐλπὶς προςῄει χειρὸς οὐ πληρουμένῳ.
Καπνῷ δ' ἁλοῦσα νῦν ἔτ' εὔσημος πόλις.
Ἄτης θύελλαι ζῶσι· συνθνήσκουσα δὲ
Σποδὸς προπέμπει πίονας πλούτου πνοάς.
Τούτων θεοῖσι χρὴ πολύμνηστον χάριν
Τίνειν· ἐπείπερ καὶ πάγας ὑπερκότους
Ἐπραξάμεσθα, καὶ γυναικὸς οὕνεκα
Πόλιν διημάθυνεν Ἀργεῖον δάκος,
Ἵππου νεοσσὸς, ἀσπιδηστρόφος λεὼς,
Πήδημ' ὀρούσας ἀμφὶ Πλειάδων δύσιν·
Ὑπερθορὼν δὲ πύργον ὠμηστὴς λέων
Ἄδην ἔλειξεν αἵματος τυραννικοῦ.
Θεοῖς μὲν ἐξέτεινα φροίμιον τόδε·
Τὰ δ' ἐς τὸ σὸν φρόνημα, μέμνημαι κλύων,
Καὶ φημὶ ταὐτὰ καὶ συνήγορόν μ' ἔχεις.
Παύροις γὰρ ἀνδρῶν ἐστι συγγενὲς τόδε,
Φίλον τὸν εὐτυχοῦντ' ἄνευ φθόνου σέβειν.
Δύςφρων γὰρ ἰὸς καρδίαν προςήμενος
Ἄχθος διπλοίζει τῷ πεπαμένῳ νόσον,
Τοῖς τ' αὐτὸς αὑτοῦ πήμασιν βαρύνεται,
Καὶ τὸν θυραῖον ὄλβον εἰςορῶν στένει·
Εἰδὼς λέγοιμ' ἄν· εὖ γὰρ ἐξεπίσταμαι
Ὁμιλίας κάτοπτρον, εἴδωλον σκιᾶς
Δοκοῦντας εἶναι κάρτα πρευμενεῖς ἐμοί.
Μόνος δ' Ὀδυσσεὺς, ὅςπερ οὐχ ἑκὼν ἔπλει,
Ζευχθεὶς ἕτοιμος ἦν ἐμοὶ σειραφόρος,

---

650. f. τίοντες — MSS. ἀνδροθνῆτας 661. f. ἀσπιδοστρόφος. 667. v. ταῦτα 669. f. φίλων — (φθόνων) 671. MSS. πεπαμμένῳ 678. f. ἔτυμος — MSS. σειρασφόρος

Εἴτ' οὖν θανόντος εἴτε καὶ ζῶντος πέρι
Λέγω. τὰ δ' ἄλλα πρὸς πόλιν τε καὶ θεοὺς
Κοινοὺς ἀγῶνας θέντες ἐν πανηγύρει
Βουλευσόμεσθα. καὶ τὸ μὲν καλῶς ἔχον
Ὅπως χρονίζον εὖ μενεῖ βουλευτέον.
Ὅτῳ δὲ καὶ δεῖ φαρμάκων παιωνίων,
Ἤτοι κέαντες ἢ τεμόντες εὐφρόνως
Πειρασόμεσθα πῆμ' ἀποστρέψαι νόσου.
Νῦν δ' ἐς μέλαθρα καὶ δόμους ἐφεστίους
Ἐλθὼν θεοῖσι πρῶτα δεξιώσομαι,
Οἵπερ πρόσω πέμψαντες ἤγαγον πάλιν.
Νίκη δ', ἐπείπερ ἕσπετ', ἐμπέδως μένοι.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.

Ἄνδρες πολῖται, πρέσβος Ἀργείων τόδε,
Οὐκ αἰσχυνοῦμαι τοὺς φιλάνορας τρόπους
Λέξαι πρὸς ὑμᾶς· ἐν χρόνῳ δ' ἀποφθίνει
Τὸ τάρβος ἀνθρώποισιν. οὐκ ἄλλων πάρα
Μαθοῦσ' ἐμαυτῆς δύςφορον λέξω βίον,
Τοσόνδ', ὅσονπερ οὗτος ἦν ὑπ' Ἰλίῳ.
Τὸ μὲν γυναῖκα πρῶτον ἄρσενος δίχα
Ἧσθαι δόμοις ἔρημον ἔκπαγλον κακόν,
Πολλὰς κλύουσαν κληδόνας παλιγκότους·
Καὶ τὸν μὲν ἥκειν, τὸν δ' ἐπειςφέρειν κακοῦ
Κάκιον ἄλλο πῆμα, λάσκοντας δόμοις.
Καὶ τραυμάτων μὲν εἰ τόσων ἐτύγχανεν
Ἀνὴρ ὅδ', ὡς πρὸς οἶκον ὠχετεύετο
Φάτις, τέτρωται δικτύου πλέω λέγειν.
Εἰ δ' ἦν τεθνηκὼς, ὡς ἐπλήθυνον λόγοι,
Τρισώματός τἂν Γηρυὼν ὁ δεύτερος
Πολλὴν ἄνωθεν, τὴν κάτω γὰρ οὐ λέγω,
Χθονὸς τρίμοιρον χλαῖναν ἐξηύχει λαβὼν,
Ἅπαξ ἑκάστῳ κατθανὼν μορφώματι.
Τοιῶνδ' ἕκατι κληδόνων παλιγκότων
Πολλὰς ἄνωθεν ἀρτάνας ἐμῆς δέρης
Ἔλυσαν ἄλλοι πρὸς βίαν λελημμένης.

---

686. MSS. πήματος τρέψαι νόσον 699. MSS. ἡδονὰς 703. MSS. ᾠχετεύετο 707. f. μορφὴν ἄν. 712. f. λελειμμένης

Ἐκ τῶνδέ τοι παῖς ἐνθάδ' οὐ παραστατεῖ,
Ἐμῶν τε καὶ σῶν κύριος πιστευμάτων,
Ὡς χρῆν, Ὀρέστης· μηδὲ θαυμάσῃς τόδε.
Τρέφει γὰρ αὐτὸν εὐμενὴς δορύξενος
Στρόφιος ὁ Φωκεὺς, ἀμφίλεκτα πήματα
Ἐμοὶ προφωνῶν, τόν θ' ὑπ' Ἰλίῳ σέθεν
Κίνδυνον, εἴ τε δημόθρους ἀναρχία
Βουλὴν καταῤῥίψειεν, ὥςτε σύγγονον
Βροτοῖσι τὸν πεσόντα λακτίσαι πλέον.
Τοιάδε μέντοι σκῆψις οὐ δόλον φέρει.
Ἔμοιγε μὲν δὴ κλαυμάτων ἐπίσσυτοι
Πηγαὶ κατεσβήκασιν οὐδ' ἔνι σταγών.
Ἐν ὀψικοίτοις δ' ὄμμασιν βλάβας ἔχω
Τὰς ἀμφί σοι κλαίουσα λαμπτηρουχίας
Ἀτημελήτους αἰέν. ἐν δ' ὀνείρασιν
Λεπταῖς ὑπαὶ κώνωπος ἐξηγειρόμην
Ῥιπαῖσι θωΰσσοντος ἀμφί σοι πάθη
Ὁρῶσα πλείω τοῦ ξυνεύδοντος χρόνου.
Νῦν ταῦτα πάντα τλᾶσ' ἀπενθήτῳ φρενὶ
Λέγοιμ' ἂν ἄνδρα τόνδε τῶν σταθμῶν κύνα
Σωτῆρα ναὸς πρότονον, ὑψηλῆς στέγης
Στύλον ποδήρη, μονογενὲς τέκνον πατρὶ,
Καὶ γῆν φανεῖσαν ναυτίλοις παρ' ἐλπίδα,
Κάλλιστον ἦμαρ εἰςιδεῖν ἐκ χείματος,
Ὁδοιπόρῳ διψῶντι πηγαῖον ῥέος·
Τερπνὸν δὲ τἀναγκαῖον ἐκφυγεῖν ἅπαν.
Τοιοῖςδέ τοί νιν ἀξιῶ προςφθέγμασιν·
Φθόνος δ' ἀπέστω· πολλὰ γὰρ τὰ πρὶν κακὰ
Ἠνειχόμεσθα. Νῦν δ', ἐμοὶ φίλον κάρα,
Ἔκβαιν' ἀπήνης τῆςδε, μὴ χαμαὶ τιθεὶς
Τὸν σὸν πόδ', ὦ ἄναξ, Ἰλίου πορθήτορα.
Δμωαὶ, τί μέλλεθ', αἷς ἐπέσταλται τέλος
Πέδον κελεύθου στρωννύναι πετάσμασιν;

---

713. f. σοι καῖς 718. τόν δ' 720. f. καταῤῥάψειεν 724. (καθεστήκασιν) 730. f. ξυνειδότος 732. f. τῶνδε 733. (ναός, πρ. ὑψ.) 739. MSS. τοίνυν 741. f. Νῦν δέ μοι, φ. κ., 743. MSS. ἄναξ 745. f. στορνύναι

Εὐθὺς γενέσθω πορφυρόστρωτος πόρος
Ἐς δῶμ' ἄελπτον ὡς ἂν ἡγῆται Δίκη.
Τὰ δ' ἄλλα φροντὶς οὐχ ὕπνῳ νικωμένη
Θήσει δικαίως ξὺν θεοῖς εἱμαρμένα.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.

Λήδας γένεθλον, δωμάτων ἐμῶν φύλαξ,
Ἀπουσίᾳ μὲν εἶπας εἰκότως ἐμῇ·
Μακρὰν γὰρ ἐξέτεινας· ἀλλ' ἐναισίμως
Αἰνεῖν, παρ' ἄλλων χρὴ τόδ' ἔρχεσθαι γέρας.
Καὶ τἄλλα μὴ γυναικὸς ἐν τρόποις ἐμὲ
Ἅβρυνε μηδὲ βαρβάρου φωτὸς δίκην
Χαμαιπετὲς βόαμα προσχάνῃς ἐμοί,
Μήδ' εἵμασι στρώσασ' ἐπίφθονον πόρον
Τίθει· θεούς τοι τοῖσδε τιμαλφεῖν χρεών·
Ἐν ποικίλοις δὲ θνητὸν ὄντα κάλλεσιν
Βαίνειν ἐμοὶ μὲν οὐδαμῶς ἄνευ φόβου.
Λέγω κατ' ἄνδρα, μὴ θεὸν, σέβειν ἐμέ.
Χωρὶς ποδοψήστρων δὲ καὶ τῶν ποικίλων
Κληδὼν ἀΰτεῖ· καὶ τὸ μὴ κακῶς φρονεῖν
Θεοῦ μέγιστον δῶρον. ὀλβίσαι δὲ χρὴ
Βίον τελευτήσαντ' ἐν εὐεστοῖ φίλῃ.
Εἰ πάντα δ' ὡς πράσσοιμ' ἂν, εὐθαρσὴς ἐγώ.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.

Καὶ μὴν τόδ' εἰπὲ μὴ παρὰ γνώμην ἐμοί.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.

Γνώμην μὲν ἴσθι μὴ διαφθεροῦντ' ἐμέ.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.

Ηὔξω θεοῖς δείσας ἂν ὧδ' ἔρδειν τάδε;

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.

Εἴπερ τις, εἰδώς γ' εὖ τόδ' ἐξεῖπον τέλος.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.

Τί δ' ἂν δοκεῖ σοι Πρίαμος εἰ τάδ' ἤνυσεν;

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.

Ἐν ποικίλοις ἂν κάρτα μοι βῆναι δοκεῖ.

ΚΛΥ-

---

759 γὰρ 762. MSS. τε 766. (ἄνευ θάρσους) f. κράσσοιμ', ἂν εὐθ. 768. f. διαφθεροῦσ' ἐμοὶ 770. f. εἰδὼς ἐγὼ 771. v. δοκῇ

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.

Μή νυν τὸν ἀνθρώπειον αἰδεσθῇς ψόγον.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.

Φήμη γε μέντοι δημόθρους μέγα σθένει.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.

Ὁ δ' ἀφθόνητός γ' οὐκ ἐπίζηλος πέλει.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.

Οὔτοι γυναικός ἐστιν ἱμείρειν μάχης.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.

Τοῖς δ' ὀλβίοις γε καὶ τὸ νικᾶσθαι πρέπει.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.

Ἦ καὶ σὺ νίκην τήνδε δήριος τίεις;

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.

Πιθοῦ· κράτος μέντοι πάρες γ' ἑκὼν ἐμοί.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.

Ἀλλ' εἰ δοκεῖ σοι ταῦθ', ὑπαί τις ἀρβύλας
Λύοι τάχος, πρόδουλον ἔμβασιν ποδός·
Σὺν τοῖς δέ μ' ἐμβαίνονθ' ἀλουργέσιν θεῶν
Μή τις πρόσωθεν ὄμματος βάλοι φθόνος.
Πολλὴ γὰρ αἰδὼς σωματοφθορεῖν ποσὶν
Φθείροντα πλοῦτον ἀργυρωνήτους θ' ὑφάς.
Τούτων μὲν οὕτω· τὴν ξένην δὲ πρευμενῶς
Τήνδ' ἐσκόμιζε· τὸν κρατοῦντα μαλθακῶς
Θεὸς πρόσωθεν εὐμενῶς προσδέρκεται.
Ἑκὼν γὰρ οὐδεὶς δουλίῳ χρῆται ζυγῷ.
Αὐτὴ δὲ πολλῶν χρημάτων ἐξαίρετον
Ἄνθος, στρατοῦ δώρημ', ἐμοὶ ξυνέσπετο.
Ἐπεὶ δ' ἀκούειν σοῦ κατέστραμμαι τάδε,
Εἶμ' ἐς δόμων μέλαθρα πορφύρας πατῶν.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.

Ἔστιν θάλασσα, — τίς δέ νιν κατασβέσει; —
Τρέφουσα πολλῆς πορφύρας ἰσάργυρον
Κηκῖδα παγκαίνιστον, εἱμάτων βαφάς.

---

773. MSS. v. αἰδεσθεὶς (αἰδεσθῇς)— 778. f. τῆσδε 779. f. μέν τοι 781. f. ποδὸς, 782. καὶ τοῖς δὲ f. ταῖσδε 783. f. βάλῃ 784. f. σῶμά τοῦθ' ὁρᾶν — πόσιν 786. v. οὕτως — f. τοῦτ' οὖν 790. f. αὕτη 792. καθέσταμαι 795. MSS. εἰς ἄργυρον 796. f. παγκοίνιστον

Οἶκος δ' ὑπάρχει τῶνδε σὺν θεοῖς, ἄναξ,
Ἔχειν· πένεσθαι δ' οὐκ ἐπίσταται δόμος.
Πολλῶν πατησμὸν δ' εἱμάτων ἂν εὐξάμην
Δόμοισι προὐνεχθέντος ἐν χρηστηρίοις,
Ψυχῆς κομίστρα τῆςδε μηχανωμένη.
Ῥίζης γὰρ οὔσης φυλλὰς ἵκετ' ἐς δόμους
Σκιὰν ὑπερτείνασα σειρίου κυνός.
Καὶ σοῦ μολόντος δωματῖτιν ἑστίαν,
Θάλπος μὲν ἐν χειμῶνι σημαίνεις μολών·
Ὅταν δὲ τεύχῃ Ζεύς γ' ἀπ' ὄμφακος πικρᾶς
Οἶνον, τότ' ἤδη ψῦχος ἐν δόμοις πέλει
Ἀνδρὸς τελείου δῶμ' ἐπιστρωφωμένου. —
Ζεῦ, Ζεῦ τέλειε, τὰς ἐμὰς εὐχὰς τέλει·
Μέλοι δέ τοι σοὶ τῶνπερ ἂν μέλλῃς τελεῖν.

ΧΟΡΟΣ.

Τίπτε μοι τόδ' ἐμπέδως δεῖγμα προστατήριον στρ. α.
Καρδίας τερασκόπου ποτᾶται,
Μαντιπολεῖ δ' ἀκέλευστος ἄμισθος ἀοιδά,
Οὐδ' ἀποπτύσαι δίκαν δυςκρίτων ὀνειράτων
Θάρσος εὐπιθὲς ἵζει φρενὸς φίλον θρόνον;
χρόνος δ' ἐπεὶ πρυμνησίων ξυνεμβόλαις
Ψαμμίας ἀκάτας παρήβησεν εὖθ' ὑπ' Ἴλιον
ὦρτο ναυβάτας στρατός.
Πεύθομαι δ' ἀπ' ὀμμάτων νόστον αὐτόμαρτυς ὤν. ἀντ. α.
Τὸν δ' ἄνευ λύρας ὅμως ὑμνῳδεῖ
Θρῆνον Ἐρινύος αὐτοδίδακτος· ἔσωθεν
Θυμὸς, οὐ τὸ πᾶν ἔχων ἐλπίδος φίλον θράσος.
Σπλάγχνα δ' οὔτι ματάζει πρὸς ἐνδίκοις φρεσὶν
τελεσφόροις δίναις κυκλούμενον κέαρ.
Εὔχομαι δ' ἀπ' ἐμᾶς τι ..... ἐλπίδος ψύθη πεσεῖν
ἐς τὸ μὴ τελεσφόρον.

---

797. f. οἴκοις — v. ἄναξ. 798. MSS. δειμάτων 801. MSS. μηχανωμένης 806. MSS. Ζεύς τ' 810. μέλῃ — v. δέ τι σοι (= δέ σοι) 811. f. δεῖμα 813. f. ἀοιδά; 814. MSS. ἀποπτύσας f. ἀποπτύσαν 815. MSS. ἵξει — MSS. ξυνεμβόλοις 816. ἀκάτα 818. v. τόνδ' — MSS. ὅπως (ὀπὸς) 819. v. Ἐριννὺς 821. MSS. οὔτοι 822. ἐξ ἐμᾶς ἐλπ. — ψύδη f. Εὔχ. τάδ', ἐμᾶς τιν' ἐξ ἐλπ.

Μάλα γέ τοι ..... τᾶς πολλᾶς ὑγιείας ἀκόρεστον
  τέρμα· νόσος γὰρ γείτων ὁμότοιχος ἐρείδει, στρ. β΄.
Καὶ πότμος εὐθυπορῶν ἀνδρὸς ἔπαισεν ἄφαντον ἕρμα.
Καὶ τὸ μὲν πρὸ χρημάτων κτησίων ὄκνος βαλὼν
  σφενδόνας ἀπ᾽ εὐμέτρου,
Οὐκ ἔδυ πρόπας δόμος πημονᾶς γέμων ἄγαν,
Οὐδ᾽ ἐπόντισε σκάφος.
Πολλά τοι δόσις ἐκ Διὸς ἀμφιλαφής τε καὶ
  ἐξ ἀλόκων ἐπετειᾶν
Νῆστιν ὤλεσεν νόσον.
Τὸ δ᾽ ἐπὶ γᾶν πεσόν γ᾽ ἅπαξ θανάσιμον προπάροιθ᾽ ἀν-
  δρὸς μέλαν αἷμ᾽ ἂν τίς τάγκαλέσαιτ᾽ ἐπαείδων;
  ἀντ. β΄.
Οὐδὲ τὸν ὀρθοδαῆ τῶν φθιμένων ἀνάγειν ἔπαυσεν;
Εἰ δὲ μὴ τεταγμένα μοῖρα μοῖραν ἐκ θεῶν
  εἶργε μὴ πλέον φέρειν,
Προφθάσασα καρδία γλῶσσαν ἂν τάδ᾽ ἐξέχει.
Νῦν δ᾽ ὑπὸ σκότῳ βρέμει
Θυμαλγής τε καὶ οὐδὲν ἐπελπομένα ποτὲ
  καίριον ἐκτολυπεύσειν
Ζωπυρουμένας φρενός.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.

Εἴσω κομίζου καὶ σύ, Κασάνδραν λέγω,
Ἐπεί σ᾽ ἔθηκε Ζεὺς ἀμηνίτως δόμοις
Κοινωνὸν εἶναι χερνίβων, πολλῶν μέτα
Δούλων, σταθεῖσαν κτησίου βωμοῦ πέλας.
Ἔκβαιν᾽ ἀπήνης τῆσδε, μηδ᾽ ὑπερφρόνει.
Καὶ παῖδα γάρ τοι φασὶν Ἀλκμήνης ποτὲ
Πραθέντα τλῆναι καὶ ζυγῶν θιγεῖν βίᾳ.
Εἰ δ᾽ οὖν ἀνάγκη τῆσδ᾽ ἐπιῤῥέποι τύχης,
Ἀρχαιοπλούτων δεσποτῶν πολλὴ χάρις.
Οἱ δ᾽ οὔποτ᾽ ἐλπίσαντες ἤμησαν καλῶς,

---

823. v. μάλα γὰρ — (τοι δὴ τᾶς f. τε γὰρ τὸ τᾶς) 825. f. πρὸ μὲν τὸ 828. κἀξ 830. MSS. πεσόνθ᾽ — πρόπαρ — MSS αἷμα τίς ἂν πάλιν ἀγκ. (τίς τ᾽ ἀγκ.) 831. f. οὐ δὲ — MSS. Ζεὺς αὐτ᾽ ἔπαυσεν ἐπ᾽ ἀβλαβείᾳ γε· (— γε om.) f. Ζεὺς ἂν ἔπαυσεν· 843. v. θίγειν

Ὡμοί τε δούλοις πάντα καὶ παρὰ στάθμην,
Ἔχεις παρ' ἡμῶν οἷάπερ νομίζεται.

ΧΟΡΟΣ.

Σοί τοι λέγουσα παύεται σαφῆ λόγον.
Ἐντὸς δ' ἂν οὖσα μορσίμων ἀγρευμάτων
Πείθοι' ἂν εἰ πείθοι· ἀπειθοίης δ' ἴσως.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.

Ἀλλ' εἴπερ ἐστὶ μὴ χελιδόνος δίκην
Ἀγνῶτα φωνὴν βάρβαρον κεκτημένη,
Ἔσω φρενῶν λέγουσα πείθω νιν λόγῳ.

ΧΟΡΟΣ.

Ἕπου. τὰ λῷστα τῶν παρεστώτων λέγει.
Πείθου λιποῦσα τόνδ' ἁμαξήρη θρόνον.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.

Οὔτοι θυραίαν τήνδ' ἐμοὶ σχολὴ πάρα
Τρίβειν· τὰ μὲν γὰρ ἑστίας μεσομφάλου
Ἕστηκεν ἤδη μῆλα πρὸς σφαγὰς πυρὸς
Ὡς οὔποτ' ἐλπίσασι τήνδ' ἕξειν χάριν.
Σὺ δ' εἴτι δράσεις τῶνδε, μὴ σχολὴν τίθει.
Εἰ δ' ἀξυνήμων οὖσα μὴ δέχει λόγον,
Σὺ δ' ἀντὶ φωνῆς φράζε καρβάνῳ χερί.

ΧΟΡΟΣ.

Ἑρμηνέως ἔοικεν ἡ ξένη τοροῦ
Δεῖσθαι· τρόπος δὲ θηρὸς ὡς νεαιρέτου.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.

Ἦ μαίνεταί γε καὶ κακῶν κλύει φρενῶν,
Ἥτις λιποῦσα μὲν πόλιν νεαίρετον
Ἥκει, χαλινὸν δ' οὐκ ἐπίσταται φέρειν
Πρὶν αἱματηρὸν ἐξαφρίζεσθαι μένος.
Οὐ μὴν πλέω ῥίψασ' ἀτιμωθήσομαι.

ΧΟΡΟΣ.

Ἐγὼ δ', ἐποικτείρω γὰρ, οὐ θυμώσομαι.
Ἴθ', ὦ τάλαινα, τόνδ' ἐρημώσασ' ὄχον,
Εἴκουσ' ἀνάγκῃ τῇδε καίνισον ζυγόν.

---

846. f. οἱ δ' — (847) στάθμην· 850. f. Ἐντὸς δ' ἁλοῦσα 854. f. — τ', ἄγουσα 857. f. σχολήν = πέρι 858. f. πάρ' ἑστίᾳ μεσαμφάλῳ 866. f. βρύει 872. ἴσθ' 873. MSS. ἔκουσ' — (καίν' ἶσον)

ΚΑΣΑΝΔΡΑ.

Ὀτοτοτοτοῖ ποποῖ δᾶ. στρ. ά.
Ὦ 'πολλον, ὦ 'πολλον.

ΧΟΡΟΣ.

Τί ταῦτ' ἀνωτότυξας ἀμφὶ Λοξίου;
Οὐ γὰρ τοιοῦτος ὥςτε ϑρηνητοῦ τυχεῖν.

ΚΑΣΑΝΔΡΑ.

Ὀτοτοτοτοῖ ποποῖ δᾶ. ἀντιστρ. ά.
Ὦ 'πολλον, ὦ 'πολλον.

ΧΟΡΟΣ.

Ἡ δ' αὖτε δυςφημοῦσα τὸν ϑεὸν καλεῖ
Οὐδὲν προςήκοντ' ἐν γόοις παραστατεῖν.

ΚΑΣΑΝΔΡΑ.

Ἄπολλον, Ἄπολλον, στρ. β'.
Ἀγυιᾶτ' ἀπόλλων ἐμός.
Ἀπώλεσας γὰρ οὐ μόλις τὸ δεύτερον.

ΧΟΡΟΣ.

Χρήσειν ἔοικεν ἀμφὶ τῶν αὐτῆς κακῶν.
Μένει τὸ ϑεῖον δουλίᾳ περ ἐν φρενί.

ΚΑΣΑΝΔΡΑ.

Ἄπολλον, Ἄπολλον, ἀντ. β'.
Ἀγυιᾶτ' ἀπόλλων ἐμός.
Ἆ ποῖ ποτ' ἤγαγές με; πρὸς ποίαν στέγην;

ΧΟΡΟΣ.

Πρὸς τὴν Ἀτρειδῶν· εἰ σὺ μὴ τόδ' ἐννοεῖς,
Ἐγὼ λέγω σοι· καὶ τάδ' οὐκ ἐρεῖς ψύϑη.

ΚΑΣΑΝΔΡΑ.

Ἆ, ἆ.
Μισόϑεον μὲν οὖν, πολλὰ συνίστορα στρ. γ'.
Αὐτοφόνα κακὰ, κἀρτάναν,
Ἀνδρὸς σφαγεῖον καὶ πέδον ῥαντήριον.

ΧΟΡΟΣ.

Ἔοικεν εὖρις ἡ ξένη κυνὸς δίκην

---

874. ὀτοτοτοὶ (κομποῖ) 875. (Ἄπολλον) 876. ἀνωλόλυξας 878. ὀτοτοτοὶ 879. (Ἄπολλον) 883. ἀγυιᾶ τ' = (ἀγυιεῦ τ') 885. Χράειν — αὐτῆς 886. παρ' ἓν 888. v. ἀγυιεῦ τ' (ἀγυιά τ') 892. (ἆ ἆ om.) f. ἆ ἆ 893. v. ξυνίστορα 894. αὐτόφονα — MSS. κἀρτάναι f. κ. κάκ', ἀρτ. 895. σφάγιον 896. εὖριν

Εἶναι, ματεύειν δ' ὧν ἀνευρήσει φόνον.

ΚΑΣΑΝΔΡΑ.

(Ἆ, ἆ.)
Μαρτυρίοισι γὰρ τοῖςδ' ἐπιπείθομαι· ἀντ. γ'.
Κλαιόμενα τὰ βρέφη σφαγὰς
Ὀπτάς τε σάρκας πρὸς πατρὸς βεβρωμένας.

ΧΟΡΟΣ.

Ἦισμεν κλέος σοῦ μαντικὸν πεπυσμένοι,
Ἤισμεν, προφήτας δ' οὔτινας μαστεύομεν.

ΚΑΣΑΝΔΡΑ.

Ἰὼ ποποῖ, τί ποτε μήδεται; τί τόδε νέον ἄχος μέγα στρ. δ'.
Μέγ' ἐν δόμοισι τοῖςδε μήδεται κακὸν
Ἄφερτον φίλοισιν, δυςίατον, ἀλκὰ δ' ἑκὰς ἀποστατεῖ;

ΧΟΡΟΣ.

Τούτων ἄϊδρίς εἰμι τῶν μαντευμάτων.
Ἐκεῖνα δ' ἔγνων· πᾶσα γὰρ πόλις βοᾷ.

ΚΑΣΑΝΔΡΑ.

Ἰὼ τάλαινα, τόδε γὰρ τελεῖς τὸν ὁμοδέμνιον πόσιν
ἀντ. δ'.
Λουτροῖσι φαιδρύνασα — πῶς φράσω τέλος;
Τάχος γὰρ τόδ' ἔσται. προτείνει δὲ χεὶρ
ἐκ χερὸς ὀρεγομένα.

ΧΟΡΟΣ.

Οὔπω ξυνῆκα· νῦν γὰρ ἐξ αἰνιγμάτων
Ἐπαργεμοισι θεσφάτοις ἀμηχανῶ.

ΚΑΣΑΝΔΡΑ.

Ἒ, ἒ, παπαῖ, παπαῖ, τί τόδε φαίνεται; στρ. ε'.
Ἦ δίκτυόν τί γ' Ἅιδου;
Ἀλλ' ἄρκυς ἡ ξύνευνος, ἡ ξυναιτία
Φόνου· στάσις δ' ἀκόρετος γένει.
Κατολολυξάτω θύματος λευσίμου.

---

897. μαντεύει — ἐφευρ. = ἂν εὑρήσῃ 898. MSS. (sine ἆ, ἆ.) μαρτυρίοις γὰρ (= μὲν γὰρ) — MSS. τοῖςδε πεπείθομαι (= πείθομαι) 899. v. τάδε 901. MSS. ἦμεν (= ἦ μὲν — ἦ μὴν) 903. πόποι — MSS. ἄχθος 905. v. φίλοισι — ἀλκὰν 907. βοᾷ πόλις 909. v. φαιδρύνασα; 910. (προτεῖν) — χεὶρ — v. χειρὸς = f. χεὶρ ἐκ χερὸς ὀρέγματα. 912. ἐπ' ἀργέμοισι 914. ἀΐδου 916. f. MSS. ἀκόρεστος γένει f. κατολολύξατ', ὦ θύμ. λ.

ΧΟΡΟΣ.

Ποίαν Ἐρινὺν τήνδε δώμασιν κέλῃ
Ἐπορθιάζειν; οὔ με φαιδρύνει λόγος.
Ἐπὶ δὲ καρδίαν ἔδραμε κροκοβαφὴς
Σταγὼν, ἅτε καὶ δόρει πτώσιμος
Ξυνανύτει βίου δύντος αὐγαῖς.
Ταχεῖα δ' Ἄτα πέλει.

ΚΑΣΑΝΔΡΑ.

Ἆ, ἆ· ἰδοὺ, ἰδού· ἄπεχε τῆς βοὸς   ἀντ. έ.
Τὸν ταῦρον· ἐν πέπλοισιν
Μελάγκερων λαβοῦσα μηχανήματι
Τύπτει· πιτνεῖ δ' ἐν ἐνύδρῳ τεύχει.
Δολοφόνου λέβητος τύχαν σοὶ λέγω.

ΧΟΡΟΣ.

Οὐ κομπάσαιμ' ἂν θεσφάτων γνώμων ἄκρος
Εἶναι, κακῷ δέ τῳ προςεικάζω τάδε.
Ἀπὸ δὲ θεσφάτων τίς ἀγαθὰ φάτις
Βροτοῖς στέλλεται; κακῶν γὰρ διαὶ
Πολυεπεῖς τέχναι θεσπιῳδὸν
Φόβον φέρουσι μαθεῖν.

ΚΑΣΑΝΔΡΑ.

Ἰὼ, ἰὼ, ταλαίνας κακόποτμοι τύχαι.   στρ. ς'.
Τὸ γὰρ ἐμὸν θροῶ πάθος ἐπεγχέαι.
Ποῖ δή με δεῦρο τὴν τάλαιναν ἤγαγες;
Οὐδέν ποτ' εἰ μὴ ξυνθανουμένην. τί γάρ;

ΧΟΡΟΣ.

Φρενομανής τις εἶ θεοφόρητος, ἀμφὶ δ' αὐτᾶς θροεῖς
Νόμον ἄνομον, οἷά τις ξουθὰ
Ἀκόρετος βοᾶς, φεῦ, ταλαίναις φρεσὶν
Ἴτυν Ἴτυν στένουσ' ἀμφιθαλῆ κακοῖς ἀηδὼν βίον.

---

918. ἐρινῦν — (καλεῖ) 920. ἐπεὶ 921. MSS. δορία — f. πτωσίμους 926. μελαγκαίρωνι = μελαγκέρῳ 927. πίπτει — MSS. δ' ἐνύδρῳ — f. κύπτει 928. δὲ λεβ. 931. f. v. τὶς — στέλλεται. 932. βροτοῖσι — MSS. διὰ = δὴ αἱ f. δὴ γὰρ αἱ 933. πολυεπεῖς — f. θεσπιφδοὶ (θεσπιωδῶν) 934. f. φόνον — f. φέρουσιν 935. f. κακόστομοι 936. θροῷ (ἐπαγχ.) MSS. ἐπεγχέασα 938. ποτ' εἰμὶ 939. τις ἤ — αὐτᾶς v. αὐτ. 940. ἄνομόν γε 941. MSS. ἀκόρεστος β. — (φιλοίκτοισι φρ.) — v. ταλαίνας 942. f. ἀμφιθαλὴς

ΚΑΣΑΝΔΡΑ.

Ἰώ, ἰὼ λιγείας ἀηδόνος μόρον· ἀντ. ϛ'.
Περιβαλόντες οἱ πτεροφόρον δέμας
Θεοί, γλυκύν τ' αἰῶνα κλαυμάτων ἄτερ·
Ἐμοὶ δὲ μίμνει σχισμὸς ἀμφήκει δορί.

ΧΟΡΟΣ.

Πόθεν ἐπισσύτους θεοφόρους τ' ἔχεις ματαίους δύας;
Τὰ δ' ἐπίφοβα δυςφάτῳ κλαγγᾷ
Μελοτυπεῖς ὁμοῦ τ' ὀρθίοις ἐν νόμοις;
Πόθεν ὅρους ἔχεις θεσπεσίας ὁδοῦ κακοῤῥήμονας;

ΚΑΣΑΝΔΡΑ.

Ἰὼ γάμοι, γάμοι Πάρίδος ὀλέθριοι φίλων. στρ. ζ'.
Ἰὼ Σκαμάνδρου πάτριον ποτόν τότε μὲν ἀμφὶ σὰς
ἀϊόνας τάλαιν' ἠνυτόμαν τροφαῖς·
Νῦν δ' ἀμφὶ Κωκυτόν τε κἀχερουσίους
Ὄχθους ἔοικα θεσπιῳδήσειν τάχα.

ΧΟΡΟΣ.

Τί τόδε τορὸν ἄγαν ἔπος ἐφημίσω,
Νεογνὰς ἀνθρώπων μάθοι. πέπληγμαι δ' ὑπαὶ
δήγματι φοινίῳ
Δυςαλγεῖ τύχᾳ μινυρὰ (κάκα) θρεομένας
θραύματ' ἐμοὶ κλύειν.

ΚΑΣΑΝΔΡΑ.

Ἰὼ πόνοι, πόνοι πόλεος ὀλομένας τοπᾶν. ἀντ. ζ'.
Ἰὼ πρόπυργοι θυσίαι πατρὸς πολυκανεῖς βοτῶν ποιο-
νόμων· ἄκος δ' οὐδὲν ἐπήρκεσαν,
Τὸ μὴ πόλιν μὲν ὥσπερ οὖν ἔχει παθεῖν,
Ἐγὼ δὲ θερμάνους τάχ' ἐμπέδῳ βαλῶ.

ΧΟΡΟΣ.

Ἑπόμενα προτέροισι τάδ' ἐφημίσω.
Καὶ τίς σε κακοφρονῶν τίθησι δαίμων ὑπερ-
βαρὴς ἐμπιτνῶν

---

944. v. περιβάλοντο γὰρ 945. ἀγῶνα 948. v. ἐπὶ φόβῳ = ἐπιφόβῳ 949. (ὥς τ') 950. (ὅρουσ') (ἔχῃ) θεσπίας 951. (πάριδ') 952. τάλαινα 954. f. ὄχθας 956. (f. ἂν ἀνθρώπων —) f. ἦπαρ 957. MSS. μινυρὰ κακὰ θρ. (θαύματ') — f. τραύματ' 958. MSS. (ὀλωμ. = ὀλαυμένας 959. (f. ἐπήρκεσεν) 961. f. ἐγώ με 962. MSS. προτέροις 963. MSS. καὶ κακοφρονεῖν — καὶ om.

Μελίζειν πάθη γοερὰ θανατοφόρα; τέρμα δ' ἀμηχανῶ.

ΚΑΣΑΝΔΡΑ.

Καὶ μὴν ὁ χρησμὸς οὐκέτ' ἐκ καλυμμάτων
Ἔσται δεδορκὼς νεογάμου νύμφης δίκην·
Λαμπρὸς δ' ἔοικεν ἡλίου πρὸς ἀντολὰς
Πνέων ἐςήξειν, ὥςτε κύματος δίκην
Κλύζειν πρὸς αὐγὰς τοῦδε πήματος πολὺ
Μεῖζον· φρενώσω δ' οὐκετ' ἐξ αἰνιγμάτων.
Καὶ μαρτυρεῖτε συνδρόμως ἴχνος κακῶν
Ῥινηλατούσῃ τῶν πάλαι πεπραγμένων.
Τὴν γὰρ στέγην τήνδ' οὔποτ' ἐκλείπει χορὸς
Σύμφθογγος, οὐκ εὔφωνος· οὐ γὰρ εὖ λέγει.
Καὶ μὴν πεπωκώς γ' ὡς θρασύνεσθαι πλέον
Βρότειον αἷμα κῶμος ἐν δόμοις μένει,
Δύςπεμπτος ἔξω, συγγόνων Ἐρινύων.
Ὑμνοῦσι δ' ὕμνον δώμασι προςήμεναι
Πρώταρχον ἄτην· ἐν μέρει δ' ἀπέπτυσαν
Εὐνὰς ἀδελφοῦ τῷ πατοῦντι δυςμενεῖς.
Ἥμαρτον ἢ θηρῶ τι τοξότης τὶς ὥς;
Ἢ ψευδόμαντίς εἰμι θυροκόπος φλέδων;
Ἐκμαρτύρησον προὐμόσας τό μ' εἰδέναι
Λόγῳ παλαιὰς τῶνδ' ἁμαρτίας δόμων.

ΧΟΡΟΣ.

Καὶ πῶς ἂν ὅρκος, πῆγμα γενναίως παγὲν,
Παιώνιον γένοιτο; θαυμάζω δέ σου,
Πόντου πέραν τραφεῖσαν ἀλλόθρουν πόλιν
Κυρεῖν λέγουσαν ὥςπερ εἰ παρεστάτεις.

ΚΑΣΑΝΔΡΑ.

Μάντις μ' Ἀπόλλων τῷδ' ἐπέστησεν τέλει.
Προτοῦ μὲν αἰδὼς ἦν ἐμοὶ λέγειν τάδε.

ΧΟΡΟΣ.

Μῶν καὶ θεός περ ἱμέρῳ πεπληγμένος;
Ἁβρύνεται γὰρ πᾶς τις εὖ πράσσων πλέον.

---

964. (τε πάθη) 968. f. ἐσαΐξειν 969. MSS. κλύειν 972. v. ῥινηλατούσης 979. f. ἀπέπτυσαν, 981. τηρῶ 983. f. τὸ μὴ εἰδ. 985. MSS. ὅρκος πῆμα 986. (παιώνιος) 987. v. πόλιν, 990. f. post vers. sequ. ponend. 992. (βαρύνεται)

ΚΑΣΑΝΔΡΑ.

Ἀλλ' ἦν παλαιστὴς κάρτ' ἐμοὶ πνέων χάριν.

ΧΟΡΟΣ.

Ἦ καὶ τέκνων εἰς ἔργον ἤλθετον νόμῳ;

ΚΑΣΑΝΔΡΑ.

Ξυναινέσασα Λοξίαν ἐψευσάμην.

ΧΟΡΟΣ.

Ἤδη τέχναισιν ἐνθέοις ᾑρημένη;

ΚΑΣΑΝΔΡΑ.

Ἤδη πολίταις πάντ' ἐθέσπιζον πάθη.

ΧΟΡΟΣ.

Πῶς δῆτ' ἄνατος ἦσθα Λοξίου κότῳ;

ΚΑΣΑΝΔΡΑ.

Ἔπειθον οὐδέν' οὐδὲν, ὡς τάδ' ἤμπλακον.

ΧΟΡΟΣ.

Ἡμῖν γε μὲν δὴ πιστὰ θεσπίζειν δοκεῖς.

ΚΑΣΑΝΔΡΑ.

Ἰοὺ, ἰοὺ, ὢ ὢ κακά.
Ὑπ' αὖ με δεινὸς ὀρθομαντείας πόνος
Στροβεῖ ταράσσων φροιμίοις ἐφημίοις.
Ὁρᾶτε τούσδε τοὺς δόμοις ἐφημένους
Νέους, ὀνείρων προσφερεῖς μορφώμασιν;
Παῖδες θανόντες ὡσπερεὶ πρὸς τῶν φίλων,
Χεῖρας κρεῶν πλήθοντες οἰκείας βορᾶς,
Σὺν ἐντέροις τε σπλάγχν', ἐποίκτιστον γέμος,
Πρέπουσ' ἔχοντες, ὧν πατὴρ ἐγεύσατο.
Ἐκ τῶνδε ποινάς φημι βουλεύειν τινὰ
Λέοντ' ἄναλκιν ἐν λέχει στρωφώμενον
Οἰκουρὸν, οἴμοι, τῷ μολόντι δεσπότῃ
Ἐμῷ. φέρειν γὰρ χρὴ τὸ δούλιον ζυγόν.
Νεῶν τ' ἔπαρχος Ἰλίου τ' ἀναστάτης
Οὐκ οἶδεν οἷα γλῶσσα μισητῆς κυνὸς
Λέξασα κἀκτείνασα φαιδρόνους, δίκην
Ἄτης λαθραίου, τεύξεται κακῇ τύχῃ.

---

994. f. ἠλθέτην ὁμοῦ 998. MSS. ἄνακτος 999. MSS. οὐδὲν οὐδὲν 1003. (ἐφημένους) f. εὐφημίοις 1016. λείξασα — v. καὶ κτείνασα

Τοιαῦτα τολμᾷ· θῆλυς ἄρσενος φονεὺς
Ἐστιν. τί νιν καλοῦσα δυςφιλὲς δάκος
Τύχοιμ' ἄν; ἀμφίσβαιναν, ἢ Σκύλλαν τινὰ
Οἰκοῦσαν ἐν πέτραισι, ναυτίλων βλάβην,
Θύουσαν Ἅιδου μητέρ' ἄσπονδόν τ' ἀρὰν
Φίλοις πνέουσαν; ὡς δ' ἐπωλολύξατο
Ἡ παντότολμος, ὥςπερ ἐν μάχης τροπῇ.
Δοκεῖ δὲ χαίρειν νοστίμῳ σωτηρίᾳ.
Καὶ τῶνδ' ὅμοιον εἴ τι μὴ πείθω· τί γάρ;
Τὸ μέλλον ἥξει, καὶ σύ μ' ἐν τάχει παρὼν
Ἄγαν γ' ἀληθόμαντιν οἰκτείρας ἐρεῖς.

ΧΟΡΟΣ.

Τὴν μὲν Θυέστου δαῖτα παιδείων κρεῶν
Ξυνῆκα καὶ πέφρικα· καὶ φόβος μ' ἔχει
Κλύοντ' ἀληθῶς οὐδὲν ἐξῃκασμένα.
Τὰ δ' ἄλλ' ἀκούσας ἐκ δρόμου πεσὼν τρέχω.

ΚΑΣΑΝΔΡΑ.

Ἀγαμέμνονός σέ φημ' ἐπόψεσθαι μόρον.

ΧΟΡΟΣ.

Εὔφημον, ὦ τάλαινα, κοίμησον στόμα.

ΚΑΣΑΝΔΡΑ.

Ἀλλ' οὔτι Παιὼν τῷδ' ἐπιστατεῖ λόγῳ.

ΧΟΡΟΣ.

Οὐκ, εἰ παρέσται γ'· ἀλλὰ μὴ γένοιτό πως.

ΚΑΣΑΝΔΡΑ.

Σὺ μὲν κατεύχῃ, τοῖς δ' ἀποκτείνειν μέλει.

ΧΟΡΟΣ.

Τίνος πρὸς ἀνδρὸς τοῦτ' ἄχος πορσύνεται;

ΚΑΣΑΝΔΡΑ.

Ἦ κάρτ' ἄρ' ἂν παρεσκόπεις χρησμῶν ἐμῶν·

ΧΟΡΟΣ.

Τοῦ γὰρ τελοῦντος οὐ ξυνῆκα μηχανήν.

ΚΑΣΑΝΔΡΑ.

Καὶ μὴν ἄγαν γ' Ἕλλην' ἐπίσταμαι φάτιν.

1018. τοιάδε 1019. f. εἶσιν 1022. f. Ἄρην f. ἄρην 1023. v. ὡς 1027. v. σὺ μὴν τάχει 1029. v. παιδίων 1031. ἐξεικασμένα 1034. κοίμισον f. τάλχιν', εὐφήμησον 1035. v. οὔτοι 1036. f. εἴπερ ἔσται γ' 1038. v. τινὸς 1039. f. ἄρ' αὖ — (παρεσκόπης) v. ἐμῶν·

ΧΟΡΟΣ.

Καὶ γὰρ τὰ πυθόκραντα· δυσμαθῆ δ' ὅμως.

ΚΑΣΑΝΔΡΑ.

Παπαῖ, οἷον τὸ πῦρ· ἐπέρχεται δέ μοι.
Ὀτοτοῖ, Λύκει' Ἄπολλον· οἳ ἐγὼ, ἐγώ.
Αὕτη δίπους λέαινα συγκοιμωμένη
Λύκῳ, λέοντος εὐγενοῦς ἀπουσίᾳ,
Κτενεῖ με τὴν τάλαιναν· ὡς δὲ φάρμακον
Τεύχουσα κἀμοῦ μισθὸν ἐνθήσειν κότῳ
Ἐπεύχεται, θήγουσα φωτὶ φάσγανον
Ἐμῆς ἀγωγῆς ἀντιτίσασθαι φόνον.
Τί δῆτ' ἐμαυτῆς καταγέλωτ' ἔχω τάδε,
Καὶ σκῆπτρα καὶ μαντεῖα περὶ δέρῃ στέφη;
Σὲ μὲν πρὸ μοίρας τῆς ἐμῆς διαφθερῶ.
Ἴτ' ἐς φθόρον πεσόντ'· ἀγαθῶ δ' ἀμείψομαι·
Ἄλλην τιν' ἄτην ἀντ' ἐμοῦ πλουτίζετε.
Ἰδοὺ δ' Ἀπόλλων αὐτὸς ἐκδύων ἐμὲ
Χρηστηρίαν ἐσθῆτ', ἐποπτεύσας δέ με
Κἀν τοῖσδε κόσμοις καταγελωμένην μέγα
Φίλων ὕπ', ἐχθρῶν οὐ διχοῤῥόπως, μάτην.
Καλουμένη δὲ φοιτὰς, ὡς ἀγύρτρια,
Πτωχὸς, τάλαινα, λιμόθνης ἠνεσχόμην.
Καὶ νῦν ὁ μάντις μάντιν ἐκπράξας ἐμὲ
Ἀπήγαγ' ἐς τοιάσδε θανασίμους τύχας.
Βωμοῦ πατρῴου δ' ἀντ' ἐπίξηνον μένει
Θερμῷ κοπείσης φοινίῳ προσφάγματι.
Οὐ μὴν ἄτιμοί γ' ἐκ θεῶν τεθνήξομεν.
Ἥξει γὰρ ἡμῶν ἄλλος αὖ τιμάορος,
Μητροκτόνον φίτυμα, ποινάτωρ πατρός·
Φυγὰς δ' ἀλήτης τῆσδε γῆς ἀπόξενος
Κάτεισιν ἄτας τάσδε θριγκώσων φίλοις·
Ἄξειν νιν ὑπτίασμα κειμένου πατρός.
Τί δῆτ' ἐγὼ κάτοικος ὧδ' ἀναστένω;

1042. v. δυσκαθῆ 1043. v. τὸ πῦρ ἐπερχ. f. οἷόν μοι π. — τόδε 1045. δίπλους 1048. v. ἐνθήσει 1054. f. πεσεῖν· θάνατον δ' f. πεσόντα γ'· ὧδ' 1055. f. ἄλλην τιν', ἄλλην f. ἄτης 1057. v. ἐσθῆτ'. (ἐπώπτευσας) 1058. f. MSS. καταγελωμένην μετὰ φίλων, ὑπ' ἐχθρῶν 1064. MSS. ἀντεπίξηνον 1065. f. φοίνιον 1071. f. ἄξει

Ἐπεὶ τὸ πρῶτον εἶδον Ἰλίου πόλιν
Πράξασαν ὡς ἔπραξεν· οἳ δ' εἶχον πόλιν,
Οὕτως ἀπαλλάσσουσιν ἐν θεῶν κρίσει;
Ἰοῦσα πράξω, τλήσομαι τὸ κατθανεῖν·
Ὀμώμοται γὰρ ὅρκος ἐκ θεῶν μέγας.
Ἅιδου πύλας δὲ τάσδ' ἐγὼ προσεννέπω·
Ἐπεύχομαι δὲ καιρίας πληγῆς τυχεῖν,
Ὡς ἀσφάδαστος, αἱμάτων εὐθνησίμων
Ἀποῤῥυέντων, ὄμμα συμβάλω τόδε.

ΧΟΡΟΣ.

Ὦ πολλὰ μὲν τάλαινα, πολλὰ δ' αὖ σοφὴ
Γύναι· μακρὰν ἔτεινας. εἰ δ' ἐτητύμως
Μόρον τὸν αὐτῆς οἶσθα, πῶς, θεηλάτου
Βοὸς δίκην, πρὸς βωμὸν εὐτόλμως πατεῖς;

ΚΑΣΑΝΔΡΑ.

Οὐκ ἔστ' ἄλυξις, οὔ, ξένοι, χρόνῳ πλέω.

ΧΟΡΟΣ.

Ὁ δ' ὕστατός γε τοῦ χρόνου πρεσβεύεται.

ΚΑΣΑΝΔΡΑ.

Ἥκει τόδ' ἦμαρ· σμικρὰ κερδανῶ φυγῇ.

ΧΟΡΟΣ.

Ἀλλ' ἴσθι τλήμων οὖσ' ἀπ' εὐτόλμου φρενός.

ΚΑΣΑΝΔΡΑ.

Οὐδεὶς ἀκούει ταῦτα τῶν εὐδαιμόνων.

ΧΟΡΟΣ.

Ἀλλ' εὐκλεῶς τοι κατθανεῖν χάρις βροτῷ.

ΚΑΣΑΝΔΡΑ.

Ἰώ, πάτερ, σοῦ τῶν τε γενναίων τέκνων.

ΧΟΡΟΣ.

Τί δ' ἐστὶ χρῆμα; τίς σ' ἀποστρέφει φόβος;

ΚΑΣΑΝΔΡΑ.

Φεῦ, φεῦ.

ΧΟΡΟΣ.

Τί τοῦτ' ἔφευξας; εἴ τι μὴ φρενῶν στύγος.

1073. f. τόνδ' οἶκον 1076. ἐκ θ. 1077. f. p. vers. 1070. pon. 1078. MSS. τὰς λέγω 1080. ἐνθνησίμων 1082. πολλὰ δὲ σοφὴ 1084. f. αὑτῆς 1086. f. ὦ ξένοι — χρόνῳ πλέῳ 1090. f. p. vers. 1091. ponend.

ΚΑΣΑΝΔΡΑ.

Φόνον δόμοι πνέουσιν αἱματοσταγῆ.

ΧΟΡΟΣ.

Καὶ πῶς τόδ' ὄζει θυμάτων ἐφεστίων.

ΚΑΣΑΝΔΡΑ.

Ὅμοιος ἀτμὸς ὥςπερ ἐκ τάφου πρέπει.

ΧΟΡΟΣ.

Οὐ Σύριον ἀγλάϊσμα δώμασιν λέγεις.

ΚΑΣΑΝΔΡΑ.

Ἀλλ' εἶμι κἀν δόμοισι κωκύσουσ' ἐμὴν
Ἀγαμέμνονός τε μοῖραν. ἀρκείτω βίος.
Ἰὼ, ξένοι.
Οὔτοι δυςοίζω, θάμνον ὡς ὄρνις, φόβῳ.
Ἄλλ' ὡς θανούσῃ μαρτυρεῖτέ μοι τόδε
Ὅταν γυνὴ γυναικὸς ἀντ' ἐμοῦ θάνῃ,
Ἀνήρ τε δυςδάμαρτος ἀντ' ἀνδρὸς πέσῃ.
Ἐπιξενοῦμαι ταῦτα δ' ὡς θανουμένη.

ΧΟΡΟΣ.

Ὦ τλῆμον, οἰκτείρω σε θεσφάτου μόρου.

ΚΑΣΑΝΔΡΑ.

Ἅπαξ ἔτ' εἰπεῖν ῥῆσιν ἢ θρῆνον θέλω
Ἐμὸν τὸν αὐτῆς. Ἡλίῳ δ' ἐπεύχομαι
Πρὸς ὕστατον φῶς, τοῖς ἐμοῖς τιμαόροις
Ἐχθροῖς φονεῦσι τοῖς ἐμοῖς τίνειν ὁμοῦ
Δούλης θανούσης εὐμαροῦς χειρώματος.
Ἰὼ βρότεια πράγματ'· εὐτυχοῦντα μὲν
Σκιά τις ἂν τρέψειεν· εἰ δὲ δυςτυχῆ,
Βολαῖς ὑγρώσσων σπόγγος ὤλεσε γραφήν.
Καὶ ταῦτ' ἐκείνων μᾶλλον οἰκτείρω πολύ.

ΧΟΡΟΣ.

Τὸ μὲν εὖ πράττειν ἀκόρεστον ἔφυ
Πᾶσι βροτοῖσιν·
Δακτυλοδεικτῶν δ' οὔτις ἀπειπὼν
Εἴργει μελάθρων,

1096. v. φόβον 1097. f. πῶς; τ. — ἐφεστίων; 1103. 4. MSS. δυςοίζω θάμνον — φόβῳ. f. δυςώζω 1104. f. φόβῳ"Αλλως. 1110. v.´ αὔτῆς — f. ἡλίου 1112. f. ἐχθροὺς φονεῖς τε τοὺς ἐμοὺς — ἐμοῦ 1115. v. ἀντρέψειεν 1116. f. σφόγγος 1121. v. μελάθρων.

Μηκέτ' ἐςέλθῃς τάδε, φωνῶν.
Καὶ τῷδε πόλιν μὲν ἑλεῖν ἔδοσαν
Μάκαρες Πριάμου·
Θεοτίμητος δ' οἴκαδ' ἱκάνει.
Νῦν δ' εἰ προτέρων αἷμ' ἀποτίσει,
Καὶ τοῖσι θανοῦσι θανὼν ἄλλων
Ποινὰς θανάτων ἐπικραίνει,
Τίς ἄγαν εὔξαιτο βροτῶν ἀσινεῖ
Δαίμονι φῦναι τάδ' ἀκούων;

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.

Ὤιμοι, πέπληγμαι καιρίαν πληγὴν ἔσω.

ΧΟΡΟΣ.

Σῖγα· τίς πληγὴν ἀϋτεῖ καιρίως οὐτασμένος;

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.

Ὤιμοι μάλ' αὖθις, δευτέραν πεπληγμένος.

ΧΟΡΟΣ.

Τοὖργον εἰργάσθαι δοκεῖ μοι βασιλέως οἰμώγματι.
Ἀλλὰ κοινωσώμεθ' ἄν πως ἀσφαλῆ βουλεύματα.

ΧΟΡΕΥΤΗΣ ά.

Ἐγὼ μὲν ὑμῖν τὴν ἐμὴν γνώμην λέγω,
Πρὸς δῶμα δεῦρ' ἀστοῖσι κηρύσσειν βοήν.

ΧΟΡΕΥΤΗΣ β'.

Ἐμοὶ δ' ὅπως τάχιστά γ' ἐμπεσεῖν δοκεῖ,
Καὶ πρᾶγμ' ἐλέγχειν ξὺν νεοῤῥύτῳ ξίφει.

ΧΟΡΕΥΤΗΣ γ'.

Κἀγὼ τοιούτου γνώματος κοινωνὸς ὢν
Ψηφίζομαί τι δρᾶν. τὸ μὴ μέλλειν δ' ἀκμή.

ΧΟΡΕΥΤΗΣ δ'.

Ὁρᾶν πάρεστι· φροιμιάζονται γὰρ ὡς
Τυραννίδος σημεῖα πράσσοντες πόλει.

ΧΟΡΕΥΤΗΣ έ.

Χρονίζομεν γάρ. οἱ δὲ μελλούσης κλέος
Πέδον πατοῦντες οὐ καθεύδουσιν χερί.

1122. MSS. μηκέτι δ' εἰςέλθῃς, 1128. v. ἄγαν ἐπικρανεῖ, 1129. f. τίς ἄρ' ἂν, MSS. τίς ἂν 1132. v. σῖγα 1133. v. ὤμοι, 1134. οἰμώγμασιν 1135. f. αὐτοῖς 1142. f ὥς 1144. f. τῆς μελλοῦς — κλέος Πεδοῖ

ΧΟΡΕΥΤΗΣ ϛʹ.

Οὐκ οἶδα βουλῆς ἧστινος τυχὼν λέγω.
Τοῦ δρῶντός ἐστι καὶ τὸ βουλεῦσαι πέρι.

ΧΟΡΕΥΤΗΣ ζʹ.

Κἀγὼ τοιοῦτός εἰμ', ἐπεὶ δυσμηχανῶ
Λόγοισι τὸν ϑανόντ' ἀνιστάναι πάλιν.

ΧΑΡΕΥΤΗΣ ηʹ.

Ἦ καὶ βίον κτείνοντες ὧδ' ὑπείξομεν
Δόμων καταισχυντῆρσι τοῖσδ' ἡγουμένοις;

ΧΟΡΕΥΤΗΣ ϑʹ.

Ἀλλ' οὐκ ἀνεκτὸν, ἀλλὰ κατϑανεῖν κρατεῖ.
Πεπαιτέρα γὰρ μοῖρα τῆς τυραννίδος.

ΧΟΡΕΥΤΗΣ ιʹ.

Ἦ γὰρ τεκμηρίοισιν ἐξ οἰμωγμάτων
Μαντευσόμεσϑα τἀνδρὸς ὡς ὀλωλότος;

ΧΟΡΕΥΤΗΣ ιαʹ.

Σάφ' εἰδότας χρὴ τῶνδε μυϑοῦσϑαι πέρι.
Τὸ γὰρ τοπάζειν τοῦ σάφ' εἰδέναι δίχα.

ΧΟΡΕΥΤΗΣ ιβʹ.

Ταύτην ἐπαινεῖν πάντοϑεν πληϑύνομαι,
Τρανῶς Ἀτρείδην εἰδέναι κυροῦνϑ' ὅπως.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.

Πολλῶν πάροιϑεν καιρίως εἰρημένων
Τἀναντί' εἰπεῖν οὐκ ἐπαισχυνϑήσομαι.
Πῶς γάρ τις ἐχϑροῖς ἐχϑρὰ πορσύνων, φίλοις
Δοκοῦσιν εἶναι, πημονὴν ἀρκύστατον
Φράξειεν, ὕψος κρεῖσσον ἐκπηδήματος;
Ἐμοὶ δ' ἀγὼν ὅδ' οὐκ ἀφρόντιστος πάλαι
Νείκης παλαιᾶς ἦλϑε, σὺν χρόνῳ γε μήν·
Ἕστηκα δ' ἔνϑ' ἔπαισ' ἐπ' ἐξειργασμένοις.
Οὕτω δ' ἔπραξα καὶ τάδ' οὐκ ἀρνήσομαι
Ὡς μήτε φεύγειν μήτ' ἀμύνεσϑαι μόρον.
Ἄπειρον ἀμφίβληστρον, ὥςπερ ἰχϑύων,

Περι-

1147. f. πάρος 1150. f. τείνοντες 1151. f. τοῖς δ', 1152. κρατεῖ 1160. f. πάροιδε 1162. f. πᾶς 1164. f. κρείσσον' 1166. MSS. νίκης f. νίκης πάλαισμά τ' — δὲ μήν — 1167. v. ἔκεσ' 1169. ἀμύνασϑαι

Περιστιχίζω, πλοῦτον εἵματος κακόν.
Παίω δέ νιν δίς· κἀν δυοῖν οἰμώγμασιν
Μεθῆκεν αὐτοῦ κῶλα· καὶ πεπτωκότι
Τρίτην ἐπενδίδωμι, τοῦ κατὰ χθονὸς
Ἅιδου νεκρῶν σωτῆρος εὐκταίαν χάριν.
Οὕτω τὸν αὐτοῦ θυμὸν ὁρμαίνει πεσών·
Κἀκφυσιῶν ὀξεῖαν αἵματος σφαγὴν
Βάλλει μ' ἐρεμνῇ ψακάδι φοινίας δρόσου
Χαίρουσαν οὐδὲν ἧσσον ἢ Διὸς νότῳ
Γᾶν, εἰ σπορητὸς κάλυκος ἐν λοχεύμασιν.
Ὡς ὧδ' ἐχόντων, πρέσβος Ἀργείων τόδε,
Χαίροιτ' ἂν, εἰ χαίροιτ', ἐγὼ δ' ἐπεύχομαι.
Εἰ δ' ἦν πρεπόντων ὥςτ' ἐπισπένδειν νεκρῷ,
Τάδ' ἂν δικαίως ἦν, ὑπερδίκως μὲν οὖν.
Τοσῶνδε κρατῆρ' ἐν δόμοις κακῶν ὅδε
Πλήσας ἀραίων αὐτὸς ἐκπίνει μολών.

ΧΟΡΟΣ.

Θαυμάζομέν σου γλῶσσαν, ὡς θρασύστομος,
Ἥτις τοιόνδ' ἐπ' ἀνδρὶ κομπάζεις λόγον.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.

Πειρᾶσθέ μου γυναικὸς ὡς ἀφράσμονος·
Ἐγὼ δ' ἀτρέστῳ καρδίᾳ πρὸς εἰδότας
Λέγω· σὺ δ' αἰνεῖν, εἴτέ με ψέγειν θέλεις,
Ὅμοιον. οὗτός ἐστιν Ἀγαμέμνων, ἐμὸς
Πόσις, νεκρὸς δὲ, τῆςδε δεξιᾶς χερὸς
Ἔργον δικαίας τέκτονος. τάδ' ὧδ' ἔχει.

ΧΟΡΟΣ.

Τί κακὸν, ὦ γύναι, στρ. α'.
Χθονοτρεφὲς ἐδανὸν ἢ ποτὸν
Πασαμένα ῥυσᾶς ἐξ ἁλὸς ὀρόμενον
Τόδ' ἐπέθου θύος δημοθρόους τ' ἀράς;
Ἀπέδικες, ἀπέταμες· ἀπόπολις δ' ἔσῃ,
Μῖσος ὄβριμον ἀστοῖς.

1171. MSS. περιστοιχίζω 1173. f. αὐτοῦ 1176. v. αὐτοῦ 1180. f. γανᾷ σκ. (γανεῖ) 1184. f. τῷδ' — v. ἦν· ὑπ. μ. οὖν Τοσ. 1193. v. δὲ τ. δ. χερός· 1194. δικαίως 1197. f. ῥυτᾶς — δρώμενον 1199. MSS. ἄπολις

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.

Νῦν μὲν δικάζεις ἐκ πόλεως φυγὴν ἐμοί,
Καὶ μῖσος ἀστῶν δημόθρους τ' ἔχειν ἀράς,
Οὐδὲν τόδ' ἀνδρὶ τῷδ' ἐναντίον φέρων,
Ὃς οὐ προτιμῶν ὡςπερεὶ βοτοῦ μόρον
Μήλων φλεόντων εὐπόκοις νομεύμασιν,
Ἔθυσεν αὐτοῦ παῖδα, φιλτάτην ἐμοὶ
Ὠδῖν', ἐπῳδὸν Θρῃκίων ἀημάτων.
Οὐ τοῦτον ἐκ γῆς τῆςδε χρῆν σ' ἀνδρηλατεῖν,
Μιασμάτων ἄποιν'; ἐπήκοος δ' ἐμῶν
Ἔργων, δικαστὴς τραχὺς εἶ. λέγω δέ σοι
Τοιαῦτ' ἀπειλεῖν ὡς παρεσκευασμένης
Ἐκ τῶν ὁμοίων χειρὶ νικήσαντ' ἐμοῦ
Ἄρχειν· ἐὰν δὲ τοὔμπαλιν κραίνῃ θεός,
Γνώσῃ διδαχθεὶς ὀψὲ γοῦν τὸ σωφρονεῖν.

ΧΟΡΟΣ.

Μεγαλόμητις εἶ, ἀντ. ά.
Περίφρονα δ' ἔλακες. ὥςπερ οὖν
Φονολιβεῖ τύχᾳ φρὴν ἐπιμαίνεται.
Λίπος ἐπ' ὀμμάτων αἵματος εὖ πρέπει
Ἄτιτον. ἔτι σὲ χρὴ στερομέναν φίλων
Τύμμα τύμματι τῖσαι.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.

Καὶ τήνδ' ἀκούεις ὁρκίων ἐμῶν θέμιν·
Μὰ τὴν τέλειον τῆς ἐμῆς παιδὸς Δίκην,
Ἄτην Ἐριννύν θ', αἷσι τόνδ' ἔσφαξ' ἐγώ,
Οὔ μοι φόβου μέλαθρον ἐλπὶς ἐμπατεῖν,
Ἕως ἂν αἴθῃ πῦρ ἐφ' ἑστίας ἐμῆς
Αἴγισθος ὡς τὸ πρόσθεν εὖ φρονῶν ἐμοί.
Οὗτος γὰρ ἡμῖν ἀσπὶς οὐ μικρὰ θράσους.
Κεῖται γυναικὸς τῆςδε λυμαντήριος,
Χρυσηΐδων μείλιγμα τῶν ὑπ' Ἰλίῳ·
Ἥ τ' αἰχμάλωτος ἥδε καὶ τερασκόπος,

1203. f. οὐδὲν τότ' 1207. MSS. τε λημμάτων 1208. v. τῆςδε χρὴ 1211. sq. f. παρεσκευασμένη σ' ἐκτ. 1216. f. παράφρονα 1218. v. λῖπος — sq. v. εὐπρέπειαν τίετον (εὖ πρέπει ἀτίετον) 1220. MSS. τύμμα τύμμα. 1221. f. θέσιν· 1224. f. φόνον — ἐμπατεῖ 1225. v. ἐμάς.

Καὶ κοινόλεκτρος τοῦδε, θεσφατηλόγος
Πιστὴ ξύνευνος, ναυτίλων δὲ σελμάτων
Ἰστοτρίβης. ἄτιμα δ' οὐκ ἐπραξάτην.
Ὁ μὲν γὰρ οὕτως· ἡ δέ τοι, κύκνου δίκην,
Τὸν ὕστατον μέλψασα θανάσιμον γόον
Κεῖται φιλήτωρ τοῦδ', ἐμοὶ δ' ἐπήγαγεν
Εὐνῆς παροψώνημα τῆς ἐμῆς χλιδῆς.

ΧΟΡΟΣ.

Φεῦ, τίς ἂν ἐν τάχει, μὴ περιώδυνος,
μηδὲ δεμνιοτήρης, στρ. β'.
Μόλοι τὸν αἰεὶ φέρουσ' ἐν ἡμῖν
μοῖρ' ἀτέλευτον ὕπνον, δαμέντος
Φύλακος εὐμενεστάτου, καὶ πολλὰ
τλάντος γυναικὸς διαί·
Πρὸς γυναικὸς δ' ἀπέφθισεν βίον.

ΗΜΙΧΟΡΙΟΝ α'.

Ἰὼ παράνους Ἑλένα,
Μία τὰς πολλὰς, τὰς πάνυ πολλὰς
ψυχὰς ὀλέσασ' ὑπὸ Τροίᾳ.
Νῦν δὲ τελείαν πολύμναστον ἐπηνθίσω δι'
αἷμ' ἄνιπτον·
Ἥτις ἦν τότ' ἐν δόμοις ἔρις ἐρίδμαστος ἀνδρὸς οἰζύς.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.

Μηδὲν θανάτου μοῖραν ἐπεύχου
Τοῖσδε βαρυνθείς·
Μηδ' εἰς Ἑλένην κότον ἐκτρέψῃς,
Ὡς ἀνδρολέτειρ', ὡς μία πολλῶν
Ἀνδρῶν ψυχὰς Δαναῶν ὀλέσασ'
Ἀξύστατον ἄλγος ἔπραξεν.

ΧΟΡΟΣ.

Δαῖμον, ὃς ἐμπιτνεῖς δώμασι καὶ διφυί-
οισι Τανταλίδαισιν, ἀντ. β'.
Κράτος τ' ἰσόψυχον ἐκ γυναικῶν
καρδιόδηκτον ἐμοὶ κρατύνεις.

1233. f. ἴστω, τριβάς 1237. f. εὖνις 1240. f. πολέα 1242. MSS. ΗΜ. om. — παρανόμους (f. ἰὼ ἰώ) 1243. f. τελεία 1245. f. ἔρις, 1246. ὀλέσασα = ὄλεσαν 1252. MSS. ἐμπίπτεις et διφυεῖσι 1253. MSS. τ' om. — MSS. καρδίᾳ δηκτὸν

Ἐπὶ δὲ σώματος δίκαν μοι κόρακος
ἐχθροῦ σταθεὶς ἐκνόμως
Ὕμνον ὑμνεῖν ἐπεύχεται * *

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.

Νῦν δ' ὤρθωσας στόματος γνώμην
Τὸν τριπάχυιον
Δαίμονα γέννας τῆςδε κικλήσκων.
Ἐκ τοῦ γὰρ ἔρως αἱματολοιχὸς
Νείκει τρέφεται· πρὶν καταλῆξαι,
Τὸ παλαιὸν ἄχος, νέος ἰχώρ.

ΧΟΡΟΣ.

Ἦ μέγαν οἴκοις τοῖς δαίμονα καὶ βαρύμηνιν αἰνεῖς. στρ. γ'.
Φεῦ, φεῦ κακὸν αἶνον ἀτηρᾶς τύχας ἀκορέστου,
Ἰὼ, ἰὴ διαὶ Διὸς παναιτίου, πανεργέτα.
Τί γὰρ βροτοῖς ἄνευ Διὸς τελεῖται;
τί τῶνδ' οὐ θεόκραντόν ἐστιν;
Ἰὼ, ἰὼ, στρ. δ'.
Βασιλεῦ, βασιλεῦ, πῶς σε δακρύσω;
Φρενὸς ἐκ φιλίας τί ποτ' εἴπω;
Κεῖσαι δ' ἀράχνης ἐν ὑφάσματι τῷδ'
Ἀσεβεῖ θανάτῳ βίον ἐκπνέων·
Ὤ μοί μοι κοίταν τάνδ' ἀνελεύθερον,
δολίῳ μόρῳ δαμεὶς
Ἐκ χερὸς ἀμφιτόμῳ βελέμνῳ.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.

Αὐχεῖς εἶναι τόδε τοὔργον ἐμόν. στρ. ε'.
Μηδ' ἐπιλεχθῇς
Ἀγαμεμνονίαν εἶναί μ' ἄλοχον.
Φανταζόμενος δὲ γυναικὶ νεκροῦ
Τοῦδ' ὁ παλαιὸς δριμὺς ἀλάστωρ
Ἀτρέως χαλεποῦ θοινατῆρος
Τόνδ' ἀπέτισεν,
Τέλεον νεαροῖς ἐπιθύσας.

1254. v. σταθεὶς — ἐννόμως 1257. f. τρίπλαχ' υἷον 1260. MSS. νείρει 1262. MSS. τοῖςδε 1264. πανεργέταν 1266. ἰώ 1268 et 1287. (τί ποτ' ἄρ' εἴπω) 1270. (εὐσεβεῖ) — (ἐκπνείων) 1271. ἀνελεύθερα (et 1290.) 1274. v. ἐπιλεχθῆς ..... 1280. (νεκροῖς)

ΧΟΡΟΣ.

Ὡς μὲν ἀναίτιος εἶ τοῦδε φόνου, τίς ὁ μαρτυρήσων; ἀντ. γ'.
Πῶ, πῶ; πατρόθεν δὲ συλλήπτωρ γένοιτ' ἂν ἀλάστωρ.
Βιάζεται δ' ὁμοσπόροις ἐπιῤῥοαῖσιν αἱμάτων
Μέλας Ἄρης· ὅποι δὲ καὶ προβαίνων
πάχναν κουροβόρῳ παρέξει.
Ἰὼ, ἰὼ, ἀντ. δ'.
Βασιλεῦ, βασιλεῦ, πῶς σε δακρύσω;
Φρενὸς ἐκ φιλίας τί ποτ' εἴπω;
Κεῖσαι δ' ἀράχνης ἐν ὑφάσματι τῷδ'
Ἀσεβεῖ θανάτῳ βίον ἐκπνέων.
Ὦ μοί μοι κοίταν τάνδ' ἀνελεύθερον,
δολίῳ μόρῳ δαμεὶς ἀντ. ε'.
Ἐκ χερὸς ἀμφιτόμῳ βελέμνῳ.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.

Οὔτ' ἀνελεύθερον οἶμαι θάνατον
Τῷδε γενέσθαι.
Οὐδὲ γὰρ οὗτος δολίαν ἄτην
Οἴκοισιν ἔθηκ'.
Ἀλλ' ἐμὸν ἐκ τοῦδ' ἔρνος ἀερθὲν
Τὴν πολυκλαύτον τ' Ἰφιγένειαν
Ἄξια δράσας ἄξια πάσχων
Μηδὲν ἐν Ἅιδου μεγαλαυχείτω,
Ξιφοδηλήτῳ
Θανάτῳ τίσας ἅπερ ἦρξεν.

ΧΟΡΟΣ.

Ἀμηχανῶ φροντίδων στερηθεὶς στρ. ϛ'.
Εὐπάλαμνον μέριμναν
Ὅπα τράπωμαι πίτνοντος οἴκου.
Δέδοικα δ' ὄμβρου κτύπον δομοσφαλῆ
Τὸν αἱματηρόν· ψεκὰς δὲ λήγει.
Δίκην δ' ἐπ' ἄλλο πρᾶγμα θηγάνει βλάβης
Πρὸς ἄλλαις θηγάναισι Μοῖρα.

1282. πῶς πῶς 1284. προςβαίνων — MSS. πάχνα — f. πάχνᾳ — προςέξει 1294. f. δούλιον 1295. f. ἔθηκ'; 1297. f. πολυκλαύτην τ'. — MSS. ἀνάξια (δρ.) 1302. φροντίδος 1303. f. εὐπάλαμον 1304. f. πιτνόντος 1307. MSS. δίκη (δίκᾳ) — MSS. θήγει

ΗΜΙΧΟΡΙΟΝ β'.

Ἰώ, γᾶ, γᾶ, εἴθ' ἔμ' ἐδέξω
Πρὶν τόνδ' ἐσιδεῖν ἀργυροτοίχου
Δροίτας κατέχοντα χαμεύναν.
Τίς ὁ θάψων νιν; τίς ὁ θρηνήσων;
Ἦ σὺ τόδ' ἔρξαι τλήσῃ, κτείνασ'
Ἄνδρα τὸν αὐτῆς, ἀποκωκῦσαι
Ψυχὴν, ἄχαριν χάριν ἀντ' ἔργων
Μεγάλων ἀδίκως ἐπικρᾶναι;
Τίς δ' ἐπιτύμβιος αἶνος ἐπ' ἀνδρὶ θείῳ
σὺν δακρύοις ἰάπτων
Ἀληθείᾳ φρενῶν πονήσει;

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.

Οὔ σε προσήκει τὸ μέλημα λέγειν
Τοῦτο· πρὸς ἡμῶν
Κάππεσε, κάτθανε, καὶ καταθάψομεν
Οὐχ ὑπὸ κλαυθμῶν τῶν ἐξ οἴκων,
Ἀλλ' Ἰφιγένειά νιν ἀσπασίως
Θυγάτηρ, ὡς χρὴ,
Πατέρ' ἀντιάσασα πρὸς ὠκύπορον
Πόρθμευμ' ἀχέων
Περὶ χεῖρε βαλοῦσα φιλήσει.

ΧΟΡΟΣ.

Ὄνειδος ἥκει τόδ' ἀντ' ὀνείδους. ἀντ. ϛ'.
Δύσμαχα δ' ἔστι κρῖναι.
Φέρει φέροντ', ἐκτίνει δ' ὁ καίνων.
Μίμνει δὲ, μίμνοντος ἐν χρόνῳ Διὸς
Παθεῖν τὸν ἔρξαντα. θέσμιον γὰρ
Τίς ἂν γονὰν ...ρᾶιον ἐκβάλοι δόμων;
Κεκόλληται γένος προσάψαι.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.

Ἐς τόνδ' ἐνέβη ξὺν ἀληθείᾳ
Χρησμόν. ἐγὼ δ' οὖν

1309. ΗΜ. om. 1310. ἐπιδεῖν 1313. v. δροίτας νῦν 1314. αὐτῆς 1317. MSS. HM. — v. δακρύοιν 1319. οὔτε 1323. MSS. Ἰφιγένεια ἵν' 1327. MSS. χεῖρα et φιλήσῃ 1331. f. θρόνῳ 1332. θέσμιον γάρ· 1333. f. ἀραῖον 1334. f. πρὸς ἄτᾳ 1335. f. ἐνέβης

Ἐθέλω δαίμονι τῷ Πλεισθενιδᾶν
Ὅρκους θεμένη τάδε μὲν στέργειν,
Δύστλητά περ ὄνθ᾽. ὃ δὲ λοιπὸν, ἰόντ᾽
Ἐκ τῶνδε δόμων ἄλλην γενεὰν
Τρίβειν θανάτοις αὐθένταισι.
Κτεάνων τε μέρος
Βαιὸν ἐχούσῃ πᾶν ἀπόχρη τῶνδ᾽
Ἀλληλοφόνους
Μανίας μελάθρων ἀφελούσῃ.

ΑΙΓΙΣΘΟΣ.

Ὦ φέγγος εὖφρον ἡμέρας δικηφόρου.
Φαίην ἂν ἤδη νῦν βροτῶν τιμαόρους
Θεοὺς ἄνωθεν γῆς ἐποπτεύειν ἄχη,
Ἰδὼν ὑφανταῖς ἐν πέπλοις Ἐρινύων
Τὸν ἄνδρα τόνδε κείμενον φίλως ἐμοὶ,
Χερὸς πατρῴας ἐκτίνοντα μηχανάς.
Ἀτρεὺς γὰρ ἄρχων τῆσδε γῆς, τούτου πατὴρ,
Πατέρα Θυέστην τὸν ἐμὸν, ὡς τορῶς φράσαι,
Αὑτοῦ τ᾽ ἀδελφὸν, ἀμφίλεκτος ὢν κράτει,
Ἠνδρηλάτησεν ἐκ πόλεώς τε καὶ δόμων.
Καὶ προστρόπαιος ἑστίας μολὼν πάλιν
Τλήμων Θυέστης μοῖραν εὕρετ᾽ ἀσφαλῆ,
Τὸ μὴ θανὼν πατρῷον αἱμάξαι πέδον
Αὐτοῦ. ξένια δὲ τοῦδε δύσθεος πατὴρ
Ἀτρεὺς προθύμως μᾶλλον ἢ φίλως πατρὶ
Τῷ ᾽μῷ, κρεουργὸν ἦμαρ εὐθύμως ἄγειν
Δοκῶν, παρέσχε δαῖτα παιδείων κρεῶν.
Τὰ μὲν ποδήρη καὶ χερῶν ἄκρους κτένας
Ἔθρυπτ᾽ ἄνωθεν ἀνδρακὰς καθήμενος·
Ἄσημα δ᾽ αὐτῶν αὐτίκ᾽ ἀγνοίᾳ λαβὼν
Ἔσθει βορὰν ἄσωτον, ὡς ὁρᾷς, γένει.
Κἄπειτ᾽ ἐπιγνοὺς ἔργον οὐ καταίσιον
Ὤιμωξεν, ἀμπίπτει δ᾽ ἄπο σφαγῆς ἐμῶν,

1338. v. θεμένα 1339. v. ὃ δὲ 1341. (om.) 1343. MSS. ἀπόχρη μοι δ᾽ 1348. f. ἄγη 1351. χειρὸς — f. ἐκτινόντα 1354. v. αὐτοῦ 1358. sq. f. πέδον· ἀστοξένια 1359. ξενίᾳ 1362. v. παιδείων 1364. f. καθημένους f. ἔκρυπτ᾽ — καθημένοις. 1365. f. ἄσημ᾽ ὅδ᾽ 1368. MSS. ᾤμωξεν ἂν, πίπτει δ᾽ — ἐρῶν

Μόρον δ' ἄφερτον Πελοπίδαις ἐπεύχεται,
Λάκτισμα δείπνου ξυνδίκως τιθεὶς ἀρᾷ,
Οὕτως ὀλέσθαι πᾶν τὸ Πλεισθένους γένος.
Ἐκ τῶνδέ σοι πεσόντα τόνδ' ἰδεῖν πάρα.
Κἀγὼ δίκαιος τοῦδε τοῦ φόνου ῥαφεύς.
Τρίτον γάρ ὄντα μ' ἐπὶ δέκ' ἀθλίῳ πατρὶ
Συνεξελαύνει τυτθὸν ὄντ' ἐν σπαργάνοις.
Τραφέντα δ' αὖθις ἡ Δίκη κατήγαγεν.
Καὶ τοῦδε τἀνδρὸς ἡψάμην θυραῖος ὢν
Πᾶσαν συνάψας μηχανὴν δυςβουλίας.
Οὕτω καλὸν δὴ καὶ τὸ κατθανεῖν ἐμοὶ
Ἰδόντα τοῦτον τῆς Δίκης ἐν ἕρκεσιν.

ΧΟΡΟΣ.

Αἴγισθ', ὑβρίζειν ἐν κακοῖσιν οὐ σέβω.
Σὺ δ' ἄνδρα τόνδε φῂς ἑκὼν κατακτανεῖν,
Μόνος δ' ἔποικτον τόνδε βουλεῦσαι φόνον·
Οὔ φημ' ἀλύξειν ἐν δίκῃ τὸ σὸν κάρα
Δημοῤῥιφεῖς, σάφ' ἴσθι, λευσίμους ἀράς.

ΑΙΓΙΣΘΟΣ.

Σὺ ταῦτα φωνεῖς νερτέρᾳ προςήμενος
Κώπῃ, κρατούντων τῶν ἐπὶ ζυγῷ δορός;
Γνώσῃ, γέρων ὤν, ὡς διδάσκεσθαι βαρὺ
Τῷ τηλικούτῳ, σωφρονεῖν εἰρημένον.
Δεσμὸς δὲ καὶ τὸ γῆρας αἵ τε νήστιδες
Δύαι διδάσκειν ἐξοχώταται φρενῶν
Ἰατρομάντεις. οὐχ ὁρᾷς ὁρῶν τάδε;
Πρὸς κέντρα μὴ λάκτιζε, μὴ πταίσας μογῇς.

ΧΟΡΟΣ.

Γύναι, σὺ τοὺς ἥκοντας ἐκ μάχης νέον
Οἰκουρὰς, εὐνὴν ἀνδρὸς αἰσχύνουσ' ἅμα
Ἀνδρὶ στρατηγῷ τόνδ' ἐβούλευσας μόρον;

ΑΙΓΙΣΘΟΣ.

Καὶ ταῦτα τἄπη κλαυμάτων ἀρχηγενῆ.
Ὀρφεῖ δὲ γλῶσσαν τὴν ἐναντίαν ἔχεις.

1370. (σιθεὶς ἐρᾷ) 1371. MSS. ὀλέσθη 1379. f. δοκεῖ 1380. ἰδόντι 1381. f. σέβω, 1382. MSS τόνδ' ἔφης 1383. f. φόνον; 1390. δεσμὸν 1393. MSS. πήσας 1394. f. τοῦδ' ἥκοντος 1396. τῷδ'

Ὁ μὲν γὰρ ἦγε πάντ' ἀπὸ φθογγῆς χαρᾷ·
Σὺ δ' ἐξορίνας ἠπίοις ὑλάγμασιν
Ἄξῃ· κρατηθεὶς δ' ἡμερώτερος φανεῖ.

ΧΟΡΟΣ.

Ὡς δὴ σύ μοι τύραννος Ἀργείων ἔσῃ,
Ὃς οὐκ, ἐπειδὴ τῷδ' ἐβούλευσας μόρον,
Δρᾶσαι τόδ' ἔργον οὐκ ἔτλης αὐτοκτόνως;

ΑΙΓΙΣΘΟΣ.

Τὸ γὰρ δολῶσαι πρὸς γυναικὸς ἦν σαφῶς·
Ἐγὼ δ' ὕποπτος ἐχθρὸς ἦ παλαιγενής.
Ἐκ τῶν δὲ τοῦδε χρημάτων πειράσομαι
Ἄρχειν πολιτῶν· τὸν δὲ μὴ πειθάνορα
Ζεύξω βαρείαις οὔτι μὴ σειραφόρον
Κριθῶντα πῶλον· ἀλλ' ὁ δυςφιλὴς σκότῳ
Λιμὸς ξύνοικος μαλθακόν σφ' ἐπόψεται.

ΧΟΡΟΣ.

Τί δὴ τὸν ἄνδρα τόνδ' ἀπὸ ψυχῆς κακῆς
Οὐκ αὐτὸς ἠνάριζες; ἀλλὰ σὺν γυνὴ
Χώρας μίασμα καὶ θεῶν ἐγχωρίων
Ἔκτειν'. Ὀρέστης ἆρά που βλέπει φάος,
Ὅπως κατελθὼν δεῦρο πρευμενεῖ τύχῃ
Ἀμφοῖν γένηται τοῖνδε παγκρατὴς φονεύς;

ΑΙΓΙΣΘΟΣ.

Ἀλλ' ἐπεὶ δοκεῖς τάδ' ἔρδειν καὶ λέγειν, γνώσῃ τάχα.
Εἶα δὴ φίλοι λοχῖται, τοὔργον οὐχ ἑκὰς τόδε.

[ΧΟΡΟΣ.]

Εἶα δὴ, ξίφος πρόκωπον πᾶς τις εὐτρεπιζέτω.

ΧΟΡΟΣ.

Ἀλλὰ κἀγὼ μὴν πρόκωπος οὐκ ἀναίνομαι θανεῖν.

ΑΙΓΙΣΘΟΣ.

Δεχομένοις λέγεις θανεῖν σε· τὴν τύχην δ' ἐρούμεθα.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.

Μηδαμῶς, ὦ φίλτατ' ἀνδρῶν, ἄλλα δράσωμεν κακά.

1400. MSS. ἠπίοις 1406. παλαιγενής, 1407. ἐκ τῶνδε. τοῦδε 1409. MSS. v. σειρασφόρον 1410. MSS. κότφ 1413. ἀλλὰ σύν, γυνὴ f. ἀλλά νιν γυνὴ 1415. f. ἀλλά παυ 1418. f.' Αλλ' εὖ 1421. f. ΑΙΓ. et vers. seq. ΧΟΡ. — (πρόκοπτος) 1422. f. αἱρούμεθα = (τῇ τύχῃ) πειρώμεθα.

Ἀλλὰ καὶ τάδ' ἐξαμῆσαι πολλὰ δύστηνον θέρος·
Πημονῆς δ' ἅλις γ' ὑπάρχει· μηδὲν ἡματώμεθα·
Στείχετ' ἤδη δ', οἱ γέροντες, πρὸς δόμους πεπρωμένους,
Πρὶν παθεῖν· ἔρξαι δὲ καιρὸν χρῆν τάδ' ὡς ἐπράξαμεν.
Εἰ δέ τοι μόχθων γένοιτο, τῶνδ' ἅλις γ' ἐχοίμεθ' ἄν,
Δαίμονος χολῇ βαρείᾳ δυστυχῶς πεπληγμένοι.
Ὧδ' ἔχει λόγος γυναικὸς, εἴ τις ἀξιοῖ μαθεῖν.

ΑΙΓΙΣΘΟΣ.

Ἀλλὰ τούσδε μοι ματαίαν γλῶσσαν ὧδ' ἀπανθίσαι,
Κἀκβαλεῖν ἔπη τοιαῦτα δαίμονας πειρωμένους,
Σώφρονος γνώμης δ' ἁμαρτεῖν, τὸν κρατοῦντα [ταῦτ' ἐᾶν;]

ΧΟΡΟΣ.

Οὐκ ἂν Ἀργείων τόδ' εἴη φῶτα προσσαίνειν κακόν.

ΑΙΓΙΣΘΟΣ.

Ἀλλ' ἐγώ σ' ἐν ὑστέραισιν ἡμέραις μέτειμ' ἔτι.

ΧΟΡΟΣ.

Οὔκ, ἐὰν δαίμων Ὀρέστην δεῦρ' ἀπευθύνῃ μολεῖν.

ΑΙΓΙΣΘΟΣ.

Οἶδ' ἐγὼ φεύγοντας ἄνδρας ἐλπίδας σιτουμένους.

ΧΟΡΟΣ.

Πρᾶσσε, πιαίνου μιαίνων τὴν δίκην· ἐπεὶ πάρα.

ΑΙΓΙΣΘΟΣ.

Ἴσθι μοι δώσων ἄποινα τῆσδε μωρίας χάριν.

ΧΟΡΟΣ.

Κόμπασον θαῤῥῶν, ἀλέκτωρ ὥστε θηλείας πέλας.

ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.

Μὴ προτιμήσῃς ματαίων τῶνδ' ὑλαγμάτων· ἐγὼ
Καὶ σὺ θήσομεν κρατοῦντε τῶνδε δωμάτων καλῶς.

1424. MSS. δύστηνον ὁ ἔρως 1425. MSS. ὕπαρχε — f. αἱματώμεθα 1426. MSS. στείχετε δ' οἱ γέροντες πρ. δομ. πεπρωμένους τούσδε. f. δάμους, τετρωμένους 1427. MSS. ἔρξαντα καιρόν. f. ἔρξαι τ' ἄκαιρον 1428. f. ἔχοιμεν 1429. χηλῇ 1432. f. δαίμονος 1433. MSS. ἁμαρτῆτον κρατοῦντα 1434. προσαίνειν 1435. (ΚΛΥΤ.) 1440. MSS. ὥσπερ 1441. sq. MSS. ἐγὼ et καλῶς om.

SCHOLIA
IN AGAMEMNONEM.

v. 1. θεοὺς μὲν αἰτῶ] B. ἔκθεσις τοῦ παρόντος δράματος ἐκ μονοστροφικῆς ἐστὶ περίοδοι· οἱ δὲ στίχοι εἰσὶν ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι λή. ὧν τελευταῖος·

Μαθοῦσιν αὐδῶ, κοὐ μαθοῦσι λήθομαι.

Μετὰ δὲ τὸν κδ', κῶλον ἰαμβικὸν δίμετρον ἀκατάληκτον.

v. 2. φρουρᾶς ἐτείας μῆκος] A. τῶν κατὰ τὸ μῆκος τῆς ἐτείας φρουρᾶς. Γράφεται καὶ μῆκος δ' ἦν κοιμώμενος. Farn. μῆκος ἦν· ἐπί.

κοιμώμενος] B. τὸ κοιμώμενος οὐκ ἐπὶ ὕπνου· πῶς γὰρ ἂν καὶ φρουροῖ καὶ ἄστρα βλέποι ὁ ὑπνῶν; ἀλλ' ἐπὶ ἁπλῆς ἀνακλίσεως, ἵνα ᾖ ὁ φύλαξ οὗτος κοιμώμενος καθὰ καὶ κύων ἐν φυλακῇ νυκτερινῇ.

v. 3. ἄγκαθεν] A. κατὰ συγκοπήν, ἀντὶ τοῦ ἀνέκαθεν· τοῦτ' ἔστιν, ἄνωθεν, ἐξ ἀρχῆς. κυνὸς δίκην] διὰ τὸ φυλακτικὸν τε καὶ φιλοδέσποτον. Farn. ἄγκαθεν· ἐν ἀγκάλαις.

v. 6. δυνάστας] A. τοὺς δυναμένους παρὰ τὰ ἄλλα σημᾶναι τοὺς καιρούς.

v. 11. ἀνδρόβουλον] A. τὸ μείζονα ἢ κατὰ γυναῖκα βουλευόμενον, γενναῖον· ἢ, κατὰ ἀνδρὸς βουλευόμενον.

v. 14. φόβος γὰρ] A. ἢ περισσὸς ὁ γάρ, ἢ λείπει τὸ ἀλύων *).

---

*) De Pauw. mavult ἀλύω.

v. 15. οἴκου τοῦδε] A. οἴκου διαπονουμένου οὐκ ἄριστα, ὡς τὸ πρόσθεν.

v. 22. ὦ χαῖρε] A. δεῖ διαστήματος ὀλίγου ἐνταῦθα, εἶτα ἀνακραγεῖν, ὡς θεασάμενον τὸν πυρσόν. νυκτὸς ἡμερήσιον] ἐκ νυκτὸς ἡμέραν ἡμῖν διδούς.

v. 26. τορῶς] A. μεγαλοφώνως.

v. 27. ἐπαντείλασαν] A. ὡς ἐπὶ ἄστρου ἢ σελήνης.

v. 30. πρέπει] A. διαπρεπῶς σημαίνει.

v. 31. φροίμιον χορεύσομαι] A. πρὸ τῆς Κλυταιμνήστρας.

v. 32. θήσομαι] A. οἰκειώσομαι.

v. 33. τρὶς ἕξ] A. Παροιμία ἐπὶ τῶν ἄκρως εὐτυχούντων. Ἐπεὶ καὶ τοῖς κυβευταῖς οὐκ ἔστι πλείω τούτων εὐθυβολῆσαι. Ἔστι δὲ καὶ παροιμία· Ἀεὶ γὰρ εὖ πίπτουσιν οἱ Διὸς κύβοι.

v. 36. βοῦς ἐπὶ γλώσσῃ μέγας] A. Παροιμία ἐπὶ τῶν μὴ δυναμένων παῤῥησιάζεσθαι. Ἄλλως. Παροιμία ἐπὶ τῶν ἀλάλων· ἢ βάρος ἐπίκειται· ἢ φοβοῦμαι ζημίαν ἐπικεισομένην μοι.

v. 40. δέκατον μὲν ἔτος] B. ὁ παρὼν χορὸς συνέστηκεν ἐκ κώλων σλβ'. Ὧν τὰ μὲν ξθ' ἀναπαιστικὰ δίμετρα ἀκατάληκτα καὶ καταληκτικὰ, ἤτοι ἐφθημιμερῆ καὶ μονόμετρα. Ἑξῆς δὲ μεταβὰς εἰς ἑτέραν ὑπόθεσιν καὶ τὸ μέτρον ἐνήλλαξεν. Καί εἰσι τὰ ἑξῆς κῶλα ἀναπαιστικὰ πενθημιμερῆ καὶ ἐφθημιμερῆ καὶ δίμετρα ἀκατάληκτά τινα καὶ μονόμετρα ξδ'. Ἑξῆς δὲ εἰς ἑτέραν ὑπόθεσιν μεταβὰς καὶ ἑτέρῳ μέτρῳ ἐχρήσατο· καί εἰσι τὰ ἑξῆς κῶλα χοριαμβικὰ δίμετρα καταληκτικά, ἤτοι ἐφθημιμερῆ καὶ ἀκατάληκτα καὶ ἡμιόλια καὶ πενθημιμερῆ, καὶ τρίμετρα βραχυκατάληκτα καὶ καταληκτικὰ ρδ'. ὧν τελευταῖον·

Γαίας μονόφρουρον ἕρκος.

Τὰ δὲ τοιαῦτα εἴδη τῶν χορῶν, ὡς εἴρηται καὶ ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ τῶν Περσῶν δράματος, ἑτέρως εἰσὶν ἐσχηματισμένα. Τὰ μὲν γάρ εἰσι μονοστροφικὰ καὶ συστηματικὰ κατὰ περιορισμοὺς ἀνίσους, τὰ δὲ κατὰ σχέσιν. Εἰσὶ δὲ κατὰ σχέσιν, στροφῶν ἕξ. Ἔστι δὲ τῆς παρούσης μονοστρόφου στροφῆς τὰ κῶλα ἀναπαιστικὰ ξδ'. Ὧν τὰ μέν εἰσι δίμετρα ἀκατάληκτα, τὰ

δὲ μονόμετρα· τὰ δὲ τῶν ἀποθέσεων δίμετρα καταληκτικὰ, ἤγουν ἐφθημιμερῆ. Ἐπὶ ταῖς ἀποθέσεσι πάσαις παράγραφος.

v. 41. ἀντίδικος] A. ἀντὶ τοῦ ἐχθρός, ἀπὸ τῶν ἐν ταῖς δίκαις ἐχθρῶν.

v. 45. χιλιοναύταν] γράφεται καὶ Ἴλιον αὐτάν.

v. 48. ἐκ θυμοῦ κλάζοντες] οὐ γὰρ γλώσσῃ, ἀλλ' ἔργῳ θυμούμενοι.

v. 49. οἵτ' ἐκπατίοις] οἵτινες ὕπατοι ὄντες, ὀλέσαντες δὲ τὸν πόνον τῶν ὀρταλίχων, τὸν ἐν τοῖς δεμνίοις τηρούμενον, ἐπὶ τῶν λεχέων στροφοδινοῦνται. Ἄλλως ἐκπατίοις, τοῖς ἔξω τῆς ὁδοῦ· πάτος γὰρ ἡ ὁδός *). Ἢ, ἐκπατίοις λεχέων, ἀντὶ τοῦ τοῖς ἔξω τῆς οἰκίας αὐτῶν. Τὸ δὲ ὅλον, οἵτινες ἀπολέσαντες τοὺς πόνους τῶν ὀρταλίχων τῶν ἐν τοῖς δεμνίοις τηρουμένων, οὕτω γὰρ ὤφειλεν εἰπεῖν, στροφοδινοῦνται ἐν ἄλγεσι τῶν παίδων ἐκπατίοις, ὕπατοι, ἤγουν ὑπεράνω τῶν λεχέων, πληττόμενοι ταῖς πτέρυξιν αὐτῶν. Δέον δὲ εἰπεῖν ἐκπατίων παίδων, ἐκπατίοις εἶπε πρὸς τὸ ἄλγεσι.

v. 54. ὀρταλίχων] τῶν μηδέπω πετομένων νεοττῶν.

v. 58. τῶνδε μετοίκων] ἐπὶ τῶν μετοικισθέντων νεοσσῶν.

v. 59. παραβᾶσι] τοῖς παραβήσασι καὶ μετοικίσασιν αὐτούς.

v. 62. πολυάνορος ἀμφὶ γυναικὸς] τῆς πολλοὺς μνηστῆρας ἐσχηκυίας.

v. 63. καὶ γυιοβαρῆ] βαρέα καὶ μὴ ἐῶντα ἀνανεῦσαι τοὺς πίπτοντας.

v. 64. ἐρειπομένου· πίπτοντος. Farn.

v. 65. διακναιομένης] διακναιούσης. ἐν προτελείοις] κυρίως, ταῖς πρὸ γάμου θυσίαις· **) νῦν δέ, ταῖς πρὸ τῆς ἁλώσεως μάχαις. — Farn. ἐν ἀρχαῖς.

v. 67. ἐστὶ δ' ὅπη] παρὰ τό, καὶ τὸ μὲν ὥς κε πέλει, τὼς ἔσται.

v. 69. οὔθ' ὑποκλαίων] τὸ τὶς λείπει.

---

*) Al. ἐκακτίοις, perperam. Steph.

**) Plat. Legg. VI. p. 774. E. ὅσα δὲ προτέλεια γάμων cet.

v. 70. ἀπύρων ἱερῶν] τῶν θυσιῶν τῶν Μοιρῶν καὶ τῶν Ἐριννύων, ἃ καὶ νηφάλια καλεῖται.

v. 78. οὐκ ἔνι χώρα] τῷ τόπῳ ἐκείνῳ.

v. 82. ἀλαίνει] ἀλᾶται.

v. 85. τί χρέος] διατί.

v. 86. θυοσκικεῖς· gl. θύματα κινεῖς, πέμπεις. sch. εὕρηται καὶ θυοσκοεῖς· ὡς ἀπὸ τοῦ θυοσκόος ὁ διὰ θυσιῶν τὸ μέλλον κοῶν ἤτοι νοῶν· θύος γὰρ τὸ θῦμα. Farn.

v. 94. χρίσματος ἁγνοῦ] τοῦ ἐλαίου.

v. 96. μυχόθεν] λείπει κομιζομένων*).

v. 98. εἰπεῖν· πρὸς ἡμᾶς.

v. 99. ἥ νυν· δή· τοτὲ· ποτέ. — Ἡ φροντίς, φησί, ποτὲ μὲν κακὰ διαλογίζεται περὶ τῶν ἀποδημούντων δηλονότι φίλων. ποτὲ δὲ θυσίας ποιοῦσα λαμβάνει χρηστὴν ἐλπίδα. ἥτις ἐλπὶς θεραπεύει τὴν τοιαύτην φροντίδα τὴν βιβρώσκουσαν τὴν ψυχὴν καὶ λιποῦσαν τὰς φρένας καὶ τὸν λογισμόν. τῆξις γάρ φησι (?) καρδίας ἔμμονος λογισμός. λυπόφρενα δὲ γράφε. οὕτω γὰρ ἔχει πρὸς τὸ μέτρον ὀρθῶς. δέον δὲ εἰπεῖν καὶ λυπόφρενα, ἀσυνδέτως ἐπέφερεν. Farn.

v. 100. τότε μὲν] ἔνθ' ὅτε μέν.

v. 103. τὴν θυμοβόρον] ἥτις ἐστὶ θυμοβόρος λύπη τῆς φρενός.

v. 104. κύριός εἰμι θροεῖν] A. δυνατός εἰμι εἰπεῖν τὸ συμβὰν αὐτοῖς σημεῖον ἐξιοῦσιν. ὅδιον] τὸ ἐν τῇ ὁδῷ ὀφθέν.

κύριός εἰμι] B. ἐντεῦθεν αἱ κατὰ σχέσιν ἄρχονται στροφαὶ καί εἰσι τῆς πρώτης ταύτησὶ στροφῆς κῶλα ϑ' καὶ τὰ τῆς ἀντιστροφῆς τοσαῦτα. Εἰσὶ δὲ τὰ πλείω μὲν ἀναπαιστικὰ δίμετρα ἀκατάληκτα καὶ καταληκτικά, ἤγουν ἐφθημιμερῆ, καὶ μονόμετρα καὶ πενθημιμερῆ. Τινὰ δὲ καὶ δακτυλικὰ ἰαμβικά. ἃ καὶ μετρήσεις ἑπόμενος οἷς πρότερον εἰρήκαμεν. Τὸ μέντοι τελευταῖον κῶλον τῆς τε στροφῆς καὶ ἀντιστροφῆς καὶ τῆς ἐπῳδοῦ καλεῖται ἐφύμνιον, καὶ ἐστὶ δακτυλικὸν πεντάμετρον. Ἐπὶ τῷ τέλει τῆς στροφῆς καὶ ἀνιστροφῆς παράγραφος. Ἔστι δὲ τριὰς ἐπῳδική.

---

*) Sch. κομιζομένῳ, ut Pauw.

v. 105. θεόθεν καταπνέει] A. πείθει γάρ με ἡ παρὰ θεῶν πίστις μέλπειν καὶ λέγειν, ὅτι εὖ πράξουσιν οἱ Ἀτρεῖδαι ὅσον ἀπὸ τοῦ σημείου. — καταπνεύει, διὰ τὸ μέτρον. Farn.

v. 107 (105). σύμφυτος αἰὼν] A. ὁ γὰρ σύμφυτός μοι αἰών, ὅ ἐστι τὸ γῆρας, διὰ τὴν εἰς θεοὺς πειθὼ, μολπὴν μοι καὶ ἀλκὴν καταπνεῖ. Ὅ ἐστιν, εἰ καὶ γέρων εἰμί, ὅμως μέλψω τὰ γεγονότα· πέποιθα γὰρ ὅτι εἰς πέρας αὐτὰ ἄξουσιν οἱ θεοί.

v. 109 (106). Ἑλλάδος ἥβαν] τοὺς κρατοῦντας τὴν Ἑλληνικὴν ἥβην, καὶ τὴν ὁμόφρονα περὶ τὰ τακτικά. Λέγει δὲ τοὺς Ἀτρείδας. — συμφρ. ταγάν· τὴν ὁμόφρονα τάξιν.

v. 111 (107). δίκας πράκτορι] τῷ δίκην εἰςπραξομένῳ.

v. 115 (108). ὅ τ' ἔξοπιν ἀργίας] ὁ ἐξοπίσω λευκός. Ὅ ἐστιν ὁ πύγαργος.

v. 118 (109). παμπρέποις] τοῖς βασιλείοις. — παμπρέπτεσιν ἕδραις· εὐπρεπέσιν· ἡ εὐθεῖα ἡ παμπρέπτης. Farn. — φέρβοντο· ἤσθιον Farn.

v. 119 (110). λαγίναν — γένναν] τὸν λαγωόν.

ἐρικύμονα] πολυκύμονα. (Adde ἄγαν ἐγκυμονοῦσαν· ἄλλα γὰρ γεννᾷ καὶ ἄλλα ἐν γαστρὶ φέρει. Steph.)

v. 120 (111). βλαβέντα] πρὸς τὸ σημαινόμενον τὸ βλαβέντα.

v. 121 (112). αἴλινον] ἐπειδὴ ὁ αἴλινος καὶ ἐπὶ θρήνου λέγεται, φησὶν ὅτι ἐν τάξει ὕμνου αὐτὸν λέγε*).

v. 125 (114). τεράζων] τὰ τέρατα διηγούμενος.

v. 126 (115). ἀγρεῖ· ἀγρεύσει. Farn.

v. 129 (116). κτήνη] κτήματα.

v. 131 (117). μή τις ἄτα] μόνον μὴ προτυπὲν ὑπὸ θεῶν τὸ στρατευθὲν τῆς Τροίας στόμιον, ὅ ἐστι, τὸ ἐπὶ βλάβῃ Τροίας στρατευθέν, ἄτῃ σκοτίσῃς (ἄτη σκοτίσῃ?). Haud dubie σκοτίσῃ. — οἷον· μόνον· ἄτα. βλάβη. Farn.

v. 134 (118). οἴκῳ γὰρ] τῷ γὰρ οἴκῳ τῶν κυνῶν Διός, ὅ ἐστι τῶν ἀετῶν, ὀργίζεται Ἄρτεμις διὰ τὸ τὸν κύοντα λαγὼν ἀποκτεῖναι. (Videtur aliquid deesse. Steph. v. ὀργίζεται, Ἄρτεμις τὸν κύοντα λαγὼν ἀποκτ.) Λοχεία γάρ ἐστιν ἡ θεός.

v. 137 (119). αὐτότοκον] σὺν αὐτῷ τόκῳ.

πτῶκα] τὸν λαγωόν.

---

*) Sch. λέγει.

v. 140 (122). ἁ καλά· ἄρτεμις. F.

v. 141 (123). δρόσοισιν] τοῖς νεογνοῖς, χωρὶς δ' αὖθ' ἕρσαι. (Homer. Odyss. IX. 222.) *) Cf. Etym. M. v. ἕρσαι.

ἀέπτοισι] τοῖς ἔπεσθαι τοῖς γονεῦσι μη δυναμένοις. Ἄλλως· τοῖς μὴ δυναμένοις πτῆναι **). μαλερῶν] φθαρτικῶν. — Τῶν φθαρτικῶν πετεινῶν. Farn.

v. 143 (125). τερπνά· ἄρτεμις. F.

v. 144 (126). ξύμβολα φάναι] τὰ σύμβολα αἰτεῖ με φάναι (φᾶναι). — Αἰτεῖ· με. κρᾶναι· τελέσαι, ἀντὶ τοῦ φᾶναι τελεσθῆναι. Farn.

v. 145 (126). δέξια μὲν, κατάμομφα δὲ φάσματα] δέξια διὰ τὴν νίκην, κατάμομφα διὰ τὸν χόλον Ἀρτέμιδος.

v. 146 (127). στρουθῶν] τῶν ἀετῶν.

v. 147 (128). ἰήϊον δὲ καλέω Παιᾶνα] ὡς μάντις.

v. 150 (130). ἀπλοίας τεύξῃ] ὦ Ἄρτεμι.

v. 152 (131). ἄδαιτον] ἣν οὐδεὶς ἔδαισεν.

v. 153 (132). σύμφυτον] συγγενικήν.

v. 154 (132). οὐ δεισήνορα] οὐ φοβουμένην, ἢ οὐ δείσασαν τὸν ἄνδρα.

v. 155 (133). παλίνορσος] ἡ ἐξ ὑστέρου ὁρμωμένη.

v. 159 (135). ξὺν μεγάλοις ἀγαθοῖς] διὰ τὴν νίκην.

v. 162 (137). ὁμόφωνον] ὁμοφώνως.

v. 164 (139). Ζεὺς, ὅστις] διάφορος γάρ ἐστιν ἡ περὶ τοῦ θείου δόξα.

v. 167 (140). οὐκ ἔχω προσεικάσαι] ἐγώ, φησί, πάντα ἐρευνῶν καὶ πάντα ἐξετάζων ὡς ἐν σταθμῷ τινι, οὐκ ἔχω ὅμοιόν τι εὑρεῖν τῷ Διΐ, εἰ χρὴ ἀληθῶς ἀποβαλεῖν ἀπὸ τῆς φροντίδος καὶ τοῦ λογισμοῦ μάταιον ἄλλο ἄχθος. Τὸ γὰρ περί τινων ἄλλων διαλογίζεσθαι μάταιόν ἐστιν ὄντως ἄχθος· ἡ δέ γε περί θεοῦ ἔννοια, καὶ τὸ διὰ μνήμης ἐκεῖνον ἔχειν ἀεί, οὐ μόνον ἄχθους παντός ἐστιν ἀπηλλαγμένον, ἀλλὰ καὶ χαρᾶς ἀφάτου τὴν καρδίαν πληροῖ. Ὡς καὶ Εὐριπίδης φησίν (Hippol. v. 1102. sqq.)·

Ἦ

*) v. χωρὶς δ' αὖ τέρσαι, ut Pauw. et Stanl — Vide Not. Spanh.

**) Sic Farn. — Tales ἀκτῆνες Apoll. Rh. IV. 1299.

Ἦ μέγα μοι τὰ θεῶν
Μελεδήμαθ᾽ ὅταν φρένας ἔλθῃ,
Λυπὰς καραιρεῖ.

Τοῦτο δὲ ὅμοιόν ἐστι τῷ· Ἐμνήσθην τοῦ θεοῦ καὶ εὐφράνθην· (Psalm. XVI. 9.) ταῦτα δὲ ἄγαν ἐστὶν εὐσεβῆ.

v. 169 (141). εἰ τόδε μάταν] εἰ τὸ τῆς ματαιότητος ὀφείλει τις ἀποσείσασθαι τῆς γνώμης, Δία νομιζέτω.

v. 172 (143). ἦν μέγας] A. διὰ τοὺς Τιτᾶνας.

v. 173 (143). θράσει βρύων] ὁ Τυφώς.

v. 175 (144). τριακτῆρος] νικητοῦ· ἐκ μεταφορᾶς τῶν ἐν τοῖς πεντάθλοις ἀποτριαζόντων ἐπὶ ἐλπίδι νίκης *).

v. 179 (146). τεύξεται φρενῶν τὸ πᾶν] ὁλοσχερῶς φρόνιμος ἔσται.

v. 181 (147). τῷ πάθει μαθων] A. παθὼν δέ τε νήπιος ἔγνω **). (Hesiodi est γνώμη ἐν Ἔργοις. Illa autem ad v. 192. νηῶν ἐξεφθ. sunt Homeri. Steph.)

v. 183 (148). στάζει — πρὸ καρδίας μνησιπήμων πόνος] τῷ ἁμαρτάνοντι τοῦτο συμβαίνει.

v. 187 (149). σέλμα] τὸν ζυγόν. Ὑψίζυγος γὰρ ὁ Ζεύς.

v. 188 (150). ἡγεμὼν] μείζων γὰρ Μενελάου.

v. 191 (151). ἐμπαίοις] ἐμπεσούσαις. συμπνέων] συμφωνῶν καὶ οὐκ ἀνθιστάμενος.

v. 192 (151). κεναγγεῖ] νηῶν ἐξέφθιτο ἤϊα πάντα***).

v. 194 (152). ἔχων] ἀντὶ τοῦ ἐχόμενος.

v. 197 (154). κακόσχολοι] ἐπὶ κακῷ ποιοῦσαι σχολάζειν.

v. 198 (155). βροτῶν ἄλαι] ἐκ τοῦ Ὁμηρικοῦ (Odyss. M. 330).

Καὶ δὴ ἄγρην ἐφέπεσκον ἀλητεύοντες.

ναῶν καὶ πεισμάτων] πάλιν ἐκ τοῦ Ὁμηρικοῦ (Iliad. B. 135).

Καὶ δὴ δοῦρα σέσηπε νεῶν.

v. 201 (157). τρίβῳ] διατριβῇ.

v. 204 (159). βριθύτερον] ἐπαχθέστερον.

---

*) Cf. Polluc. III. c. 30. p. 169. et Hesych. s. h. v.

**) Apud Homerum Iliad. XVII. 32. sic legitur:

μηδ᾽ ἀντίος ἵστασ᾽ ἐμεῖο
πρίν τι κακὸν παθέειν, ῥεχθὲν δὲ τε νήπιος ἔγνω.

***) Odyss. M. 329. ubi tamen legitur νηὸς ἐξέφθιτο.

v. 213 (162). *ἄναξ δ' ὁ πρέσβυς τόδ'*] A. ἡ ἀπόδοσις τοῦ ἐπεὶ δὲ (v. 202.) ἐνταῦθά ἐστιν, οὕτως· Ἐπεὶ δὲ ὁ μάντις εἶπε τὸ καὶ τό, ὁ ἄναξ δὲ ὁ πρέσβυς εἶπε τόδε. Καὶ περισσός ἐστιν ὁ δὲ σύνδεσμος Ἀττικῶς· ἐπεὶ δὲ καὶ πικροῦ — — ἄναξ ὁ πρέσβυς τόδ' εἶπε.

v. 210 (163). *κὴρ*] τιμωρία.

v. 211 (164). *τέκνον δαΐξω*] πλείων οἶκτος διὰ τὸ τέκνον.

v. 219 (170). *ὀργᾷ*] τῷ τρόπῳ γὰρ αὐδᾷ ὁ μάντις. — Farn. λέγει ὁ μάντις.

v. 220 (170). *περιόργως*] ἐπιθυμητικῶς.

v. 221 (170). *εὖ γὰρ εἴη*] καλῶς ἀποβαίη.

v. 222 (171). *ἀνάγκας ἔδυ λέπαδνον*] A. ἀντὶ τοῦ ἠναγκάσθη ποιεῖν τροπαίαν μεταβολήν.

v. 225 (173). *τὸ παντότολμον*] ὅθεν ἔγνω πάντα τοὺς ἀνθρώπους τολμᾶν, ἀπὸ τῆς ἀνάγκης δηλονότι.

v. 227 (174). *αἰσχρόμητις*] αἰσχρὰ ποιεῖν ἀναγκάζουσα.

v. 228 (175). *παρακοπὰ*] τοῦ νοῦ παρακοπή. *πρωτοπήμων*] ἡ μείζων τῶν ἄλλων πημάτων.

v. 232 (178). *λιτὰς δὲ*] κἂν διὰ τὰς λιτὰς ἃς ἐποιεῖτο πρὸς τὸν πατέρα παρ' οὐδὲν ἡγήσαντο τὴν ζωὴν αὐτῆς.

v. 233 (179). *αἰῶνα παρθένειον*· ἤγουν τὰς διὰ τὴν ζωὴν τῆς παρθένου (?). Farn.

v. 238 (182). *περιπετῆ*] περιεσκεπασμένην.

v. 239 (183). *προνωπῆ*] προνενευκυῖαν.

v. 240 (183). *ἀέρδην*] βασταχτικῶς.

v. 241 (183). *καλλιπρώρου*] εὐμόρφου.

v. 243 (185). *βίᾳ χαλινῶν*] τῇ βίᾳ καὶ τῷ ἀναύδῳ μένει τῶν χαλινῶν *), τῶν μὴ ἐώντων αὐτὴν λαλεῖν.

v. 247 (189). *ὡς ἐν γραφαῖς*] διὰ τὸ κάλλος ἢ διὰ τὸ ἀφωνητεῖν.

v. 251 (192). *ἀταύρωτος*] ἄζευκτος, παρθενική.

v. 252 (193). *τριτόσπονδον*] πολλὰς θυσίας ποιοῦντα καὶ εὐωχίας καὶ συμπόσια. *εὔποτμον*] ζηλωτὸν ἐποίει δι' ἑαυτὴν τὸν πατέρα.

v. 253 (195). *οὔτ' εἶδον*] διὰ τὸ ἀπάνθρωπον εἶναι τὴν σφαγήν.

---

*) ἀλλὰ τὸ χαλινῶν ἐστι μετοχή· βίᾳ χαλινῶν τῷ ἀναύδῳ μένει. Scalig. — De Pauw. — ἀλλὴν: nisi φύλακα quoque legit.

v. 256 (197). τοῖς μὲν παθοῦσι μαθεῖν] τοῖς μὲν πεπονθόσιν ἡ δίκη δίδωσι τὸ μαθεῖν. Δίκην γὰρ δόντες μανθάνουσι τὸ μέλλον. — Δίκα δέ· ἡ δικαιοσύνη.

v. 260 (200). τῷ προστένειν] ὁ γὰρ προγινώσκων τὸ μέλλον καὶ προστενάζει.

v. 261 (201). τορὸν] φανερόν. Τὸ πεπρωμένον φανερὸν ἥξει. — σύναρθρον αὐταῖς· συνηρμοσμένον βοαῖς καὶ θρήνοις. al. συνίζησις. Farn.

v. 262 (202). εὔπραξις] εὐπραία *).

v. 263 (203). τόδ' ἄγχιστον] τὸ συγγενικόν.

v. 264 (204). μονόφρουρον ἕρκος] ἐπειδὴ μόνοι γέροντες ἐφύλασσον τὴν Ἑλλάδα.

v. 265 (205). ἥκω σεβίζων] B. αἱ ἑξῆς αἵται συστημάτων περίοδοι στίχων εἰσὶν ἰαμβικῶν τριμέτρων ἀκαταλήκτων ἐννενήκοντα ἑπτά. Ὧν τελευταῖος·

χάρις γὰρ οὐκ ἄτιμος εἴργασται πόνων.

Ἐπὶ ταῖς ἀποθέσεσι παράγραφος καὶ ἐπὶ τῷ τέλει κορωνίς ἐστι τοῦ χοροῦ.

v. 267 (207). ἐρημωθέντος] A. ἤγουν ἐρήμου καταλειφθέντος, ὡς ἀποδημοῦντος τοῦ βασιλέως· παρόντος μέντοι οὐ δεῖ συντυγχάνειν αὐτῇ.

v. 270 (210). οὐδὲ σιγώσῃ] εἰ μὴ θέλεις εἰπεῖν, οὐ μεμψαίμην ἄν.

v. 271 (211). παροιμία] παλαιὸς λόγος.

v. 272 (212). ἕως γένοιτο] γένοιτο καλὴ ἡμέρα, ὥσπερ ἡ νύξ.

v. 280 (220). μὴ δολώσαντος θεοῦ] εἰ μήπω θεός με ἀπατᾷ.

v. 283 (223). ἄπτερος] ἰσόπτερος, κούφη.

v. 290 (230). Ἑρμαῖον] ὄρος Λήμνου ἐνῷ ἐτιμᾶτο ὁ Ἑρμῆς.

v. 291 (231). φανὸν] λαμπάδα.

v. 293 (233). νωτίσαι] ὑπερβῆναι. — Ὑπεὶρ ἅλης τε πόντου· ὑπὲρ τὸν Ἑλλήσποντον. Farn.

v. 294 (234). ἰσχὺς] μεγίστη πεύκη, ἰσχὺς πυρός.

v. 300 (240). Μεσαπίου] Μεσάπιον, ὄρος μεταξὺ Εὐβοίας καὶ Βοιωτίας.

v. 302 (242). θωμὸν] σωρόν.

---

*) Sch. εὐπραξία.

v. 303 (243). ’μαυρουμένη] Σημείωσαι, ὅτι ἀπέβαλε τὸ α διὰ τὸ μέτρον.

v. 308 (248). πλέον καίουσα] ἡ τοῦ Κιθαιρῶνος.

v. 310 (250). Αἰγίπλαγκτον] ὄρος Μεγαρίδος.

v. 313 (253). πώγωνα] πώγωνα λέγει τὴν εἰς ὀξὺ λήγουσαν ἀκμὴν τοῦ πυρός. Καὶ ὁ πώγων γὰρ εἰς ὀξὺ λήγει. Ὥςπερ καὶ ἀλλαχοῦ (Prom. vinct. v. 64.) αὐθάδη γνάθον τὴν ἀκμὴν εἴρηκε καὶ ὀξύτητα τῆς σφηνός. Σημείωσαι δὲ ὅτι ἐκ τούτου ὠνομάσθη παρὰ τοῖς μετεωρολόγοις πωγωνίας ἀστήρ. Σαρωνικοῦ] κόλπος περὶ Τροιζῆνα.

v. 314 (254). κάτοπτον] τὸ κατόψιον.

v. 316 (256). Ἀραχναῖον αἶπος] ὄρος Ἄργους.

v. 318 (258). οὐκ ἄπαππον] οὐ ξένον ἀλλὰ συγγενές.

v. 334 (274). φυταλμίων] οὐ κατὰ τὸν φυτάλμιον Δία ἐνταῦθα ἡ ἐτυμολογία· ἐκ τῆς φύτλης δὲ γίνεται φυτάλιμος, ἤγουν φυτοσπόρος, καὶ μεταθέσει διὰ καλλιφωνίαν, φυτάλμιος.

v. 338 (277). νήστεις πρὸς ἀρίστοισιν· διὰ τὸ μέτρον. al. ἤγουν πρὸς ἄδειπνα. Farn.

v. 349 (289). πορθεῖν· ὥστε — κέρδεσιν. F.

v. 351 (291). διαύλου θάτερον] ἐπειδὴ ὁ δίαυλος δύο ἔχει σταδίους, ὧν τὸν ἕτερον διῆλθον ἤδη εἰς Τροίαν ἀνελθόντες, δεῖ λοιπὸν καὶ τὸν ἄλλον διελθεῖν, καὶ ὑπονοστῆσαι πρὸς τὸν οἶκον.

v. 354 (294). πρόςπαια] πρόςφατα· νῦν προςπαίσαντα καὶ προςκρούσαντα αὐτοῖς.

v. 358 (298). εὐφρόνως· φρονίμως. F.

v. 361 (301). οὐκ ἄτιμος] τιμώμενοι γὰρ οἱ θεοὶ ἠμείψαντο ἡμᾶς.

v. 362 (302). ὦ Ζεῦ βασιλεῦ] B. εἴρηται ἡμῖν ἐν τῷ τῶν Περσῶν δράματι περὶ τοῦ εἴδους τούτου τῶν χορῶν, ὅμοιον γάρ ἐστιν ἐκείνοις καὶ τοῦτο. Ἔχει γὰρ ἐν ἀρχῇ μὲν σύστημα ἐπιφθεγματικόν, εἰς δύο διῃρημένον περιόδους κώλων ἀναπαιστικῶν ιβ'· ἑξῆς δὲ στροφὰς γ', καὶ ἀντιστροφὰς τοσαύτας καὶ ἐπῳδόν. Καλεῖται δὲ ταῦτα ἑπτὰ ἐπῳδική. Ἐπὶ ταῖς ἀποθέσεσι παράγραφος· ἐπὶ δὲ τῷ τέλει τῆς ἐπῳδοῦ κορωνὶς καὶ παράγραφος.

v. 368 (308). γάγγαμον] A. δίκτυον.

v. 371 (311). τόξον] ἤγουν τὴν τιμωρίαν, μεταφορικῶς.

v. 379 (318). ἀϑίκτων] τῶν ἱερῶν.

v. 381 (319). πέφανται] οἱ ϑεοί, φησί, πέφανται καὶ φανεροὺς ποιοῦσι τοὺς ἐκγόνους τῶν ἀσεβῶν τῶν πνεόντων Ἄρη μείζω ἢ δικαίως κατὰ τῶν δωμάτων τῶν ἀτολμήτων. Ἤγουν, ὑπὲρ τὸ δίκαιον μαχομένων τοῖς ἱεροῖς οἴκοις τῶν ϑεῶν.

v. 390 (323). ἐκλακτίσαντι μεγάλα. μεγάλως, ἀντὶ μιᾶς (? cf. 772). F.

v. 392 (324). πειϑώ] τῆς δ' ἄτης πειϑὼ ἄφερτος καὶ ἀφόρητος καὶ βαρεῖά ἐστιν, ἥτις βιάζει αὐτούς, πρόνοιαν, δῆϑεν τοῦ πλουτίσαι τοὺς παῖδας ποιουμένη.

v. 396 (327). σίνος] ταῦτ' ἔστι, σέλας *).

v. 413 (335). ἀντίφερνον] ἤγουν ἀντὶ προικὸς φϑορὰν καὶ ἀπώλειαν κομίσασαν.

v. 418 (337). τὸ δ' ἐννέποντες. ἤγουν τὸ γεγονός.

v. 421 (340). ἀφεμένων] ἀφεμένων ἡμῶν τῆς σιγῆς· ὅ ἐστι καὶ ἀφισταμένων τοῦ σιγᾶν, τοῦτ' ἔστι, καὶ παῤῥησιαζομένων καὶ φϑεγγομένων τι, διὰ τὸ μὴ παρεῖναι τὴν δέσποιναν, ὅμως τῇ παλαιᾷ αἰδοῖ σώζομεν αὐτῆς τὴν παρουσίαν, καὶ πάρεστιν ἡμῖν ἰδεῖν ἡδίστη, καὶ πολύτιμος καὶ ἀλοίδορος. Ἤγουν νομίζομεν ἔτι συνεῖναι ἡμῖν αὐτὴν καὶ τῆς παρ' ἡμῶν τιμῆς ἀπολαύειν.

v. 438 (351). συνορμένοις] τῶν συνηγμένων ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος ἁπάντων ἑκάστου τοῖς οἴκοις ὀδυνηρὰ πένϑησις διαπρέπει. — τλησικάρδιος· τὴν καρδίαν τήκουσα. F.

v. 440 (352). δόμων. τῶν οἴκων. F.

v. 443 (354). οὓς μὲν γὰρ πέμψεν ὁ δομος οἶδεν. F.

v. 446 (356). ὁ χρυσαμοιβὸς] B. Στροφὴ ἑτέρων κώλων ιζ'.

v. 455 (359). ἀλλοτρίας] A. ὅτι δι' ἀλλοτρίαν ἀπώλλυτο γυναῖκα, σιωπηλῶς βοᾷ μετὰ ὀργῆς, δίκην κυνός.

v. 460 (362). τεῖχος] ὃ ἐποίησαν ἐν τῇ Τροίᾳ. Βέλτιον δὲ αὐτῆς τῆς Τροίας τὸ τεῖχος εἰπεῖν. Τὸ δ' εὔμορφοι πρὸς πλείονα οἶκτον προσέϑηκεν.

v. 464 (364). βαρεῖα δ' ἀστῶν] B. Ἀντιστροφὴ κώλων ιζ'.— δημοκράτου. τῆς δημοσίας. F.

v. 473 (366). παλιντυχῆ· ἐναντία (f. -τίᾳ) δυστυχεῖ. F.

v. 475 (368). ὑπερκότως· ἤγουν τὸ λίαν ἁπλῶς. F.

---

*) librarii error; pertinet ad τὸ φῶς. Sp.

v. 482 (372). πυρὸς] B. ἐπῳδὸς κώλων ιέ.

v. 485 (374). ψύθος] A. τὸ ψύθος σύστοιχον τῷ ψεύδει ὡς καὶ τὸ ψυδρόν. Ὅτι δὲ συγγενῆ τὸ δ καὶ τὸ θ δῆλον. Προϋπόκειται δὲ τὸ ψεῦδος.

v. 493 (379). ὁ θῆλυς ὅρος] ἤγουν περιφραστικῶς, ἡ γυνή· ὡς ταυτὸν ὂν γυναῖκα εἰπεῖν, καὶ ὅρον αὐτῆς ἐκθεῖναι.

v. 496 (380). γυναικοκήρυκτον] τὸ φημιζόμενον ἀγαθὸν ὑπὸ τῶν γυναικῶν ἀνύπαρκτόν ἐστι καὶ ταχέως φθειρόμενον καὶ οὐκ ἐπὶ πολὺ διαμένον. — γυναικογήρυτον· ἤτοι τὸ λεγόμενον ὑπὸ τῶν γυναικῶν. F.

v. 508 (392). πέλοι· ἄν. al. ὑπάρχει. F.

v. 512 (396). δεκάτῳ] τινὲς μέμφονται τῷ ποιητῇ, ὅτι αὐθήμερον ποιεῖ τοὺς Ἕλληνας ἥκοντας *).

v. 513 (397). πολλῶν ῥαγεισῶν] ἡ λέξις ἐκ μεταφορᾶς τῶν ἀγκυρῶν, ὧν πολλῶν ῥαγεισῶν εἰς τὸ ὕδωρ μία τις περισώζει τὴν ναῦν.

v. 520 (404). κἀπαγώνιος] ἀπόμαχος.

v. 522 (406). τιμάορον] βοηθόν.

v. 527 (411). ἀντήλιοι] οἱ εἰς ἀνατολὴν ὁρῶντες.

v. 528 (412). ἦπου· ὄντως, ἴσως. F.

v. 529 (413). δέξαισθε· ἄν. F.

v. 534 (418). μακέλλῃ] σπάθῃ **).

v. 540 (424). Πάρις γὰρ] ἀπὸ κοινοῦ τὸ οὔτε ληπτέον καὶ εἰς τὶ Πάρις· συνυπακούεται γὰρ ἐκ τοῦ ἐπαγομένου.

v. 541 (425). τὸ δρᾶμα τοῦ πάθους πλέον] τοῦτο δηλοῖ ὡς οὐ πλέον δέδρακεν ἢ πέπονθεν.

v. 543 (427). τοῦ ῥυσίου] τοῦ ῥύσασθαι τοὺς Τρῶας ***).

v. 544 (428). ἔθρισεν] ἐθέρισεν †) ἔκειρε. Κοινῶς δὲ ἔθριξεν, ἀφεῖλεν· ἀφ' οὗ καὶ ἡ θρίξ· καὶ Εὐριπίδης· (in Oreste 128., ubi Εἴδετε et ἀπέθρισεν in Jambo. De Pauw.)

Ἴδετε παρ' ἄκρας ὡς ἀπέθριξε τρίχας.

v. 545 (429). θάμάρτια] τὸν μισθὸν τῆς ἁμαρτίας.

---

*) Vide Sam. Petit. Legg. Att. p. 57. Sp.

**) σκάφῃ. Aur.

***) Inepte. Ῥύσιον et ῥύσια pignus in genere et pignora, seu quod in praedam rapitur — ῥυσιάζειν, vid. Not. Sp.

†) Sch. ἐθέρισεν, nescio unde: nam Pauw., Stanl. ἐθέρισεν.

v. 558 (443). ὧν νῦν τὸ σὸν] ὧν ἐστι τὸ εἰρημένον ὑπὸ σοῦ, (v. 547.) τό·

τεθνᾶναι δ' οὐκ ἔτ' ἀντερῶ θεοῖς.

v. 564 (448). σπαρνὰς] ἀντὶ τοῦ σπανίως. Καὶ τούτου γὰρ οὐ συνεχῶς ἀπηλαύομεν. Τὸ δὲ παρήξεις ἀντὶ τοῦ, παραδρομὰς ἐπὶ τοῦ καταστρώματος τῶν νεῶν.

v. 568 (452). λειμώνιαι· λειμῶνα λέγει νῦν τὸ κοινῶς λιβαχ. F. (f. λιβάδα).

v. 569 (453). ἔμπεδον σίνος] τὸ ἑδραῖον, ἤγουν τὸ περιβεβλημένων ἡμῖν κάλλος *).

v. 578 (462). τί τοὺς ἀναλωθέντας] χρὴ κατὰ συνεκδοχήν· ἤγουν, τί δεῖ ψηφίζεσθαι περὶ τῶν ἀπολωλότων;

v. 579 (463). τύχης παλιγκότου] ἐπὶ τῇ ἀποβολῇ τῶν ἀπολλυμένων δεῖ τὸν ζῶντα ἀλγεῖν, καὶ πάλιν ἐπὶ ταῖς εὐποτμίαις χαίρειν.

v. 589 (473). χάρις τιμήσεται] ἤγουν ὁμολογήσουσι καὶ τῷ Διῒ χάριν τῷ τάδε διαπραξαμένῳ.

v. 591 (475). οὐκ ἀναίνομαι] χαίρω ἐν τῷ μὴ ἀντιλογεῖν.

v. 592 (476). ἥβᾳ τοῖς γέρουσιν] τοῦτ' ἔστιν, ἀκμάζει. Ἐπιθυμοῦσι γὰρ μανθάνειν, ὧν οὐκ εἰς πεῖραν ἦλθον.

v. 594 (478). σὺν δὲ πλουτίζειν ἐμὲ] μεταδιδόναι μοι τῆς χαρᾶς.

v. 595 (479). ἀνωλολύξαμεν. ἤγουν ἐπαιανίσαμεν. F.

v. 600 (484). πρὸς γυναικὸς] ἤγουν γυναικός ἐστι μετεωρίζεσθαι καὶ μέγα φρονεῖν ἀκούσασάν τι.

v. 605 (489). κοιμῶντες· πραΰνοντες ἐπὶ τῷ ὀπτῆσαι ἢ θυμιᾶσαι. F.

v. 606 (490). τὰ μάσσω] τὰ μακρά.

v. 612 (496). πυλας ἀνοῖξαι· ὥστε. F.

v. 615 (499). δωμάτων κύνα] ἤγουν φύλακα.

v. 617 (501). σημαντήριον] σφραγῖδα τῆς πρὸς τὸν ἄνδρα εὐνῆς.

v. 620 (504). μᾶλλον ἢ χαλκοῦ βαφὰς] ὥσπερ οὐκ οἶδα τὰς βαφὰς τοῦ σιδήρου, οὕτως οὐδὲ ἡδονὴν ἑτέρου ἀνδρός.

---

*) Seb. περιβεβλημένον —. De Pauw.: κατὰ τὸ περιβεβλημένων cet.

v. 623 (507). *αὕτη μὲν οὕτως εἶπε*] οὕτως εἶπεν ἀκριβέσι λόγοις καὶ ἐξηγητικοῖς, ὥςτε σε μαθεῖν.

v. 635 (519). *ἄχθος*· βάρος. F.

v. 636 (520). *ἄκρος*. πρῶτος ἐξαίρετος. F.

v. 641 (525). *τρέφοντος*· τοῦ ζωογονοῦντος. F.

v. 645 (529). *χωρὶς ἡ τιμὴ θεῶν*] ἤγουν ταῦτα λέγοντες ἀτιμάζομεν τοὺς θεούς.

v. 649 (533). *ἐξαγισθέντας δόμων*] ἐξορισθέντας.

v. 652 (536). *σεσαγμένων*] σεσωρευμένων.

v. 655 (539). *εὐεστοῖ*] εὐτυχεῖ.

v. 658 (542). *ξυνώμοσαν γὰρ*] ἐκφράζει τὴν τοῦ χειμῶνος χαλεπότητα.

v. 663 (547). *ἤρειπον*· κατέβαλλον, συνέκρουον. *κεροτυπούμεναι*] ἤγουν τοῖς κέρασιν ἀλλήλων τυπτόμεναι. Ἡ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν ταύρων.

v. 676 (560). *οὐ πεποιθότες τύχῃ*] οὐ θαῤῥοῦντες, ἀλλ' ἀμφίβολοι ὄντες εἰ ἔτι σιωθείημεν.

v. 677 (561). *ἐβουκολοῦμεν*] ὥςπερ ἐθεραπεύομεν ἐν λογισμοῖς τισι τὴν νέαν συμφοράν.

σποδουμένου] διασκεδασθέντος δίκην σποδοῦ.

v. 688 (572). *κλύειν*· ἀκούειν. F.

v. 689 (573). *τίς ποτ' ὠνόμαζεν*] B. ὁ παρὼν χορὸς συνέστηκεν ἐκ κώλων ρκϛ΄. Ὧν τὰ μὲν ρ΄ εἰσὶ χοριαμβικὰ δίμετρα ἀκατάληκτα καὶ καταληκτικά, ἤτοι ἑφθημιμερῆ πενθημιμερῆ καὶ ἡμιόλια, καὶ τρίμετρα βραχυκατάληκτα καὶ καταληκτικά. Ἑξῆς δὲ μεταβὰς εἰς ἑτέραν ὑπόθεσιν καὶ τὸ μέτρον ἐνήλλαξε. Καί εἰσι τὰ ἑξῆς κῶλα ἀναπαιστικὰ δίμετρα ἀκατάληκτα καὶ καταληκτικά, ἤτοι ἑφθημιμερῆ καὶ μονόμετρα κϛ΄. Ὧν τελευταῖον·

Πόλιν οἰκουροῦντα πολιτῶν.

τίς ποτ' ὠνόμαζεν] B. Στροφὴ κώλων ιϛ΄.

v. 697 (575). *ἑλάνδρος, ἑλέπτολις*] A. ὁ ἑλὼν καὶ καθελὼν τὸν τῆς Ἑλένης ἄνδρα Ἀλέξανδρον, καὶ τὴν πόλιν αὐτοῦ.

v. 598. *ἁβροτίμων*· τῶν λίαν τιμίων. F.

v. 699 (576). *Ζεφύρου*] ἐξ ἑσπέρας γὰρ πνέων οὔριος τούτῳ γέγονε.

v. 701 (577). *πλάταν*. τὴν κόμην. F.

v. 704 (578). *ἀεξιφύλλους*· συνίζησις. F.

v. 706 (519). Ἰλίῳ δὲ κῆδος] Ἐπειδὴ τὸ κῆδος σημαίνει καὶ τὴν ἐπιγαμβρίαν καὶ τὸ πένθος, ἐδήλωσε νῦν ὅτι τὸ πένθος λέγει Ἰλιὰς γὰρ κακῶν, ἡ παροιμία φησί.

Ἰλίῳ δὲ κῆδος] B. Ἀντιστροφὴ κώλων ιζ'.

v. 708 (580). μῆνις ἤλασε τραπέζας· ἐπέφερε· — ἕνεκα. F.

v. 712 (581). ἐπέπρεπεν· ἥρμοζεν. F.

v. 720 (584). πολύθρηνον] A. Αἰῶνα πολύθρηνον, καὶ μέλεον αἷμα ἀνατλᾶσα.

v. 723 (585). ἔθρεψεν] ἤγουν ἀνέθρεψεν αὐτὸν τὸν Ἀλεξάνδρον τις ἐκτεθέντα.

ἔθρεψεν] B. στροφὴ ἑτέρα κώλων ι.

v. 729 (588). πολέα· ἤγουν πολλάκις δ' ἔσχ' — πρόςεσχε, προςῆλθε. F.

v. 732 (589). σαίνων] A. τὸ σαίνων πρὸς τὸ φαιδρωπὸς καὶ πρὸς τὸ ἔσχε (f. ἔσκε) ἀποδώσεις, καὶ οὐχὶ ὥς τινες, πρὸς τὸ τέκνου*) ἀποδιδόντες σαίνοντος φασί. Ὡς τὸ παρ' Ὁμήρῳ· ἀστράπτων ἐπιδέξια. (Iliad. B. 353.)

v. 733 (590). χρονισθεὶς δ' ἀπέδειξεν] B. Ἀντιστροφὴ κώλων ι.

v. 735 (591). ἀμείβων] A. ἤγουν ἀμοιβὰς διδοὺς τοῖς θρέψασιν αὐτόν.

v. 736 (592). ἄταισιν. ἤγουν πολέμιοις. F.

v. 739 (593). πολύκτονον· πολλοὺς κτεῖναν. F.

v. 743 (595). παραυτὰ δ' οὖν ἐλθεῖν] B. Στροφὴ ἑτέρα κώλων ιβ'.

v. 746 (597). ἀκασκαῖον] A. λίαν κεκοσμημένον.

ἄγαλμα πλούτου] διὰ τὸ κάλλος αὐτῆς. οὐ γὰρ ἦν δυςειδὴς ὥςτε τὸν πλοῦτον αἰσχύνειν.

v. 752 (600). συμένα] ἤγουν ὁρμηθεῖσα.

v. 753 (601). Διὸς ξενίου] οὗτος γὰρ ἔπεμψε ταύτην αὐτοῖς τοῖς Τρωσί, καὶ τὸν Τρωϊκὸν δι' αὐτὴν συνεστήσατο πόλεμον.

v. 755 (603). Παλαίφατος δ' ἐν τοῖς βροτοῖς] B. Ἀντιστροφὴ κώλων ιβ'.

v. 767 (611). φιλεῖ] B. Στροφὴ ἑτέρα κώλων ι.

v. 772 (613). δαίμονά τε τὸν ἀπόλεμον· τὸν ἄμαχον. ἀντὶ μιᾶς. (cf. 390 et 1164) F.

---

*) Sic Pauw., Schütz.; τέκνον Stanl.

v. 775 (615). Δίκα] B. Ἀντιστροφὴ κώλων ί.

δυςκάπνοισι] A. ἤγουν πενιχροῖς καὶ εὐτελέσι.

v. 783 (619). Ἄγε δὴ βασιλεῦ] B. Σύστημα ἐπιφθεγματικὸν κώλων ἀναπαιστικῶν κϛ'.

v. 793 (631). προβατογνώμων] A. ἤγουν ἁπλοῦς καὶ ἄκακος τὴν γνώμην.

v. 798 (634). ὑδαρεῖ] μεμιγμένῃ καὶ οὐ καθαρᾷ καὶ ἀκράτῳ.

v. 810 (646). πρῶτον μὲν Ἄργος] B. εἴσθεσις διπλῆς μονοστροφικῆς τε καὶ συνεχοῦς. Οἱ δὲ στίχοι εἰσὶν ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι ρξέ. Ὧν τελευταῖος·

Μέλοι δέ τοι σοι τῶν περ ἂν μέλλεις τελεῖν.

v. 814 (650). ἀνδροθνῆτας· ἀνδροφθόρους. F.

v. 822 (658). παγὰς] A. δίκτυα, παγίδας. Καὶ τοῦτο δήπου τὸ Αἰσχύλου*)· τοῖς ἑαυτοῦ πτεροῖς περιπεσὼν καὶ ἐνσχεθεὶς ταῖς πάγαις, ἃς ἄλλοις ὑφῆκε, τὰ ἐκ τοῦ νόμου δικαίως ἔπαθε.

v. 827 (661). ὠμηστὴς λέων] ἤγουν ὥςπερ λέων ὠμοφάγος.

v. 838 (674). ἐξεπίσταμαι] ἤγουν, καλῶς οἶδα διακρίνειν τὰς

---

*) Non Aeschyli Tragici, sed Aeschyli paroemiographi cujusdam haec esse putabat Toupius ad Suid. Tom. II. 14. Postea vero se ipse correxit. „Athenaeus XI. 12. p. 494. Καὶ ταῦτα οὐχ ὑπ' ἄλλων, ἀλλὰ τοῖς σαυτοῦ πτεροῖς κατὰ τὸν θαυμάσιον Αἰσχύλον ἁλίσκῃ, ἀπροςδιονύσους λύσεις πραγματευόμενος. ad quem locum vide Dalechampium. Ita Aristoph. Av. v. 808.

Ταυτὶ μὲν ᾐκάσμεθα κατὰ τὸν Αἰσχύλον·
Τάδ' οὐχ ὑπ' ἄλλων, ἀλλὰ τοῖς αὑτῶν πτεροῖς.

ubi Schol. Ἐκεῖνος γὰρ Λιβυστικὴν αὐτὴν καλεῖ παροιμίαν·

Ὡς δ' ἐστὶ μύθων τῶν Λιβυστικῶν λόγος·
Πληγέντ' ἀτράκτῳ τοξικῷ τὸν αἰετὸν
Εἰπεῖν ἰδόντα μηχανὴν πτερώματος.
Τάδ' οὐχ ὑπ' ἄλλων, ἀλλὰ τοῖς αὑτῶν πτεροῖς
Ἁλισκόμεθα.

Quare ad Aeschylum Tragicum allusit scriptor, quisquis fuerit, quem descripsit Scholiastes." Hactenus Toupius. Contra Blomf.: „hic locus, qui etiam apud Svidam ponitur v. Πάγας, vix dubium est quin desumtus fuerit ex Aeliani libro de Providentia. Aelianus autem respexit ad locum istum decantatum ex Aeschyli Myrmidosin, quem illustravit Gatakerus in Misc. Adv. Posth. c. 12. et inter recentes Porsonus ad Eurip. Med. p. 19." Sic Blomfieldius. Vide annotat. G. Dindorf. ad loc. Athen.

ὁμιλίας τῶν συνόντων μοι, ὡς τὰς ἐμφάσεις τῶν προσώπων τὸ κάτοπτρον.

v. 841 (677). ὅσπερ οὐχ ἑκὼν ἔπλει] ἤλεγξε γὰρ τὴν μανίαν αὐτοῦ Παλαμήδης.

v. 842 (678). σειρασφόρος] ἤγουν δίκην ἵππου σὺν ἐμοὶ τὸ ἅρμα ἐλαύνων.

v. 876 (712). λελημμένης· ἤγουν ἤδη περιειλημμένης τῆς δέρης τῇ ἀρτάνῃ. F.

v. 882 (718). τόν τ'· ἰωνικόν. F.

v. 916 (752). ἐναισίμως] προσηκόντως.

v. 917 (753). παρ' ἄλλων] ὅτι τὸ αἰνεῖσθαι δηλονότι μὴ παρὰ τῶν οἰκείων ἢ παρ' ἑαυτοῦ πρέπει ἔρχεσθαι.

v. 919 (755). ἅβρυνε] καλλώπιζε.

v. 920 (756). χαμαιπετὲς βόαμα] μὴ ὡς βαρβάρῳ μοι κέλευε θρύπτεσθαι. Οἱ βάρβαροι γὰρ γονυκλισίαις τοὺς βασιλεῖς εὐφημοῦσιν.

v. 926 (762). ποδοψήστρων] ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν πέπλων, δι' ὧν τοὺς πόδας ἐκμάσσοντες λαμπροτέρους ποιοῦσιν οἱ τούτους ἐκπλύνοντες συνεχῶς. Ποδόψηστρα γὰρ κυρίως ταῦτα λέγεται. Νῦν δὲ τὰ ὑπὸ τοὺς πόδας ἁπλῶς πέπλα οὕτως εἴρηκε.

v. 937 (773). μή νυν] καθ' ὁμαλισμὸν ἀναγνωστέον τὸ νυν, καὶ ἄνευ τόνου, ἵνα ᾖ ἀντὶ τοῦ δή.

v. 938 (774). δημόθρους] ὑπὸ τοῦ δήμου φημιζομένη. Ὡς καὶ Ἡσίοδος φησι· (Ἐργ. 971.) Φήμη δ' οὔ τις πάμπαν ἀπόλλυται ἥν τινα πολλοὶ
Λαοὶ φημίζουσι· (θεός νυ τίς ἐστι καὶ αὐτή).

v. 948 (784). σωματοφθορεῖν· τὰ σώματα φθείρειν τῶν ὑπὸ χεῖρα. — πόσιν· ἄνδρα ἁπλῶς. F.

v. 956 (792). κατέστραμμαι] Ἄλλως, καθέσταμαι, ἀντὶ τοῦ κατέστην. — Κατέσταμαι· ἰωνικὸν, κατέστην· Sch. εὕρηται καὶ κατέστραμμαι, ἤγουν κατεβλήθην καὶ ἡττήθην, ὥστε ἀκούειν σου τάδε· ἤτοι ὑπακοῦσαι εἰς ταῦτα· ὁ δὴ ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν πεπορθημένων καὶ κατεστραμμένων πόλεων εἴρηται. F.

v. 975 (811). τίπτε μοι] B. ὁ παρὼν χορὸς συνίσταται ἐκ κώλων χοριαμβικῶν ξ'. Ὧν τὰ μέν ἐστι δίμετρα ἀκατάληκτα· τὰ δὲ καταληκτικά, ἤτοι ἑφθημιμερῆ· τὰ δὲ πενθημιμερῆ καὶ ἡμιόλια, καὶ τρίμετρα βραχυκατάληκτα. Ὧν τελευταῖον·

Ζωπυρουμένας φρενός.

τίπτε μοι] B. στροφὴ κώλων ιγ'.

v. 979 (814). οὐδ' ἀποπτύσαι· ὥστε ἀποβαλεῖν τοῦτο. F.

v. 987 (817). πεύθομαι] B. Ἀντιστροφὴ κώλων ιγ'.

v. 999 (823). μάλα γὰρ] B. Στροφὴ ἑτέρα κώλων ιέ.

v. 1015 (829). νῆστιν νόσον] A. ἤγουν λιμὸν διεσκέδασε.

v. 1016 (830). τὸ πεσὸν] B. Ἀντιστροφὴ κώλων ιέ.

v. 1022 (831). ἐπ' εὐλαβείᾳ γε] A. τὸν Ἀσκληπιὸν γὰρ ἐκεραύνωσεν ἀναστήσαντα τὸν Ἱππόλυτον, ὥστε μὴ ἔτι βλαβῆναι. *)

v. 1033 (837). εἴσω κομίζου] αἱ συστηματικαὶ αὗται περίοδοι στίχων εἰσὶν ἰαμβικῶν τριμέτρων ἀκαταλήκτων λς'. Ὧν τελευταῖος·

Ἑκοῦσ' ἀνάγκη τῇδε καίνισον ζυγόν.

v. 1042 (846). ἤμησαν καλῶς] A. ἤγουν ἐπλούτησαν καλῶς ὡς ἐκ θερισμοῦ. Παρὰ στάθμην δέ, ἀντὶ τοῦ παρὰ τὸ πρέπον.

v. 1049 (853). φωνὴν βάρβαρον] ὅτι βάρβαρον τὸ ὄρνεον, διὰ τοῦτο παραβάλλει τοῦτο αὐτῇ. Ἐν Θράκῃ γὰρ καὶ ἡ μεταμόρφωσις αὐτῆς ἱστόρηται.

v. 1059 (863). καρβάνῳ] βαρβάρῳ.

v. 1065 (869). πρὶν αἱματηρὸν] ἀπὸ τῶν στρηνιώντων ὑποζυγίων, ἃ οὐκ εἴκοντα τῷ χαλινῷ ἀφρίζει μετὰ αἵματος. Ἤ, ἐπεὶ αὕτη οὐ πείθεται πρὶν αἵματός μου τὴν ψυχὴν ἐξαφρίσαι· ἀντὶ τοῦ πρὶν ὀργισθῆναί με αὐτῇ.

v. 1070 (874). ποποῖ δᾶ] Δᾶ, γῆ, Δωρικῶς. Ὅθεν καὶ Δημήτηρ οἷον γῆ μήτηρ. Προαναφωνεῖ δὲ τὰ ἐσόμενα.

ὀτοτοτοτοῖ ποποῖ δᾶ] B. εἴσθεσις διπλῆς ἀμοιβαίας, τὰς περιόδους μονοστροφικὰς καὶ συνεχεῖς ἔχουσα. Εἰσὶ δὲ οἱ μὲν τοῦ χοροῦ στίχοι, ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι· τὰ δὲ τοῦ ἑτέρου προσώπου κῶλα ἀντισπαστικά. Ἔοικε δὲ ταῦτα στροφῇ καὶ ἀντιστροφῆς κῶλα β', ὧν τὸ ά ἡμιόλιον, τὸ δὲ β' πενθημιμερές. Ὁμοίως καὶ τῆς ἀντιστροφῆς· τὰ αὐτὰ γὰρ εἰσι κῶλα. Ἔχουσι δὲ καὶ πόδας πεντεσυλλάβους.

---

*) **De Aesculapio ob resuscitatum mortuum fulmine icto a Jove Pindar. Pyth. III., quocum conferendus Apollonius Rhod. IV. 615 sqq., qui de Apolline similia narrat. Sp. — Legebat ἀβλαβείᾳ (non εὐλαβείᾳ). Huet. — Fort. ὥστε μή τι βλ., *sine noxa*. B.**

v. 1078 (882). Ἄπολλον] B. ἑτέρα στροφή· κῶλα γ'. Ὧν τὸ ά πενθημιμερές, τὸ β' δίμετρον ἀκατάληκτον, τὸ δὲ γ' ἰαμβικὸς στίχος τρίμετρος ἀκατάληκτος.

v. 1079 (883). ἀπόλλων ἐμὸς] A. ἀπολλύων με. Παρὰ τὴν ὁμωνυμίαν.

v. 1080 (884). ἀπώλεσας] ἐκείνην γὰρ ἀπώλειαν μέτως ὁρίζομαι τὴν τῆς δουλείας, οὐ τὴν νῦν (?). δεύτερον] δεύτερον με ἀπώλεσας, οὐ μετὰ καμάτου.

v. 1083 (887). Ἄπολλον] B. Ἀντιστροφὴ ἔχουσα κῶλα γ' ὅμοια ταῖς τῆς στροφῆς.

v. 1088 (893). μισόθεον] A. ἄθεον, θεοστυγές.

μισόθεον] B. ἑτέρα στροφὴ ἔχουσα κῶλα γ'. Ὧν τὸ ά ἀντισπαστικὸν τρίμετρον βραχυκατάληκτον· τὸ β' δίμετρον ἀκατάληκτον. Ἔχουσι δὲ πεντασυλλάβους πόδας. Τὸ δὲ γ' ἰαμβικὸν τρίμετρον ἀκατάληκτον.

v. 1089 (894). κ' ἀρτάναι] A. ἀγχόναι.

v. 1091 (896). ἔοικεν εὗριν] ἔοικεν, ὡς κύων εὗριν, ματεύειν καὶ ἀναζητεῖν εἰ γέγονεν ἐνθάδε παλαιὸς φόνος.

v. 1093 (898). μαρτυρίοις γὰρ] Φαντάζεται γὰρ ὁρᾶν τὰ σώματα τῶν ἀνῃρημένων παίδων Θυέστου.

μαρτυρίοις γὰρ] ἀντιστροφὴ ἑτέρα ἔχουσα κῶλα γ' ὅμοια τοῖς τῆς στροφῆς.

v. 1096 (901). ἦ μὲν· ἤτοι ἐσμέν. F.

v. 1097 (902). προφήτας δ' οὔ τινας] A. τοὺς λέξοντας ἡμῖν περὶ σοῦ. Αὐτοὶ γὰρ αὐτόπται γινόμεθα.

v. 1098 (903). ἰὼ ποποὶ] B. ἑτέρα στροφὴ ἔχουσα κῶλα έ. Ὧν τὸ πρῶτον ἀντισπαστικὸν δίμετρον ὑπερκατάληκτον. Τὸ β' δίμετρον καταληκτικόν, ἤτοι τὸ ἑφθημιμερές. Τὸ γ' ἰαμβικὸν τρίμετρον ἀκατάληκτον. Τὸ δ' ἀντισπαστικὸν τρίμετρον καταληκτικόν. Τὸ δὲ έ πενθημιμερές· Ἔχουσι δὲ τοὺς πόδας πεντασυλλάβους.

v. 1102 (905). ἄλκαν] A. τὸν Ὀρέστην φησί.

v. 1104 (907). βοᾷ] τὰ περὶ Θυέστου.

v. 1105 (908). ἰὼ τάλαινα] B. ἑτέρα ἀντιστροφὴ ἔχουσα κῶλα έ ὅμοια τοῖς τῆς στροφῆς.

v. 1109 (910). χειρὸς ὀρεγομένα] A. Διαδέχονται δὲ ἀλλήλους τοῖς ὀρέγμασι τῶν χειρῶν Αἴγισθος καὶ Κλυταιμνήστρα.

v. 1111 (912). ἐπαργέμοισι] τοῖς τυφλοῖς καὶ ἀστήμοις, ἀπὸ τῶν λευκώματα ἐχόντων ὀφθαλμῶν *).

v. 1112 (913). ἒ ἒ παπαὶ] B. Ἐντεῦθεν ἑτέρως ἐσχημάτισε τὰ μέτρα, καὶ προέθηκε τῆς στροφῆς κῶλόν τι τὸ ἒ ἔ. Τὰ δὲ ἑξῆς κῶλά εἰσιν έ. Ὧν τὸ ά ἀντισπαστικὸν δίμετρον ὑπερκατάληκτον. Τὸ β' δίμετρον καταληκτικόν, ἤτοι ἐφθημιμερές. Τὸ γ' ἰαμβικὸν δίμετρον. Τὸ δ' ὅμοιον τῷ ά. Τὸ δὲ έ τρίμετρον καταληκτικόν, καὶ αὐτὸ ἀντισπαστικόν. Ἔχουσι δὲ καὶ πενταυλλάβους πόδας.

τί τόδε] A. φαντάζεται τὸν χιτῶνα.

v. 1114 (915). ἡ ξύνευνος] ἡ γυνὴ τοῦ Ἀγαμέμνονος αἰτία ἔσται τοῦ φόνου.

v. 1115 (916). στάσις] ἡ στάσις, φησίν, ἐπολολύξαι μέλει ἐπὶ τῇ λεωργῷ Κλυταιμνήστρᾳ, ἡνίκα ἀπόληται. Παρὰ τὸ (Odyss. III. 451.).

— — — αἱ δ' ὀλόλυξαν
Θυγατέρες τε νυοί τε καὶ αἰδοίη παράκοιτις.

v. 1117 (918). ποίαν ἐρινὺν] B. Ἡ στροφὴ αὕτη τοῦ χοροῦ κώλων ἐστὶ ς', Ὧν τὰ πρῶτα β' ἰαμβικὰ τρίμετρα. Τὸ γ' καὶ δ' ἀντισπαστικὰ τρίμετρα καταληκτικά. Τὸ έ δίμετρον ὑπερκατάληκτον. Τὸ δὲ ς' ἐφθημιμερές. Ἔχουσι δὲ καὶ πενταυλλάβους πόδας.

κέλει] A. ἀντὶ τοῦ λέγεις.

v. 1118 (919). οὔ με φαιδρύνει λόγος] οὐ σεσαφήνισται.

v. 1120 (921). σταγὼν] τὸ αἷμα.

v. 1121 (922). βίου δύντος] Συμπληροῦται τοῦ βίου δύντος ταῖς αὐγαῖς σου, μηκέτι ὁρῶντος ταῖς αὐγαῖς.

v. 1123 (924). ἆ, ἆ, ἰδοὺ] B. Ἀντιστροφή ἐστιν αὕτη τῆς ῥηθείσης στροφῆς καὶ ἔχει κῶλα ἰσόμετρα ἐκείνῃ έ.

ἄπεχε τῆς βοὸς] A. τὶς ἂν ἀπουστήσειεν αὐτῆς τὸν Ἀγαμέμνονα, ὅπως ἂν μὴ ἀπόληται;

v. 1126 (926). μελάγκερων] τὸν μελάγκερων ταῦρον λαβοῦσα τῷ μηχανήματι τῷ διὰ τῶν πέπλων τύπτει. Ἐὰν δὲ γράφηται μελαγκέρῳ μηχανήματι τύπτει, ἀντὶ τοῦ κεκρυμμένῳ. Ἄλλως· τῆς μελαγκέρου βοός (?).

v. 1129 (929). οὐ κομπάσαιμ' ἂν] οὐκ ἀλαζονεύομαι μάν-

---

*) cf. Hesych. s. h. v.

τις ἄκρος ἐπιγινώσκων *) θέσφατα· ὅμως δὲ στοχάζομαί τι κακὸν ἀποβήσεσθαι.

οὐ κομπάσαιμ' ἂν] B. τῆς τοῦ χοροῦ στροφῆς αὕτη ἐστὶν ἀναστροφή, ἔχουσα κῶλα ὅμοια ϛ'.

v. 1131 (931). ἀγαθὰ φάτις] A. Γνωμολογῶν φησι τοῦτο· Ἐνίοτε γὰρ καὶ ἐπ' ἀγαθοῖς οἱ χρησμοὶ γίνονται· ὡς δὲ ἐπὶ τὸ πολὺ μοχθηρὰ χρησμῳδοῦσιν. Ἢ τὸ ὅλον ἐπὶ τῷ χρησμῷ Κασσάνδρας· ἀπὸ τούτων τῶν θεσπισμάτων τις ἀγαθὴ φάτις γίνεται βροτοῖς τοῖς ἐγχωρίοις;

v. 1132 (932). κακῶν γὰρ] διὰ τὰ προςόντα κακὰ τοῖς εἰςερχομένοις καὶ τὰ λεγόμενα φανερά.

v. 1134 (932). φόβον φέρουσι μαθεῖν] παρὰ τὸ λεγόμενον· Οὐδεὶς εὐτυχὴς πρὸς μάντιν ἀπέρχεται.

v. 1135 (935). ἰὼ ἰὼ ταλαίνας] B. Στροφὴ ἑτέρα κώλον έ. Ὧν τὸ ά μονόμετρον. Τὸ β' δίμετρον ὑπερκατάληκτον ἀντισπαστικόν. Τὸ γ' τρίμετρον καταληκτικὸν ὅμοιον. Τὸ δ' ἰαμβικὸν τρίμετρον. Τὸ ἐ ὅμοιον τῷ γ'.

v. 1137 (936). πάθος ἐπαγχέασα] A. συναναμίξασα τῷ τοῦ Ἀγαμέμνονος καὶ συγκεράσασα.

v. 1139 (938). τί γάρ;] τί γὰρ ἄλλο.

v. 1140 (939). φρενομανής] B. Ἑτέρα στροφὴ τοῦ χοροῦ κώλων ϛ' ἀντισπαστικῶν. Ὧν τὸ ά τρίμετρον βραχυκατάληκτον. Τὸ β' πενθημιμερές. Τὸ γ' δίμετρον ἀκατάληκτον. Τὸ δ' τρίμετρον καταληκτικόν. Τὸ ἐ ὅμοιον τῷ ά. Τὸ ϛ' ὅμοιον τῷ β'.

ἀμφὶ δ' αὐτᾶς] A. περὶ σεαυτῆς ἄτοπα φθέγγῃ.

v. 1142. νόμιον ἄνομιον] ᾠδὴν ἀηδῆ· Κιθαριστικὸν δὲ νόμιον φησί. Τὸ ἑξῆς, θρηνεῖ νόμον ἄνομιον ἀμφιθαλῆ κακοῖς.

v. 1145 (942). ἀηδὼν] τοῦτο ἡδομένη τῇ μεταμορφώσει τῆς ἀηδόνος φησίν.

v. 1146 (943). ἰὼ ἰὼ λιγείας] B. Ἀντιστροφὴ τῆς ἄνω στροφῆς κώλων ὁμοίων έ.

v. 1149 (945). ἄγωνα] A. Γράφεται αἰῶνα. κλαυμάτων ἄτερ] εἰ γὰρ καὶ ἐν ὄρνισιν οὖσα θρηνεῖ, φωνῇ μόνῃ καὶ οὐ θρήνοις.

---

*) Sch. ἐπιγινώσκειν.

v. 1151 (947). πόθεν ἐπισσύτους;] B. Ἀντιστροφὴ ἑτέρα τῆς τοῦ χόρου στροφῆς κώλων ὁμοίων ϛ΄.

v. 1153 (948). δυςφάτῳ κλάγγᾳ] A. ἀσαφεῖ, αἰνιγματώδει. Ἢ διὰ τὸ δυςτυχῆ μαντεύεσθαι, ἢ διὰ τὸ προειδέναι τὰ δεινὰ ἀνωφελῶς.

v. 1155 (950). θεσπεσίας] τῆς μαντικῆς.

v. 1157 (951). ἰὼ γάμοι γάμοι] B. Ἑτέρα στροφὴ κώλων ϛ΄ ἀντισπαστικῶν. Ὧν τὸ ά καὶ β΄ τρίμετρον ἀκατάληκτον. Τὸ γ΄ τρίμετρον βραχυκατάληκτον. Τὸ δ΄ πενθημιμερές. Τὸ έ καὶ τὸ ϛ΄ ὅμοια τῷ πρώτῳ.

v. 1160 (952). ἠνυτόμαν] A. ηὐξόμην.

v. 1163 (955). τί τόδε τορὸν] B. Ἑτέρα στροφὴ τοῦ χοροῦ κώλων έ ἀντισπαστικῶν. Ὧν τὸ ά δίμετρον ὑπερκατάληκτον. Τὸ β΄ ἑφθημιμερές. Τὸ γ΄ τρίμετρον καταληκτικόν. Τὸ δ΄ ὅμοιον. Τὸ έ πενθημιμερές.

v. 1164 (956). νεογνὸς ἀνθρώπων ἀντὶ μιᾶς. F. (cf. 772.)

v. 1165 (957). πέπληγμαι δ' ὑπαὶ· τέτρωμαι. F.

v. 1168 (958). ἰὼ πόνοι] B. Ἀντιστροφὴ τῆς ἄνω στροφῆς κώλων ὁμοίων ϛ΄.

v. 1174 (962). ἑπόμενα] B. Ἀντιστροφὴ τοῦ χοροῦ κώλων ὁμοίων έ.

v. 1179 (965). καὶ μὴν ὁ χρησμὸς] B. Εὔθεσις διπλῆς μονοστροφικῆς καὶ συνεχοῦς. Οἱ δὲ στίχοι εἰσὶν ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι ρμθ΄. Ὧν τελευταῖος·

Καὶ ταῦθ' ἐκείνῳ μᾶλλον οἰκτείρω πολύ.

Μετὰ δὲ τὸν λϛ΄ κῶλον ἰαμβικὸν δίμετρον ἀκατάληκτον. Μετὰ δὲ τὸν ϙκϛ΄ κῶλον ὅμοιον μονόμετρον βραχυκατάληκτον. Μετὰ δὲ τὸν ϙλδ΄ κῶλον ὅμοιον μονόμετρον ἀκατάληκτον.

v. 1195 (981). ἢ τηρῶ τι· ἐπιτηρῶ· F.

v. 1197 (983). τὸ μ' εἰδέναι· τὸ ἐμέ. F.

v. 1212. ἄνακτος· ἤγουν πῶς ὀργῆς ἐπειράθης τοῦ Ἀπόλλωνος. F.

v. 1228 (1014). νεῶν τ' ἄπαρχος· ἄρχων. F.

v. 1237 (1023). ἐκωλολύξατο. ἀνεσκύρτησεν, ἠλάλαξεν. F.

v. 1267 (1053). σέ μὲν· πρὸς τὴν ἑαυτῆς ἐσθῆτα τοῦτο λέγε (f. λέγει) σχίζουσα τὰ ἑαυτῆς ἱμάτια. F.

v. 1268 (1154). πεσόντ'. ἀγαθῷ δ'. ἀντὶ τοῦ καλλίω. F.

v. 1271 (1057). ἐπώπτευσας· εἶδες. F.

v. 1278

v. 1278 (1064). *ἀντεπίστηνου*· ἐναντίον. διάδοχον ἐμοῦ τῆς ξένης.

v. 1308 (1094). φεῦ φεῦ] A. Ἀπολοφυρομένη λέγει τοῦτο ἐν τῷ εἰσιέναι. Ὀκνεῖ γὰρ εἰσελθεῖν, ὥς τι δεινὸν ὁρῶσα.

v. 1313 (1099). Σύριον ἀγλάϊσμα] τὸν ἀπὸ Συρίας λιβανωτόν.

v. 1317 (1103). οὔ τοι δυσοίζω] οὐ δυσχεραίνω, φησίν, ὡς ὄρνις θέλουσα εἰς καλιὰν εἰσελθεῖν καὶ θῆρά τινα φοβουμένη.

v. 1321 (1107). ἐπιξενοῦμαι] φιλιοῦμαι.

v. 1332 (1118). τὸ μὲν εὖ πράττειν] B. Εἴσθεσις χοροῦ ἐπῳδική, διὰ τὸ μετὰ τὴν διπλῆν κεῖσθαι. Τὰ δὲ κῶλά εἰσιν ἀναπαιστικὰ ιβ΄. Ὧν τὸ ϛ΄ μονόμετρον, τὰ δὲ λοιπὰ δίμετρα ἀκατάληκτα καὶ καταληκτικά, ἤτοι ἐφθημιμερῆ.

v. 1341 (1128). *ἄγαν ἐπικρανεῖ*· τελέσει. F.

v. 1344 (1131). Ὤιμοι πέπληγμαι] B. Εἴσθεσις διπλῆς ἀμοιβαίας καὶ μονοστροφικῆς. Οἱ δὲ στίχοι εἰσὶν ξδ΄. Ὧν ὁ β΄ καὶ δ΄ καὶ ε΄ τροχαϊκοὶ τετράμετροι καταληκτικοί. Οἱ δὲ λοιποὶ ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι. Ὧν τελευταῖος·

Ἔργον δικαίας τέκτονος. Τάδ' ὧδ' ἔχει.

v. 1356 (1144). *μελλούσης*· τυραννίδος δηλονότι. F.

v. 1363 (1150). *κτείνοντες*. ἤγουν τρόπον τινὰ τῷ θανάτῳ παραδιδόντες τὴν ζωὴν ἡμῶν. F.

v. 1366 (1153). πεπαιτέρα] A. ὡριμωτέρα, γλυκυτέρα. Ἡδύτερος, φησίν, ὁ θάνατος ὁ ὑπὲρ τῶν δεσποτῶν τῆς τυραννίδος.

v. 1371 (1158). ἐπαινεῖν πάντοθεν] ἐπαινοῦμεν διαφόρως ταύτην γνώμην, τὸ μαθεῖν ἐν οἵᾳ ἐστὶν καταστάσει ὁ βασιλεύς.

v. 1376 (1163). ἀρκύστατον] ἄφυκτον. — τιμωρίαν ἄφυκτον. F.

v. 1408 (1195). τί κακὸν] B. Στροφὴ χοροῦ ἐκ κώλων ἀντισπαστικῶν ε΄. Ὧν τὸ α΄ δίμετρον ὑπερκατάληκτον, τὸ β΄ τρίμετρον βραχυκατάληκτον, τὸ γ΄ τρίμετρον καταληκτικόν, τὸ δ΄ ὅμοιον, τὸ ε΄ ὅμοιον.

v. 1410 (1197). *ῥυσᾶς*· γεραιᾶς. F. — *ὀρώμενον* (sic)· κινηθὲν γονός. F.

v. 1411 (1198). *ἐπεύθου*. ἔμαθες. F.

v. 1413 (1201). *νῦν μὲν δικάζεις*] B. ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι στίχοι ιδ΄.

v. 1417 (1205). *φλεόντων*] A. πληθυνόντων.

v. 1423 (1211). *ἀπειλεῖν*] Ἀναγκαίως ἀπειλεῖ, ἵνα ἐκεῖνοι τὸ ἀμφίβολον τῆς μάχης φυλάξωνται.

v. 1427 (1215). *μεγαλόμητις*] B. Ἀντιστροφὴ ἔχουσα κῶλα ε΄, ὅμοια τοῖς τῆς στροφῆς ἀντισπαστικοῖς.

v. 1432 (1221). *καὶ τήνδ᾽ ἀκούεις*] B. ἰάμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι στίχοι ιϛ΄.

v. 1447 (1236). *φιλήτωρ*] A. ἐκ ψυχῆς φιλουμένη τῷ Ἀγαμέμνονι.

v. 1448 (1237). *παροψώνημα*] τὴν ἐκ περιουσίας τρυφήν.

v. 1449 (1238). *φεῦ τίς ἂν ἐν τάχει*] B. Ἔκθεσις διπλῆς μονοστρόφους ἔχουσα τὰς περιόδους, οὐ γὰρ ἔχει ἀντιστροφήν. Καί εἰσι τοῦ μὲν χοροῦ τὰ κῶλα χοριαμβικά. Τοῦ δὲ ἑτέρου προσώπου, ἀναπαιστικά. Εἰσὶ δὲ τῆς παρούσης στροφῆς κῶλα χοριαμβικὰ ιδ΄, δίμετρα καὶ τρίμετρα καταληκτικὰ καὶ βραχυκατάληκτα καὶ ἀκατάληκτα. Μετὰ δὲ τὸ ϛ΄ κῶλον, κώλου τμῆμα τὸ ἰώ.

v. 1463 (1246). *μηδὲν θανάτου*] B. Ἀναπαιστικὰ κῶλα ϛ΄, ὧν τὸ β΄ μὲν μονόμετρον, τὰ δὲ λοιπὰ δίμετρα ἀκατάληκτα· τὸ δὲ ϛ΄ ἐφθημιμερές.

v. 1469 (1252). *Δαῖμον*] B. Στροφὴ ἑτέρα κώλων χοριαμβικῶν ζ΄. Εἰσὶ δὲ τὰ μὲν δίμετρα, τὰ δὲ τρίμετρα, καταληκτικὰ καὶ βραχυκατάληκτα, καὶ ἀκατάληκτα.

v. 1470 (1252). *διφυεῖσι Τανταλίδαισιν*] A. Ἀτρεῖ καὶ Θυέστῃ, ἢ Ἀγαμέμνονι καὶ Μενελάῳ.

v. 1471 (1253). *γυναικῶν*] Κλυταιμνήστρας καὶ Ἑλένης λέγει, αἳ κατὰ φαυλότητα ἴσας τὰς ψυχὰς ἔχουσι.

v. 1474 (1253). *κόρακος*] ὡς κόραξ ἐυθίων νεκρῶν σῶμα βοᾷ, οὕτω καὶ ὁ δαίμων ἐκνόμως δικάσει, παρὰ τὸ δίκαιον.

v. 1476 (1256). *νῦν δ᾽ ὤρθωσας*] B. Ἀναπαιστικὰ ὅμοια τοῖς προῤῥηθεῖσιν ἕξ.

v. 1478 (1258). *γέννας*· γενεᾶς.

v. 1482 (1262). *ἦ μέγαν οἴκοις*] B. Ἑτέρα στροφὴ κώλων χοριαμβικῶν ιέ. Εἰσὶ δὲ τὰ μὲν δίμετρα, τὰ δὲ τρίμε-

τρα καταληκτικὰ καὶ βραχυκατάληκτα καὶ ἀκατάληκτα, τὰ δέ, ἡμιόλια. Μετὰ δὲ τὸν η′ καὶ ιβ′ κώλων τμήματα.

v. 1495 (1271). κοίταν τάνδ' ἀνελεύθερα. ἀνελευθέρως, δουλικῶς. F.

v. 1498 (1273). αὐχεῖς] B. 'Αναπαιστικὰ κῶλα ή. Ὧν τὸ β′ καὶ ζ′ μονόμετρα· τὰ δὲ λοιπὰ δίμετρα ἀκατάληκτα· τὸ δὲ η′ ἐφθημιμερές.

v. 1506 (1281). ὡς μὲν ἀναίτιος] B. Στροφὴ ἑτέρα κώλων ὁμοίων τοῖς ῥηθεῖσι χοριαμβικῶν ή.

v. 1514 (1285). ἰὼ ἰὼ βασιλεῦ] B. 'Αναπαιστικὰ κῶλα ζ′. Ὧν τὸ β′ μὲν καὶ ζ′ ἐφθημιμερές· τὰ δὲ λοιπὰ δίμετρα ἀκατάληκτα. Ὧν προτίθεται κῶλον ἰαμβικὸν μονόμετρον βραχυκατάληκτον.

v. 1522 (1293). οὔτ' ἀνελεύθερον] B. 'Αναπαιστικὰ κῶλα θ′. Ὧν τὸ β′ μὲν μονόμετρον, τὰ δὲ λοιπὰ δίμετρα ἀκατάληκτα, τὸ δὲ θ′ ἐφθημιμερές.

v. 1531 (1302). 'Αμηχανῶ] B. Στροφὴ ἑτέρα κώλων ὁμοίων τοῖς ῥηθεῖσι χοριαμβικῶν ζ′.

v. 1538 (1309). ἰὼ γᾶ γᾶ] B. 'Αναπαιστικὰ κῶλα ί. Ὧν τὸ ά, τὸ γ′ καὶ τὸ ϛ′ καὶ τὸ θ′ μονόμετρον· τὰ δὲ λοιπὰ δίμετρα ἀκατάληκτα· τὸ δὲ ί ἐφθημιμερές.

v. 1548 (1317). τίς δ' ἐπιτύμβιον] B. χοριαμβικὰ κῶλα, ὅμοια τοῖς ῥηθεῖσι δ′.

v. 1552 (1319). οὔ σε προσήκει] B. 'Αναπαιστικὰ κῶλα θ′. Ὧν τὸ γ′, τὸ ϛ′ καὶ τὸ η′ μονόμετρον· τὰ δὲ λοιπὰ δίμετρα καταληκτικά· τὸ δὲ θ′ ἐφθημιμερές.

v. 1561 (1328). ὄνειδος ἥκει] B. 'Ετέρα στροφὴ κώλων ὁμοίων τοῖς ῥηθεῖσι ζ′. Ἔοικε δὲ ἀντιστροφὴ εἶναι τῆς στροφῆς, ἧς ἡ ἀρχὴ 'Αμηχανῶ. Ὅμοια γὰρ ἔχει τὰ κῶλα.

v. 1568 (1335). ἐς τόνδ' ἐνέβη] B. 'Αναπαιστικὰ κῶλα ί· ὧν τὸ β′ μονόμετρον, τὰ δὲ λοιπὰ δίμετρα ἀκατάληκτα, τὸ δὲ ί ἐφθημιμερές.

v. 1578 (1346). ὦ φέγγος εὔφρον] B. Εἴσθεσις διπλῆς μονοστροφικῆς καὶ συνεχοῦς. Οἱ δὲ στίχοι εἰσὶν ἰαμβικοὶ τρίμετροι ἀκατάληκτοι οβ′. Ὧν τελευταῖος·

'Αμφοῖν γένηται τοῖνδε παγκρατὴς φονεύς.

v. 1588 (1356). ἑστίας· ἐπὶ τὴν οἰκίαν. F.

v. 1591 (1359). ξενία δὲ· φιλοξενίᾳ. F.

F 2

v. 1594 (1363). χερῶν ἄκρους κτένας] A. ἤγουν τὰς διαστάσεις τῶν δακτύλων.

v. 1595 (1364). ἔθρυπτ' ἄνωθεν ἀνδρακάς· ἀντὶ τοῦ καθ' ἑαυτόν. F.

v. 1602 (1371). ὀλέσθη· ἀπώλετο. F.

v. 1614 (1383). ἔποικτον· ἄξιον οἴκτου. F.

v. 1617 (1386). νερτέρᾳ προσήμενος] Ὑποδεεστέρᾳ καθέδρᾳ ὤν. Οἱ γαρ ζυγοὶ τῶν θαλαμίων ἄνωθέν εἰσιν.

v. 1620 (1389). εἰρημένον· προςαγὲν αὐτῷ. F.

v. 1621 (1390). δεσμὸς δὲ· ἤγουν ἡ κάθειρξις. F.

v. 1624 (1393). πήσας] ἀντὶ τοῦ παθών. — πήσας· παθών. F.

v. 1631 (1400). ἠπίοις· ἡμέροις. F.

v. 1635 (1404). οὐκ ἔτλης αὐτοκτόνως] οὐχ ὑπέμεινας, φησί, δρᾶσαι σὺ αὐτὸς τὸ ἔργον μόνος, ἀλλὰ σὺν τῇ γυναικί.

v. 1641 (1410). κριθῶντα πῶλον] οὐχ ὑποζεύξω τὸν μὴ πειθαρχοῦντα ὡς κριθῶντα πῶλον, ἤγουν πίονα ταῖς κριθαῖς· ἀλλὰ συγκλείσας, καὶ λιμώττειν ἐάσας πραΰνῶ. — κριθῶντα· πίονα ταῖς κριθαῖς. F.

v. 1643 (1411). ἐπόψεται· ἴδη (?). F.

v. 1644 (1413). ἀλλὰ σὺν· σοὶ δηλονότι. F.

v. 1649 (1418). ἀλλ' ἐπεὶ δοκεῖς] B. Εἴςθεσις διπλῆς συνεχοῦς ἐν ἐκθέσει τοῦ δράματος. Οἱ δὲ στίχοι εἰσὶ τροχαϊκοὶ κέ. Ὧν οἱ κγ' τετράμετροι καταληκτικοί· οἱ δὲ ἐν τῷ τέλει β' τρίμετροι ὑπερκατάληκτοι.

v. 1653 (1422). τὴν τύχην] A. τὸν οἰωνὸν δηλονότι.

v. 1673 (1442). ἐγὼ καὶ σὺ θήσομεν] ἐγώ, φησί, καὶ σὺ κρατοῦντες τῶνδε τῶν δωμάτων διαθησόμεθα τὰ καθ' αὐτοὺς (?) καλῶς.

COMMENTARIUS
IN AESCHYLI AGAMEMNONEM.

v. 1, 2. τῶνδ' ἀπαλλαγὴν πόνων, Φρουρᾶς ἐτείας μῆκος, ἣν κ.: *liberationem ab hisce laboribus,* scil. *vigilia, quae annua est longitudinis termino, quam —.* Servilis sermonis consuetudo per totum Φύλακος soliloquium a poëta servata est. Memorabilis quidem in his primis oppositionis ratio; verum ea tamen non sine exemplis apud Aeschylum maxime ac Sophoclem, antecedente certe quidem pronomine demonstrativo. Ea est enim horum poëtarum consuetudo, ut adjunctis vocabulis antecedentia magis universe et indefinite pronunciata limitent et declarent. Aesch. Pers. 157. ταῦτα δὴ λιποῦσ' ἱκάνω, Χρυσεοστόλους δόμους. Choeph. 94. τάδ' ἐκλέουσα, γάποτον χύσιν cll. S. c. Th. 80 sqq., Eum. 675. Soph. Aj. 1209, Oed. Col. 787. Deinde accusativi absoluti (μῆκος) sic adjectivis additi non desunt exempla. Prosaici quidem scriptores fort. μήκει h. l. protulissent, Plat. Meno. p. 84. C., quamquam et ii frequentant accusativos μῆκος, ἀριθμον, πλῆθος, μέγεθος — ὄνομα, γένος, φύσιν al., sed locis paullo aliter conformatis (Matth. Gr. Gr. 3428. 5. — Eur. Heracl. 689. μαχοῦμαί γ' ἀριθμόν οὐκ ἐλάσσοσι. Soph. Antiq. 393. ἔοικεν ἄλλῃ μῆκος οὐδὲν ἡδονῇ). At scrupulum movet Var. lect. μῆκος δ' ἦν in Med. Guelph. Rob., unde μῆκος δ' ἤν in Ald.; item var. lect. in Schol. μῆκος δ' ἦν et μῆκος ἦν Turn. Apte autem adnotavit Wellauerus: „illud δ' patet ab iis profe-

ctum esse, qui quum veram lectionem non intelligerent, ita legendum putabant, φρουρᾶς ἐτείας μῆκος δ' ἦν κοιμώμενος, quod maxime comprobat ed. Turn., in qua primi et tertii versus sine puncto distinguitur." Stanl. μῆχαρ et Valck. ad Herod. (v. 150) μῆχος proposuerunt, quod fere ab omnibus probatum est. Ad μῆκος ἦν Cod. Farnes. (nunc Reg. Neapolit.) secundum collationem P. Elmsleji, gl. ἐπὶ, ubi ad v. 3. ἄγκαθεν, quae vox ab ἀνακάς s. ἀνεκάς, „aufwärts," ducta et de qua voce v. not. Spanh., gl. ἐν ἀγκάλαις, nescio utrum ineptius. Conferendus autem Homer. Od. IV. 524. τὸν δ' ἄρ' — φύλασσε δ' ὅγ' εἰς ἐνιαυτὸν cet. Vossius sic hoc exordium bene interpretatus est:

Gebt, Götter, fleh' ich, dieser Mühe Erledigung,
Der Hut, ein Jahr an Länge, da gelagert ich
Vom Dach der Atreionen hier, dem Hunde gleich,
Wahrnahm der Himmelssterne Nachtversammelung.

Humboldtius ἦν κοιμώμενος: „zu welcher hier — gelagert." Κοιμᾶσθαι φρουράν vix indiget illustratione: cf. Bernhardii Wissensch. S. p. 107. sq. Recte Schol. B. τὸ κοιμ. οὐκ ἐπὶ ὕπνου cet. — Λαμπρ. δυν. cf. loc. Musaei a Spanh., et Plut. de exil. p. 601. ἄρχοντες οἱ αὐτοὶ κ. πρυτάνεις a Fritzsch. cit.

v. 7. ἀστέρας, ὅταν φθίνωσιν, ἀντολάς τε τῶν· Spurius hic versus judicatus atque ut ineptus et Achilli Tatio, tres antecedentes versus laudanti, ignotus, a multis V. D., interpreti antecedentium verborum tribuendum eum censentibus, relegatus est, ut post Valckenharium a Blomfieldio, verba ἀντολάς τε τῶν vix graeco nedum attico modo conjuncta censente. At paene eo ipso alius argumento Aeschyleum esse versum judicet. S. c. Th. 370. ὑπ' ἀσπίδος δὲ τῷ, ibid. 457. σὺν τύχῃ δὲ τῷ. Cf. notata n. ad Pers. 431. Seidler. ad Eur. Iph. T. 764. „Ἀστέρας nequaquam cum τοὺς φέροντας δυνάστας jungendum est, sed excubitori in fine demum orationis in mentem venit sententiae amplificandae causa de ortu et occasu siderum nonnulla addere, unde laxiore nexu ἀστέρας antecedentibus addit quod concionis et ejus principum imagine dixerat (ὁμηγ. — δυν.), proprio vocabulo designans. Ἀνατολάς τε

τῶν mutata constructione dicta sunt; exspectares ἄλλοι τε ἐπιτέλλωσιν." Bamberg.

v. 8. καὶ νῦν „und jetzt," seu potius „auch jetzt noch," videtur minus accommodatum ad narrationis seriem, et aptius καὶ γὰρ (Homeri) „denn ja," vel καὶ δὴ „jetzt eben," Herm. n. ad Viger. 829, Wolf. Lept. p. 285 et 250. Sed fort. partit., s. eodem sensu καὶ νῦν ut alibi νῦν τε καὶ τότε, νῦν τε καὶ πάλαι simil. Schaef. n. ad Soph. Ant. 181., aut sec. Homericum καὶ τότε δή. Item καὶ γὰρ interdum pro καὶ γὰρ καὶ poni putant. Conferas etiam Hermanni not. ad Vig. p. 924.

v. 10, 11. ὧδε γὰρ κρατεῖν Γυναικὸς ἀνδρόβουλον ἐλπίζω κέαρ vulgo legitur, quod vertunt: *sic enim spero fore ut mulieris viriliter ferocientem animum vincam.* Contra ingenium servi. Vertendum certe: hac obedientia mea credo me ferox mulieris ingenium frangere ac mitigare vel minuere. Minus bene etiam Vossius:

Denn, so hoff' ich, wird
Des Weibes mannhaft trotzend Herz gebändiget.

De infin. praesentis post ἐλπ. v. n. ad v. 566. Alteram lectionem ὧδε γὰρ κρατεῖ Γυν. ἀνδρ. ἐλπίζον κέαρ recentiores editores receperunt sic explicantes: „sic enim jubet mulieris animus viriliter ferociens et sperans." Humboldtius:

Denn so heischet es
Des Weibes mannhaft kühnes, tückisch hoffend Herz.

Sed primum κρατεῖ proprie non est *jubet;* potius: „sic dominatur, potentia sua sic utitur ut hoc ita instituerit." Deinde noli credere servum insidiarum, quas Clytaemnestra Agamemnoni struat et assumti in consilii societatem Aegisthi gnarum iis verbis ambiguis uti. Quarum rerum nec Chorus certius quidquam cognovit aut suspicatus est. Tum servilis ingenii talis, quale Aeschylus h. l. describit, non est per aenigmata loqui, quum soleat proverbiis tritisque verborum complexionibus rudioribusque, ut fit in seqq., uti. Denique conspecto signo laetus servus in aedes festinat. Est igitur ἀνδρόβουλον ἐλπίζον κέαρ magis in bonam partem accipiendum. Germanice fortasse sic:

Denn so gebeut
Des Weibes männersinnig hoffnungsvolles Herz.

In participio ἐλπίζον post adject. ἀνδρόβουλον sine objecto posito offendit Elmsl. in Rev. of Blomf. Agam. laudans Pors. n. ad Eur. Hec. 293, et significationem mediam illam verbi ἐλπίζειν commemorans. Cum ἀνδροβούλ. cf. ἀνδρόφρων γυνή Soph. fr. XXV., et A. Choeph. 621. γυναικοβούλ. μητ. φρενῶν.

Versu sequente constructio, quae ab εὖτ' ἂν (scribe εὖταν) incipit, dubito num versu 16. continuetur per ὅταν δ'. Hermannus not. ad Soph. El. 27., quemadmodum inquit, post ὅτε, ἐπεὶ, ἕως saepe in apodosi ponitur δὲ, ita etiam in comparationibus. V. Schaeferi Meletem. crit. p. 59. „Proprie in his formulis abrumpi oratio post protasin existimanda est et deinde alio modo continuari." Alii in his δὲ interpretantur δή, quod non probandum. Imo h. l., ut fit in sermone talium hominum, apodosis prior omissa: „tum somnum timor arcet; nam timeo" — cet.

v. 14. Blomfieldii 'Εμοὶ φόβος τότ' rejicit Elmsl. in Review.

v. 15. τὸ μὴ est Accusat. obj. de eventu. —

v. 16. ὅταν δ' ἀείδειν — δοκῶ. Wellauerus: *quum canendum mihi esse puto.* Incommode. Verte: „quando canere placet." Saepius νομίζειν, οἴεσθαι, δοκεῖν simil. *faciendum putare:* Engelh. n. ad Plat. Apol. p. 211., Lach. p. 81., et δοκεῖ saepius est Latinorum *placet.* Cf. not. ad v. 1516. — Μινύρεσθαι, trillern, sich etwas: Aristoph. Eccles. 880. cll. Sch. et Schol. ad Nub. 718., cll. Lucret. v. 1404. 'Αντίμολπον ἄκος ὕπνου versu seq.: *cantilenam ad arcendum somnum adhibens.* Alii aliter interpretantur: Humb., „Heilmittel so versuchend Schlafabwährendes." Voss.: „den Schlaf durch Gegenzauber so verbannend mir." — De toto autem loco bene disserunt Bamberg. in Progr. de Aesch. Agam. Comment. p. 24. et Fritzsch. in Zeitschr. f. Alterthumsw. 1834. N. 10. et inter se et mecum fere consentientes. Cf. Reisig. C. C. ad S. Oed. C. 709. Spanhem. not. ad h. v. et nostr. adv. 427.

v. 18. κλαίω. Recentiores κλάω. Sed κλαίω et καίω nec tragicis nec veteribus Atticae prosae scriptoribus abjudicari posse jam constare puto. Poppo ad Xenoph. Anab.

III. 5, 3. Thucyd. 1. 1. p. 212 sqq. Photius: κλῆσαι οἱ ἀρχαῖοι λέγουσιν, οὐ κλεῖσαι· οὕτω καὶ οἱ τραγικοὶ καὶ Θουκιδίδης.

v. 22. Haud male Scholiastes νυκτὸς ad ἡμερήσιον φάος π. refert et interpungi jubet post λαμπτήρ. — Ante hunc versum particulas v. 25. Ἰοὺ ἰού cum Herm. ponere dubito.

v. 23. χορῶν κατάστασιν. Explicuit nuper Welckerus de Stesichori fragmentis (edit. Kleinii) disserens in Jahn. Jahrbb. 1829. 2. p. 151.

v. 26. σημαίνω, vulg. σημανῶ, sensu diverso, ut putant: „mulieri ἰοὺ ἰού clamando indico —, et ipse ego tum χορεύσομαι." Sed σημαίνω idem fere quod σημανῶ, Praesens pro Futuro: Bernhardii Wiss. Synt. p. 370., Elmsl. ad Eur. Heracl. 799. Recte infra v. 115. ἀγρεῖ. Recte Aristoph. Ecclesiaz. v. 161. ἐκκλησιάζουσ' (οὐ προβαίην ἂν πόδα). Sic accipiendum θιγγάνω Soph. Oed. C. 330, atque, cll. ἀναγκάζουσι ibd. v. 589, versuum transpositione abstinendum omnique emendatione; ut Eur. Heracl. 127. σημαίνει (= σημανεῖ). Qua in quaestione non praetermittenda not. Reisig. ad S. Oed. C. v. 785. Habent σημαίνω Med., Guelph., Ald., quod propterea commemoro quia summa congruentia Guelph. et Ald. per hanc fabulam. Sic vers. 3. utrumque exemplar ἔγκαθεν, v. 4. utrumque νεκρτέρων, v. 7 et 16. ὅτ' ἂν, v. 23. χωρῶν, v. 27. εὐνὴν, v. 29. ἐπορθριάζειν et sic porro, ut Aldina ex Guelph. expressa videatur. In plerisque conspirat etiam Med., et lacuna post v. 256. usque ad v. 870. in Med. Guelph. Ald., sed eadem in Rob. et Turn. — Deinde γυναικὶ σημαίνω — ἐπαντείλασαν — ἐπορθιάζειν. Praefero Prom. 216. κράτιστα δή μοι — ἐφαίνετ' προςλαβόντα —. Infra 1328. οὕτω καλὸν δὴ — ἐμοὶ Ἰδόντα —. Cf. Blomf. n. ad loc. Prom., Elmsl. n. ad S. Oed. C. 1435. et Eur. Heracl. 693., Bornemann. n. ad. Xenoph. Anab. I. 111. 1. Recentiores certatim Dativum laudant. Praeivit tragicis Homerus Dativum Il. v. 253. al., et simplicius poni eum ratio evincit. — v. 30. ἀγγελλὼν πρέπει: v. Matth. Gr. §. 559.

v. 32—34. τὰ δεσποτῶν — Eur. Fragm. Pel. VIII.

1. Sibi igitur sperat servus et ex hac annuntiatione et ex heri redeuntis gratulatione aliquid boni redundaturum esse. Γένοιτο δ' οὖν —. Commemorans hunc locum Reisigius (n. ad Oed. Col. v. 1435) ad Sophoclea verba σφῷν δ' οὖν ἐγὼ Θεοῦς ἀρῶμαι haec adnotavit: junctas δ' οὖν particulas vernaculo sermone exprimere licet voculis: „so denn: so bitt' ich denn die Götter." Junguntur maxime imperativis et optativis. Εὖ πεσόντα θήσομαι: *in meum commodum vertam.* De hac medii significatione bene disputat Bernh. in l. Wiss. Synt. Cap. VIII. Idem sensus est verborum Eurip. Hippol. 706. ἐγὼ γὰρ τἀμὰ θήσομαι καλῶς, ad quem locum apte Monkius adnotat conferendos esse Küster. de Verb. Med. Sect. 1. 47, et Hemsterh. ad Lucian. Tom. 1. p. 405, qui illustrant locutionem εὖ θέσθαι vel καλῶς θέσθαι τὸ παρόν. Hoc autem loco propter εὖ πεσόντα allegandi lectores potius ad Hemsterhusii dictata in Terent. Adelph. IV. Sc. VII. v. 22. *Si illud — non cadit* — cet. Βαστάσαι h. e. *contrectare,* ut S. O. C. 1101. Reis., coll. Svid. s. h. v.

v. 36. sqq. Τὰ δ' ἄλλα σιγῶ· βοῦς ἐπὶ γλώσσῃ μέγας βέβηκεν. Locutionem proverbialem βοῦς ἐπὶ γλώσσῃ βεβ., qua rudiori modo significatur libere loquendi potestatem cohibitam esse, illustrat Boeckh. n. ad Pind. Ol. VI. 82. et Spanhem. n. ad huncce locum. Οἶκος — εἰ φθογγὴν λάβοι: cf. Monkium ad Eurip. Hippol. 420. τέρεμνά τ' οἴκων μή ποτε φθογγὴν ἀφῇ et 1077. ὦ δώματ' εἴθε φθέγμα —, multa similia, etiam ex latinis scriptoribus afferentem. — Μαθοῦσιν αὐδῶ, κοὐ μαθοῦσιν λήθομαι: „bei Unkundigen habe ich nichts zu sagen" s. inter eos, qui non intelligunt, sileo. De qua Dativi significatione infra not. ad v. 227. dicendum. Cf. Bernhard. W. S. p. 83 sq. Sic et Latini, ut Horat. Sat. 1. 1. 50. *viventi:* „bei einem der da lebt."

Quod ad sententiam, jam versu 19. res Agamemnonis domi, ita ut fieri assolet, pejus quam antea praesente hero constitutas esse servus indicaverat. Num quid aliud his verbis, et ab Aegistho quidem cum Clytaemnestra structae insidiae, ut vulgo putant, significentur, incertum est. Vi-

detur id autem rationibus artis dramaticae ductus de industria in dubio posuisse poëta. — Quae sequuntur v. 40. Δέκατον μὲν ἔτος — 104. num omnia unus cantaverit coryphaeus dubito. Videntur inter XV chori personas, quas Agamemnonis choro fuisse traditum est (v. Spanhem. ad Ὑποϑ.), et (v. 40—82. inter decem, v. 83—104. inter quinque) distributa fuisse in modum antistrophicorum. Certa ratio autem non apparet. Sunt ea κατὰ σχέσιν facta, Schol. Eurip. Phoeniss. v. 246., infr. n. ad v. 630.

v. 41 sqq. μέγας ἀντίδικος — referendum ad utrumque, ad Agamemnonem pariter ac Menelaum. Qui — *classem Argivorum mille navium ab hac terra solverunt, militare auxilium, magnum animi clamore significantes fortitudinem, more vulturum qui immodicis doloribus acti pullorum supra cubilia circumvolitant, alarum remis remigantes, quum operam in observandis nidis pullorum gratia positam perdiderint; supremus vero audiens aut aliquis Apollo aut Pan aut Jupiter ab avibus editas acutas querelas, propter pullos nidis expulsos sero punientem mittit peccatoribus Erinyn. Ita Atrei filios adversus Alexandrum mittit potentior hospitalis Juppiter pro muliere multos viros habente multa membra gravantia certamina genuum in pulvere incumbentium et hastarum in aciebus anterioribus frangendarum propositurus Danais simul et Trojanis.* — Ὀχ. ζεῦγος Ἀτρειδᾶν v. illustrat. in Valck. Not. ad Eur. Phoen. v. 331. Μέγαν ἐκ ϑυμοῦ κλαζόντες Ἄρη: non est latinorum *ex animo* (von Herzen), ἐκ ϑύμου, sed: emittentes et prodentes ex animo vel pectore virtutem magnam: v. not. nostr. ad Sept. c. Th. 52. — Τρόπον αἰγυπιῶν cet. Blomfieldius jam opinatus est haec ex Homero expressa esse Il. π. 428. οἱ δ' ὥστ' αἰγυπιοὶ — μεγάλα κλάζοντε μάχονται —, et Od. π. 216. κλαῖον δὲ λιγέως — αἰγυπιοὶ γαμψώνυχες οἷσί τε Ἀγρόται ἐξείλοντο πάρος πετεεινὰ γενέσϑαι. Apud Aeschyl. comparanda S. c. Th. 295. δράκοντας ὥς τις τέκνων cet. et 509., Suppl. 64. — Sequentia οἵτ' ἐκπατίοις ἄλγεσι παίδων cet. difficiliora. Nam quum πάτος tritam viam vulgatamque sedem significet, Scholia-

sta hoc per ἐκπατίων παίδων explicat. Elmsl. autem sic: *the solitary remote mourning of the binds, their mourning in unfrequented places far from the path of man, where their nests were built.* Soph. Oed. R. 166. ἐκτοπ., ubi Schol. conf. Ἐκπάτιοι pulli quidem sunt sedibus suis nudoque pulsi alioque abducti. Deinde λεχέων Genitivus utrum *loci* significationem habeat an *rationis* (compar.) dubitari potest. Ὕπατοι = ὑπερώνω. Tum in modum epexegeseos δεμνιοτήρη πόνον ὀρταλίχων ὀλέσαντες videntur Aeschyleo more adjuncta: *orbati pullis ipsos in labore ac cura nidorum retinentibus.* Δεμνιοτ. πον. ὀρταλίχων ὀλέσαντες conf. Elmsl. Eur. Herc. F. 1039. Ὁδ' ὥς τις ὄρνις ἄπτερον καταστένων Ὠδῖνα τέκνων. Et δεμν. πον. ut nos poetice: „der jungen Nestsorgen beraubt." cf. Hesych. s. δεμνιοτ.; infr. v. 1236. Est autem dictum ut 1298. ξιφοδηλήτῳ θανάτῳ. Multa ejusmodi congesserunt V. D., Seidlerus, Schwenckius, alii. — Versus 52. caesura caret ut multi ex sequentibus, quibus eam, si opus esse videatur, facili opera restituas, et h. l. quidem scribendo ἐρέτμοις ἀνερεσσόμενοι. Vide not. ad v. 84. 87. 95.

v. 55. sqq. Ὕπατος δ' ἀΐων ἤ τις Ἀπόλλων ἢ Πὰν ἢ Ζεύς. Quaeritur quid sibi velit τις. Scilicet quia illi dii, utut nominantur, hominum proprie sunt, non avium; cll. v. 1119. Σκύλλαν τινά: nisi mavis τὶς ὕπατος ἢ Ἀπ. —. „Aber es hört ein Gott, sei es Apollon cet." Similiter Vossius: „Doch ein Oberer hört, ob Apollon wo, ob Pan, ob Zeus." Aliter Humboldtius, hoc τις minus, ut videtur, respiciens: „Doch droben, vernimmt bei den Himmlischen Zeus." Locus certe, quem tenet τὶς, huic interpretationi adversatur. Aliter denique Spanhemius, quocum multi recentiorum interpretum faciunt. Fortasse scriptum fuisse ἀΐων δή τις conjicere licet.

v. 57. sq. Γόον ὀξυβόαν τῶνδε μετοίκων —: *acutum clamorem horum pullorum alienas in sedes abductorum:* cf. Schol. Soph. O. C. 936. At melius post ὀξυβόαν interpungitur ut τῶνδε μετοίκων Ἐρινὺς conjunctum sit sicut Eur. Med. 1386. Ἀλλά σ' Ἐρινὺς ὀλέσειε τέκνων. Aurat. ἕνεκα τῶν μετοίκων. Proprie Ἐρινὺς τ. μετ. est divina poena, quae

eos sequitur, qui inquilinos et clientes laedunt; quae accidit παραβᾶσιν, qui jus clientium violarunt.

v. 63. Commata, quae vulgo posita sunt, post γυιοβαρῆ et ἐρειδομένου et κάμακος delenda puto. Cod. Neapol. sive Farn. ap. Elmsl. ἐρειπομένου cum gl. πίπτοντος et ἐν προτελείοις cum gl. ἐν ἀρχαῖς. Ad παλ. γυιοβαρῆ in epexegesin additum γόνατος κον. — κάμακος: „multas luctas membra gravantes quum genua in pulvere procumbunt et hastae in antesignanorum acie franguntur." Conjuncta πολλ. παλ. κ. γυιοβ. ut πολλὰ πήματα καὶ καινοπαθῆ ap. Soph. Oed. T. 1277. Ad illustrandum locum faciunt quae adtulit Spanhemius. Humboldt:

Abmattenden Kampfs
Müh lang um das männerumbuhlete Weib
Mit zum Boden gestemmt arbeitendem Knie,
Mit zersplittertem Speer in der Reihen Beginn.

Voss.: *Vielfältigen gliederentnervenden Kampf*
Des hinab in den Staub sich malmenden Knie's
Und der splitternden Stang' in des Schlachtengewühls
Vorkämpfern.

v. 67. Ἔστι δ' ὅπη νῦν ἔστι, h. e., *ut de eo jam taceamus,* quod sollicitudinem movet. Illustrarunt similes dictiones Blomf. n. ad h. l., Schaeferus, Elmslejus et Reisigius n. ad S. Oed. Col. 273., Herm. Vig. p. 709. Male autem habet hoc loco positum Ἔστι, et aliis quoque de causis Both. in repetita edit. sic disponit versus:

κάμακος, θήσων
Δαναοῖσιν Τρωσί θ' ὁμοίως.
Ἔστι δ' ὅπη νῦν ἔστι· τελεῖται δ' —

unde aliae gignuntur molestiae. Deinde οὔθ' ὑποκαίων Casaub. conjecit: nam vulgat. haud dubie corrupt. Supplendum autem τὶς et significatur Agamemnon.

v. 70. sq. οὔτε δακρύων ἀπύρων ἱερων ὄργας — sc. τὶς. Optime Humboldtius:

Nicht Weinen versöhnt, nicht Klagegestöhn,
Nicht Jammern den nie auslöschenden Zorn
Ob des Opfers vermisseter Flamme.

Aliter Voss.: *Kein Flehanruf, kein Trankgufs auch*
Kein Thränenergufs wird Mören, die nie
Glut achteten, beugen den Starrsinn,

fort. auctore Scholiasta. Namque quamvis Elmslejo assentiamur contra Blomf. in Review contendenti, multarum ceremoniarum rituumque rationes nos nescire, ut, quod ἄπυρα ἱερὰ Furiis non pro more (cf. Spanhem. et Schwenck. ad Eum. v. 108.) oblata sint, ad argumentum parum valeat: tamen commemoratio ἀπύρων h. l. nec necessaria nec satis apta est. Neque ἄπυρος sic intelligendum ut Prom. 880 (οἴστρου δ' ἄρδις χρίει μ' ἄπυρος) intelligi volunt recentiores (Schulzeit. 1830. April. vel Jahrbb. f. Wiss. Krit. 1830. Mai). Malo interpretari ἀπυρ. ἱερ. ὀργ. *iram propter* neglectam desideratamque *flammam* sacrorum i. e. propter immolatam Iphigeniam. Cf. Soph. Aj. 175. ἦ πού τις νίκας ἀκάρπωτον χάριν: *propter neglectas gratias pro victoria aliqua referendas.* Eurip. Hippol. 146. ἀνίερος ἀθύτων πελάνων *impia propter non oblata sacrificia*; ibd. 871. ἀβίωτος βίος: *nulla vita vivenda.* Cf. n. ad v. 725. — Genitivi eadem ratio Soph. Aj. 180 μομφὰν ἐχῶν ξυνοῦ δορός, Hom. Il. 1, 65. v. 158. De Genit., qui apud substantiva χόλος, ὀργή, μῆνις cet. *subjectivo* sensu positus est: Schwenck. n. ad Eum. 225. cll. 462; de quo h. l. cogitari non licet.

v. 72. sqq. Vulgo Ἡμεῖς δ' ἀτίτᾳ σαρκὶ παλαιᾷ —: *nos vero propter senectutem inhonoratam ab ejus expeditionis societate exclusi* (cf. Eur. Heracl. Elmsl. 732) *manemus domi puerilem potentiam baculis sustinentes.* Videtur autem ἀτίται scribendum eaque alia forma vocis ἄτιτοι esse. Quodsi sic scribitur, interpretor aliter: *nos vero non* τιμωροὶ *aut* ἀρωγοὶ *propter senectutem* —: vide Spanhemiana. Ἰσόπαιδα ἰσχὺν: paulo post v. 80. pari quidem insolentia τρίποδας ὁδοὺς, antea 43. διθρόνου καὶ δισκήπτρου τιμῆς: cf. not. ad v. 182. 657., supra ad v. 49. Sed nemo nisi qui meminit structurae in syntaxi comparativi aliisque comperationibus frequentissimae ut subjectum proprie comparandum omittatur ejusque loco illud, quod illi adjunctum sit, comparetur, illam dictionem penitus perspiciat. Propter νέμειν citandus Sophocl. El. 176. νέμουσι ὑπεραλ. χολ., *servans immodicam iram*, Oed. T. 201. 237. 579. Aj. 1016, al.

v. 76. Ὅ τε γὰρ νεαρὸς μυελὸς —: *namque tenella medulla in pectore vigens aequiparat imbecillitatem senilem, neque jam suo loco inest bellica virtus; et senectus decrepita foliorum congerie jam marcescente tripes inambulat.* Ἀνάσσων sane non satis aptum; neque tamen aptius est ἀνᾴσσων, quod Hermannus conjecit. Neque Ἄρης οὐκ ἔνι χώρᾳ assentiar prorsus Blomfieldio, laudanti Ernest. ad Callim. H. Del. 192. et Valck. ad Theocr. Adon. p. 365. A. cll. Aristoph. Plut. 363., Equ. 1254. extra dubitationis aleam positum esse. Fritzsch. conj. τόθι περ γηρᾶς: „das Mark, welches jugendlich in der Brust zu wallen pflegt, ist bei uns verdorrt und auch (τε — δε —) die Kampflust findet keinen Platz da wo ein Gealterter am Stabe schleicht." — Vossius:

Denn zarteres Mark des Erblühenden strebt
In dem Busen empor
Greisähnlich, und nicht hat Ares Bestand. —

Ἀρείων sc. γέρων s. τις.

v. 83. sqq. Σὺ δὲ — τί χρέος; τί νέον; τί δ' ἐπαισθ. Interrogationis signa (post χρέον et νέον) non sunt in commata mutanda. Sic σοὶ δὲ, σὲ δὲ, etiam omisso δὲ, Valcken. ad Phoeniss. 1637., Wuestem. ad Alcest. 714. Item σὲ — λέγω, Prometh. 944. Deinde περίπεμπτα θυοσκινεῖς; περίπ. non tam accusat. *modi* cf. n. ad 941., quam solennis ille, ut λύκαια θύειν al. *circumcirca sacrificia distribuendo.* De conjectura περίπεπτα vide Spanhemium. Est ἅπαξ λεγόμενον ut multa apud Aeschylum, in quibus interdum adeo formationis analogicae lex desiderari videtur ut in θυοσκινεῖν (f. θύος κιν.). Vulgata lectio explicatur sequentibus πάντων δὲ θεῶν —, quibus Argivorum *omnes omnino* dii, vel omnis deorum numerus poëtico modo significantur. Cf. v. 400. sqq. — Ἐπαισθομένη fere ut Soph. Ant. v. 9. εἰςήκουσας. — Ceterum vid. Spanh. — Humboldt.:

Denn Aller Altar, der Beschirmer der Stadt
dort oben und tief
Der im Kreis des Olymps, und der Schützer des Markts
flammt jetzo von Opfergeschenken.

Similiter Vossius. Scenae adornationem h. l. apparet

insignem fuisse collucentibus jam ab nunciato Agamemnonis reditu sacrificiorum flammis regiarumque aedium facibus, omnia coram choro ipsa instituente et exornante Clytaemnestra. Et euphemistico quidem illo silentio inter sacrificandum rite observando reginam haec procurasse nec se interpellari passam esse, eo, quod interrogata Choro non respondet, indicatum est. Chorus igitur rei causas conjiciens nec reginam iterum interpellans aut ejus silentio offensus v. 104. ad expeditionis Trojanae, in qua rerum, quas conspiciebat, causas sitas esse intelligebat, rationes nobiliori cantu celebrandas pergit, quo, quamvis iterum iterumque in animum recurrentibus curis ac sollicitudinibus, quae τὸ εὐφημεῖν probibent, sacrificiis illis, quasi Clytaemnestrae diserto silentio jussus favere linguis, *bona verba* addit. Hinc illud αἴλινον, αἴλινον εἰπὲ, τὸ δ' εὖ νικάτω et εὖ γὰρ εἴη et alia.

v. 88. sqq. τῶν ἀστυνόμ. —. Klaus. sic: *Urbici* potius regis et civitatis, *forenses* vero plebis et negotiorum gratia adorantur: hi fere idem qui θεοὶ ἀγώνιοι; illi in arce culti, parum diversi a domesticis et familiaribus diis, γενεθλίοις, ἐγγενέσιν, γενέταις: qui tum superi tum inferi dicuntur, quia duplex haec cujusvis civitatis ratio cum utrisque numeris vertitur in genere regio. Reges a Jove supero sunt oriundi et post mortem Jovis inferi comites (πρόπολοι Ch. 358): quin originem etiam repetunt ab inferis quum in his sit Tellus et principes fere unius cujusque regiae stirpis proavus a Tellure sit editus, cujus e filia vel nepti sobolem genuit vel Jupiter vel Apollo vel aliquis deus superus. Ab utrisque his numinibus, tum urbicis tum forensibus, differunt coelestia, ea potissimum numina quae imbribus, sole, luce omnibusque rebus quae in coelo sunt, terram fecundant. Hanc cogitationem cum mentione coeli in mente poëtae nostri conjunctam esse patet e Danaid. fr. 36, Ag. 7, Prom. 457. Itaque haec adoratio deorum, qui civitatem, agros, negotia tueantur, est eadem quae Th. 271.: πολισσούχοις θεοῖς, πεδιονόμοις τε κἀγορᾶς ἐπισκόποις." Cf. Spanhemiana.

v. 94 sqq.

v. 94. sqq. Φαρμασσομένη χρίσματος ἁγνοῦ Μαλακαῖς ἀδολ. παρηγ. —

Humboldt.: *Von des heiligen Oels süfs schmeichelndem Duft rein athmend umwallt,*
Mit der Gabe genährt aus dem Herrscherpallast.

Voss.: *Balsamisch getränkt mit des heiligen Oels*
Unverfälschtem, geschmeidigem Labungsquell
Zum Gebäck aus dem Königesvorrath.

Lectio χρίματος, ut Blomfieldius docet in not. ad h. v., analogiae congruit, latetque etiam in Aldinae χρήματος. In ἀδόλοισι παρηγορίαις inest significatio suspicionis alicujus et sollicitudinis quam Chorus etiam in seqq. prodit, reginamque celare frustra conatur. Et dubius secumque ipse ambigiens aperiatne an dissimulet, ambigua verba profert. — πελάνῳ μυχ. βασιλ. est appositio ad χριματ. ἁγν. μαλ. ἀδολ. παρηγορίαις. Quare comma post παρηγ. ponend.

v. 97. sqq. Τούτων λέξασ' ὅ τι καὶ δυνατὸν — παίων τε γενοῦ. Aurat. τε omittit ante γενοῦ. Aldus et Turnebus λέξ' ὅ τι, unde Blomf. correxit vulg. scribens λέξον ϑ' ὅ τι. At Doederlin. hic, inquit, si lectio vera est, anacoluthia a sententiae relativae interjectione excusationem habet ut in Platon. Thebet. p. 162, 163. ϑεοὺς τε εἰς τὸ μέσον ἄγοντες ... καὶ ἃ ἂν οἱ πολλοὶ ἀποδέχοιντο ἀκούοντες λέγετε ταῦτα, ubi Heindorf: „quae poterat omitti h. l. particula τε, referenda est ad seqq. καὶ ἃ ἂν οἱ πολλοὶ, in quibus paulum mutatur structura pro καὶ — λέγοντες ταῦτα". Sic hoc loco Aeschyli dictum erat παίων τε γενοῦ τ. μ., ἣ νῦν τότε μ., — τότε δ' ἐκ ϑυμ. ἀγ. φαίνει Ἐλπὶς, καὶ ἄμυνε φρ. ἀπλ. Confert cum h. l. Eurip. inc. 155, 7., Bernh. W. S. p. 473., alios locos, quibus εἶτα post particip. Hermann. ad Vig. p. 772., contra quem sicut contra Blomfield. notata de Aesch. Choeph. 554. ibidem disputat Doederlinus, nostram quoque vituperans explicationem loci Aesch. Suppl. 480. κλάδους τε — λαβὼν — ϑές; quippe ex praecedente genitivo, inquit, cogitatione supplendum est παρϑένους τε τάςδε sive αὐτάς τε λαβὼν, quo referatur κλάδους τε. Cf. Wex. n. ad S. Ant. 84. In seqq. Fr: ἀγάν' ἀμφαίνουσ': „bald aber gaukelt mir auch die Hoffnung des

Guten aus diesen Opfern heitre Bilder vor und verscheucht einen rastlosen Kummer, der schwermüthige Trauergedanken erzeugt." „Aesch. leitet aus den Regungen der καρδία od. des θυμ. den Anstofs zum Gedanken, zur φρὴν ab: Prom. 881. S. c. Th. 272., in fr. 993, 1028. al." — 'Αγανὰ φαίνουσ' post Wunderlich. recte Wellauerus cum aliis, quos laudat Bernh. W. S. p. 477 sq., interpretatus est φαίνουσα ἀγανὴ οὖσα, ut φαίνω ἀγαθὸς ὤν et similia: Soph. Ant. 20 cum not. Wexii. Soph. Aj. δηλώσω πατρὶ — γεγώς, kl. φαίνεις ἐσθλὸς — γεγώς. [Faciliora autem et notiora, quae illuc transitum faciunt, commemorare piget: Eurip. Hipp. 996. γνώσει ἀπλακών, ibid. 521. πάντ' ἂν φοβηθεῖσ' ἴσθι cf. not. n. infra v. 435 et Monk. ad v. 304 ejusdem fabulae. Aesch. Suppl. 60. δοξάσει ἀκούων; cf. ib. v. 695. et Agam. 475.] Moratur autem additum ἐκ θυσιῶν, quum alibi φαίνειν, δηλοῦν cl. simpliciter hoc sensu ponantur; deinde pro ἀγανὰ propter dialectum maxime, si metrum sinat, (et sinit, nam accusat. n. pl. est) conjiciam ἀγλαά, quod quamquam harum rerum peritis haud displicebit nihil praeterea monitis, propter sensum tamen omnino necessarium non est. Pind. Isthm. III. ἀγαναῖς χαρίτεσσι, *blandis hymnis*, al. Notanda h. l. τοτὲ μ. — τοτὲ δ'. — quibus orationis efficitur similis ei qua offendit Pind. Ol. I. 5 (10).

v. 103. τὴν θυμοβόρον φρένα λύπην vix genuinum credi potest. Est ea conjectura Heathii, probata Schütz. et Blomfieldio, ut a libris minus quam ceterae recedens. Proxime accedit Wellaueri conj. τὴν θυμοβόρον φρενολύπην, item minus probanda. Neque mea mihi ipsi magis probatur τὴν θυμοβόρον φρένι λύπην, quamquam ab aliis quoque facta. Qui φρένα eo defendunt, quod substantiva (φυγή, φόβος, al.) et adjectiva (φύξιμος, al.) verbalia casum verbi regant, meminerint, simplicia, non composita cum substantivo aut adjectivo verbalia ejus esse constructionis; et ea quoque rara. Id statim ad versus 107. 'Ελλ. ἥβαν Ξύμφρονα ταγαν s. ταγὸν adnotandum, non magis probabilem quam Supplic. 248. τηρὸν 'Ερμοῦ ῥάβδον. [Alius generis Aesch. Prom. 904. ἄπορα πόριμος, Choeph. 21. χοὰς προπομπός (quo non referend. loc. Hipp. 1029.

φυγὰς χθόνα, qui versus adulterinus); alius vero generis ea loca, ubi Accusativus ob omnis sententiae vi pendet, ut Soph. El. 123., Aesch. S. c. Th. 294., Agam. 145., Eur. Iph. T. 1061. cf. Reis. C. Cr. S. O. C. p. 225. quo etiam τὸ μὴ — v. 15. pertinet. Huc nec pertinere Pers. 977. μυρία πεμπαστάν contendam, nec quod ejus generis est, ὀρθὸν ἄκουσμ' ἀκούειν τι aut πανδάκρυτ' ὀδύρματα τὴν Ἡρακλείαν ἔξοδον γοωμένην, simil., Bernh. W. S. p. 119 et 121 cll. 109. cll. not. n. ad v. 940. Retulit eo autem Well. τοὺς ἥκοντας οἰκουρός v. 1392.: quam interpretationem eadem de causa, quam supra exposui, improbo.] Τὴν θυμοβόρον φρένα λύπης Turn.: „den herznagenden Traumgedanken." Ceterum de Schol. Farnes. λυπόφρενα δὲ γράφε· οὕτω γὰρ ἔχω πρὸς τὸ μέτρον ὀρθῶς Hermanni exspectemus arbitrium. — [Eurip. Heracl. 620. φροντίδα λύπᾳ.] Alius quis conj. λύπης θυμόφθορον ἄτην.

v. 104. sqq. Accedimus ad carmen difficillimum, quo jam diximus contineri chori faustas acclamationes quibus sacrificia Clytaemnestrae prosequitur, vel solennia vota et apprecationes ad quae nuncupanda Chorus commovetur sacrorum istorum, quae subito conspiciebat, procuratione: ut solennitatum auspicato inaugurandarum causam suscipere videatur. Quibus solennitatibus idem ait se eo perduci ut optime de Trojanae expeditionis eventu sperare jam possit: κύριός εἰμι θροεῖν ὅδιον κράτος αἴσιον ἀνδρῶν ἐκτελέων· ἔτι γὰρ cet., eamque in deorum gratiam laeta quadem animi fiducia celebrare: θεόθεν καταπνείει πειθὼ μολπὰν cet. Quocum cantionis consilio illud fort. conjunctum est, quod poëta istius expeditionis omina et auspicia, et Calchantis vaticinia potissimum celebrat.

Egregiam earum omnium rerum institutionem, quam veterum interpretum pauci (ne dicam nullus) intellexisse videntur, quis est quin admiratione omnium dignam censeat? Κύριός εἰμι θροεῖν — Vertunt: *Jure possum celebrare fausti ad iter suscipiendum ominis vim virorum omen perficientium: adhuc enim divinitas immissa fiducia inspirat cantum, auxiliumque aequalis ac socia aetas: quomodo duplex robur Achivorum Graeciae juventutem*

concordem in terram illam mittat cum exercitu vindice omen grave, in Teucrorum terram cum juventutis regibus avium reges, alter niger, alter a tergo nitidus, quum apparerent prope domicilia a manu dextra in illustribus conspicuisque locis vescentes lepore gravida. quae extremo cursu deficiens capta erat (?). Fr.: „Mir steht zu den durch glückliche Zeichen geleiteten Heereszug der obwaltenden Herrscher zu besingen." Bamb.: „ἔτι — πειθώ, μολπᾶν ἀλκὰν, σύμφυτος αἰών. Αἰὼν σύμφυτος ὀδίῳ κράτει (αἰσίῳ), significat tempus inde a misso omine, quod victoriam portenderat, elapsum. Fiducia cantuum robur vocatur." Sententiam eam quidem Herm. probat. Alius quis sic: „ἀλκὰν, Thatkraft (oppos. μολπᾶν), die das Mannesalter, αἰών σύμφυτος sc. ἀλκᾷ, genährt. Zu ἀλκὰν ist δίδωσι zu suppliren aus καταπνείει."

Versu primo αἴσιον majorem ceteris vim habet, quod et numerorum ratio ostendit. Cf. Liv. II, XLIX: *precantur ut illud agmen faustum atque felix mittant* al. Ob ἐκτελέων, quod alii in ἐντελέων mutandum censent, cf. infra not. ad v. 1243. In reliquis maxime interpretem morantur vocabula ἀλκὰν σύμφυτος αἰών, quae mihi quidem (nisi forte vox σύμφυτος ut alibi σύντροφος, συνών, σύνοικος (ex. gr. χρόνος), vel ut S. Oed. C. 942. 1130., Reis. Philoct. 204., infr. 201. et 729. usurpata est) nimis obscura videntur. Fortasse significat: *propriam vim suam* (quae tantummodo est loquendi et canendi) *aetas*. Sed sic quamquam lectionis vulgatae quodammodo intelligitur sensus aliquis, tamen ad loci perspicuitatem aperiendam necessariae videntur emendationes: fort. v. ἀλκὰ συμφ. αἶνον pro αἰών, ἀλκᾷ scribend. vel, ut Both. μολπᾶν ἀλκᾷ ξυμφ. αἰ. *fiduciam canticorum viribus conjuncta aetas*. Quamquam nescio quis malit vulgatam servare et sic explicare: inde quod res vidimus ipsi, quia nos aequales sumus aetate, ad canendum venit nobis auxilium ac facultas. — Deinde videtur legendum Ἑλλάδος ἥβαν ξύμφρονα τὰν γᾶν — θουρ. ὄρνις, τευκρίδ' ἐπ' αἶαν Οἰων. βασιλεῦς. Quam loci conformationem (vulgo sine commate post ὄρνις) exigunt concinnitatis leges. Quae contra ταγὸν monuit Blom-

fieldius, ea Wellaueri quidem nota non redarguuntur; vide autem not. n. ad v. 103. Tum Codd. omnes ἥβαν praeter duos Brunckii et Aristophanis Rav. et Borg. ubi ἥβας, quo confirmatur lectio ἀκμᾶς, quam dedit Both. (al. ἀκμάν). Item τὰν γᾶν, praeter Farn. et Flor., ubi ταγὰν (quo pertinet gl. in Farn. τὴν ὁμόφρονα τάξιν); et lectio Ἑλλάδος ἥβας ξύμφρονα ταγὰν haud sane deterior. Tum βασιλεὺς (pro βασιλεῦς) aegre defenditur. Et propter antecedens θούριος ὄρνις, quod nihil aliud quam *ostentum*, *omen* significat, in Editt. vulgo cum seqq. conjunctum, aliquis videtur scripsisse βασιλεύς. Etiam Schützius βασιλεῦς in repetita editione restituit. Ὀρνίς autem *prodigium* ut οἰωνὸς Eur. Hipp. 877.: quod prodigium, ὀρνίς, quale fuerit statim exponitur, βασιλεῖς βοσκόμενοι —. Cur Τευκρίδα dictum, vide Apollod. III. 12. 1. — ὁ κελαινὸς ὅ τ' ἐξόπιν ἀργῆς —: significantur his aquilis colore distinctis Agamemno et Menelaus. Fons fictionis Homerus (conf. etiam Hom. Il. φ. 252. cum Aristot. H. A. IX. 22). Et ξανθὸς Μενελάος est ὁ ἐξόπιν ἀργῆς vel MSS. ἀργίας. Sed ἀργίας contrarium metro nisi per synizesin pronunciatur, quod vix fieri potest. Igitur ἀργῆς reponendum, quod quomodo in ἀργίας commutatum sit, facile intelligitur. Quod vult Blomf. Doricum ἀργᾶς, num alicubi pro ἀργῆς inveniatur dubito. Certe Pindarus ἀργάεις, ἀργᾶντος cl. XIII. 66, et ἀργάεντι Pyth. IV, 8. De qua forma disputat Buttmann. Gr. ampl. p. 172 et Corrigd. p. 399. Est igitur cum iota subscr. aut ἀργᾷς aut ἀργῆς h. l. scribendum. — Χερὸς ἐκ δορυπάλτου. Sic εἰς δόρυ *dextrorsum*, ἐπ' ἀσπίδα *sinistrorsum*. Hinc s. c. Th. 630. παρ' ἀσπίδος cll. Eur. Herc. F. 158. Δορυπάλτ. active. Lepore foecundo intelligitur Priami domus et imperium. Talia et in nummis. — λοίσθιος δρόμος, *extremus cursus*, h. e. extrema virium contentione factus. Pertinet hoc ad Trojanos ultimis viribus pugnantes et quasi in ultimo stadii cursu victos. Βλαβέντα volunt ad λαγίναν γένναν h. e. leporem, λαγών, pertinere (cf. ἀρείων v. 80.) et esse accus. sing., constructione κατὰ τὸ σημαινόμενον facta! Si accus. plur. neutr. esset, pertineret ad leporem ejusque φέρμα, quod φέρμα nec cur-

rere nec currens capi potest. Hom. ψυχὴ Τειρεσ. — ἐχῶν. — Commode autem Blomf. comparat Hom. Od. Α. 195. ἀλλά νυ τόν γε ϑεοὶ βλάπτουσι κελεύϑου: *impediunt illum ne iter suscipiat.* Secundum quae verte: „impeditam, ne extremum cursum perficiat." Confert Nitzschius Od. IV. 469. πεδάᾳ καὶ ἔδησε κελεύϑου. Qui nescio an non sit Genit. *localis.* De verbo βλάπτειν vid. Schaefer. n. ad Antig. 681. — Αἴλινον —: *lugubria dic* scil. propter triste prodigium; τὸ δ' εὖ νικάτω: at quod fausti in omine insit, superet, s. *at deus bene vertat!* s. *vincat id quod felix fortunatumque sit!* Quamquam Athen. XIV. p. 119. C.: λίνος καὶ αἴλινος — καὶ ἐπὶ εὐτυχεῖ μολπῇ κατὰ τὸν Εὐριπίδην, tamen de hac significatione h. l. non cogitandum, quam nego usquam locum habere. Cf. quae nuper Welcker. et Ambrosch. de Lino disseruerunt.

v. 113. sqq. Κεδνὸς δὲ στρατόμαντις cet.: „*Probus autem exercitus augur quum intellexisset Atridas dissentientes consiliis, agnovit leporum epulatores et ducentes principes* (h. e. hos illis significatos esse notatosque intellexit) *et sic vaticinatus est.* Illud τε post πόμπους est explicativum, *et quidem*". Πόμπους, geleitend, (ἐνόδιοι αἰετοὶ ut supra v. 107. πέμπει ϑούριος ὄρνις: ἄρχαι idem atque βασιλεῖς: prodigium, omen. — At dissensio consiliorum cur hoc loco commemoretur, nemo dixerit. Igitur ex lect. Flor. λήμμασι facile restituitur λέμμασι, h. e. *oris ac capillorum colore sic ut aquilae diversos.* Αἰρεῖδας scribi vult Monkius, de qua diaeresi disputavimus n. ad Pers. v. 880. Δισσὸς, *dissentiens, diversus,* Herm. ad Soph. El. 635. Both. τάρχὰς i. e. τοι ἀρχ. Laudat Herm. adnotationem Bamb., Aeschylum mythum de cerva vulnerata non nosse, deamque non uni Agamemnoni sed Atridis iratam dicere.

v. 115. sqq. Χρόνῳ μὲν ἀγρεῖ —. *Longo quidem tempore post capiet Priami urbem haec expeditio; omnis autem turrium opes publicas* (δημιοπληϑῆ) *fatum prius violenter diripiet.* Οἷον μή τις ἄγα (conjectura Hermanni pro vulg. ἄτα) ϑεόϑεν κνεφάσῃ προτυπὲν στόμιον μέγα Τροίας στρατωϑέν· οἴκῳ γὰρ ἐπίφϑο-

νος Ἄρτεμις ἁγνὰ, πτανοῖσιν κυσὶ πατρὸς —: *modo ne* (timeo) *quod odium divinum obscuret magnum Trojae procusum frenum bellicum* (= Graecorum exercitum Trojae servitutis frenum impositurum): *domui enim* (Atridarum) *infesta est Diana casta, alatis* (quippe illis Atridas significantibus) *canibus patris, quia una cum fetu leporem ante partum miseram mactarunt; odit autem illa coenam aquilarum.* Hac interpretatione si acquiescere liceat, non minus vulgata Codicum scriptura acquiescendum sit. Et probavit eam Vossius sic interpretatus:

Nur dafs göttlicher Neid
Nicht verdunkle die Kraft
Dem geschärfeten Zaume der Kriegsfahrt
Gen Troja. Groll hegt dem Palast
Die latoische Jungfrau.
Weil Zeus fliegende Hunde
Von der Geburt mit der Frucht die verschüchterte Häsin geopfert.

E quibus eum apparet πτανοῖσιν κ. — θυομένοισιν *causae* significationem tribuisse, quod omnino falsum orationisque seriei contrarium est. Sed sunt et aliae res quibus emendationes ut: οἷον· μή τις ἅμα κνεφάσῃ θεόθεν προτυπὸν στ. μ. Τρ. στρατωμένοις· τοῖς γὰρ ἐπιφθ. al. excusari puto. Nam οἷον μὴ Graece non dicitur; nec magis προτυπὲν (saltem πρότυπον, ut χρυσεότυπον al.) — στρατωθέν (στόμιον). Homerus autem οἷος, μή δέ τις ἄλλος ἅμα — Il. XXIV, 198, et alibi similiter: unde qui οἷον propter Schol. retineri voluerit, quamquam id et alibi patet falso pro οἴων scriptum esse, ut Eur. Heracl. 743., Elmsl. Hipp. 534., colligat scribendum esse οἷον· μή τις ἁμᾶ κν. θ.: Solum, ne quis simul obscuret turbetve divinitus frenum Trojae destinatum magnum exercitui (στρατωμένοις). In Ald. legitur ἄτα (hinc ἅμα). — Κνεφάσῃ: Il. IV. 167. Soph. Oed. C. 282. Κνεφάσεις ut metro contraria, ita sensui aptissima fort. Triclinii emendatio est. — Deinde προτυπὲν nihili est; postulatur certe προτυπόν. — Tum στρατευθὲν, aut στρατωθὲν a στρατόω, a quo nihil praeter ἐστρατόωντο ap. Homerum, „sie waren gelagert", et Apoll. Rh. II. 387. στρατόωντο. Alterum, στρατευθὲν recte praefert Elmsl. Rev., Pin-

dar. Pyth. I. 51. ἐστρατεύθη, *bellum gessit*. Medium ap. Soph. Aj. 1111. ἐστρατεύσατο et Eur. Phoeniss. 435., Iph. Aul. 967 et 1171. cll. Phoeniss. 614. Num στρατῶον? Malles si quid in his spiritum propheticum spirantibus talem emendationem pateretur, στρατώμενον et deinde τῷ γὰρ: *ei enim infesta*. At quid tum πτηνοῖσι κυσὶ πατρός (qui semper sunt aquilae, Prom. 1057. Διὸς πτηνὸς κύων, δαφοινὸς αἰετός)? neque graece dici potest τινὶ ἐπίφθονον εἶναι τινί, *alicui irasci propter aliquid*. Quapropter, quum in vulg. οἴκῳ etiam articulus desideretur, simplicior ratio στρατευθέν· οἶκοι — praeferenda est: *domi enim infesta* (cf. v. 138.) *manet Diana aquilis* (quibus scilicet exercitus Atridarum in portento significabatur). Bernh. Wiss. Synt. p. 102. certe non melius interpretatur πτανοῖσιν κυσὶ πατρὸς „nach ihnen zu schliefsen." Melius Hermannus ad Vigerum 737. αὐτότοκος πρὸ λόχου, *ante ipsum partum*. Humboldt.: „Heim den geflügelten Hunden des Vaters bleibt Groll tragend, dafs sie, noch eh' er geboren, erwürgen den winselnden Flüchtling." Hinc Both. l. οἶκοι — i. e. *privatim, secum*."

v. 122. Τόσον περ εὔφρων ἁ καλὰ cet. In hac mesodo intellexi ternos versus sibi respondere. Et primum quidem apparet terna hexametra dact. bis sibi respondere: v. 129. 131. 133. =. 134. 135. 136. Tum sequuntur legem eandem hi tres versus:

A. { πάντων τ' ἀγρονόμων φιλομάστοις
θηρῶν ὀβρικάλοισι, τερπνὰ
τούτων αἰτεῖ ξύμβολα κρᾶναι

Fortasse hi (mendosi):

B. { τόσσον περ εὔφρων ἁ καλὰ
δρόσοις ἀέπτοισιν μαλερῶν
ἰήϊον δὲ καλέω παιᾶνα

Restant hi:

Γ. { ἀπλοίας τεύξῃ
φοβερὰ παλίνορτος
τοῖς δ' ὁμόφωνον

Postremo singuli sibi respondent, ab singulis fortasse hemichoriis recitati, versus pentametri:

Hemich.: α'. δεξιὰ μὲν, κατάμομφα δὲ φάσματα στρουθῶν
— β'. αἴλινον αἴλινον εἰπὲ· τὸ δ' εὖ νικάτω.

Recurrit ea cantilenae chori ratio ter, v. 171—205. et difficilior cognitu, v. 1238—1345. Alterius cantus institutio sine alterius comparatione perspici nequit, et comparatis his omnibus earum rerum aliqua cognitio aperitur. At longum est et ab hoc loco alienum satis eam explicare: quamquam lex quaedam et norma, quam in versibus distinguendis non minus quam alias sequendam putamus, simul explicatur. Namque Porsonus recte jam praecepit in melicis tragicorum systematis describendis id curandum esse, ut eadem aut similis versuum species quam saepissime recurrat. Repetebant enim saepius poëtae scenici versuum, metrorum, pariterque, per eandem certe fabulam, choricarum seu strophicarum institutionum species. Repetebant vero etiam singulorum versuum complexiones et similes aut easdem metricas connexiones: in quibus recte distinguendis ac describendis maxima opera ponenda est. Quam sublevant saepe sententiarum fines atque interpunctiones; saepe vero earum alia ratio in stropha, alia in antistropha deprehenditur, ut hoc subsidium parum sufficiat. Tum, ut taceam de hiatu, litem in multis numeris dirimente, illud videndum, frangantur an intendantur ea, quam rectam putamus, versuum distinctione vocum, quae debent, vires ac nervi (cf. not. nostr. ad v. 1262); modo ne a solo semper ictu vim vocibus credas addi, quum etiam in thesi longarum syllabarum vis non minima esse soleat, in quibus quippe recitatio morari cogatur. Quod tum quoque animadvertendum, ubi dubitas de versuum genere: in qua re praeterea actionis personarumque recitantium indoles reputanda ac χαρακτήρ. Ubi ea omnia dubitationem non sublevant, ibi quod semper consulendum, aurium judicium omnino sequare.

Denique sensuum cogitationumque legibus rationibusque genus versuum ac systhematum choricorum obtemperare profitemur, ne quis, quod taedet omnibus locis descriptionis cujusque causas exponere, temerario arbitrio ea agi accuset.

Addendum autem, statim propter versus, a quorum

expositione metrica disputatio nostra omnis profecta est, hoc me statuere, tragicos non semper illud curasse, ut versus eadem regula metrica procederent in stropha atque in antistropha; sed saepe etiam hoc, ut simili melodiae ejusdem tenore, ac numerorum quadam vicissitudine decurrerent, ita ut non pes pedi responderet, sed melodia sola seu rhythmus congrueret ac consentiret, quod aurium magis judicio aut sensu quam oculorum acie aut digitis percipitur. Quas regulas sequi puto mesodos et epodos fere omnes, et in Agamemnone praeter eas, quas jam diximus cantiones v. 171—205., 372—380. et 1236—1343.

Horum autem corruptorum versuum emendatio semper mihi visa est difficillima. Sententia videtur haec esse: *Diana tantopere quamvis favens tenellis haud laedendis rapidarum omniumque agrestium lactentibus ferarum catulis, laeta tamen jubet horum me interpretari indicia, fausta quidem sed culpanda tamen portenta volucrum. Io. io, clamo, paean! ne quas* (Diana) *ex contrariis ventis navigandi longas difficultates classem remorantes Danais paret, urgens iterum sacrificium aliquod injustum, epulis vacuum, artificem rixarum cognatorum, viri haud reverentem: manet enim redux* (semper resurgens) *domi dolosa memor Ira, filiae vindex. Talia Calchas una cum magnis bonis pronunciavit ex avibus vialibus s. felix iter portendentibus fatalia familiae regiae: quibus consonum cantum modulare, et faustum vincat.*

His quisque videt Iphigeniam Dianae mactatam notari, atque significari justam, certe excusandam Clytaemnestrae iram in Agamemnona, atque inde exortas rixas inter conjuges, quarum etiam infra fit mentio v. 1163. omniaque referri ad laesum Dianae numen. Diana est enim (ut appret ex. gr. ex Callim. h. in Dian. 20. Sp.) *κατ' ἐξοχὴν*, ut dicunt, *ἡ καλή*. (Both. conj. *τόσον περ εὔφρων καλᾷ δρόσοις, tantum propitia indulget catulis.)* Alius *ἁ καλὰ* Vocativum censet. Cf. Müll. Proleg. Wiss. Myth. p. 75. Eadem *λοχεία* i. e. tutelare numen parturientium ac pullorum agrestium. Quare offensa est gravida lepore mactata ab Aquilis. Eadem patris fatique quidem voluntati ac ar-

bitrio cedens excidium Trojae probat; verum ne postea redux Agamemnon matris orbatae filia poenas daret gravi Dianae numini utique timendum erat. — Dianam leporum amantem vid. et Pausan. III. 22. 11. Sed si in re vera, nec solum in portento, Diana Atridis, Trojam excidentibus, irata erat, anne id ideo quod patria cultrix ejus et Apollinis Lycia et Troas? Δρόσος ut ἔρσαι de *tenellis* dictum nonnihil confirmant ea quae viri docti attulerunt. Nam Etym. M. p. 377. 37. Ἔρσαι, αἱ ἔαρι γεννηθεῖσαι. ἢ αἱ ἁπαλαὶ, καὶ τελείως νέαι, μεταφορικῶς. ὡς Ἀριστόνικος ἐν σημείοις. ἔρση γὰρ ἐστὶν ἡ δρόσος. καὶ Αἰσχύλος ἐν Ἀγαμέμνονι τοὺς σκύμνους τῶν λεόντων δρόσους κέκληκε, μεταφράζων τοῦτο. Et Schol. Hom. Od. IX. 222. ἔρσαι· αἱ νεογναὶ καὶ ἁπαλαὶ καὶ δροσώδεις. Cf. Spanhem. et Schol. Sed vulgo additum ἀέλπτοις vel ἀέπτοις defendi nequit; neque placent conjecturae λεπτοῖς vel ἀλέκτοις vel ἀπτησί al. Deinde μαλερῶν articulo indiget, quem ex adjuncto in nonnullis Codd. ὄντων repetendum duxi: unde alii, quia in Rob. mendose scriptum ὄλτων, sumserunt λεόντων. Leonum autem notio in verbis τ. μαλ. — θηρῶν conjuncta inest. Sic fiebat, ut scriberemus Δρόσοις ἀάπτοις τῶν μαλερῶν. Tum αἰτεῖ (addita glossa με in Farn.), pro quo alius ἀντὶ, Both. αἰτεῖν sensu imperativi, videtur ita retineri posse, si putatur Diana auguria fausta ideo Calchanti imperasse laetamque vaticinationem, quo certius confidentem Agamemnonem in perniciem praecipitaret. Quapropter φάσματα στρουθῶν (de laeso his aut non laeso metro Hermann. Elem. metr. p. 47., consulendus, non, quos olim Quaest. Aesch. I. p. 136, II. not. ad v. 507, ubi l. οὐδ' ἀμάρτοις sequutus sum Musgr. et Beck. ad Eurip. 1507.) sunt δεξιὰ μὲν κατάμομφα δέ.

Voss.: *Glückliche zwar, doch bedenkliche Schau der Felsaar' hier!* —

Στρουθὸς generalis quoque est significationis sec. Eustath. ad Il. β. 300. Porro legendum aut ἰήϊον δὲ καλέω Π. aut ἰήϊον καλέω — παιάν, primum propter metrum, deinde etiam propter sensum. Nam quod Apollinem ἰήϊον παιᾶνα invocet Calchas, nulla est causa. Existimo autem

ἰήϊον παιάν h. l. ita esse dictum, ut alibi ἰὴ ἰὴ παιάν vel ἰήϊε παιάν. Callimach. ἰὴ παιῆον, ἰὴ παιῆον. Aristoph. ἰήιε παιάν: cf. Spanheniana. Similiter Soph. Oed. T. 155. et 1094., et Eurip. El. 1211., Phoen. 1050. Ἐχενηΐδες propr. pisces, naves retardantes sec. Aristot. H. A. II. 10. 3. — Σπευδομένα θυσίαν ἑτέραν: *infaustam* seu potius *aliam praeter Iphigeniam victimam caedemque accelerans et postulans*, οὐ δεισήνορα (Both. δεισάνορα), *conjugis negligentem et jura matrimonii violantem* (Agamemnoni perniciosam), νεικέων τέκτονα σύμφυτον *vel jurgia simul efficientem vel potius jurgia cognatorum efficientem et effecturam.* Μίμνει φοβερὰ παλίνορσος οἰκονόμος δολία μνάμων μῆνις τεκνόποινος: *manet enim terribilis resurgens impetumque repetens perniciosum, in familia grassans, dolosa, memor ira caedis filiae haud immemor ultrix ira residua* (i. e. Clytaemnestra: cf. not. ad v. 1054 et 1243). Ambigua haec vaticinia Calchantis esse apparet; et conjunxit poëta cum Iphigeniae immolatae tristi commemoratione instantis eidem familiae caedis divinationem verbis σπευδ. θυσ. ἑτέραν οὐ δεισήνορα admodum quidem ancipitibus, sed magis tamen, maxime propter δεισήνορα, ad futuram caedem quam ad perpatratam pertinentibus. Quod clarius certe appareret, si, quales navium retentarum ideoque immolatae Iphigenia, Achilli fortasse, poëtis Cypriis auctoribus, sponsae, Aeschylus causas in dramate ejus argumenti finxisset, nobis constaret. — In R. Rochettii *Monum. inedit. I.* et *II.* multa quidem intellexi inesse, quae ad haec clarius exponenda earum rerum peritis videantur pertinere; mihi vero explicatio monumentorum semper difficilior quam verborum interpretatio visa est. Conferri malim Aesch. Choeph. 240 sq., Soph. Electr. 528 sqq., Pind. Pyth. XI. 34., Welcker. Tril. p. 403., Nachtr. p. 158. — Vertit Vossius:

Dafs nicht widriger Hauche dem Danaervolk sie mit langer
Fahrthemmung zusend'
Andres Opfer begehrend in Hast, ein verbotenes Unmahl,
Ehlichen Streit aufregendes, nicht mannscheuendes. Furchtbar
Harret ja sein, der zurückkehrt (?)
Tückisch im Hause versteckt, um das Kind fortglühende Rachsucht.

v. 136. ἀπ' ὀρνίϑων, „gemäfs der Erscheinung der Vögel," s. „daraus, darnach urtheilend.

v. 139. sqq. Ζεὺς ὅστις ποτ' ἐστὶν cet. Egregia Chori sententia haec est: *A nemine tranquillitas animi nobis proficiscitur, nisi a numine, quocunque id dixeris nomine, supremo; cui neminem habeo accensere, si in quem omnino fas sit ex animo curarum onus, ita ut temere susceptum sit, abjicere: Neque qui olim potentia et audacia abundavit; nihil dixeris quod fuit olim* (ὂν pro ὤν). *Qui postea autem fuit, victorem nactus suum periit. Jovem igitur summum qui propenso animo epiniciis celebrat, is omnino sapienter agit, Jovem illum, qui sapere mortales docet, efficiens ut ex malo prudentiam percipiant.* — Tranquillo se animo esse non posse ob Calchantis ambigua vaticinia quum antecedentibus Chorus aperuisset, solatio quasi sibi haec adjungit. Ad summam autem dramatis sententiam quid ea faciant alio loco exponimus. Egregie vero dicta: nec non laudandum quod ἡ χάρις ϑεῶν adjungitur τῇ φρονήσει ϑεῶν: in quibus totius dramatis vis posita est. Z. ὅστις ποτ' ἐστὶν; ironiam quandam his contineri dicit Welckerus Trilog. p. 104., quod ab hujus carminis indole alienum foret; continetur potius universa quaedam summi dii a vulgaribus formis diversi significatio, quam etiam apud Pindarum et Euripidem explicatam passim legimus. — Εἰ τόδ' αὐτῷ φίλον κεκλημένῳ: de ea appellatione loquitur Heindorf. not. ad Plat. Phaedr. p. 361. et ad Cratyl. 38, et alibi alii. Nota autem in vulgus attractio κεκλημένῳ et a grammaticis satis explicata. Minus notus hic Accusativi usus τόδ' et τοῦτο, de quo Hermannus not. ad Vig. 737. brevius dixit, fusius Bernhard. W. S. p. 66., qui etiam latinorum imitationem commemorat, sed id quidem minus sufficienter. — De adverb. ἄπο dictum n. ad Pers. 608. 801., et de ἐτητύμως n. ad Suppl. 67. — Antistrophae initium, quod in Farn. et Vict. — οὐδὲν τι πλέξαι, fere sic scribunt: οὐδ' — παμμάχω ϑρ. βρ., οὐδὲν ἂν λέξαι πρὶν ὤν, ὃς δ' — τυχών. At ἂν λ. non credo latere in Farn. et Vict., potius οὐδέ νιν s. οὐδαμοῦ λέξαι ut Soph. Ant. 183., Wex.

not. — Hermannus οὐδὲν ἂν λέξαι not. ad Vig. p. 755. dicit idem esse atque illud ap. Eurip. Suppl. 595. οὐδὲν λέγεις, *parvi momenti est*; quod mihi hoc loco non aptum videtur. Nam sic vertendo hoc οὐδὲν ἂν λέξαι cet., *is diceret vel dixerit nihil se prius fuisse: „nam qui antea exstitit victorem nactus periit"* apta non existeret sententia. Praeterea sic fit, ut μηδέν postulari posse videatur. Potest autem vulgata defendi addito vocabulo propter metrum ac λέξαι Infin. explicando *nihil commemoratu dignus* —. Judicium aliis permitto. Ζῆνα — ἐπινίκια κλάζων Bernh. W. S. p. 121. — Τὸν φρονεῖν βρ. — τῷ πάθει μ. θ. κ. ἔχειν: Sententia fere eadem v. 197. 198. Infinitivus ἔχειν additus in epexegesin, de quo genere dictum n. ad S. c. Th. v. 764. — θέντα, *faciendo, s. eo, quod constituit:* qui participii usus infra explicabitur: cf. Bernhard. W. S. p. 473. — Aliter autem Vossius:

Nicht auch Er, der vormals
Mächtig war, aufgebläht von keckem Trotz,
Nichts mir nähm' er ab; er war (?).
Auch der drauf erwuchs, den Obsieger fand er und erlag.

In reliquis consentit. Humboldtius Hermanni rationes probavit.

v. 148. sqq. Στάζει δ' ἔν θ' ὕπνῳ πρὸ καρδίας —: *namque stillat etiam in somno angor malorum memor pro animo s. ante cor, atque vel ad invitos venit prudentia; deorum ea haud dubie quidem clementia potenter sublimi transtra insidentium.* Possis ἦλθε, praecedente praes. στάζει, vertere: *venire solet* cll. v. 327., quod maxime fieri debet post ὡς, ὅτε ap. Hom.; et Soph. El. 26. ὥςπερ — ἀπώλεσεν — ἵστησιν. Alibi eodem sensu optat. aor. c. ἂν conj. cum Aor. simplici: v. 1114.; alibi cum Fut. Nam quae nullo tempore non accidunt ea pariter facta esse ac futura dixeris; sic fit, ut sint aoristus praesentis, aor. futuri, et aor. merus aeque significantes ea quae omni aetate subinde usu veniant. Omissum articulum ante σωφρονεῖν notat Herm. ad Vig. p. 703. Σέλμα σ. ἡμένων, ut Suppl. v. 83. ἥμενον ἄνω — ἑδράνων ἐφ' ἁγνῶν et v. 515. ἄνωθεν ἡμένου. — Apte confert Wellauer. Soph.

Aj. θοὸν εἰρεσίας ζυγὸν ἑζόμενον propter grammat. scil. rationem. Adde S. Oed. R. 2. τίνας ποθ' ἕδρας — θοάζετε. Eur. Phoen. 300. γονυπετεῖς ἕδρας προςπιτνῶ eodem modo explicanda quo Herc. F. 1214. τὸν θάσσοντα δυστήνους ἕδρας et Heracl. 50. al. cf. Bernh. l. l. p. 115. Idem Bernh. periodi sequentis rationem καὶ τόθ' — ψέγων, ubi nimis longe abesse apodosin exprobrant, explicat p. 451. Notandus eo nomine etiam Soph. Oed. C. 33. sqq. et alias. Similis locus infra v. 1046. sq. Οὔτινα defendi potest. Nihilominus praeferam οὔ τιν', *non quidquam*, *nihil*.

v. 151. συμπνέων vertunt, *congruens*, *cedens*, *se accomodans*. At vel sic id aptum non est. Verto locum ita: *et tum dux natu major navium Achaicarum vatem nequaquam vituperans incidentibus casibus consentientem quum navigandi impotentia, vasa exhauriente, gravaretur populus, e regione Chalcidis stationem habens in multistrepis Aulidis littoribus* —. Vulgo post συμπνέων punctum atque post τόποις comma ponitur. Etiam s. v. 157. (post Ἀργείων) et 161. (κατασχεῖν) pro puncto colon ponendum duxi. Ἀργείων correpta media. — Ceterum cretici, qui h. l. vulgo jambis et trochaeis succedere putantur, cur potius putandi sint trochaici catal., hic non exponam. Narrationis consecutio autem ἀνακόλουθος. Vid. vers. 162.

v. 165. 166. Μιαίνων — Ῥείθροις: his conjunctis certe in unum versibus scribi licet secundum MSS. παρθενοσφάγοις ῥεέθροις, etiam παρθενοσφάγοισι ῥείθροις.

v. 167. sqq. Πῶς λιπόναυς γένωμαι —: *quomodo derelictis navibus redeam auxiliis spoliatus! Nam sacrificium, quod ventorum* (contrarium) *impetum sedet, et virgineum quidem sanguinem nimia* (a ceteris scil. ducibus) *cupiditate desiderari jus fasque est?* (At deos nolo accusare) *nam* (ut verecunde loquar: Reis. Oed. C. XXXVI.) *bene eveniat*. Videtur hoc εὖ γὰρ εἴη, quamquam γὰρ multifariam usurpatur, magis Chori bene ominantis esse. Bene autem Reisigii mentem explicat Wex. n. ad S. Ant. 327. — Vulgo post θέμις colon ponitur, quod nescio, num hanc aliamque propter causam recte fiat. — Λιπόναυς,

nota apud Athenienses λιποναυσίας δίκη.*) — Quod ad numeros adtinet, observandum est eodem quo voces nomine memorabiles esse: nisi forte quis negat repetundis saepe iisdem versibus et metris fortius aut sensum aut cogitatum aliquod exprimi. Repetuntur hoc loco autem singulis quibusque strophis eadem cola metrica vel iidem versiculi bis aut ter; et stropha β′ et γ′ adeo sexies recurrit hic versiculus –́ ⏑ – ⏑ – ⏑ – (semel –́ ⏑ – (⏑) – ⏑ –). In str. δ′ bis – –́ ⏑ – ⏑ – ⏑ praeter hunc – –́ ⏑ – ⏑ –́ ⏑ –: bis ⏑ –́ ⏑ –, –́ ⏑ – ⏑ – –, qui item str. ε′ et ϛ′ ter repetitur. Str. ϛ′ ter ⏑ –́ ⏑ –, –́ ⏑ –, – ⏑ –. Atque versus strophae ε′ et ϛ′ fere iidem. Inde factum est, ut stropha ε′ vulgo usque ad v. 180. continuaretur. Quo indicio usus quum multa suaderent, ultimas strophas epodum facere singulasque versus inter singulas Chori personas distri-

*) Ὀργᾷ περιόργως, quae Bothio intolerabilia. Homer. μέγας μεγαλωστί. Supra v. 114. ἐδάη λαγοδαίτας (fortasse v. 113. δύο λήμασι δισσούς), S. c. Th. 7. πολὺς — πολυῤῥόθοις — Eum. 592. ἀνδροκτονοῦσα κατέκτανεν, 377. ἄτιμ' ἀτίεται — Pers. ἔταφεν ἔταφεν, αἴνως αἴνως infra, et αὐτὸς αὐτὸς cet. cet. Infinitus ejus generis dictionum numerus est: nam etiam illae ἔκραξ' ὡς ἔκραξε et μεγέθει μέγας et φεύγοντα (ἐκ)φυγεῖν, εὔφημον εὐφημουμένη, adeo ἄχη ὀδυρμῶν, δεσμῶν πέδαι huc pertinent, εὐδρακὴς λεύσσειν, δύςβατος περᾶν —, δρόμῳ θεῖν —, ἀλιαίσει πέρθειν et νόστον — ὥς κε νέηται, ἐν τῇ ἀληθείᾳ ἀληθῶς, nec minus latinorum *pugnam pugnare, occidione occidere*, alia. Quaeritur autem earum omnium dictionum qui sit fons communis et quae significatio. Et origo quidem posita est in simplicissimo illo et antiquissimo more notionem aliquam iteranda ac repetenda ea, qua haec significatur, voce intendendi et amplificandi, quo diutius adtentus animus ea retardetur. Quod ut clarius intelligatur, simplicis ac parum excultae linguae Hebraicae exemplum proponendum est. In qua nemo ignorat frequentissimam esse dupplicationem adjectivorum et numeralium, quam Graeci imitantur, etiam substantivorum (Engelh. ad Plat. Mem. p. 290): μέγας μεγάλων, μυρία μυρία, ἄναξ ἀνάκτων, alia apud ipsum Aeschylum. In eadem verborum repetitio aut ejusdem verbi formarum cumulatio usitatissima קָטוֹל קָטֹל יְפֵיפִית, יָפוּחַ יָפִיחַ, coll. gr. ἐλελίζειν, alia: Gesen. Lehrgeb. der hebr. Spr. §. 73., Ewald. Krit. Gramm. d. hebr. Spr. 195 sqq. Intenditur igitur hac vocum iteratione ac dupplicatione notionis vis augeturque significatio. Accuratius autem hoc exponere non licet. Conf. not. ad v. 998. — Bothius scribi jubet περιόργως.

distribuere studebam. At opera perdita intellexi consultius esse redire ad Hermanni distributionem. — Ἐπεὶ δ' —, apodosis est multis interjectis ἔτλα δ' οὖν. Quorum sic sibi oppositarum particularum ratio latet neminem. Ad orationis argumentum autem hoc adnotandum est, Agamemnonem imperatoris officio satisfacientem filiae imolitione sacra jura matrimonii humanitatisque et officia paterna laedere. Nam sacra ut apud nos Graecis conjugum liberorumque erant jura, sacra patris officia. Ritus immolandi hominis, adeo filiae unicae ad orientalium superstitiones ac religiones barbaras pertinet, Graecisque a sacris proprie abhorret. Quem Graecorum proavi in maritima Asiae minoris ora habitantes a Phoenicibus aut Caribus simul ac cetera Artemidis sacra accepere, et inviti quidem: quod hac Agamemnonis fabula omnique Pelopidarum historia docetur. Post priscos incultosque Deos imperio pulsos humanior per Jovem exstitit aetas, hominum dignitate invalescente ut in Prom. exponitur et supr. v. 143. significatur. Ea est igitur hujus fabulae origo. Et Aeschylus quidem ut Agamemnonem virilis officii necessitate ista ad hanc immolationem dicit h. l. adactum esse, sic eum ut patrem impie fecisse non dissimulat, eaque arte effecit heroem tragoedia dignum: Aristot. Poet. XII. 2. Verto locum sic: *postquam igitur necessitatis jugum subiit* (cogi se passus est), *mentem spirans in pejus mutatam, impiam, profanam: qua ex mentis mutatione ad quodlibet audendum in mortalibus promptus exstiterit: nam audaciam gignit impudens infelix prima noxa: sustinuit igitur mactator filiae fieri quo esset auxilium suscepti ad poenas ob raptam mulierem exsequendas belli, et sacrificium pro navibus factum.* Difficilis sane interpretatio verborum φρενὸς πνέων δυσσ. τροπ. —, τόθεν τὸ παντοτ. φρονεῖν μετέγνω = *mutationem animi spirans impiam — inde mutato consilio decrevit audacissimum facinus suscipere.* Longe aliter Elmsl. ὁ νοῦς scilicet βρ. μετ. φρ. τ. παντ.: *mortal men repent of their audaciousness.* Conferenda potius Casauboni ratio. Est vero h. l. μεταγιγνώσκειν, *mutato animo decernere,* cujus generis alia habet Heind.

n. ad Plat. Gorg. §. 105. et Bernhard. W. S. p. 368. Quod sequitur βροτοῖς, nisi a tota enunciatione τὸ παντότολμον φρονεῖν pendet, explicandum ut saepe Dativus apud tragicos aliosque scriptores, *inter homines*. *humano in genere*, ut βροτοῖς explicuimus in Corr. et Add. ad Sept. c. Theb. Sic supra v. 39. μαθοῦσι, et βροτοῖς ac θεοῖς, Eurip. Hipp. 90. 929. et fort. Soph. O. R. 991. ὑμὶν et σφῷν Soph. O. C. 342. 1435. Malim autem h. l. βρότοις ad antecedentia referri et, quum vulgo post μετέγνω oratio distinguatur, post βροτοῖς, quamvis invita antistr., interpungi. — Ἀρωγάν: Homerus: ὡς ἔμμεναι aut simpliciter ἔμμεναι, ut Il. IV, 141. v. 316. al. addere solet. Sed initia nudi Accusativi apud tragicos usitatissimi apud eundem Homerum. Sic θάνατον Il. IV. 155., cll. Il. IV. 173. 197. κλέος et πένθος, v. 266. ποινήν. — Tum λιτὰς — κληδόνας πατρ. — αἰῶνα παρθ. (sine τε, quod conjectura inseruerunt) παρ' οὐδὲν ἔθεντο: hanc phrasin nescio an illustrent Heindorf. ad Plat. Phaedr. p. 288, Wex. et al. ad S. Ant. 212, Schaef., Reis. et Elmsl. ad Soph. Oed. C. 278. et quos laudamus n. ad v. 183. 184., quamquam non plane idem agentes. — Βραβεῖς pro antiquiore βραβῆς (sine jot. subscript.) Flor. et Farn., quos libros in plurimis conspirare intellexi, et vulgo quidem correctionibus discrepantes a ceteris libris.

v. 180. sqq. Φράσεν δ' ἀόζοις πατὴρ —: *Jussit autem pater popas finitis precibus capellae instar super altare vestibus comprehensam strenue et audacter pronam attollere, orisque pulchri prohibere vocem familiae infaustam.* — Illud παντὶ θυμῷ num ad virginem προνωπῆ, an ad popas (ad λαβεῖν) pertineat dubitari licet. Equidem refero ad λαβεῖν, ut significet *audacter, forti animo*, collato loco Luc. dial. D. VIII. χρὴ καθικν. παντὶ τῷ θύμῳ —. al. Tum φυλακὰν κατασχεῖν propter additum φθόγγον ἀραῖον accipiendum sensu verbi φυλάττεσθαι, Med., aut φυλάττειν. Quo de idiotismo disseruere Schaef. Append. ad Demosth. T. II. p. 505, Reisig. ad Oed. C. p. 225, Stallb. ad Plat. Phileb. 177. al. Sed et in hujus idiotismi, si est idiotismus, explicatione V. D. sic versari soliti sunt, ut exem-

plorum copiam exhiberent ex omnibus promiscue scriptoribus collectam, ex quo ea fonte communi profecta sint non exponentes. Neque Bernhardius, in ceteris fortasse solus rectam explicationis *historico-philosophicae*, si sic dicere licet, viam ingressus meliorem iniit viam (l. l. p. 125), neque eam, quam iniit, ad finem usque persecutus est. Huc pertinent etiam Eur. Ion. 586. τοῦτο κἄμ' ἔχει πόθος al., huc fort. adeo Eur. Hipp. 1275. συμπ. βασιληΐδα τιμὰν — τῶνδε μόνα κρατύνεις al. cll. nota nostr. ad A. Sept. c. Th. v. 32., huc denique latinorum Terent. Adolph. IV. 4. 9. *id unus mihi indicium fecit*, al. not. n. supra ad v. 103.

v. 185. Βίᾳ χαλινῶν τ' —. Vulgo haec commate post οἴκοις posito cum antecedentibus arctius conjunguntur, quod, quamquam omnia haec continuo se excipientibus choreutarum vicissitudinibus cantata sunt, propter novae strophae initium duxi in colon mutandum esse, ut S. c. Th. 722. sqq. (vulg. v. 852. ἐπῳδ.) et alibi. Cf. infr. n. ad v. 1267. Quamquam nihil refert. Etiam versuum descriptionem vulgatam mendoso hoc loco mutare nolui. Verto: *Coacta et vi et mutum reddente frenorum robore purpurea vestimenta in terram profundens ad unumquemque sacrificantium misit ab ore misericordiae telum, spectandaque ut in tabulis* —. Χέουσα. Sic κατέχευεν πέπλον — Hom. Il. V. 734. — Quae sequuntur quum lacunosa esse antistropha doceat (nisi rectius ibi verba vulg. ἐπεὶ — ἔκλυσις existimantur interpolata) quid sibi velint aegre dixeris. Cantasse Iphigeniam (ἔμελψεν) saepe in conviviis patris, nisi vox τριτόσπονδον nos moneret moris antiqui, quo in tertia libatione aliquis paeana canere solebat, nec consentaneum esset nec h. l. satis dignum commemoratu. Comparata quidem haec Iphigeniae conditio cum priore ejus et cum *pictae* virginis haud displicet; at nexus: allocutura quidem videbatur voce quos e patris conviviis cognitos habuit graecos sacerdotes; at taciturna (ἀγνᾷ αὐδᾷ = favens lingua) a patre decretam sibi sortem amice est amplexa! Τριτόσπονδος εὔποτμος αἰών, felix sors (num ideo quod Dianae grata sacraque evasura erat?) tertiae libatio-

nis, vel inferiae, quorsum? Αὐδᾷ πατρὸς φίλου, nonne esset *jussu patris?* ἁγνὰ ἀταύρωτος, nonne Artemis? Melius igitur sic: — *quos cantando in conviviis patris saepe delectarat, dum virgo pura voce celebrabat genitoris aevum felicissimum, dum tertia fiebat libatio.* Et laudat Elmsl. comparatam h. l. praesentem Iphigeniae conditionem cum priore, quo patris vitam virgo mire honorabat atque exhilarabat (ἐτίμα), et recte idem temporis imperfecti vim cum hujus descriptionis consilio et arte conciliat. Bothius similiter, nisi quod et ob sensum et ob metrum εὐπότμων scripsit. Denique ὡς ἐν γραφαῖς potest ut ἐν γράφαις Eur. Poeniss. 129. (= „idealisch schön," ut nos, „wie gemalt"), non de vera pictura ut Eur. Troas. 682., Hipp. 1009., quamquam non nego Aeschylum posse respicere his pulcherrimas illas tabulas, quibus Atridarum res erant propositae: v. R. Rochett. Monum. ined. (Orest. s. P. II.), qui cum multa ejusmodi laudat et illustrat, tum hanc Iphigeniae immolationem picturis celebrat. Sed ejus interpretationem cum Aeschyli certe verbis non congruere facile demonstrari potest. Agamemno et βραβῆς et Iphigenia prorsus alias partes agunt ap. Aeschylum. Conferendus Cic. Orat. 22. Sed haec ab hoc loco aliena. Blomf. ὡς ἐν γραφαῖς silentii respectu potius quam formae dictum putat. Non male.

In antistropha v. 199. scriptura maxime variat, quod indicium esse solet interpolationum. Quapropter opinio in antist. glossemata latere (in Farn. om. τὸ δὲ προκλύειν) et Hermanni fort. ratio scribentis τὸ προκλύειν δ' ἤλυσιν προχαιρέτω, si quidem ex strophicis aptus sensus elici potest, vera putanda. Both. τὸ προκλύειν, ἡ λύσις, προχαιρέτω: „praescire autem quae sit solutio, valeto." Nos aliam rationem tentantes ex ἐπὶ s. ἐπεὶ repetamus ἐπεὶ οὔ πω sive εἴπερ οὔ πω. Similiter versatus est Schützius. Etiam προχαιρέτω dubiae est significationis et auctoritatis. Vulgatae autem hic sensus: *quae inde facta, neque vidi neque dico* (h. e. mactationem ipsam narrare nolo). *Calchantis vaticinia autem haud irrita sunt: atque jure fit ut mala perpessis cognitio rerum futurarum contingat, vel, Iustitia ap-*

pendit mala passis id ut rerum casum noverint futurarum; sed nolo ego ea antea audire quippe quum non fiat liberatio. Τὰ δ' ἔνϑεν: Soph. Oed. C. 476. τὸ δ' ἔνϑεν. — Apte a sensu, minus a metro, scriberetur sic: Δίκα — ἐπιῤῥέπει· τὸ μέλλον δὲ προκλύειν —. Tum facile appareret τὸ μέλλον subjectum esse verborum τορὸν γὰρ ἥξει σύνορϑρον αὐγαῖς scribendorum pro vulg. αὔταις (al. αὐταῖς) hoc sensu: simul *cum matutinis diei radiis*: in quibus tamen σύναρϑρον poni haud malim quam σύνορϑρον. — De εἴπερ οὔ πω γένοιτ' ἄν, ne dupplicem soloecismum videantur redolere, et nihil et multa dicenda sunt (de εἰ ἄν c. Opt. v. n. ad v. 765.; de εἰ οὐ Herm. Vig. p. 833); Blomfield., qui ἐπεὶ οὐ γένοιτ' ἄν minus soloece scripsit, nihil adnotavit quam hoc in Gloss.: sensus est: qui merita passi sunt, eventum discunt; futura vero sciscitari, quando quidem horum nullum est effugium, valeat: (est enim ante diem gemere) quippe evenient liquida et consentanea vaticiniis. Scilicet ὅ τι μόρσιμον, τὸ γένοιτ' ἄν (Suppl. 1045)." Mihi satis h. l. videtur laudasse Hermann. ad Viger. p. 833—835. Confer. infra vers. 765, 1126. — Vossius longe aliter: —

> *Dieweil im tischreichen Saal die Jungfrau*
> *Des Vaters dreifach geweihtes Loos*
> *Oft froh mit Gesang gefeiert* cet.

Humb.: *weil — sie oft im Männergemach des Vaters*
versammelt einst weilten. Fromm ehrte dann
ihres Vaters hoch — beglückt Loos (?) *aus kindlicher*
Brust Stimme sie nicht ergrimmet (?).

v. 202. sqq. Πέλοιτο δ' οὖν — εὖ πρᾶξις, al. εὔπραξις, quod dubito an correctionem sapit. Eur. Hippol. 196. οὐκ ἀπόδειξις, et quae ibi adnotavit exempla Monkius addenda iis, quae dat Bernh. W. S. p. 338. pariter quamquam dubia, et tolerabiliora in Euripide τἀπὶ τούτοισι (post haec): Suppl. 200. τῶν δ' τἀπὶ τάδε. — ὡς ϑέλει —: *sicut cupimus nos senes proceres, cognatum Archivae terrae solitarium praesidium.* Sic Schol. multis recentiorum interpretum dissentientibus, sed meliora non proferentibus.

Voss.: *So wünscht, die Hausfreundschaft hier, die Apia's*
Land schirmt, allein als Schutzwehr. —

Sic γῆς ἄνακτες, χώρας ἄνακτες, γᾶς πρόμοι Chorus ap. Soph. Oed. T. 911. et Reis. ad O. C. 827 et 880. — Sed Humboldt.: *wie wünscht, die nah uns hier steht Apia's*
Land schirmend, allein beherrschend.

v. 207. ἄρσενος θρόνου. De θρόνος et θρόνοι differentibus quae disputat Reisig. n. ad Oed. Col. p. 244., ea paucis, opinor, probantur. Poëseos certe non est sua ejusmodi legibus adstringere.

v. 210. οὐ σιγώσῃ φθόνος: *neque tamen tacenti* (tibi) *invidia*. Similiter Latini: *absit invidia*, al. Similiter οὐδεὶς φθόνος, *nulla existit invidia, salva gratia* interdum et *lubenti animo*. — Ceterum cantu euphemistico functus Chorus qua decebat reverentia accedit ad Clytaemnestram sacris repressa voce functam verbis Ἥκω σεβίζων cet.

v. 213. Πεύσῃ δὲ χάρμα μεῖζον ἐλπίδος κλύειν: *majus spe audies gaudium, majus quam auditurum esse sperasti*. Notus in vulgus hic usus Infinitivi (κλύειν additi ad πεύσῃ).

v. 215. Πῶς φῄς (invito Buttmanno Blomf. φής); πέφευγε τοὔπος ἐξ ἀπιστίας: *effugit verbum, adeo incredibile*. Vide Spanhemiana.

v. 218. Εὖ γὰρ φρονοῦντως ὄμμα σου κατηγορεῖ: *te esse benevolum oculus tuus demonstrat*. Κατηγορεῖν τινός τι (etiam κατά τινος) proprie dicitur, et vulgo in malam partem accipitur. Infra 917. sic κατολολύζειν si vulgatam probas constructionem. Vide Spanhemiana.

v. 219. Τί γὰρ τὸ πιστόν ἐστι —; Ex responso apparet Chorum interrogasse Clytaemnestram num haberet certius indicium; non interrogavit autem, quale hoc esset. Quare scribendum putare possis τί γάρ; τὸ πιστὸν ἔστι τῶνδέ σοι τέκμαρ;

Nicht wahr, ein sichres Zeichen dessen hast du doch?

Alii vero, de recte addito ad haec articulo dubitantes scripserunt τί γάρ; τὸ πιστόν ἐστι —; Sed bene, hujus loci memor, de hoc interrogationis genere disputat Bernhard. W. S. p. 324, 325.

v. 220. 221. Ἔστιν; τί δ' οὐχί; Posterius hoc in-

terrogationis signum post θεοῦ poni licet. Versu seq. pro σέβεις conjecit, nescio quis σὺ φῄς; Verum non eget exemplorum demonstratione, σέβειν dici latiori significatione solere. —

v. 222. sqq. Οὐ δόξαν ἂν λαβ. βριζ. φρενός: *visum gravatae dormientisque mentis non ego acceperim pro certo signo, non probaverim.* Λαμβάνειν, accipere omen, probare, eique fidem habere. — Ἀλλ' ἦ σ' ἐπίανέν τις ἄπτερος φάτις; cf. Spanhemiana. Ἐπίανεν (f. ἐπίηνεν), Blomfieldius c. aliis censet ducendum a πιαίνω, quod nisi etiam infra 1436 hoc verbum sic positum legeretur, vix assentirer. Ἐπιαίνω alibi quidam non legitur, nedum ἐπῖανεν Aor.; nisi forte ἐπίαινεν legendum iota producto ob Augmentum. Compositi haec h. l. vis esse debet ut haec verti possint: *animum tuum jam credulum et spe laetum accedens rumor inflammavit.* Passivi ἰαίνεσθαι usus Homericus notissimus. Activum Hymn. Cer. 430: πολλὰ μάλ' ἀλλήλων κραδίην καὶ θυμὸν ἴαινον. Cf. not. ad v. 377. ubi eadem sententia Chori, et v. 482 sqq.

v. 225. sqq. De ratione Genitivi ποίου χρόνου et v. 229. Accus. τόδε τάχυς non opus est disputare aut Grammaticos laudare. Neque eo pertinet, quod Pauw. et Glasg. ἀγγελῶν scribunt.

v. 231. sqq. μέγαν δὲ πανόν. Auctor Rhesi πανούς, quod vocabulum etiam Soph. ap. Phot. Eurip. Alcmen. 13.: cf. Spanhemiana. Aeschyli hunc locum laudat Athen. XV. p. 701. F. — Deinde vulgo ἐξεδέξατο Ὑπερτελής τε, πόντον ὥστε νωτίσαι, Ἰσχὺς πορευτοῦ λαμπάδος πρὸς ἡδονὴν Πεύκη, τὸ χρυσ. —; in quibus multa menda latere Elmslejus judicat. Et primum verbum finitum desideratur, atque ἐγένετο h. l. durior ellipsis. Quare jam Blomfield. conjecit ὑπερτελεῖ, quod aliis probatur. Idem scribi vult ἰσχὺν, quod cum ὥστε νωτίσαι conjungatur, quia alius nominativus sequitur. Verum est autem quod notat idem Emsl. in Rev., nec νωτίζειν, nec πρὸς ἡδονὴν dici solere eo sensu, quem hic locus requirit; quamquam si ὑπερτελεῖ (*superat*) scribitur, paullulum expeditior locus faciliorque oppositio (πρὸς ἡδονὴν) πεύκη. Alia ratio est expediendi loci ea, qua in

vulgatis tantummodo πεύκη mutatur. Pro quo si πεύκης scribis, id cum πρὸς ἡδονὴν conjungendum vertendumque: *ad modum laeti nuntii, facis.* Praeterea Elmsl. conj. προςήνοτεν pro πρὸς ἡδονήν. Both. πορ. πρ. ἡδ. *lucis quae grate atque optato proficiscitur:* Prom. 481., Eur. Med. 771., Iph. Aul. 1022. Cf. πρὸς χάριν, S. Ant. 30. Phil. 1156., Eur. Med. 625. At Codd. discrepant modo in ὑπερτελής. Mihi cum πεύκη more Aesch. explicationis causa verbis quae antecedunt obscuris videatur subjici, tum vulgata sic servari possent poëtam patemus hos Nominativos tanquam pendentes ideo h. l. conjunxisse, quo *continuarum* facium seriei imago quaedam adumbraretur. Vide Not. n. ad v. 150. sqq. et 243. et Pors. ad Phoen. 663, νωτίσαι tuentem. Hesych. ἐνώτισεν· τὰ νῶτα περιεσκέπασεν.

v. 236. Μακίστου σκοπαῖς Ὁ δ' οὔτι μέλλων —. quaeritur quo ὁ δὲ pertineat: nam ad σκοπὸν quod lateat in σκοπαῖς aegre referes; citiusque sane ad Macistum montem, personae vices sustinentem, ut fit apud poëtas. Cf. Spanhem. N. ad v. 294. et 297.

v. 243. sqq. Σθένουσα — μαυρουμένη — ὑπερθοροῦσα facilius procedunt quidem; sed ad idem Aeschyleae dictionis genus pertinent, de quo dictum n. ad v. 231. 150. Inde etiam illa Pers. 480. (v. not. n. ad v. 445).

v. 251. sqq. Ὤτρυνε θεσμὸν μὴ χαρίζεσθαι πυρός. Correxerunt V. D. μοι χαρ. aut νιν χαρ., etiam μὴ χατίζεσθαι. Et facilis sane emendatio μοι χαρ.: *mihi largiri lignorum accensorum struem;* vel, ut alii volunt, *jussum ignem.* At quomodo in his expeditis μὴ pro μοι exstiterit, non explicaveris. Retinenda igitur vulgata quam sic interpretor ut μὴ χαρίζεσθαι sit *non parcere.* Amat enim Aeschylus dictionis λιτότητα quam vocant. Sic S. c. Th. πόλεμον μὴ καπηλεύειν. Sequ. versu ἀφθόνῳ μένει eodem spectat.

v. 253. sqq. Φλογὸς μέγαν πώγωνα — φλέγουσαν. Femininum φλέγουσαν referendum ad φλογὸς (μεγ. πωγ.), periphrasin facis = φλογὸς facientia, ut supra v. 111. λαγίναν γένναν — βλαβέντα cf. Eum. 49, et Infinit. ὑπερβάλλειν sic accipiendus ut pendeat a πέμπουσι, eo modo

qui declaratur locis a Reisig. C. C. in S. O. C. v. 533. allatis. Alii fort. *tam magnum, ut superaret etiam Saronici freti conspicuum promontorium fulgore.* Durior autem haec junctura; et emendatio, si qua opus, difficilis est. Vulg. κάτοπτρον πρῶνα non defenditur iis quae attulit Bernh. IV. S. p. 50; quamquam alio modo stabiliri posse non despero. Interea Canteri emendationem praefero. Deinde quod vulgo legitur εἶτ' ἔσκηψεν, εἶτ' ἀφίκετο retinuit Wellauerus, εἶτα cum vi quadam repetitum videtur ad exprimendam laetitiam, inquiens, quod nuntius jam ad eam pervenerat stationem, quae Atridarum aedibus proxima erat.

v. 257. Hinc incipit memorabilis illa lacuna in Med., Guelph., Ald., Rob., Turn., foliorum MSS. integrorum interitu effecta, quam supplevit ex Cod. suo Victorius.

v. 258. Φάος τόδ' οὐκ ἄπαππον interpretantur lucem ab Idaea exortam, progenitam. At vide Spanbemiana. — V. sq. Τοιοίδ' ἕτοιμοι — νόμοι leges haud fallaces, sed certae alia aliam excipiente face eventuque probatae.

v. 266. ὡς λέγοις πάλιν: *Quia continenter his verbis delectari voluerim; igitur iterum dicere velis.* Alii emendando οἷς vel οὓς λέγεις, πάλιν languidam reddunt orationem, quum haec extremo eo loco collocata videantur claudicare.

v. 269. ἐγχέας legendum cum Cantero; ἐκχέας Farn. et Vict.: nam quod Wellauerus interpretatur *acetum et oleum si ex duobus effuderis in unum vas*, hoc is facit invitis verbis. Deinde v. sq. οὐ φίλω conj. non prorsus quidem satisfacit legentibus. At Aeschylum dixisse διχοστατοῦντ' ἂν οὐ φίλως, quin imo more suo eum sic dixisse, Wellauero non assentior. Supra 194. φίλως ἐτίμα: cf. infra 1348. Versus sequentes laudat Elmslejus n. in Heracl. Eurip. v. 833.

v. 273. sqq. Οἱ μὲν — 'Ανδρῶν κασ. τε καὶ φυταλμίων, παῖδες γερόντων — *cecidere et circa virorum consanguineorum parentiumque, et infantes circa senium corpora.* Sensus pervertitur commate post φυταλμίων deleto et φυταλμίων ad γερόντων relato. Reisigius Oed. Col.

p. XLIX. vertit: „filii super parentes, parentes super filios strati, pueri super senes."

v. 277. sqq. Τοὺς — πόνος Νῆστις πρὸς ἀρίστοισιν ὧν ἔχει πόλις οὐδὲν ἐν μέρει τεκμήριον. Πόνος νῆστις et similia (v. 154. 828. 1388.), ἐκ μάχης (post bellum: cf. S. Ant. 153. n. Wex.) non egent explicatione — ὧν ἔχει πόλις videntur otiosa nisi eo referuntur sequentia πρὸς οὐδὲν ἐν μέρει τεκμ., „quaecunque in urbe inventa sunt, promiscue, nulla distributione instituta," „stellt sie nach keinem nur mit ihrer Wechselfolge entstehenden Wahrzeichen," Bernhard. W. S. p. 460. Conf. infra v. 1330. Animadvertendum puto Aeschylum rei describendae vivida imagine animo obversante incensum orationem rei accomodare, et in descriptione maxime quidem pugnarum gestarum urbiumque captarum; id quod in Pers. et Sept. c. Th. exempla docent locorum sane constructionum perturbatione et grammatica quadam confusione notabilium.

v. 283. ὡς δυςδαίμονες: si ad antecedentia referuntur, haec ferri possunt. Memorabile autem quot locis ὡς corruptum videatur, ut fort. οἱ δυςδαίμονες aut ... ὡς, δυςδαίμονες, „die Unglücklichen!"— Alioquin: ut plebs egena.

v. 285. Εἰ δ' εὐσεβοῦσι —: *si pie colunt deos urbis praesides occupatae terrae, deorumque delubra, certe non quum antea ceperint vice versa capiantur. Cavendum autem ne qua cupiditas prius invadat exercitum ut cupiant quae non decet, lucri studio capti: opus eos est enim ad felicem reditum in patriam etiam alterum diauli spatium decurrere.* Recte Hermann. n. ad Vig. p. 815. οὐκ ἂν γ' ἑλόντες αὖθις ἀνθάλοιεν ἄν, prius ἂν dicit non pertinere ad ἑλόντες, sed ad οὐκ αὖθις: *non facile vicissim victores vinci poterunt.* Idem de ἄν γε ibd. p. 825. Mihi vero hoc γε in his similibus ironice dictum videtur, ut alibi ante ἂν positum et in dictionibus quidem qualis καλῶς γ' ἄν. Est autem illud omnino animadvertendum, per totum Agamemnonem solere Clytaemnestrae orationem acerbitatem magnam ironiamque spirare. Cf. not. n. ad v. 1292 sq. Agitatur enim regina filiae mactatae doloribus Agamemnone, caedis auctore praesente redin-

tegralis. De ἄν et γε conjunctis vide Soph. Ant. 747., Od. C. 977., Eur. Med. 500. 582. — Ceterum ἀνϑάλοιεν pro vulg. αὖ ϑάνοιεν, Stanleji egregia est emendatio, quam necessariam esse neges si Clyt. pectori caedem molienti haec quasi excidisse statueris. — Observes vero etiam, haec esse dicta in eam sententiam, quae summa est dramatis, quo quasi speculo qui divinae Justitiae rectas rationes humanarum rerum exitus comprobet, cernitur.

v. 292. Vulgo Θεοῖς δ' ἂν ἀμπλάκητος εἰ μ.: *in deos quum nefas admiserit, si exercitus redierit, vigil vindex clades eorum, qui perierunt, fiet, nisi mala recentia eveniant* (s. c. Th. 1025. ἄγος δὲ καὶ ϑανὼν κεκτήσεται ϑεῶν πατρώων —). Sed praestare opinor c. Vict. scribi Θ. δ' ἀναμπλ.: *deorum poenae ut non obnoxius redeat exerc.* —, aut post ϑεοῖς δ' ἂν commate interpungi, eaque vocabula ad apodosin referri. Particulae ἂν tum bis positae ratio neminem latet; Wellaueri ἂν εἰ μόλοι barbarum sonat. — Blomfieldii rationes h. l. silentio praeterire licet. Ἀμπλάκητος est h. l. ἁμαρτῶν, Elmsl. consentiente. Cf. Hom. Od. IV. 808. ϑεοῖς ἀλιτήμενός ἐστιν.

v. 296. Infinitivus additus ἰδεῖν ut Rhes. 379. σκύμνον ἔϑρεψαν πολίαρχον ἰδεῖν, al.; videsis Reisig. n. ad Oed. C. vers. 70. et 538.

v. 297. Πολλῶν γὰρ ἐσϑλῶν τὴν ὄνησιν εἰλόμην. Verte: *pro multis bonis hunc capiebam fructum:* quamquam sic aoristus (εἰλόμην) cujus vim Hermannus n. ad Vig. et Matth. et Bernhard. et alii satis exposuerunt, non plene redditur. Neque Genitivi (πολλῶν ἐυϑλῶν) significatio fugit quemquam (Bernh. W. S. p. 178. et 381.).

v. 298. Dixerat antea Clytaemnestra τοιαῦτα τοι γυναικὸς ἐξ ἐμοῦ κλύοις: *haec dicta a me quamquam muliere accipere velis,* respondetque Chorus: *o mulier, secundum virum prudentem verecunde dixisti,* quo tendat reginae exacerbatae in Agamemnonem vindictaeque cupidine inflammatae oratio non intelligens. Imo ad Diis grates agendas pro prospero expeditionis Trojanae eventu, de quo jam certior factus est, pergit. — Χάρις γὰρ — *non contemnendum enim laborum praemium partum est.*

v. 302. Ὦ Ζεῦ βασιλεῦ —. Hos versus anapaesticos inter Chori personas distribuendos esse apparet statim ex ultima brevi in κτεάτειρα et hiatu in ejusdem versus fine. At antistrophica esse haec non magis liquet quam illa v. 40—103. Et Reisigio dicenti v. 302—305. proodum, 305—308. stropham, reliquis antistropham contineri assentiri non possum, quia versus 301 brevior est dipodia, quam nemo suppleverit. Invocatur Ζεὺς βασιλεὺς, post parenthesin (— πανολώτου,) autem Ζεὺς ξένιος. Quod sequitur ἥτε — ad Νύξ relatum, id non minus ad Jovem pertinet; ut supra v. 41. μέγας ἀντίδικος ad Menelaum et Agamemnonem referebamus. — Μέγα δουλείας Γάγγαμον ἄτης πανολώτου: dupplex Genitivus uni voci additus, ut ap. Homer. IV. 84. Ζεὺς, ὅστ' ἀνθρώπων ταμίης πολέμοιο τέτυκται. Bernh. W. S. p. 162. Exempla adjuncti adeo genitivi objectivi et subjectivi infra afferentur. Hic sufficit citasse latina Caes. B. G. 1. 30. *pro veteribus Helvetiorum injuriis populi Romani.* Cf. interprett. not. ad h. l.

v. 309. sqq. Δία τοι — continuatur quodammodo instituta v. 302. Ὦ Ζεῦ β. constructio, quare punctum fine v. 338. in colon mutavi. — Τὸν τάδε πράξαντ' — τείνοντα —. Exeunt quibusdam locis participia propriam sibi vim vicesque adjectivorum vel substantivorum sustinent (Wex. ad Ant. 239. Infr. 489.). Mutem autem τείνοντα in τείναντα, non tam propter Blomfieldium dicentem: *τείνοντα esset, qui cum olim tetendit et adhuc tendit,* neque propter Stallbaumii praecepta docentis, *Graecos hanc sibi legem sanxisse, ut ea ponerent tempora participiorum, quibus re per tempus finitum expressa opus futurum videretur,* quae Graserus retractavit, quam ideo quod hic participium sensu Ablativi Gerundiorum latinorum usurpatum est, tumque non minus praes. partic., usurpatum quam, sensu postulante ut h. l., temporum congruentia a Graecis observata esse mihi videtur. Sic supra v. 147. τὸν ὀδώσαντα — θέντα. Sed v. n. ad v. 544. Habet deinde τείναντα *exempl. Aur.*, cui in plerisque non minorem quam Cod. Farnesiano fidem habeo. Discernenda autem quam maxime in Spanhemianis not. *Aur.* (qua Au-

rati conjecturae sane egregiae et a Stanlejo compilatae significantur) ab illa nota, qua veras Codicum lectiones, raro glossas aut lectiones emendationesque marginales MSS. significari cognovi. — ὅπως ἂν — μήϑ' ὑπὲρ ἄστρων βέλος ἠλίϑιον σκήψειεν: Vossius:

Daſs nicht vor dem Maſs. und nicht jenseits
Er den Pfeil abschnellte vergeblich.

Both. conjungens ἄστρων βέλος *fulmen* ὑπὲρ adverbii locum tenere putat (cll. Xen. M. 1. 3. 6., Eur. Hipp. 531. οὔτ' ἄστρων ὑπέρτερον βέλος). Sic lat. *supra* adv. turbas excitavit ut Sall. Cat. 111. 3. ubi cf. Kritz. Verum etiam dictioni ὑπὲρ ἄστρων βέλος ἠλιϑ. σκήπτειν similem apud Pindarum me legere memini, sed nescio locum. Conferas autem Boeckh. not. ad Ol. I. 111. sqq., XIII, 90. et Pyth. 1. 44. Βέλος de fulmine dictum illustrat Spanh. n. ad 5. c. Th. 519. Deinde ὅπως ἂν — σκήψειεν (de spondeo in paroem. v. Herm. Metr. p. 294.) non in dubitationem vocandum. Significat autem ὅπως ἂν (et ἵνα ἂν) c. Optat. non consilium aut finem, sed cogitationem, *quomodo* et *quo loco,* od. „wie es wohl am besten geschehen möchte od. könnte." At instituta cogitatio de eo, qui aut qua via aliquid optime fieri posset, aut qui aliquid futurum esset ab ejusdem qui aliquid fecit consilio utique non multum differt. Differunt autem ea de re sententiae Virorum D. mirum quantum. Et nota sunt in vulgus quae dixerunt post Heind. ad Plat. Phaedr. p. 198. Hermannus et Reisigius nuperque Astius (n. ad Plat. Polit.). Blomfieldius autem ad h. l. adnotat, ὅπως ἂν optativo non solere praeponi nisi quando significant *quo maxime modo;* hoc loco: *qui arcum tetendit eo modo quo potissimum* etc.; quam interpretationem probat Elmslejus in Censura, citans Pind. Ol. VII. 75. ὡς ἂν — κτίσαιεν, Soph. Aj. 1221. ὅπως προσείποιμ' ἂν, Eur. Iph. A. 171. ὡς κατίδοιμ' ἂν, et defendens s. Oed. C. 425. a Blomfieldii emendatione sane infelici cll. 405. ubi ἵνα ἂν κρατοῖς et Eur. Hel. 146. ὅπη ἂν στείλαιμι, cet.

v. 314. sqq. Vulgo scribunt: Διὸς πλαγὰν ἔχουσιν εἰπεῖν,
Πάρεστι τοῦτο γ' ἐξιχνεῦσαι.

Mendum sentiens Blomfieldius post ἔχουσιν interpunxit, quo parum profecit. Est vero ἔχειν sensu gladiatorio dictum (Donat. n. ad Ter. I. 1. 55): *a Jove hanc sibi plagam inflictam esse facile illis eam qui habent intellectu. Jupiter perfecit ut constituit. Negabat aliquis deos dignari respicere eos, si qui rerum sanctarum decus calcent; at ille quidem impius. Apparuit id enim per familiam inertium* (ἀτολμήντων), *qui, aedibus divitiarum copia nimis redundantibus, bellicam spirabant atrocitatem praeter jus et fas.* At Blomf.: πέφανται δ' ἔκγονος cet. *refer ad atheum, qui ex eorum genere dicitur, qui impiam vim respirant.* Et in Gloss. refert ad Diagoram Melium; laudatque eas rationes Elmslejus: quibus consentire non possum. Pertinent haec autem ad speciem divinae humanarum rerum administrationis, quae poëtae animo hanc fabulam scribenti obversabatur, explicandam ac caeci fati opinionem tollendam. Difficilia vulg. πέφανται δ' ἐγγόνους ἀτολμήτων Ἄρη πνεόντων vide quomodo Scholiastes explicet. Alii ἐγγόνοις ἀτόλμητον Ἀ. scribunt vertuntque: „innotuere dii posteris *(Priami)* bellum, quod suscipere nefas erat, ultra id quod justum erat spirantium, quum aedes nimia felicitate ac divitiarum copia affluerent." — Recte a sensu, nescio an non a metro, ἀτόλμητον scribitur, quam Stanleji conjecturam, si quidem Stanleji est conjectura, *Ex. Aur.* confirmari video. Ἄτολμος sicut ἀτόλμητος, *non audendus, nefarius*: Choeph. v. 630. Falso Ἄρη aliquis cum prisca voce ἀρή Suppl. 77. comparavit. — Ibidem μεῖζον' pro μεῖζον cum Schol.

v. 321. ἔστω δ' ἀπήμαντον ὥστε κἀπαρκεῖν εὖ πραπίδων λαχόντι scripsimus. Vulgò λαχόντα, rectius Ex. Aur. λαχόντι: *esto* (vel potius *sit:* nam Imperat. pro Optat., ut Suppl. 656. 662. 666. cet. Sic λύοι fere imperat. infra v. 780.) *securitas posita etiam in prudentia et praesidii affatim.* Tum vero ὥστε omnino redundat post ἔστω sicut Eur. Hippol. 703. ἀλλ' ἔστι κἀκ τῶνδ' ὥστε σωθῆναι. Id saepius multo apud Sophoclem, et post verbum εἶναι quidem, quam apud ceteros tragicos fieri cognovi: Phil. 656. Ἆρ' ἐστὶν ὥστε κἀγγύθεν θέαν λαβεῖν; Electr. 1454. Πάρεστ'

ἄρ' ἡμιν ὥστε κάμφανῆ μαθεῖν, cet., quibus locis cum hoc Aeschyleo etiam aliam similitudinem intercedere vides. Cf. Aesch. Eum. 197 et 223, et Monk. not. ad Eur. Hipp. 1323. Schaef. ad S. Oed. C. 1350. B., infra v. 1182. Nibilominus hoc loco, maxime propter antecedentia ὑπὲρ τὸ βέλτιστον puto latere mendam, et ὑπὲρ ex ὑπέρφευ antecedente exortum esse, ut sic sit scribendum: τὸ βέλτιστον ἔστω κἀπήμαντον ὥστε κἀπαρκεῖν —: „sit autem nimia illa domorum abundantia innoxia, ut etiam contentus sit possessor bona mente praeditus." Pind. Ol. v. 23. An ὑπέρ ϑ' ὅ βέλτιστον? — Both.: „volo rem non esse attritam; ita ut negotiis suis gerendis sufficiat vir sanae mentis." Imo: ut suff. viro —.

v. 322. οὐ γάρ ἐστιν ἔπαλξις —:

Humboldt.: *Denn es wehret der Reichthum*
Wenn des Frevelnden Fufs, satt
Dikes hohen Altar entweiht,
nicht den Sturz der Vernichtung.

Voss.: *Denn nicht bietet der Reichthum Bollwerk ihm, der in Sattheit schwang*
Die Ferse zum Hochaltar Dikes, Schutz vor Vernichtung.

Ἔπαλξις πλούτου — Genitivus subjectivus: Soph. Oed. C. γένους ἐπάρκεσιν (cf. Reisig. not.), Hom. Il. IV. 137., Aeschyl. Suppl. 84. ῥῦμα δαιμόνων: quae se vicissim illustrant. — Sententiae caedem similiterque declaratae in Solon. Eleg. ιγ'. ed. Bach.

v. 324. sqq. Βιᾶται δ' ἁ τάλαινα Πειϑὼ —: *Vehementer urget autem infausta Fiducia, filia consiliatrix Noxae intolerabilis: remedium omne autem irritum.* Num Πειϑὼ et Ἄτη h. l. an numina sint, ut majusculis scribantur, dubitari adhuc potest. — Vict., Glasg., Blomf. post ἄφερτος commate distinguunt; et Schützius post παμμάταιον punctum delevit ut cohaererent ἄκος δὲ παμμάταιον οὐκ ἐκρύφϑη. Ceterum veterem scripturam πᾶμμάταιον, quod est πᾶν μάταιον licet retinere.

v. 327. sqq. *Nummi autem adulterini instar attritu et commixtione niger fit, qui justus habitus est, postquam puer volucrem aviculum persecutus civitati intolerabile detrimentum intulit.* Conjectura μελαμπαγοῦς (pro

μελαμπαγής) haud absurda: *nummi — nigrefacti manifestus, convictus existit.* Alii sic exponunt: „ut aes adulterinum frictione et commixtione nigrum se prodit, ita niger apparet judicio subjectus; nam Helenam sibi sic studuit acquirere, ut puer avem volucrem persequitur, quum civitati calamitatem insuperabilem attulerit." Διώκει παῖς — pro ὡς δ. π. —; quod brevius fortiusque comparationum genus dramaticis familiare recte illustrat Bernh. W. S. p. 333, et illud proverbium Stallb. ad Plat. Euthyphr. p. 21.

v. 332. Τὸν δ' ἐπίστροφον τ. Subjectum est θεὸς (ex οὔτις θεῶν anteced. repetendum) = *talibus rebus proclivem e medio tollit Deus.* Sic Latini *is, hic* pro *talis*: Rupert. Comment. in Liv. II. 6. Atque de sumendo affirmativo ex antecedente negativo (τὶς seu πᾶς ex οὔτις θεῶν) vid. interprett. not. ad S. Aj 481., Oed. R. 236., Oed. C., Heind. ad Gorg. §. 29., Bernh. l. l. p. 458.; cll. Heind. ad Horat. Sat. I. 1. 3.

v. 332. sqq. Subjectum loci est ἡ γύνη, repetendum ex ultima voce antecedentis antistrophae. *Ea* igitur *civibus suis reliquit bellum parandum et Ilio affert dotis loco exilium, quum exiisset subito per portas nefaria ausa. Quod cognoscentes multi conquesti sunt de pernicioso Helenae virorum alienorum studio. (Ille adest silens inhonoratis et nullis opprobriis corripiens et .... amissis suavissimus). Cui vero ejus mari abductae spectrum apparebit* — (δόξει). Hoc δόξει quum omnino mutari in δοκεῖ non liceat (atque nemo non novit Futurorum multiplicem usum vel ex Antig. 361. ὑπάξεται, aut Homer. Il. IV. 131. λέξεται. Od. IV. 208. ἐπικλώσει), tum vers. 337. sq. πολλοὶ δ' ἔστενον — προφῆται arguunt, haec certe esse ipsa verba vatum, non Cassandrae, aut Heleni, sed senum qui longae vitae casibus et usu de praesentium rerum eventu edocti, et morum alienorum gnari et natura sua nil nisi mala ventura suspicantur. Et congruunt quidem cum Homerica descriptione illa πάρεστ' ἀλοίδορος —: Il. III. 140—160 et sqq., cf. infr. v. 585. sqq. et Eurip. Helen. v. 625. sqq. Sed difficillimi hujus loci ad singula priusquam accuratius excutienda

cutienda pergimus, de numeris in universum hoc adnotare volumus, errare eos nobis videri, qui dochmios, antispastos et bacchios hos versus esse volunt, a quibus tota hujus narrationis indoles abhorreat, quae ne creticos quidem admittat. Praeter dactylos per totum cantum maxime frequentatur jamborum cum trochaicis compositorum genus, quod existebat repressa a voce jambica thesi, supplenda ac recompensanda per lyrae accentum, hoc ⏑–(⏑)–, ––⏑–(⏓), Aeschylo familiarissimum. De Sophocleis loquitur Elmsl. n. Oed. C. v. 699., idem de Euripideis ad Heracl. 780.

Vulgo sic v. 337. πολὺ δ' ἔστενον τόδ' ἐννέποντες δόμων προφῆται, quae verba ad exemplum Aurati refingenda putavi. Tum longe difficiliora haec vulgo v. 240.: πάρεστι σιγᾶς ἄτιμος, ἀλοίδορος, ἄδιστος, ἀφεμένων, ἰδεῖν. Aur. ἀφεμένοις sensu metroque nibilominus pessumdato, ac graviorem medelam postulante. Suspicor autem ad eos hunc locum pertinere, ubi sint vocabula ex altera linea in proximam alteram delata, sive id sit factum propter consuetudinem verba lineis superinponendi, cujus generis exemplum Reisigius in Conject. p. 148. notavit, sive ideo, quod scribae oculus propter vicinitatem scripturaeque similitudinem aberravit; ut Eur. Suppl. v. 644. ἔτι inde profectum esse potest, et Bacch. 485. γυναικῶν ὅδ' ἔφυ λεαίνας δὲ τινος, mutandum in γυναικῶν ἔφυ· λεαίνας ὅδε τινὸς, aliaque quae tractavit Hermannus Op. III. p. 98. sqq. De Emend. p. transpon. verborum. Confirmant eam autem conjecturam egregie Scholiastae verba, ἀφεμένων ἡμῶν τῆς σιγῆς cet., congruentesque propemodum numeri, quamquam propter dubia antistrophica incerti, qui ut ex asse sibi respondeant, si opus videbitur, facili opera efficietur. Vid. not. ad antistr. Quomodo alii locum lacunosum interpretentur, exemplum est Vossius:

Und statt der Mitgift bringend Leid gen Ilios
Entschlüpft eilfertig sie durch das Thor
Verwegnes wagend. Und es erseufzten laut
Verkündend das nun, die Hausgenährten:

— — — — —

Er steht verstummt, ein entehrter
Doch ohne Schmäh'n, giervoll, das süſse Weib zu schaun.

Cogitabam ego quoque Genitivum ἀφεμένων et ἰδεῖν sic accipi debere, ut Eurip. Med. 1396. φιλίου χρῄζω στόματος προσπτύξασθαι aut Hippol. ἔραμαι ἀμφιτόμου λόγχας διαμοιρᾶσαι (quos locos addi velim adnotationi nostrae ad Sept. c. Th. 638. sq.); sed illorum locorum ratio alia. Vide igitur Bernh. W. S. p. 481. Nolo autem aliorum explicationes refellere aut meam pluribus declarare. Nam quum antecedant φιλάνορες στίβοι, de hoc mihi satis persuasum est, Menelaum h. l. intelligi. Igitur vide anne probabilis videatur Tafelii ratio sic (in progr. acad. Tub.) disputantis: „Ingeniosissime Musgravius legit σιγάς *(tacitus)*, quam vocem in lexicis non obviam tum amplectemur, quum fuerit exemplis comprobata. Interim lege παρέστι σῖγά τ' (i. e. πάρεστί τε σῖγα), quod eundem sensum fundit. — Sequentia (ἄτιμος — ἰδεῖν) antecedentis σιγάς (σῖγα) interpretamentum esse, usus Aeschyleus probabile facit. Prodiit quidam *silens*, i. e. *ea non dicens*, *quae dicere poterat.* Erat is ἄτιμος. Interpretes significationem hujus vocis vulgarem, s. passivam, tenent, ut sit: *honore privatus, dedecore affectus*, sc. Menelaus, quem Paris, Helenae raptor, ignominia affecerat. Ita ἄτιμος loci subjectum erit, reliquae voces praedicata. Verum sensu contextus nostri ignominia quis affectus graece dici vix potest ἄτιμος. Accedit, quod Atheniensibus passiva nudaque vox ἄτιμος sensum politicum habere solebat. Tentemus aliam viam. Sequentia adjectiva (ἀλοίδ. etc.) activi sensum habent. Quid? si idem in voce ἄτιμος suspicemur, ut sit: *non puniens, notans, reprehendens.* Τιμᾷν saltem et τιμὴ hanc significationem habent, cll. Schneid. Lex. gr. vv. — Deinde idem ille *conviciis* (alios) *non proscindebat*, erat ἀλοίδορος; idemque ΆΔΙΣΤΟΣ *(dulcissimus, amoenissimus)*. Vidimus doctorum in ultimam vocem conjecturas. Nos lenissimam suademus hanc: ἌΛΙΣΤΟΣ *(non precans)*. Ab hoc adjectivo ut ab antecedentibus pendet ἀφεμένων, deleto post ἄλιστος commate. Jam ἀφεμένων est quibusdam: *abductorum, amissorum* (i. e. Helenae). Quod dubium nobis cum Blomf. Nondum enim grammatici canonem suum de medio aor. II. pro aor. passivo (Matth. ausf. gr. Gramm. ed.

II. p. 935 sq.) satis confirmarunt. Absonus quoque molestusque pluralis ἀφεμένων de una Helena, quae statim singulari numero ὑπερκοντία dicitur. Hinc ἀφεμένων ut alias erit: *eorum, qui* (mulierem) *dimiserant*. Nimirum domus regiae ministri amicive (forsan chorus) Helenam non custodiverant, evadere cum adultero siverant. Ob id timeri poterat regis ira in horum primo incuriam erumpens, exspectari deinde poterat, fore ut rex post iram significatam ad persequendos adulteros vel jussu, vel precibus quosdam incitaret. Horum neutrum evenit. *Nec notavit suos, conviciisve petiit, nec ad preces postea descendit.* Et admiremur in his sensuum affectuumque ordinem ac decursum elegantissimum. Primo loco Noster utitur voce miti ἄτιμος, sequitur fortior ἀλοίδορος. Postremo redit lene praedicatum, ἄλιστος. Nimirum a summo affectuum fervore haud raro nec opinato quidam ad molliores sensus descendunt. — Unum hoc addimus. Temere quidam subjectum totius loci Menelaum esse posse negarunt, nimirum immemores, antecedere στίβοι φιλάνορες, et sequi πόθῳ δ' etc." — Praeterea Casauboni, cum Scholiasta fere congruentis interpretatio, imprimis consideranda. Germanicae versionis periculum nostrum hoc est:

Sie liefs den Stadtwohnern Schildträger-Tummeln und Speergedräng' und Schiffsvölker-Kriegsbewaffnung.
Und bringend statt der Mitgift Troja's Untergang
Durch's Thor eilfertig ist sie hinaus Verwegnes wagend.
Vielfach seufzten drob das Haus so anredend seine Seher:
O weh, o weh, Haus! o Haus und Herrscher drin!
O weh, du Bett, und du Spur der Manneshuld!
Der steht da stumm bei der Schmachvoll'n, nicht scheltend sie,
. . . . Gar sanft den Schuld'gen anzuschau'n.
Dem Gram nach ihr über'm Meer
Scheint ihr Abbild im Haus zu walten.
Schöngeformter Statü'n Liebreize widern dem Mann an.
Denn vom blicklosen Schattenbild
Weg fleucht ganz Aphrodite.
In Traumgestalt aber gramzeugend treten auf Wahnbilder, trugvolle Lust gewährend.

Similiter cecinit Hallerus noster carmine in obitum Marianae. Both. in repetita edit. propter antistr. conjecit: Πάρεστι σῖγ' ἐς

[illegible] φιλάνορας), ἀλ., ἄδιστος, ἀφεμένων (ὄντων τῶν [illegible] τῶν φιλανόρων) ἰδεῖν: adstat Menelaus silens inho[illegible], sine convicio suavissimusque adspectu cum inter[illegible] ac neglecta sint vestigia (?)." — Pergit Vossius:

Vor Gram, daſs Meerflut sie trennt,
Schattengleich bald erscheint der Hausherr.
Jedes lieblichen Standbilds
Wohlgestalt ist verhaſst ihm.
Nur ihr eigner Blick ihm fehlt,
Hin ist ganz Aphrodita.

Helena absente quid passurus sit Menelaus vaticinantes scenes poëta facit. Quapropter ut de conj. ἄναξιν (p. ἀνάσσειν) taceam, ἀνδρί cum oppositionis vi sub finem collocatum (cf. Stallb. ad Plat. Phileb. p. 90); estque fortasse punctum post ἄναξιν seu ἀνάσσειν in comma mutandum, fortasse etiam εὐμόρφων τε scribendum. Sic: *desiderio Menelai instar phasmatis ea domi dominabitur, seu, desideranti merito abreptae trans mare imago sola domibus dominari videbitur, eidemque ejus statuarum erit gratia infesta: nam oculis deficientibus omnis perit Venus:* cll. Eurip. Hec. 442., Orest. 1387, et de Helenae oris gratia Hom. Il. III. 140 sqq. Legitur autem Ex. Aur. ἄναξε, quod nescio an ἄναξιν est, Agamemnoni et Menelao vel toti regiae familiae, unde alius existit loci sensus idemque fort. clarior aptiorque. Humboldtius desparatum locum interpretatur:

Er stehet stumm, die entflohen
vergessend nie (?),
nicht ehrend, scheltend nicht, zu schaun.
Ersehnt noch herrscht, scheint es, im
Haus, als Geist, dort die Meerentführte.
Reiz nachahmender Bilder
ist dem Manne verhaſst,
weil in Blickes Entbehrung kalt
jede Liebe dahin welkt.

Both. Menelaum desiderio intabescentem spectrum h. l. dici putat. — De vocis ἀχηνία etymologia nihil constat. Emper. conj. ἀγληνίαις.

v. 345. sqq. Ὀνειρόφαντοι δὲ —: Menelao in somniis inanem voluptatem phasma Helenae praebet, cet. — Δόξαι

Hermannus recte in δόκαι mutandum putat; nisi ἔνωσιν facit haec syllaba, ut v. 340. (ἄλοι)δο(ρος); certe ambiguum de his syllabis mihi judicium videtur, quum vera horum numerorum indoles parum cognitam perspectamque habeamus aliis alia docentibus et musicae quae fuerint partes omnibus ignaris. — εὖτ' ἂν — δοκῶν, — ut postea v. 449. constructione subito mutata; cf. Lobeck. n. ad Soph. Aj. 882., Herm. ad eund. 179. et Seidl. ad Eur. Electr. 533., Matth. Gr. §. 556, 2. — διὰ χερῶν βέβακεν: Eurip. Hippol. v. 829. de mortua repente Phaedra ὄρνις γὰρ ὥς τις χερῶν ἄφαντος. Deinde οὐ μεθύστερον πτεροῖς ὀπαδοῖς vix salvo sensu. In Ex. Aur. πτεροστὶς ὀπαδός: unde ego: πτεροῦσσ' ὀπαδός. Vulgatam Blomfield. sic interpretatur: alis quae somni vias comitantur, i. e. quum somnus abit, avolant etiam somnia." Οὐ μεθ'. = simul.

v. 349. sqq. Τὰ μὲν κατ' οἴκους ἐφ' ἑστίας ἄχη. Stanlejus ἐφεστίους conjecit, conjecturamque alii probarunt, me quidem non consentiente. Bamb. κατ' οἴκους: *in patria*. Deinde Aurati ὑπεβλητώτερα (i. e. f. ὑπερβλατώτερα) vestigia alius adjectivi, fortasse ab ὑπερβάλλω ducti continet, ut ὑπερβολώτερα secundum Theognidis ὑπερβολάδην. Praeferas id vulgatae lectioni. Hesychius quidem ὑπέρβατον· ὑπερβαινόμενον.

v. 351. sqq. Τὸ πᾶν δ'. Conjecturis nostris efficiuntur hi numeri, minus quidem probabiles:

⏑ — ⏑ — ⏑ ⏑ — | ⏑̄ |, ⏑ — ⏑̄ —, — — ⏑ — ⏑ — ⏑̆.

Quid sit πένθεια τλησικάρδιος equidem nescio. Probavi igitur, quod glossa Farn. τὴν καρδίαν τήκουσα postulat, Aurati τηξικάρδιος, cui simile τηξιμελὴς al. Vertunt τλησικ., *luctus patiens* (πένθεια?). Ejusdem δόμοις v. sq. sive conjecturam sive scripturam MSS. minus probo. Vulgata sic verto: *Propter undique a Graecia simul profectos luctus animi patientis in domibus cujusque cernitur: multa enim vero pungunt animos: quos enim quis miserit, novit; pro viris autem arma et cinis in cujusque aedes redeunt. Mars enim, qui corpora cum auro commutat, qui libram tenet in hastarum pugna, combustum Ilio amicis mittit graviter affligens ramentum lacrimabile cineris pro viro,*

implens urnas eo bene posito. Gemunt autem laudantes hunc quidem quam sciens pugnae fuerit, illum autem, quod in acie honeste ceciderit per alterius uxorem. Haec nescio quis clam exprobrat, invidiosus autem dolor subrepit duces Atridas. Illi enim formosi quidem et honorati illic circum muros sepulcra Trojanae terrae habent, hostilis vero terra sepulcra habentes abscondit. —

v. 553. ἦπαρ, cf. Monk. n. ad Eurip. Hipp. 1070., Heind. Hor. Sat. I. 9. 66.

v. 354. Οὓς μὲν γὰρ — ἔπεμψεν οἶδεν: propter sensum metrumque necessarium παρέπεμψ' οὐκ εἶδεν arripui. Nam etiamsi τις vulgatis addideris (quod propter anteced. et seq. ἑκάστου δομ. equidem non desidero), tamen vix jejunius quidquam dici potest quam quod vulgatis istis continetur. Παρέπ., Both.; conf. S. Phil. 1376., Xen. Cyrop. 4. 20.

v. 356. sqq. Ὁ χρυσαμοιβὸς δ' Ἄρης σωμάτων — „Mars cadaverum pretio aurum commutans —, libram tenens non qua aurum penset, sed proelii sortem decernat," recte interpretantur; — is igitur πυρωθὲν ἐξ Ἰλ. non auri particulas (ψῆγμα), sed cineris amicis remittit, acerbum ab Ilio combustum ramentum cineris, viri loco redeuntis, implens urnas (non naves). Plane similiter dicit Sophocles Electr. 1116—1141.; cf. Eurip. Suppl. 1127., Hom. Il. H. 333. sqq. Quid Aurati ἀντήνοχος pro ἀντήνορος sibi velit, non video. Est ἀντήνωρ interpretandum ut supra ἀντίφερνος φθορά et προβουλόπαις et Choeph. αἰνοπάτηρ, h. e. dissolvendum est in elementa sua, ἀντὶ ἀνδρός, ut v. 780. πρόδουλος; v. 957. πρόπυργοι θυσίαι: *pro turribus factae.* Ejusdem εὐθέτους recepi tum propter sensum, tum quod ς facile propter sequentem vocem poterat excidere. In eodem versu primum constructio verbo finito vacans ὡς μάχης ἴδρις observanda, cujus exstant exempla multa; sed locus Prom. 474. καὶ σαυτὸν οὐκ ἔχεις Εὑρεῖν ὁποίοις φαρμάκοις ἰάσιμος huic omnium simillimus est. Vide explicat. Bernh. l. l. p. 330. Deinde ἄνδρα τὸν μὲν — τὸν δὲ falso accipiunt, qui contendunt cum Oed. C. 1649. ἐξαπείδομεν τὸν ἄνδρα τὸν μὲν οὐδαμοῦ παρόντ' ἔτι, ἄνακτα δ' —,

sive cum locis ubi vulgaris constructio οἱ ἄνθρωποι, οἱ μὲν— οἱ δὲ—. Confert autem Voss. Cur. Aesch. p. 18, Aristoph. 842. κήρυκα πέμψον τὸν μὲν εἰς θεοὺς ἄνω, ἕτερον δ' ἄνωθεν laudatus ab Wellauero. Denique summam vim habet διαὶ γυναικός, *mulieris causa*, al. *culpa*. V. v. 1239.

v. 361. sqq. Φθονερὸν δ' ὑπ' ἄλγος—: *invidiosus infestusque Atridis belli in vindictam suscepti auctoribus dolor subrepit.* Οἱ δ' αὐτοῦ—: vulgata lectio contra ria sermonis, qui est de Atridis, perpetuitati. Conjicio igitur scriptum fuisse sic — 'Ατρείδαις οὐκ αὐτοῦ περὶ τ. θ. 'I. εὔμορφως κατέχουσιν. Tum pro ἐχθρὰ δ' ἔχοντας clarius Auratus — ἑλόντας, nisi mavis ad ἔχοντας supplere ἐχθρὰν, s. αὐτοῦ π. τ. θῆκας (eos, qui ibi sepulturam habent), ut γῆ ad ἐχθρὰ repetendum sit. Cf. S. c. Th. 736. χθόνα ναίειν διαπήλας ὅποσαν ἂν καὶ φθιμένοις κατεχεῖν. ell. 916. ἔχουσιν, quo cum loco cf. S. Oed. C. 789 et 790. Constat autem, et in Not. ad S. c. Th. expositum, quantum veteris fecerint calamitatem in externa hostilique terra sepeliri.

v. 364. sqq. *Gravis civium praedicatio infesta irataque, populique imprecationis solvet debitum, vel, popularis imprecationis tributum pendet.* Observandum, poëtam lenire his accusationibus criminationibusque civium Agamemnonis caedis, quasi justae, atrocitatem. — Μένει δ' ἀκοῦσαι τί μου μέριμνα νυκτήρεφες, Voss.: „**Mein Herz erbebt ahnungsvoll zu hören Nachtgrauliches.**" Μένει cum Infinitivo, ut Pers. 804. οὗ σφιν κακῶν ὕψιστ' ἐπαμμένει παθεῖν. Soph. Aj. 641. οἵαν σε μένει πυθέσθαι παιδὸς δύσφορον ἄταν et Eur. Phoen. 230. Κασταλίας ὕδωρ ἐπιμένει με κόμας ἐμὰς δεῦσαι. Alius generis sunt illa in Prom. ἀλλά μοι τόδ' ἐμμένοι καὶ μήποτ' ἐκτακείη, de quibus infra dicetur. His autem addo hoc, me in v. 364—365. mendum latere suspicari. Nam ad τίνει supplendum esse Agamemnonem, non temere crediderim, et Blomf., ego vero, inquit, sic interpretor, ἀστῶν φάτις σὺν κότῳ τίνει χρέος ἀρᾶς δημοκράντου: „rumor popularis cum indignatione idem fere valet ac solennis imprecatio ab urbe facta". At δημοκράντου δ' in MSS.! = rumor perniciosus est et (nam)

aequiparat vim publicae civium imprecationis. — Num δημοκράντοις? De dirarum efficacia multa in S. c. Th. leguntur, ut v. 951—970.

v. 366. sqq. Κελαιναὶ δ'οὖν. — *(Eorum, qui multos occiderunt, ut Agamemno, vindices dii non immemores), sed tum nigrae Erinnyes tandem eum, qui praeter fas fortunatus est, adverso vitae cursu reddunt obscurum atque in tenebris versanti nulla salus. Cum magna enim ira laudari grave est; injicitur enim oculis a Jove fulmen.* — δ' οὖν et sensus et numeri postulant. [f. ἄϊστον, nisi mavis ἄφαντον, S. c. Th. 866. pro (εἰς) ἀφανῆ cll. Spanhem.]. — βάλλεται γὰρ ὄσσοις διόθεν κεραυνός num recte verterim dubito. Sin emendatione, quod nolim poëticam vim sentiens maxime Dativi (non pro ὑπὸ c. Gen.), egent, simplicissima sane est ὄσσαις Both. congruensque cum antecedentibus: quamquam etiam conjectura περίσσοις pro γὰρ ὄσσοις memoratu non indigna. Potius ὄσσοι sunt Jovis ipsius (non ut ὄμμα positum in Soph. Aj. 140 cll. Reis. ad Oed. C. v. 720, 863.): quo intuente modo fulmen decidit in nimium laudatos.

v. 370. Κρίνω ut τίω Ch. 620. *malo, praefero.*

v. 372. Πυρὸς δ' ὑπ. εὐαγγ. In hac epodo idem observari licet quod in antecedentibus observatum est. Nam numerorum inest responsio, non versuum, quamquam fere congruunt versus quoque 372, 376 et 377:

⏓ — ⏑ —, — ⏑ — ⏑ — ⏑ —, — ⏑ — ⏑ — ⏓ —

deficientibus autem nonnullis versui 372. Subjungitur versui 372 et 376 troch. catalexis — ⏑ — ⏑ — ⏑ —. Versus 374 et 375 trimetri jamb.; item 379 et 380 subjecta (tertium) eadem catalexi. Sunt ea membra a singulis chori partibus (III) cantata.

v. 373. sqq. Pro vulg. ἐτητύμως cum Aurato scripsi ἐτήτυμος. Deinde Wellauerus post οἶδεν commate posito scripsit ἦ τοι (pro ἤτοι) θεῖόν ἐστιν μὴ ψύθος; interpretatus: „an vero recte fama illa obtineat, an non mendacium sit divinitus missum, quis est qui sciat?" Notum ἦ in interrogatione conjecturam proferens. Minus notum ibi μή: cf. Herm. n. ad Vig. p. 810. Quamquam etiam ἤτοι — ἦ

Graeci dicunt (ἤτοι θεῖόν ἐστιν ἢ ψ.) ut Aeschylus infra v. 554. ἤτοι τις ἐξέκλεψεν ἢ 'ξῃτήσατο, 684. ἤτοι κέαντες ἢ τεμόντες: cf. Matth. Gr. p. 1254. Quid θεῖον ψ. h. l. sibi velit, cognoscitur ex veterum opinionibus, ex quibus fluxit ap. Homerum (ut Od. 1. 282.) aliosque dictio φήμη seu ὄσσα Διὸς s. Διόθεν s. θεοῦ: cf. interpr. ad Soph. Aj. 998. 'Οξεῖα γάρ σου βάξις ὡς θεοῦ τινός.

v. 375. sqq. Τίς ὧδε παιδνός — καμεῖν. Post ὅδε, οἷος, οὗτος — ὧδε; οὕτω, τοιοῦτο cet. Infinitiv. neminem quidem offendit (Eur. Phoeniss. 383. οὕτω γὰρ ἤρξατ' ἄνομα μὲν τεκεῖν ἐμέ Valcken. corrigendum censebat). Sed impeditior ratio locorum, ubi post demonstrativum aut positum aut omissum sequitur Infinitivus, quo de genere fortasse etiam S. c. Th. 736. ὅποσαν καὶ φθιμένοις κατέχειν, nisi hic Infin. est epexegeticus. Nostro autem loco non a solo ὧδε verborum junctura pendet. Tum πυρωθέντα ἔπειτα καμεῖν: post participium δὲ, εἶτα, ἔπειτα, οὕτω positum multas multis locis genuit conjecturas: cf. Spanhem. not. ad h. l. Solum ἔπειθ' ap. Auratum scrupulum injicit. Sensus verborum autem concinit iis quae adnotavimus ad v. 219. sqq.

v. 378. sqq. Γυναικὸς αἰχμᾷ πρέπει —: Vide emendationes in Spanhemii notis. (Both. *mulieris bello*). Necessarias nullas putamus, ne ἀκμᾷ quidem: nam confer. Choeph. v. 620. sqq. ἐπεὶ δ' — Τίω δ' ἄθερμ. — γυναικείαν ἀτυλ. αἰχμάν —: *quandoquidem crudelium facinorum excitavi memoriam, maxime profecto gravate nunc recordor infelicissimum conjugium ab aedibus averruncandum mulierisque dolose excogitatas insidias in maritum armigerum, in maritum hostibus terribilem gravitate sua; honoro (malo) vero focum cruore non tepefactum, a muliebri audacia non temeratum:* quo loco haec respiciuntur. — Πιθανὸς: Hermann. Op. 111. p. 51. „*qui* πιθανὸς *novo significatu positum queritur, videat quid faciat Agamemnonis versu* 494". Πιθανὸς *credulus*, Heindorf. n. ad Plat. Parmen. p. 133., B. Schützius vertit ὁ θῆλυς ὅρος *opinio mulieris ad persuadendum accomodata*. Ὅρος num sit *opinio, narratio,* an θῆλυς ὅρος idem

quod ἡ γυνὴ (ut supra lepus λαγίνη γέννα v. 110.) dubito. Cf. v. 949. — Humboldt.:

Und verführerischer sich verbreiten Weibergerüchte leicht
Sich verkündend schnell; doch verschwindend schnell
Erstirbt auch wieder weibgepriesner Ruhm.

Voss.: *(In Weibesobmacht geziemts*
Bevor es eintrifft zu preisen froh Geschick).
Leichtgläubig empfängt man Fraunbescheid, der heran sich schwingt
Wie gefittiget, aber auch wie im Flug entschwebt vom Weib
Ausgerufne Sag' in Nichts.

Sententia repetita v. 484. sq.

v. 381. sqq. Haec Wellauerus putat Chorago tribuenda esse, quod, quia Clytaemnestra per totam hanc scenam non loquitur, non videat ad quem illud σοι v. 388. referendum sit, nisi ad Clytaemnestram, et quod Chorus propter eum quem in theatro obtinebat locum, procul advenientes primas conspicere solebat. Consentit Bothius. Equidem nihil mutaverim. Fortasse Clytaemnestra speculatum paullulum a scena abierat, reditque subsequente praecone, quem Choro, de reditus veritate dubitanti, quique ipsi muliebrem credulitatem exprobraverat in antecedentibus, veri nuntii testem erat provocatura: quae est verborum ejus τάχ' εἰσόμεσθα — summa, in quibus illud σοι ad Chorum pertinere quisque videt. Eadem quod per totam scenam non iterum loquatur, causa sita in turbato caedemque machinante ejus animo, qui eum nec quiete sermones caedere nec aliquantisper loco eodem permanere patiebatur. Abit ea igitur a scena reditque subito, animi motus acerbis dicteriis prodens. — v. 383. εἴτ' οὖν ἀληθεῖς εἴτ' ὄνειρ. — φρένας acerbe Choro dicta. Etiam vocula οὖν eo pertinet; quae ejus vis aliis locis ut v. 371. 678. minus aperta quidem est, aliis autem apertior, ut v. 499. Eur. Ion. 1345.

v. 386. μαρτυρεῖ δέ μοι κάσις πηλοῦ ξύνουρος —. Quomodo pulvis testari Clytaemnestrae posset, nuntium advenientem verbis spem confirmaturum esse, hoc nisi constet aliunde exspectatione et desiderio flagrantes mulieres vel inanibus rebus spem sibi confirmari pati, etiam magis

mirari possimus. Exemplo ipsius Clytaemnestrae filia Electra est apud Aeschylum in Choeph. et ap. Soph. in Electra. Praeterea etiam in his aliquid acerbitatis inest, quod *fumo ignis*, cujus testimonio Chorus reginae antea dixerat nolle se fidem habere, regina *pulverem*, κάσιν πηλοῦ, a nuntio adveniente excitatum, opponit: immo ex animi acerbitate fluxisse haec, in qua haerent interpretes, dictio putanda est; inde et quod μοι opponitur illud σοι, h. e. tibi, qui me ignis signo temere credere arguis. Conferenda autem sunt quae leguntur S. c. Th. v. 80. Αἰθέρια κόνις με πείθει φανεῖσ', ἄναυδος σαφὴς ἔτυμος ἄγγελος et v. 415. λιγνὺν μέλαιναν αἰόλην πυρὸς κάσιν. Procedit autem pulvis cum venjente.

v. 390. Ἀλλ' ἢ τὸ χαίρειν μᾶλλον ἐκβάξει λέγων —. Hujus aposioposeos causam esse Hermannus n. ad Vig. p. 370. dicit, quod verebatur Clytaemnestra aliquid ut impium aut male ominatum dicere de nuntio: *Volebat*, inquit, *dicere: sed aut laetandi causam afferet, aut dolendi.* Mihi autem videtur pronuntiatura fuisse: aut etiam majorem laetitiam aut hanc certe afferet; (contrarium autem eloqui nolo).

v. 396. sqq. Δεκάτῳ φέγγει τῷδ' ἔτους („im zehnten Jahreslichte," Voss.) dictum, ut S. c. Th. προθύμους κατ-αρὰς Οἰδιπόδα, h. e. per enallagen, quam dicunt, cujus innumera quidem apud utriusque linguae poëtas exempla sunt, sed ad unam ea normam non revocanda. Cf. not. ad v. 74. 53. al. Correxit cum aliis Both. δεκάτου.

v. 399. Μεθέξειν φιλτάτου τάφου μέρος, ut Eur. Suppl. 1080. μετέλαχες τύχας Οἰδιπόδα μέρος, et Iph. Taur. 1310. μέτεστιν ὑμῖν τῶν πεπραγμένων μέρος. Both. confert Soph. Oed. C. 1386. ἀκερδῆ χάριν μετάσχοιμί πως.

v. 403. ἦλθες ἀνάρσιος, Margo Askewiana ἦσθ', quod confirmari sequente ἴσθι assentior Blomfieldio. Both. conj. ἄρσιος, *commodus*. De sententia verborum seqq. et de ea deorum appellatione bene disputat Spanhemius. Erant autem eorum, qui hic invocantur, deorum statuae haud dubie in theatro collocatae. Neque non ibi conspiciebantur μέλαθρα βασιλέων cet. v. 410. 411.

v. 404. ἴσθι σωτὴρ — v. not. ad v. 435. et cf. 1438.

Omissum particip. verbi substantivi magis offendit. S. c. Th. 358., S. O. Col. 966. cll. Brunck. n. ad 1260.

v. 411. Σεμνοί τε θᾶκοι —. Vide num huc pertineant Hom. Od. III. 407. ξεστοῖσι λίθοισιν, οἵ οἱ ἔσαν προπάροιθε θυράων ὑψηλάων, vel 11. 14. ἕζετο δ' ἐν πατρὸς θώκῳ — cll. Suppl. 25. — χθόνιοι θῆκας κατέχοντες —. Qui Supplicum locus Argivorum numinum commemoratione memorabilis, sed, etiamsi illud ὧν ad χώραν referatur, obscurus.

v. 412. V. φαιδροῖσι τοῖσιδ' ὄμμασι, *deorum*, Blomf. inquit, ἀντηλίων *praesentiam significat, idemque opponi videtur* τῷ πάλαι. Both. *hisce*, quibus me excipitis. Mihi nec haec vulgatae interpretatio satisfacit nec haec ut sit *nunc*, aut haec: rite (κοσμῷ) excipite regem benevolis *hisce*, h. e. quales mei sunt, oculis (: nam hisce oculis vulgo est oculis meis). Aurati ἤ — δώμασι ἦ φαιδροῦς ἰδόντες (ὄμμασι) glossa aut conjectura est. Inde Stanlejus φαιδροῦς ἰδόντες ὄμμασι repetiit, pro suisque venditavit, more suo. Minus placet etiam φαιδροῖσι τοῖς ἐν δώμασι. Inde igitur si quae conj. in vulgatorum locum suffeceris, excusationem habebunt; quamquam haud diffiteor in vulgata lectione aperta deprehendi vestigia festivi ingenii, quod statim declarabimus huic praeconi ab Aeschyli tributum esse.

v. 416. Καὶ γὰρ οὖν πρέπει Τρ. κατασκ.: „denn es ziemt sich ja doch, da er cet.", sive: „denn es ist nun doch einmal so schicklich —". Quod nec Vossius nec Humboldtius expressunt vertendo. Sic οὐ γὰρ οὖν Soph. Oed. C. 980. et Herod. IX. 96. — Διὸς μάκελλα, Suidas v. μάκελλα.

v. 419. Βωμοὶ δ' ἄϊστοι — ἱδρύματα: Pers. 811. βωμοὶ δ' ἄϊστοι δαιμόνων θ' ἱδρύματα. Hinc illae lacrymae! — σπέρμα, *proles.*

v. 424. sq. Πάρις γὰρ οὔτε συντελὴς πόλις Ἐξεύχεται —. Constat quidem negationem (ut εἴτε) in altero membro omissum reperiri multis locis, et negationem quidem Choeph. 292., Soph. Aj. 239. 760., Oed. Col. 1553., Philoct. 770., Eur. Troad. 481., Pind. Pyth. X. 46; quod

genus etiam Tacito frequentatum, *seu* non minus saepe quam cum Livio et Sallustio poëtisque alteram interrogandi particulam *(ne, utrum, num)* omittenti (A. I. 6, 3. II. 17, 4. al.). Sed hoc loco inde durum aliquid exoritur. Ἐξεύχεται rectius Schütz.: „kann sich, darf sich rühmen," quam Voss.: „rühmt sich," aut Humb.: „Denn Paris nicht, nicht seine Stadt Erheben über ihre Leiden mehr die That." Cf. 389. οὐ γάρ ποτ' ηὔχουν, „ich konnte mir nicht denken je wieder cet." Similia alias dabo. — *Neque Paris neque culpae affinis urbs gloriari poterunt id quod fecerint, eo quod passi sint, majus esse* (Soph. Oed. C. 439. ἐμάνθανον μείζω κολαστὴν τῶν πρὶν ἡμαρτημένων). *Plectendus enim ille poena rapinae furtique et praedam amisit et funditus perditam cum tota regione paternam demessuit domum. Duplicem enim delictorum poenam luerunt Priamidae.* Sunt istae jactationes gloriosi militis victoris.

v. 427. sq. Τοῦ ῥυσίου θ' ἥμαρτε. Quomodo Helena τὸ ῥύσιον vocari possit, non patet; nisi forte spectare haec credis ad Trojani belli causam principem, quam illustrat Herodotus initio historiarum et Lycophron in Cassandra, cll. infra not. ad v. 916. Scholiastae interpretationem Spanhemius recte ineptam dicit. Num οὐ ῥυσίου ἥμαρτε nec mulcta caruit, non mansit immunis? Si ῥύσιον, ut ait Passovius in Lex., Hom. Iliad. Λ. 674. simpliciter *furtum* significet, id etiam h. l. significare possit. At eo quoque loco de rebus repetundis sermo est: ῥύσι' ἐλαυνόμενος, *praedam agit, qua suum damnum resarciat.* Vide autem Spanhemiana, quibus et illa διπλᾶ ἁμάρτια illustrantur, et Reisig. ad Soph. Oed. C. v. 854. Both.: *praeda excidit.* — Αὐτόχθονον πατρῷον — δόμον, nisi mendosum est, videtur significare αὐτῇ τῇ χθονί, secundum superiora v. 418. κατείργασται πέδον. Sin scribis αὐτοχθόνων, sunt αὐτόχθονες v. seq. Πριαμίδαι. Minus placet Blomfieldii αὐτόχθον' ὄν. Succurrunt autem legenti αὐτόχθονον πατρῷον δόμον etiam haec: πυκνόπτεροι ἀηδόνες Soph. Oed. C. v. 17. (supra ὕπνου ἀντίμολπον ἄκος), εὐπατέρειαν αὐλὰν Eur. Hipp. 68., πατροκτόνου χερὸς Iph. T. 1068, Phoeniss.

1565. πόδα τυφλόπου, partim illustrata ab Elmsl. n. ad S. O. C. v. 718. et Reisig. Comm. Crit. p. 296. Διπλᾶ — θἀμάρτια: Blomf. τὰ ἀμάρτια, *pretium peccati*, sec. Schol., quam ei interpretationem terminatio in ea stabilire videtur. Pers. 674. δίδυμα ἀμάρτια. Alias non invenitur. Hoc autem loco si quis διπλᾶ in διπλῆ mutandum censeat, non repugnem.

v. 431. Χαίρω, *gaudeo* —. Ecce hilarem lepidumque! Sententiam bene explicat Spanhemius. Recte etiam Schützius: *(salveo), nec jam mori, si dii jubeant, detrecto*. Cf. 442. et 1378., Choeph. 438 cll. Hom. Od. VII. 224., Eur. Or. 1114. El. 282.

Tum Chorus: *patriae telluris amor* (sic) *te afflixit* (interrogationis signum post ἐγύμνασεν melius abest).

Praeco: *adeo ut gaudium (reditus) lacrimas oculis eliciat*. — Cf. Eur. Or. 1122. ὥστ' ἐκδακρῦσαί γ' —, Phoen. 1353. ὥστ' ἐνδακρῦσαι γ' — cll. Elmslej. Annot. in Eur. T. v. 934.

Chorus: *Jucundi igitur scitis ejus vos participes fuisse morbi?* (h. e. scitis jam experientia, jucundum esse morbum, cujus ipsi fueritis participes? Et hoc loco interrogationis signum melius abest).

Praeco: *quomodo edoctus demum ejus rationem noverim?* (At scribd. — τοῦδ' ἐδεσπόσω λ., quomodo tandem edoctus hac tenebaris sententia?). Both. mavult v. 434. ἦσθα — ἐπήβολος.

Chor.: *Vicissim amantium mutuo ictus desiderio*. Both.: laeto igitur hoc morbo affectus eras, quippe te vicissim amantium desiderio incensus.

v. 435. sq. πῶς δή; διδαχθεὶς — non male Schützius. Et maxime propter διδαχθεὶς τ. δεσπόσω λογ. *(doctus ejus sermonis fiam compos ac peritus)*. V. 434. pro vulg. ἦτε cum Flor. ἴστε scribendum, aut ἦστε corrigendum puto. Constructio ἴστε ἐπήβολοι ex eo genere quod explicuimus n. ad v. 101. Solet in ea post adjectiva (post substantiva, quae vere sunt, non item: Sophocl. Oed. C. v. 567. ἔξοιδ' ἀνὴρ ὤν) participium ὢν s. γεγὼς omitti, ut Suppl. 714. εὔσημον γάρ οὔ με λανθάνει. Item post adjectiva, quae

substantivorum quasi naturam et potestatem induerunt, ut supra v. 404. νῦν δ' αὖτε σωτὴρ ἴσθι κἀπαγώνιος (ubi Homerus dixisset μέμνησο σ. ἔμμεναι). Nam ut alias participia adjectivorum vicem praestant (Bernh. W. S. p. 472), sic vicissim adjectiva participiorum.

v. 436. Multi scribunt πεπληγμένοι, quod, praesertim si versu antecedente τοῦδ' ἐδεσπόσω scribitur, necessarium non est.

v. 437. Praeco: *igitur desiderio desiderantis exercitus dicis hanc terram teneri?* (Vulgo post λέγειν punctum ponitur.)

Chorus: *sic ut saepe moesto pectore suspirarem.*

Praeco: *Unde haec moestitia premebat te de exercitu?*

Chorus: *jam dudum molestiae lenimentum habeo silentium.*

Praeco: *Sed qui factum est ut absentibus principibus alios timeres?*

Chorus: *Adeo, ut nunc tuis verbis utens dicam jam mortem minime detrectare.*

v. 439. Scribendo Πόθεν τὸ δύσφρον τοῦτ'; ἐπῆν στύγος στρατῷ; certe non gratiorem reddis orationem. Vulgata sonat: unde venit tibi infestus hic moeror propter exercitum, s. „Woher denn kam der finstre Mismuth ob des Heers?" — Dativus autem στρατῷ pertinet ad eorum genus, cujus exempla explicat Bernh. W. S. Cap. III. — Wellauerus στράτῳ de *populo* dictum censet, quod, quum paullo ante στρατὸς suam habeat significationem, minime probo. Neque magis aliorum interpretationes aut emendationes probandae, quarum recensione h. l. ut alias supersedeo. — Chorum his adulterium Clytaemnestrae significare non consentio. At uxoris civiumque invidiam hoc bellum Agamemnoni conflaverat, id quod v. 361. sq. et saepius Chorus declarat: cf. v. 635. sq. —

v. 443. sq. Schützius Εὖ γὰρ πέπρακται ταῦτα· πολλῷ δ' ἐν χρόνῳ recte cum Abreschio loci difficultate offensus. Levaveris eam autem scribendo πάντα s. ταυτὰ pro ταῦτα, nisi rectius emendatione abstinendum et ταῦτα pro τοιαῦτα dictum censes, cl. not. ad v. 332. Constructio quidem

ταῦτα — τὰ μὲν, τάδε *(partim — partim)* notissima. — Quod in Aur. sexenties δ' ἄρ' pro γὰρ scriptum est, id sane memorabile.

v. 447. sq. Vulg.: Μοχθοὺς γὰρ εἰ λέγοιμι — κακοστρώτους ...: *Labores enim si commemorare velim et iniquas navium stationes, raras appellendi opportunitates et aspera cubilia — quam diei sortem non simus experti, non gemuerimus —.* Constructio, Hermannus inquit n. ad Vig. p. 770, plena foret, τί δ' οὐ στένοντες ἦμεν, οὖ λαχόντες εἴημεν, ἤματος μέρος; conferens v. 1282. ὅποι δὲ καὶ προβαίνων *et quocumque progrediatur.* Matthi. dicit abrupta constructionis continuitate post κακοστρ. dictum esse quasi antegressis his δεινοτάτους μόχθους ἐφέρομεν, τί δ' οὐ στένοντες — (p. 1095). Tum vulgata οὐ λαχόντες Wellauerus sic tuetur ut vertat: *qua parte diei non suspiravimus, quum illa nobis non acciderint.* At οὐ λαχόντες ne sic quidem ferri potest. Monet autem hic locus nos aliorum oxymoro quodam impeditorum, quibus accenset Kritzius Sophocleum Antig. 39. 40., nostro certe non dissimilem. Cf. Krit. n. Sall. Cat. XV. 4. Nec non eo referri potest difficillimus locus Antig. 3. At ea res diligentiore eget quaestione. Schützius οὖ λαχόντες, participia haec, inquiens, στένοντες et λαχόντες verborum rectorum instar posita sunt. — Nos οὐκ ἀχοῦντες ausi sumus sufficere.

v. 450. Τὰ δ' αὖτε χέρσῳ καὶ προσῆν —: *quae vicissim etiam in terra nos circumveniebant —.* Cum καὶ προσῆν πλ. στύγος cf. 439. τοῦτ' ἐπῆν στύγος στρατῷ. Vulgo τὰ δ' αὖτε χέρσῳ καὶ προσῆν, — Num τὰ δ' αὐτὰ χέρσῳ —? Τὰ δ' αὖτε paullo ante v. 445. lectum scribae obversatum est animo? Certe in vulg., quam tuentur hyperbaton inesse putantes, comma post προσῆν delendum, si negas interpungendum post χέρσῳ. — In seqq. observa iteratum γὰρ (f. ἐξ οὐρανοῦ δὲ, Cas. δ' αὖ), quod exemplis illustravit Wellauerus, quibus add. loc., ubi ἐπεὶ — δὲ sic positum, S. Oed. C. 732.; et v. 453. pro vulgato ἔμπεδον sententia postulat ἐμπέδῳ, de qua scriptura diximus not. ad Suppl. 303. ἀμπέτραις, S. c. Th. 95. ἄμποτ', 410. σὺμ βοῇ al. Sic semper in antiquis titulis, et Plat. Phaedr. p. 237.

p. 237. ξύμμοι λάβεσθε (e poëta). Τιθέντες non solum ad δρόσοι referas, verum etiam ad σίνος ἐσθημάτων. Obversatum poëtae masculinum genus, quod in ejusmodi locis saepissime Homero accidit, in plurali tum maxime genus mascul. pro femin. usurpanti. Quae ex aliis scriptoribus citantur ejus rei exempla, ea sane sunt diversissima inter se, pleraque autem ad construct. κατὰ τὸ νοούμενον redeunt, etiam Pind. Ol. VI. 23. Virile vero ingenium prodit Electra Sophoclis (El. 399.) θανούμεθ'—τιμορούμενοι cll. Aesch. Eum. 947. — Ceterum ἔνθηρον τρίχα: Soph. Phil. 698., (Rhes. 289.), Aj. 1126. — Both. scribi jubet λειμωνίας citans testem Strab. 131., ἔμπεδον *inhaerens* vertit et τιθέντες, *quasi dixisset* ὑετοί.

v. 461. (παροίχεται) τὸ μήποτ' αὖθις μηδ' ἀναστῆναι μέλειν· Voss.: „dafs keiner jemals wieder aufzustehn verlangt"; similiter Humboldtius, et Blomf. *praeteriit vel resurgendi desiderium.* Both. conj. παροίχεται δ' εὖ τοῖσι μὲν — *praeteriitque gaudium,* et particulam μὲν per se dictam putat. — Novi equidem frequentem negationum abundantiam, multisque eam locis adeo importunam ut Soph. Antig. 3. 4., Trach. 1010., Phil. 414., Trach. 1047., Oed. T. 237. Aj. 1178. al.; verum nescio an h. l. articulus τὸ sit Accusat. et hic sensus: propterea quod nemo iterum ne cogitat quidem resurgere. — *Quid* (igitur) *defunctorum rationes enarrare? Viventem vero* (hinc supra τ. μὲν τεθν.) *oportet lugere de sorte (iterum) infesta, atque maximopere fortuna delectari opus esse censeo.* Both. *immo dignas has fortunas censeo, quibus multum laetemur.* Pro ξυμφοραῖς Blomf. mavult ξυμφορὰς, quod minime probandum. Et quamvis constet χαίρειν etiam cum Accusat. jungi, tamen Blomf. exempla parum idonea affert, cum λέγειν s. κελεύειν πολλὰ χαίρειν τινὰ aliter sit explicandum. Tum interpunctionem vulg. paululum immutavimus, sensu, quem exposuimus, postulante. Nam vulg. post λέγειν comma et post παλιγκότου interrogationis signum ponitur. Cum nobis facit Scholiasta.

v. 470. θεοῖς λάφυρα. Antea v. 465. Dativus ἡμῖν, „bei uns," hoc autem loco Dat. θεοῖς, quem alii mutari

in Genit. jubent, est, „zur Ehre der Götter," quam significationem Dativus habet in omnibus formulis sacrificandi, vovendi, dedicandi similibusque. Cum Rhes. 180., quem locum Blomf. attulit, ϑεοῖσιν αὐτὰ πασσάλευε πρὸς δόμοις confer Pind. Nem. VI. 31. Αἰακίδαις ἔρνεα στεφανωσάμενος. Qui usus Dativi cernitur etiam in illis infra v. 687. ϑεοῖσι πρῶτα δεξιώσομαι et v. 1337. δαίμονι τῷ Πλ. Ὅρκους ϑεμένῃ et v. 1110. Ἡλίῳ ἐπεύχομαι.

v. 473. Χάρις τιμήσεται: *honorabitur*. Exempla Monk. congessit n. ad Hippol. 1458. Cf. Reisig. n. ad Oed. C. v. 574. Infra 1401. ἄξῃ.

v. 475. Νικώμενος λ. οὐκ ἀναίνομαι. Hic quoque locus ab plerisque interpretibus perperam intellectus, ut ab Humboldtio, Vossio, et olim Bothio. Verte: *me victum esse verbis non diffiteor*. Jam Abreschius recte confert Eur. Iph. A. 1512. ϑανοῦσα δ' οὐκ ἀναίνομαι, Herc. F. 1235. εὖ δράσας δέ σ' οὐκ ἀναίνομαι. Alia adtulimus not. ad v. 101. V. Matth. Gr. §. 555. 2; hic autem hoc adjungimus, attractionis genus in iis nos deprehendere.

v. 476. sq. Δόμοις δὲ — *regiae familiae et maxime Clytaemnestrae*. Hanc vim καὶ pariter atque latinorum *atque, et* passim habere (de lat. v. etiam Kr. n. ad S. Cat. LI. cll. III. f.; cf. infr. n. ad v. 1297.) negari non potest. Falso autem eo referuntur supra v. 63. πολλὰ παλαίσματα καὶ γυιοβαρῆ cum Soph. Tr. 1277. πολλὰ πήματα καὶ καινοπαϑῆ. Si recte h. locum intelligimus aut pro μαϑεῖν scribendum παϑεῖν, aut εὖ μαϑεῖν eo pertinet ut intelligatur: *discere felicem reditum celebrare* s. *discere cum oporteat dies festos agere*. (De omisso ante Infinit. articulo Matth. Gr. §. 542.). Nam quid sibi vult illud ξὺν δὲ πλουτίζειν ἐμέ? Chorus ipse nuntii hilaritate et laetitia affectus jam cupit animo suo indulgere vel simul *gaudio augeri* = συμπλουτίζεσϑαι. Quod verbum, cf. v. 1055., ita ut multa a nuntio et fort. illud εὖ μαϑεῖν h. l. usurpatum est, h. e. liberius, ut fit rebus sic comparatis. Et Clytaemnestra nomine suo audito quasi clandestinis suis meditationibus excitata se laetitiarum ait jam pridem participem esse, sed Chorum id male accepisse.

v. 479. Ἀνωλόλυξα, infra v. 481. καὶ γυναικείῳ νόμῳ ὀλολυγμόν. De hac muliebris sexus lamentatione loquuntur Spanhemius et Blomfieldius in notis. Cf. Bornemann n. ad Xenoph. Anab. I. 8., Elmsl. ad Eur. Heracl. 782., Seidl. ad Electr. 686. (Spanh. n. ad Sept. c. Th. 274).

v. 482. Καί τίς μ' ἐνίπτων —: en odio et ira exacerbatam mulierem! cf. n. ad v. 388. Respicit autem Clytaemnestra sermones v. 221. sqq. (etiam v. 375 sqq.?). Qui fuerint λόγοι τοιοῦτοι, ipsa explicat; et secundum hos ait Chori sermones se debuisse credi insanire. Commemorat deinde Clytaemnestra quae jam instituerit in celebrandum rite mariti reditum gratesque diis agendas. Eaque instituta et procurata sunt ab illa dum Chorus cantabat carmen v. 302—380. — Πρὸς γυναικός, *e ritu muliebri, ex mulieris consuetudine,* fere quod supra γυναικὸς αἰχμᾷ πρέπει, et infra τὸ γὰρ δολῶσαι πρὸς γυναικὸς ἦν (v. 1405). Cf. Lobeck. ad Phryn. p. 10, Bornem. ad Xen. An. IV, 5, 22.; Brunck. ad Arist. Ran. 355. — Participium εὐφημοῦντες h. l. fere adjectivi vicem praestat ad κοιμῶντες pertinens. Sensus est: *nihilominus sacrificabam; atque muliebri ritu alius aliunde per urbem clamorem extollebant, in deorum aedibus inter exstinguendum acclamantes* (h. e. *sub finem) seu faustis cum apprecationibus hostiis defunctam flammam denique exstinguebant.* De ὀλολυγμῷ vid. Spanhem. n. ad S. c. Th. 274. De hoc participiorum usu disputat Bernh. W. S. p. 472. sq., diversa, ut mihi quidem videtur, confundens: cf. not. n. ad v. 146, 449 et 707. Alii aliter de hoc loco judicant. Qui ἐν θεῶν θ' ἕδραις scribendum putant, hoc certe efficiunt ut εὐφημοῦντες ad antecedentia pariter atque sequentia referendum videatur, quemadmodum v. 503. 4. ἄλλου πρὸς ἀνδρὸς non minus ad ἐκιψ. φάτιν quam ad τέρψιν pertinet, quod genus alia not. ibi tangemus. Ex lat. script. exempla dat Gesn. et Heind. ad Hor. Serm. I. 6. 43. cll. Od. II. 19, 28. V, 32. — Ἄλλος ἀλλόθεν c. plur. Eur. Phoen. 1263. cll. supra v. 260.

v. 492. sq. αἰδαῖον πόσιν, non sincero animo dictum esse apparet. Τί γὰρ Γυναικὶ τούτου φ.: *ecquod enim lumen mulieri jucundius visu quam (illud), virum ex ex-*

peditione deo servante, ei viro portas aperire? In complexione verborum τούτου φέγγος ἥδιον δρακεῖν (— πύλας ἀνοῖξαι) simplicior subest sententia τί ἥδιον (τούτου τοῦ πύλας ἀνοῖξαι). Est vero omnis conscientia sceleris patrati patrandique turbatae sermo. De omisso ἤ post comparat. disserunt Interprett. n. ad Eur. Alc. 910. Sed ἤ omissum esse non necessario censendum. Nam Infinit. saepe (ut Eur. Alc. 911., Thuc. 1. 33., Plat. Gorg. §. 519. D., Lach. §. 17 et 18 (Engelh.), Cratyl. §. 71 (Heind.) etiam sine articulo (cf. v. 461.) vim Accusativi accipit hanc: „in Bezug auf ..., in Vergleich mit ..." cet., quemadmodum etiam illa v. 624. πολλοὶ τὸ δοκεῖν εἶναι προτίουσι (cf. Herm. ad Vig. p. 703) puto explicanda esse. Sed haec alibi accuratius. Elmsl. autem confert Prom. 629. μᾶσσον ὡς ἐμοὶ γλυκύ. Ἀπὸ στρατείας σώσαντος, cf. Eum. 621. ἀπὸ στρατείας γάρ μιν ἠμποληκότα —, et aliam ob causam Hom. Il. V. 224. νῶϊ πόλινδε σαώσετον, qui locus addendus not. ad Pers. 674. — ταῦτ' ἀπαγγ.: *idcirco.*

v. 489. sq. Γυναῖκα πιστὴν — εὕροι —. Optativus videtur industria positus esse, non omisso ὅτι, ut Soph. Phil. 615. οἴοιτο —, pendere ab antecedente ἀπάγγειλον, sensu hoc: *sibi cogitaverit invenisse.* Item ἐκείνῳ, nam videri potest ad Aegisthum hoc pertinere voluisse Clytaemnestra, addens πολεμίαν τοῖς δύςφροσιν. Item σημαντήριον et χαλκοῦ βαφάς: *haud magis ex alieno viro voluptatem vel malam famam novi quam ferri tincturam* (sup. κρόκου βαφάς) s. *ferrum tinctum:* h. e. non magis quam novi ferrum tingi posse; est enim omnis tincturae impatiens ferrum si cruoris maculas accipit. At tum potius ἢ χαλκὸς βαφάς scribendum, quod proposuerunt post Auratum multi. Χαλκοῦ βαφάς *ferrum caede tinctum,* h. e. caedem cruentam. Eur. Phoeniss. 1594. χαλκόκροτον φάσγανον εἴσω σαρκὸς ἔβαψεν. Longe aliter Welckerus, cujus interpretationem castigavit Hermannus. De ἄλλου πρ. ἀνδρ. dupliciter referendis paullo ante dixi. Cf. Matth. §. 428. 4., Elmslej. ad S. Oed. C. 809. — Haec ambigue locuta Clytaemnestra rursus subito discedit, reditque postea cum Agamemnone.

v. 505. sq. Τοιόςδ' ὁ κόμπος — Voss. recte:
Ein solcher Selbstruhm, ist er voll Wahrhaftigkeit,
Misziemet nicht von einem edlen Weib ertönt.

v. 507. sq. Αὕτη μὲν —. Si cum Aurato αὐτὴ scribitur, tum scribendum τοροῖσί ϑ', aut μανϑανεῖν τε σοι — τοροῖσι ϑ' ἑρμ., ubi τε non suo esset loco positum ut sexcenties, quemadmodum et μὲν et δὲ, etiam γε: Bernh. l. l. p. 462. Deinde λόγον = τοροῦσιν ἑρμηνεῦσιν h. e. „die Rede mit erklärenden Worten gleich Dolmetschern," sc. λόγοισι. Et saepius quidem post singularem in epexegesin additur pluralis. Exempla congesserunt Pors. ad Orest. v. 1051., Bernh. W. S. p. 64. Etiam dativi sic positi exempla exstant Choeph. 13. χοὰς φερούσας νερτέροις μειλίγμασιν et 959. μύσος πᾶν ἐλάσῃ καϑαρμοῖς ἅπαν ἐλατήριον, Soph. Oed. C. 673. R. ϑεαῖς ἀμφιπολῶν τιϑήναις (nisi vero hic Dat. est, ut supra dictum, *in gratiam*). — *Ea quidem tibi sic si intelligis* (ut 505. γέμων ἀληϑ.) *ad modum clarae interpretationis exposuit sententiam*. Both. *haec quidem tibi intelligenti*, ut ego intelligo, *rem dixit ita ut decet luculentos interpretes* h. e. dilucide. *Eam tu vero, praeco, refer Agamemnoni*. Memorabilis Scholiastae sententia οὕτως εἶπεν — ὥστε σε μαϑεῖν. Profecto autem participia hunc sensum habere, etsi raro, videntur, ut infr. v. 640. ϑρασ. ἐκ. ἀνδρ. ϑνήσκουσι κομ., cll. Homer. Il. V. 150. τοῖς οὐκ ἐρχομένοις ὁ γέρων ἐκρίνατ' ὀνείρους, *iis ut e bello non redituris*, Soph. Oed. C. 641. R. εἴ σοί γ' ἅπερ φῇς ἐμμενεῖ τελοῦντι μοι, quamquam scio haec aliter explicari solere. Non omnino abhorrent participia v. 523. cum eorum is usus ad illum quasi transitum faciat.

v. 512. Οὐκ ἔσϑ' ὅπως λεξ. Vulgata sic intelligo: *non potest fieri ut mendacia s. commenta bona dicam proponamque amicis in longum tempus fruenda*. Conferendus Monkius (Reisig. Com. Cr. Oed. C. v. 1746.) et propter omnem constructionem n. ad Eur. Hippol. v. 1372., et propter οὐκ ἔσϑ' ὅπως n. ad Eur. Alc. 117, et propter καρποῦσϑαι n. ad Hipp. 1425 et 434 (Injuria M. relegat vers. S. c. Th. 607).

Chorus: *Quomodo tandem si bona dicens etiam vera dicis? Distincta autem haec non facile celanda obscuraque exsistunt.*
(An: *non facile celatur* (celabitur) *te haec distinxisse?)*

In his ἂν pro ἐάν, in tragicis non usurpatum, nisi in crasi κἂν et in οὐδ' ἄν, omnes offendet. V. Schaef. ad Soph. Oed. T. 1062. Et si οὐδ' ἂν dici licet, cur non πῶς δῆτ' ἂν sensu fere eodem, dici queat, causa me latet. Reciperem autem conjecturam — τύχοις (scil. εἰπών), si sic sententia clarior exsisteret. Nam Wellauerus commate post ψευδῆ ex Vict. retento vertit: *Non possum mendacia dicere, quae pulchra quidem forent amicis, ita ut diu iis fruerentur.* (Admonere W. certe debebat Reisigii n. ad Soph. Oed. C. 743). — *quomodo igitur fieri poterit ut bona narrans vera dicas?* Si τύχοις scribendum, ego cum Both. vertente: *utinam sane vera exornes oratione tua ita ut bona esse appareat,* quam cum Blomf. facere malo sic vertente: *Quomodo fieri potest, ut narrans vera, bona simul narres? namque haec a te modo distincta fuisse satis apparet.* Laudat idem autem Pauwiana: dum falsa a veris separas, facile apparet, quid velis nobisque dicturus sis."

v. 522. 23. Πότερα γὰρ αὐτοῦ ζῶντος —· Memorabilis participii usus, sed is non rarus. *)

---

*) Nam referendus ad exempla simpliciora vel notiora, ubi adjuncta habet verba οἶδα, ἐπίσταμαι, ἔτλην, infr. v. 843. (Hom. ὄψεσθαι Il. v. 403., cll. Soph. Aj. 506., πειρᾶσθαι Od. XXI. 184.), θαυμάζω, al.; cf. supra not. ad v. 475 et 507. Sic Choeph. 759. τεθνηκότος δὲ, νῦν τάλαινα πεύθομαι, et Monk. ad Eur. Alc. 531. θανούσης πέρι λέγεις, ubi usitatius fuerat addi ὡς, ut infra v. 564. λέγουσιν ὑμᾶς ὡς ὀλωλότας cll. Soph. Oed. I. 955. πατέρα τὸν σὸν ἀγγελῶν ὡς οὐκ ἔτ' ὄντα Π. ἀλλ' ὀλωλότα, et infra v. 569. ἱστορεῖ καὶ ζῶντα —. Et ὡς addere maxime prosaicorum est. Xen. An. I. 3. 15. Confer autem infra v. 1155. μαντ. τἄνδρος ὡς ὀλωλότος c. Soph. El. 317. καὶ δή σ' ἐρωτῶ τοῦ κασιγνήτου, τί φής; ἥξοντος ἢ μέλλοντος; (apud Soph. Aj. 326., item Xen. An. IV. 4. al. etiam cum ὡς et partic. conj.). Qualis genitivus proprie locativus (περὶ postea additum)

v. 528. sq. Εὔφημον ἦμαρ —. De antiquorum euphemia diximus not. ad illud carmen v. 104. sqq. — Χωρὶς ἡ τιμὴ θεῶν. Observari licet verbum subst. omitti solere ad χωρὶς, δίχα, ἄτερ simil., ut Hom. Il. XXI. 49., Soph. Phil. 31. 115. 485. al. et sic in contrariis σὺν, ὁμοῦ, ἅμα, et adjectivis σύγγονος, σύμφυτος al., ut infr. 720. Humb.: „fern bleibt der Götter Lohn davon." Vossius: „rein davon sei Götterpreis." Idem seqq.:

Wann je ein Bot' Unfälle, schauderhaft der Stadt,
Mit düsterm Antlitz von dem gestreckten Heere trägt:
Die ganze Stadt hab' Eine Bürgerwund' empfahn.

Idem minus accurate:

Und viele Männer hab' aus vielen Wohnungen
Verbannt der Doppelgeiſsel Schwung —.

Cf. Schol. Nam gr. π. δ. π. ἐξαγισθέντας δ. Blomf. *combustos* vel *ad parentalia elatos* (Sch. ἐξορισθέντας?). Al. morti *devotos*. Idem Bl. v. 532. mavult τυχὸν (pro τυχεῖν), quod non temere rejiciendum, quamquam φέρῃ idem atque ἀγγέλλῃ. Haereas in articulo τὸ (δήμιον); vide S. Th. 6, — S. Oed. C. 796. Elmsl., Ant. 190. Wex. Propono nec in Vossiana interpretatione acquiescentibus nec in Both.: *unum ulcus, publicum, accid.* — Πόλει μὲν ἕλκος ἓν τε δήμιόν τ' ἔχειν, ubi Infinit. ἔχειν per epexegesin additus. Both.: διλ. ἄτ. bina gerentem hostilia, quorum civitatem affligit, altero singulos cives. — Habet tota autem periodus aliquid impediti, cujus causa sita est in animo nuntii tristia nisi breviter narrare nolentis. Apodosis incipit ab verbis τοιῶνδε μέντοι πημάτων σεσαγμένων, *talibus certe quidem* s. *scilicet cladibus cumulatis decet hunc dicere paeana Erinyum.* Τόνδε esse potest ἐμὲ τὸν ἄγγελον etiamsi non scribitur σεσαγμένον ut multi volunt. Παι. Ερ., *malum nuntium.* [Παιᾶνα Ἐρινύων, S. c. Th. 872. τὸν δυςκέλαδόν θ' ὕμνον Ἐρινύος ἰαχεῖν Ἀΐδα τ' ἐχθρὸν παιᾶν' ἐπιμέλπειν.] Atque eodem modo ad πρέπει pertinet v. sq.

---

est, ut τῆς σῆς ἀγωγῆς S. Oed. Col. 662. ejusque nec desunt exempla Homerica, nec prosaicorum: Engelh. ad Plat. Apol. §. 14. Φάτις ἐστὶ prosaicorum λόγος ἐστί, de quo vid. Engelh. ibidem.

εὐάγγελον Ἥκοντα, scil. οὐ vel πῶς πρέπει συμμίξαι —, constructione non absoluta, sed subito mutata in hanc πῶς κ. τ. κ. συμμίξω —; cujus mutationis subitae causa est in laeto vigore nuntii, cujus saepe jam oratio ejus nos admonuit. Al. suppl. οὐχὶ δεινόν; sim. Confertur Soph. Philoct. 298. οἰκουμένη γὰρ οὐν στέγη πυρὸς μέτα πάντ' ἐκπορίζει πλὴν τὸ μὴ νοσεῖν ἐμέ. — Σωτηρίων πραγμάτων. Σωτήριος nec hoc loco opus est passivo sensu dictum putari, nec Choeph. 234., nec Soph. Oed. C. 487., quibus locis pro σῶς positum esse Hermannus censet cll. Schwenk. n. ad Choeph. 234. De Sophocleo loco rectius statuit Reisigius. Choephorarum locum bene interpretatus est Vossius, et h. l. σωτήρια πράγματα sunt „heilvolle Thaten." Sic etiam κληδόνες σωτήριοι Choeph. 501. intelligendum cll. Soph. Oed. C. 796. Cum σωτηρίων πραγμάτων comparandum εὐπραξίας σωτῆρος S. c. Th. 210.

v. 542. sq. Ξυνώμοσαν γάρ, ὄντες ἔχθιστοι τοπρὶν πῦρ καὶ θάλασσα. Non de numinibus hic sermo est, sed ita igni et mari personarum vices tribuuntur, ut alibi ἀρᾷ, ἡμέρᾳ, ἀέρι, αἰθέρι, ἠοῖ, νυκτί, λίμῳ, ἀχηνίᾳ, νίκῃ, κόρῳ, ὕβρει, εὐλαβείᾳ, τύχῃ, ἐλπίδι, φόβῳ, πίστει, δίκῃ, ἄτῃ, αἰδοῖ et multis aliis: v. not. n. ad Pers. v. 346. — Φθείροντε. Mavult φθείραντε Abreschius, cui opponit Blomfieldius haec: *in hac sententia aoristi participium mentem poëtae non exprimeret. Participium praesentis sic positum idem valet ac gerundium apud Latinos:* ἐδειξάτην φθείροντε *ostendebant perdendo. Quare Stanlejus corrigens* ἐδεξάτην *non est audiendus.* Haec fere contraria iis quae notavimus ad v. 311. Nihilominus sensu postulante etiam aliorum temporum participia illo sensu et praesens partic., ubi de re praeterita sermo est, imperfecti sensu (h. l. „dadurch daſs" s. „damals als sie vernichteten") a Graecis posita esse censemus. Nec male exponit Graserus (Specim. Advers. in Serm. Plat. p. 64—74.), quae sit sensus differentia diversorum temporum participiis. Quare supersedere licet h. l. diligentiore explicatione. Addamus autem, fieri saepe non posse, ut accurate demonstremus, quo participii tempore scriptor uti debue-

rit, quum id saepe a solo ejus arbitrio pependerit. Quamobrem nec h. l. φθείραντε sufficiendum in vulgatae lectionis locum putamus nec v. 785, nec τείναντε v. 311, quamquam Aurati ibi auctoritate confidere liceat, cf. infra v. 640.

v. 545. sq. ὡρώρει, cf. Hom. Il. Σ. 498., Soph. Oed. Col. 1614, Apollon. Rh. IV, 1697. — θρηΐκιαι, Eur. Alc. 1024, Eur. Hec. 7. et 36. al. cll. not. n. ad A. Pers. 827 (951).

v. 548. sq. Χειμῶνι τυφῶ dictum ut τυφῶ μένος Suppl. 555. — ἀνθοῦν πέλαγος — νεκροῖς 'Ανδρῶν — ναυτικῶν τ' ἐρειπίων si c. Both. ναυτικῷ 'τ' ἐρειπίῳ corrigi, aut per zeugma explicari ita ut νεκροῖς ad ναυτ. ἐρειπ. repetatur, non licet, constructionem variatam dicas ut Alcman. fr. 17., Aesch. Choeph. 216. 487., cll. Lob. Aj. p. 33. — Ceterum 549. ποιμένος κακοῦ στρόβῳ i. e. *procellae vortice:* Voss.: „denn der Orkan war böser Hirt"; Humb.: „sie untergehn in ihres Führers Wirbelsturz." Pertinet hoc ad festivum nuntii ingenium etiam in malorum narratione, quoad ejus fieri licebat, sibi constans.

v. 552. sqq. V. ναῦν τ' ἀκήρατον σκάφος (τ'?). Dura alterius hujus accusat. ratio et ab nuntii sermone abhorrens. Nec multum proficitur leniore medela νῷν vel νεῶν pro ναῦν. Si Aurati νεός τ' lectio MSS., non conjectura est, scribendum νεώς τ', sin secus, νεῶν τ', quod vulg. lect. similius. — ἤ 'ξῃτήσατο *seu palam sibi poposcit* (ut sibi debitum). Schütz. ἢ 'ξηγήσατο, quod sic positum videtur Hom. Il. 11. 805. Well.: *nihil mutandum: Deus aliquis aut dolo aut precibus effecit ut servaremur,* de duplice τις laudans Elmslej. notata ad Aristoph. Acharn. 569. et Soph. Oed. R. 1100. — Nec inesse loco potest hoc oppositum *clam aut vi,* nec probatur mihi Hermanni ἐξῃρήσατο, quamquam Eur. Med. 789. ὅστις ἐξαιρήσεται τέκνα. Vulgatae autem lectionis sensus etiam sic illustratur, si cogitamus indicari deum qui sibi ex Neptuni potestate navem servatam voluerit vel postulaverit. Both. confert Hom. Od. I. passim. — Τύχη δὲ σωτὴρ ναῦν θέλουσ' ἐφέζετο. Τύχη σώτηρ, = σώτειρα, Valck. n. ad Eur. Phoen. 103. al. θέλουσα *lubens, propitia:* Choeph. 19. γενοῦ δὲ

σύμμαχος θέλων ἐμοί, Ind. 515, 752, 782, 801. et Suppl. 136. Sic etiam *velle* et *cupere* Latinorum. Res illustratur Hom. Od. IV. 404. sqq.

v. 561. sqq. Ἐβουκολοῦμεν φρ. ν. κ. f. — νεῶν s. ναῶν πάθος: *nos ipsi decipiebamus cogitationibus de navibus amissis*. Sin νέον retines, comma post πάθος delendum. Dictum est autem βουκολεῖσθαι ut ap. Lat. fallere s. decipere labores cantu s. narrationibus cet., fallere tempus, ἀπατᾶν χρόνον, παθήματα al. Vide Spanhem. N. et Eum. 78.

v. 566. Μενέλεων γὰρ οὖν. Both. conj. γὰρ ἄν. — Locos in quibus γὰρ subjectum sibi habet οὖν congessit Elmslejus n. ad S. Oed. Col. v. 495. Idem in Rev. reprobat conjecturam aliorum δ' ἄρ' οὖν. — Προσδόκα μολεῖν: Si eum deus servavit, tum mox eum affore scito. — Hermannus Op. 111. p. 210. de infinitivis futuri, aoristi vel praesentis post ἐλπὶς et simil. disputans, Aoristi, inquit, infinitivus de re exigui temporis eaque instante usurpatur; futuri de re diuturniore vel olim futura; praesentis de re praesenti aut praesens complexa."— Recte dixit Aeschylus Μενέλεων πρῶτόν τε καὶ μάλιστα προσδόκα μολεῖν. Nam et unius momenti est advenire et brevi futurum significat. Recte vero etiam idem v. 688. (571.) ἐλπίς τις αὐτὸν εἰς δόμους ἥξειν πάλιν; Nam ἥκειν constat non *venire* sed *venisse* significare. Quare diuturnitatis notio inest quum ἥξειν dicit, i. e. „*ecquid spei est eum affore.*" — De Menelai reditu antiquissimus, quod scio, locus Il. V. 715. sq.

v. 574. sqq. Μήτις, ὅντιν' οὐχ ὁρῶμεν, προν.: *annon aliquis quem non videmus, providentia s. praevisione fati linguam (hominum) in fortuna* (h. e. convenienter cum fato) *regens?* — Vult Aeschylus scilicet Helenae nomen omen fuisse divinitus immissum. Talia maxime in Vetere Foedere legimus. Ἑλένας s. Ἑλέναυς, *quae naves capit*, cujus paronomasiae exempla collegimus Quaest. A. I. p. XIV. Cf. Elmsl. n. ad Eur. Bacch. 508. Observanda praeterea praepositionis ἐν significatio, *secundum*, ut Suppl. 548. ἐν αἴσᾳ. V. not. ad S. Oed. C. 801. Denique num casu sit factum ut μή τις responderet antistrophico vocabulo μῆνις, apparet comparatis his: 588. αἱματό-

εσσαν = αἶμ' ἀνατλᾶσα, cll. not. n. ad Pers. 592. sqq.; v. 974. ἔπος ἐφημίσω = τάδ' ἐφημίσω, v. 956. δ' ὑπαὶ = ὑπερβ., 938. θεοφόρητος = θεοφόρους τε., v. 956. μινυρὰ κακά = γοερὰ θανα., al. Supra v. 336. βέβακεν ῥίμφα διὰ πυλᾶν = παραλλάξασα διὰ χερῶν βέβακεν. al. Frequentior responsio in pari vocum ambitu cernitur, de qua alias dicemus. De conjectura facillima ἀβροπήνων sic Blomfieldius: „emendatio est Salmasii p. 78. a. D. quam tueri videtur Lycophr. 863. μήθ' ἀβροπήνους ἀμφιβάλλεσθαι πέπλους. Supra observaverat Tzetzes, γίνωσκε, ὦ Λυκόφρων, ὅτι τινὰς μὲν λέξεις ἀπ' Αἰσχύλου κλέπτεις. Et hoc recepit Porsonus pro vulgato ἀβροτίμων". De Lycophrone idem saepe observavit Spanhemius; idem de Apollonio Rhodio observari licet. 'Αβροτίμων aptam explicationem non admittit. Ζεφύρου γίγαντος αὔρᾳ: cf. Prom. 531., Hesiod. Theog. 134. sqq. Est vero γίγας idem ac γηγενὴς idemque τιτάν, si originem spectas: qua de re in Praef. Prom. diximus. Dialectorum diversitate una eademque fabula in diversas abiit, quae dein rursus mixtae sunt a scriptoribus.

v. 578. Κελσάντων· puncto post αὔρᾳ deleto Wellauerus recte cum aliis censet ἔπλευσαν e praecedentibus supplendum esse et construendum κατ' ἴχνος κελσάντων πλάταν: *navigarunt vestigium secuti eorum* (Paridis et Helenae), *qui navem, non amplius conspiciendam appulerant ad Simoentis ripas.* Ἄφαντον i. e. ὥστε ἀφ. γενέσθαι. — δι' ἔριν αἱματ. ut Hesiod. Theog. 631. διὰ κρατερὰς ὑσμίνας. Tantummodo articulus τῶν (κελσάντων) additum velim. Pors. et Blomf. puncto post ἴχνος posito κέλσαντες scribi jubent; unde aliae difficultates oriuntur.

v. 579. sqq. Ἰλίῳ δὲ κῆδος —: *Trojae calamitosam affinitatem, vere ita* (κῆδος) *nominatam ira residua adduxit perficiens et tenax animo propositi, contumeliae, qua mensam Jovemque hospitalem affecerunt, sero poenas exigens ab iis, qui carmen nuptiale supra modum celebraverant, hymenaeum qui tum canendus affinibus destinatus erat.* Quomodo ἐπέῤῥεπε significatione medii et ἀείδειν pro passivo positum sit, h. l. explicare supersedeo.

v. 581. (Mendum typographicum μέλας (pro μέλος) transiit ex Glasg. in Wellaueri et Dindorfii exemplum). Κῆδος ὀρθ. vere sic nominatum (a κήδει luctu) — μῆνις ἤλασε, *inflixit in perficiendo strenua ira* Deorum an Graecorum? Notum πράττεσθαι sic positum. Ἀτίμωσιν et τίοντας — νυμφότιμον observanda: mensae et Jovis hospitalis non honorati poenas repetens ab iis qui modo ineffabili carmen nuptias honorans i. e. factum sponsorum in honorem, honoraverunt. Schützius τίοντας conjecit ad Διὸς referendum, probantibus Buttlero et Blomfieldio, sic locum interpretatus: Ilio autem — ira attulit mensae hospitalis et hospitalis Jovis dehonestationem persecutura nuptiale illud carmen supra modum punientis —." Qua ratione sententia etiam magis occultari videtur. Si emendatione opus est, pro illo propono τίουσα θ', quod numeros non laedat.

v. 582. sqq. Μεταμανθάνουσα δ' —: *dediscens illum vero hymnum antiqua Priami urbs cantum valde, opinor, lacrimosum gemit, Paridem infausti conjugii auctorem, impostorem exprobrans, lacrimosam vitam propter miseras civium caedes tolerans* (s. perpessa). MSS. παμπρόςθη, vox nihili. Proxime inter conjecturas accedit ad MSS. τὰν πρόσθεν s. τὰν πρόςθ' ἤ, tum πάμπροσθ' ἤ Blomfieldii et πάμπροσθεν Bothii. Quibus receptis aliae mutationes non minus necessariae gignuntur. Num nostra emendatio aliis probetur, dubitamus quidem. Sed τρώκτης apte appellatur Paris, qui Homero est ἠπεροπευτής, ut Iliad. III, 39.

Δύςπαρι, εἶδος ἄριστε, γυναιμανὲς, ἠπεροπευτά:

quod vocabulum Grammatici interpretantur ἀπατεών, item τρώκτης. Sed τρώκτης, fort. vulgare vocabulum, mutavit Aeschylus in παντρ. (f. τὸν αἰνόλεκτρον παντρ. deleto commate), compositorum cum παν et παντ. studiosus, nisi τὸν τρώκτην praestat. At aliae loci supersunt difficultates, primum metricae. In universum glyconeis hoc carmen insigne et pherecrateis, qui versus et a Jambo et a Spondeo et a Trochaeo pari jure incipiunt, ut est apud Monk. not. ad Eur. Hippol. 735. Pyrrhichio Aeschylus plerumque certe in basi

abstinuit; Euripides non item; de Sophocle mihi nondum constat, quum aliquot locis trisyllabam basin apud eum invenerim. Excellit Aeschylus eo quoque, quod hos versus non seorsim, sed in metricam quandam periodum conjunctos usurpare solitus est, ut hoc carmine, ubi maxime choriambici seu potius ionici, quos constat esse posse hujus speciei: – –, ⏑̄ ⏑̆ – ⏑̆ – –, interjecti sunt. Quod ad hunc versum, ut ad tres aut quatuor alios ex seqqs., referenti per metrum licet vulgatam, quam infelicibus emendationibus tentarunt, retinere. Dubito autem num liceat sequentia δι' ἔριν antistr. μέλεον habere pro basi trisyllaba. Propter sensum scrib. in str. αὐξιφύλλους. Alii ἀεξιφ. (Schol. Farn. addit. συνίζησις?), qua de forma disputant Casaub. Anim. in Ath. p. 287., Monk. n. ad Hipp. 747. In antistr. observa quam vim habeant πολύθρηνον — στένει, et = πολύθρηνον — ἀνατλᾶσα, quam, ut taceam de iis qui tollere ausi sunt, nemo interpretum sensit aut explicuit versione.

v. 585. Ἔθρεψεν δὲ λέοντα σίνιν δόμοις —· Ex hoc loco expressos esse constat Aristophanis versus Ran. 1451—1453:

> οὐ χρὴ λέοντος σκύμνον ἐν πόλει τρέφειν.
> μάλιστα μὲν λέοντα μὴ 'ν πόλει τρέφειν·
> ἢν δ' ἐκτρέφῃ τις, τοῖς τρόποις ὑπηρετεῖν.

Et verbis λέοντος σκύμνον Periclem significari mihi non persuasum est. Disputarunt ea de re Suevernius, Dindorfius ac nuper Hermannus in recens. Fragm. Aristoph. G. Dindorf. (Leipz. Litt. Z. 1829). — *Nutrivit* (nutrire solet) *sic leonem aedibus* (familiae) *perniciosum, lacte depulsum* (?) *vir, uberum amantem, in vitae primitiis quidem mansuetum, pueris amicum, etiam senibus gratissimum.* Comparatur igitur Helena cum leunculo, cf. sqq., nec potuit facile Aristophanes virum pro muliere substituere Atheniensibus Aeschyleae sententiae gnarissimis, neque hoc ei licuit qui versu sequente λέοντα dixerit, quem versum nequaquam ejiciendum eandem ob causam arbitror. Imo λέων est Pericles, λέοντος σκύμνος est Aspasia, comparata non absurde cum Helena. Saepius autem comici in scenam produxerunt Aspasiam una cum Pericle, et recte Din-

dorfius Fragm. Aristoph. p. 21. etiam in fabula πεδήταις Calliae Periclis et Aspasiae mentionem factam fuisse ex scholio ad Platonem p. 391. ed. Bekker. collegit cll. Cas. ad Athen. V. p. 220. At haec quaestio non est hujus loci. Quam apte autem Aeschylus et convenienter cum Homero illo dixerit — καὶ γεραποῖς ἐπίχαρτον apparet comp. Il. III. 140 sqq. — Vulg. οὗτος sensui quidem repugnat, at metro ‿–‿‿– non item; num Grammaticae, propter omissum articulum, alibi exponam. Conjecturam meam αὐτὸς nullo verbo tueor.

v. 588. sq. Fort. Πολέα δ' ἔσκεν —; certe suo loco formae ionicae. Namque cum Homero Pindaro aliisque poëtis Aeschylus ubi de tenera et suavi re sermo est, et numeros et vocabulorum formas usurpant convenientes. Quae princeps causa diversitatis dialecti apud eos frequentissimae fuerit. V. *multum haerebat in complexibus tenelli pueri instar, laetis oculis ad manum et blandiens in ventris necessitatibus.* Ποτὶ χεῖρα malim, quum etiam Farn. schol. glossa displiceat, MSS. habeant χειρὶ cll. Hom. Il. οὐδέ τί μιν παῖδες ποτὶ γούνασι παππάζουσιν. Sed vid. Pers. 814, Soph. El. 931. al. Claus. ἐσχ' cum δίκαν conjungit.

v. 590. sq. Vulgo ἔθος τὸ πρὸς τοκήων· χάριν γὰρ τροφᾶς ἀμείβων, quae strophicis non respondent. Blomfieldius ἔθος τὸ πρὸς τοκέων· χάριν γὰρ τροφεῦσιν ἀμείβων ex Farn. τόκεων et τροφεῦσιν repetitis. Nobis, si omnino, quod videant alii (certe resp. τροφᾶς ἀμείβων = (ἀ)νὴρ φιλόμαστον ‿–‿‿–), numeri vulgatam respuunt, Wellaueri rationes magis probabantur. — Versu sequenti responsio metrica ab Hermanno restituta El. Metr. p. 326. — Quod ad sententias attinet, Wellaueri ἔθος τὸ πρόσθε τοκήων (Well. *antiquam parentium indolem),* „das vormalige Gemüth der Eltern," minus aptum puto, et praefero τὸ πρός γε τοκήων, quod Vossius interpretatur „das Erbgeblüt der Erzeuger." Et facilius potuit syllaba γε ante τοκ. (Γ et Τ simillima) omitti quam θε. Pro Hermanni conj. ἄγαισιν deinde scripserim ἐν ἄταις.

v. 594. Ἐκ θεοῦ δ' — *deo auctore factum est ut sacerdos aliquis Ates in aedibus enutriretur.* — Hinc

quoque duci potest ratio qua v. 580. Μῆνις credi debeat *deorum* esse.

v. 595. sqq. Παραυτὰ δ'. —: *similiter venisse in urbem Ilii dixerim animum maris placidi, lene divitiarum ornamentum, blandum oculorum telum, animum pungentem amoris florem. Deflectens dein autem ab indole priore et ad pejus conversa nuptiarum acerbos exitus perfecit, infelici vicinia et consuetudine irruens in Priamidas a Jove hospitali missa sponsis s. virginibus luctuosa Furia.* Παραυτὰ, *secundum haec, eodem modo,* habet etiam Demosth. c. Aristocr. p. 672. Alibi etiam παρὰ τοῦτο, *juxta hoc, prope ad hoc, secundum hoc.* Hermann. Viger. p. 862., Bernh. l. l. p. 258. Memorabile Helenam nec nominari, neque ullo modo accuratius significari. — Num γάμου τελευταί de exitu nuptiarum intelligendum sit, an sic ut ea quae attulit Reisig. n. ad Soph. Oed. C. v. 716. τέρμα τῆς σωτηρίας cll. Aesch. Suppl. 1050. γάμων ἅδε τελευτὰ et Eur. Med. 1385., dubitari licet. Certe locorum ratio ubi τέλος, τέκμαρ, πεῖρας, jam ap. Homer. (cf. Eust. ad Il. VII. 102) periphrasin faciunt, jubet h. l. intelligi *tristes nuptias*, et sperni conject. B. πικροτελεύτους. De dictione poëtis familiari ἔρωτος ἄνθος (ἄωτον) et ὀμμάτων βέλος in not. ad Suppl. diximus. — Ceterum quum in Flor. v. 595. οὖν et in antistr. parum tolerabilis artic. τοῖς desint, ut numeri Aeschylo familiares ⏑—⏑́—, —⏑— exsisterent, illas voculas relegavi. Non male autem οὖν tuetur Elmslejus. — νυμφοκλ. Ἐρινύς: *sponso deflenda.* Homines ipsos dici Ἐρινὺς et Ἄτας notandum: cf. not ad v. 1055.

v. 603. sqq. Παλαίφατος δ' ἐν βρ. —: *Jam olim dicta inter mortales vetus sententia obtinet, magnam et perfectam hominis felicitatem parere nec sine liberis mori, sed ex prospera fortuna generi germinari insatiabilem aerumnam. Verum ego separatam ab aliis meam mihi sententiam habeo. Impium enim facinus postero quidem tempore plura parit, suo ea quidem similia generi: nam aedium justitiam colentium pulchri semper liberi sunt. Petulantia vero* cet. Haec quam maxime animadvertenda

censeo. Et deficit alibi quoque ab vulgaribus aetatis suae opinionibus Aeschylus, ut infra v. 1124. sqq.: de qua re alibi exposuimus.

v. 606. correxerunt ob metrum omnes τὸ δυσσεβὲς γὰρ —; at nulla opus est emendatione cum ut supra dictum metri species haec sit ⏑̄⏑̄⏑⏑̄⏑̄. V. 739. γὰρ multi mutarunt in δ' ἄρ', sententiam, ut mihi quidem videtur, perperam intelligentes, quae est: vetere proverbio quidem monetur a praesigni felicitate gigni magnam miseriam hominibus. Sed hoc omnino verum non est. Nefaria enim istorum fortunatorum facta miseriam proferunt; justi autem et probi non possunt non summa in opulentia felices manere. — Pertinent haec ad summam fabulae sententiam, quam et ex actione et oratione magis magisque apparere videbis.

v. 611. Φιλεῖ δ' τικτ. Stropha haec et antistropha mendis corrupta. Et ab initio quidem sermo est de Ὕβρει παλαίᾳ ejusque nata. Et additum μὲν jubet nos oppositum δὲ, aut sententiam ubi junioris ὕβρεως ejusque prolis mentio fiat, exspectare. His ductus rationibus, nisi νεαρά est acc. pro adv., MSS. scripturam νεαρὰ φάους κότον mutaveris in Νέαιρα (s. νεώρα, cf. Reisig. C. C. in S. Oed. C. p. 258) φύσει τόκον, seu potius — Κόρον· nam Pindar. Ol. XII. 10. Ὕβριν Κόρου, ματέρα θρασύμυθον, ubi conferatur Boeckius, Herodotus VIII, 77. δῖα Δίκη σβέσσει κρατερὸν Κόρον, Ὕβριος υἱόν: quamquam vicissim alibi, ut ap. Solon. ed. Bacch. Fr. ιγ'. Ὕβριος ἐκ μεγάλης ἄλγεα πολλὰ παθεῖν. Οὐ γὰρ ἐπίστανται κατέχειν Κόρον οὐδὲ παρούσας Εὐφροσύνας κοσμεῖν δαιτὸς ἐν ἡσυχίῃ. — Τίκτει γὰρ Κόρος Ὕβριν ὅταν πολὺς ὄλβος ἕπηται —. Haec prolem Ἄτην gignit ut ap. Pindar. Ol. I. 56. Κόρῳ δ' ἕλεν Ἄταν ὑπέροπλον, cet. Similiter Longin. π. ὑψ. §. 44.; cf. supra v. 321. sq. Vulgatae similiorem autem lectionem νεαρὸν φάους σκότον (novam obscurationem felicitatis) praeferre non dubites, nisi omnibus his conjecturis praestet vulgata. — Deinde pro δαίμονα, quum δαίμων et θεός una nota ac compendio exarari solita sint, θεὸν (antistr. λιποῦσ') reposueris; nisi malueris λείπουσ'; item εἰδομένας s. εἰδόμενον pro εἰδομένας, quod nescio

nescio an aegrius defenderis constructionis ad sensum institutae exemplis. Vide tamen supra n. ad v. 111. Metrum Aeschyleum ⏑–⏑–, –⏑– est, et sententia recurrit v. 605. sqq. Verto: *Petulantia autem et injuria solet gignere vetusta quidem juvenescentem in malis mortalibus injuriam tum atque quum fatalis hora s. discriminis tempus ingruerit, nova proles gignet felicitatis invidiam daemonemque inexpugnabilem, invictam, impiam audaciam nigrae domui imminentis Noxae, parentibus similem. Justitia autem splendet in male fumosis s. deletis aedibus et cum virtute actam honore afficit vitam. Sed bona auro picta manuumque sordibus inquinata aversis oculis solet relinquere et accedere ad sancta alicujus viri, potentiam non respiciens divitiarum prava laude notatam. Omnia autem ad exitum suum dirigit et ducit.* — Blomfield. versum 612. τότ' ἢ τόϑ' ὅταν —, ut vulgo, cum antecedente conjunxit, virgula post Ὕβριν et puncto post μόλῃ positis; tumque sic scr.: νεαρὰ φάους κότον δαίμονα τὰν ἄμ. — εἰδομέναν τοκεῦσιν — omisso ἀπόλεμον. Alii ejiciunt ἄμαχον, quae revera glossa est in Farn., alii τὰν ἀμ. propter εἰδομέναν scribunt. In MSS. δώμασι, ὄμμασι, παλιντρόποις (σι), quas equidem, maxime ex Aesch. Persis, cognovi varietates librorum MSS. non habendas esse; quapropter talia in Notis non adnotavi. — Χρυσόπαστα δ' ἐσϑλὰ (infra ἐν ποικιλ. καλ. 759., Farn. χρυσόπαστ' ἐσϑλά), nec in χρυσόπαστ' ἔδεϑλα, nec in χρυσόπαστα ϑέμεϑλα mutanda duco. Numeri per totum carmen quietiores, prout postulant severae meditationis rationes. — Est autem φιλεῖ τίκτειν eodem sensu dictum atque aorist. προςέβα (idem atque φιλεῖ προςβαίνειν), quod videbis apud Grammaticos expositum. De conj. τότ' ἢδ' ὅταν nihil addo.

v. 619. Adventanti Agamemnoni cum pompa et cum Cassandra curru vectis obiam procedit Chorus gratulabundus. Gratulationi interserit autem admonitiones quasdam modesto ore prolatas, animi anxietate genitas.

v. 624. Πολλοὶ δὲ βροτῶν τὸ δοκεῖν εἶναι προτίουσι —: *multi vero mortalium praeferunt probitatis speciem justitiae legem egredientes. Infelici adgemere*

quisque paratus. Morsus nullus doloris autem ad animum usque penetrat. Et simul gaudentibus similes invitos vultus cogunt ad risum. Sed qui bonus gregis judex est, ejus viri (sc. τούτου τ. φωτὸς ὄμματα, cf. not. ad v. 684.) *vultum non possunt latere quae benevolo ex animo sincera caritate blandiri videntur.* De τὸ δοκεῖν εἶναι loquitur Herm. n. ad Vig. p. 703. Vox προβατογνώμων contendenda cum ἱπτογνώμων (Aesch. Fragm. 219. Sch.), quae non difficilior explicatu, „Roſskenner." Qualia (cf. supra v. 545. ποιμένος κακοῦ στρ.) cur Aeschylus usurpaverit, ratio ex veterum vitae consuetudinisque genere petenda, longe quippe a nostratium diverso, quam ob rem alienissima ea nobis sonant et vix tolerabilia in tragoediis. — Ὑδαρὴς, *perlucidus, sincerus.* Alii propter Aristotelis φιλίαν et μῦθον ὑδ. cll. Diphil. ap. Athen. X. p. 424. F. (ἔγχεον σὺ—τὸ γὰρ ὑδαρὲς ἅπαν τοῦτ' ἐστὶ τῇ ψυχῇ κακὸν) et Schol. ὑδαρῇ *falsum* interpretantur. Sed totius loci interpretatio nostra differt a vulgata: *at quisquis arte dijudicandi pollet, hunc haud latere possunt oculi hominis* cet. Propius ad verum quidem Vossii interpretatio accedit, sed discrepat ea tamen nonnihil a nostra:

Doch der wackre Hirt, der die Schäflein kennt,
Nicht wird er getäuscht von des Mann's Antlitz,
Der aus scheinbar herzlicher Zuneigung
Liebkost mit thränender Freundschaft.

Ad v. 629. adnotat Hermannus legendum ex Stob. p. 499. νυκτὶ δὲ χαίρουσιν. At recte Blomf. Stobaei lectionem suspicatur ex varia hujus loci scriptura καὶ νῦν χαίρουσιν ὁμ. ortam fuisse. Idem Hermannus hiatum in fin. v. 630. (βιαζόμενοι.—Ὅστ.) sententiae finitae adtribuit. At in legitimis systematis, nisi antistrophica sunt aut personarum mutationem habent, talia num tragici admiserint dubito. Est autem consentaneum in sententiarum fines personarum vicissitudines cadere. Repeto igitur opinionem supra (n. ad v. 40. sqq.) prolatam, anap. longiora systemata inter Choreutas distributa fuisse. Et facile h. l. quinque aut tres partes distinguuntur.

v. 636. Οὐ γὰρ ἐπικεύσω, vulgo fortasse recte:

nam apud Homerum multis locis γάρ productum invenitur, cujus rei causam non in ictu, sed in littera liquida posita est. Similiter ap. Eurip. Hippol. 482. nescio an Codd. A. Fl. recte ἦ γὰρ ἂν ὀψέ γ' ἄνδρες ἐξευροῖεν exhibeant. — Versu seq. Elmsl. olim legendum dixerat κάρτ' ἀπομούσως τ' ἦσθα γεγρ. οὔτ' εὖ πρ., quam opinionem ipse retractat nota subjecta ad Soph. Oed. C. v. 367.; et aliquanto pejus res cessisse Blomfieldio, ἀπομούσων scribenti, visa est Hermanno in Adnot. ad Med. Elmslej. edit. v. 102 (Op. III. p. 172). Multo melius Elmslejus et Blomfieldius meriti de hac dictione ἦσθ' ἀπομούσως γεγραμμένος: v. Bernh. l. l. p. 338. Totius loci autem sensus hic est: *tu tum quidem abducens exercitum Helenae causa, non enim celabo, pravi consilii mihi reus visus eras, nec bene mentis gubernaculum regens, quippe qui animum promptum morituris afferres.* Ultimis difficilioribus credo chori contineri criminationem, quod Agamemno juvenibus ut mortis pericula seu vitae discrimina subirent, persuaserit. Alii ἀκούσιον scribi jubentes alium sensum inesse monent. Voss.: „Unwilligen Muth hinsterbenden Mannen erregend" et Humb. similiter. Melius Blomf. quid sit ἀνδράσι θνήσκουσι non satis intelligere fatetur. Fateor et ego, nisi adsentis pertinere haec ad eum participiorum usum, quem explicuimus not. ad v. 507. sq. De part. κομίζων dictum not. ad v. 542. sq., et vide quid faciat v. 653. πληρουμένῳ.

v. 641. sq. Νῦν δ' οὐκ —: *nunc autem non leviter nec sine caritate magnopere gratus est labor militiae bene eo defunctis.* Εὔφρων de rebus dictum ut εὐμενής, πρευμενής al. illustravimus exemplis not. ad Pers. 561. — Τις additum auget quidem vim adjectivi, abest autem in Flor. et salvo sensu et metro. — Cl. ἀπ' ἄκρ. φρ. *ex intima mente.*

v. 649. sqq. δίκας γὰρ οὐκ ἀπὸ γλ. —: nescio num liceat sic interpretari: *nam dii causas non a lingua causidicorum aut sophistarum audientes, sortes viris perniciosas Ilioque calamitosas in cruentam urnam non inter diversa consilia fluctuantes conjecere, ad contrarium autem vasculum spes accessit, quod manuum suffragiis non implebatur.* — Δίκας οὐκ ἀπὸ γλώσσης κλύειν, justi-

tiam colere non lingua sed ex animo cll. supra v. 641. οὐκ ἀπ' ἄκρας φρενός, infra 1399. ἀπὸ φθογγῆς χαρᾷ, Eum. 277. ἀφ' ἁγνοῦ στόματος, ibd. 644. ἀπὸ γνώμης φέρειν ψῆφον δικαίαν (infra 1410. ἀπὸ ψυχῆς κακῆς) al., atque cum inter haec aliquid interesse videam Soph. Oed. C. 936. ταῦτά σοι τῷ νῷ θ' ὁμοίως κἀπὸ τῆς γλώσσης λέγω, quod etiam Blomf. novit vertitque *dico quod sentio*, et multa prorsus similia addens, tamen οὐκ ἀπὸ γλώσσης κλύοντες interpretatur: *non ex ore causidicorum, sed ex rei statu dii judicabant*, fortasse propter κλύοντες, quod secundum nostras rationes esset: non verbis inanibus dii simulabant audire animumque adtendere ad justitiam et jus. Deinde motus auctoritate Porsoni, Blomfieldii, al. falsum putavi vulg. ἀνδροθνῆτας. Aeschylo frequentatum est ἀνδροκμής. Choeph. 889., Eumen. 248. 961., Suppl. 686. al., cll. Elmsl. n. ad Eurip. Suppl. 525. Pertinet autem accusativus ἀνδροκμῆτας φθορὰς ad ψήφους ἔθεντο ea constructionis ratione quam exposuimus not. ad v. 180. 183. Cf. Pors. ad Eur. Phoen. 300., Seidl. ad Iphig. Taur. 1061., Hermann. ad Vig. p. 899, et maxime Op. III. p. 221. Quo loco Hermannus ἀνδροθνῆτας tueri videtur; et potest sane ἀνδροθνῆτας φθορὰς ad similium dictionum Aeschylearum audaciam referri, ac contendi notiorem vocem ἀνδροκμής ab scribis non facile in inusitatiorem mutatam esse posse. Sed his argumentis nescio an parum efficiatur. — Οὐ διχοῤῥόπως cf. not. ad Suppl. 524. edit. nostr.; ibidem v. 522. Δήμου κρατοῦσα χεὶρ ὅποι πληθύεται: est enim et ibi χεὶρ quasi collectivo sensu pro χεῖρες, cujus rei argumento est loc. S. Oed. C. 1297 comparatus c. v. 836. Sic ἀσπίς saepe. Alia exempla adnotavimus ad Sept. c. Th. Verto igitur: *alteri autem vasculo spes* (Spes) *accedebat suffragiis non completo*, h. e. quum nulla suffragia aut pauca in alteram urnam conjicerentur, spes sola ad eam adiit. Consule autem Spanhemiana. — Faehs.: *Spes inanis abiit atque irrita, et ne unum quidem duxit suffragium*. Cl. πληρ. *ita ut non impleretur*.

v. 658. ἐπείπερ καὶ πάγας ὑπερκότους Ἐπραξάμεσθα: *struximus insidias infestas*, h. e. gravi ira con-

fecimus. Est enallage quaedam, quam nihil adtinet exemplis illustrare. Cf. n. ad v. 49. 73.

v. 660. Ἀγρεῖον δακος. Porsoni obelo notata memorantur ut v. 649. ἀνδροθνῆτας. Et hoc quidem loco quod obeli causam non satis intelligo, etiam magis offendor. Namque Ἀργεῖον δάκος sunt infesti Argivi, quasi πάγας ὑπερκότους eas Aeschylus dixerit, et sequenti versu epexegesis continetur. Solet autem obscurius dicta Aeschylus suis ipse deinde verbis declarare, adeo λέγω addens ut Sept. c. Th. 474. al. Hoc suis Cicero praecipit in Oratore c. 40. 137. al. Ἀσπιδηστρόφος formatum (Lobeck. ad Phryn. p. 683) ut ἀσπιδηφόρος Sept. c. Th. 19., Eurip. Suppl. 390., Bacch. 780. al. Ἀσπιδηστρόφος λέως fuit igitur ἵππου νεοσσός (ex equi istius utero exclusi et ejecti vel egressi Argivi Trojaque quasi saltu facto circa occasum Plejadum potiti). Vide Spanhemiana. Videntur autem jactabunde haec dicta.

v. 665. Τὰ δ' ἐς τὸ σὸν φρόν., *sed quod ad tuam sententiam adtinet, eam me audire memini eademque ipse dico et tibi assentio.* Hunc usum praepositionis εἰς recte vocat tritissimum Heindorf. n. ad Plat. Lys. §. 210. Chori φρόνημα continetur v. 624. sqq.

v. 669. sq. Φίλον τὸν εὐτ. — Stobaei ψόγου pro φθόνου minus aptum. Referendum hoc foret ad Chori vituperium v. 635. sq. — Versu 669. inest quidam sermonis idiotismus in καρδίαν προςήμενος: Lob. n. ad Soph. Aj. p. 249, Reis. ad Oed. C. 1162., Matth. Gr. p. 748.

v. 672. sq. Τοῖς τ' αὐτὸς αὐτοῦ (non αὑτοῦ ut vult Elmsl. n. ad Heraclid. 814.) MSS.: Prometh. 921. ἐπ' αὐτὸς αὑτῷ et 762. πρὸς αὐτὸς αὑτοῦ — S. Oed. C. τὴν αὐτὸς αὑτοῦ et 853. αὐτὸς αὑτὸν al. secundum MSS. Cf. Matth. Gr. §. 489. II., Bernh. W. S. p. 287. (Matth. Gr. §. 468. 6.).

v. 674. sqq. *Expertus dixerim: probe enim novi familiaritatis speciem, umbrae imaginem esse, qui videbantur maxime mihi esse benevoli.* Observa εἴδωλον σκιᾶς (quibuscum contendunt Pindari σκιᾶς ὄναρ) „Schattenbild";

item ὁμιλίας κάτοπτρον, inanem modo speciem atque imaginem consuetudinis. — Vossius:

Aus Kunde nenn' ich (wohl ja hab' ich ausgelernt
Des Menschenumgangs Spiegel) nur ein Schattenbild
Sie, welche schienen zugeneigt von Herzen mir.

secundum Schützii rationes, ut solet. Sic etiam Bothius.

v. 678. σειραφόρος, cf. infr. 1409. et interprett. S. Antig. 140. cll. S. El. 722.

v. 679. sq. Εἴτ' οὖν — εἴτε καὶ —. Quid οὖν sibi velit, magis sentitur quam verbis declaratur. Ut alibi indignationis aut ironiae est, sic hic ingratum acerbumque, id quod additum, animo esse significat. Cf. supra 383., Choeph. 672. εἴτ' οὖν — εἴτ' οὖν, Fragm. 318. εἴτ' οὖν σοφιστὴς — al. Plat. Apol. p. 34. E. εἴτ' οὖν ἀληθὲς — εἴτ' οὖν ψευδές. De καὶ in altero membro non opus est ut hic dicam. Suppl. 183. εἴτ' ἀπήμων εἴτε καὶ τεθυμένος. Est ejus autem particulae usus latissimus, cujus monuit nuper Engelh. n. ad Plat. Lach. 21. — τὰ δ' ἄλλα — *de ceteris, quae ad civitatem et deos pertinent, disceptandi potestate facta in conciliis consultabimus.*

v. 684. Ὅτῳ δὲ καὶ δεῖ φαρμάκων π. constructione vulgari, cui praefert maxime Euripides alteram δεῖ μέ τινος: ejus enim aetate prosaicorum illa constructio jam facta erat, qui mox adeo Infinitivum (δεῖ μοι ποιεῖν) ad δεῖ μοι addere coeperunt. Quam rem nolim ex internis ejus rationibus, quas dicunt, judicare: Pors. n. ad Eur. Or. 659., Monk. ad Hippol. 23., Elmsl. ad Med. 552. Et accuratius quaerenti hoc quidem loco recte non uti licet ejus rei argumento: nam videri potest constructio haec esse: πειρασ. πῆμ' ἀποστρέψαι νόσου ὅτῳ δεῖ — h. e. τούτῳ ὅντινα δεῖ — In alteram autem sententiam, qua censens ante ἤτοι κέαντες — supplendum esse τούτῳ seu τούτου, hoc tibi afferam exemplum Oedipi Col. 810. οὐ δῆθ' ὅτῳ γε νοῦς ἴσος καὶ σοὶ πάρα, et supra v. 632. οὐκ ἔστι λαθ. ὀμμ. φ., ante quae item τούτου supplemus. Statim non memini talia adnotata a V. D. invenire. Nam quae exempla adtulit Matth. Gr. p. 881., ea huc non pertinent. Praeterea vulg. πήματος τρέψαι νόσον recte correxit, ad cujus exemplum corrigd.

Eurip. Hipp. 527. ὁ κατ' ὀμμάτων — ὃς ἀπ' ὀμμάτων. — v. 688. de dativo θεοῖσι consul. not. ad v. 470.

v. 691. In aedes a curru ingressuro Agamemnoni (v. 686. 687.) obviam exit Clytaemnestra, quae, consilio caedis cum Aegistho latente intus structo, pudore et conscientia prohibetur, quin reduci marito amplexus offerat aut salutationem. Alloquitur igitur chorum, quem primum suis oculis animoque offusi pudoris causam satis ambigue φιλάνορας τρόπους suos esse monet, deinde turbatissimae mentis veras rationes omni modo celare studet. Nam stimulati et exacerbati animi motus oratione non modo non celantur aut dissimulantur, sed acerbis verborum stimulis cognoscuntur. Neque veretur Clytaemnestra in caedis animo constitutae, ad quam perficiendam adspectu Cassandrae recenti ira armabatur, excusationem nonnulla praefari.

v. 697. Τὸ μὲν γυναῖκα πρ. ἄρσ. δ. Ἧσθαι δόμοις ἔρημον: Cf. Terent. Adelph. IV. 5. 38.: an sedere oportuit domi virginem tam grandem dum cognatus huc veniret exspectantem: cll. Casaub. ad Apulej. Apol. p. 92.

v. 699. Πολλ. κλ. — *multa audientem de mariti mei voluptatibus mihi invisis.* Eadem criminatio v. 1227.

v. 700. Schütz.: *alium venire mala nuntiantem, alium pejora afferre.* Pertinet λάσκοντας δόμοις ad utrumque sententiae membrum. Cujus generis alia adtulimus n. ad v. 503. cll. Elmslej. n. ad Oed. C. v. 809. Idem Elmsl. bene hunc locum exponit in Rew.

v. 702. sq. Καὶ τραυμάτων μὲν — τέτρωται δικτύου πλέω λέγειν. Infinitivus λέγειν pertinet ad ea exempla, quae explicant Bernh. p. 373, Matth. Gr. §. 545. Cf. Engelh. l. l. p. 76. Perfectum (sine ἂν) τέτρωται autem explicant Bernhardi W. S. p. 376, Matth. Gr. p. 968. Denique ἀνὴρ ὅδε Clytaemnestra dicens eum, quem dixi, animum suum prodit.

v. 705. sq. Εἰ δ' ἦν τεθνηκὼς —: *sin autem sic mortuus esset quemadmodum id multiplicabant rumores, tricorpor sane alter Geryon multifariam superne triplicem terrae vestem — nam quam iste infra habebat, eam non dico — accepisse gloriari posset, uno-*

quoque habitu semel mortuus. Sic interpretor locum difficillimum, quem corrigere vereor. Fabulas enim multifariam traditas esse quis nescit? Hesiodus quidem Theog. v. 287. cll. 979. novit τρικάρηνον Γηρυονῆα. Vulgata fama (cf. Heyn. ad Apollod. n. II. 5. 10. Γηρυόνης — τριῶν ἔχων ἀνδρῶν συμφυὲς σῶμα, συνηγμένον εἰς ἓν κατὰ τὴν γαστέρα, ἐσχισμένον τε εἰς τρεῖς ἀπὸ λαγόνων τε καὶ μηρῶν cll. Schol. et Heins.) *inferius* erat unum corpus, sed inde a femoribus et ilibus, quoad superiora, erat triplex. Quam rem celebraverat Geryonide Stesichorus, quem laudat Scholiastes Hesiodi. Eandem fabulam Pherecydes et Hecataeus explicuerant. — Dictio τρίμοιρος χλαῖνα inde sumta quod χλαῖνα aut ἁπλῆ aut διπλῆ erat. Hom. Il. X. 134, III. 126. cll. Heyn. not. — Τὴν κάτω γὰρ οὐ λέγω χϑ. ex more Aeschyleo solam in explicationem addita (cf. not. ad v. 659—) cum οὐ λέγω praeterea soleat formula esse indignum aliquid aut male ominatum praeferentis: Herm. n. ad Viger. p. 756. — Χϑονὸς, non vi locativa ut γαίης Hom. Il. V. 309 utque latinorum poëtae *terrae* ut *humi* usurpant; potius terrae donum. Ἐξηύχει λαβών: cf. not. ad v. 475. — Τρισώματος, tricorpor, Geryon etiam Euripidi Herc. Fur. 1271 et 423. commemoratur. — Denique sic positum vulg. τ' ἂν, num mutandum sit in γ' ἂν an τἂν, dubites apud Aristophanem certe; apud Aeschylum citius τἂν praeferas. Cf. Monk. ad Hipp. 443. Aliam explicationem locus habere videtur Blomfieldio, χϑονὸς τριμ. χλ. conjungenti: *Multam superne (non enim eam dico quae substernitur) triplicem terrae chlamyda cepisset,* i. e. *ter sepultus fuisset.* Parum aliter Both. (qui nunc crassam, πολλὴν, laenam terrae supernam, tumulum, subjectae longe crassiori putat h. l. opponi), Humb., Voss. alii. Wellauerus τὴν κατ. γ. — χϑονός: *nam quod sub terra est Geryonis corpus, non dico,* Blomfieldianae rationis molestias sentiens. Elmslejus in Rew. Blomfieldii laudat quidem interpunctionem, sed vertit τριμ. χλαιν. *the three-fated body, or cloak of flesh.* Cl. terram sepulcri intelligit.

v. 711. Πολλὰς ἄνωϑεν ἀρτάνας —: *multifariam colli mei laqueum solverunt invitae deprehensae.* Πολ-

λὺς quam πολλὰς significationes habeat videsis ap. Monk. ad Hipp. 1. — λελημμένης satis tuetur Elmsl. n. ad E. Bacch. 1100. Schol. Farn. ἤγουν ἤδη περιειλημμένης τῆς δέρης τῇ ἀρτάνῃ. An λελειμμένης, domi derelictae? Ἄνωθεν, *in superiore aedium contignatione* Sch. Both. — Vossius:

Ward oft ein hochher schwebend Seil um meinen Hals
Gelöst von andern, die mit Gewalt mich überrascht.

v. 718. Προφωνῶν: *ancipitia mihi mala ostentans* (de hoc verbo v. not. n. ad Suppl. 535. cll., Soph. Oed. Tr. 223., Aj. 1089., El. 109., Eur. Hipp. 960. al.) *et tuum periculum sub Ilio et si qua forte popularis seditio senatum deturbaret; sicut mos est mortalibus ingenitus lapsum etiam magis calcare.* — Ad σύγγονον suppleas ὄν (ὥς τε σύγγονον ὄν —) Hermanni monito n. ad Viger. p. 769. — Potest antecedens ἐκ τῶνδε ad has causas referri; potest vero etiam ad antecedentia: *ex re sic comparata.*

v. 722. Τοιάδε μέντοι —: Recte Vossius:

Und dieser Vorwand, glaub' es, ist truglos gemeint.

v. 726. sq. Τὰς ἀμφί σοι κλαίουσα λαμπτηρ. Ἀτημελήτους αἰέν: Praepositionis ἀμφὶ (ut v. 728.) usus (τὰς ἀμφί σοι λαμπτηρ.) dignus notatu. Sic ap. Trag. ἀμφὶ τάρβει et similia. Huc autem pertinent maxime ἀμφὶ χερσὶν et ea, quae explicat Reisig. ad Oed. C. v. 354. Difficilior autem sensus praepositionis ὑπὸ cum Dativo λεπταῖς ὑπαὶ κων. ἐξεγ. Ῥιπαῖσι ϑ. Sic Hom. Il. v. 313. ἥ μιν ὑπ' Ἀγχίσῃ τέκε βουκολέοντι. V. Bernh. l. l. p. 269. Ἀτημελήτους num sit: *ab Agamemnonis reditu quasi neglectos, derelictos*, an accedat ad similitudinem significationis adject. cum α priv. compositorum, quam n. ad v. 70. explicuimus, quum nihil adtineat, non quaeram accuratius. Sensus eodem redit.

v. 730. Ὁρῶσα πλείω τοῦ ξυνεύδοντος χρόνου. Ut tota haec Clytaemnestrae oratio obscurioribus sententiis conferta, sic nonnulla singula maxime ambigue dicta sunt, partim quia ambigue de industria Clytaemnestra locuta est, partim quia animo turbato saepe aliter non poterat dicere. — Ὁ ξυνὼν χρόνος non eget explicatione: v. Soph. Oed. C. v. 7. At quid χρόνος ξυνεύδων? quid

'Ορῶσα πλείω τοῦ ξυνεύδοντος χρόνου? Num *plura circa te mala conspiciebam quam somni horas?* (nam multa exempla exstant omissi ἤ post Compar., ubi non Nominativus, sed Genitivus aut Accusativus (v. 1116.) locum habet) an .... *quam somni horae* (scil. conspiciunt)? Blomfield.: *tempus quod inter dormiendum elabitur: nam plura somniantibus adparere solent, quam quae eodem tempore vigilantibus accidere possent.* — Quod conjeci ξυνειδότος χρόνου — nam αἰών, χρόνος al. saepius dicitur ξυνειδώς — facilius intellectu quidem, non autem verborum continuitati inserendum. Cf. v. 105.

v. 731. ἀπενθήτῳ φρενὶ malim ad λέγοιμ' ἄν, quam, ut vulgo fit, ad antecedentia referre. Item comma quod post ναὸς vers. 733. in Vict. recte alii post πρότονον collocarunt. „Ein schifferhaltend Segeltau" Voss.

v. 735. Cf. Hom. Il. VII. not. Heyn. Alia similia laudat Blomf. ut Asclepiadae (Anthol. Palat. p. 131): ἡδὺ θέρους διψῶντι χιὼν ποτόν, ἡδὺ δὲ ναύταις Ἐκ χειμῶνος —, *post hiemem*, ut Iliad. V. ἐκ καύματος, cf. Eur. Hec. 55., Fragm. XXVI. al. Καί, quod correctione tollere vult Blomfieldius, non omni caret sensu. Indicat enim orationem post tot laudationes titulosque uno tenore pronunciatos paululum quasi requiescentem quo collectis viribus pergat. Simulationes hae intenderant ipsae jam animi vires.

v. 738. Τερπνὸν δὲ —. Et perturbatio et acerbitas animi Clytaemnestrae hac inter laudationes subito interjecta sententia proditur. Τερπνὸν δὲ ut nos „das kann einem wohl gefallen!" Alii hunc versum loco suo motum putant.

v. 739. sqq. ἀξιῶ, *honoro.* De cujus verbi significationibus loquitur Buttmann. indic. in Demosth. Mid. et Elmsl. ad Eurip. Heracl. v. 918. — τὰ πρὶν non pro vulgato τὸ πρὶν accipio, sed ad πολλὰ — κακὰ refero: „die frühern Leiden in großer Menge —".

v. 743. τὸν σὸν πόδ' — Ἰλίου πορθήτορα pertinet quidem ad morem hostibus caesis pedem imponendi et insultandi; sed inest, credo, haud parum ironiae acerbissimae.

v. 746. sq. Haec ambigue et subdole ita dicta sunt, ut vix dubitet quispiam spectare ad constitutum animo consilium occidendi Agamemnonis per causam excercendae justitiae. Ἡ Δίκη autem per totam hanc fabulam primas quasi partes agit, ad quam poëta data opera omnes refert rerum harum rationes. Dicta eo pertinentia plura sunt et frequentiora, quam quae facili negotio congeri possint. Cum hac locutione autem ἡγεῖται Δίκη cf. S. c. Th. 397. Δίκη — κάρτα νιν προστέλλεται cll. v. 649. Δίκη προςεῖπε καὶ κατηξιώσατο. Deinde ὡς ἂν ἡγῆται. Ἄν, si usquam in talibus, suam sibi hic habet vim, non ad solum ὡς pertinentem. Vid. Herm. d. part. ἂν passim, et cf. loc. inprimis perspic. Hom. Il. VII. 334 et 335. Ast. Plat. Op. X. p. 243.

v. 751. Ἀπουσίᾳ μὲν — εἰκότως —: „Bei der Darstellung meiner Abwesenheit sprachst du vernünftig": Bernh. W. S. p. 79. Malo ἀπουσίᾳ ad εἰκότως referre ut vulgo faciunt. Vult Agamemno intelligi, sane esse consentaneum, multa eam verba facere de diuturniore sua absentia: μακρὰν γὰρ ἐξέτεινας: „du hast nämlich weit ausgeholt."

v. 754. sqq. *Noli me ex mulierum rationibus delicatum et insolentem reddere, neve barbari hominis instar humi prostrata saluta me hians clamorem, neve stragulis stratis invidiosam viam redde; deos utique hisce honorari oportet, in variis mortalem autem pulchris stragulis incedere mihi neutiquam sine metu. Jubeo pro hominis ratione me coli, non dei. Sine stragulis enim et vestibus variegatis fama mea resonat. Non male sapere autem dei summum bonum.*

v. 756. Χαμαιπετὲς βόαμα προςχ. locutio memorabilis, cujus sensus ad graecorum odium in barbarorum προςκυνησίαν referendus est. Lycophr. Al. 263. κλάζων δ' ἄμικτον χάσμα, ῥιγίστην βοὴν (Supr. 268. οἶμαι βοὴν ἄμικτον —). — Χωρὶς παιδοψήστρων —: nam sine substragulis et sine his tapetibus fama clamat et invidiam excitat. Καὶ τὸ μὴ κακ. *et non prava superbaque cogitare dei summum donum. Felicem autem praedicari oportet vita defunctum in felicitate hominibus grata, invidiaque ca-*

rente. Quae si mihi omnino possent sic contingere, bono animo ero.

v. 766. lectio in Farn. — ἄνευ θάρσους mera correctio est Triclinii offensi particulis εἰ ἂν c. Opt. Neque ego is sum qui, quae soloece dicta videantur, temere defendam. Sed locorum, ubi εἰ ἄν, εἴπερ ἄν cum Optat. (ut taceam de ἐπεὶ ἂν —) emendatione vix tolli queat, tanta vis est, ut jam abstinendum putem his conatibus. Ut Aeschylus epicos, sic Aeschylum Euripides videri possit ejus locutionis auctorem secutus esse. Cf. Thiersch. Gr. §. 330., Herm. n. ad Vig. p. 830. De Sophocle taceo, quamquam cur is formula, rationibus non indigente, abstinendum censuerit, non video: Reisig. ad Oed. C. p. 399. et Comm. de Ἂν p. 107—109. — Bernh. W. S. 412. (Matth. Gr. p. 525): qui viri etiam de Aristophanis et de prosaicorum, maxime Platonis, locis huc pertinentibus loquuntur. Discernenda autem sunt ea loca, in quibus oratio obliqua est aut certe aliquid pro aliorum cogitatione haberi debet, ab iis quibus adnumerandus hic, ubi enunciationis ejus ea vis est: *si cogitari per fortunae vicissitudines possit me omnia sic esse perfecturum* (bono animo sum). Blomfieldii emendationes refellens Elmslejus et commemoratam eam constructionem, ad quam etiam Pers. 449. refert, dicens in Bekk. Anekd. 144., ἂν cum εἰ et optat. ad futurum tempus indicandum pertinere censet. Rectius ἂν *(si res ferat)* et εἰ πράσσ. *(osi sic agam)* disjunguntur. Both.: *utinam vero omnia sic agam bono animo!*

v. 767. Καὶ μὴν τόδ' εἰπὲ μὴ π. γν. ἐμ.: Vossius: „Nun sage das doch nicht entgegen meinem Sinn." Recte.

v. 768. Διαφθερεῖν γνώμην, *corrumpere cogitationem,* h. e. depravare, in pejus mutare. Quam vim hoc verbum habet etiamsi Porsoni conjectura διαφθεροῦσ' ἐμοί (s. ἐμήν) recipitur. Vulgatam autem emendare nil opus est, cujus sensus: animi sententiam meam scito me in pejus haud mutaturum. Voss.: „den Sinn, erfahr' es, wend' ich nicht zum Schlimmeren." Observes modestiam ac verecundiam Agamemnonis, qua fit ut dignis-

simus fiat misericordia (cf. n. ad. v. 171.), et conferas praesagientem Chorum sup. v. 173. sq.

v. 769. Ηὔξω θεοῖς δείσας ἂν ὧδ' ἔρδειν τάδε; — Ἂν h. l. Blomfieldius ad ηὔξω, Wellauerus ad Infinitivum ἔρδειν referunt. Tertium licet proponi hoc ut ad δείσας, cui subjunctum est, additum putetur ea ratione cujus exempla nota Hermanni ad Viger. p. 815. sq. continentur. Quod ideo propono, quia apertum est, versu sequenti verbis δείσας ἂν opponi εἰδώς γ' εὖ: „Etwa aus Furcht gelobtest du dies zu thun?" Agam.: „Nein, mit kalter, besonnener Ueberlegung." Addita igitur ea particula effectum est, ut notio timoris dubitationi obnoxia videretur; quam notionem Clytaemnestra non potuit non dubitanter efferre. Et majore jam fiducia, ubicunque cum modesta quadam dubitatione voci cuilibet (aut uni notioni pluribus significatae ut v. 850.) accentus orationis additus est, etiam Pers. 643 (703), licere ἂν ei voci subjunctum putare contendo. Nam ἀνθρώπεια eo loco habet orationis accentum sicut fort. ἀνθρωπείων Xenoph. Memor. Socr. I. 1. 16. αὐτὸς δὲ περὶ τῶν ἀνθρωπείων ἂν (sec. Codd. Par. G. H.) — ἀνδραποδώδεις ἂν δικαίως κεκλῆσθαι. Alii ἂν *semper* ad vim Modi pertinere volunt; tum verto: „Hättest du wohl aus Furcht" — provocans ad Herm. l. de part. ἂν I. 7. Versu seq. observa τέλος, constitutum animo, votum aliquod pro dono. Cf. not. n. ad Suppl. 466., Pind. Pyth. IV. 507. Schützius autem: *„significare potest ultimam sententiam dicere, in qua perseverandi animus sit."* Succurrit ei f. τέλος μύθου s. μύθων al., *orationis summa et exitus*, seu *ultima et certa animi sententia*. —

Tum v. 771. 772. Τί δ' ἂν —: Quid putas facturum fuisse Priamum, si haec ille perfecisset? Τί δ' ἂν scil. ποιῆσαι, ut statim ἂν βῆναι δοκεῖ.

v. 772. sqq. Μή νυν τὸν ἀνθρ. αἰδεσθῇς ψόγον. Ea significatio, qua sit ἐντρέπεσθαι c. Genit., verbo αἰδεῖσθαι non ita frequens. Suppl. 487. Ὅμως δ' ἀνάγκη Ζηνὸς αἰδεῖσθαι κότον ἱκτῆρος cll. 340., Eurip. Heracl. 1038. cll. adnot. Elmsleji. — Αἰδεσθεὶς — *(non ille igitur veritus hominum vituperia)* haud absurda. De versu sequenti

vide Schol. — Tum ὁ δ' ἀφϑ.: *qui sine invidia, is sine felicitate.*

v. 778. Ἦ καὶ σὺ νίκην τ. δήριος τίεις; Τίειν, *aliquid magni facere, in aliqua re gloriari* rarum ap. Aeschylum quoque, ubi fere est *honorare, ulcisci.* Ceteri Tragici prorsus abstinuere hoc verbo, et errat Beckius in Indice Eurip. — Etiam δῆρις solius Aeschyli: Suppl. 407. Et Genitivi forma ιος num prorsus absurde Grammatici veteres τοῖς κοινοῖς adtribuerint, ut post Buttmannum (Gramm. ampl. §. 1. A. 13.) alii contendunt, dubitari licet. Certe ap. Xenophontem saepe me eam invenire memini. Deinde νίκη δήριος confert Lobeckius (ad S. Aj. 1152.) cum Sophoclis ἐριδός τις ἀγών, et Eur. (Heracl. 798.) μάχης ἀγών et Livii (XXXVI. 19.) *certamen pugnae;* nescio an minus recte. Interpretor: Igitur *tu quoque* (ut ceterae mulieres) *in praesenti* (in tali qualem nunc reportare vis) *jurgii victoria gloriaris?* Both. autem: „hältst du diesen Sieg auch nur des Streites werth?" Non possum non addere Bothianae explicationi eam, quam olim praeferebam cum ubicunque omisso articulo demonstrativa pronomina non δεικτικῶς usurpata essent, ibi pronomen a nomine separandum nomenque pro praedicato habendum putabam, quemadmodum Engelhardtius statuit (not. ad Plat. Lach. p. 4), et hoc quidem loco sensu hoc: „achtest denn auch du dies als einen Sieg im Streit?" vel: „achtest du denn auch dies für einen Sieg (wenn man im Hader obsiegt)?" Quamquam locus quem h. l. καὶ tenet, non apprime congruit ei explicationi („achtest du denn auch dies —"): tamen saepissime in ejusmodi enunciationibus additum καί: Plat. Parmen. p. 156. a. οὐκ οὖν ἔστι καὶ οὗτος χρόνος —; Protag. p. 317. b. καὶ εὐλάβειαν ταύτην cll. loc. ab Engelh. cit. et frequens Hyperbaton ap. Tragicos et sequens versus eam excusat.

v. 779. Κράτος μέντοι παρές γ' ἑκὼν cll. supr. 774. φήμη γε μέντοι δημόϑρους. Videsis ad locum vel maxime h. l. conferendum not. nostr. ad S. c. Th. v. 630. Cf. etiam Boeckh. ad Min. p. 165. Blomfieldio causa corrigendi μέν τοι παρ. fuit potius deficiens versus caesura,

de qua re loquitur Hermann. El. Met. p. 111, quam sequens ἀλλά. Pendet autem ab hujus versus interpretatione antecedentis explicatio. Vossius bene explicat ambigua:

Gieb nach! die Obmacht nun denn lafs willfährig mir.

Humboldtius autem:

(Erringen willst du wirklich streitend diesen Sieg?)
Freiwillig folg' und überlafs ihn selber mir.

In κράτος inest ea ambiguitas.

v. 780. sqq. Ἀλλ' εἰ δοκεῖ — *Age, si tibi ita videtur, celeriter solvat aliquis calceos, serviens ad incedendum aptum pedis instrumentum, ne qua cum hisce incedentem me purpureis stragulis deorum e longinquo oculi feriat invidia. Magna est enim verecundia me ipsum perdere, pedibus quam perdam divitias argentoque emtas texturas.* Πρόδουλον ἔμβασιν ποδός servilem pedis incessum, i. e. inservientem incessui, itaque pro servo habendum. Est appositum (ut Herod. 1. 205. γεφύρας — διάβασιν) ἔμβασιν ad ἀρβύλας, quare commate distinxi. Alibi quidem vox πρόδουλος non invenitur, sed sic πρόβοσκος ap. Herod. I. 113., et sapit ea Aeschylum auctorem; cf. not. ad v. 357. Ceterum Blomfieldii βάλῃ non aspernandum, si nexus hic est: solvat celeriter aliquis calceamenta ne quis me incedentem tapetibus divina invidia feriat. Eur. El. 900. μή μέ τις βάλῃ φθόνῳ. Optativum autem si post ποδός gravius, ut vulgo, scribitur („Und es möge mich nicht treffen —"), recte positum nemo non contendet. Σὺν τοῖς δέ vulgat. est: „und somit —", neque omnino rarum hoc σὺν τοῖς, σ. τοῖςδε, „somit, sonach, demgemäfs" — et ap. Soph. ξὺν οἷς, *proinde:* v. Reis. n. ad Oed. C. 274. Sin σὺν ταῖςδε commate post ποδός posito scribitur, quomodo tum optativus λύοι accipi debeat ac defendi possit, cognoscitur ex Comm. Cr. Reisigii ad S. Oed. C. p. 167. Ego vero vulgatam retinere malo. — Σωματοφθορεῖν negotia facessit interpretibus, qui στρωματοφθορεῖν et δωματοφθορεῖν conjecerunt; quibus conjecturis accedat σῶμα τοῦθ' ὁρᾶν. Nam σῶμα de recenti servo, et h. l. de Cassandra dictum eos non offendet, qui adeunt Casaub. Athen. Deipn. p. 360. Recte autem Both. vulgat.

tuetur comparans nostratium: „das möchte mir an Leib und Seele (Leben) schaden", et Prom. 837. cll. Sch.

v. 786. Τούτων μὲν οὕτω. Voss.: „Hiervon nun also." Genitivus ex adverbio οὕτω ut alibi ex adverbiis temporis et loci pendens fortasse exemplis aliquando confirmabitur. Quo pertinet etiam Genit. in form. ἰέναι τοῦ πρόσω simil. aeque *partitivus*, quidquid Thierschius contra dicit. Num τοὐμὸν μ. οὐ.?

v. 790. sq. Χρημάτων ἐξαίρετον ἄνθος vid. n. ad v. 598. — Ἐπεὶ δ' ἀκούειν —: *quoniam subactus sum adactusque hoc ut tibi obtemperarem, ibo.* — Verbis πορφύρας πατῶν non sine vi oratio finitur. Detruditur ille enim ab hoc humanae magnificentiae fastigio per eandem, quae insidias suas celatura invidiamque deorum ei commotura eo eum evexerat, in perniciem.

v. 797. sqq. Οἶκος δ' ὑπάρχει τῶνδε —: *Aedibus nostris per deos contigit ut talia habeant; indigere autem nescit domus. Multarum vero vestium vovissem calcationem ejus mihi antea annunciati (si ejus adventus mihi nunciatus fuisset) in aedibus vatidicis quum ejus reditum omni opere et pretio efficere studerem.* Vulgo post ἄναξ punctum positum, et deinde ἔχειν, πένεσθαι δ' οὐκ — scriptum, quod probare videtur Bernhard. (W. S. p. 166) bene genitivum τῶνδε explicans. Sed dubito de hac conjunctione ἔχειν, πεν. δ' οὐκ ἐπιστ., et ἔχειν in epexegesin ex more additum credo. Cf. not. ad S. c. Th. v. 764. Ceterae conjecturae silentio praetereundae. Addam autem propter ὑπάρχει τῶνδε: Demosth. Neaer. p. 1347. 7. Reisk. τῆς γὰρ ἔχθρας — ὑπῆρχεν. Plat. Menex. τῆς δ' εὐγενείας — ὑπῆρξε, ubi significat *auctorem esse:* quae significationes non debent confundi. Deinde Genit. προὐνεχθέντος (scil. Agamemnonis, al. πατ.) pendet ex πατησμὸν cui et subjectivus et objectivus genit. junctus est, ut aliis substantivis alibi: Eurip. Androm. 148. στολμόν τε χρωτὸς τῶνδε ποικίλων πέπλων. Herc. Fur. 561. Αἴδου τ. περιβ. κόμης. Electr. 442. Ἡφαίστου χρυσ. ἀκμόνων; cf. not. supra ad v. 307. Pors. 835 (919). Alia exempla dat Bernh. p. 163. — Est autem προφέρειν *(adferre s. proferre) protendere, annunciare,*

tiare, „vorherverkündigen", ut simplex φέρειν, *nuntiare.* Sic apud latinos quoque *ferre* et *mittere.* Fere omnes προὐνεχθέντος vertunt *edito oraculo,* quod fieri posse prorsus negaverim. Bolh.: *si mihi in oraculorum aedibus hoc edictum fuisset.* Ψυχῆς κομ. τ. μεχανωμένης vulgo, quod retinere licet interpretanti, *meo animo pro hujusce animi recuperatione pretium quodlibet solvere studente.*

v. 802. 803. Ῥίζης γὰρ οὔσης — Verto:

Da Wurzel da war, ging Gebüsch ans Haus hinein,
Des Schattens Schutz verbreitend vor dem Hundsgestirn.

v. 804. sqq. Καὶ σοῦ μολόντος δ. —: *Atque te redeunte domum, hiemali tempestati calorem te reditu afferre significas. Quum autem Jupiter ex acerba uva vinum parat, tum jam frigus in domibus exstitit marito domum redeunte.* Genitivorum absol. ad subjectum pertinentium exempla haud rara videsis apud Grammaticos. — Μολόν, ad θάλπος referendum, non absurda conjectura est, sed ea tamen nihilominus recipienda. Sequentia difficiliora, et scriptura vulg. Ζεύς τ' (maxime si deinde τό τ' ἤδη ψ. — πέλῃ scribitur) vereor ne temere relegetur, quamquam quomodo tum cetera, etiamsi post ἐκιστρωφωμένου apodosis abesse putetur, constituenda sint, non video. — Ὅταν δὲ τ. — οἶνον nimii fervoris aestivi significatio ac descriptio contineri putatur: *tantum adeo* (γε) *malum, quantum talis fervor, lenitur reditu mariti.* Num ἀνὴρ τέλειος sit *maritus,* an *vir herilis* (i. e. princeps) dubito equidem, memor eorum quae pro illa interpretatione Spanhemius, et pro hac Doederlinus attulerunt.

v. 809. 810. Ζεῦ, Ζεῦ τέλειε — haec secum abiens Clytaemnestra. Spectant autem ad ejus consilium, ad quod perpatrandum, quum justam esse causam suam sibi persuaserit, non veretur Jovis, conjugalia jura exsequentis, opem postulare. Sententia fere eadem Choeph. v. 778. De τέλειος dictum not. ad Suppl. 466. Decedunt de scena Agamemno et Clytaemnestra, relicta Cassandra.

v. 811. sqq. Quod sequitur carmen trochaicis numeris quiete ac graviter decurrit, raris intermixtis Pherecrateis et versiculis dactylicis, et his quidem magis in stropha

altera. — Τίκτε μοι τόδ' — num ultimis Clytaemnestra verbis an per se inhaerentibus animo Calchantis vaticiniis Chorus ut haecce pronuntiet adigatur, quaerere nolo. — Pro δεῦγμα alii δῆγμα aut δεῖμα conjecere, minus necessario. Sententia haec est: *cur mihi perpetuo ostentum illud oculis obversans animi inde mala augurantis volitat, et cur vaticinatur injussum, neque ulla mercede conductum vaticinium? neque abjiciendi velut somnia obscura certa fiducia mei animi sedem insidet?* Qui ἀποπτύσας volunt nominat. absol. esse satis frequentem (exx. a Well. ad Suppl. 744. allata aut dissimilia aut mendosa) me assentientem non habent. Nam quae ratio hujus h. l. genitivi absoluti? Num is adeo facile referri potest ad φρενὸς φίλον θρόνον, aut ad δεῖμα, ut sit positus pro ἀποπτύσαντος ἐμοῦ? Cf. not. ad. v. 825. — Blomfieldius ἀποπτύσαν, vertens: *et cur non fiducia hos terrores velut somnia obscura abjiciens animi sedem insidet?* At δίκαν δυςκρ. ὀνειρ. tum ad subjectum referendum est. Ἀποπτύσας autem mihi quoque (nisi quis ἀοιδὸς scribere eoque hoc referre mavult, ut θαρσ. εὐπ. sit appositio, aut ἵει legendum putat: *mittit cantus fiduciam in animum* cll. v. 106. 107.), quamvis comparanti v. 820., aut in ἀποπτύσαι cum (Triclin.) Farn. ubi gl. ὥστε ἀποβαλεῖν τοῦτο, aut in ἀποπτύσαν mutandum videtur ac locus, interrogationis signo aut commate post ἀοιδά posito, vertendus: *et cur non respuens modum ac rationem* (s. potius *jus*, „Berechtigung," *mala vaticinandi) male ominatorum somniorum fiducia bene suadens ad mentis sedem accedit?* — Ἀοιδὰ est hoc ipsum Chori carmen timoris et anxietatis plenum. Φίλον sensu Homerico.

v. 815. sqq. Χρόνος δ' ἐπεὶ πρ.: *tamen diu est quum funium arenosae navis conjectionibus senuerint cum sub Ilium tendebat navalis exercitus; et tamen meis ipse oculis percipio ejus reditum ejusque ipse mihi testis sum. Nihilominus autem Furiae naeniam lyra carentem sua sponte edoctus intus animus, omnino non gratam spei fiduciam habens. Neque quidquam fallunt praecordia ad justas cogitationes minimeque irritas vertiginibus agi-*

tatum animum. Opto autem, ut a meo timore aliquid decidat pro irritis sic ut non habeat eventum. Χρόνος ἐπεὶ (i. e. ἀφ' οὗ, Soph. Ant. 15. Sch., Eur. Med. 26. 136. Pors.) ut alibi παλαιὸς ἀφ' (ἐξ) οὗ χρόνος, simil. — Elmsl. pro παρήβησεν proponit παρέδησαν. — Πρυμνησίων ξυνεμβ. ψαμμίας ἀκάτας dupplex Genit.: propter funes conjectos, navibus ad littus alligatis (seu proprie, navi arenae inhaerente) quum exeundi non darent facultatem venti ἐχενῇδες, cf. supra v. 151. sqq. Ἀκάτη, pro notiore ἄκατος positum, alibi non legitur, neque id eo tamen corrigendum. — Πεύθομαι δ' ἀπ' ὀμμάτων, *video meis oculis* (S. Oed. C. 15., Eur. Med. 211.) *reditum ipse mihi testans. Eum autem nihilominus lugubrem, qui sine lyra canitur, cantum Erinyos canit a se ipso impulsus animus* — (cantus Erinyos passim in Sept. c. Theb.) —. Σπλάγχνα δ' οὔτε ματάζει πρὸς ἐνδίκοις φρ. — *de sive potius super, in justis cogitationibus rotantem turbinibus animum.* Both.: *ad justas cogitationes, i. e. ad veritatem.* — De qua praepositionis πρὸς c. Dat. junctae usu consule Gramm., ut Bernh. W. S. p. 263. — Hac interpretatione efficere studeo hoc ut nec emendationibus, nec interpunctione post ματάζει opus sit, nec κέαρ κυκλούμενον prorsus necessario habeantur appositio ad κέαρ, aut nom. abs. pro genitivis, quod aliis placet. — Εὔχομαι δ' ἀπ' ἐμᾶς τι .... ἐλπίδος — *precor igitur, ut contingat, ut aliquid eorum, quae timeo ita pro falso* (ut falsum) *recidat ut nunquam eveniat.* Inter τι et ἐλπίδος longa syllaba excidit, aut τι mendosum est, quod suadet sequens ψύθη. Propono secundum Flor. εὔχομαι δὲ τάδ' ἐξ ἐμ. ἐλπ. seu εὔχομαι τάδ', ἐμᾶς τιν' ἐξ ἐλπίδος —. Nam Flor. εὔχομαι δ' ἐξ ἐμᾶς ἐλπίδος —. Both.: εὐχ. δ' ἐμᾶς ἄπαι ἐλπ.

v. 823. Μάλα γάρ τοι —. Lege: μάλα τε γὰρ τὸ τᾶς s. μάλα γέ τοι τὸ τᾶς: *enimvero sanitatis integrae meta admodum insatiabilis:* vel potius, *perfecta valetudo insatiabilis.* Nam τέρμα ὑγιείας (quamquam additis τᾶς πολλᾶς, quod est *integra illa et nimia valetudo)* sic dictum ut ap. Soph. Oed. C. τέρμα τῆς σωτηρίας, cf. ibi Reisig. n. ad v. 716., qui conferre debebat Plat. Menex. 11.

τέλος τῆς σωτηρίας. Blomf. nexum cum seqq. declaraturus vertit: *in eo puncto non consistit, sed ulterius ire pergens in pejus mutatur.* Eadem fere sententia infra v. 1119. τὸ μὲν εὖ πράττειν ἀκόρεστον ἔφυ πᾶσι βροτοῖσιν. — Νόσος γὰρ —: *namque morbus vicinus proxime ad eam habitans communemque cum ea murum habens ei instat; et felicitas hominis recto cursu pergens saepe offendit ad occultum scopulum. Et si quo metu antea opum paratarum aliquid abjicitur (ex) modica funda, tum non tota domus calamitate valde laborans perire solet nec submergit is navem. Multa vero et larga copia a Jove et ab annuis sulcis jejuniae morbum facile depellere solet. Sed in terram semel antea profusum quidem mortiferum sanguinem num quis incantatione posset revocare? Alioquin Jupiter eum, qui recte sciebat mortuos resuscitare, non oppressisset.* (aut *Nonne Jupiter eum — oppressit?* scil. οὐ δὲ). *Nisi vero Parca constituta parcam a diis prohiberet nimium accipere, nostra mens linguam praevertens omnia haec, quae timemus effunderet. Nunc ea autem sub tenebris tremit* (nihil clare scit) *dolens nec tempestivum quidquam perfecturam esse sperans animo.* — Locus difficilis; quamquam quid non difficile in Agamemnone? — Praeter numeros

(⏑⏑⏑ – ⏑ – ⏑̱ – ⏑⏑⏑ –) ⏑⏑ – – – ⏑⏑ – – –, – ⏑⏑ – ⏑⏑ – –

a multis falso tractatos primum nexus sententiarum obscurus: quae causa fuit interpretationis totius loci proponendae. Ut omittam initio posita μάλα (γάρ) γέ τοι — nam cum nova stropha nova sententiarum series incipere potest: statim sequentia νόσος γὰρ non plene, quomodo cum antecedentibus cohaereant, a Blomf. expositum videbitur multis. Ego vero in istis acquiesco, neque Schützii aliorumque in ἀκόρεστον haerentium emendationes (ἀχάριστον, ἀπάρεστόν τοι τέρμα al.) probandas duco. Nexus autem cum seqq. hic est: quemadmodum ubi nimia valetudo —, morbus imminet, sic etiam fortuna recta progrediens facile alliditur ad latentem scopulum. Quum autem quis, ut nauta metu naufragii commotus quod nimium est oneris moderata ex funda projicit, eoque facit, ut recta vehatur neu

deprimatur navis, sic fortunarum nimias opes, quibus gignitur augeturque cupiditas inexplebilis, projecerit ita ut justum modum non excedens recta ratione vivat, tum is integra ac constante felicitate florebit. — Post καὶ πότμος εὐϑ. ἀ. ἔπ. ἀφ. aliquid excidisse putant propter antistropham (ad quam vid. notata). Pendet inde autem quodammodo etiam interpretatio vocis εὐϑυπορῶν. Quae si significat *recta* i. e. *proba via procedens*, nexus alius est, et καὶ πότμ.: adeo proba et moderata felicitas interdum alliditur ad latentem scopulum. Sin εὐϑυπορῶν est *recta via pergens, sine modo ac temperantia ad infinitum tendens*, ut ap. Pind. Ol. VII., sententia ceteris exsistit accommodatior. Numeros quum esse hos –⏑⏑–⏑⏑–, –⏑⏑–⏑⏑–, –⏑–⏓ aut etiam –⏑⏑–⏑⏑–, –⏑⏑–⏑⏑–, –⏑⏑–⏓ mihi appareat, nolo aliorum virorum his numeris contrarios conatus exponere. At nec sensu nec numeris v. 824. lacunae certa indicia contineri contendo. — Καὶ τὸ μὲν πρὸ χρημ. Locus simillimus Suppl. v. 443. sqq. (unde γόμος ductum Blomf. pro δόμος substitui vult) cf. Sept. c. Th. 775. sqq., Athen. VII. p. 292. A. — Καὶ — ὄκνος βαλὼν — οὐκ ἔδυ πρόπας δόμος — οὐδ' ἐπόντισε σκάφος facilius haberi possunt pro nominativis absolutis quam alia, quippe minus latente eorum causa ac ratione. Est enim duplex nominativorum, quos absolutos seu pendentes vocant genus. Alterum id habet proprium, ut nomen in universum a principio ponatur, ac singulae partes separatim adjungantur, non conjungantur, ad modum istorum οἱ μὲν ἄνϑρωποι, οἱ μὲν — οἱ δὲ, seu — τῶν μὲν — τῶν δὲ — cet., quo pertinet etiam loc. Aesch. Pers. 34. ἄλλους δμ. Νεῖλος ἔπεμψεν, Σουσισκάνης —; alterum in eo constat, quod nomen fere cum participio conjunctum sequentibus sic praeponatur, ut quae inter ea intercedat ratio menti legentium vel audientium relinquatur invenienda: quo generi orationis propter vim rhetoricam nostrales quoque uti solent. Sic Suppl. 942. γλῶσσα τοξεύσασα μὴ τὰ καίρια, — γένοιτο μύϑου μῦϑος ἂν ϑελκτήριος, sine participio S. c. Th. 678. ἀνδροῖν δ' ὁμαίμοιν ϑάνατος ὧδ' αὐτοκτόνος, — οὐκ ἔστι γῆρας τοῦδε τοῦ μιάσματος. Frequens esse hoc genus maxime in orationi-

bus ac dialogis, per se patet. Matthias cum aliis haec et alia confunderunt nec ullam rationem, quam in ipsius nominativi notione grammatica sitam esse intellexi, explicarunt. Diutius autem harum in rerum explicatione commorari mihi non licet. Memorabilis praeterea structura. Nam sic conjungenda: *Καὶ ὀκνὸς προβαλὼν τὸ μὲν χρημάτων* (alteram partem opum) *σφ. ἀπ. εὐ.* — *Πημονᾶς γέμων ἄγαν*: ut ob nimium onus periculo naufragii obnoxia navis, sic perniciei domus ob nimias opes. — *οὐδ' ἐπόντισε σκάφος* sc. *ὄκνος β.* Blomf.: sc. „*ὁ γόμος τὴν ναῦν.*" Fort. scrib. *καὶ πρὸ μὲν τὸν χρ. κτ. ὄκνον β.* — *Πολλά τοι δόσις ἐκ Διὸς* —, eadem sententiarum series in loco, quem laudavi, Supplicum: *γένοιτ' ἂν ἄλλα Κτησίου Διὸς χάρις.* — *ἀλόκων ἐπετειᾶν* cf. Soph. Antig. 340. — *νῆστιν* — *νόσον* cf. supra n. ad vv. 72 et 154.

Humb.: ***Reichthumsgabe, vom Zeus unermeſslich gespendet, und***
jähriger Furchen Gewinn scheucht
bald des Darbens Noth hinweg.

Idem antecedentia multo melius Vossio interpretatus est.

v. 830. sqq. In strophae initio in Farn. haec: *μάλα γέ* (supra *γάρ*) *τοι δὴ τᾶς πολλᾶς*, cui respondet quodammodo antistrophae initium *τὸ δ' ἐπὶ γᾶν πεσόν γ'* (Ex. Aur., vulgo *πέσονθ'*) *ἅπαξ*, et respondet sequentia quoque sibi *θανάσιμον* — *ὑγιείας*, hujus voce penultima correpta, quorum hi numeri ⏑⏑⏑ – (–) – (⏑) – ⏑⏑⏑ – ⏑⏑ – –; sed quum dochmios habere hos nolim, multa insunt, quae scrupulum moveant. Deinde MSS. — *μέλαν αἷμα τίς ἂν πάλιν ἀγκ.* —, in Farn. autem — *τίς τ' ἀγκαλέσαιτ'*, unde antistrophica interpellata esse, etiamsi metrum id non indicat, jure colligas. Et solo *τίς* deleto *μέλαν αἷμ' ἂν πάλιν ἀγκ.* responsio restituitur: ⏑⏑ – – –, ⏑⏑ – – ⏑⏑, – ⏑⏑ – ⏑⏑ – –; nihilominus res incerta est. Nam si lect. Farn. *τίς τ'* — non est conjectura Triclinii, alia emendatione opus est, cum dubites an *τις τ'* — ferri queat pro *τίς τοι ἀγκαλ.*; quamquam *τίς τοι* — *ἀγκαλ.* pro *οὔ τοι ἀγκαλέσαιτ' ἄν τις* dictum esse apparet et eodem modo *πῶς γε*, *ἆρα γε*, defendi potest, Reis. Oed. C. p. 323. Cf. quae Elmsl. de *τᾶρα*, *οὐ τᾶρα* docet n. ad E. Heracl. 269. — Cf. Eum. 643. In seqq. saepe *δέ γε*, *οὐδέ γε* ut v. sq.,

quem exhibent MSS. sic: Οὐδὲ — Ζεὺς αὖτ' ἔπαυσεν ἐπ' ἀβλαβείᾳ (γε). Haec quae Scholiastes dicit de Aesculapio κεραυνωθέντι intelligenda esse, si comparantur cum strophicis, videntur audacius tractanda. Et nexus quoque sententiarum suadet, ut sic scribantur, ut fecimus; unde magis jam apparet glossatoris esse haec ἐπ' ἀβλαβείᾳ γε: *et hoc recte et salubriter quidem fecit Jupiter*. Alii autem haec, quia Scholiastes habet ὥστε μὴ βλαβῆναι, ad mortuos ab Aesculapio resuscitatos pertinere putant, eaque de causa Blomfieldius ea in versum priorem rejecit. Eligant lectores. Ejiciendi causa idonea mihi videtur in numeris potissimum sita esse; etsi totam hanc emendandi rationem maxime ex S. c. Theb. cognovi valde incertam esse minimeque tutam. Sic versum 1062. illius fabulae Ἔρις περαίνει μῦθον ὑστάτη θεῶν i. e. *Rixa omnium numinum minime ultimumque litem dirimit* jam nolim ejectum etiam propter Eurip. Phoeniss. 814. Ἡ δεινά τις Ἔρις θεός cet. — Tum non praetereunda silentio Elmsleji sententia, ἄν, ex qua particula αὖτ' exstitisse putabam, melius omitti ut interrogationis modo haec verba efferantur. Quam sententiam ideo quoque probo, quia ἂν omissa (scil. cum αὖτ') et metrum —◡—◡ sic aptius est sententiae (Ζεὺς ἔπαυσεν) et in stropha lacunae incommoditas ista tollitur. Quod ex Schol. pro ἔπαυσεν potius ἔκαυσεν colligi potest, uno verbo commemorasse sufficit. Ut vulgo locum scriptum volunt, (οὐδὲ — Ζεὺς ἂν ἔπαυσεν·) probabile Blomfieldii monitum, subaudiendum tum esse ἄλλως ut in Prom. 1019. Σὲ γὰρ προςπύδων οὐκ ἂν ὄνθ' ὑπηρέτην, Eurip. Iph. T. 1256. al. — Τὸν ὀρθοδαῆ τῶν φθιμένων ἀνάγειν constructionis genere quo de supra dictum est (cf. Monk. ad Hipp. 1372., Wex. ad S. Ant. 48., Bernh. W. S. p. 362.) idque ad frequentissimae Graecis attractionis rationes pertinet. — Ad sententiam quod adtinet, cf. Eum. 645 sqq., Eur. Alc. 358 cll. 110., Eur. Suppl. 775 sqq. Alii ad τῶν φθιμένων supplent τινάς. Cet. Fl. ἐπ' εὐλαβείᾳ quod recepit Claus.

v. 832. sqq. Εἰ δὲ μὴ τεταγμένα: *nisi fatum constitutum me prohiberet quominus a diis accepta sors mea me sineret plura accipere et percipere* (aut *nuntiare)*,

animus linguam praevertens omnia ista, quae Agamemnonis rebus timeo, effunderet. Nunc autem is clam fremit et dolens, nec sperans amplius in tempore laqueos se soluturum esse, quum mens angore aestuet. — πλέον φέρειν num h. l. sit *plura proferre ac nuntiare* certe dubites. Cf. interprr. loci Soph. Oed. C. v. 6. Blomfieldio est *proficere.* Si ad φέρειν pertineret ἐκ θεῶν, significatio non dubia. — Προφθάσασα καρδία γλῶσσαν, si lingua non assequi potest cogitationum celeritatem. — Humboldtius: *Wenn die Stunde gottbestimmt*
nicht die Stunde wiederum
mehr zu bringen hielt zurück, —
goſs das Herz voreilend sich
über meine Lippen aus.

Vossius: *Wenn des Schicksals Mora nicht*
Kraft des gottverlieh'nen Amts
Hemmte mehres kund zu thun. cet.

Sententiarum series haec est: aurea mediocritas tuetur hominem a calamitatibus. Praestat, quod nimium est divitiarum projicere; projectum et amissum facile restituitur Jovis beneficio. Profusum sanguinem autem nemo potest, ne deus quidem, revocare; atque timeo ne sanguis profusus huic familiae calamitatem afferat. Humanae prudentiae autem id non datum est, ut clarius futura homo praesentire atque accuratius praedicere queat. — Quibus dictis conspicitur Clytaemnestra e domo rediens Cassandram perniciei comitem Agamemnoni adductura. Cassandra autem, quae sint ea mala quae quodammodo ob Calchantis vaticinia anxius Chori animus praesentiebat, clarius mox vaticinatur.

v. 838. sqq. Ἐπεί σε Ζ. ἀμηνίτως δομ. — Ἀμηνίτως pro qua voce alii ἀμηνίτοις scribi volunt, ab aliis vertitur *cum benevolentia erga me,* aliis *absque dominorum saevitia* et a Well.: *sine ira erga te.* Sed locus, quem tenet, impedit quominus ad Ζεύς σ' ἔθηκε referatur. Pertinet potius ad sequentia. Mora enim introitus domum facta a Cassandra persuadebat Clytaemnestrae, illam ut μῆνιν animo gerere crederet. Hac ira ex animo dimissa Cassandram famulis interesse jubet regina. — Nota vim χερνίβων.

v. 842. sq. Καὶ παῖδα γαρ τοι —:
Alkmenens Sohn ja, sagt man, mufst' einst auch sich doch Verkauf gefallen lassen und des Joches Druck.
Aliter Voss. et Humboldt. Nimirum τλῆναι cum Participio junctum analogiam eam sequitur, quam exposuimus not. ad vv. 101. et 122. cll., Bernh. W. Synt. p. 477. Quae leguntur in Flor. τλῆναι δουλείας μάζης βίον glossatoris sunt.

v. 845. Ἀρχαιοπλούτων δεσπ.: *magna est gratia dominorum jam olim divitum,* s. *valde optabiles tum domini ab initio gentis ac familiae suae usque opulenti. Nam qui recens et subito divitias invenerunt praeter spem, ii servis admodum acerbi.* Cf. Soph. El. 72. 1316. — Prometh. πᾶς γὰρ νέος κρ. τραχύς. Quod legitur in Ex. Aur. ἄμου γε, id vero aliam explicationis viam monstrat. Sed nolo vulgatam tentare, quamvis dubitationi obnoxiam. Nec tetigit eam (Porso—) Dindorfius. Quod alii scripserunt οἳ δ' οὔπ. puncto post στάθμην posito, tantum non soloece dictum credas. Sensus autem quis alius praeter eum, quem explicui, huic loco conveniat, non video. Nam eodem redit, si ad verbum vertis: *praeter spem autem ditescere solent et acerbi sunt servis ac supra modum.* Punctum vero post στάθμην tum quoque ponendum; et παρὰ στάθμην accipiendum sensu ei, quem habent κατὰ et πρὸς στάθμην, contrario. In Farn. scriptum exstat οὐδ' οὔποτ'.

v. 850. sq. Ἐντὸς δ' ἂν οὖσα μορσ. ἀγρ. Πείθοι' ἂν εἰ πείθοι'· ἀπειθοίης δ' ἴσως. Indiget et hic locus explicatione, non correctione: quamquam similis locus infr. v. 1181. ὡς ὧδ' ἐχόντων χαίροιτ' ἂν εἰ χαίροιτ' suadet pro ἐντὸς δ' ἂν οὖσα scribendum ἐντὸς δ' ἁλοῦσα. Aliam viam, non minus in particula ἂν (ἐντὸς δ' ἂν οὖσα) offendens, monstrat Herm. ad Vig. p. 946. Conjecit enim ἐκτὸς δ' ἂν οὖσα —. Referenda autem mihi videtur particula ἂν h. l. ad totam horum verborum complexionem et sententiam (ἐντὸς δ' ἂν οὖσα μορσίμων ἀγρευμάτων), cui ea modestiae ac verecundiae notam addit. Cf. not. n. ad 788. et Soph. Oed. C. 965. Si scriptum esset εἰ εἴης ἂν ἐντὸς μορσ. ἀγρ., hoc accederet quidem ad similitudinem eorum:

ὑμεῖς γὰρ ἡγεῖσθε κἂν εἰ μὴ δυνατὸν εἴη ταῦτα λανθάνειν Plat. Resp. X. p. 612. C. al.; neque vero haec prorsus aequiparant misericordiam, humanitatem ac verecundiam enunciationis Chori. Conjungenda in unum autem ac per se accipienda *πείθοι' ἂν εἰ πείθοιο*: „ich denke, du folgst (ich dächte, du folgtest), wenn du folgen willst," pariter *subjective* enunciata. Sed omissum esse *ἂν* in altero membro statuit Herm. Op. III. p. 190. Idem autem l. de partic. *ἂν* p. 164. dubitanter, ait, dictum *πείθοι' ἂν*, quia ex eo pendet, ut placeat Cassandrae obedire: sine conditione autem *ἀπειθοίης*, quod id putat futurum esse chorus. — Deinde negant bene graece dictum esse, quod sequitur *ἀπειθοίης ἴσως* Blomfieldius (Quart. Rew. N. XXIII. p. 363) et Burgesius (n. ad Suppl. 716), quorum ille, quia *ἴσως* sine *ἂν* non construatur, dicit repetendam esse particulam ex priori sententiae membro, sicut in Soph. Oed. T. 955. *τάχ' ἂν Ἥδοιο μὲν, πῶς δ' οὐχ ἄν, ἀσχάλλοις δ' ἴσως*, assentiente Burgesio, qui locum Aeschyli Suppl. sic emendat *ἴσως γὰρ ἂν* (pro vulg. *ἢ*) *Κήρυξ τις ἢ πρέσβυς μόλοι*, ac sic omnia, quae suae sententiae obstant loca, similiter. Recte vero Elmslejus (not. ad Eur. Iphig. T. 1055. *τὰ δ' ἄλλ' ἴσως ἅπαντα συμβαίη καλῶς*): *ipsum ἴσως locum tenet particulae ἄν*. Profecto memorabilis hic Aeschyli locus, quo et *ἂν* additum et paullo post *ἂν* omissum tanta Grammaticis facessit negotia! — Neque quae antecedunt *Σοί τοι λέγουσα παύεται σαφῆ λόγον* ab omnibus recte intellecta; quamquam ab Humb. et Voss., quorum alter accuratissime: „Dir ausgeredet hat sie traun ein klares Wort." Cf. Soph. Trach. 1120. *εἰπὼν ὁ χρῄζεις λῆξον*. Oed. C. 1034. R. *Χωρῶν ἀπείλει*: parallelismo quo supr. v. 805 cll. Eur. Heracl. 489. M.

v. 854. *Ἔσω φρενῶν λέγουσα πείθω νιν λόγῳ*: „ins innre Herz ihr redend überred' ich sie." Elmslejus (in Edinb. Rew. 1811. N. XXXVII.) legi jubet *πεῖθε*, quod non necessarium est. Latine dixerim: *jam vero ita loquor persuadens ut ad animum ejus descendere orationem meam oportere credam, nisi* cet. Al. *cum prudens dic.*

v. 855. *Τὰ λῷστα τῶν παρεστώτων λέγει*: *eorum quae e re nata*, s. *rebus sic comparatis, moneri jam pos-*

sunt, optima monet. Τῶν παρόντων τὰ λῷστα alibi. Cf. Prom. 214. Bl. Ceterum pro πείϑου Blomfield. πιϑοῦ. Et Elmsl. (in Rew. of Blomf. Prom. v. 274.) *ubicunque, inquit, apud Tragicos per metrum fieri possit, auctor sim, ut pro* πείϑου *et* πείϑεσϑε *rescribatur* πιϑοῦ *et* πίϑεσϑε. At et aliquid in his quoque esse codicibus tribuendum, et plenius sonantes formas tragicis magis placuisse arbitror. Cf. Reisig. not. ad Sophocl. Oed. C. v. 511. — Ἑποῦ Voss. „Gieb nach" et πείϑου „Folg' ihr." Num transponenda ea duxit? At etiam Humb. ἑποῦ sic vertit.

v. 857. Οὔτοι ϑυραίαν τήνδ' ἐμοὶ σχολὴ πάρα Τρίβειν cet. olim vertebam: *nequaquam foris versantem verbis hancce tractare vacat.* Rectius Bernhardio auctore W. S. p. 190. statuitur τριβὴν supplendum esse, ut infra v. 1409. Ζεύξω βαρείαις — ζεύγλαις et 1389. τρίτην ἐπενδίδωμι — δόσιν vel πληγήν. Quod dicendi genus ellipticum haud ita rarum: cf. not. n. ad S. c. Th. v. 52. Non consentienti placebit Bothii σχολήν.

v. 859. sqq. Τὰ μὲν γὰρ ἑστίας μεσομφάλου —. Opposita haec antecedentibus ϑυραίαν —. Voss.: „Denn am Hausaltar im Mittelraum —", Humb.: „denn in Hauses Mitte stehn —". Sed hoc esset: τὰ μὲν παρ' ἑστ. μεσομφάλῳ. Tum πρὸς σφαγὰς πυρός! Humb. pergit: „die Lämmer schon zur Feuerschlachtung nah' dem Heerd"; Voss.: „steht schon zur Schlachtung vor dem Feu'r das Opfervieh". Verte: *nam penetralis sacrificii victimae stant jam in usum mactationum ignearum praesto nobis qui non sperabamus hanc esse laetitiam percepturos.* Both. construit: τὰ μὲν μῆλα ἑστ. ἤδη πρὸς σφ. πυρὸς ἑστ. μεσ. Cf. Spanhemiana. — En autem Clytaemnestrae acerbam contumeliam! — Et prospexit ars Aeschylea, ut in majus progrediens ac crescens conspiceretur animi infesti cupiditas et ardor.

v. 862. sqq. Ἀξυνήμων ab συνίημι qua sit analogia ductum nescio. — Σὺ δ' ἀντὶ φώνης. Observa particulam δὲ ut εἶτα cum indignatione in apodosi positum ac fere aequiparans vim particulae δὴ cognatae. Φράζε καρβ. χερί: praeit ei tale manus signum Clytaemnestra. V. Spanh.

v. 866. Κακῶν κλυει φρενῶν fort. βρύει. — Post Ἥκει vulgo colon positum, et recte quidem ad sensum cum seqq. Χαλίνου δ' pertineant ad ἥ μαίνεται, non ad ἥτις λπ. —; nihilominus sufficit comma.

v. 867. Desinit jam lacuna ista in Med. Guelph. Ald. Rob., quorum exemplorum auxiliis inde a v. 251. egemus ad fidem Vict. Flor. Farn. et Aurat. redacti.

v. 873. Καίνισον (ζυγόν). Voss.: „heb' als neu das Joch." Verto: *hoc jugum initia s. novum suscipe.* Est vero nove dictum (cf. Hesych. s. h. v.), et Aeschylus (ὁ)καινίσας (non ζυγὸν sed) λόγον, ut ait Eurip. in Pirithoo. Talia non tangenda manu emendatrice, lubenterque rectracto quae in aliam sententiam dixi alibi; ut not. ad Suppl. 475. nam ἀνθρονόμους ἐπωπὰς est: „blühende Aussichten."

v. 874. Chorus post haec dicta adiit propius carpentum, Cassandram vel invitam in domum regiam deducturus. Tum illa demum quum ei et doloris ingentis et divinationis stimulis vexatum animum ad Chori reginaeque monita adtendere non licuisset, sic corripiebatur, ut ea, quae sequuntur, effaretur de carpento descendens et domum versus procedens. In iis primum Apollinem increpat omnis miseriae suae auctorem. — De carminis ratione disputat Lachmannus Chor. Syst. II. C. XIX. Inest non modo numerorum, sed et sensuum et sententiarum in str. et antistr., quem parallelismum dixeris, accuratissima responsio.

v. 876. sq. Τί ταῦτ' ἀνωτότυξας ἀ Λ. De Apollinis a luctu alieno numine loquitur Spanhem. n. ad Callim. H. in Apoll. 20 sqq. Cf. Muell. in Dor. I. Ὀτοτύζειν autem sic formatum est, ut αἰάζειν, φεύζειν al. Apollinis signum in scena conspiciebatur.

v. 881. Οὐδὲν προςήκοντ' — παραστατεῖν: Bernhard. W. S. p. 467.

v. 882. Ἄπολλον — Ἀγυιᾶτ' ἀπόλλων ἐμός. Pindar. Pyth. XI. 1. Σεμέλα μὲν Ὀλυμπιάδων ἀγυιᾶτις. Conf. Interpp. ad Horat. Od. IV. 6, 28., Siebel. ad Paus. v. 31. et Spanhem. — De paronomasia ἀπολλῶν conf. Macrob. Sat. 1. XVII., qui loquitur etiam de Ἀγυιέως nomine ibd.

c. IX. Disputavimus de rebus ad Apollinem pertinentibus in programmate *de Apollinis antiquissimo cultu* inscripto. Hic autem Apollo dux viae suae tristis et auctor a Cassandra increpatur. Paronomasias collegit Elmsl. ad Eur. Bacch. v. 508. Cf. supra v. 575. Both. mavult Ἀπόλλων, Ἀπόλλων, non temere. — Vertit οὐ μόλις, *non parum*, Herm. ad Vig. p. 788. — τὸ δεύτερον, prius Trojae quidem, quum amore deceptus faceret Apollo, ut ei vaticinanti inter Trojanos nemo fidem haberet ipsaque injuriis ac contumeliis afficeretur. Et descripsit carmine Schillerus quomodo illa suam miseriam Trojanam Apollini, sic ut alteram hoc Aeschyli loco, exprobraverit. Παρ' ἓν Cl. *ut unum.*

v. 889. Both. omittit interrogationis prius signum ut sit conjuncta duplex interrogatio: de cujus ratione critici disserunt ad Soph. Antig. 2. 3.

v. 892. Ἆ, ἆ, pro quibus Guelph. εὖ εὖ, leguntur in omnibus libris praeter Farn. et Vict., ubi contra archetyporum fidem omissa sunt. Abesse non possunt, recteque omnes versus Cassandrae ab exclamationibus incipiunt. Mirum autem quod in antistropha eae desiderantur in MSS. Et, quum in seqq. non eaedem sibi interjectiones respondeant, quae ibi exciderint, difficillimum explicatu. — Haeret autem Cassandra subito quum domum intrare velit sanguinis profusi vestigiis deprehensis. Hinc εὗρις v. 896.

v. 893. sqq. Μισόθεον μὲν οὖν — κακὰ κἀρτάναν —: vulgo καὶ ἀρτάναν. Putantur posteriora saltem (etiam κακὰ συνίστορα per se accipi possunt sicut ap. Soph. Oed. C. ἔργα ἄκοντα et sim.) non pendere ab συνίστορα, sed a repetenda praepositione πρός: *Duxit me ad domum diis invisam, multorum parricidii malorum consciam, et ad laqueum, viri (Agamemnonis) vas sacrificum et solum sanguinolentum.* Cf. Hygin. fab. 85. Neque tamen omnino displicet conjectura κἀρτάνας (ἀρτάνας). Vid. n. ad antistr. aut κἀρτάμου ἀνδρ. Π. ῥαντήριον ut activam vim haberet alii πέδου ῥαντήριον: de quibus in ηριος cadentibus adjectivis dictum not. ad v. 538. Ῥαντήριον est *quod pertinet ad* τὸ ῥαίνειν, tum vero etiam jam sanguis profusus in ultionem novas semper caedes flagitare vide-

retur. Plato in Phaedr. Ἄτης παλαιῶν ἐκ μηνεμάτων ποθὲν — ἡ μανία προφητεύσασα videtur haec respicere. Al. conj. δαπέδου. — Quam his et sqqs. fabulam sequatur Aesch. certe dubium.

v. 898. sqq. Τὰ βρέφη, σφαγὰς pro absolutis accusativis habent Elmslej. (ad Eur. Heracl. 693.), Well., alii. Quibus non assentior. Cassandra enim divino spiritu concita oculis suis videt manibusque praesentes monstrat repraesentatque (τὰ seu τάδε, cll. Schol. ad v. 1093.) quos luget liberos, tum eorum mactationem, tum mactatorum epulationem. Et scriberem τάδε c. MSS. et in antistr. καὶ ἀρτάνας, nisi dochmio additus creticus suo hic loco positus videretur.

v. 901. Ἤμεν — ἤμεν h. l. parum aptum mihi videtur, quod et Humboldtio et aliis visum est, quamquam res incerta. Alii ἦ μὴν — ᾔσμεν malunt; sed hoc ἦ μὴν h. l. certe non exspectaveris.

v. 910. Both. olim προτενεῖ: *intendetque manus alternas.* Futuro quidem non opus est, nam praesentia haec jam conspicit animo Cassandra. Χεῖρ' ἐκ χερός: „Hand auf Hand." Locus Choeph. v. 423. Χερὸς ὀρέγματα autem, quum multae vocabulorum comprehensiones in Choeph. et Eumen. consulto repetitae videantur, probabilem reddit Hermanni conjecturam προτείνει δὲ χεῖρ' ἐκ χερὸς ὀρέγματα: *„manus manui rapido ictu succedit"* interprete Blomfieldio. Hermannus vero nititur scholio: διαδέχονται δὲ ἀλλήλους —. In Flor. et Farn. metrica fortasse Triclinii correctio est χερὸς ὀρεγμένα. De Aegistho jam loqui Cassandram probabile non est. — (Manuum ὀρέγματα hostili consilio facta Herod. VI. 102 sqq., Plat. Menex. p. 264. Engelh.)

v. 911. 912. Νῦν γὰρ ἐξ αἰνιγμάτων Ἐπαργ. θεσφ. ἀμηχανῶ: *nunc enim ex aenigmatibus obscuris oraculis laboro.* Sed quid hoc est? Antecedunt οὔπω ξυνῆκα, quibus parum sane videntur convenire haec νῦν γὰρ —. Num ἀμηχανεῖν ἐκ τινὸς (alibi περί τινος), *laborare ex aliqua re?* An θέσφατα ἐπάργεμα ἐξ αἰνιγμάτων construendum? Et hoc quidem praefero vertens „dunkel nach Weise der Räthsel." Cf. Bernhard. W. S.

p. 230., et infra v. 970., Both.: *aenigmatibus obscurato vaticinio.* Al. νοῦν pro νῦν conj.

v. 915. sqq. Quum oratione Cassandra jam sit commotior, crescatque pedetentim vehementia, abscissa membra ei magis conveniunt. Igitur fortasse sic distinguendum: Ἀλλ' ἀρκύς; ἡ ξύνευνος — φόνου· στάσις δ' ἀκόρετος γένει κατολ. — Vulgatam verto: *quid illic apparet? An rete aliquod orci? Sed rete est consors tori, caedis causa.* Both. constr. ἀλλ' ἡ ξυναιτ. φον. (ἐστὶν) ἄρκυς ἡ ξύνευνος. — στάσις δ' ἀκόρετος γένει, *genti*, i. e. in gente. Aliter de hujus dativi causa loquitur Bernh. W. S. p. 84. Erat autem στάσις sic in personis (etiam divinis) et in familiis, quas tragicas dicere licet, calamitatum satis celebratarum genetrix ac parens, quemadmodum in populis, quod exposuimus in Praefat. ad Persarum exemplum nostrum. In Prometheo nota est στάσεως descriptio: neque minus nota στάσις Danai et Aegypti (in Suppl.), Eteoclis et Polynicis (in S. c. Th.), ect. Verto: „Entzweiung im Geschlecht rastlos." Both.: *coetus (Furiarum) insatiabilis sacrificiorum lapidatione dignorum* (i. e. caedium). — κατολολυξάτω θύματος λευσίμου: pendet genitivus non tam a praepositione κατὰ (ut vult Bernhard. W. S. p. 243.) quam a sensu verbi cum ea compositi. Ad sensum idem valet conjectura κατολολύξατ' ὦ θυμ. λευ., in quam olim incideram. Sed λεύσιμον (θύμα λεύσ. *sacrificium exsecrandum* interpretatur Buttlerus probante Elmslejo n. ad Eur. Heracl p. 765. Add.) proprie *lapidatione*, s. *lapidationis poena dignum.* Eurip. l. l. λεύσιμον ἄλγος, dolor ex lapidatione h. e. talem dolorem aequiparans, quam lectionem mutari nolim. Pariter Aeschyl. verba v. 921, et supra προσ. πτωσίμου στρατοῦ tentari non debent. Tragici enim et omnes fere poëtae has adjectivorum formas usurpant saepe latiore sensu: cf. n. ad 895. et ad 921. Sic ἀσινὴς alio sensu positum credideris S. c. Th. 808., alio Choeph. 1013, alio Ag. 1129. — Et de notissimo φίλιος vide Seidl. n. ad E. Tr. 243. Sic adjectivum in ας ap. Soph. Oed. C. 697.; nam Κηφισοῦ νομάδες ῥεέθρων sc. κρῆναι videtur esse: „die Kephisischen Wei-

den erzeugend"; quemadmodum latini poëtae frequentant activam vim adjectivorum *tristis, segnis* al. Sed de hoc loco amplius dicendum foret. Cf. Pors. ad Hec. v. 1125, Elmsl. O. C. 284., Reisig. ibd. 1021.

v. 918. Ποίαν Ἐρινὺν τήνδε δωμ.: *qualis est ea Erinys, quam me jubes familiae occinere, s. quam nam praecipis ut familiae huic naeniam canam?* Sc. τὸ ϑῦμα λεύσιμον causa miseriae vel miseria exorta a caede nefaria vel parricidio. Sunt ea autem Cassandrae verba male ominata; spectantque ad Agamemnonis caedem.

v. 920. sqq. Ἐπὶ δὲ καρδίαν ἔδραμε κροκοβαφὴς Στάγων. Similiter in Sept. c. Th. κακόν τι καρδίαν με περιπιτνεῖ κρύος. Virg. Georg. II. 484. *Frigidus obstiterit circum praecordia sanguis.* Sanguis h. l. κροκοβαφὴς στάγων: quapropter Vossius: „mir an das Herz heran dränget sich feuerroth das Blut." Sequentia significant: „wie bei einem speergefallenen," nisi conj. Dind. ἅτε καιρία πτ. probatur. Nam MSS. v. ἅτε καὶ δόρια πτώσιμος —, et δόρια quid sit aegre dixeris, nec adjuvant quidquam var. lect. δωρία s. διρία. Plerique adoptarunt conjecturam Casauboni ἅτε καὶ δορὶ πτωσίμοις. Quam dubitanter recipiens Blomfield. *sanguis*, ait, *ad praecordia recurrens moribundorum vitam conficit.* Twinning. n. ad Aristot. conj. δορὶ πτωσίμους. Nos δόρει scripsimus quod et ad vulgatam scripturam et ad antistrophicum metrum propius accedit. Tum vulg. ξυναντεῖ, pro quo Vict. ξυνανυτεῖ. Et pro αὐγαῖς alii malunt αὐγάς. Schol. autem αὐγαῖς —, et mihi βίου δύντος αὐγαῖς bene dictum videtur. Both.: ἅτε, *quae, qualis: guttam croceam cor suum opplevisse dicit, qualis gutta ex hasta hostili decidens (itaque frigida) una cum radiis vitae occidentis* (viri percussi) *evanescere soleat, a solo hausta.* Voss.: „indem Nacht das Aug' hüllt"; accuratius: „indem das Leben in den Augen (mit der Sonne?) untergeht", s. „erstirbt". Denique πτώσιμος ampliori significatione: cf. n. ad. v. 917.; et poëticae rationis est talis conjunctio enunciatorum ἐπὶ δὲ καρδ. — ἅτε καὶ δ. πτώσιμος ξυνανύτει. — Jam vero observa etiam rem ipsam. Nam Cassandra crescente divini spiritus impetu

quo

quo propius domum accedit funestam, eo clarius quae intus patrantur aperit, Agamemnonis caedem scilicet. Haec omnia quanta arte Aeschylus instituerit, h. l. magis admirari possum quam explicare. Quae ars etiam ad numeros metricasque responsiones accuratissimas pertinet. Et conveniebant commotiori Cassandrae animo haec abscissa cola ⏑⏑⏑–⏑–| et antea –⏑⏑–⏑– congruentibus enunciatorum colis; et consentaneum est chorum quoque his sic enunciatis commoveri, et ad commotiores orationis numeros abripi. Cassandra autem tantum abest, ut chori commovendi aut de instante caede edocendi causa ea pronunciet, ut ejus nulla habita ratione solius animi stimulis obsequatur. Conjunge deinde cum Cassandrae hac vaticinatione quae in priore fabulae parte enarrata. Calchantis vaticinia sunt (quae et ipse Chorus videtur conjungere v. 932—34.), concedesque horrorem quendam inde animis incussum sentiri, ac conspici Furiarum et ex Thyestae convivalibus et ex Paridis nuptialibus facibus accensas flammas conquassantium numen quasi praesens.

v. 926. sqq. Μελαγκέρων respicit ad ὁ κελαινός — v. 108. Both. confert Columell. R. R. 6. 1.: parandi boves — cornibus — nigricantibus. Cf. Hom. Od. Λ. 410. ὥς τίς τε κατέκτανε βοῦν ἐπὶ φάτνῃ cet. Alii μελαγκέρῳ praeferunt ad μηχανήματι relatum, quod Schütz. interpretatur *bipennem corneo manubrio instructum*. Scholiastes κεκρυμμένῳ, additque τῆς μελαγκέρου βόος, quod quomodo ceteris conveniat explicare non possum. — Al. πίπτει: cf. de poëticis hujus verbi formis disputata ab Herm. et laudata a G. Dind. ad Eur. Heracl. v. 77. Al. εὐπέπλοισιν — μηχανήμασιν. Κύπει propter metrum fere necessarium: in stroph. enim γένει. Verte: *Ah, ah! ecce, ecce! prohibe a vacca taurum; vestibus ea indutum nigris cornibus insignem postquam arripuit machina, percutit; cadit is autem in vas aquale. Insidiose occidentis vasis casam tibi dico.*

v. 930. sqq. Ἀπὸ δὲ θεσφάτων —. Cf. Hom. Il. A. μάντι κακῶν, οὐ πώποτέ μοι τὸ κρήγυον εἶπες: cet., quamquam ea cum his non magis omnino concinunt quam quae Isabella de vatibus pronunciat apud Schillerum nostrum.

κακῶν γὰρ διαὶ — *per mala enim progredientes verbosae s. vetustae vatidicorum artes metuere nos vaticinia docent.* E Scholiis parum subsidii petitur. Neque ideo tamen emendandus locus. Altera autem lectio κακῶν γὰρ δὴ αἱ magis contraria videtur sensui quam metro; fort. κακῶν δὴ γὰρ αἱ —. Faciliora explicatu certe si ad Calchantis ante decem ann. edita vaticinia spectant, πολυετεῖς τ., sed ea lectio paucorum admodum librorum est. Alii legi volunt θεσπιῳδοί vel θεσπιῳδῶν (—δοῦ). Probabilius pro φόβον legitur φόνον. In Rob. θεσπιῳδὸν φόβον omissa; sed puto per negligentiam. Non autem φέρουσι μαθεῖν pro φέρουσιν μ. per negligentiam scriptum in omnibus MSS. Duplicantur enim pronunciatione liquidae, maxime congruente accentu metrico. — Vossius:

Durch Unglück ja kams,
Die mit ergrauter Kunst tönen Zukunft,
Sie bringen Furcht statt der Lehr.

Both. διαὶ — θεσπιῳδῶν et pro μαθεῖν — μάταν, quod queritur ab aliis ne commemoratum quidem esse.

v. 935. sqq. Ἰώ, ἰὼ —:
metrum hoc ◡ — ◡ —, ◡ — — ◡ —, ◡ — ◡ —
tum ◡ ◡ ◡ — ◡ —, ◡ ◡ ◡ — ◡ —

in neutro concinit stropha et antistropha; supra autem jam diximus in his accuratissimas responsiones comparere, ideoque multas aliorum Vir. conjecturas rejecimus. In stropha primus, in antistropha secundus versus mendosus. Hermannus autem etiam primum antistrophae versum emendatione tentat, transponenda censens vocabula ἀηδόνος μόρον, unde alii nescio an deteriores numeri existunt. Mihi κακόποτμοι corrigendum et vocabulum quod sequentis versus sensui sit accomodatius, substituendum. Cf. Eur. Hipp. 666. τάλανες ὦ κακοτυχεῖς γυναικῶν πότμοι. — Fort. κακόθροοι (-ῥυθμοι) s. κακόστομοι. Neque in sequente versu melius quidquam invenio aliis; sed, si conjectura τὸ γὰρ ἐμὸν θρόῳ πάθος ἐπεγχέαι (cll. not. ad v. 944.) omnino displicet, aegre ἐπεγχέασα quatuor syllabarum esse concedo, quod verbum explicat Scholiastes, quamquam is potius ἐπεγχέασα ante oculos videtur habuisse. Seidlerus conjecit

ἐπ' ἄχεα σά: sed dixisset, ait Blomf., Aeschylus ἐπ' ἄχεσι σοῖς. Both. ὑπεγγύοις, *obnoxiis*. Cf. n. ad v. 1057. — Pergit enim Cassandra ad suam mortem instantem cum Apolline expostulandam. In οὐδέν ποτ' εἰ μὴ notissima dictionis ellipticae formula nota add. ποτέ ut ad νῦν, ἀεί cet. — Τί γάρ; = τί δὲ ἄλλο ἢ τοῦτο; Herm. n. ad Vig. p. 729.

v. 939. sqq. Φρενομανής τις εἶ — ἀμφὶ δ' αὐτᾶς θροεῖς νομ. ἄν. — αὐτᾶς h. l. pronomen secundae personae, ut 1110. ἐμὸν τὸν αὐτῆς primae p., cll. supra 672. — Eur. Hec. 124. τῆς μαντιπόλου βάκχης. — Νόμον ἄνομον *infaustae modulationis genere ac modo,* — οἷά τις ξ. — *quo gemit* —. Ἀκόρετος βοᾶς. Rob. βοῦς, Turn. βοᾶς, et βοᾶς φιλοίκτοισι φρεσίν Farn., βοᾶς φιλοίκτοις ταλαίναις φρεσίν Vict. ex gloss. Sed ξουθὰ — ἀηδών, *flava* luscinia, *fusca,* Eur. Hel. 1116. et Arist. Av. 211. 743., ubi Schol. ξουθῆς τε εἶπεν, παρόσον τὰ πλεῖστα τῶν ὀρνέων ξουθὰ φαίνεται. Praeterea confer Aristot. H. A. IX. 48. sqq. cll. Aesch. Fr. 300., Suppl. 61 sqq. Alii ad cantum referunt vocem ut idem valeat atque λιγεῖα, quod non assentior. — Ἴτυν Ἴτυν (στένουσ') fort. non est accusat. *modi* ut supra νόμον ἄνομον et Pers. 118. ἀλλ' ἥδε θεῶν ἴσον ὀφθ. φάος ὁρμᾶται et S. c. Th. 268. τὸν μέγαν τρόπον al. (cf. not. ad v. 103.): nam is est accusat. οἷα. Igitur si cum Blomf. θροεῖ supplere nolis, quum ἀμφιθ. κ. βίον, „das leidenvolle Leben hindurch" interpretari etiam minus liceat, ἀμφιθαλῆς conjeceris. — Aristoph. Ran. 683. κρίζει δ' ἐπίκλαυτον ἀηδόνιον νόμον (fort. resp. Suppl. 69. Φιλόδυρτος ἀηδονίοισι νόμοισι). Both. *Ityn lugens per pullulantem malis vitam.* —

v. 943. sqq. Ἰὼ — μόρον: de eo accus. loquitur Bernh. W. S. p. 134. — Vulg. περιβάλοντο γάρ οἱ θ., contra sensum et metrum; περιβαλόντες Ven., Flor., Farn., quod probo. Ex quo non intellecto vulgata exstitit lectio. Est ejus autem participii eadem ratio atque postea v. 1056. ἰδοὺ δ' Ἀπόλλων αὐτὸς ἐκδύων ἐμέ, et fort. 936. τὸ γὰρ ἐμὸν θρόῳ (s. θροᾷ, Turn. Ald.) πάθος ἐπεγχέας, quam exponunt Bernh. W. S. p. 470., Matth. Gr. §. 562. 1. Ceterae et hujus et antecedentis versus correctiones, quia

per hoc canticum strophicum syllabae syllabis accurate respondent, non admittendae. — Rem qua de mentio infertur explicant, coll. Hom. Od. T. 518. ὡς δ' ὅτε — inter se Aesch. Suppl. 67. sqq., Lex. Seguier. p. 349. 6. 'Αηδόνειος θρῆνος. Αἰσχύλος — θρηνεῖ δὲ γόον τὸν ἀηδόνειον (Blomf. ἀηδόνιον), et Spanhemiana. — 'Εμοὶ δὲ μ. σχ. ἀμφηκεῖ δορί: his jam quis animus tam ferreus quin gravissime commoveatur? — ἀμφηκεῖ δ. Soph. Aj. 286., Elect. 495. Cf. Spanh.

v. 947. sqq. Πόθεν ἐπισσύτους —. *Unde habes (accepisti) vanos errores in te irruentes et divinitus afflatos? Unde fit ut canas terribilia voce infausta simulque justa modulatione? Unde accepisti definitas divini carminis vias male ominatas?* Ὄρθιος ap. Hom. de acuto clamore aut cantu dicitur, cf. ἐπορθιάζειν supra 28, 919., Pers. 685, 1044. Hic autem νόμος ὄρθιος prout μελῳδία ὄρθιος nescio an potius ad modulationis numeros pertineat, ad dochmios scilicet illos, licet Cassandra antea de se ipsa dixerit θροῶ. — Ὅρους θεσπεσίας ὁδοῦ: Pind. Ol. II. πτυχαὶ ὕμνων, VIII. ἐπέων οἶμον λιγ., Eurip. Phoen. 927. θεσφάτων ἐμῶν ὁδόν. Cf. Spanhem.

v. 951. sqq. Inde ab hoc versu in Cod. Med., et inde a v. 952. in Guelph., Ald., Turn. iterum lacuna, quae pertinet usque ad Choeph. v. 10. In Rob. eadem lacuna, sed simul monitum, sequentia esse ex Choeph. — Ἰὼ γάμοι γ. Πάριδος ὀλέθριοι φ. Artifices hoc sic expresserunt ut facerent Furias ex hymenaei facibus suas pestiferas accedentes. — Facit et hic locus multum ad misericordiam commovendam. Cf. Aristot. Poët. XII. et XVIII. At nolo in singulorum locorum luminibus explicandis morari, quum longe amplius sit declarare quomodo singulae partes pertineant ad perfectam tragoediae speciem eam, quam poëtae animo divini spiritus pleno observatam esse collata inter se membra doceant. Prodit enim quasi victrix ex strage hominum sibi obnoxiorum communi illa quae suarum sibi semper rationum in humanarum rerum administratione est conscia, probatis consiliis suis vere divinis, Justitia. De qua re quum alio loco disseramus, hoc loco id modo monemus, Cassandrae irato Apollinis numini obnoxiam for-

tunam ab ipsa h. l. expositam vel maxime ad summam illam dramatis sententiam pertinere facile apparere. Orationem ejus prout ipsa sui magis compos fiat, jam sedatiorem vides ac tranquilliorem fieri, ita ut mox jambico rhythmo procedat. Facilius igitur ejus oratio intelligitur a Choro (cf. v. 955. sqq.).

v. 955. sqq. Τί τόδε τορὸν ἄγαν —: *Quid hoc sit, quod valde clara voce pronuntiaveris*, vel, *quid sibi velit tam clarum quod pronunciasti verbum, vel puer intellexerit. Ictus autem sum cruento morsu flebiliter ob miserandam sortem lamentantis gravissima auditu mihi.* Μάθοι, sine ἄν, *fieri utique debet ut intelligat* vel, *fieri non potest quin intelligat.* — Addito ἂν significatur, hoc, ut intelligat illud, igitur intelligentiam, ab alia re pendere; id quod omnino contrarium est Chori sententiae. Quapropter ἂν ab editoribus nonnullis insertum relegandum censebam. Deinde τὶ positum ut Soph. El. 316. ἱστορεῖ τί σοι φίλον, al. — Tum ὑπὸ, si non adverb., c. dat. (πέπληγμαι ὑπαί δήγματι φ.), sed memorabile: nam quae afferunt Bernh., Matth. aliique exempla, longe facilius quam hoc possunt explicari. Valcken. n. ad Hipp. 1070. Canteri conjecturam δ' ἧπαρ laudat, quae laudari non debet. Denique audacter dictum θραύματ' ἐμοὶ κλύειν. F. τραύματ. s. κλαύματ'. In Farn. θαύματ'.

v. 958. Scribendum ὀλομένας pro ὀλω — s. ὀλουμένας, quae participii forma etiam in Suppl., Pers., S. c. Th. oblitterata invenitur. Sensus est: *heu labores, labores urbis prorsus perditae! heu sacrificia a patre pro conservandis moenibus facta, quae multas jugularunt pecudes pascentes, remedium autem nullum effecere quominus urbs ea quae passa est, pateretur.* Blomfieldii ἐπήρκεσεν necessarium mihi non videtur.

v. 961. Formam ἐμπέδῳ editores certatim expunxerunt. Vid. not. nostr. ad v. 453. Ad βαλῶ supplere ἐμαυτὴν nescio quis mavult quam mendum suspicari. Ego putem posse in θερμόνους seu θερμὸν οὖς (θερμὸν οὖν στάγμ'?) mendum latere; quamquam Eur. Cycl. 511. εἰς ὕπνον βαλεῖς sc. σεαυτόν. Praepositio ἐν facit autem ut

verbi ἐμβάλλειν vis valere videatur. Both.: ἐμπέσω βολῷ conjecit.

v. 962. sqq. Ἑπόμενα προτέροισι —: *Consentanea superioribus haec addidisti. Et quis te quamvis malevolus nimisque molestus deus in te irruens luctuosas mortiferasque calamitates canentem facit? De eventu autem ambigio.* Schütz. et Both.: καί τις — θανατοφόρα· non cum interrogatione, quod vide an praestet. — Postulat numerorum ratio ut καὶ ante κακοφρονῶν omittatur consent. Cod. Ven. et Flor. Nihilominus autem hi dochmii ex asse strophicis non respondent. At quis est qui ideo locum graviori medela tentandum injungat editoribus? Maxime recedit ab antecedentium ratione antistrophica θρεομένας = θανατοφόρα si κάκα ante θρεομ. omittitur. At equidem omittendum censentibus non temere assentio. Nam syllabarum ac sonorum similitudo, de qua not. ad v. 575. sq. diximus, id vetat: μινυρὰ κακὰ θρεομένας = γοερὰ θανατοφόρα. Potest autem strophicae responsionis ratio ista ob eandem causam, qua numeri, mutata videri: cf. not. ad v. 951. sqq. Deinde κακοφρονεῖν lectio omnium librorum, quia quomodo exstiterit, aut defendi possit nescio, mihi negotia facessit. Lucem aliquam tamen Auratus praebet, cujus in exemplo μελίζειν τε πάθη. Et potuit facile sane τε ante πάθη excidere. At numeri prohibent eam emendandi viam persequi.

v. 965. sqq. Καὶ μὴν ὁ χρησμὸς —: *Et profecto oraculum meum non amplius e velamine prospiciet* (prospiciens erit: cf. Thiersch. Gr. Hom. §. 307. 4.) *sponsae recens nuptae instar. Sed manifestum versus solis ortum videtur spirans proditurum* (i. e. luce clarissima appariturum) *ita ut fluctus ritu obstrepat ad radios hujus mali multo gravius*, i. e. ut nunc, ubi clarius jam cernitur calamitas, magis divinationis meae vis sentiatur, *doceboque non amplius per aenigmata.* Δὲ (λαμπρὸς δ' ἔοικεν) proxime venit vim particulae ἀλλά: ut Soph. Oed. C. 941., alias, inprimis antecedente negatione. Praepositionis ἐκ (ἐξ αἰνιγμάτων) eadem h. l. vis, quae v. 911. Conf. autem Hesych. et Harpocr. s. *v.* ἀνακαλυπτήρια. Videntur in hoc

loco difficiliori sibi respondere ἡλίου πρὸς ἀντολὰς ἐςήξειν et κλύζειν (sic Aur. pro κλύειν) πρὸς αὐγὰς τοῦδε πήματος. Homerus κλύζειν ἐπ' ἠϊόνας. Both.: ἐσφήξειν — κλύζειν: *sed clarius effulgens tanquam Zephyrus versus solis ortum flans irruet, ut fluctus decumani ritu hac, quae nunc est, calamitate multo major adversus solem effervescat:* cll. Hom. Il. δ. 422. Aurati πρὸς ἀκτὰς non necessarium est. Correpta adhuc divino impetu loquitur Cassandra, sensim sensimque remittens, donec recentibus agitatur stimulis. Cujus artis Aeschyleae multi interpretes omnino non observantes deprehenduntur.

v. 971. sqq. Καὶ μαρτυρεῖτε —: cf. v. 896. sqq. — Ῥινηλατούσῃ recte Farn. et Aur. (ῥινηλατούσῃ Flor.); quamquam etiam ῥινηλατούσης in Vict. et Cant. defendi possit. — εὖ λέγει i. e. εὐφημεῖ.

v. 974. sqq. Κῶμος significantius quam antea χορός. Sunt enim Erinyes quasi commissatores comentarum istarum epularum. Καὶ μὴν — γε: „und vollends gar": cf. n. ad v. 1027. Βρότειον αἷμα κ. ἐν δ. μένει — ξυγγ. Ἐρινύων: haec de Furiis disserens alias explicabo. Sic δαίμων (πότμος) ξυγγενὴς Pind. Nem. v. 74., Isthm. 1. 55. s. γενέθλιος, Ol. XIII. 148., Aeschyli ἀμφίδρομος (Hesych): Solg. N. Schr. p. 665.: cf. 827. not. ad v. 895. 1055. Ὑμνοῦσι δ' —: canunt hymnum aedibus adhaerentes de principali culpa. Accus. πρωτ. ἄτην cum ὕμνον ὑμνοῦσι, quomodo sit explicandus vid. not. ad v. 145. Ζῆνα — ἐπινίκια κλάζων et v. 1261. et Bernh. W. S. p. 121. — Πρώταρχον Ἄτην (Homer. ἀρχέκακον Il. V.) alii Myrtili caedem a Pelope patratam secundum Sophocl. Electr. 506—527., Eurip. Orest. 992—999., 1562 sq., alii coenam Thyesteam et caedem liberorum ejus intelligi volunt. Mihi poëtas poëta optime intellexisse videtur Goethius noster in Iphigenia, qua in fabula Iphigeniam Thoanti facit res eas inde a prima origine repetitas sic narrantem:

Schon Pelops, der gewaltig wollende,
Des Tantalus geliebter Sohn, erwarb
Sich durch Verrath und Mord das schönste Weib,
Des Oenomaus Tochter, Hippodamien.
Sie bringt den Wünschen des Gemahls zwei Söhne,

Thyest und Atreus. — Neidisch sehen sie
Des Vaters Liebe zu dem ersten Sohn
Aus einem andern Bette wachsend an.
Der Hafs verbindet sie, und heimlich wagt
Das Paar im Brudermord die erste That. cet. —

Cf. Pausan. KOP. XVIII. 2. εἰ δὲ ἐπὶ τοσοῦτον αὐτοῖς τὸ μίασμα τὸ Πέλοπος καὶ ὁ Μυρτίλου προςτρόπαιος ἠκολούθησε cet. *Per vices autem respuebant, fratris* (Atrei) *torum conjugalem calcanti* (Thyestae) *irato.* Conf. Choeph. sin. Παιδοβόροι μὲν πρῶτον ὑπῆρξαν cet.

v. 983. Non male Both. τὸ μὴ εἰδέναι λόγῳ: Prom. 334., E. Heracl. 5.

v. 985. sq. πῆγμα — παγέν. Eur. Iph. Aul. 395. τοὺς κακῶς παγέντας ὅρκους. Ad quem locum Marcl.: *phrasis* παγεὶς ὅρκος *non est Euripidi propria si Auratus recte, quod puto, emendat Aeschylum Agam. legendo* ὅρκου πῆγμα *pro* ὅρκος πῆμα. Both.: ὅρκους πῆγμα de qua conjunctione diximus not. ad v. 103. — θαυμάζω σου, ut ἄγαμαι τινος, ἀποδέχομαι τινος conferenda cum λέγω τινος, ubi pronomen supplent τι s. τοῦτο. At quid tum statuendum de substantivis λόγος σου al.? — ἀλλόθρουν πόλιν — λέγουσαν: λέγειν τι, *aliquid narrare*, i. e. de aliqua re, apud Hom., Soph., Eurip. maxime me invenire memini.

v. 989. sqq. Dederis id stichomythiae, ut recipias versus sic ordinatos, ut auctore Hermanno ediderunt eos Blomfield. et Wellauer.; verum dubitationes meas non possum non proferre. Nam vulgatus ordo personarumque distinctio sic differt ab hac recente:

ΚΑΣ. Μάντις μ' Ἀπόλλων τῷδ' ἐπέστησεν τέλει.
ΧΟΡ. Μῶν καὶ θεός περ ἱμέρῳ πεπληγμένος;
ΚΑΣ. Προτοῦ μὲν αἰδὼς ἦν ἐμοὶ λέγειν τάδε.
ΧΟΡ. Ἁβρύνεται γὰρ πᾶς τις εὖ πράσσων πλέον.

At vulgo:

ΚΑΣ. Μάντις μ' Ἀπόλλων τῷδ' ἐπέστησεν τέλει·
προτοῦ μὲν αἰδὼς ἦν ἐμοὶ λέγειν τάδε.
ΧΟΡ. Μῶν καὶ θεός περ ἱμέρει πεπληγμένος;
ἁβρύνεται γὰρ πᾶς τις εὖ πράσσων πλέον.
ΚΑΣ. ἀλλ' ἦν παλαιστὴς cet.

In quibus solus versus ἀβρύνεται γαρ κ. minus convenire videtur sermonis seriei, cujus sensus ne in illa quidem constitutione omnino est congruens. Nam v. προτοῦ μὲν αἰδὼς — pudoris Cassandrae haec dicentis causa ea erat, quod se amore Apollinis artem vaticinii debere rumoribus malevolis jactari sciebat. Qua ejus castitate et verecundia insigni miserandum ejus fatum etiam vehementius animos pungit, utpote apud Graecos atque in barbara foemina. Et in μῶν καὶ θεός περ — illud καὶ non ad θεός, sed ad θ. ἱμέρει πεπληγμ. referendum, cujus interrogationis causa inest in versu antecedente προτοῦ μὲν αἰδὼς cet.

v. 992. Ἀβρύνεται γὰρ πᾶς τις —. Eurip. Iph. Aul. 858. οὐχ ἁβρύνομαι τῷδ'· ἡ τύχη γάρ μ' οὐκ ἐᾷ. In Farn. legitur βαρύνεται, nescio an scribae errore.

v. 993. Ἀλλ' ἦν παλαιστὴς —: *vero luctatoris instar amore meo laborabat favorem multum mihi tribuendo.* Ἀλλὰ ut latinorum *imo* in colloquiis.

v. 995. Ξυναινέσασα Λοξίαν ἐψευσάμην. Hanc igitur ipsa confitetur culpam, et hic et v. 999. Est ea autem aequiparanda Agamemnonis culpam, quocum et similem luit poenam. Utriusque vero delictum est ejusmodi quod Aristoteles Poet. XII. 2., XIII. 5. tragicum vere dicit. Quas res sic instituendo effecit Aeschylus, ut perfectam tragoediae graecae speciem exhiberet. Cf. notata ad v. 170. sq., 951. sqq.

v. 998. sq. Vulgo οὐδὲν οὐδὲν, quae scriptura non temere rejicienda. Sic ἄλλος ἄλλος Soph. Ant. 138, Eur. Phoen., πάντων πάντων Aesch. Pers. cet. Est enim ea, qua utuntur veteres poëtae, reduplicatio aut flexionis, aut vocis, aut notionis, aut sententiae, et hac quidem posteriori maxime ad exemplum orientalium, apud quos parallelismus membrorum. Fusius rem eam ab origine sua repetitam explicuimus not. ad 168. sq. Et quamquam Graeci ut morum ac notionum sic verborum ac dictionum magnam partem sic ab Asiaticis acceperunt ut graeco ingenio, quoad fieri posset, conformarent: tamen illius reduplicationis causa princeps in ipsius rei natura sita est. — Recipiendam nihilominus putavi Canteri emendationem, pariter atque versu

antecedente, ubi vulgat. ἄνακτος (pro ἄνατος) habet quo defendatur. Schol. in Farn.: ἤγουν πῶς ὀργῆς ἐπειράσθης τοῦ Ἀπόλλωνος. Nam ἄνακτος Apollinis cognomen frequentissimum quas causas haberet, explicuimus in comment. de cultu Ap. antiquissimo; atque sequens versus si hoc v. ἄνατος legitur, minus huic congruens, et dativ. κότῳ eo pertinet, quo referunt dat. στρατῷ supra v. 439.

v. 1002. sqq. Recentibus agitari se sentit divinationis stimulis Cassandra. Notandum ὑπὸ significans *sensim* seu *paullulum*. Sic in ὑποδείδω, al. — MSS. v. φροιμίοις, ἐφημίοις, Ven. ἐφημένους, item Farn. superscripto ἐφημένοις, unde patere censent, ex sequentis versus fine huc translatum esse vocabulum. Hinc factum est, ut alii aliter genuinum restituere conarentur, quorum conjecturis Elmslejus suam addidit ἐνθυμίοις. Hesych.: Ἐνθύμιος· σεμνὸς, ἄπορος. Quam conjecturam non magis probo quam ceteras. Neque ipse meliorem reperi correctionem, et malo vulgatam lectionem eo magis servare, quo frequentius Aeschylus cognatas voces proximis versibus repetit, formisque inusitatis utitur. Radix vocis ἐφήμιος est vel ἵημι vel ἧμαι: et ab ἵημι quidem ἥμων quoque et ἧμα ductum est. Sed aliis relinquam hanc viam persequendam. Hesychio autem duce s. v. εὔφημι. alia inveneris; et supr. lectum v. 946. ἐφημίοισι ad eandem ducit conjecturam.

v. 1015. sqq. Οὐκ οἶδεν οἷα cet.: *nescit* (Agamemno) *qualia lingua invisae canis loquuta et sereno vultu prolixius fabulata Noxae occultae instar patratura sit infausta fortuna. Talia parat femina; viri interfectrix est. Quod invisum monstrum recte appellem eam? Viperam an Scyllam aliquam habitantem in rupibus, nautarum exitium, furentem Orci matrem, implacabilem exsecrationem suis spirantem? Ita vero exsultavit audacissima illa ut in fuga hostium. Speciem autem praebet gaudentis salute reditus.* Τοιαῦτα τολμᾷ θῆλυς· ἄρσενος — hanc interpunctionem, quia θῆλυς ἄρσενος oppositum sit, alii mutarunt aut post τολμᾷ interpungentes, aut omni sublata interpunctione medio e versu et sub finem addita versu seq. ἐστιν scribentes. De ἔστιν initio versus

disputat Elmsl. ad Her. 387., Lachm. Ch. S. p. 24.; atque Böth. conj. εἶσιν. Quas rationes non ita necessarias habeo. — Τί νιν — τύχοιμ' ἄν; Choeph. 416. τί δ' ἂν εἰκόντες τύχοιμεν ἄν; Choeph. 997. τί νυν προςείπω; Soph. El. 756. τί ταῦτα ποτ. — λέγω cll. nota Herm. ad h. l., Monk. Eur. Hipp. 828. τύχοιμ' ἂν sine genitivo rei, ut Eur. Iph. A. 995. secundum interpretationem Herm. ad Vig. p. 762. — θύουσαν ᾅδου μητέρ' — etsi mire dictum, inquit Naeckius, satis tamen illustratum est proverbio anglico, *the devil's dam*, cui etiam nos Germani consimile habemus. De postremis autem — ἄσπονδόν τ' ἀρὰν φίλοις πνέουσαν, quaeritur an emendanda sint et quomodo construenda. Et constructionem quidem quod attinet, id pono tamquam certum, non posse eam ita institui: Orci matrem quae furit et imprecationem vel, ut alii legunt, Martem amicis spirat. Nova et a praecedentibus diversa verbis ἄσπονδόν τ' ἀ. φ. πνέουσαν Clytaemnestrae appellatio continetur. Igitur Ἀρὰν scribe, vel scribi posse, si cui ita placeat, concedo, ut alibi Erinys vocatur Helena: mihi ἀράν sufficit. *Quid illam*, inquit, *dicam: viperam an Scyllam, furentem Orci matrem, furiamque implacabilem concitatam in proximas?* Variat orationem dum primam et alteram appellationem particula ἢ disjungit, tertiam ponit asyndeton, et quartam particula τε annectit. Ἄσπονδον autem ἀράν, rectissime, h. e. nulla libatione placabilem: „nam vulgo ἀραί placabiles putabantur; unde Clytaemnestra in Electra Sophoclis, visis nocturnis perterrita, libari Agamemnoni jubet, nimirum eo consilio, ut placaret ἀρὰν occisi a se mariti, eodemque consilio eadem, ut est in Eumenidibus, illa tam multa obtulit deabus, quae tuentur ratasque faciunt ἀράς. Eurip. Alcest. 424 (436) Orci epitheton ἄσπονδος est. Deinde φίλοις acuendum est atque erigendum pronunciando." Sic Naeckius in dissertat. de locis aliquot Aeschyli; et recte quidem. Possent autem cum v. θύουσαν Ἅιδου μητέρα etiam conferri Βάκχαι Ἅιδου, Βάκχη νεκύων, aliaque ap. Euripidem ejusque Scholiastas: ut Hec. 1076., Phoen. 1496. Conf. etiam supra v. 595. Pro vulg. ἀρὰν Lobeckius reponendum censet cum aliis

ἄρην, quod non assentior. Neque magis κλῆτορ᾽ pro μητέρ᾽ auctore Faehsio in Lex. Trag., aut κύουσαν p. ϑύουσ. Bamb. Potius ἀρὴν ex Suppl. 77. Deinde φίλοις πν., *implacabiles diras suis spirantem.* Sunt enim τὰ φίλα vel τὰ φίλτατα vel liberi, vel conjux: Soph. Oed. C. 250. 1110., Eur. Hipp. 969. c. n. Monkii, Phoen. 537. i. not. Valcken. Falso igitur ab ὁ φίλος h. l. Dativus ducitur; neque jam eget exemplis aliorum adjectivorum generis neutrius in dat. usurpati. Adde exemplis in not. ad Pers. prolatis Sophocl. C. C. 880. τοῖς δικαίοις, Plat. Apol. Socr. §. 24. (Engelh.) τοῖς αὐτοῖς. Tum quod scripsi ὥς pro vulg. ὡς factum est, quo gratior existeret sententiarum conjunctio. — Νόστιμος σωτηρία ut supr. n. ad v. 917. ex Eurip. prolata ἄλγος λεύσιμον. Sic ἀλώσιμος, λύσιμος, φύξιμος, στώσιμος, al. usurpantur a poëtis ad modum Hom. δούλιον ἦμαρ, quocum cf. v. 1361. Κρεουργὸν ἦμαρ.

v. 1026. Καὶ τῶνδ᾽ ὅμοιον εἴ τι μὴ πείϑω: *et horum si quid tibi non persuadeo perinde est.* Herm. Vig. p. 725. Infra 1089. σὺ δ᾽ αἰνεῖν εἴ τέ με ψέγειν ϑέλεις ὅμοιον. — Τί γάρ; saepissime ut etiam τί δέ (δή); vi suo aequiparat τί γὰρ οὐχί; (v. 220.) s. πῶς γὰρ οὔ; Sic lat. *quid enim*, pro quo *quidni* passim emendatur. Cf. Heind. ad Hor. Sat. II. 7.

v. 1027. sqq. Καὶ σύ μ᾽ ἐν τάχει παρὼν Ἄγαν γ᾽ ἀληϑ. Alii vulg. μὴν τάχει, Elmsl. n. ad Eur. Bacch. 546. male retinent. Nam τάχει illo Euripidis loco, et καὶ μὴν (ἄγαν γε) v. 1041. firmatur. Ut ἄγαν γε hic et v. 1041. καὶ μὴν ἄγαν γ᾽, sic alibi saepius κάρτα γε, λίαν γε, ἦ γε (914), al., cf. not. ad v. 831. s. 974.

v. 1040. Κλύοντ᾽ ἀληϑῶς οὐδὲν ἐξῃκασμένα: num: „in der That nicht bloſs Vermuthetes?" Nescio propemodum quid hoc loco faciam: nam plane contrarium, ac nexus postulat, mihi videtur significari. Blomfieldius quidem vertit οὐδὲν ἐξεικασμένα *non modo levi similitudine expressa;* at quo jure? Num loc. S. c. Th. 441. Κεραυνὸν οὐδὲν ἐξεικασμένον Μεσημβρίοισι ϑάλπεσιν τῆς ἡλίου quem vertit *ne levem quidem similitudinem habens,* magis ei obest quam prodest. Igitur interpretor: *audientem vera,*

nequaquam solum ad similitudinem expressa? Item Humb.: „Es also wahr vernehmend, nicht aus Lug gewebt". Sic Hom. Il. I. 547. cf. supr. v. 638., infr. v. 1183., quibus locis similis adverbii ratio. Bernh. W. S. p. 159.

v. 1034. Εὔφημον, ὦ τάλαινα, κοιμ.: *ad bene ominata verba, o misera, compone os.*

v. 1035. sqq. Ἀλλ' οὔτι Παίων —: *At auxiliator nemo ei rei adest.*

ΧΟΡ. *Non, si ea quidem jam praesto erit; at velim ne eveniat.*

Alii conjecerunt εἴπερ ἔσται γ' quod necessarium esse negat Well., vulgata explicans: si id quod dicis praesens aderit, i. e. si factum erit. Λόγος, ῥῆμα, ἔπος, μῦθος = ipsa res aut factum quod argumentum est orationis et narrationis. Similiter versu 1038 ἄχος dictum est.

v. 1038. sqq. Τίνος recte scribitur. Observa de Clytaemnestra interfectrice nondum Chorum suspicari. De ἄχος i. e. res, argumentum doloris, vid. n. antecedent. Ἦ κάρτ' ἄρ' ἂν παρεσκόπεις χρησμῶν ἐμῶν· minuitur certe soloecismus, quem exprobrant, interrogationis signo post ἐμῶν posito, vel verbis sic expositis: „So sehr hättest du denn also meiner Orakel Sinn verfehlt!" Euripides, in apodosi quidem, Suppl. 305. καρτ' ἂν εἶχον ἡσύχως. Alc. 814. κάρτ' ἂν ἐν σόφοισιν ἦν. Num ἦ κάρτ' ἄγαν, probata ab Herm. et Well., recte dici queant dubito, quia ἄγαν fere idem ac κάρτα, Reisig. ad Oed. C. 65., quapropter Eurip. Alc. 814. κάρτα καὶ λίαν. Both. conj. ἦ καρτερὰν παρ. sc. ὁδὸν, *vehementer*. Al. pro ἂν conj. οὖν et αὖ.

v. 1040. sqq. Τοῦ γὰρ τελοῦντος —: *Non enim intellexi machinaturum.*

Cass. *At vero graeci sermonis gnara graece locuta sum.*

Chor. *Nam etiam oracula graeca non intelligo, pariter quippe obscura.*

Καὶ γὰρ τὰ πυθόκραντα —: Well.: *enimvero et oracula graece loquuntur, nec tamen facilia sunt intellectu.* Conjecturas quo minus puto necessario factas, eo minus lubet commemorare. Indulsit iis partim Vossii quoque interpretatio, qua h. l. longe rectior est Humboldtiana.

illa quocumque pedem infert, cladem necemque affert. Vaticinabatur Trojae: perit Troja. Accedit in Graeciam, vaticinatur, interimitur Agamemno. Quis hanc non *noxam* dicat? Caeterum in verbis Aeschyli illa jam satis noto prolepsis sive anticipatio observanda est: „ornatum enim suum Cassandra transferri jubet in aliam, non quae jam sit vates, sed ut assumto eo ornatu vates et noxa fiat. Video nunc Ἄτην legisse Vossium." Haec egregie disputata esse negabit nemo. Meminerimus vero etiam h. l. Schilleri Cassandrae:

Und sie warf die Priesterbinde
Zu der Erde zürnend hin. cet.

v. 1056. sq. Ἰδοὺ δ' Ἀπόλλων αὐτὸς ἐκδύων —. De his diximus not. ad v. 943. *Ecce Apollo ipse me exuens veste sacra postquam idem me in ipso hoc conspexit ornatu irrisam valde ab amicis, verius inimicis.* — Μάτην ad καταγελωμένων μέγα pertinet, significans *inepte, absurde, temerario modo.* Pro μετὰ Lachm. l. l. p. 21. με τλάς. — Conferenda hujus loci constructio Ἀπόλλων αὐτὸς ἐκδύων — (ἐπώπτευσας) ἐποπτεύσας δὲ — cum impeditiore v. 936. sq. Τὸ γὰρ ἐμὸν θροῶ πάθος ἐπεγχέας — ποῖ δή με δ. τ. τ. ἤγαγες; Nam altera alteram illustrat, si quidem conjectura illa mea probabilis videtur. Schiller. l. l.:

Und sie schelten meine Klagen,
Und sie höhnen meinen Schmerz.
Einsam in die Wüste tragen
Mufs ich mein gequältes Herz;
Von den Glücklichen gemieden,
Und den Fröhlichen ein Spott!

v. 1060. sq. Καλουμένη δὲ φοιτὰς — ἠνεσχόμην. Non conjungenda καλουμένη ἠνεσχόμην, sed ὡς ἀγύτρια ἠνεσχόμην πτωχὺς, τ., λιμόθνης scil. οὖσα. Nam in talibus participium verbi εἶναι saepe omitti, non eget demonstratione. Fit hoc apud verba cognoscendi et declarandi, ubi ea pariter c. particip. conjunguntur, imprimis vero etiam ap. κυρεῖν, simil. — Φοιτὰς substantive positum ut δρομὰς, θυιὰς, λυσσὰς, φοιβὰς, μαινάς; et significat fere idem ac μαινάς, ut Eur. Bacch. v. 163. notante Elmslejo. — Cf. Choeph. 1040.

v. 1064. sq. Βωμοῦ πατρ. δ' ἀντ' ἐπιξήνου μένει — κοπείσης scil. ἐμοῦ —. Vossius:

Und statt des Altars meiner Väter harrt ein Block,
Von meines Schlachthiebs heissem Strom hellroth gefärbt.

Praestat φοίνιον.

v. 1066. Jam tertium vaticinatur, in antecedentibus non commemoratum. Sunt ea autem verba vinculum, quo continentur Choephori cum Agamemnone.

v. 1070. Ἄτας τάσδε θριγκώσων φίλοις: redibit familiae calamitatum summam confecturus, eas ad fastigium summum evecturus. Cf. Eurip. Tro. 493., Herc. F. 1280. —

Ceterum inter hunc v. et 1071. Ὀμώμοται γὰρ ὅρκος ἐκ θεῶν μέγας (in MSS. post v. 1076. collocatum vers.) inserendum censet Hermannus adsentientibus Blomf. et Well., et habent sic sequentia unde pendeant. At versuum transponendorum rationem semper dubitationi valde obnoxiam esse jam supra diximus, et ne hoc quidem loco is versus plane aptus est, quamquam verba ἄξειν νιν ὑπτίασμα κειμένου πατρός sic tum explicantur, ut commode subjuncta videri possint. Alii versuum vulgatum ordinem servantes ἄξει scribi jubent pro ἄξειν et suo loco versum istum vulgo collocatum censent, quos Vossius secutus est. Iis assentiens ἄξειν quoque fort. retineas, exponens sententiam, non verba: „es ist das Händefleh'n des Vaters, das ihn zurückführen wird." Alii vertunt ὑπτίασ. πατρ. lapsus supinus patris. Ὑπτιάσματα χερῶν sunt preces facientis et vota nuncupantis. Cf. S. c. Th. 577. et vide quid faciat ἐξυπτιάζων. Blomfield.: ὑπτίασμα, *resupinatio.* (Ὀμώμοται, Rhes. 814. ὀμώμοσται.) — Ἐκ θεῶν Schütz.: *deorum jussu.* Potius, a diis jurejurando id sic constitutum est, scil. τὸ κατθανεῖν ἐμέ, et ab Apolline quidem. Ἄξειν autem passivo sensu: *adductum iri,* vel, *ut adducatur.* Sic ἐμμίξειν, *immixtum iri,* Reis. Oed. C. 1053. (cf. v. 1400).

v. 1072. Τί δῆτ' ἐγὼ κάτοικος —. Κάτοικος quomodo possit confirmari aut apte explicari equidem nescio. Postulatur saltem μέτοικος. Voss.: „Warum doch zaghaft

jammernd (κάτοικτος v. τόδ' οἶκτος?) so seufz' ich empor." Sequentia potius emendationis τόνδ' οἶκον commonent. Interea κάτοικος ὧδε construo. Both. conj. ἐγὼ οὐ κάτοικος ὧδε. Al. κατ' εἰκός.

v. 1074. Πράξασαν ὡς ἔπραξεν: v. Schaef., Reis. et Elmsl. n. ad Soph. Oed. C. 273. Nego autem, ea quae Elmslejus de hac similibusque locutionibus docet, in omnes locos sic cadere ut cadit in huncce. Nam h. l. de calamitatibus sermo est.

v. 1076. Ἰοῦσα πράξω, „ich will gehen und erdulden, erleiden will ich den Tod." Πράττειν igitur eodem sensu ut paullo ante v. 1075. Alii praeferent: *eundo defungar.*

v. 1086. Οὐκ ἔστ' ἄλυξις — (f. χρόνου πλέον vulg. χρόνῳ πλέῳ): *non est effugium, hospites, plus temporis:* i. e. longiore temporis spatio nihil paratur auxilii. Inter alias conjecturas maxime ea quae est in Farn., si est conjectura, χρόνῳ πλέῳ et non potius vera lectio, commemoranda Praestat ea fere eundem sensum. Probavit eandem Jacob. Rost. χρόνῳ *cunctatione.* Vossius videtur χρόνῳ πλέων cum Well. probasse. Schütz. et Blomfield.: χρόνου πλέων. Both. vulg.: *temporis necessitate navigo,* ut Musgravius. Humboldtii rationes nescio, qui vertit: „Zum Fliehen ist mehr keine Zeit." — — In recentt. editt. verss. 1090 et 1091. inverso ordine leguntur. Transponendos censuit primus Heath.; tum Schütz., Humboldt., Blomf., Well. Transpositionis num idonea sit causa dubito et hoc loco. In MSS. enim sic:

v. 1089. ΧΟΡ. Ἀλλ' ἴσθι τλήμων οὖσ' ἀπ' εὐτόλμου φρενός.
ΚΑΣ. Οὐδεὶς ἀκούει ταῦτα τῶν εὐδαιμόνων.
ΧΟΡ. Ἀλλ' εὐκλεῶς τοι κατθανεῖν χάρις βροτῷ.
ΚΑΣ. Ἰώ, πάτερ, σοῦ τῶν τε γενναίων τέκνων.

Apparet hinc, ad voc. τλήμων respici sequentis versus voce εὐδαιμόνων, atque ad seq. vers. εὐκλεῶς deinde vocib. γενναίων τέκνων. Consultius certe foret corrigere ἀκούει, si sensum pervertere videatur. Vulgata autem ita interpretor: Chor. *Scias miseram te fieri ab audaci generositate animi tui.*

Cass. *Talia adtendit nemo dicta ab iis qui beati sunt,* v., *talia audit nemo de iis qui beati sunt.*

Chor. *Decore ac generose mori nimirum est voluptas felicitasque mortali.*

Cass. *Vae tibi, pater, propter te liberosque tuos generosos.*

Ἀκούειν τινός τι ut λέγειν τινός τι et λόγος ἐστίν τινος: supra v. 523. 986. Cf. Engelh. n. ad Plat. Apol. S. p. 176. Sed et altera interpretatio ferri per sententiarum nexum optime potest; dummodo id tibi persuadeas, Chorum velle nonnulla in solatium dicere Cassandrae, quae suae mortis diem adesse affirmat; et in solatium ei laudare generosae mortis jucunditatem. Retinuit vulgatum ordinem Vossius quoque:

Chor. Unglücklich, glaub' mir, bist du durch herzhaften Sinn.
Kass. Niemals erzählt man solches von Glückseligen.
Chor. Wohlan denn, ruhmvoll sterben dünkt den Menschen süfs.
Kass. Weh dir, o Vater, weh dem edlen Kinderstamm.

At me reprehendes, quod nec hoc nec antecedentibus locis (v. 990 sq. et 1071.) eum ordinem in exemplo hocce adoptaverim, quem tot viri doctissimi receperunt. Scilicet non ego is sum, qui tot viris doctissimis acutius videre mihi videar; at non poenitebit MSS. confisus libere et ingenue meas opiniones illorum judiciis opposuisse. Quas si ipsi refutaverint, fiet ut in δευτέραις φροντίσι eorum obsequar judicio. Ceterum ultima haec Ἰὼ πατὲρ — τέκνων locuta Cassandra initura est in aedes regias; at reformidans subito retro cedit. Quo facto Chorus τί δ' ἐστὶ χρῆμα cet.

v. 1095. ἔφευξας: ea ratione aor. dictum credo qua ἐγέλασας, ἐθαύμασας, ἐπῄνεσας, ἀπέπτυσας al. — εἴ τι μὴ φρ. στ.: „sicher fährt dir Grau'n ins Herz." V.

v. 1097. Καὶ πῶς τόδ' ὄζει θυμ. ἐφ.: malunt alii scribi καὶ πῶς; τόδ' —. Est autem tanquam duplex interrogatio in unam conjuncta, prout fieri solet in sermone graeco. Both.: quomodo hoc olet, victimis ad aram stantibus?

v. 1099. ἀγλάϊσμα δώμασι: cf. exempla laudata a Bernh. W. S. p. 88.

v. 1103. sqq. *Nequaquam timeo, virgultum s. fruticetum ut avis. Sed mihi ut mortuae hoc* (scil. *me sic non timuisse) testemini quum mulier* (Clytaemn.) *pro me muliere mortua fuerit, et vir* (Aegisth.) *pro viro, qui malam uxorem duxit* (Agam.), *ceciderit. Eo hospitii dono utar mortem oppetitura.* Θάμνον ὡς ὄρνις, nisi est ut avis timore fruticetum petit, proverbiali dictione, quid h. l. sibi velit, me latet, nec sufficit Scholiastae interpretatio. Pendet autem ab his etiam judicium de verbis seqq. vulg. φόβῳ. Ἀλλ' ὡς θανούσῃ, quae correxit Hermannus sic φόβῳ Ἄλλως. θανούσῃ —. Hermannum secuti sunt Blomf. et Well. Contra Vossius:

Nicht beb' ich angstvoll wie vor dem Laub der Vogel bebt!
Nein, meines Todes bringet mir das Zeugniſs dar cet.,

certe non deterius. — Num δυςώζω (= ὦ λέγω)? Eustath. ad Il. X. p. 1279. 34. — In sequentibus versibus admirabilis sonorum et pedum congruentia inest, quae bene in aures cadit.

v. 1109. sq. Ἅπαξ ἔτ' εἰπεῖν ῥῆσιν — Ἐμὸν τὸν αὐτῆς. Nec quid languidi his insit, nec quid sibi ab Hermanno propositum ῥύσιον θρῆνον velit, satis assequor. Est et per se ῥῆσις apud poëtas frequens vox, et h. l. ab ἐμὸν τὸν αὐτῆς, eo pariter atque ad θρῆνον pertinentibus idoneam atque aptam vim accipit. V. ἢ θρῆνον, *seu potius threnum.*

v. 1110. sq. MSS.:

Ἡλίῳ δ' ἐπεύχομαι — Πρὸς ὕστατον φῶς, τοῖς ἐμοῖς τιμαόροις
Ἐχθροῖς φονεῦσι τοῖς ἐμοῖς τίνειν ὁμοῦ·
Δούλης θανούσης εὐμαροῦς χειρώματος.

Quae si interpretationem admittunt ullam, sic puto exponenda esse: *Helio preces fundens, ad extremam mihi ejus lucem, meis vindicibus imprecor ut infestis meis interfectoribus pariter debitum solvant; quum serva occisa fuerit facili negotio.* Ubi observandum consternati et perturbati animi hanc esse orationem turbatiorem, cujus singula membra justo modo non cohaereant; et maxime a verbo ἐπεύχομαι difficultates gigni, primum, quod id poëtico modo cum Dativo junctum sit, secundum analogiam

tamen notatam supra ad v. 471., deinde quod repetendum est alia significatione, imprecandi nimirum, ad verba ἐχθροῖς φονεῦσι τίνειν. Aliter videtur Vossius accepisse:

Dir denn fleh' ich, Helios
Am letzten Lichtstrahl, und die meiner Ehr' ihr sorgt,
Laſst ihren Mördern jene Feind' abbüſsen auch —.

Olim cogitabam ab ὁμοῦ pendere dativos τοῖς ἐμοῖς τιμ. Ἐχθρ. φον. τ. ἐμοῖς: *precor cum vindicibus meis —, ut luant poenas;* at alterum τοῖς ἐμοῖς obstat. Est autem ὁμοῦ sic positum causa obscuritatis etiam alibi: ut Soph. Aj. 405. τοῖς δ' ὁμοῦ. Corrigendum locum censent omnes, alius aliter, praeter Elmslejum, qui nihil tamen affert ad vulgata servanda. Sic factum est, ut ego quoque conjecturae locum darem sub textu, quem vocant; cujus sensus sit: *precor ut meis vindicibus inimicos percussoresque mei poenas luant caedis meae.* De phrasibus cum τίνειν compositis disputat Elmslejus in Rew. ad h. l. et ad Heracl. p. 135., Bothius conj. φόνευσιν a φόνευσις.

v. 1114. Ἰὼ βροτ. πραγμ. —: *o res humanas! quas quum secundae sint, vel umbra aliqua everterit; sin adversae, vel expressa madens spongia delere solet omnem earum imaginem.* His dictis (quibuscum cf. Eur. Hel. 232 et Fragm. Pelei τὸν ὄλβον — θεός, al.) postremum semel infelicium vel omnem speciem re futili deleri imprimis conquesta abit in aedes Cassandra. Ejus sors atque oratio sicuti vaticinatio de Agamemnone perculit Chorum; sed dubitat is adhuc de vero ejus vaticinii eventu, cum caesi Agamemnonis clamorem exaudit. Causas dubitationis suae explicat his τὸ μὲν εὖ πράττειν cet.

v. 1117.: *Felicitatis cupiditas insatiabilis insita omnibus est mortalibus, et ab aedibus digitis jam monstratis nemo vetans felicitatem arcet vocans: ne intres amplius in eas. Atque etiam Agamemnoni dii id dederunt, ut Trojam expugnaret. Quod si jam majorum ob caedes punietur* cet. Δακτυλόδεικτον alii conjecere, minus apte quamquam non perverse. Articulus certe male deest. Post μελάθρων et post τάδε comma poni recte jubet Hermannus.

v. 1126. sqq. Νῦν δ' εἰ προτέρων —. Sensus haud dubie is est: *sin majorum autem caedes luet et mortuis moriens alienorum caedium poenas pendet: quis tum mortalium haec audiens autumet se non calamitosa vitae sorte uti?* Est igitur Chori sententia haec ut dubitandum putet Agamemnonem alienarum caedium et a majoribus quidem commissarum poenas morte sua luere: quae tum vulgata inter Graecos opinio erat, ni fallor ab Orientalibus in Graeciam propagata. Eam igitur improbat. Et improbat eam Sophocles quoque loco a paucis recte intellecto Oed. Col. 229. sqq. Οὐδενὶ μοιριδία τίσις ἔρχεται ὧν προπάθῃ τὸ τίνειν· ἀπάτα δ' ἀπάταις ἑτέραις ἑτέρα παραβαλλομένα πόνον, οὐ χάριν, ἀντιδίδωσιν ἔχειν. i. e. *nemini a fato constitutum est id, ut plectatur pro iis, quae a prioribus quasi hereditaria supplicia acceperit; sed fraus sua nova superaddita alienis ei infligit poenae ac vindictae plagas.* Et jam supra duobus locis vidimus aperte Aeschylum vulgi opinionibus adversari v. 317. et 608.: quibus ex locis conjunctis apparet, quae summa sit hujus dramatis sententia. Vid. Enarrat. addit. Sed mendis hic locus laborat apertis. Nam metro contrarius v. ποινὰς θανάτων ἄγαν ἐπικρανεῖ et τίς ἂν εὔξαιτο βροτῶν ἀσινεῖ. Deest autem v. 1127. ἀγὰν in Ven. et Flor., et omitti potest salvo sensu illud ἂν versu sequenti, quod videtur nihil aliud esse, quam illud ἀγὰν versu antecedente. Inde hi exoriuntur versus: ποινὰς θανατῶν ἐπικρανεῖ (lege ἐπικραίνει) — Τίς ἄγαν εὔξαιτο βροτῶν ἀσινεῖ. Fere consentientem habeo Bothium, qui propter omittendum ἂν citat Matth. Gr. §. 514. — Phrasis ποινὰς ἐπικραίνειν rara est. Schol. Farn. τελέσει. Cf. infra v. 1316. ἄχαριν χάριν ἀντ' ἔργων μεγ. ἀδικ. ἐπικρᾶναι. — Τίς εὔξαιτο cf. supra n. ad v. 830. — Ἀγὰν rariori sensu etiam S. c. Th. 814. Verto *quis omnino.* Ἀσινεῖ δαίμονι φῦναι, fortunam vitae integram, a malis liberam accepisse natura. Eumen. 311. ἀσινὴς δ' αἰῶνα διοιχνεῖ. Choeph. 1013. οὔτις μερόπων ἀσινῆ βίοτον διὰ πάντ' — ἀμείψει. De δαίμονος significatu bene disserit Solgerus N. Schr. II. p. 662. sqq.

v. 1131. Non absurde Blomf. conjecit ὤμοι πέπληγ-

μαι, καιρίαν πληγὴν ἔχω, et vers. seq. Both. σῖγα· τίς· — οὐτασμένος. Quae sequuntur, quum vulgo inter semichoria distribuantur, recte Hermannus docuit inter Chori personas distribuenda esse. Bamb. vult, quia commata binos senarios habeant et XII sint, duodecim choreutarum numerum esse; chorum in tres ordines s. στοιχοὺς quaternarum personarum divisum fuisse, locumque aliter describendum. Memorabile, quod in Sophoclis El. 1536. et 1538. Clytaemnestra caesa fere iisdem vocibus utitur.

v. 1135. Ἀλλὰ κοινωσώμεϑ' ἄν πως ἀσφ. β. Hic locus si ἄν πως ἀσφαλῆ separatim accipiuntur pro ἤν πως ἀσφαλῆ ᾖ, quodammodo defenditur, quamquam ἄν pro ἤν ap. Tragicos offensioni est. Et videtur ea Bernhardii sententia esse, W. S. p. 331, si quidem recte eum intellexi. Corrigendus hic locus (qui facillimo negotio corrigitur κοινωσώμεϑ' ἁπλῶς seu κοινώσοι — s. κοινωσαίμεϑ') ideo quoque non videtur, quod veteres tam facili correctione abstinuerunt. Potius ἄν πως explicetur: si qua fieri potest. Sin αὐτοῖς probaveris, rara ea ejus pronominis vis mendum hoc intulit. Al. ad Hom. provocant. Cf. Herm. d. p. Ἄν p. 93 sq.

v. 1137. Ἀστ. κηρ. βοήν: cives in auxilium vocare. Cf. Hom. Od. X. 132.

v. 1139. Νεοῤῥύτῳ ξίφει, Spanh., Blomf. conj. νεοῤῥάντῳ. Well. autem, non de gladio Clytaemnestrae recente caede cruentato sermonem esse, sed de stricto Choreutarum gladio contendit. Est vero νεοῤῥύτῳ ξίφει: „mit neugezucktem Schwerte" (a ῥύω).

v. 1141. Ψηφίζομαι τι δρᾶν: *censeo rem gladio agendam esse:* cf. not. ad v. 16. Observa deinde constructionem horum τὸ μὴ μέλλειν ἀκμή, et versu antecedente vocabulum tragicum (quo tamen etiam Herod. usus est) γνῶμα: Eur. Heracl. 408., Soph. Trach. 593.

v. 1142. sq. Φροιμιάζονται γὰρ ὡς τυραννίδος σημεῖα πράσσοντες πόλει. *Res liquet* sc. μὴ ἀκμὴν εἶναι: *nam praeludunt id agentes, ut urbi parent tyrannidis futurae insignia.* Blomf. vertendum putat *tyrannidis futurae indicia seu specimina.* Well. scripsit ὥς, quo parum proficimus; quamquam Both.: ejusmodi velut prae-

lusiones ait esse tyrannidos; φροιμ. percussores regis; ordo φροιμ. γ. σημ. τυρ. πολει, ὡς πράσσοντες. Vossius:

Wohl schauen gilts hier; vorzuspielen pflegt ja so
Der Herrscher Willkühr, wer was unternimmt im Staat.

Politice haec dicta esse miror, quod nemo observavit. Quo pertineant, dicemus not. ad v. 1346.

v. 1143. sq. MSS. οἱ δὲ μελλούσης κλέος πέδον πατοῦντες —, et Glossa in Farn. ad μελλούσης· τυραννίδος δηλονότι. Deinde πέδον sensu quo πεδοῖ dictum esse monetur loco Choeph. 637., ubi alii ut h. l. πεδοῖ corrigunt. Nihilominus, maxime deficiente articulo ante μελλούσης, fortasse commoveberis ad praeferendam Hermanni emendationem οἱ δὲ τῆς μελλοῦς κλέος πεδοῖ πατ.: nam Trypho περὶ τρόπων in Mus. crit. Vratislav. p. 10.: κατὰ παρονομασίαν, ὡς χρυσῷ ἀπὸ τοῦ χρυσοῦ· οὕτως ὠνόμασται καὶ παρ' Αἰσχύλῳ μελλῷ. Χρονίζομεν ὧδε. τῆς μελλοῦς χάριν, quamquam dubitari debet haec ad hunc Aeschyli locum pertinere. — οὐ καθεύδουσι χερί. Sic Soph. Oed. C. κεὶ βραδὺς εὕδει, quod alii corrigendum censent.

v. 1147. Τοῦ δρῶντός ἐστι καὶ τὸ βουλεῦσαι πέρι. Blomf. construit ἐστὶ καὶ τὸ βουλεῦσαι περὶ τοῦ δρῶντος: *quum caedem jam non prohibere possimus, de eo qui fecit (de interfectoribus) consilium inire licet.* Quod multis de causis improbandum probavit Wellauerus. Rectius comparat eum locum cum Theogn. 118. εὐλαβίης ἐστὶ περὶ πλέονος (W. S. p. 260) Bernh., et Vossius rectissime: „Wer handelt, der hat's auch in Rathgebung voraus." Nam e sequentibus κἀγὼ — λόγοισιν — πάλιν cognoscitur Choreutae placere τὸ δρᾶν τι. Both.: et praeterea praestat consulere quam agere. Cl. τ. β. π.: ejus est etiam in censendo.

v. 1150. sq. Vulgo ἦ καὶ βίον κτείνοντες ὧδ' ὑπείξομεν δ. κ. —: *an* (mora et cunctatione nostra) *vitam* (Agamemnonis?) *perdentes* (non facto aliquo servantes) *sic cedemus aedium dehonestantibus istis dominis* (δ. καταισχυντῆρσι τοῖςδ' ἡγουμένοις;). Alii βίον κτείνοντες vertunt: *vitam nostram perdentes:* quibus omnino non adversor. Etiam ultima facili opera mutantur sic δ. κατ.,

τοῖς δ' ἡγουμένοις: *et hisce novis dominis.* Canterus autem κτείνοντες in τείνοντες mutavit, quem omnes secuti sunt. Voss.: „Was? um das Leben hinzuziehn —", similiterque Humb. Contra Glossa in Farnes.: ἤγουν τρόπον τινα τῷ θανάτῳ παραδιδόντες τὴν ζωὴν ἡμῶν. At superest quaerere num ἡγούμενοι *domini* h. l. possit verti, et quisnam praeter Clytaemnestram intelligi debeat. De Aegistho enim nominatim nondum sermo fuit; nisi forte ex vers. 1045 et 1046 (λέαινα συγκοιμωμένη λύκῳ) et 1142. φροιμιάζονται collegeris, eum a Choro h. l. significari, eademque de causa dictum esse καταισχυντῆρσι δομῶν. Sed etiam caede domum polluentes sic dici queunt, et consentaneum est Chorum non putare Clytaemnestram sine aliena ope, qualiscunque ea sit, caedem patrare. Igitur caedis adjutores cum Clytaemnestra sunt δομῶν καταισχυντῆρες, et ἡγεῖσθαι sine genitivo aut dativo quum constet significare *praeire* sive exemplo sive auctoritate, fortasse et hoc loco sic positum esse potest. Unde longe alius loci sensus emergit. Sed nolo hac via pergere; nam timeo ne recta non sit.

v. 1153. sqq. Τεκμηρίοισιν ἐξ οἰμωγμάτων μαντευσόμεσθα τἀνδρὸς ὡς ὀλωλότος. Contorta mihi videtur oratio, nec tamen correctione tentanda. Cf. not. ad v. 523. 565.

v. 1158. sqq. Ταύτην (scil. τὴν γνώμην. Elmsl. ad Heracl. 1053., qui falso tamen Soph. Phil. 1448. κἀγὼ γνώμῃ ταύτῃ τίθεμαι in γνώμην ταύτην mutari jubet), ἐπαινεῖν πάντοθεν πληθύνομαι: „dieser Meinung beizutreten werde ich allerseits von mehreren Gründen bestimmt" Πληθύνομαι, *repleor argumentis:* vid. not. nostr. ad Suppl. v. 618., Reisig. ad Oed. C. p. 245. et Spanhemiana. Sequentia τρανῶς Ἀτρ. — exponuntur in Schol. vulg. *Nimirum ut certo exploremus quomodo se Agamemno habeat* B. Ceterum observa, jam singulorum choreutarum orationes ad coryphaeum redire quod fit etiam in canticis. In aedes introituris obviam procedit Clytaemnestra, quae omni pudore deposito caedis patratae rationes explicat, neque eas tamen Choro probat. Imo is allata ipsa cadavera conspicatus caedisque participem Aegi-

sthum vehemente ira armatur in eos. Est hoc eccyclema ut v. 1192. 1235., de quo disputat Schol. ad Choeph. 965., Poll. IV, 128. Otfr. Muett. ad Eumenid.

v. 1161. Memorabile hoc ejus orationis exordium, maxime si comparas cum isto ejusdem exordio v. 691., ubi οὐκ αἰσχυνοῦμαι τ. φιλαν. τρ., et h. l. τἀναντί' εἰπεῖν οὐκ ἐπαισχυνθήσομαι.

v. 1162. sqq. Sensus est: nam quonam alio modo quam simulatione ac dolo possis inimico eas insidias, quibus certo pereat, struere? Tales insidias Clytaemnestra dicit πημονὴν ἀρκύστατον — ὕψος κρεῖσσον ἐκπηδήματος, et in Farn. ad πημονὴν ἀρκύστατον gl. τιμωρίαν ἄφυκτον. Cf. Pers. 99. παράγει εἰς ἀρκύστατα, Eum. 112. κούφως ἐκ μέσων ἀρκυστάτων Ὤρουσεν (al. ἀρκυσμάτων): ex quibus locis pro adjectivo, cujus genus neutr. substantivi loco positum sit, certum argumentum peti non potest nisi collat. Eurip. Or. 1422. et Soph. El. 1476, ubi Schol. ἄρκυς τὸ δίκτυον· ἐκ τούτου δὲ ἀρκύστατος. Locus autem laud. Pers. conferendus etiam propter ὕψος κρεῖσσον ἐκπηδήματος. Neque propter om. ἂν necessaria omnino est Elmslej. emendatio πημονῆς ἀρκύστατ' ἄν, quam multi probarunt. Nam ἂν omitti posse in talibus jam supra monitum est not. ad v. 1129. Cf. Matth. Gr. §. 515. A., Bernh. W. S. p. 411., Herm. n. ad Soph. Aj. 904. Si quid corrigendum, κρεῖσσον mutem in κρείσσον'.

v. 1165. sq. Ἐμοὶ δ' ἀγὼν ὅδ' οὐκ ἀφρ. π. Νεικῆς παλαιᾶς ἦλθε —: *mihi hoc certamen veteris simultatis non sic venit ut de eo nondum cogitaverim, quamvis cunctanter ac sero venerit.* Conjungo ἀγὼν νείκης παλαιᾶς, quae unam notionem contineant, ut alia sic posita: Lobeck. n. ad Soph. Aj. 1152. Olim genitivum ad ἀφρόντιστον pertinere putabam. Nuper ad ἦλθεν eum retulit Bernh. IV. S. p. 166. Both.: certamen propter veterem victoriam quam a me reportavit Agam. immolata Iphigenia. Est autem νείκη secundum Etym. et Svid. φιλονεικία (ἐκ τοῦ νεῖκος); de qua voce dubitat Blomfieldius. Res autem, de qua sermo est, jam commemorata a Calchante v. 132. sqq., cf. v. 1245. sq.

v. 1167. Ἕστηκα δ' ἔνθ' ἔπαισ' ἐπ' ἐξειργασμένοις; sic in Ven. et Farn.; vulg. ἔπεσ', quod alii mutant in ἔπεσεν. Sententia est: nunc eo loco sto, ubi eum occidi, ac res jam consumata et jam perducta ad finem est. Exempla dictionis ἐπ' ἐξειργασμένοις vide laudata a Matth. Gr. 565. A. 1.

v. 1169. Quia τὸ φεύγειν durans actio est, et τὸ ἀμύνεσθαι ad temporis modo momentum pertinet, quod est in Ven., Flor. et Farn. ἀμύνασθαι adeo praestare videtur.

v. 1171. Πλοῦτον εἵματος κακόν: *perniciosam plicarum vestis copiam.* Schol. Hom. Od. I. 36.

v. 1172. sq. Παίω δέ νιν δὶς, κἂν δυοῖν οἰμώγμασι —. Repone οἰμωγμάτοιν, inquit Elmslejus not. ad S. Oed. C. v. 551., ubi et Eum. 603. μιασμάτοιν scribi jubet, cui non obsequor propter exempla quae et ipsi sanissima videntur, quia nulla scilicet eorum emendatio est. In sequentibus ad τρίτην facile ex παίω repetitur πληγήν. Non opus autem v. 1173. αὐτοῦ *ibi* verti.

v. 1175. Ἅιδ. ν. σωτῆρος εὐκταίαν χάριν — *donum votivum*, quia est tertia plaga et τὸ τρίτον τῷ σωτῆρι. Cf. Epigon. Fragm. I. Sch.

v. 1177. Ὀξεῖαν αἵματος σφαγὴν: „scharfen Mord des Bluts", i. e. sanguinem fortiter effusum. At taedet haec furibundae mulieris verba accuratius explicare.

v. 1179. sq. Χαίρουσαν — ἢ Διὸς νότῳ Γᾶν εἰ σχορητὸς — „mich, die nicht minder frohe als die Erde wenn die Saat keimt". Haec quoque rectius servantur quam mutantur in ἢ διοςδότῳ γάνει σπορητὸς — s. Δ. ν. γανᾷ σπ.

v. 1182. sq. Χαίροιτ' ἂν εἰ χαίροιτ' *et quae antecedunt* ὡς ὧδ' ἐχόντων a Grammaticis nostratibus videsis explicata, et illa quidem Matth. Gr. §. 515. A., Bernh. W. S. p. 404. Cf. n. n. ad v. 856., haec autem Matth. Gr. §. 563. — Εἰ δ' ἦν πρεπόντων ὥστ' ἐπισπένδειν νεκρῷ — τάδ' ἂν δικαίως ἦν —. Πρεπόντων si adesset articulus τῶν facilius ferretur. Conjecturae πρεπόντως autem sic explicanda ratio, ut sequentium δικαίως ἦν, ὑπερδίκως —. Scilicet quum ad alia verba (cf. supr. n. ad v. 1130.), tum

maxime ad verbum substantivum addita inveniuntur adverbia, ubi adjectiva exspectes. Hom. Il. VII. 424. ἔνϑα διαγνῶναι χαλεπῶς ἦν ἄνδρα ἕκαστον: alia Homeri exempla collegit Thiersch. Gr. §. 307. 5, et aliorum scriptorum Doederl. in Quaest. Hom. Sp. III. L. VI., et Bornem. ad Xenoph. Anab. IV. III. 8, quibuscum conf. Bernh. W. S. p. 117. (§. 22.) et p. 159. Deinde ὥστε videtur superfluum, si quidem omnino aliquid superfluum dici licet: cf. not. n. ad v. 321. Tum post ἦν vulgo distinguitur puncto oratio, quam interpunctionem, sic ut fecimus cum Well., mutandum censet Hermannus. Et comma post ἦν posuit Blomf. quoque, sed is quidem nihilominus sequentia ad v. seq. traxit. Necessariam tamen correctionem ullam non habeo. Sententia videtur esse haec: si cui mortuo unquam, huic certe maxime libare decet. Neque ideo tamen τάδ' ἂν mutem in τῷδ' ἄν: nam possis sensum exponere etiam sic: si ulla ulli, haec certe nostra libatio (i. e. caedes) justa foret. Taceo etiam de conjectura εἰ δ' ἦν πρέπον τοιῷδ' —. V.: *tantorum exsecrabilium in aedibus malorum, quum hic absens impleverit craterem, ipse ebibit reversus.*

v. 1189. sqq. Πειρᾶσϑε μου γυναικὸς ὡς ἀφράσμονος: „versucht's einmal mit mir, in der Meinung, ich sei ein unbesonnenes Weib. Ich aber, da ihr mich schon kennt, sage es euch unerschrocken —". Nescio quidem num recte exposuerim poëtae verba; at aliorum interpretationes poëtae sensum etiam minus assequuntur. — σὺ δ' αἰνεῖν εἴτε — ὅμοιον cf. not. ad v. 425 et 1026., Herm. ad Vig. p. 834, Wex. n. ad S. Ant. 40.

v. 1192. Οὗτός ἐστιν 'Αγ. Aperit jam cadaver obvelatum Clytaemnestra.

v. 1195. sq. Τί κακὸν, ὦ γύναι —: *quo veneno gustato, o mulier, terra genito esculento aut poculento horrido ex mari orto hoc furiale facinus aggressa es et populi exsecrationes contraxisti?* Retinui vulg. ῥυσᾶς, de cujus significatione loquitur Spanhemius, quamquam ea lectio metro aliquid adversetur, de quo Herm. El. metr. p. 280. Is quatuor breves syllabas v. 1196. χϑονοτρεφὲς et antistr. περίφρονα δ' ad paracatalogen refert: cujus et

alii loci monent; cf. not. n. ad Pers. 229, S. c. Th. 136., cum quinque breves pro cretico aut bacchio, tres pro jambica, duo pro geminata anacrusi haberi plerumque debeant. Aliter Lachmannus Chor. Syst. p. 87. Equidem nec assentiri nec meliorem metri explicationem proponere possum; et quamvis videatur v. 1197. ratio expeditior esse, tamen conjecturam ῥυτᾶς a sensu parum commendatam aut χυτᾶς (Etym. M. sub v. χυτῷ λιμένι) propter metrum recipere nolim, praesertim cum etiam antistrophicus vitium traxisse credi possit. Sequentia quoque multis modis tentata sunt; sed vide not. ad antistropham. Vehementis irae esse haec abruptae orationis et numerorum particulae declarant. Et ea est causa obscuritatis eorum. Audias modo haec ἀπέδικες ἀπέταμες, ἀπόπολις δ' ἔσῃ, attendasque numeros quasi ruentes etiam in illis χθονοτρεφὲς ἐδανὸν ἢ ποτὸν —, denique catalexin gravissimam ne dicam terribilem μῖσος ὄβριμον ἀστοῖς et antistr. τύμμα τύμματι τῖσαι! Bothius conjunxit — δημοθρόους τ' ἀρὰς ἀπέτακες, ἀπέταμες; ut diras populares abjecisse atque abscidisse h. e. contempsisse dicatur Clyt. Quid faciendum sit glossis in Farn. ῥυσᾶς, gl. γηραιᾶς — et ὀρώμενον gl. κινηθὲν γονός, aliis relinquo investigandum. Fort. κιν. γάνος ad ὀρομ.

v. 1203. sqq, Οὐδὲν τόδ' —, *nihil ejusmodi*, Well., οὐδὲν τότ', Vossii conjecturam recepit Blomfieldius. Verto: *qui nihil ejusmodi huic viro objicis, qui nihil magis curans quam si pecus occidatur quum pecora abundent in gregibus velleribus bene instructis, mactavit suam natam, carissimam mihi filiam doloribus partam qua sedaret ventos Thracios. Eum virum nonne oportuit ex hac terra pellere ut piaculi poenam daret?* Igitur sensus est: Agamemno non majoris faciens hanc caedem quam pecoris ex abundante multitudine, mactavit filiam. Accusat. ἐπῳδὸν θρ. ἀημ. et μιασμ. ἄποινα illustrantur cum alibi tum in Bernh. W. S. p. 127. Vulgo aliter hunc locum verti nihil adtinet multis explicare.

v. 1210. sqq. Vulgata haec sensu carere fere omnibus visa sunt. Et impedita esse minime nego quidem; at emendationes V. D., maxime ad verbum παρεσκευασμέ-

νης pertinentes (al. παρεσκευασμένος, al. —μένῃ, al. —μένῃ σ') non magis probabiles esse facile intelligitur. Idque intelligens Wellauerus παρεσκευασμένη scripsit hoc sensu: *jubeo autem te, nam et ego ad similes minas parata sum, victoria vi reportata mihi imperare; sin minus, et si contraria dii perfecerint, damno edoctus sero sapere disces.* Verum credo in vulg. non deteriorem sensum inesse, si quidem ὡς Infinitivo sic junctum est ut alibi etiam ὅτι (Reisig. n. ad S. Oed. C. v. 376.), hunc: *dico tibi autem te minari hoc ut comparatae mihi tu similiter, victoria reportata, imperes.* In quibus si alii παρασκευασμένης ita malunt intelligi, *mihi quae ad id jam animum meum comparaverim,* nihil detrecto. Cogitatio autem ferocis Clytaemnestrae fieri posse ut victa illis parere debent, ejus orationem paullulum turbabat.

v. 1215. Μεγαλόμητις εἶ περίφρονα δ' ἔλακες —: *magna meditans es et callide loqueris: scilicet sicut cruentarum rerum bene gestarum fortuna mens ferocit ac furit. Macula sanguinis in oculis bene splendet non punita. Sed aliquando te oportet amicis orbatam plagam plaga pendere.* Haec postrema pertinent ad Orestis facinus, quod mox clarius significatur, supra jam a Cassandra memoratum. Neque non habent rem vere factam ad quam sint referenda haec στερομέναν φίλων, cujus rei in not. ad Choeph. monebuntur lectores. Περίφρονα vulgo aut *superba* vertunt aut emendare conantur; item φονολιβεῖ τύχᾳ aut *caede facta* interpretantur, aut τύχᾳ, cui voci etiam antistr. adversetur, mutant in ψύχᾳ v. τεύχει v. θύει. Cf. supra v. 575. — Pro Λίπος in Vict. Λῖκος, in Glasg. λίπος, al. λίβος. Sic στίβος et στῖφος Choeph. 203., Pers. 20. 372. Bl., Bornem. ad Xen. An. I. 6. 1. Tum pro vulg. εὐπρέπειαν τίετον rectius Farn. εὖ πρέπει ἀτίετον, quae propter sensum et metrum emendavimus, quamquam emendatis nondum strophicae syllabae respondent eo, quo opus esse videtur modo.

v. 1119. 'Ακούεις de re instante. Quod ἀκούῃς conjecerunt, indicat majorem in hac re vim habere adnoto,

nec ἴομεν sim. pro Conj. habendum videri. — Τέλειον, *jus perficientem.*

v. 1224. sq. Οὔ μοι φόβου μέλαθρον ἐλπὶς ἐμπατεῖν. Conjecturam φόνου pro φόβου haud multum abfuit quin verborum continuitati insererem. At si construis φόβου ἐλπὶς μέλαθρον ἐμπατεῖν, sensus idem est. — De infinit. praes. post ἐλπίς supra diximus. Conf. Elmslej. ad Eur. Med. 750. et Her. 150., et Herm. Op. III. p. 210., Aeschylus autem Ag. οὔ μοι φόβου μελ. — recte usus est praesenti quia hoc vult, *nec metuo vivo Aegistho, nec metuam quamdiu ille vivet.* In Flor. et Farn. ἐμπατεῖ. Vulgo vertunt: *non spero fore ut in timoris aedes ingrediar quamdiu accendat ignem in foco meo Aegisthus, sicut antea mihi favens: hic enim nobis scutum est haud parvum confidentiae.*

v. 1228. sq. Κεῖται γυναικὸς τῆςδε, i. e. ἐμοῦ, non Cassandrae. — Χρυσηίδων: cf. Bernh. IV. S. p. 61. et notata sup. ad v. 700. V.: *jacet qui me injuria effecit suam uxorem, Chryseidum ad Ilium deliciae; et haec captiva et portentorum interpres et huic consors tori, vaticinans et in lecto fidelis ejus socia et in navis transtris simul cum ea versans. Sed impure id non fecere: ille enim ita; haec autem jacet quippe amica istius; mihi vero adduxit (ex sua morte capiendum gaudium ad priores meas delicias accedens).* Vers. 1233. neque vulg. ἱστοτρίβης neque conj. ἱστοτρίβης sensui et metro satisfacit: quapropter aliam conjecturam supposui. Vers. 1237. Well.: παραψώνημα *habet duplicem genitivum ut Soph. Aj. 54., ubi vid. Herm.* παροψώνημα εὐνῆς *est gaudium, quod ex ejus morte seu sepulcro (sic* εὐνή *Soph. El. 429) capitur,* παροψώνημα χλιδῆς *gaudium quod ad priores delicias accedit.* Quae tamen interpretatio non omni nomine probabilis. Rectius fort. creditur verbis τῆς ἐμῆς χλιδῆς contineri appositio ad εὐνῆς, *conjugii*, ut commate opus sit ante illa verba. Alii conjecere εὖνις v. εὐνῇ, v. — χλιδῇ, alia. Inest his autem causa simul occisae Cas.

v. 1238. sqq. In his memorabile est, quomodo ver-

sati sint ii, qui omnia antistrophica esse credentes accuratas responsiones postulabant. Inauditas lacunas ibi esse statuerunt ubi sensus, etiam numeri vix unam vocem excidisse docent. Latet quidem adhuc vera harum stropharum ratio, ejusque inveniendae studium nunquam intermittendum est; at nihil unquam profeceris si omnino a librorum MSS. fide deficiendum statueris, quo nescio quod mirabile strophicis systematis artificium emergat. Etiam Hermanni ratio mihi artificiosior videtur quam pro simplicitate Aeschylea. Is hoc descripsit systema:

α'. β. γ'. δ'. α'. δ'.
ε'. ϛ'. ζ'. η'. ε'. ϛ'. ζ'. η'.
ϑ'. β. γ'. ι': ϑ'. ι';

si quidem hoc Aeschyli loco et hac rerum, quae aguntur, conditione systematis tricae omnino alienae sunt. Simplicioris igitur descriptionis periculum fecimus, in qua tamen eas partes, quibus HMIXOPION α'. et HMIXOPION β'. inscripsimus, dubitationi obnoxias esse videmus, sive eae recitatae sint ab singulis hemichoriorum choreutis, sive ab praesule. — Τίς ἄν ἐν τάχει —: *utinam aliquis* —. Sic πῶς ἄν et τίς ἄν Soph. Oed. C. 1100. Schaef. — De numeris loquitur Lachm. Ch. S. p. 81.

v. 1239. Ἐν ἡμῖν usu Homerico dictum.

v. 1240. Γυναικὸς διαί: v. supra v. 360. Al. conj. ἂν ἁμῖν pro ἐν ἁμ.

v. 1242. Ἰὼ παράνους Ἑλένα —. Hemichorium inscripsimus propter alterum hemichorium a Codd. notatum v. 1309. sqq., cui ut responderet, magnam post verba Νῦν δὲ τελείαν lacunam indicarunt. Facile utrumque hemichorium in tres partes dividitur sententiarum terminis notatas. Et alterius hemichorii prima et altera pars syzygiis anapaesticis constat, quae etiam huic intermixtae sunt, sed sicut in antecedentibus liberiore quadam ratione; ut cautio sit, ne omnino dimetronum anapaesticorum systemata describamus. — Νῦν δὲ τελείαν —. *nunc autem nobilem et praeclaram animam demessuisti ob sanguinem ac caedem Iphigeniae non expiabilem: quippe quae prius inimicitiae argumentum in aedibus fuit, domitrix viri perni-*

pernicies. Τελεία ψύχη utrum h. l. *nobilis ac perfecta* sit an *conjugalis* aut *herilis* dubitari licet per ea quae nuper disseruit Doederl. in Lect. Homer. Spec. III. Cf. supra v. 105. ἐκτελέων, infra v. 1280. τέλεον. — ἐκ ἡνϑίσω, sic δρέψασϑαι αἷμα S. c. Th. 718. Respicit h. l. poëta ad v. 830., sicut in sqq. ad 139. sq. et 1165. — Ὀϊζύς vulg., quod in οἰζύς mutarunt invitis etiam numeris. Diximus de hac similibusque formis in not. ad Suppl. et Pers. (n. ad v. 84.). At ἐρίδματος quid significat? Blomfieldium ut *valde noxia* interpretantem reprehendit auctor Rew. vertens *valde aedificata* ut ϑεόδματος, εὔδμητος inque memoriam revocans simili metaphora dicta νεικέων τέκτονα, ἄτας ϑριγκώσων, καλλίπυργον Σοφίαν (quod, ap. Aristoph. Nub. 1024., conferri potest cum ὑψίπυργοι ἐλπίδες in Suppl.). — Num ἔρις, ἔρις δμάτειρ' ἀνδ.? — Comma quod nos post ἔρις ponendum censemus, Blomf. post ἐρίδματος posuit, pro qua voce ἐριδμαντός substituere vult, quamquam ἐρίδματος explicari possit *a contentione aedificata.* Idem in Gloss. πολύμναστον ἔριν de contentione ob Helenam inter procos intelligi vult.

v. 1251. Ἀξύστατον, *incompositus, inconditus, discors.* — Zon. ἀξύστατον· οὐ συνεστῶτα, οὐδὲ πυκνὸν ἀλλ' ἀραιόν: quae in hunc certe locum non cadunt. Vossius: „äufserster Jammer", Humb.: „nie heilende Leiden". Claus. *incomparabilis.*

v. 1252. Δαῖμον ὃς ἐμπιτνεῖς —: *Daemon, qui incidis in aedes et in geminos Tantalidas et vehementiam consentientem mulierum animum meum pungentem excitas!* Non male Both. ἰσοψύχων, si metrum ferret. — ἐκ γυναικῶν, ut Choeph. 417. ἐκ ματρὸς ϑυμός, al.

v. 1255. Per numeros, etiam per sensum, in stroph. βίον omitti licere credas. Alii malunt credere vocem h. l. excidisse, ut δόμοις: quod quomodo facile excidere potuerit, non video. Propter varietatem lectionis (σταϑεὶς ἐννόμως) et propter Schol. etiam difficilius, quid exciderit, conjicitur. Atque σταϑεὶς ἐννόμως non multum abest, quin omnino restituenda censeam.

v. 1256. sqq.: *Nunc correxisti oris sententiam tri-*

plicem daemonem hujus gentis accusans: ab illo enim libido sanguinis lambendi rixa alitur; priusquam cessavit vetus calamitas, recens sanguis effunditur. Quid τριπάχυιον significet, coll. c. Choeph. fin. sequentia docent; origo autem vocis obscura, fort. παχύς. Vide tamen conjecturam meam subscriptam. Solger.: „den ungeheuren Dämon dieses Geschlechts": cujus explicationes vel maxime conferendae in Nachgel. Schr. II. p. 665. Deinde vulgo νείρει, quod nihili est; saltem νείρᾳ, quod tamen longius recedit a MSS.; igitur fort. νείκει cll. not. ad v. 1425. Tum νέος ἰχώρ. 'Ιχώρ· αἷμα μετασυμβεβηκός, ἔμπυον, cll. Schol. ad Hom. Il. IV. 340.

v. 1262. sqq. Ἦ μέγαν οἴκοις σοῖς δαίμονα —. Difficile saepe, causas explicare cur inter plures conjecturas a sensu aeque probabiles haec vel illa ceteris praestare videatur maxime si numerorum rationes aut aurium judicium sequimur. Ut hoc loco cur improbaverimus ab aliis mutatum εἶ in antistr. in ἐσσὶ vel ἦσθα (— ◡ ◡ — ◡ ◡ — ◡ ...) et σοῖς (pro vulg. τοῖσδ') interea scripserimus, causam in sensu quodam positam fuisse fatemur; neque negamus tamen pro οἴκοις σοῖς propter metrum antistrophicum non plane congruens et propter καὶ (βαρύμηνιν) nos potius adjectivum desiderare mensurae choriambicae vel dijambicae, cujus prior pars sit οἰκο.. (et finis δα) quo proxime ad librorum lectionem accedat. — Post αἰνεῖς interpunctionem deleverim: nam constructio ea est, quam supra saepius explicuimus: cf. Bernh. W. S. p. 121. Deinde διαὶ Διὸς — arctius cum anteced. ἀτηρᾶς τύχας ἀκορέστου conjungendum et colon post ἀκορέστου in comma mutandum videbatur. — Διαὶ Διὸς ut supra saepius διὰ γυναικὸς: conf. not. ad v. 1241. — Τί γὰρ βροτοῖς ἄνευ Διὸς τελεῖται —: cf. Suppl. 824. τί δ' ἄνευ σέθεν θνατοῖσι τέλειόν ἐστιν.

v. 1269. sq. Κεῖσαι — ἐκπνέων. 'Εκπνέων bisyllabum quin habeam nihil dubito, quamvis quae alias synizesis genera probavi, nunc magnam partem improbanda ducam. Deinde in sqq. recte κοίταν τάνδ' ἀν. ad κεῖσαι pertinere Well. statuit; sed eo non prohibetur, quin colon post ἐκπνέων ponatur. Sunt autem hae strophae ut aliae

(Sept. c. Th. 854.) sententia non nimium sejunctae. Supra v. 185.

v. 1273. sqq. Αὐχεῖς εἶναι—: *jactas meum esse hoc facinus; sed ne dicas Agamemnonis me esse conjugem: indutus enim specie uxoris hujus mortui vetus truculentus vindex daemon Atrei, dirae coenae praebitoris hunc punivit adultum pro junioribus mactans.* Haec in excusationem caedis prudens Clytaemnestra. — Victorius post ἐπιλεχθῇς aliquid excidisse ratus est; alii propter antistropham quam statuunt v. 1292. sqq. adeo versus duos intermissos esse sibi persuaserunt.

v. 1281. sq. Ὡς μὲν ἀναίτιος εἶ—: *te hujus caedis insontem esse quis testis erit? ubi? ubi? paternus tamen daemon vindicans adjutor esse potuit: adigitur enim cognatis sanguinis fluminibus niger Mars: quocunque autem progreditur, subpeditabit* (i. e. copiam faciet), s. πάχναν κουροβόρῳ (ut eo progrediens vel nativoro (ut Thyestae) frigus sit incussurus), quod vult etiam auctor *Rew. of Blomf. Agam.* dicens metaphoricum esse πάχνα, ut παχνουμένη Choeph. 80; παχνοῦται Homer. Iliad. p. 112. et Hesiod. Ἐργ. κ. Ἡμερ. 357. citansque Eustathii haec: τὸ δὲ παχνοῦται ἦτορ κεῖται μὲν καὶ παρ' Ἡσιόδῳ, ἐν τῷ ἐπάχνωσε φίλον ἦτορ, δηλοῖ δὲ τὸ πυκνοῦται, καὶ οἷον πήγνυται τῇ λύπῃ, ἐπεὶ καί ἡ πάχνη δρόσος ἐστὶ πεπυκνωμένη καὶ πεπηγμένη ἢ καὶ ἄλλως παχνοῦται ἀντὶ τοῦ ψύχεται. Εἰώθασι δὲ οἱ παλαιοὶ ψυχρὰ λέγειν τὰ ἀήδη. Alii probant πάχνᾳ κουροβόρῳ. — v. 1281. tanquam ad numeros enervandos pro εἶ ob strophicum vs. alii ἦσθα, alii ἐσσί conjecerunt. Sed vide not. ad v. 1262. — Deinde v. 1282. πῶς πῶς pro ea quam siculam credunt voce duplice πῶ in marg. Ask. invenit Buttlerus recepitque Blomfieldius. — Μέλας Ἄρης (alii conj. μέλεος): cf. supra v. 357. Both. post μαρτυρ. delet interrogationis signum, ut duplex interrogatio conjuncta sit.

v. 1292. sqq. Οὔτε dixit Clytaemnestra tanquam in seq., ubi οὐδὲ γὰρ —, alterum οὔτε additura. Alii corrigunt οὐκ. Deinde post ἔθηκ' volunt interrogationis signum poni, quod ego non assentior, quia haec mihi Clytaemnestra acerbissima ironia, ut alia, pronuntiasse videtur, exem-

pli gratia illa v. 1323. seqq. — De numeris Laehm. l. l. p. 29 et 81. — Verto: *Utique non indignam arbitror mortem huic contigisse: non enim is quidem dolosam cladem aedibus intulit. Imo meam ex ipso partam filiam, multum defletam Iphigeniam, qui haud indigne tractavit, haud indigna passus ne quidquam apud inferos glorietur cum gladio inflicta morte poenas luerit rerum, quarum primus exstitit auctor.*

v. 1294. Pro δολίαν alii δούλιον cll. Choeph. 74. scribendum putant. Supra δολίῳ μόρῳ.

v. 1297. Vulg. πολυκλαυτόν τ' nulla correctione tentandum. Nam non rarum fit ut oppositio adjungatur per particulas *copulantes:* Suppl. (43.) 54. 695.; statim v. 1354.; quamquam tum potius *et quidem*, sicut καὶ saepius, significat; quo pertinet magna pars exemplorum in Animadv. d'Orvill. ad Charit. p. 455., Adnot. Elmsl. ad Eur. Med. 940. Cf. not. n. ad 1354., supr. not. ad v. 477. Recte Eurip. Hec. 79. ἄγκυρά τ'. Sic latini *que* usurpant: Liv. 11. XLII. *largitiones temeritatisque invitamenta*, ad quem locum alia exempla congesserunt Drakenb. et Rupert. idem in particulas *et, ac* cadere docentes. — Tum MSS. ἀνάξια, quam lectionem alia ac sensus postulat versuum descriptione tueri nolo, praesertim quum pateat unde syllaba ἀν exorta sit, et in oratione acerbam ironiam inesse mihi persuasum sit: cf. n. ad v. 1421.

v. 1302. sq. Jungenda εὐπάλαμνον μέριμναν ὅπα τράπωμαι: i. e. ὅπ. τραπ. (ὅπα τρ. Elmsl. n. ad E. Heracl. 594., cf. Wex. ad Ant. 43.) μέριμναν ὥστε γίνεσθαι εὐπάλαμνον. De versuum horum genere satis dictum est supra n. ad v. 333. sq. Est autem εὐπάλαμνος oppositum voci ἀπάλαμνος quo sensu ea posita Hom. Il. v. 597. al. — In vulg. Δίκη videtur appositum habere Μοῖρα et utriusque praedicatum esse θηγάνει. An Δίκης ἐπ' —?

Mich schreckt des Platzregens hauserschütterndes
Gekrach mit Blutgufs; denn ausgetropft hat's.
Ihr Racheschwert zu andern Graunthaten wetzt
An anderm Wetzgestein die Möra.

Oratio spectat ad Orestem.

v. 1309. sqq. Summa pietas et caritas senum erga

Agamemnonem hinc elucet. Ante Τίς δ' ἐπιτύμβιος in MSS. Ἡμιχόριον inscriptum, quo indicatur a singulis chori partibus haec a v. 1309—1318. recitata esse, unde colligitur etiam de illis v. 1242. sqq. id posse contendi. Ἐπιτύμβιος αἶνος ἰάπτων non mutanda in ἐπιτύμβιον αἶνον ut volunt post Stanlejum, Schütz., Blomf., etiam Bernh. W. S. p. 108. Nam egregie, licet audacter dictus ipse ἐπιτύμβιος αἶνος ἰάπτων πονεῖν. Alibi homines dicuntur ἰάπτειν ὀρχήματα, alia. Melius illustratur praepositionis ἐπὶ c. d. hic usus in Wiss. Synt. p. 249.

v. 1323. sqq. Orationis acerbam contumeliam nemo non intelligit. Hinc ipse Chorus statim Ὄνειδος ἥκει τόδ' —.

v. 1328. sqq. Ὄνειδος —: *contumelia contumeliam excipit. Difficiles vero sunt hae res dijudicatu, vel, gravi certamine dirimentur. Ferentem enim fert alter* (sc. φέρων, vide n. ad v. 1334.), *luit qui interfecit.* (Sic partic. ὁ δρῶν, „der Thäter" in Soph. Antig. frequentatum). *Manet vero in aeternum manente Jove hoc ut patiatur qui fecit.* Φέρειν, ferre, praedas agere: φέρειν καὶ ἄγειν. Cl. subj. putat ὀνείδη. Supplendum φέρων, brachylogia, cujus exempla praeter alios Bernh. W. S. p. 455. congessit. Tum ἐν χρόνῳ, quod alii ad παθεῖν referunt conferentes ἐν μέρει similiter interjectum v. 279., nescio non ad μίμνοντος quoque pertineat: cf. not. ad v. 504. Μίμνει autem absolute quodammodo positum ut supra v. 477. ἥβᾳ et statim 1334. κεκόλληται, et Soph. El. 495. μ' ἔχει, al. Reisig. Comment. Crit. in S. Oed. C. p. 242. — Παθεῖν τὸν ἔρξαντα: Choeph. 311. δράσαντα παθεῖν τριγέρων μῦθος. Tum post θέσμιον alii interpungunt sequentia vertentes: *quis prolem cui exsecratio imminet, ejiciet homo? Illaqueatum est genus perniciei.* Scilicet pro vulg. ῥᾷον Hermannus scribi jussit ἀραῖον. Alii θεσμίων malunt: *legitimis e domibus*; quod si ἀραῖον probatur propter metrum, illud non minus probari debet propter sensum. Equidem statuerim nihil corrigendum, et syllabam potius ante ῥᾷον omissam conjectura esse inveniendam. Nam Τίς — ῥᾷον, τίς — ἄμεινον pariter atque οὐ ῥᾷον, οὐκ ἄμεινον cet. vere graecae dictiones sunt, quarum magnam partem jam affert Bernh. W.

S. p. 433. Nisi vero nihil h. v. excidit, quod numerorum ejus vere Aeschyleorum ratio docet, et in strophico versu, omnino mendoso, nam θήγει vulg. legitur, mendum latet.

v. 1334. Κεκόλληται γένος προςάψαι scil. γένους (nisi mavis recipere: *ut in se cohaereat*): *constitutum est ut gens adtingat gentem*, h. e. successione continuatus gens gentisque fortuna. Ceterum monuisse sufficit, facile haec ad politicas quae tunc erant rationes referri posse.

v. 1335. sqq. Sic vulgo. Vossius sec. Schütz. — χρησμὸς: „Ein traf er auf den wahrhaft, des Geschicks Ausspruch." Alii ἐνέβης, eodem sensu quam quo vulg., si ἐνέβη quoque habet pro subjecto Chorum, non πρᾶγμά τι. Quapropter nihil muto: si quidem a Choro jam aversa haec Clytaemnestra loquitur. — Nostram his confirmari crediderim loci antec. explicationem. Et pertinent Chori dicta ad Orestem: cf. v. 1415. sqq., supra v. 1218. sq. 1261. Clytaemnestra vero: *ego vero volo daemoni Clisthenidarum jurejurando dato haec quidem ferre quamvis toleratu difficilia. Quod autem reliquum, migrans ex hisce aedibus aliam velim familiam conterat mortuis propinquorum caedibus. Bonorum vero etiamsi parvam partem possideam, omnino sufficit si modo mihi contigerit, hisce ut insaniam mutuarum caedium aedibus expellam.* Dativum δαίμονι jam explicuimus nota ad v. 471. Ejusdem generis dativus Soph. Oed. C. θεαῖς (ἀμφιπολῶν) τιθήναις, ut ἱστάναι τινι χόρους (— Νύμφαις, Aristoph. Nub. 272.) et Hom. Il. VII. 314. τοῖσι: *in gratiam eorum*. al.

v. 1343. scripsi τῶνδ' pro vulg. μοι δ'; id propius ad libros MSS. accedit quam μοι γ' quod aliis probatum est. Recte ii autem v. 1339. ὃ δὲ λ., *quod reliquum est*. Sic ὃ Eur. Iph. Aul. 468., Suppl. 163., Hec. 13. coll. not. Pors. — Ceterum Bothius qui ἐς τόνδ' ἐνέβης — hoc de Oreste vere vaticinatum esse Chorum interpretatur, τάδε μὲν στεργ. restitutionem Orestis Clytaemnestram ait aequo animo ferre velle.

v. 1346. sqq. Accedit Aegisthus magna armatorum satellitum caterva stipatus: v. 1419. Quem ea arte imperium terrae occupantem videntes Athenienses non poterant

non Pisistrati meminisse cujus admonebantur etiam oratione. Herod. 1. 59. sqq. — Φαίην ἂν ἤδη νῦν βροτ. τιμαόρους θεοὺς — conferenda cum illis v. 318. sqq. Οὐκ ἔφα τις θεοὺς βροτῶν cet. — Γῆς ἄχη *mala mortalium ex injuriis.* Alii ἄγη scribendum censent. Bene Humb.:

Die Götter schaun auf dieser Erde Weh herab.

Item κείμενον φίλως ἐμοὶ —

zur Freude mir gesunken sehend diesen Mann,
den listgen Frevel büssen schwer, der Vaterhand.

Αὐτοῦ τ' ἀδελφὸν: *et fratrem quidem adeo suum:* vide not. ad v. 1297., unde apparebit quid statuendum sit de Eur. Med. 940. (Elmsl.) et Androm. 25, aliisque locis ubi γε scribi jubet Herm. (Adnot. ad Med. ab Elmslej. edit. v. 940.) et δὲ Elmsl. Neque αὐτοῦ omnino falsum esse confirmaverim: est ea autem quaestio subtilior quam qua hoc loco defungi possimus. — Ἀμφίλεκτος ὢν κράτει: „im Streite begriffen wegen der Herrschaft". Aeschylus aliam quam vulgo fabulam tradit nescio an antiquiorem. Certe quae sequuntur a vulgata traditione non minus discrepantia, antiquioris et rudioris aevi esse quis neget? Adeo suam ipsius progeniem exsecratur irae impotens barbarus. Et jam saepius monui hos barbarici aevi mores, quibus dii ipsi recentem Graeciam exuerint, sedulo Aeschylum tragoediarum fecisse argumenta. —

v. 1359. Αὐτοῦ, „selbst dort", quam vim habeat, declarant subsequentia ξένια —. Non male in Farn. ξενίᾳ. — Προθύμως μᾶλλον ἢ φίλως: „eifrig mehr denn liebevoll (freundgesinnt)" interpretes nostrates. Κρεουργὸν ἦμαρ —: *festum diem carnibus apponendis celebrare simulans.* Cf. n. ad v. 1026., Hom. Od. σ'. 140.

v. 1363. sqq. Τὰ μὲν ποδήρη καὶ χερῶν ἄκρους κτένας —: Cf. Herod. 1. 119. de epulis ab Astyage Harpago appositis: „Ἀστυάγης — σφάξας αὐτὸν καὶ κατὰ μέλεα διελὼν —· εὕτυκτα δὲ ποιησάμενος — Ἁρπάγῳ — πλὴν κεφαλῆς τε καὶ ἄκρων χειρῶν τε καὶ ποδῶν τ' ἄλλα πάντα· ταῦτα δὲ χωρὶς ἔκειτο ἐπὶ κανέῳ κατακεκαλυμμένα cet." Et haec postrema contineri hoc versu ἔθρυπτ' ἄνωθεν — facile qui-

dem tibi persuadeas cum facillime ἔθρυπτ' mutetur in ἐκρυπτ': hinc Vossius:

Doch erst die Plattfüfs' und der Händ' Auszackungen
Verbarg er abwärts einem Kästlein eingelegt.

Et conjecturis restituendus sensus fere omnibus visus est. Nolo autem omnes conjecturas h. l. referre, inter quas ea maxime, qua καθημένοις scribitur, mihi probatur. Tum autem post hoc vocabulum interpungendum et in seqq. ἄσημ' ὅδε scribendum est, quo aliud significetur verborum seq. subjectum. Ἔθρυπτ' autem quo minus mutem, prohibeor loco Harpocrat. ἐνθρυπτα· ψωμοὶ ἦσαν οἴνῳ βεβρεγμένοι, οὓς ἐποίουν εἰς σκάφην ἄρτους διαθρύψαντες καὶ φακὴν ἐπισκεδάσαντες, unde etiam (ἔθρυπτ') ἄνωθεν lucem aliquam accipit. At si vulgatam lectionem retinemus, horum certe verborum non difficilior explicatio, et apparet ex μὲν (τὰ μὲν) et δὲ (ἄσημα δὲ) haec ad unum subjectum pertinere, et ad id quidem unde omnis narratio exorsa est v. 1356. Igitur interjectis his ξένια δὲ — κρεῶν, repetitur mente τλήμων Θυέστης, *qui pedes quidem ac manuum pectines in vinum aut jus concidebat seorsum assidens* vel *pro sua parte appositos: ea vero istorum quae internosci non poterant, ignarus statim sumens comedit cibum generi haud salutarem.* Discernuntur itaque, ut apud Herodotum membra faciliora cognitu, summi pedes ac manus ab ceteris. Illa Thyestes parum intuitus comminuit in jure seu vino immersitque haec autem comedit. Cf. etiam Pind. Ol. I. 40 sqq. Ἀνδρακάς, quod Hesychius κατ' ἄνδρα ἕνα ἕκαστον interpretatur, aptius explicat glossator in Farn. καθ' ἑαυτὸν, *pro sua parte.* — Ἄνωθεν καθ. *desuper collocatas.* Superius assidens Atreus, Both. inquit, h. e. ad superiorem partem mensae, qui locus erat convivatoris, seorsim devoravit manum —, Thyestae autem ἄσημα dividi jussit, i. e. ea membra, quae agnosci non possent, quae ille imprudenter comedit. — Pro ὡς ὁρᾷς idem φζυρὸς scribi jubet.

v. 1367. sqq. Κἄπειτ' ἐπιγνοὺς —: *Et postea quum cognovisset facinus nefarium, ejulavit reciditque caedem evomens et sortem intolerabilem Pelopidis imprecatur scelestam injuriam coenae jure exsecrans, ut*

sic pereat tota gens Plisthenis. — Num in vulgata lect. ἔρων lateat ὁρῶν an ἐμῶν non dubito. Λάκτισμα δείπνου Buttlerus et Musgravius interpretantur de mensa inter cadendum a Thyesta una cum exsecratione eversa, Blomfieldius autem de cibo vomitum excitante, comparantes Ovid. VI. 660. sqq. de Tereo narrata, et Both. v. 1368. conj. ἔρῳ (desiderio filiorum mactatorum); quibus non assentio: cf. v. 325., Lycophr. 137. λάξας τραπέζαν.

v. 1371. Vulg. ὀλέσθη, gl. in Farn. ἀπώλετο, vide num tueri possis.

v. 1374. Emp. conj. ὄντα μ' ἔλιπε κἀθλ.

v. 1376. Ἡ Δίκη κατήγαγεν: Sept. c. Th. v. 397. Δίκη — κάρτα νιν προστέλλεται, supra v. 747. ἐς δῶμ' ἄελπτον ὡς ἂν ἡγῆται Δίκη.

v. 1380. Ἰδόντα, duriuscule. Farn. ἰδόντι puto ex correctione. Cf. quae diximus supra not. ad v. 26.

v. 1381. sqq. Αἴγισθ', ὑβρίζειν —: *Aegisthe, ferociam in malis haud laudo. Tu igitur hunc virum sponte tua te occidisse dicis et solum miserandam hanc caedem machinatum esse: nego evitaturum esse in judicio tuum caput a populo jactatas, certo scito, cum lapidatione diras.* Justam in his orationis compagem desiderantes post versum 1382. versum excidisse putant. Mihi haec sic pronuntiata videntur senum, tanquam rei capitalis judicum, nam populi personam sustinent, gravitatis ac severitatis esse. Confitetur crimen reus duobus versibus: respondet de jure Chorus duobus versibus. — Ὑβρίζειν ἐν κακ. —: Soph. Aj. οὐδ' αὖ τοιαύτην γλῶσσαν ἐν κακοῖς φιλῶ, et 1142. ἐν κακοῖς ὕβριζε, Soph. Oed. C. 592. θυμὸς ἐν κακοῖς οὐ ξύμφορον, cf. Eur. Suppl. 463. — Vulg. τόνδ' ἔφης non omnino repudiandum. — Ἔποικτον gl. in Farn. ἄξιον οἴκτου. Al. conj. ἐπακτὸν s. ἔποικον. — Λευσίμους ἄρας: supra v. 917. λεύσιμον θύμμα, ubi alia adnotavi, quibus adjungas Soph. Aj. 254. λιθόλευστον ἄρην, Eur. Ion. 1240. θανάτου λεύσιμον ἄτην, al.

v. 1386. sq. Σὺ ταῦτα φωνεῖς νερτέρᾳ προςημ. —: cf. Spanhemiana et Schol. *Errant igitur,* Blomf. inquit, *senes* θαλάμιοι, *Aegisthus et Clytaemnestra* ζυγῖται,

Agamemno θρανίτης. Quanto simplicius Scholiastes! — Κρατούντων τῶν, h. e. τούτων τῶν κρατούντων s. κρατ. τῶνδε: cf. not. ad Pers. 431. (Soph. Oed. C. 742). — Σωφρονεῖν εἰρημένον: gl. in Farn. προσταγὲν αὐτῷ, *qui sapere jussus sis:* cf. Bernh. W. S. p. 471.

v. 1390. sq. Δεσμὸς δὲ καὶ τὸ γῆρας —: *senectutem quoque vincula et jejuniae angores praestantissimae mentis medicae docere* (docent); *quod quum intelligendi potestatem habeas nonne intelligis?* Adversum stimulum ne calcitres, μὴ πήσας μογῇς vulgo; at rectius παίσας tamen conjecit Porson., nam παίσας Schol. MS. Gotting. ad Pindar. Pyth. II. fin. Ceterum conf. not. Elmsl. ad Eur. Bacch. 494. et Spanh.

v. 1394. sq. Γύναι, σὺ τοὺς ἥκοντας —: *mulier, tu, illius e bello nuper reversi domus custos, lectum viri polluisti juxta ac viro duci hanc machinata es mortem?* Quia hoc loco interrogationis signum exstat, etiam v. 1383. post φόνον id locum habere, debere credideris. Aegistho, non Clytaemnestrae haec esse statuens Humb. sic vertit:

> *Du Weib, daheim dem eben Wiederkehrenden*
> *Vom Kampfe schlau auflauernd* cet.

Similiter Vossius:

> *Weibling, du diesem, der vom Kampf jüngst wiederkam,*
> *Haushüter* cet.

Et Clytaemnestram a scena discessisse et post Aegisthi altercationem rediisse v. 1423., ejus rei causas me latere fateor. Videtur de ea re etiam Blomfieldius dubitasse, qui ad v. 1386. (1607) annotavit haec: *vide an non haec ῥῆσις ad Clytaemnestram pertineat.* Deinde οἰκουρὸς de mulieribus dici solet. Accusat. τοὺς ἥκοντας ab ea voce pendere (secundum ea, quae notavimus ad v. 103.) vix crediderim, neque tamen conjecturam τοῦδ' ἥκοντος probaverim. Ἅμα ad participium pertinere facilius assentio (secundum exempla ad h. l. a Blomfield. et ad Plat. Phileb. c. 106. a Stallb. laudata); at vide num omnino fieri non possit, ut construatur σὺ τοὺς ἥκοντας — ἅμα οἰκουρὸς εὐνὴν ἀνδρὸς αἰσχύνουσ' —, ubi ἅμα ut latinorum *juxta* conjunctionis vim habeat. Ceterum si contendimus Clytaem-

nestrae orationem in prioribus, quibus se ipsius caedis ream confitetur, deinde Aegisthi (v. 1373.) κἀγὼ — φόνου ῥαφεύς, cum v. 1403 sqq. et 1412 sqq., videntur quidem ea sic esse intelligenda, ut putandus sit, Aegisthus consilium caedis dolosum Agamemnoni struxisse, et Clytaemnestra caedem ipsam patrasse. At quamquam solum τὸ βουλεῦσαι φόνον pertinet ad Aegisthum, cum conjunctum τὸ κατακτανεῖν et τὸ βουλεῦσαι v. 1382 et 1383. ei tribuatur: h. l. verba ἐβούλευσας μόρον possunt ad Clytaemnestram pertinere. Vide praeterea, quid faciat v. 1405 et 1413. Denique cur et αἰσχύνουσ' τοὺς ἥκοντας οἰκουρὸς, non τὸν ἥκοντα οἰκ. poëta dixerit, demonstrandum foret. Haec velim considerent, qui ea ad Aegisthum pertinere volunt. Secundum nostram autem opinionem crimini opponitur Clytaemnestrae h. l., quod caede Agamemnonis ducis simul exercitum ejus victorem dedecore affecit, et utpote conjux foedus conjugale violavit. Et hoc adulterii crimen simul ad Aegisthum pertinebat; quo fit, ut ipse armis ac satellitibus fretus respondere pergat et minas addat. Summa arte autem Aeschylus instituit hoc, ut Clytaemnestra tantisper taceat animumque minutum, placabilemque oratione sua in fine fabulae ostendat. Ea est enim humani, maxime muliebris, natura animi, ut cum facto aliquo deferbuerit ira, tam placidus sit, et factum nolit. Deinde is ejus animus est in Choephorarum initio, et auctus adeo angore et sollicitudine. Igitur etiam eam ob rem id recte sic instituit Aeschylus.

v. 1397. sqq. Καὶ ταῦτα τἄπη —: sunt haec minantis. Similia Eurip. Hipp. 885. κακῶν ἀρχηγὸν ἐκφαίνεις λόγον. — Ὀρφεῖ δὲ γλ. — ὁ μὲν γὰρ ἦγε —: cf. Eurip. 560 sq. ἔνθα πότ' Ὀρφεὺς κιθαρίζων σύναγεν δένδρεα Μούσαις, σύναγεν θῆρας ἀγρώτας. — ἀπὸ φθογγῆς χ., ἀπὸ ut alibi ἐκ, v. 1253., quae praepositiones omnino similem usum habent. Σὺ δ' ἐξορίνας —: *tu vero mansuetis utique ululatibus excitans abripieris.* ἠπίοις ὑλάγμασιν oxymoron quoddam cf. Alb. Hesych. I. p. 475. Alii conj. νηπίοις. Vid. Gl. Farn., atque Both. ἠπίους: stultos excitans ad seditionem. — ἄξῃ passivi sensu (cf. n. ad v. 1071).

v. 1402. sq. Ὡς δὴ σύ μοι τυρ. —: „wie woll-

test du denn wol —", (quasi scilicet;) cf. Seidl. ad Eur. Iph. T. 1304. Ὃς οὐκ, sic posita negatio Soph. Oed. C. 277. καὶ μὴ θεοὺς τιμῶντες —. De cumulatis negationibus, seu potius post parenthesin repetitis nonnihil diximus supra. — Pro Clyt. loquentem Aegisthum tandem respicit Chorus.

v. 1405. sq. Τὸ γὰρ δολῶσαι —. Verto:

Der List Ausführung war dem Weibe ja gemäfs.
Ich war verdächtig, der ich Feind aus alter Zeit.
Nun aber will ich's unternehmen mit den Gütern hier
Des Manns zu herrschen cet.

Τὸ γὰρ δολῶσαι — consentaneum quidem fuit, ut mulier insidias meditaretur, ego autem caedem perficerem; sed ego coram Agamemnone apparere non poteram propter veteres inimicitias suspectus. Nunc autem occisi ejus opibus instructus imperium civitatis suscipio, et dicto non audientem ζεύξω βαρείαις scil. ζεύγλαις s. σείραις: cf. not. ad v. 857.; ὡς (suppl.) οὔτι μὴ (cf. not. n. ad S. c. Th. v. 37. 38.) σ. — Vulgo post 1405. lacunam statuunt, quod necessarium esse non video, neque si comma, quod post παλαιγενής posuere Vict. et Cant., retinetur, haec ἐκ τῶν δὲ τοῦδε χρ. omnino abhorrere a justa serie assentio; et in Vict. et Cant. ibi ἐκ τῶνδε. τοῦδε —. Sic etiam in Farn. ubi post ἐχθρὸς punctum positum est. — Οὔτι μὴ σειραφόρον κριθ. πῶλον: Voss.: „als ein nicht gleichziehendes Gerstkeckes Röfslein". Et gl. Farn. κριθῶντα· πίοντα ταῖς κριθαῖς. cf. supr. n. ad v. 677. — ἀλλ' ὁ δυςφιλὴς σκότῳ (vulg. κότῳ) cet. Conjungenda σκότῳ ξύνοικος, et σκότος de carceris tenebris dictum est.

v. 1412. sq. Τί δὴ τὸν ἄνδρα —: *cur tandem ex animi imbecillitate non ipse hunc virum interemisti? sed occidit eum foemina quae erit terrae deorumque inquilinorum piaculum. Verum Orestes alicubi vivit ut huc reversus prospera fortuna victor amborum et interfector exsistat.* Sic si legitur ἀλλά νιν γυνή; quamquam cohaerentia horum cum antecedentibus non minus obscura. Sed vulgo ἀλλὰ σὺν, γυνὴ, unde antecedens αὐτὸς significationem accipit *solus*. Quam lectionem vulgat. confirmat quidem gl. in Farn., loc. Thucyd. III, 13. μὴ ξὺν κακῶς ποιεῖν —,

aliique ubi praepositio σὺν adverbii locum tenet, ut ap. Homer. ξὺν δύο ἐρχομένω. Comma, quod grammatici nescio cujus diligentia posuit post ἀλλὰ σὺν, omisimus. Etiam verba χώρας μίασμα καὶ θ. ἐγχ., praeterquam quod post ἔκτειν' interrogationis signum statuunt, non omnes eodem modo interpretantur. Postremo quod post φονεύς exstat interrogationis signum, id exclamationis est. Sunt qui hoc signum post φάος ponunt: ut Humb., qui sic: „Es schaut Orestes wohl noch wo das Licht?" Scilicet propter ἆρα. At confer talia exempla ut Soph. Oed. C. 408. 9. Elmslej.

Οὐκ ἄρ' ἐμοῦ γε μὴ κρατήσωσίν ποτε.
Ἔσται ποτ' ἆρα τοῦτο Καδμείοις βάρος.

v. 1416. sqq. Ἀλλ' ἐπεὶ δοκεῖς —. Verto:

Nun da solches Wort und Thun dir gut scheint, sollst sogleich du sehn!
Auf denn, werthe Kriegsgenossen, auf, nicht fern ist mehr der Kampf.
Auf denn, jeder halte flugs die Hand am Schwerte kampfbereit!

De δοκεῖν sic posito diximus n. ad v. 16. Cf. Soph. Oed. C. 877. εἰ τάδε δοκεῖς τελεῖν. ΚΡ. δοκῶ. Recte hos versus Stanlejus Aegistho continuat et v. 1421. Choro, et 1422. Aegistho tribuit. Alii id fieri posse negantes Hermanno auctore vers. 1419. et 1420. Choro tribuunt, inter quos Aegisthi versum excidisse statuunt, et versum 1421. Aegisthi, v. 1422. Chori esse volunt: quorum rationes probare non possum. Nam quod Well. assentit, sensum aperte Stanleji distributioni repugnare, verum esse negabis si Aegisthum senseris ex more satellitibus stipatum per eosque Choro ista populi tanquam universi nomine et auctoritate minitanti vim inferre paratum esse. Quod autem dicit versuum responsionem non pati tres versus Aegistho tribui, id quam incertum sit statim ex distributione versuum inde a v. 1431. sq. cognosci potest: nisi rectius existimas v. 1420. et 1421. conj. Chori esse. Bamb. censet trinos choreutas deinceps h. l. singulos versus recitare ut v. 1419, 20, 21. — Ceterum his quoque Aegisthus Pisistrati rationes refert.

v. 1422. Δεχομένοις λέγεις θανεῖν σε —. Fortasse δέχεσθαι h. l. sensu gladiatorio, quo jam ap. Homerum positum reperitur, ut Il. V. 227. 228. Voss.: „Gelte dies dein Wort vom Tode". Herm. ad Soph. Aj. 1061. — τὴν τύχην δ' ἐρούμεθα. Conj. ἑλούμεθα s. αἱρούμεθα cll. Choeph. 925. s. ἐρώμεθα. Adjeci θεριούμεθα propter v. 1424. aut πειρώμεθα cll. v. 1432. Nam πειρᾶσθαι cum accus Eur. Troad. 979., Pind. Pyth. 11. 62., Thucyd. 1. 71. Potest etiam τῇ τύχῃ scribi.

v. 1424. sqq. Versus mendosi. Primum pro vulg. δύστηνον ὁ ἔρως Schützii conjecturam δύστηνον θέρος recepi; quamquam offendor antecedente πολλά. Praestat ea tamen cll. Eur. In. ap. Stob. XLIII. ἔπειτ' ἀμᾶσθε τῶνδε δύστηνον θέρος et Blomfieldianae (ex Eurip. Bacch. 1314.) ἐξήμησα κάλλιστον θέρος et meae δύστηνος δ' ἔρις. Admonet autem is locus illius admodum vexati Soph. Oed. C. v. 367. sqq., ubi non mutanda lectio πρὶν μὲν γὰρ αὐτοῖς ἦν ἔρις, certe non propter sq. v. 379. εἰσῆλθε — ἔρις κακή: imo his ipsis verbis declaratur, isto loco esse ἔριν ἀγαθὴν intelligendam. — v. 1425. Vulg. ἡματώμεθα („nicht mit Blut seien wir befleckt!") non omnino falsum judico: cf. Buttm. §. 98. Anm. 15. c. Bernh. W. S. p. 379. — v. 1426. Vulg. στείχετε δ' οἱ γέροντες πρ. δομ. πεπρωμένους τούςδε ita correxerunt, ut τούςδε in fine abjecto scriberent στείχετ' ἤδη δ', οἱ γέροντες, πρ. δόμους, πεπρωμένους, vel στείχεθ' ὑμεῖς, οἱ γερ. vel στείχεθ' οἱ γέροντες ἤδη —. At vereor τούςδε abjicere quod tantummodo loco motum videatur. Both.: στείχετ' εὔδιοι, γερ., πρ. δόμους, πεπρωμένας (sc. ποινάς) πρὶν παθεῖν ἔρξαντ' ἄκαιρον. Num στείχετε τούςδε δ' οἱ γ.? — v. 1427. Vulgo — ἔρξαντα καιρὸν χρῆν τάδ' ὡς ἐπρ.: quae non sensu carent si καιρόν, *commodum*, sic intelligitur ut Pind. Pyth. 1. 157. al., et χρῆν elliptice (Bernh. W. S. p. 136.): „die wir es thaten, wir mufsten es den Umständen nach thun, wie wir es thaten". Quamquam ἔρξαι δὲ καιρὸν — aut etiam ἔρξαι δ' ἄκαιρον χρ. — faciliora intellectu; in quibus non necessarium est ὡς post τάδε ad illum idiotismum referre quem illustrant interpretes n. ad Soph. Oed. Col.

1124. (Elmsl.); *saepius*, inquiunt, *utuntur Graeci scriptores, inprimis poëtae, particula* ὡς *ubi* ὅσα, ἃ *aut simile quid exspectes*. Auctor *Rew.*, hos versus ita conjecit scribendos:

Στείχεϑ' οἱ γέροντες ἤδη πρὸς δόμους, πεπρωμένους
Πρὶν παϑεῖν· στέρξαντες αἶρειν χρῆν τάδ' ὡς ἐπράξαμεν.

Equidem his ipsa vulgata praefero, in quibus maxime πεπρωμένους ita Aeschylum sapit ut minime sollicitari debeat. — v. 1427. Genit. μόχϑων ab omisso τι pendet, et conf. not. n. ad v. 797. Al. τις μ. ὄνοιτο. Alii non male γένοιτο in δέοιτο mutandum censent aut τοι in τῳ, verum ego nihil muto. Both.: εὖ δὲ τοι γένοιτο· ἄλ. bene autem sane eveniat, quod adtinet ad hos labores, hisce satis implicabimur.

v. 1433. sq. supplendam lacunam post τὸν κρατοῦντα additur in marg. Αςκ. λοιδορεῖν. Ibidem ἁμαρτῇ τὸν legitur annotatum: quod etiam in Farn. ἁμαρτῆτον κρατοῦντα latet. Quae nos versui subjunximus, per similitudinem litterarum facilius omitti potuerunt. De acc. δαίμονας (πειρωμένους) diximus jam not. ad v. 1422.

v. 1439. Ἴσϑι — δώσων: cf. not. ad v. 101. et 476.

v. 1441. 1442. Ἐγώ et καλῶς, quae voces desunt in MSS., ex Schol. editores suppleverunt. — De phrasi εὖ vel καλῶς τιϑέναι et τίϑεσϑαί τι dictum supra not. ad v. 32. Supplendum denique h. l. ταῦτα sec. Schol., ubi διαϑησόμεϑα τὰ καϑ' αὐτοῦς (i. e. καϑ' ἡμᾶς αὐτοὺς) καλῶς. Both.: μὴ προτ. — ne cures vanos hos latratus —. Τῶνδε δ. quod adtinet ad hanc domum sive familiam. — Cf. Hom. Od. III. 304.

Die Orestie des Aeschylus als Kunstwerk.

I. *Ueber Agamemnon im Allgemeinen.**)

Es kann kein Zweifel sein, dafs der Agamemnon des Aeschylus das erhabenste und zugleich das schwierigste Kunstwerk ist, welches die tragische Muse Griechenlands hervorgebracht hat. Das geheimnifsvolle Dunkel, welches über das ganze Stück ausgebreitet ist, hat namentlich in den Prophezeihungen des Kalchas und der Kassandra seinen Grund: und eben dies ist auch der Grund der fast unüberwindlichen Schwierigkeit für das Verständnifs sowohl des ganzen Werkes, als auch der einzelnen Stellen und Wörter. Ein gewisses Grauen herrscht durch das ganze Stück; in Furcht und Angst wird die Seele des Lesers bis an das Ende erhalten. Obgleich die Leuchten, durch welche Aeschylus Asien und Europa auf eine höchst geniale Weise verbindet, und sodann die Illumination des königlichen Pallastes und die Opferbrände durch die ganze Stadt das Grauen der Nacht, worin der Anfang des Stükkes spielt, aufhellen: so drängt sich doch der Spruch des Kalchas über die Erscheinung der doppelten Adler durch die Erinnerung an Iphigeniens Opferung und den wie ihrem Blute entstiegenen, in Agamemnon's blutigem Hause harrenden Rachedämon so tief in die Seele ein, dafs wir mit Cassandra in ununterbrochenem Schauder vor diesem Hause zurückbeben. Und wie steigert sich dieses Grauen nicht, wenn Kassandra ruft:

Ha, schaut sie dort, die dem Pallast aufsitzenden
Knäblein, des Traums wahnwitz'gen Dunstgebilden gleich;
Die Kinder, seht doch, abgewürgt durch Freundesarm,
Die Hände voll des Fleisches von hauseignem Frafs! cet.

Es

*) Vgl. in meiner (b. Hartm. in Leipz. erscheinenden) Wissenschaftl. Alterthumskunde der Philos. der gr. Tragödie.

Es ist nicht bloſs Klytämnestra, die gleichsam zur Beschönigung ihres Frevels auf den alten Rachedämon der Pelopiden hinweist; es ist die fremde Seherin Kassandra, die troische Königstochter, es ist Kalchas auch, es ist der Chor alter Greise, die den Todesengel seit Myrtilos Tode über diesem Hause schweben sehen und uns fürchten lehren, daſs sein Schwert gewetzt durch den Fluch des Thyestes über seine ganze Nachkommenschaft nicht eher zu wüthen aufhören werde, als bis der letzte Sproſs dieses fluchbeladenen Stammes ausgerottet ist. Aber wie der Kuſs des Morgenthaues den in der Nacht geschlossenen Blumenkelch eröffnet, so erwärmen und erweitern unsre durch dies Grausen des Fatums fast erstarrte Herzen die Trostsprüche des wahrhaft hellenischen Geistes, die den an der Handlung klar werdenden Hauptgedanken bestimmt genug bezeichnen. Auſser der merkwürdigen Stelle v. 165. ff., wo der Chor sagt, daſs des Menschen vor dem eisernen Geschick bebendes Herz Ruhe finde im Glauben an einen Gott, wie er auch heiſse, der mit Weisheit die Schicksale der Menschen zu ihrem eigenen Heile regiere; auſser diesen sagt der Chor v. 762. ff.:

Seit grauer Zeit ward im Volk der alte Spruch befestigt —
Doch getrennt mein' ich allein dieses —:
Recht treuen Häusern — blühet immer das Heil fort.

und unglaublich erscheint ihm, daſs Agamemnon, wenn er erliege, dem blutigen Rachedämon seines Hauses ganz unschuldig erliege v. 1341. ff.:

Wenn jetzt er nun sühnt der früheren Blut
Und den Todten erliegt um Andrer Mord
Ausduldend die Strafen des Mords;
Jedweder der lebt, leidloses Geschick
Wer hofft es noch, höret er solches?

Und mit mehr Ruhe blicken wir dem Ausgange der Handlung durch die ganze Orestie entgegen; und wenn wir von der starren Gerechtigkeit der alten Dämonen erzitterten, so erfreut uns bald ein heiteres Göttergeschlecht, das nicht den ganzen Stamm schonungslos untergehen läſst und den Orestes rettet. — Mit dem Verschwinden der Gräuel der alten Pelopiden, eines ursprünglich fremden,

barbarischen Stammes, dessen letzter Zweig den hellenischen Charakter annimmt,*) war nämlich in Griechenland der Untergang der anderen barbarischen, fluchbeladenen Herrscherstämme gleichzeitig; mit diesen verschwand auch die finstre Macht der Blutrache und der substantiellen Rachedämonen in Griechenland und mit einer helleren, heiteren, aus Ionien herstammenden Cultur erhoben auch edlere Göttergestalten ihre Macht auf den Thron: die Gnaden- oder Huldgöttinnen, die Chariten folgten der Erinnys, und vor dem Morgenroth des hellenischen Weltaltars zerflofs das mystische, pelasgische Grauen und bald leuchtete Helios am hellenischen Horizonte in goldner Majestät. — Somit haben wir an der Orestie eine Trophäe, eine Siegesfeier des hellenischen Geistes, der den Barbarismus überwunden, das Fremde abgearbeitet und mit segensreicher Originalität jugendlich schön aus dem grauenvollen Chaos sich emporgeschwungen zu dem idealen Gipfel des Olympus.

Eine Beziehung auf die barbarische Vorzeit liegt nicht blos in der Schilderung der alten Gräuelscenen der Atriden, sondern auch noch in der Opferung der Iphigenia und in dem Raube der Helena. Menschenopfer gehören dem hellenischen Geiste nicht an, und da diese Begebenheit, so wie der Raub der Helena, von der Volkspoësie gestaltet, von den cyprischen Dichtern ausführlich bearbeitet worden, so liegen hier namentlich phönicisch-karische Culturideen zum Grunde. Der Raub der Helena hat aber auch noch eine andere Beziehung, von der wir in der Vorrede zu unserer Ausgabe der Perser des Aeschylus gesprochen haben, eine Beziehung, die Herodot im Anfange seiner Geschichte und Lykophron in der Kassandra hinlänglich hervorheben. Sie gehört dem alten Zusammenhange und Verhältnisse Asiens und Europas an und ist eben jene *στάσις*, woraus der Argonautenzug, der Zug der Griechen nach Troja und als letzter Akt des grofsen Trauer-

*) Plat. Phaedr. *ἄτης παλαιῶν ἐκ μηνιμάτων ποθὲν ἔν τισι τῶν γενῶν ἐγγενομένης, ἡ μανία προφητεύσασα*, et. cll. Rep. Hip. 364. c. *εἴτε τι ἀδίκημά του γέγονεν αὐτοῦ ἢ προγόνων* cet.

spiels die Perserkriege hervorgingen: eine στάσις, die ausdrücklich in den Persern v. 188. und im Agamemnon v. 1116. erwähnt wird. Bei der Abarbeitung und Ueberwindung der barbarischen Uranfänge, als die dem griechischen Genius fremden Anschauungen zurückgedrängt wurden, war im Reiche der Ideen, namentlich der religiösen Ideen, eine gleiche στάσις eingetreten, welche Aeschylus im Prometheus schildert, der sich in dieser Hinsicht an die Eumeniden anschliefst. Das blinde Fatum und die seinen Principien unbewufste starre Nemesis mit ihrem ganzen blutigen, nachtentsprossenen Gefolge weichen nach und nach den reinen Vernunftbegriffen und den idealen Göttergestalten. Doch übten jene chaotischen Gestalten, in denen, als aus dem Innern der Natur und des menschlichen Gemüths entstanden, viel Hoheit und Göttlichkeit enthalten war, ihre Macht über die Gemüther des griechischen Volks noch bis in die Perserkriege aus. Erst dann zerrifs der griechische Geist die Barbaren-Ketten mächtig, und fing an sich ganz frei zu regen, frisch zu entwickeln und auszubilden. Und dies ist eben das Zeitalter, in welchem Aeschylus, der die äufsern Sclavenketten bei Marathon zersprengen half, auch die den Geist noch beschränkenden Fesseln zu zerreifsen anfing.

Wir haben das Fremde, als die Voraussetzung Griechenlands, den Orientalismus oder Barbarismus im griechischen Denken und Handeln vor dem Beginn der Perserkriege anderwärts nachgewiesen, meinen aber, dafs die Sache noch einer weitläuftigen Untersuchung bedarf, wobei auch auf die Griechen in Kleinasien Rücksicht zu nehmen, die die fremden Voraussetzungen nicht sowohl abarbeiteten und von sich abstiefsen, als vielmehr in sich aufnahmen und volksthümlich gestalteten und verarbeiteten. Im eigentlichen Griechenlande aber, wo die verschiedenartigsten Stämme zusammengekommen waren, machten die fremden Kolonien die Herrscherfamilie aus und erhielten und behaupteten, bei ihrem losem Zusammenhang mit dem übrigen Volke, das fremde Princip lange Zeit, bis sie von dem übrigen Volke, das mit der Zeit mäch-

tiger und selbstständiger ward, immer mehr getrennt und auf sich selbst reducirt wurden. Da verwelkte dann das fremde Princip unter fremdem Himmel, wie vom Lebensbaume abgefallen (Shakespeare im Lear nach Kaufmann: „der Zweig, der los sich reifst und selbst sich trennt vom mütterlichen Saft, er welkt dahin und wirkt den Tod"). Die Königshäuser rieben sich in sich selbst auf, nachdem die Spannung nach Aufsen aufgehört hatte. Dieser ihr Untergang blieb den griechischen Geschlechtern im schauerlichen lebhaften Angedenken und die Sage darüber, durch zahlreiche Feste (Hesych. u. Etym. M. sub v. Αἰώρα, Aristot. ϑαυμ. ἀκ. p. 108) und Denkmäler (Paus. §. 147. 258. 444.) in immer frischem Leben erhalten, und durch die Volkspoësie ausgeschmückt, setzte sich in den Dichtern fort, der Tragödie Anlafs und Stoff gebend. Das dann durchweg in sich verschmolzene und vereinigte Griechenland stellte nun sein Princip dem Orient desto wirksamer entgegen und die alte natürliche Spannung zwischen beiden trat in den Perserkriegen auf den Culminationspunkt. Nach den Siegen bei Marathon und Salamis hörte die Spannung Griechenlands nach Aufsen hin auf, das ächtgriechische Princip erreichte seine ἀκμή, in der aber schon die Keime zu innerer Spannung, die hernach seinen Untergang herbeiführte, gegeben waren. S. Praefat. in Aesch. Pers.

Es ist der Mühe werth, und äufserst interessant, dies auch im Einzelnen zu verfolgen, und alle die verschiedenartigen Nüanzen und Richtungen des schöpferischen griechischen Princips darzustellen. Hieher gehört aber nur zweierlei, nämlich: wie sich das ionische Epos ausbildete, dann sich im eigentlichen Griechenlande in das lyrische und dramatische Element auflöste und diese beide gleichzeitig sich vollendeten, ersteres im Pindar, letzteres im Sophokles; zweitens, wie sich der griechische Glaube in seinen Beziehungen auf Kultus, Moral und Kunst das Fremde abstofsend selbstständig gestaltete und theilweise auch die inneren und äufseren politischen Verhältnisse bestimmte. In beiden Hinsichten war Aeschylus ein bedeu-

tendes Moment und es ist das Haupterfordernifs einer gründlichen Untersuchung, in seinen Tragödien die Stufenfolge nachzuweisen, nach welcher sich das poëtische und das religiöse Element seines Charakters ausgebildet hat; namentlich aber kann ohne dies über keins seiner Stücke den Forderungen des jetzigen wissenschaftlichen Standpunkts gemäfs genügend geurtheilt werden, noch weniger darf man es ohne dies unternehmen, die zeitige Reihefolge seiner Stücke, oder den Hauptgedanken eines Einzelnen bestimmen zu wollen. Auf unsre mehr ins Einzelne gehenden Darstellungen an einem anderen Orte uns berufend geben wir hier nur die Hauptsachen an.

Denn wer könnte wohl zweifeln, dafs in den Persern des Aeschylus und in seinen Sieben vor Theben das epische Element eben so vorherrscht, als in seinen Schutzflehenden das lyrische? Wer könnte zweifeln, dafs der Prometheus und die Orestie diese Elemente weit mehr in sich verschmolzen enthalten? Wer sollte also nicht von vorn herein zugeben, dafs schon darum der Prometheus und die Orestie der Vollendung der Aeschylëischen Kunst angehören und jene den Anfängen derselben.

Und was nun die andere, die moralische Seite des Aeschylëischen Charakters anbetrifft, so weifs jeder Kenner des Aeschylus, dafs mit Prometheus die Spannung und der Kampf und Sieg der sogenannten neueren Götter eben so bestimmt bezeichnet ist, als in den Eumeniden, und dafs von dieser inneren religiösen Ansicht in den überhaupt mehr äufserlich gehaltenen Stücken nur wenige Spuren und Anklänge vorkommen. Des Dichters Hafs aber gegen fremde, von Aufsen her drohende Tyrannei spricht sich zwar schon in seinen früheren Stücken aus, aber im Prometheus und im Agamemnon kommen (namentlich am Ende der Stücke) politische Beziehungen auf einheimische Tyrannen-Herrschaft vor, die nicht zu verkennen sind. — Endlich ist nun sowohl für den Gegensatz zum orientalischen Standpunkt, als für die Entwicklung des Hellenischen Geistes in sich bedeutsam, dafs die Idee der verklärten Menschheit im Prometheus so

weit gedeiht, daſs diese Menschheit ihrer Gottgleichheit sich bewuſst, den Göttern dreist entgegentritt — in Form einer individuellen Subjectivität gegen das Objective des Orientalischen Standpunktes — in den Eumeniden aber sogar Apollo und Athene sich die Entscheidung über Orests Blutschuld von Atheniensischen Bürgern gefallen lassen. Die Fortbildung dieser Idee im Sophokles und das Verhältniſs der beiden Oedipus zur Orestie gehört einer weiteren Untersuchung an.

Wir sollten nicht meinen, daſs jemand an der Wahrheit dieser Prämissen zweifeln, oder gar unsern folgenden Behauptungen dieses Fundament entziehen könnte. Aber eins müssen wir noch bemerken. Es könnte nämlich nicht ohne Wahrscheinlichkeit behauptet werden, daſs ein vollständig richtiges Urtheil über den poëtischen und religiösen Charakter des Aeschylus uns deſshalb unmöglich sei, weil die weit gröſsere Hälfte seiner Stücke verloren gegangen ist. Da aber an ein blindes Ungefähr zu glauben mit der Vernunft streitet, also gewiſs ist, daſs wegen ihrer inneren und äuſseren Vortrefflichkeit diejenigen Stücke, die wir haben, erhalten worden sind, so müssen diese vollendetsten Stücke auch am vollkommensten den Aeschyleischen Geist enthalten, und wir werden der anderen in so fern entbehren können, als sie doch nur bestimmtere Nüanzen der geistigen Kraft des Aeschylus uns nachweisen, der Hauptsache nach aber immer mit jener übereinstimmen würden.

Auf eine andere Behauptung legen wir, der Natur der Sache nach, weit weniger Gewicht. Wir glauben nämlich uns für überzeugt zu halten, daſs die Orestie des Aeschylus späteren Ursprungs sei als der Prometheus, da dieser aber noch die Spannung selbst in der gröſseren Hälfte, oder mehr einen plötzlichen Sieg der abstrakten Götter gegen die alten Dämonen, die sich noch nicht für überwunden halten, darstellt, und eine freiwillige Unterwerfung letzterer und eine Vermittelung und Versöhnung noch in die ferne Zukunft hinaus schiebt. In der Orestie sehen wir schon eine vollständige moralische Weltordnung

dem neuen hellenischen Princip gemäfs sich entwickeln, eine gerechte Weltregierung, deren starres älteres Element zwar noch vorherrschend ist, namentlich im Agamemnon, aber doch schon in den Choephoren an Milde gewinnt, und in den Eumeniden gleichsam den letzten Kampf kämpft mit dem verklärten Princip. Die Furien werden zu Eumeniden. Und so macht die Orestie auch in dieser Hinsicht einen höchst merkwürdigen Uebergang zu der tragischen Muse und dem moralischen Principe des Sophokles, der im Oed. Col. diesen völlig gereinigten hellenischen Genius uns im herrlichsten Lichte darstellt. Denn da sind es, nach einer unübertrefflichen Dichtung, die Eumeniden, welchen Namen ihnen Aeschylus gab, ja selbst, die versöhnt den Oedipus als ein von seiner Geburt aus fremden unhellenischem Stamme ihnen verfallenes Opfer in ihr Heiligthum aufnahmen und ihn mit ewiger Ruhe bei sich für seine vom Fatum über ihn verhängten Leiden entschädigen. Da spricht Sophokles bestimmt aus, was Aeschylus in heiliger Begeisterung nur erst ahnte: οὐδένι μοιρίδια τέλος ἔρχεται, cet. Aber eben dieser nur erst als Ahnung in der Seele des Aeschylus unbewufst aufgekommener Gedanke ist dennoch die Seele des Agamemnon! Ja, die ganze Orestie ist die Verkörperung dieses Gedankens nach seinen drei Hauptrichtungen hin, und ist auch, aber schon völlig im Bewufstsein klar geworden, der Hauptgedanke des Sophokleischen Oedipus auf Kolonos.

Die Untersuchung über die einem alten dramatischen Kunstproduct zum Grunde liegende Hauptidee ist indessen noch auf andere Weise zu bevorworten. Zuerst weisen wir die Meinung ab, dafs ein ethischer Satz, ein moralischer Begriff als solcher, eine praktische Lehre — — als der eigentliche Zweck jedes dramatischen Kunstwerkes angesehen, und darin, wie von selbst, in die Augen springen müsse. Diejenigen, die diese Behauptung aufstellen, und es sind dies gerade die Meisten, berufen sich hierbei auf den horazischen Ausspruch: *„aut prodesse volunt aut delectare poëtae,"* ein Ausspruch, der nur einem Römer einfallen konnte, und der, wenn er einmal so verstanden

werden mufs, als man allgemein glaubt, beweisen würde, dafs Horaz das wahre Wesen der Poësie nur oberflächlich aufgefafst habe. Eine wirkliche Absicht, ein praktischer Zweck ist der idellen Poësie schnurstracks zuwider, und unsern zwecksüchtigen Dichtern und Kunstrichtern könnte man in einem gewissen Sinne aus der Bibel zurufen: „Trachtet am ersten nach dem Reich Gottes, dann wird euch das Uebrige von selbst zufallen!" Das Reich Gottes ist nämlich für die Kunst das Reich der Ideen oder der Ideale.*) Wer sich von einer Idee ergriffen und begeistert fühlt, der entäufsert sich dieser Idee durch Ausdruck, Formgebung und Darstellung nach innerer Nothwendigkeit wie ein gottbegeisterter Seher; dann verkörpert sich diese Idee von selbst, dann versinnlicht und veranschaulicht sie sich fast ohne sein Zuthun, dann tritt sie in die äufsere Erscheinung, oft ohne dafs man des Anfangs sich klar bewufst geworden; ja sie versenkt sich wieder und geht unter in eine nicht mit Bewufstlosigkeit unternommene Darstellung derselben, welches der Charakter des vollendeten Kunstwerkes, eines Sophokleïschen, ist, während jene bewufstlosere Entäufserung mehr ein kunstloses Kunstwerk giebt, ein einfaches, roh plastisches, ein mehr Aeschyleïsches Kunstwerk. Im Aeschylus jedoch, wie im Sophokles ist es mehr die äufsere Handlung, an welcher die Idee klar wird als das Wort und die Rede der handelnden Personen oder des Chors. Der Unterschied ist genauer jedoch der, dafs aus dieser Idee des Sophokles, wie aus einem Brennpunkte Handlung und Rede, sich gliedernd und in eine Einheit verschmelzend, hervorgehen, im Aeschylus aber mehr massenhaft und vereinzelt die zu der idellen Einheit führenden Theile der Rede und der Handlung dastehen.

*) In Bettina's Briefwechsel sagt Goethe's Mutter, mit der tiefsten und innerlichsten Auffassung und Erkenntnifs der poëtischen Praxis ihres Sohnes (II. 215.): die Poësie sei dazu da, um das Edle, Einfache, Grofse aus den Krallen des Philisterthums zu retten; Alles sei Poësie in seiner Ursprünglichkeit, und der Dichter sei dazu da, diese wieder hervorzurufen, weil Alles nur als Poësie sich verewige.

Eben so treten in dem Gange einer entweder auf dem Zusammenhang der Fabel, oder auf einem symbolischen Zusammenhang beruhenden Trilogie bei Aeschylus die einzelnen Beziehungen einer Idee getrennt und gesondert auf, jedoch immer nach naturgemäfser Stufen- oder Reihenfolge. In der Orestie nun, welcher zum Grunde liegt eine, das starre alte Fatum verklärende moralische Weltordnung, die sich in der Seele des Dichters, geweckt durch die äufseren Begebenheiten seiner vielbewegten Zeit, gebildet, und die Sophokleische Schicksalsidee, die das Schicksal in nähere Beziehung zum innersten Menschen bringt, vorbereitet hatte, erscheinen im Agamemnon noch starke Züge des alten Schicksals; denn fast mehr nach dem Fatum als nach eigenem Verschulden stirbt Agamemnon; jedoch weist Aeschylus geflissentlich immer auf Selbstverschuldung des Agamemnon hin; in den Choephoren tritt aber die Selbstverschuldung als Ursache des Todes der Clytaemnestra klar auf, und das Fatum fast ganz in den Hintergrund; in den Eumeniden feiert die für das mehr aus Selbstentschlufs oder vielmehr aus unwillkührlichem Selbstentschlufs, das ἄκον πρᾶγμα des Oedipus, hervorgegangene Verbrechen der blutigen Wiedervergeltung, dem alten Fatum sich entgegensetzende Gnade der Götter, einem alles vereinenden und versöhnenden Triumph.

Die Rachedämonen der in der Nacht beginnenden Orestie erschrecken und entsetzen uns im Agamemnon durch ihre furchtbare grauenvolle Gewalt und die nächtlichen Wachtfeuer, die dem Uebergange von Asien nach Europa, der Verbindung des Orients und des Occidents leuchten, erheben nur noch das Schauerliche der beginnenden Handlung für den, den sie an die Schrecknisse des uralten Verhältnisses beider Erdtheile erinnern. Aber die heitere Sonne verscheucht allmählig die noch in der Morgendämmerung der Choëphoren mächtigen Schreckgestalten (τορὸν γὰρ ἥξει σύνορθρον αὐγαῖς Ag. 201.); und als diese nun senkrecht auf Griechenland herabblickte, da lächelte sie dem menschlichen Urtheile hellenisch idealer Gerechtigkeit über Götterangelegenheiten,

und Minervas Gnadensprüche; und am Abend geleiteten die Himmelslichter vereint mit den Fackeln ächt hellenischer Pietät die nunmehrigen Eumeniden versöhnt aus dem Reiche hellenischer Cultur in ihr pelasgisches Urreich zurück (in den Eumeniden). —

Doch bevor wir dies dramatische Kunstgebäude in seine einzelnen Theile zerlegen und genauer betrachten, müssen wir auf den Mythus, als die materielle Basis des Ganzen, und auf die Hauptpersonen, die Träger des Ganzen, unsere Aufmerksamkeit richten. —

Es ist, wie schon gesagt, ein zwar achäisches, aber doch ursprünglich fremdes, ein asiatisches Geschlecht, dessen Untergang, da es den Rachedämonen verfallen war, dargestellt ist. Die Charakterzüge desselben als *eines* solchen, waren schon in der Sage gegeben. Tantalus schlachtete seinen Sohn Pelops zur Opferspeise der Götter, die er bewirthete*): ein ächt orientalischer Zug, dergleichen in der Sage von Tantalus und seinem Geschlechte sehr viele vorkommen, und die auch die spätesten Dichter — Ovid, Axulejus — so wenig verwischt haben, dafs sie auch im Ausdruck und Wort bei der Darstellung dieser Geschichte, was von Wenigen bemerkt

---

*) Die Ilias enthält noch Nichts davon; in der Odyssee ist die Ermordung durch Aegisth und Klytaemnestra, auch schon Orest als Rächer durch die Volkspoësie gefeiert (1. 298.). Die Opferung Iphigenias durch Agamemnon ist späteren Ursprungs, auch wohl die Unthat des Atreus gegen Thyestes, die der Sage von Tantalos Greuelthat nachgebildet ist, woran sich die Sage von der Schändung der Aeropa durch Thyestes anschlofs, um die Kette des im Geschlecht fortwuchernden Unheils, das von Tantalus beginnt, und die Schicksalsidee herauszustellen. In der Odyssee hat Klytaemnestra noch keinen persönlichen Antheil am Mord Agamemnons; bei Aeschylus ist auch schon ein triftiges Motiv für ihren Gattenmord. Artemis Zorn ist bei Aeschylus noch dunkel. Sophokles und besonders Euripides führen die Andeutungen aus, und erschöpfen den Stoff, so dafs beim letzten Glied der Atridenfabel, dem Orestes, die Versöhnung eintreten mufste. Artemis entrückte Iphigenien, deren Opfer sie wegen der getödteten Hirschkuh von Agamemnon gefordert, und die Heimführung des taurischen Dianenbildes legt Apollo dem Orestes als Sühne auf.

worden, den Orientalismus wiederzugeben strebten. — Pelops, von den Göttern gerettet und lebendig gemacht, ging mit seinen Schätzen in den Peloponnes. Hier zeigte sich sein Barbarenthum bei seinem Wettfahren um Hippodameia, wo er den Myrtilus, der ihm den Sieg verschaffte, ermordete und den Leichnam ins Meer warf; eine Sage, deren historischen Grund wir in den Exc. zu Aesch. Suppl. nachgewiesen haben. Dieser Blutschuld, der πρώταρχος ἄτη, folgte eine andere gröſsere in seinen Söhnen, Atreus und Thyestes. Wegen der Verführung seiner Gemahlinn Aerope verjagte Atreus den Thyestes, und als dieser zurückkam, um sich mit seinem Bruder zu versöhnen, schlachtete wie zum Versöhnungsmahl, Atreus dessen Söhne, und setzte ihr Fleisch dem Vater vor. Als dieser den Greuel erkannte, verfluchte er das ganze Geschlecht des Pelops, also auch die Seinigen mit. — Starke Züge des Barbarismus! Atreus Sohn, Agamemnon, lieſs in Aulis seine Tochter Iphigenia, wider Wissen der Klytaemnestra, der erzürnten Artemis opfern für eine glückliche Fahrt naeh Troja. Klytaemnestra sinnt auf Rache an ihrem Gemahl, und vereinigt mit dem Aegisthus, dem Sohne des tief gekränkten Thyestes, führt sie an dem von Troja mit Kassandra zurückgekehrten Agamemnon den Mordplan aus. Dies ist die in der Volkspoësie lebendig erhaltene und fortgebildete Sage, wie sie mit der, dem inneren Menschen zugehörigen, Labdakidensage die Flamme der tragischen Poësie erregt hat. — (cf. Hom. Od. III. 464. seq., IV. 91., VI. 150. seqq.) — Die Hauptpersonen der Handlung sind also Agamemnon und Klytaemnestra; und der Dichter hat beider πάθος, beider Berechtigungen, wie sie in Conflict kommen, deutlich dargestellt, und ihren Charakter nach Homer und der Volkspoësie gezeichnet. Agamemnon, ein alt griechischer, achäischer Heros, tapfer, ruhmsüchtig; Klytaemnestra stolz, listig —. Agamemnon zu schwach, vom unternommenen Zuge nach Troja unverrichteter Sache mit dem gesammten Heere zurückzukehren, opfert einer fremden Sache seine Tochter auf. Klytaemnestra, ihres Kindes um einer fremden Frau

willen beraubt, kann ihren Rachedurst nur im Blute Agamemnons stillen.*)

Der Schauplatz ist der mit Götterbildern gezierte Platz vor dem Pallaste Agamemnons. Es ist Nacht. Ein Sklave auf der Warte über dem Pallaste giebt Acht auf das Feuersignal, das Agamemnon, wenn Troja gefallen, zu geben versprochen hat. Indem er sich über die Beschwerden dieser Nachtwachen in einer Art komischen Laune und nicht ohne zweideutige Anspielungen beklagt, erscheint es, und er eilt mit der fröhlichen Nachricht in den Pallast zur Königin, sich davon viel Gutes für seine Lage versprechend. — Der Charakter des Sklaven ist treu nach der Natur gezeichnet. — Die, die Nachtwachen in der Stadt besorgenden Alten kommen herbei und treten auf, den Chor bildend. Die Ursache des nun zehn Jahre dauernden Krieges mit Troja erwähnend und bedauernd, aus Altersschwäche daran nicht Theil nehmen zu können, erblicken sie die Klytaemnestra und fragen sie nach der Ursache des Freudenopfers, das sie veranstalte. Still, nach feierlichem Brauch, geht sie vorüber, hier und da, und an allen Altären den Göttern Opfer anzündend. Die Ursache ahnend, stimmt der Chor den Glückwünschungsgesang an, dessen Hauptgedanken folgende sind: Ich halte mich für berechtigt, eine glückliche Vollendung der Kriegsunternehmung nach Troja zu preisen, obwohl das Andenken an die Erscheinung der beiden Adler auf dem Pallaste der Atriden, die Angesichts der versammelten Heere eine trächtige Häsin verzehrten, das Herz mit Bangigkeit erfüllt; denn der Seher Kalchas, diese Erscheinung auf die beiden Atriden und auf Trojas Schicksal deutend, verkündigte zwar Trojas Fall, fürchtete aber zugleich auch den

*) Agamemnon, alle Schuld von sich wehrend, selbst vor dem kleinsten Fehl gegen die Götter sich zu verwahren suchend und in Allem der Götter Gunst zu gewinnen und zu erhalten strebend, bringt dadurch, dafs die Zuschauer von vornherein seine Schuld dargelegt sehen und ihren Umfang kennen (durch diese Selbstverkennung) jene poëtische Illusion hervor, die bei Sophokles im Ajax und besonders im König Oedipus die tragische Kunst auf den Culminationspunkt fördert.

Zorn der Artemis, der Schutzgöttinnen der jungen Brut, weil sie, die Fahrt nach Troja hemmend, ein Sühnopfer begehrte, welches im Atridenhause des Kindermords listige Rache in steter Gluth unterhalten werde. Wegen dieses traurigen Seherspruchs, sagt der Chor, könne man sich nur dadurch beruhigen, daſs man der Weisheit und Güte einer höchsten Gottheit, welche die menschlichen Schicksale gewaltsam ordne, vertraut:

Zeus, wer er auch sein mag, wenns ihn freut, so genannt zu werden, ihn ruf' ich also feiernd an!
Nichts ja weiſs ich auszuspähn, Alles wohl erwägend wir,
Als Zeus, wenn man vereitelnd vom Herzen die Last weg werfen soll mit rechtem Sinn.
Nichts wer auch vor dem gar groſs war, der auf sich blüht in keckem Trotz,
Nichts doch gilt er mir; der war
und der nachher ward, der Obsieger fand er und verschwand.
Ihm doch, dem Zeus, wer verständigen Sinnes lobpreiset,
Wird empfah'n der Weisheit Sieg.
Ihm, der Weisheit lehrt dem Staubsohne, der das Leid als Lehr' ewig angeordnet hat.
Es tritt auch im Schlaf vor das Herz schuldbewuſst Seelenangst und zu Nichtwoll'nden kommt das Weisesein.
Dies ist doch der Götter Huld, die machtvoll thronen auf erhabnem Sitz.

Diese von Wenigen verstandene Stelle ist als die erste Stufe der Darstellung des gleichmäſsig an der Handlung selbst sich entwickelnden Hauptgedankens zu betrachten, und wohl zu bemerken, daſs hier ausdrücklich eine φρόνησις statt der blinden Schicksalsmächte auf den Thron der Welt gesetzt, daſs zwei krafttrotzende, der φρόνησις ermangelnde Weltherrscher als unterworfen dargestellt und die χάρις, Huld und Gnade an diesem Göttergeschlechte gepriesen wird.

Und als nun, fährt der Chor zu erzählen fort, die Flotte von Aulis durch widrige Winde so lange zurückgehalten wurde, da sagte Kalchas, Artemis thäte dies und fordre Iphigenien zum Sühnopfer. Agamemnon weinte und wehklagte, von der einen Seite den Zorn des versammelten Heeres fürchtend, von der andern die Rache des

Tochtermordes. Doch — er entschloſs sich zum Opfer! Gefühllos nahmen die Kampfrichter die holde Tochter und vergeblich flehte sie ihr Mitleiden an. Es heiſst:

Doch als des Nothzwangs Joch er aufnahm,
Da athmete unheilige, frevelhaft ungeweihte Wendung sein Gemüth,
Da lernt er auf immer jedes Wagestück.
Denn auf der Erd' eignet kecken Sinn an
Das Urvergehen im unsel'gen Wahne.
Er nahm Muth, seines Kinds Opfrer zu sein, dem Weibesraub strafenden Krieg zum Beistand
Und zu der Schiffe Weih'fest.
Das Flehn und Klaggestöh'n des Vaters —
Sie schätzten's nicht, zartes Jungfrauen-Leben auch nicht, die Richter.
Den Priestern ruft d'rauf nach Flehn der Vater
Wie ein Greis oben auf dem Altar
Umhüllt vom Gewand festen Muthes.
Sie vorwärts empor zu ziehen und dem schönen Mündlein Acht habend zu wehren jeden fluchenden Laut dem Haus ab.
Und bei der Sprachhemmung zaumkräftigen Zwang
Das Purpurkleid glitt ihr auf die Erde.
Sie warf das Mitleidsgeschoſs ihrer Augen Jedem zu der Opfrer
Und reitzend gleich einem Bild als wollt' anreden sie.....
Da sonst oft sie ja
Zu Haus in weiträumigen Speisesälen
Gesungen; wo durch Gesang sie, die keusche Jungfrau,
Zum dritten Weih'trank verherrlichte
Lieblich des Vaters Glückszeit.

Obwohl nun der Chor die Erfüllung des Wahrsagerspruchs von der seitdem in dem Atridenhause lauernden Rache fürchtet, will er doch die Zukunft nicht voraus wissen; wünscht Freude, Heil dem Königshause und tritt ehrfurchtsvoll zur Klytaemnestra, nach der Ursache ihrer Freudenopfer fragend. Sie theilt ihm die Kunde mit, daſs Troja gefallen sei; und als der Chor sie der Leichtgläubigkeit beschuldigt, erzählt sie nicht ohne Bitterkeit, daſs sich ihre Kunde auf die sicheren Feuersignale gründe. Der Chor ist äuſserst erfreut darüber, aber Klytaemnestra fängt an die Zweideutigkeit ihrer Freude zu verrathen und spricht von dem Unglücke einer zerstörten Stadt, wie leicht der Eroberer dabei die Götter erzürnen und zahlloses

Ungemach verschulden könnte. Der Chor, von der wahren Gesinnung der Königin nichts ahnend und seine Gedanken aus Achtung zurückhaltend, lobt ihre Rede als verständig. Sie geht aber ab über das, was nun zu thun sei, nachzudenken und den Mordplan auszusinnen, indessen der Chor von Grund des Herzens Zeus für den glücklichen Erfolg der Unternehmung gegen Troja dankt. Gerecht, sagt er, hat Zeus gerichtet. Diejenigen, welche im Glauben an ein blindes Ungefähr, an der göttlichen Gerechtigkeit zweifeln, sind nun ihres frevelhaften Irrthums überführt. Reichthum schützt nicht den Ungerechten vor der göttlichen Strafe, und entdeckt wird jeder Sünder wie falsches Geld. So ergings dem Paris, der die Helena entführte, und dadurch sowohl ihrem Gemahl Schmerz und Kummer, der auch in der Nacht nicht nachliefs, als auch in der Familie der nach Troja gezogenen Krieger so vielen Jammer verursachte, an dem auch Agamemnon, der die kriegslustige Jugend beredete und gegen Troja führte, Schuld hat. Den Unwillen des Volkes und die Ungnade der Götter hat auch er durch seine Ruhmsucht erregt. Und wer sollte glauben, dafs er dennoch eines glücklichen Erfolgs der so viel Menschenleben kostenden Unternehmung theilhaftig zurückkehre? Dies wäre wohl weiberhafte Leichtgläubigkeit. — Dies ist der Gedankengang des Gesanges, der die zweite Stufe der Entwicklung der Hauptidee des Ganzen, gleichsam schritthaltend mit der Handlung, entwickelt. Bestimmt tritt der Dichter dem Volksglauben an ein blindes Ungefähr ohne selbst bewufste Gerechtigkeit im Anfange entgegen.

Nimmer, sprach Jemand, würdigt Gott anzuschauen menschlich Thun,
Wie auch man untastbares Heil zertritt. Doch gottlos der Mann,
Dem Stamm wards klar derer welch' unfrommen
Sinnes Kriegswuth schnauben mehr als Recht ist,
Wenn anschwillt Ueberflufs ihres Guts cet.

Zugleich wird aber auch der Knoten der Handlung geschürzt. Denn auch Agamemnon ist nicht ohne Schuld. Diese Schuld war aber eine ähnliche als die daraus folgende Opferung der Tochter, eine von den Umständen

herbeigeführte, die er fast noch gedrungen auf sich lud. (Darin wurzelt das Tragische der Handlung nach Aristot: Poët.)

Kalchas Spruch ist zur Hälfte schon eingetroffen und der Chor glaubt weiteres Unglück fürchten zu müssen. — Klytaemnestra kommt zurück mit noch bestimmterer Nachricht von der Rückkehr Agamemnons. Ihre Sprache ist aber, wie ihr Gemüth, unruhig, zerstreut; der Chor wünscht Glück zu ihrer Hoffnung. Da tritt der Herold selbst auf mit einem beutetragenden Gefolge, und nachdem er vor allen Göttern des Landes, vor deren Altären er vorbeiging, gebetet, verkündigte er die Ankunft Agamemnons, des glücklichen Helden und Siegers. Die frohe Stimmung des Erzählenden theilt sich dem Chore mit; er bezeichnet jenem seine herzliche Freude nach so langer Sehnsucht. Dadurch noch mehr ermuntert, erzählt der Herold nicht ohne Ruhmredigkeit die überstandenen Beschwerden und Gefahren, den Sieg, die gemachte Beute und dergl. Der Chor nimmt an allem freudig Theil und meint, dafs Klytaemnestra wohl für einen guten Empfangsschmaus Sorge tragen werde. Diese aber, des Vorwurfs der Leichtgläubigkeit eingedenk, spricht anfangs ziemlich bitter; dann heuchelt sie gleiche Theilnahme und Freude, und geht ab, als wollte sie Alles zu einem fröhlichen, feierlichen Empfange ihres Gemahls vorbereiten. Unterdessen erkundigt sich der Chor nach dem Schicksale des Menelaus und erfährt die wunderbare Rettung des Agamemnon aus dem Sturme, worin jener wahrscheinlich seinen Untergang gefunden habe.

Der Herold geht freudig dem Agamemnon entgegen. Der Chor aber, dem das Unglück so vieler Menschen in jenem Sturme und der Verlust der Schiffe nahe geht, sagt, dafs dies Paris und Helena verschuldet und daher ihre gerechte Strafe erhalten hätten, er als ein leichtsinniger Verführer, sie als eine schmeichelhafte, versteckte, undankbare Buhlerin. Man glaube aber nicht, fährt der Chor fort, der allgemeinen Meinung gemäfs, dafs jedes grofse Erdenglück Unglück auch noch über die Nachkommen bringe.

Der

Der Gerechte ist ungestört glücklich. Aber des Uebermuthes Fluch ist es, dafs er immer weiter fortschreitend im Frevel Unheil gebärt. Daher wohnt meistens nur in den Häusern der Armen Gerechtigkeit und Glück. Klar spricht auch in diesem Chor der Dichter den Fortgang des Gedankens oder der Idee aus, und seinen Widerspruch gegen die alte Volksmeinung:

Seit grauer Zeit ward im Volk der alte Spruch befestigt:
Ein hohes und volles Glück des Menschen
Gebärt fort, stirbt nicht ohne Kinder.
Und von des Glückes Gunst den Hausenkeln keimet unendlich Elend.
Doch getrennt, mein' ich allein dieses: zwar zeugt frevelnde Handlung
In der Zeit mehreres Thun ähnlich dem Urstamme vollkommen.
Recht treuen Häusern jedoch
Blühet immer das Heil fort
Doch Uebermuth alten Stammes treibt hervor jungen Sprofs cet.

Dies angewendet auf den Agamemnon, so hat der Chor das Unrecht desselben schon deutlich ausgesprochen und die alten Gräuel seines Stammes deckt hernach Kassandra und der Chor deutlich auf, so dafs es klar wird, dafs weder zu grofses Glück des Hauses, noch blindes Geschick an seinem etwaigen Ungemach allein Schuld sei. — Alsbald erscheint Agamemnon selbst mit Kassandra auf einem Wagen. Würdevoll schreitet ihm der Chor entgegen und empfängt ihn mit ungeheuchelter Freude und unversteckter Freimüthigkeit. Damals, sagt er, als du fortzogst mit der Blüthe des Landes der Helena wegen, konnt' ich es nicht billigen; jetzt aber freue ich mich um so mehr, dafs dir dennoch Alles wohlgelungen ist. — Agamemnon giebt den Göttern, die er dankend zuerst anredet, die Ehre der ruhmvollen Unternehmung, durch welche die Schmach des Atridenhauses kräftig an den Trojanern gerächt worden sei; und als er vom Wagen absteigen will, kommt mit einem Gefolge Teppiche tragender Dienerinnen Klytaemnestra aus dem Hause, und mit meisterhafter Kunst hat der Dichter den Seelenzustand derselben in ihrem Gespräche dargestellt. Innere Unruhe, Zwang geheuchelter Freundlichkeit, heimlicher Groll — spricht sich in der zerstreuten, abwechselnd bitteren und

übertrieben lobredenden Rede aus. Es ist noch nicht eine schamlose, abgehärtete, abgefeimte Sünderin, die hier spricht; ihr Rachegeist ist noch im Kampfe mit besseren Gefühlen, im Kampfe mit sich selbst, der sich überall ausspricht. Ihres Racheplans sich bewufst, vermag sie es nicht, ihren Gemahl offen anzuschauen und anzureden, möchte gern die Ursache ihrer zu offenbaren Gemüthsunruhe, auf eine Schaam über eine Art von Mannssucht, die sie zu haben scheinen könne, schieben, sagt aber fast sich widersprechend:

Ihr Bürger Argos', dieser Stadt ehrwürd'ge Hut,
Nicht schamvoll scheu' ich's. meinen männerholden Sinn
Heut aufzudecken: denn die lange Zeit erstickt
Im Menschen Schaamgefühl. cet.

So beginnend will sie die Qualen ihrer Sehnsucht in der langen Abwesenheit ihres Mannes schildern und ihre ausgestandene Angst bei den häufigen Gerüchten von Agamemnons Tode; aber in ihrem Munde wird die Rede eine Anklage des Agamemnon, und indem sie mit klugem Vorbedacht den Orestes entfernt zu haben vorgiebt, wodurch ihr Alleinsein noch unerträglicher, ihre jetzige Freude aber über die endliche Rückkehr ihres Gemahls um so gröfser geworden sei, läfst sie durch die plötzlichen Uebergänge ihrer Gedanken, durch seltsame, derbe Ausdrücke, Befangenheit und Zerstreutheit noch mehr merken, sucht aber jedem etwaigen Zweifel an der Aufrichtigkeit ihrer Freude dadurch zu begegnen, dafs sie ein übertriebenes Lob des Siegers ausspricht und nun seinen Weg ins Haus mit Teppichen zu belegen befiehlt. Dabei entschlüpfen ihr, wie unwillkührlich, noch die zweideutigen Worte, die ihr inneres Treiben verrathen:

Das Andre wird die Sorge, nicht vom Schlaf besiegt,
Gerecht anordnen mit den Göttern, wie's verhängt.

Agamemnon, zwar etwas über die lange Rede betroffen, ahnet jedoch nichts Schlimmes, verbittet sich aber die rothen Teppiche unter seinem Fufstritt, als eine Ehre, die nur Göttern gebühre, und bei den Menschen ihm Neid und üblen Ruf erwecken könne, fügt sich aber endlich

doch der Hartnäckigkeit seiner Frau, seinem Charakter gemäfs. heifst ihr aber, der gefangnen Kassandra mit Freundlichkeit zu begegnen. Und während er absteigt, macht sie ihrem vollen Herzen durch doppelsinnige Rede noch mehr Luft, erfreut darüber, dafs Agamemnon so furchtlos in ihre Falle geht, und schliefst abermals mit ihr Vorhaben bezeichnenden Worten:

Zeus, Zeus, Vollender, o vollende meinen Wunsch;
Und was du auch vollenden willst, besorg' es doch!

Dies mehr für sich redend, folgt sie dem Agamemnon ins Haus. Der Chor aber durch alles dies in seiner, von Kalchas Spruch her ihn betroffenen Besorgnifs noch bestärkt, spricht es aus wie schwer es ihm werde, sich zu beruhigen, obwohl er mit eignen Augen den glücklich zurückgekehrten Agamemnon geschaut. Das Glück des Agamemnon, dieser Gedanke tritt zu den früheren, ist zu grofs, als dafs es nicht irgendwie scheitern sollte. Doch der Verlust des Vermögens liefse sich noch ertragen, da dieses die Huld des Zeus wieder ersetzen könnte; aber wenn er ja das Leben verlieren sollte! — Und doch, fährt der Chor fort, wenn ich meiner dunkeln Ahnung trauen darf — —; doch ich will schweigen. — Klytaemnestra, nachdem sie schon um den Agamemnon das mörderische Netz geworfen, kommt, um auch seine Buhlin da hineinzuziehen, und versucht es, zuerst durch gütiges Zureden sie zu bewegen vom Wagen herabzusteigen und ihr zu folgen. Kassandra, den furchtbarsten Kampf in sich kämpfend, bleibt auf alles Aeufsere nicht achtend stumm und in sich gekehrt sitzen, so dafs auch der Chor vergeblich sein Zureden anwendet. Klytaemnestra wird zornig und spricht abgehend vom blutigen Zwange; als aber der Chor sagt, er könne ihr nicht zürnen, sie nur bedauern und abermals sie bitten, sich doch der starren Nothwendigkeit fügen zu wollen, da bricht ihr innerer Schmerz hervor, zuerst in kurzen Klagetönen:

O du, du, du, o weh', Erd'!
Apollon, Apollon!

dann in weiteren Klagen über Apollon, den Urheber ihres

Ungemachs, der sie zu diesem verruchten, blutbesudelten Hause geführt, wo sie die gemordeten Kinder, das blutige Mahl erblicke, und davor erbebe; wo sie die neue Blutschuld wittere die eine Gattin an ihrem Gatten begehe, den sie beim Bade in ein Netz verstricke. Der Chor ist äufserst betroffen über diese, wie ihm unverständliche, so mit Angst und Grauen ihn erfüllende prophetische Sprache; sie aber fängt an auf ihr eignes blutiges Loos, dem sie in diesem Hause entgegengehe, zu reden, und spricht in herzzerreifsenden Worten.

Allmählig ruhiger geworden, stellt sie in ruhigeren Weisen dem Chor die blutigen Frevel des Hauses, das geschlachtete Kinderpaar des Thyestes dar, zeigt ihm die blutberauschten Furien darin und spricht endlich klar Agamemnons Mord durch Klytaemnestra aus. Der Chor, obwohl sie ihm den Apollon selbst darstellt sowohl als Urheber ihrer Weissagekunst, als auch ihres jetzigen und früheren durch Unfolgsamkeit und Täuschung verursachten Ungemachs, das theilweise aber auch darin bestehe, keinen Glauben zu finden, schaudert bei ihren Worten, schreibt sie aber einer Geisteszerrüttung zu und glaubt ebenfalls nicht an ihre Wahrhaftigkeit, da es ihm undenkbar scheint, dafs Agamemnon von seinem Weibe getödtet werden könne. Dies erregt in ihr einen neuen Ausbruch ihres prophetischen Schmerzes. Sie bezeichnet einen Buhlen als Gehülfen des Mordplans und nennt sich selbst das zweite Opfer der blutigen Weibesrache. Und so zürnend auf Apollon, und ihre Kunst, sein Geschenk, selbst verhöhnend, findet sie in der prophetischen Gewifsheit, dafs ein Rächer kommen werde, und in der Erinnerung an das Unglück, das ganz Ilion betroffen, Beruhigung und Muth zum Tode, dem sie ja doch nicht entgehen könne. Zur Verwunderung des Chors will sie nun dreist ihm entgegen gehen; aber beim ersten Tritte nach dem Pallaste schaudert sie zurück vor den Blutspuren und dem Mordgeruch. Doch ermuthigt sie bald wieder der Gedanke, dafs Klytaemnestra selbst mit ihrem Leben ihre Schandthat büfsen müsse, und sie thut wieder einen Schritt vorwärts.

Ihre Geistesverwirrung steigt; bald aber zerfliefst ihr Schmerz in rührende Ausdrücke tiefer Wehmuth über das traurige Loos aller Sterblichen. Sie tritt ins Haus, einen bitteren Stachel im Herzen des Chors zurücklassend.

O weh des Menschenlooses! denn den Glücklichen
Vernichtet leicht ein Schatten. Doch den Unglücksmann —
Des feuchten Schwammes leiser Druck löscht weg das Bild.
Und das noch weit mehr als das and're jammert mich.

Dafs diese herrliche Partie der Kassandra ein herrliches Glied in der Gedankenkette des Ganzen und eine nothwendige Stufe in der Entwicklung der Hauptidee ausmache, wird Niemandem zweifelhaft sein, der nur überhaupt die Ueberzeugung hat, dafs jedes geniale Kunstwerk eine Idee zum Brennpunkt habe, worauf die einzelnen Strahlen zurückzuführen seien, und dafs das geistige Räderwerk keine fremdartigen Elemente dulde. In des Dichters Seele war eine, dem barbarischen Schicksalsglauben widerstrebende lichtere Weltansicht aufgegangen, und reinere Ideen von Gerechtigkeit, edlere Göttergestalten waren hervorgetreten, deren Urprincip, die Idee des Höchsten, möge er Zeus oder anders heifsen, auch die verklärte Idee einer moralischen Weltordnung enthielt, die in den widersprechenden Erscheinungen dem Menschen aufzusuchen bleibe. Kassandra nun, selbst Priesterin einer verklärten hellenischen Göttergestalt, des Apollon, der hernach in dem Enddrama den Nachtgestalten offen entgegentritt, diese Kassandra, wie konnte sie durch eben diesen Gott unter das Mordbeil der Klytaemnestra geführt werden? — Der Dichter läfst sie selbst ihr Verschulden bekennen: sie, zur heiligen Seherin ausersehen, war unfolgsam ihrem Gotte, war wortbrüchig. Allein diese Wortbrüchigkeit findet in unserem Gefühl Entschuldigung, und insofern zollen wir ihr aus gleichem Grunde Mitleid als dem Agamemnon. Aber ihr Gott liefs ihr noch einen Trost in der Seherkraft. Sie sahe schon ihren Rächer kommen, den Apollon selbst sendet und den dieser auch selbst hernach errettet. Und so macht denn dies den Uebergangspunkt zu den folgenden Dramen, in welchen der Zweck erst recht offenbar wird.

Prophezeihungen bilden bei Aeschylus überhaupt die Anschliefsungen der trilogischen ersten beiden Stücke, besonders aber immer bei dem ersten Stücke, das Vorbereitung, Grundlage und Motiv zum Ganzen ist. Den Fortgang der Idee aber spricht der Chor im gleich darauf folgenden Gesange aus. Denn da Kassandra zuletzt den Knoten aufs Höchste geschürzt, und das Geschick aller Sterblichen als höchst traurig geschildert hatte, so sagt der Chor: Allen Menschen ist doch von Natur unersättliche Begierde nach Glück gegeben. Agamemnon hat der Götter Huld erfahren. Sollte er nun aber wirklich ermordet werden, und zwar wegen der Vergehungen seiner Vorfahren, welcher Sterbliche könnte dann wohl zweifeln zum Unglücke auf der Welt geboren zu sein?

Nach des Wohlstands Glück ward jedem der lebt
Unersättliche Gier. Fingergezeigeten
Pallästen abwehrt's Keiner verbietend:
Tritt nicht hier ein mehr! rufend.
Auch diesem der Stadt Priamos Obsieg
Ward als Göttergeschenk,
Und von Göttern geehrt ist die Heimkehr.
Wenn jetzt er nur sühnt der Früheren Blut
Und den Todten erliegt um Anderer Mord
Ausduldend die Strafe des Mordes:
Jedweder der lebt leidloses Geschick
Wer hofft es noch, höret er solches?

Also den Zweifel an Huld und Gerechtigkeit der Götter auf die Spitze erhebend, hört der Chor Agamemnons Todesruf. Anfangs höchst bestürzt und unentschlossen, immer noch zweifelnd und unter sich selbst getheilter Meinung, entschliefsen sich endlich die Greise im Pallast sich von der Wahrheit oder Unwahrheit der Sache zu überzeugen, als Klytaemnestra mit Blut bespritzt, schamlos, furienähnlich ihnen entgegentritt und sich des Mordes rühmt. An die Spitze ihrer Rede stellt sie den barbarischen Satz: „Mord für Mord". Und als der Chor das Verdammungsurtheil über sie ausspricht, erwiedert sie spottend: sie kümmere sich nicht um diesen Urtheilsspruch, sie habe Gerechtigkeit ausgeübt an dem trügerischen Mörder ihrer

vielgeliebten Tochter, sie habe Schutz und Schirm in Aegisthus, und Kassandra habe als Buhlin ihres Gemahls den Tod verdient.

Der Chor, diesen Gründen nichts entgegensetzend, beklagt und beweint das Loos des Königs, und da er auf die Helena die erste Ursache des Jammers schiebt, verweist ihn die Königin auf den alten Rachedämon des Atridenhauses, dem Iphigenia und dem Agamemnon gefallen sei. Ihre Bitterkeit vermindert sich nur erst dann, als sie aus den Worten des Chors schliefsen zu können glaubt, dafs dieser ihr Gerechtigkeit wiederfahren lasse.

Dann wird sie immer ruhiger und wünscht, dafs endlich der Wechselmord in ihrem Hause aufhören möge; sie wolle dann gern mit Wenigem zufrieden sein.

Völlig im Contraste mit ihren letzten Worten sind die des Aegisthus, der in Weise eines Tyrannen mit einem grofsen Gefolge Bewaffneter jetzt auftritt, frohlockend über den gelungenen Mordplan, wodurch er die seinem Vater Thyest von Atreus zugefügte Schmach und den Kindermord gerächt habe. Der Chor spricht über ihn als einen feigen Mörder das Verdammungsurtheil aus. Spott und Drohungen erwiedert Aegisthus; es kaum der Mühe werth achtend, sich wegen des Mordes zu vertheidigen, lehnt er blofs den Vorwurf der Feigheit ab, und da der Chor bei seinem Verdammungsurtheile, das er über die Mörder und Ehebrecher ausgesprochen, beharrt, sie auch mit der Rache des Orestes bedroht, so greift Aegisthus zum Schwert und befiehlt seinem Gefolge dasselbe zu thun. Dadurch wird Klytaemnestra aus ihren beängstigenden Gedanken, in die sie versunken ist, aufgeweckt, tritt zwischen die gezuckten Schwerter und beschwichtigt die Erzürnten durch die Bitte, nicht noch mehr Blut zu vergiefsen. —

SPANHEMII NOTAE MSS.
IN AESCHYLI AGAMEMNONEM.

Ad argumentum fabulae.

Athen. D. VIII. p. 358. E. de Antiphane ἐν Βουταλίωνι, ὅπερ δρᾶμα τῶν Ἀγροίκων ἐστὶν ἑνὸς διασκευή. Casaub. Anim p. 624. Moris fuit et Comicis et Tragicis poëtis idem argumentum in plures fabulas dividere, quas uno communi nomine inscribebant. Sic laudatur Sophoclis Ὀρεστεῖα vel Ὀρεστιάς· item ἡ περὶ Ὀδυσσέα πραγματεῖα. Similiter Antiphanes Comicus plures fabulas affinis argumenti docuerat titulo Ἀγροίκων, cet. Agamemno una e Tetralogia Aeschyli, dicta Orestias, nempe Agamemno, Choephori, Eumenides, et Proteus Satyricus. Schol. Aristoph. ad Ran. p. 263. πρῶτον δέ μοι τὸν ἐξ Ὀρεστείας λέγε. Schol. Τετραλογίαν φέρουσι τὴν Ὀρεστίαν αἱ διδασκαλίαι· Ἀγαμέμνονα, Χοηφόρους, Εὐμενίδας, Πρωτέα Σατυρικόν. Ἄριχος καὶ Ἀπολλώνιος τριτολογίαν λέγουσι χωρὶς τῶν Σατυρικῶν. Hinc liquet falli Casaub. Animadv. ad Athen. p. 624.: *sic laudatur Sophoclis* Ὀρεστεῖα *vel* Ὀρεστιάς; quae Aeschylo tribuenda sunt. — In Ranis Aristophanis p. 271. Schol. ἔστι δὲ κῶλον ἐκ χοροῦ, ὡς ἀνέγνων ἐν Ἀγαμέμνονι δράματι Αἰσχύλου. Nempe respicit ad versus Agamemnonis 103 et 104. Chorus Agamemnonis e quindecim personis constat. Schol. Aristoph. ad Equites, p. 323., e quindecim mulieribus: συνειστήκει δὲ ὁ χορὸς ὁ μὲν κωμικὸς ἐξ ἀνδρῶν ἤδη καὶ γυναικῶν· ὁμοῦ δὲ καὶ ἐκ παίδων κδ', ὡς καὶ οὗτος ἀπηρίθμησεν ἐν Ὄρνισιν· ἄῤῥενες μὲν ὄρνις ιβ', θηλείας δὲ τοσαύτας· ὁ δὲ τραγικὸς ιε' · ὡς Αἰσχύλος Ἀγαμέμνονι.*)

Vide Hesychium Αἰώρα, ἑορτὴ Ἀθήνησιν, ἣν οἱ μὲν ἐπὶ τιμῇ — οἱ δὲ ἐπὶ Κλυταιμνήστρας καὶ Αἰγίσθου. — De relicto Clytaemnestrae Cantore ab Agamemnone, eoque procul rejecto ab Aegistho cf. Sext. Empir. adv. Mathem. I. p. 128. — Aristoteles περ. Θαυμ. ἀκουσμ. p. 108.: apud Tarentinos festum Agamemnoniadis, ἐν ᾗ νόμιμον εἶναι ταῖς γυναιξὶ μὴ γεύσασθαι τῶν ἐκείνοις θυομένων. — Pausan. II. p. 115, 116. οὐκ ἔχω σαφῶς εἰπεῖν, πότερον αἰτίας ἦρξεν Αἴγισθος,

---

*) Item Sch. Eum. 575. H.

ἢ προυκῆρξεν Ἀγαμέμνονι φόνος Ταντάλου τοῦ Θυέστου· συνοικεῖν δέ φασιν αὐτὸν Κλυταιμνήστρᾳ παρθένῳ παρὰ Τυνδάρεω λαβόντα. Ibid. p. 123. Tantalo seu Thyestis seu Brontei filio nupta Clytaemnestra priusquam Agamemnoni nuberet. — Locus in Agamemnone Aeschyli, βίου δύντος αὐγαῖς a. P. Victorio notat. ad Aristotel. Poët. C. XXI. ἢ ὥσπερ Ἐμπεδοκλῆς δυσμὰς βίου. —

Scaliger Poët. III. p. XLVII. p. 368.: *Sic apud Aeschylum interficitur Agamemnon ac repente tumulatur; adeoque cito, vix ut actor respirandi tempus habeat.* In quo tamen errat Scaliger, quum nulla mentio in hoc dramate tumulati Agamemnonis. In Χοηφορ. de inferiis Agamemnonis sub initium agitur. — Dan. Heinsius Animadv. in Agamemnonem Senecae p. 562.: „Oeconomia Tragoediae ex parte ab Aeschyli cognomine. Locum enim, quem tantopere ibi veteres commendant, de Cassandrae furore expressit. Ibi Agamemno in scena mactatur; hic res partim a Cassandra, partim ab Electra exprimitur sine alia ἀπαγγελίᾳ aut persona nuntii. Electram e Sophocle instruxit." Sext. Empir. adv. Mathem. p. 131. C. τὸν μὲν Ἀγαμέμνονα ἡ Κλυταίμνηστρα ἐπὶ τῆς ἰδίας ἑστίας κατέκτανεν, ὥσπερ βοῦν ἐπὶ φάτνῃ. — Alexander Pheraeorum Tyrannus, qui cum Thebanis et Pelopidis dimicavit, primus Tyrannorum a propria uxore sublatus Plutarch. in Pelop. p. 298. A. τῷ δὲ μόνῳ πρῶτον τύραννον ὑπὸ γυναικὸς ἰδίας ἀπολέσθαι.

Agamemno Mycenarum Rex, Argivorum Menelaus σύντροφος Agamemnonis. Agamemno Atrei filius, Menelaus Pleisthenis filius. Atridae autem ambo dicti, quod una cum Agamemnone apud Atreum Argivorum Regem educatus. Jo. Malal. Chronogr. p. 117. De Agamemnone Plisthenis filio vide Dict. Cretens. et Quint. Just. III. VII., p. 239. — Plisthenem impudicum a poëtis accepimus.

Pausanias observat Aeschylo inter alios poëtas Inachum fluvium quod Argivorum agrum praeterlabebatur, vocare Ἀργεῖον: καὶ ἐπὶ τούτῳ τὸν Ἴναχον ἄλλοι τε καὶ Αἰσχύλος πόταμον καλοῦσιν Ἀργεῖον.

Ad Ὑποθ.

ἐξ ὧν καὶ ὁ χορὸς συνίσταται. Chorus horum senum e quindecim senibus constans juxta Schol. Aristoph. Equit. p. 323.: ὁ δὲ (χορὸς) τραγικὸς ιε, ὡς Αἰσχύλος Ἀγαμέμνονι· ἰδίως δὲ Αἰσχύλος τὸν Ἀγαμέμνονα ἐπὶ σκηνῆς ἀναιρεῖσθαι ποιεῖ. Fort. ὑπὸ σκ. Id in Notis quoque observatum postea vidi. Philostr. de Vit. Apollon. C. VI. p. 276. De Aeschylo ἢ τὸ ὑπὸ σκηνῆς ἀποθνήσκειν ἐπενόησεν.

ὀλυμπιάδι εἰκοστῇ ὀγδόῃ. ἑβδομηκοστῇ Scal. ὀγδοηκοστῇ Sam. Petit. Ad. L. Attic. p. 67.

Ad. v. 1. Θεοὺς μὲν αἰτῶ. Αἰτῶ hic Attice cum duobus Accusativis ut Pers. 220. αἰτοῦ τάδε σὸν πόσιν Δαρεῖον. — Aristoph. initio Vesp. p 431. servus ad custodiam heri constitutus, ea fessus parat illam dissolvere: φυλακὴν καταλύειν νυκτερινὴν διδάσκομαι. Plato lib. X. de Republ. p. 620. B. τὴν δ' ἐπὶ τούτῳ Ἀγαμέμνονος· ἔχθρὰν

δὲ καὶ ταύτην τοῦ ἀνθρωπίνου γένους διὰ τὰ πάθη αὐτοῦ διαλλάξαι βίον.

v. 2. φρουρᾶς ἐτείας μῆκος. Pind. Od. IV. Isthm. p. 460. ἐτείων ἀέθλων. Fl. Christian ad Aristoph. Vesp. V. 2.: Sic apud Aeschylum in principio Agamemnonis ille custos poscit vigiliarum missionem. φρ. ἐτ. ἀπαλλαγήν. Quo loco admonebo studiosos τὸ ἄγκαθεν pro ἀνέκαθεν, unde apud Hesych. leg. ἀγριάσθεν, ἀνέκαθεν· Αἰσχύλος Ἀγαμέμνονι.

v. 3. ἄγκαθεν, κυνός δίκην. Anthol. IV. 5. Ep. 6. οἰκοφύλαξ σκυλάκαινα. Scalig. ad Varron. de L. L. p. 44. veteres canes vocabant custodes, cet. Aesch. Ag. v. 616. Aristoph. Vesp. p. 498. de Cane, ὅτι σοῦ προμάχεται καὶ φυλάττει τὴν θυράν. Infr. v. 1238. οἰκουρὸν, οἴμοι, τῷ μολόντι δεσπότῃ. Canes aedium custodes, unde proverbium, cujus meminit mulier in Lysistr. Aristoph. p. 909.: εὐλαβεῖσθαι τὴν κύνα: *cave canem.* Canem Helena se ipsa vocat apud Homer. Fl. Ω. Εἵνεκ' ἐμεῖο κυνὸς καὶ Ἀλεξάνδρου εἵνεκ' ἄτης, et paulo ante Δᾶερ ἐμεῖο κυνός. Athen. D. XIII. p. 611. C. de canibus τότε συνανθρωπίζον καὶ οἰκουρὸν εἶναι καὶ φυλακτικὸν τοῦ τῶν εὖ δρώντων βίου. Callim. H. in Del. de Iride, assidua Junonis famula Ἡ καὶ ὑπὸ χρύσειον ἑδέθλιον ἷζε, κύων ὡς Ἀρτέμιδος, ἥτις τε θοῆς ὅτε παύσεται ἄγρης, ἷζει θηρήτηρα παρ' ἴχνεσσιν. Telemacho duo canes custodes dati apud Hom in Odyss. profecturo; qua de re Apollon. apud. Philostr. VI. E. 14. p. 307. Theophrast. Charact. περ. ἀγροικίας p. 14. καὶ τὸν κύνα προςκαλεσάμενος καὶ ἐπιλαβόμενος τοῦ ῥύγχους εἰπεῖν, οὗτος φυλάσσει τὸ χωρίον καὶ τὴν οἰκίαν καὶ τοὺς ἔνδον. Vid. Casaub. Comm. p. 145. Antiphanes poëta vocat canes φρουροδόμους. Eustath. Il. X. Ἔθος ἦν τὰς αὐλείους θύρας τηρεῖσθαι ὑπὸ κυνῶν. Artemid. II. XI. p. 95. de canibus, qui olim distincti in custodes aedium vel venaticos, τῶν κυνῶν οἱ μὲν ἐπὶ θήραν τρέφονται —, οἱ δ' ἐπὶ φυλακῇ τῶν κτημάτων, οὓς οἰκουροὺς καὶ δεσμίους λέγομεν. Nota igitur, ejusmodi canes dictos οἰκουρούς vel δεσμίους. Hinc ἐπωπίς de cane tanquam inspectore et comite assiduo. Lycophr. p. 176. de Hecuba Βριμὼ τρίμορφος θήσεταί σ' ἐπωπίδα. Hinc canis nocticulus Romanis dictus, Varro de L. L. IV., p. 26. *quod hic item et nocticulus in custodia ut venandi signum voce dat, canis dictus*, ubi Scalig. in Conject. p. 43. pro *nocticulus* legit nictaculus, a nictando quod Graecis σκυζᾷν.

v. 4. ἄστρων κάτοιδα νυκτέρων ὁμήγυριν. Hic et duo sequentes versus citantur ab Achille Statio in Isagoge ad Phaenom. Arati p. 81. Ὁμηγύρεες aliquotiens apud Apollon. Rhod. II. 469 et 998. IV. 1369. Hinc ὁμαγύριος Juppiter apud Aegienses Achajae ob congregatos ibi ab Agamemnone ad bellum Trojanum Graecorum proceres, Pausan. VII., p. 444. Ὁμαγύριος δὲ ἐγένετο τῷ Διὶ ἐπίκλησις ὅτι Ἀγαμέμνων ἤθροισεν ἐς τοῦτο τὸ χωρίον τοὺς λόγου μάλιστα ἐν τῇ Ἑλλάδι ἀξίους. Athen. D. XV., p. 679. F. de Τινδίῳ urbe

Aegypti ἐν αὐτῇ ϑεῶν ὁμήγυρις καὶ ἱερὸν μέγα καὶ ἅγνον. Musaeus Her. et Leand. 9. ἄγειν ἐς ὁμήγυριν ἄστρων.

v. 7. φϑίνωσιν. Hinc ἡλίου φϑινασμάτων, de occasu Solis Pers. 332.

v. 10. βάξιν. Pers. v. 639. βάγματα. In Perside etsi 30 diebus Susiana distante, una die qui aberant id quod denunciabatur, audire poterant, διὰ τὸ φιλοτεχνηϑὲν παρὰ τὰς φυλακάς cet. Diodor. XIX. p. 666. C.

v. 15. βλέφαρα συμβαλεῖν ὕπνῳ· S. C. Th. 3. βλέφαρα μὴ κοιμῶν ὕπνῳ.

v. 16. μινύρεσϑαι. Infra 1174. μινυρὰ κακά.

v. 17. ἀντίμολπον ἐντέμνων ἄκος. Ἐντέμνειν, ἐναγίζειν quasi ἔντομα ῥέζειν, Hesych. ἐντέμνουσι τοῖς ἥρωσιν ἐναγίζουσι. Varro R. R. 1. 2. p. 6.: famem aestivo die si non diffinderem meo insititio somno meridie, vivere non possem. Scalig. in Not.; Et dixit Varro diffindere diem somno insititio ut Aeschylus ἐντεμν. ὕπν. ἀντ. ἀκ. Diffindo somnum carmine insititio. Plutarch. Solone p. 83. A. ἐντεμεῖν σφάγια περιφήμῳ καὶ πιχρεῖ τοῖς ἥρωσιν.

v. 21. εὐαγγέλου πυρός. Eurip. Phoen. 1223. ἐξ εὐαγγέλου φήμης ἀπελϑεῖν. Med. 975. εὐάγγελοι γένοισϑε et 1010. δόξης εὐαγγέλου. Infr. 483. πυρὸς δ' ὑπ' εὐαγγέλου, et v. 272. εὐάγγελος ἕως, et v. 270. εὐαγγέλοισιν ἐλπίσιν. Hinc εὐαγγέλια ϑύειν ob faustum nuntium, de Atheniensibus nuntiata morte Philippi. Plutarch. in Demosth p. 855. F. εὐϑὺς οὖν ἔϑυον εὐαγγέλια, et ἀναδῆσαι εὐαγγέλια Aristoph. Plut. p. 77. ἐστεφάνουν μ' εὐαγγέλια Equit. p. 327. Plutarch Phocion. p. 752 ἑορτάζειν εὐαγγέλια συνεχῶς καὶ ϑύειν τοῖς ϑεοῖς. Item. ἄλλων ἐπ' ἄλλων εὐαγγελίων γραφομένων καὶ φερομένων. Idem in Catone p. 784. A. εὐαγγέλια ϑύειν. — Ὀρφναίου πυρός. Dio Chrys. XIII. p. 225. B. A Palamede edoctos Atridas τοὺς φρυκτοὺς ὅπως χρὴ ἀνελεῖν.

v. 22. λαμπτὴρ νυκτός. Hinc λαμπτηρουχία infra 900. Choeph. Λαμπτῆρες ἐν δόμοισιν.

v. 23. χορῶν κατάστασιν. Eurip. Phoeniss. 1272. δαιμόνων κατάστασιν, Schol. κατάστασις, ἡ τύχη. Soph. Aj. v. 1267. κατάστασις νόμου. Idem. κατάστασις quod καϑίδρυσις Galeno ad Hippocr. de fractur. III. p. 257., T. XII.

v. 24. 25. ἰού, ἰού, παρεπιγραφή, ut. Prom. 114. ἒέ, ἒέ. Aristoph. de Pac. p. 631. ἰού, ἰού· ἰού, ἰού. — Συμφορᾶς. Aristoph. Equit. p. 327. ἐπὶ συμφοραῖς ἀγαϑαῖσιν Schol. μέσον δ' ὄνομα ἡ συμφορά, δηλοῖ γὰρ καὶ τὸ καλὸν καὶ τὸ κακόν.

---

v. 13. ἐπισκοπουμένην] ἐπισκοτουμένην Aurat. v. 14. ἐμήν, φόβος γὰρ] ἐμοὶ τότ', vel ἐμοὶ φόβος τοτ' Aurat. v. 15. βεβαίως] βεβαίῳ Aur.

v. 27. ἐπαντείλασαν. Choeph. v. 280. ἐπαντέλλειν, Eurip. Phoeniss v. 105. ποδὸς ἴχνος ἐπαντέλλων.

v. 28. ὀλολυγμόν. Infr. 605. 606. Sic in faustis et re laeta ap. Eurip. Orest. v. 1139. ὀλολυγμὸς ἔσται, πῦρ τ' ἀνάψουσι θεοῖς. Aesch. S. c. Th. 831., Eum. 1046 et 1050., Aristoph. de Pace p. 630. εὐφημεῖν χρὴ καὶ μὴ φλαῦρον, μηδὲν γρύζειν, ἀλλ' ὀλολύζειν: Schol. ὀλολύζειν τὸ μετὰ κραυγῆς εὔχεσθαι. Aesch S. c. Th. 274. ὀλολυγμὸν ἱερὸν cet. — Εὐφημοῦντα. Soph. Trach. v. 181. εὐφημίαν νῦν ἴσχε.

v. 29. ἐπορθιάζειν. Ἀνορθιάζειν Andocid. de Myster. p. 185. ταῦτα τὰ δεινὰ καὶ φρικώδη ἀνωρθίαζον.

v. 30. φρυκτὸς ἀγγέλων. Aristoph. Vesp. p. 526. ταύτῃ τῇ δαΐδι φρυκτοὺς σκευάσω. Schol. ὑμᾶς ὡς ἰχθύδια πεφρυγμένα τῇ δαΐδι φρυκτοὺς σκευάσω, ὀπτήσας. Infr. v. 290. Φρυκτὸς Graecis in genere dictae faces, quae murorum summitatibus impositae adventum hostium sociis indicarent, ut ab iis caverent; quandoque etiam ut adventum auxiliariorum declararent; priori casu faces movebant, posteriori quietas tenebant. Docet id Thucydidis Schol. ad lib. II. p. 164. C., ubi Thucydides εἰς δὲ τὰς Ἀθήνας φρυκτοί τε ἤροντο πολέμιοι. Schol. φρυκτοί εἰσι λαμπάδες τινὲς ἀπὸ ξύλων γινόμεναι, αἵτινες βαστάζοντες ἄνωθεν τῶν τειχῶν ἐσήμαινον τοῖς πλησιοχώροις ἢ τοῖς ξυμμάχοις ἐπίοντας, ὡς ὅτι δεῖ προφυλάξεσθαι. οὐ μόνον δὲ ἐπὶ πολεμίους τοῦτο ἐποίουν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ φίλων. ὅταν ἑώρων βοήθειαν αὐτοῖς ἐρχομένην (f. ἐχομένην) ἐσήμαινον πάλιν τὰ τῶν φρυκτῶν, ὡς οὐ δεῖ θορυβεῖσθαι· καὶ ὅταν μὲν φίλους ἐδήλουν, ἐβάσταζον τοὺς φρυκτούς, ἠρεμοῦντες· ὅταν δὲ πολεμίους, ἐκίνουν τοὺς φρυκτοὺς δηλοῦντες τὸν φόβον. Eadem quae hic Schol., apud Suidam leguntur, unde ea descripta in Not. ad Aeschyl. p. 781. Idem Thucyd. C. III. p. 185. D. φρυκτοί τε ἤροντο ἐς τὰς Θήβας πολέμιοι· παρανίσχον δὲ καὶ οἱ ἐκ τῆς πόλεως φρυκτοὺς πολλοὺς παρεσκευασμένους ἐς αὐτὸ τοῦτο, ὅπως ἀσαφῆ τὰ σημεῖα τῆς φρυκτωρίας. Ubi nota φρυκτωρίαν dici de indicio ex accensis illis φρυκτοῖς seu facibus. Iidem φρυκτοὶ dicti πυρσοί, ut Herodot. VII. et γαμπτῆρες Polyaen. Vid. Not. ad Aeschyl. Agam. V. 1. p. 781. Παραφρυκτωρεῖν ap. Lysiam orat. XII. Harpocration φρυκτωρεῖν ἐστὶ κυρίως τὸ διὰ πυρσῶν ἀνατεινομένων σημαίνειν ὁτιοῦν, Thucyd. III. p. 225. C. ὑπὸ νύκτα αὐτοῖς ἐφρυκτωρήθησαν ἑξήκοντα νῆες Ἀθηναίων. Schol. διὰ φρυκτοῦ ἐμηνύθησαν, ἀντὶ τοῦ ἀρχομένης ἡμέρας διὰ πυρσῶν ἐμηνύθησαν. — Φρυκτωρίας inventio, juxta alia Palamedi tributa in Schol. Eurip. Orest. p. 161.

v. 31. φροίμιον χορεύσομαι. φροίμιον nempe praeludium in cantu, ab οἰμή, cantilena, oda; Callim. H. in Del. V. 6. Δήλῳ νῦν

---

27. ἐπαντείλασαν] ἐπανετείλασαν.

οἴμης ἀποδάσσομαι. Apoll. Rh. IV. 150. οἴμῃ θελγόμενος. Unde etiam apud eundem IV. 150. συνδίμιον ὕμνον. Schol. ibid. οἰμὴ γὰρ ἡ ᾠδῆς. S. c. Th. 7. φροιμίοις.*

v. 33 τρὶς ἓξ βαλούσης — φρυκτωρίας. Lycophron. p. 168. φρυκτωρία. faces. Idem p. 61. κακὸν φρύκτωρον. Eurip. Rh. v. 55. ἔννυχος φρυκτωρία. Nam φρυκτωρίαι faces in summitate turrium aut montium accensae, quibus olim signum indicabatur adventus hostilis, quo suppetiae ferrentur: Theognid. Scholiast. ἔθος ἦν ἀπὸ τῶν πύργων καὶ ὀρεινῶν τόπων σημεῖα διὰ πυρὸς τοιαῦτα παρεσκευάσθαι, καὶ αὐτὰ φρυκτωρίαι ἐκλήθησαν, καὶ φρυκτωρεῖν τὸ σημαίνειν ἔφοδον πολεμίων. Vide Meurs. ad Lycophr. p. 182., Aristoph. Avib. p. 596. 'Εφοδεύεται, κωδωνεύεται, πανταχῆ φυλακαὶ καθεστήκασι καὶ φρυκτωρίαι 'Εν τοῖσι πύργοις. Schol. φρυκτωρίαι, αἱ τῶν πύργων φυλακαὶ· παρὰ τὸν πυρσὸν καὶ τὸ ὠρεύειν. Ad vocem ἐφοδεύεται apposite ille Scholiast. Theogn. notat — ἔφοδον πολεμίων.

v. 35. ἄνακτος οἴκων. Pind. Isth. IV. χρυσέων οἴκων ἄναξ. Infr. v. 970. οἶκος ἄναξ.

v. 36. βοῦς ἐπὶ γλώσσῃ μέγας βεβ. Thom. Mag. ἡ βοῦς οὐχ ὁ βοῦς· ἀρσενικῶς δὲ μόνον τὸν τῆς παροιμίας ἐκφέρομεν, βοῦν, οἷον τὸ, βοῦν ἐπὶ γλώσσης φέρει. Sic Menander apud Athen. XII. 549. D. παχὺς γὰρ ὗς ἔκειτ' ἐπὶ στόμα. Casaub. Animadv. p. 856. Est autem allusum ad proverb. βοῦς ἐπὶ γλώσσῃ μέγας, quo usus Aeschylus et alii tragici. Onomastic. Pollucis IX. VI p. 1631. lin. 39. δίδραχμον. τὸ δὲ παλαιὸν τοῦτο ἦν 'Αθηναίοις νόμισμα καὶ ἐκαλεῖτο βοῦς, ὅτι βοῦν εἶχεν ἐντετυπωμένον cet., καὶ ἐν τῇ παρὰ Δηλίας (Δηλίοις) θεωρίᾳ τὸν κήρυκα κηρύττειν φασὶν, ὁπότε δωρεὰν τινὶ ἐδίδοτο, ὅτι δοθήσονται αὐτῷ τοσοῦτοι βόες· καὶ δίδοσθαι καθ' ἕκαστον βοῦν δύο δράχμας 'Αττικάς. Kuhn. in Animadv. ad Poliaen. p. 180. Auctor tradit numisma quoddam Atticum seu Delium Boos nomine venisse eo quod animalis illius imagine signatum fuerit; unde prov. βοῦς ἐπὶ γλώσσῃ βέβηκεν *bos linguam calcavit*, cum quis pecunia corruptus obmutuit Habetur solum in principio Agamemnonis. Eustath. Il p. 962. ita hoc affert proverbium, βοῦν ἐπὶ γλώσσης φέρειν, *bovem in lingua*. Βοῦς ἐπὶ γλ. est *bos super linguam*.

v. 43. διθρόνου Διόθεν καὶ δισκήπτρου. Soph. Philoct. ὦ δίπλοι στρατηλάται —. Infr. 110. δίθρονον κράτος. Soph. Aj 253. δικρατεῖς 'Ατρεῖδαι. Callim. H. in Jov. 79. 'Εκ δὲ Διὸς βασιλῆες. Aesch Eum. 629. Διοςδότοις σκήπτροις. Nempe juxta Homerum et Dion. Chrysosth. orat. I. p. 3. non omnes promiscue Reges, sed tantum Boni, a Jove.

v. 44. ζεῦγος 'Ατρειδᾶν. Soph. Aj. 390. 391. διssάρχας ὀλέσσας βασιλεῖς. Andocyd. de Myster. p. 194. ἐπὶ ζεύγους ἦγον εἰς τὸ πρυτανεῖον: Interpres: *quadrigis in Prytaneum duxerunt*. Leg. *bigis*. Unde ζευγῖται dicti. Ζεῦγος proprie de bobus junctis aut equis; inde de quovis pari, ut Ζεῦγος ἐμβάδων de pari calamitate, Aristoph. Equit. p. 340.

v. 45. χιλιοναύταν. χιλιόναυν στρατὸν Eurip. Orest. v. 353. ἐλάταις χιλιοναύταισι Iphig. Aul. v. 175. χιλιόναυν στρατιὰν Rhes. 263.

v. 49. αἰγυπιῶν. Vulturum sex genera, juxta Schol. Apoll. Rhod. I. v. 1049. p. 108. ἔστι δὲ ἱεράκων γένη ἕξ. — Lycurg. in Leocrat. τὰ γοῦν ζῶα τὰ πτηνὰ μάλιστα πέφυκε πρὸς τάχος, ἃ ἔστιν ἰδεῖν ὑπὲρ τῆς αὐτῶν νεοττιᾶς ἐθέλοντα ἀποθνήσκειν· ὅθεν καὶ τῶν ποιητῶν τινες εἰρήκασιν, οὐδ' ἀγρία γὰρ ὄρνις ἣν πλάσῃ δόμον, Ἄλλῃ νεοσσοὺς ἐντεκεῖν ἠξίωσε. Schol. Apoll. Rh. p. 108. ὁ δ' ἱέραξ ἱερός ἐστιν Ἀπόλλωνος.

v. 50. λεχέων, de nidis avium, et metu columbarum de iis sollicitarum v. S. c. Theb. v. 298.

v. 54. ὀρταλίχων. Hoc de pullis, apud Nicandrum de avibus pullos parientibus, Alex. v. 140. ὀρταλίχων ἀπαλὴν ὠδῖνα. Schol. p. 58. νῦν τοὺς ὄρνιθας λέγει· οὐ γὰρ τὰ νήπια ᾠοτόκα. Hinc vox ἀνορταλίζειν apud Aristoph. Equit. p. 362. de pullis avium primum e nido prodeuntibus, ἀνορταλίσας. Schol. ὀρταλίζειν δὲ λέγεται ἐπὶ τῶν ἀρχομένων ἀναπτεροῦσθαι. Ὀρτάλιχες apud eundem de gallis Boeotiae. Ita enim Boeotus Acharn. p. 412. τῶν ὀρταλίχων, ἢ τῶν τετραπτερολλίδων. Schol. ὀρταλίχων δὲ τῶν ἀλεκτρυόνων κατὰ τὴν τῶν Βοιωτῶν διάλεκτον.

v. 55. ὕπατος δ' ἀΐων, ἤτις Ἀπόλλων ἢ Πὰν ἢ Ζεύς. Infra 518. ὕπατός τε χώρας et v. 89. ὑπάτων χθονίων. — Hi tres dii recensentur tanquam augurierum aut venationis praesides, ad quae omina vulturum vel repacium avium usus. Sic paulo infra v. 124. de auguriis e visis aquilis leporina carne vescentibus. — Pan haud frustra inter μαντικοὺς Deos hic relatus, utpote a quo ipse Apollo artem vaticinandi edoctus juxta Argumentum Pindari Pythicis praefixum p. 185. ἔμαθε δὲ τὴν μαντικὴν τέχνην ὑπὸ τοῦ Πανός· οὗτος γὰρ τοῖς Ἀρκάσι πᾶσιν θεμιστεύει ἐπιμελῶς. Juppiter vero et Apollo ut soli veri et certi augures apud Soph. Oed. Ty. V. 501. ἀλλ' ὁ μὲν οὖν Ζεὺς ὅ τ' Ἀπόλλων ξυνετοί cet. — Pan apud Argivos cultus. Hinc versus incerti poëtae apud Hephaest. p. 33.: Πὰν πελασγικὸν Ἄργος ἐμβατεύων.

v. 58. μετοίκων. Μετοικεῖν τῆς δὲ γῆς Suppl. 617. μέτοικος S. c. Theb. 554. Pers. 319. Ch. 682. Scholiastes Sophoclis ad. Oedip. Colon. v. 888. εἰ μέτοικος — tangit hunc locum. μετοίκους δὲ καλοῦσι τοὺς ἀπὸ ἑτέρας χώρας μεταβαίνοντας καὶ κατοικοῦντας ἐν ἑτέραις· κέχρηται δὲ καὶ Αἰσχύλος ἐπὶ τῶν οἰωνῶν ἐν Ἀγαμέμνονι λέγων οὕτως· τῶν δὲ μετοίκων —, ἀντὶ τοῦ ἐνοίκων. Μετοίκους γὰρ εἶπε τῶν ὑψηλῶν τόπων τοὺς οἰωνοὺς κἀκεῖσε ἀντὶ τοῦ ἐνοίκων. Sic. Eumen. 869. ἐνοικίου δ' ὄρνιθος —.

v. 59. Παραβᾶσιν. Παραβασίαν S. c. Th. 149., παραβάντις

---

50. ἄλγεσσι] ἄλγεσι Scal. 58. τῶνδε μετοίκων] ἕνεκα τῶν μετοίκων Aur.

intr. 798., παραβατὰ Suppl. 1056. Aliter παραβαίνειν de Choro Aristoph. Equit. p. 317. Schol.

v. 60. ὁ κρείσσων. Ὁ κρείσσων et οἱ κρείττονες de Deo et de Diis saepe apud Auctores. τὸ κρεῖττον de Deo apud Stob. ad. Gr. p. 517. Hinc Hesychius ab Aeschylo notat in dramate κρείττονες Deos vocari, κρείττονες — καὶ οἱ θεοὶ δὲ, Αἰσχύλος Αἴτνᾳ.

v. 62. πολυάνορος. Lycophron de eadem Helena p. 138. τῆς θηλύπαιδος καὶ τριάνορος κόρης. Agam. 158. δεισήνορα, 420. φιλάνορες. v. 63. παλαίσματα. Eum. 719. πάλαισμ' ἀφύκτον. Suppl. 550., Anthol. IV. 2. Ep. 5., Pausan. II. El. p. 357 et 363.

v. 64. γόνατος κονίαισιν ἐρειδομένου. Κονία de pulvere Athletico, pro κόνις, qualis pulvis non aptus ad palaestricum. Galen. de San. tuend. II., c. XII. p. 92. T. 6. et c. IX. p. 86. Etiam ἐρείδειν vox palaestrae. Galen. ibid. ἅψαντες πρὸς ἀλλήλας τὼ χεῖρε, τὴν μὲν ἐπὶ τὸν αὐχένα βιαίως ἐρείδειν. Eurip. Hec. 65. σκολιῷ σκίμπωνι χερὸς ἐρειδομένα. Verbum ἐρείδειν ut alia verba palaestrae ad συνουσίαν translata, ut aliquoties apud Comicum, Ἐκκλησ. p. 742, Θεσμοφ. p. 793. Apud Theocrit. Idyll. v. 24. καὶ τὸν εὔβολον ἀμνὸν ἔρειδε, Sch. ἔρειδε, ἤγουν φέρων κάτω.

v. 65. διακναιομένης — προτελείοις. Agam. 94. διακναιόμενος. Schol. διακοπτόμενος. — Προτέλεια ναῶν Agam. v. 235. cll. 729., Lycophr. p. 36. et Schol. Προτελὴς θυσία Graecis dicta hostia, quae ante alias mactata; ut de sue apud Paus. Cret., Athen. IX. p. 376. A. ἱερὰ ῥέζουσι ὗν, καὶ αὕτη προτελὴς αὐτοῖς ἡ θυσία νενόμισται, ubi vide Casaub. interpretationem. Interdum de sacrificio ante nuptias peragi solito, unde προτέλεια θύειν et προτελὴς ἑορτή. Plato Comicus ap. Athen. X. p. 441. F. εἰ γὰρ Φάωνα δεῖσθ' ἰδεῖν, προτέλεια δεῖ ὑμᾶς ποιῆσαι πολλὰ πρότερον τοιαδί. Schol. ad nostr. loc. ταῖς πρὸ γάμου θυσίαις. Plato de Legg. VI. p. 774. E. ὅσα δὲ προτέλεια γάμων. ἤ τις ἄλλη περὶ τὰ τοιαῦτα ἱερουργία μελλόντων, ἢ γιγνομένων ἢ γεγονότων προςήκουσα ἐστὶ τελεῖσθαι. — Προτέλεια Suidae dies, qua nuptura virgo deducebatur in aedem Minervae, quaque sacra peracta; tum de praeludiis in mysteriis. Themist. orat. V. ad Jovian. p. 71. καὶ βασιλεὺς μετὰ τὴν εἰρήνην ἔξω τοῦ νεὼ τὰ προτέλεια μυήσας, εἰς τὰ ἀνάκτορα τὴν τελευτὴν καταθήσεται.

v. 66. Κάμακος. Cas. ad Ath. I. p. 56. Sic κάμαξ, quod proprie idem ac χάραξ, pro *hasta* ponunt poëtae. Eur. Hes. 1155. Electr. 852.

v. 70. ἀπύρων ἱερῶν, h. e. ἁγνὰ θύματα, de quibus Plato L. l. VI., quae ἄνευ πυρὸς, et Diog. Laert. V. et Pollux aliique. Pind. Ol. VII. p. 66. τεῦξαν δ' ἀπύροις ἱεροῖς. Qualia Eumenidum sacra et Parcarum. Μοῖραι de Furiis apud Sophocl. Oed. Col. v. 232. juxta

68. ἐξ τὸ πεπρ.] ἐς vacat Aur. 76. ὅτε] ὅ τε Aur. 81. ἀρείων] ἄρειον Aur.

Schol. μοίρας γὰρ νῦν τὰς Ἐριννύας ἀκουστέον. Hinc passim simul junctae, Mosch. Idyll. III. 24. ἠέ τινος Κηρῶν ἢ Ἐριννύων αἰνὰ βέλεμνα. Ipse Aesch. Eum. 201. de sacris Eumen. χοάς τ' ἄοιν. —; sacra tamen eadem non ἄπυρα sed ἔμπυρα ibid. innuit v. sq. Ἄπυρα h. l. dicta, non quod omnino sine igne fierent sed quod sine victimis, quae ἔμπυρα inde dicuntur. Callim. Lav. 101. πόσσα μὲν ἁ Καδμηὶς ἐσύστερον ἔμπυρα καύσει.

v. 72. ἀτίτα. Τίτας h. e. τιμωρός· Choeph. 65. Ἀτίτας Eum. 257. Hic. ἀτίτα pro ἀτίμῳ.

v. 75. ἐπὶ σκήπτροις. Eurip. Hec. v. 65. κἀγὼ σκολιῷ σκίπωνι χερὸς διερειδομένα —. Σκήπτροις, *baculis*. Contra βάκτρον pro sceptro Ch. 360. et Agam. 210.

v. 76. ὅτε γὰρ —. Aur.: perinde est ac si juvenes essemus: robore enim illis aequales sumus, videtur robur in medulla.

v. 79. φυλλάδος ἤδη. Infr. φυλλὰς ἵκετ' ἐς δόμους. et Soph. Trach. v. 760. τεμένιαν φυλλάδα de luco pro fronde. Eurip. Suppl. 32. Φυλλάδος hic de aridis foliis. Quo respexit Hesychius φυλλάδες οἱ ξηροὶ κλάδοι καὶ φύλλα ἔχοντες. Apoll. Rh. I. 454. et Schol. Diphilus apud Athen. IV. p. 133. F. Ἡ φυλλὰς ἢ δριμεῖα περιοισθήσεται, pro quo H. Grot. in Excerpt. Com. p. 783. legit. ἡ δριμεῖα περισεισθήσεται, lirium, spargentur folia suaviolentia. καταπαρφ. Hesych. καταπαρφεῖ, ἀφανίζει, ξηραίνει. E plantis et arboribus alia ἀείφυλλα, alia φυλλόβολα — Theophr. H. Pl. I. c. XIV. p. 17.

v. 80. Τρίποδας. Τρίπους de sene in aenigmate de Sphinge Appollod. III. v. Τετράπουν de animali quadrupede. Eurip. Rhes. 211. τετράπουν μιμήσομαι. Sic δίβαμος, biceps ibid. Rhes. 216. Apollod. l. l. p. 171. τελειούμενον δὲ τὸν ἄνθρωπον δίπουν· γέροντα δὲ τρίτην προςλαμβάνειν βάσιν, τὸ βάκτρον. Schol. Aeschyl. ined. ubi versus Γηραγέος δὲ πέλων τρίατον πόδα, βάκτρον ἐρείδει.

v. 82. ὄναρ ἡμερόφαντον. Pind. Pyth. VIII. p. 295. σκιᾶς ὄναρ ἄνθρωποι.

v. 85. τί χρέος; vide Sept. c. Theb. v. 20.

v. 86. τίνος ἀγγελίας — θυοσκινεῖς Alludit ad morem Graecanicum sacra pro foribus aedium faciendi ob bonum vel in faustum nuntium. Aristoph. Equit. p. 361. τίν' ἔχων φαμὴν ἀγαθὴν ἥκεις; ἐφ' ὅτῳ κνισσ. ἀγυιάς Schol. ἔθυον γὰρ πρὸ τῶν εὐαγγελιῶν πρὸ τῶν πυλῶν ἕκαστος· ἀγυιὰς δὲ τοὺς ἀγυιοὺς θεούς. Ἄλλως. ἔθος ἦν τοῖς ἐν ἀγυιαῖς ἱσταμένοις θεοῖς ἐπὶ ταῖς ἐρχομέναις ἀγγελίαις θύειν, ὡς ἂν εἰ ἀγαθαὶ εἶεν, ἐπινεύσειεν ταύταις· εἰ δὲ τοὐναντίον, ἀποτρέψαιεν.

v. 87. περίπεμπτα θυοσκινεῖς. Aur. *holocausta sacrificas.* Legen-

---

79. ὑπεργήρων] — ρως Scal. 87. Πειθοῖ] πευθοῖ Scal., melius

Legendum omnino πεϱίπεπτα. Hesychius πεϱίπεπτον, τὸ, πεϱιπεπεμμένον. Aristoph. in Pluto p. 16. πεϱιπέττουσι τὴν μοχϑηϱίαν. Schol. πεϱιπέττειν (ante πεϱιπέπτειν) ἀπὸ τῶν ζύμῃ τὰ ἄλφιτα πεϱίλαμβανόντων. Verum retineri potest hic πεϱίπεμπτα, quod nempe ad omnes aras deorum ut sequitur sacra et libationes fierent, jussu Clytemnaestrae. — ϑυοσκεῖς Hesych., unde ϑυοσκόος apud Eurip. Bacch. 224. Schol. Aristoph. Equit. p. 292. ϑυοσκόος παϱὰ τὸ ϑύω καὶ τὸ κοῶ, ὃ σημαίνει τὸ νοῶ.

v. 88. ἀστυνόμων, qui dii *urbani* Romanis dicti, h. e. in urbe culti. Alii nempe dii Ἀκϱαῖοι, qui in arcibus, alii ἀστυνόμοι et ἀστυκοὶ qui in urbe et quorum vulgo statuae in foro, alii, qui Ἀγϱοτέϱοι seu Agrestes et Agricolarum dii, Varro C. D. R. R. I. p. 3.

v. 89. ὑπάτων —. S. c. Th. 277. τοῖς πολισσούχοις ϑεοῖς πεδιονόμοις τε κ᾽ ἀγοϱᾶς ἐπισκόποις. De Jove ὑπάτῳ primum nuncupato Pausan. l. VIII. p. 456.

v. 90. ἀγοϱαίων. ΔΙΟΣ ΑΓΟΡΑΙΟΥ ara accensa, in nummis. Infra Eum. 976. Ζεὺς ἀγοϱαῖος. Ceterum ad hunc versum respicit Aristides H. in Jov. p. 30. ἀλλ᾽ ὦ τῶν βασιλείων πϱόδϱομος μελάϑϱων Αἰσχύλῳ χοϱὸς ᾖσε, τῶν τε οὐϱανίων καὶ τῶν πατέϱων cet.

v. 95. παϱηγοϱίαις. Παϱηγοϱία *mitigatio*, Hippocrat. D. A. V. p. 184. T. XI., Apoll. Rh. II. v. 1285. Ἄϱγου δ᾽ αὖτε παϱηγοϱίησεν.

v. 96. πελάνῳ — βασιλείῳ, in sacrificio regio. Πέλανος nempe proprie liba pro sacrificiis, unde Pers. v. 204. regina Persarum Atossa ϑέλουσα ϑῦσαι πέλανον, et contra ἀϑύτων πελάνων mentio ap. Eurip. Hippol. 147., ubi Schol. πέλανοι, τὰ εἰς ϑυσίαν πέμματα. Choeph. 9. χέουσα τόνδε πέλανον ἐν τύμβῳ πατϱὸς: Schol. πέλανον· πᾶν το ἐπιϑυόμενον οὕτω πάλουσι.

v. 99. Παίων. Infra v. 1258. Ita Aesculapius. Hinc infra 859. φαϱμάκων παιωνίων. Aeschylus in μύσοις apud Harpocrat. ὀϱγεῶνας. Εὐχαῖς δὲ σώσοις δεσπότας παιονίαις, non παιονίας ut ibi legitur. Apoll. Rh. 2. 704. καλὸν ἰηπαιήον᾽, ἰηπαιήονα Φοῖβον, Schol. ἤτοι διὰ τὸ πέμπειν τὰ βέλη, ἢ ὅτι ἰάσεως ὁ ϑεὸς αἴτιος. Hinc Apollo ἰατϱὸς ut in jurejurando Hippocratis, et ἰατϱόμαντις Eumen. 63.; imo etiam inde ἀκέστωϱ dictus ut Eurip. Androm. 900. ὦ Φοῖβ᾽ ἀκέστωϱ, πημάτων δοίης λύσιν, juxta Pindarum de eodem Pyth. V. p. 274. ὃ καὶ βαϱείων νόσων ἀκέσματ᾽ ἄνδϱεσσι καὶ γυναιξὶ νέμει.

v. 101. ἀγανά. Aristoph. Vesp. p. 535. οὐδενὶ γὰϱ οὕτως ἀγανῷ ξυνεγενόμην, Schol. ἀγανῷ, ἱλαϱῷ, καλῷ κἀγαϑῷ· οἱ δὲ

πευστοῖ Vossio. Mallem cum. Scal. πευϑοῖ. Sic S. c. Th. 376. πευϑώ τίν᾽ ἡμῖν, Schol. πευϑώ, ἀγγελίαν. — ϑυοσκινεῖς] ϑυοσκεῖς Hesychius. Vide Not. ad h. versum. 99. π. τε] τε om. Aur.

ἀϑανάτῳ· ἔνϑα ἀγανοφροσύνη — πραότης· Ὅμηρος, σοῖς ἀγανοῖς ἐπέεσσιν. Apoll. Rh. I. 917. Ἀῤῥήκτους ἀγαννῆσι τελεσφορίῃσι ϑέμιστας.

v. 103. λύκης φρένα. φρένος λύκην vel λύκουρον· „sed est glossema," Aur. — Non est glossem., sed pro λύκην φρενός juxta Schol.

v. 104. κύριός εἰμι ϑροεῖν ὅδιον κράτος. Citat hunc et sequentem vers. Aristoph. Ran. v. 1308., Soph. Oed. Col. 1378. de Amphiarao, augure: πρῶτα δὲ οἰωνῶν ὁδοῖς. Addit. v. sq. αἴσιον: *itinerantem potentiam auspic.*; imo *felix imperium auspicatum.* Ὅδιον αἴσιον nempe faustum augurium innuit. Hesychius, ὅδιος, οἰωνὸς αἴσιος. Sic. infra 161. ὀρνίϑων ὁδίων de avibus accinentibus, Eum. 773., ὁδοὺς ἀϑύμους καὶ παρόρνιϑας πόρους. Idem. Aeschyl. in καβειρ. Athen. l. IX. Ὄρνιϑα δ' οὐ ποιῶ σε τῆς ἐμῆς ὁδοῦ. Item infra Agam. 1163. ϑεσπεσίας ὁδοὺς, artis divinatoriae, et Prom. 485. ἐνοδίους τε συμβόλους. Alludit nempe hic Chorus ad augurium geminae aquilae lepores devorantis, h e. Trojae a duobus Atridis evertendae. Hinc explanandus etiam Sophocles Oed. Tyr. v. 318., ubi de Tiresia augure: μήτ' ἀπ' οἰωνῶν φάτιν, μήτ' εἴ τινα ἄλλην μαντικῆς ἔχει ὁδόν. Pind. Pyth. V. p. 255. βροντᾶς αἴσιον φϑέγμα, antea p. 234. αἴσιον βροντάν. Nem. IX. p. 408. αἰσιᾶν οὐ κατ' ὀρνίϑων ὁδόν. Apud Aristop. Ram. p. 172. pro ὅδιον κράτος legitur ὅσιον κρ., Schol. ἐν τοῖς πλείστοις αἴσιον· Ἀσκληπιάδης τὸ ὅσιον.

v. 106. ἐκτελέων. ἐντελέων, qui sunt in magistratu. Aur., a τέλος nempe pro ἀξίωμα, vid. Schol. Ms. ad Hom. — Fort. ἐν τέλει: Choeph. 248. ἐντελής.

v. 109. ὅπως pro ὅταν, cui praeponendum ὅτι, *quod*, *quando*. Aur.

v. 110. δίϑρονον κράτος. Hic duo versus ab Euripide adducti apud Aristoph. Ran. p. 272. — Soph. Aj. δικρατεῖς Ἀτρεῖδαι et v. 390. δισσάρχας ὀλέσσας βασ. Philoct. καὶ τῶν Ἀτρειδῶν, διπλῶν στρατηγῶν. — Κράτος nempe dominium, imperium, unde αὐτοκράτωρ, παντοκράτωρ, κοσμοκράτωρ — et κρατεῖν regere, gubernare.

v. 112. δίκας πράκτορι. Eum. 320. πράκτορες αἵματος. Soph. Trach. v. 255. Ζεὺς ὅτου πράκτωρ φανῇ, ibid. 875. Κύπρις — ἐφάνη πράκτωρ, Schol. πράκτωρ, πρακτική. — Refert itidem haec. sed paulo aliter Euripides ibidem p. 272.

Ξὺν δορὶ καὶ δίκας πράκτορι
Θούριος ὄρνις
Τὸ φλαττοϑραττοφλαττοϑράξ.

Suppl. 655. πράκτορά τε σκοπόν. — Πράκτωρ vero vox fori Attici, de exactore eorum, quae aerario aut diis debebantur, quo sensu πράκτορες saepe apud Rhetoras, ut Demosth. adv. Mac. p. 668. C. τοῖς πρά-

---

v. 103. λύκης φρένα] λυκησίφρονα Scal. v. 106. ἐκτελ.] ἐντελ. Scal. = ἐν — Aur. 112. πέμπη] πέμπει Scal.

πτορσιν ὃ τῷ δημοσίῳ γίνεται, et Andocid. de Myster. p. 210. περὶ δὲ τῶν ἐπιγεγραμμένων εἰς τοὺς πράκτορας ἢ τοὺς ταμίας τῆς θεοῦ καὶ τῶν ἄλλων θεῶν. Quo sensu etiam εἰσπράκτορες et συμπράκτορες dicti, ut Antiph. Or. X. p. 68. συμπράκτορες εἴησαν τῆς αἰτίας. Πράττειν nempe et εἰσπράττειν Atticis Rhetoribus passim pro debitum exigere, ut Demosth. adv. Apath. p. 580. B. μόλις εἰσέπραξα τὸ ἀργύριον, Is. Or. X. p. 586. ἐξ ἐράνων ὀφλήματα εἰσπεπραγμένα.

v. 114. οἰωνῶν βασιλεὺς. Nicand. Ther. p. 132. βασιλήϊος ὄρνις Αἰετός. In oppido Pella duas aquilas in culmine domus, ubi puerum enixa erat regina, tota die persedisse; gemini per Europam Asiamque imperii augurium id fuisse: in Supplem. Cort. p. 1. e Mela 23., Serv. ad. Georg. IV, 2"8. Agamemno per aquilam designatus Ch. v. 245. αἰετοῦ πατρός.

v. 117. ἴκταρ. Lucian. Lexiph. ἴκταρ ἐμήμεκας. ubi cf. Schol. — καί σημ. τὸ ἐγγύς. Thom. Mag. ἴκταρ ἀντὶ τοῦ ἐγγύς Αἰσχύλος. ἴκταρ μελάθρων. 'Eum. 1001.

v. 119, παμπρέποις. Πρέπει pro λάμπει S. c. Th. 346, ubi vide notata.

v. 120. βοσκόμενοι λαγίνην, nempe juxta id, quod ex Herodoto notat Athen. IX. p. 400. E. ὅτι ὁ λαγὼς ὑπὸ πάντων θηρεύεται καὶ θηρίου καὶ ὄρνιθος καὶ ἀνθρώπου. Sic de aquila venante leporem Aristot. H. A. IX. p. 282. θηρεύει δὲ νεβρούς, καὶ λαγὼς καὶ ἀλώπεκας. Epicrates Comicus apud Athen. XIII. p. 510. C. τοῖς ἀετοῖς, οὗτοι γὰρ ὅταν ὦσι νέοι ἐκ τῶν ὀρῶν πρόβατ' ἐσθίουσι καὶ λαγὼς μετέωρ' ἀναρπάζοντες ἀπὸ τῆς ἰσχύος. Hinc aquilae species dicta λαγωφόνος, Aristot. H. A. IX. c. 32. p. 281. Nicand. Ther. p. 32. docet, leporem ex aquilae unguibus eripi a dracone.:

Αὐτὰρ ὅτου καὶ ῥῆνα καὶ ἠνεμόεντα λαγωὸν
'Ρεῖα δράκων ἤμερσε νέον μάρψαντος ὄνυξι
Θάμνου ὑπαΐξας· ὁ δ' ἀλεύεται, ἀμφὶ δὲ δαιτὺς
Μάρνανθ'.

Aquilae lepores devorantes quandoque in nummis. Epicrates in 'Αντιλ. in Exc. H. Gr. p. 667. τοῖς αἰεταῖς cet.

v. 121. ἐρικύμονα φέρβοντο. Vide notat. ad vers. 140. Schol. Eurip. Phoeniss. v. 803. ἀσπιδοφέρμονα. Schol. τουτέστι ἀσπιδοθρέμμονα· φέρσαι γὰρ τὸ θρέψαι. Schol. h. l. πολυκύμονα, nempe πολύγονον ζῶον lepus, ut notat Athen. IX. p. 400. E. e Xenophonte ἐν τῷ Κυνηγετικῷ, et exemplum adducit ibidem Athenaeus apud Astypalenses, ubi immissis duobus leporibus progressu temporis 6000 lepores reperti.

---

113. θούριος ὄρνις Τευκρίδ' ἐπ' αἶαν] Τευκρίδ' ἐπ' αἶαν θούριος ὄρνις Aur. v. 118. χερὸς ἐκ δορικάλτου] τε (s. ἐκ) ἀριστερᾶς Scal.

v. 123. αἴλινον — τὸ δ' εὖ νικάτω.. Callim. II. in Apoll. 20. οὐδὲ Θέτις Ἀχιλῆα κινύρεται αἴλινα μήτηρ. Sch. αἴλινα, ἤτοι θρηνητικά. Soph. Aj. v. 635. αἴλινον, αἴλινον. Eurip. Orest. v. 1397. Αἴλινον ἀρχὰν θανάτου βάρβαροι λέγουσι. Eurip. Helen. v. 170. λωτὸν, ἢ σύριγγ' αἰλίνοις κακοῖς. Herc. Fur. 348. Αἴλινον μὲν ἐπ' εὐτυχεῖ μολπᾷ Φοῖβος ἰαχεῖ. Ceterum hic versus et in seq. antistropha ἐφύμνιον dictus, de quo vide Schol. ad. metr. Agam. v. 104. τὸ μέντοι τελευταῖον κῶλον τῆς τε στρ. καὶ ἀντιστρ. καὶ ἐπ. καλεῖται ἐφύμνιον. De ephymnio vide Hephaestion. de Metr. p. 70. et M. Victorinum p. 76., brevia cola, quae post strophen et antistrophen — ἐφύμνια dicuntur, ut est Ἰὼ παιάν. At non semper brevia esse haec cola ἐφύμνια, ut illud ἰὼ παιάν, quale exemplum adfert etiam Hephaestio, liquet ex hoc ἐφυμνίῳ Aeschyli, quod est dactylicum pentametrum, ut notat Schol de metris. Aliud autem μεσύμνιον, quod super additur versui, de quo Hephaestio p. 70. — Ab hoc αἰλίνῳ θρηνητικῷ diversa αὔλινος ᾠδὴ, ap. Athenae. εἴλινος, quae τῶν ἱστουργούντων erat propria seu telam texentium, ut liquet ex eodem Athenaeo l. XIV. p. 618. D. et Eustatio. Vid. Casaub. Anim. p. 892. τὸ δ' εὖ νικάτω: acclamatio vel apprecatio solennis: Aristoph. v. 402. τὸ γὰρ εὖ μετ' ἐμοῦ. Infra v. 225. εὖ γὰρ εἴη. 352. τὸ δ' εὖ κρατοίη. Sic Demosth. in fine primae Philippicae νικῴη δὲ ὅτι πᾶσιν ὑμῖν μέλλει συνοίσειν.

v. 127. πομπούς. Infr. v. 327., Ch. 84., Eurip. Bacch. v. 963. Ἕπου δέ· πομπὸς δ' εἰμ' ἐγὼ σωτήριος. Idem Hes. v. 222. ἡμεῖς δὲ πομπούς.

v. 129. ἀγρεῖ, pro futuro ἀγρήσει Attice.

v. 132. κτήνη — δημιοπληθῆ. Δήμιον nempe pro κοινῷ, Suppl. v. 375 et 707. — Κτήνη Schol. κτήματα, vulgo pro pecoribus, armentis, ut notat Schol. Trach. v. 703. κτησίου βοτοῦ λάχνην. Schol. ἀπὸ κτησίου προβάτου μαλλὸν σπάσασα, ἤγουν ἐν οἴκῳ τρεφομένου· κτήνη δὲ τὰ πρόβατα λέγονται καὶ βοτά. Hinc Gen. IV. v. 20. ἐν σκηναῖς κτηνοτρόφων. Gen. XXVI. 4. κτήνη προβάτων καὶ κτήνη βοῶν, male interpres, pecora ovium et pecora boum pro, possessiones ovium et possessiones boum, sicuti Vulgata. Hesychius κτήνη καὶ τὰ ἄλογα.

v. 136. στόμιον μέγα Τροίας. De Taenaro seu inferis Ch. 805. μέγα στόμιον.

v. 138. Ἄρτεμις ἁγνά. Τὰν αἰὲν ἀδμάταν. Soph. El. 1351. Infra v. 252. ἁγνὰ ἀταύρωτος. Suppl. 1038. Ἄρτεμις ἁγνά.

v. 139. πτηνοῖσι κυσί: intellige ἐστίν, propter canes Jovis, i. e. aquilas. Aur. Prom. 1020. Διὸς δὲ τοι πτηνὸς κύων, ubi vide notata.

v. 140. αὐτότοκον πρὸ λόχου —. Sic in Anthol. I, 32. Ep. 4.

---

125. λήμασι δισσοὺς] — δισσοὺς Aur. = θάρσεσι δισσοὺς Aur. 134. οἷον μήτις] τοίη τις Aur. (μή τις). 137. στρατευθέν. οἴκῳ γὰρ] στρατευθὲν glossema, Aur. — οἴκτῳ Scal. — δ' ἄρ Aur.

Diana tanquam partuum praefecta juvencam gravidam sibi immolandam liberat a morte, non justum censens interimere parientem. Ἡ θεὸς, ὠδίνων γὰρ ἐπίσκοπος, οὐκ ἐδίκαζε τικτούσας κτείνειν, ἃς ἐλεεῖν ἔμαθεν. — Vetitum quippe apud veteres ne victimae ἄτοκοι et ante partum mactarentur; de qua lege ab Androtione Athenis lata Athen. IX. p. 375. C. παλαιὸς νόμος, ὥς φησὶν Ἀνδροτίων τῆς ἐπιγονῆς ἕνεκα τῶν θρεμμάτων, μὴ σφάττειν πρόβατον ἄπεκτον ἢ ἄτοκον.

v. 141. μογερὰν πτῶκα. Athen. IX. p. 400. D. τὸ μέντοι ἢ πτῶκα λαγωὸν, εἰ μέν ἐστι Ἰωνικὸν, πλεονάζει τὸ ω.

v. 145. δρόσοισι — μαλερῶν ὄντων. Ὄντων abundat, Aur. μαλερῶν Pers. v. 62. Δρόσοισιν, pullis. In re obscoena Aristoph. Equit. p. 359. de semine seu rore genitali, ἐν κασαυρίοισι λείχων τὴν ἀπόπτυστον δρόσον. Sic Eurip. Androm. 226. σὺ δ' οὐδὲ ῥάνιδ' ὑπαιθρίας δρόσον. Τῷ σῷ προσίζειν ἀνδρὶ δειμαίνουσ' ἐᾷς. — Schol. ad nostr. loc. τοῖς νεογνοῖς, seu *pullis*. Quod addit ibi Schol. χωρὶς δ' αὖ τέρσαι corruptum pro χωρὶς δ' αὖτ' ἕρσαι. Homericum nempe hemistichium, Odyss. IX.

— χωρὶς μὲν πρόγονοι, χωρὶς δὲ μέτασσαι,
χωρὶς δ' (αὖθ' ἕρσαι) αὖτ' ἕρσαι.

ubi ἕρσαι iidem dicuntur teneri agniculi, τὰ ἐρσώδη καὶ δροσώδη πρόβατα, sicuti hoc loco δρόσοι de teneris pullis; et apud Anacreontem ἁπαλὸν δὲ καὶ δροσῶδες, tenerum nempe instar roris, de qua significatione hujus vocis videndus ὁ πάνυ ad Athen. IX. c. 8. p. 662. Adde δρόσον apud Comicum de prima pubis lanugine. Τοῖς αἰδοίοισι δρόσος καὶ χνοῦς ὥσπερ μήλοισιν ἐπάνθει. Citatur hic locus op. Etymol. III. voc. ἕρσαι.

v. 147. ὀβρικάλοισι, τερπνά. Aelianus H. Anim. VII. c. XLVII. p. 463. τῶν δὲ ὑστρίχων καὶ τῶν τοιούτων ἀγρίων τὰ ἔκγονα ὄβρια καλεῖται· καὶ μέμνηται Εὐριπίδης ἐν Πελειάσι τοῦ ὀνόματος, καὶ Αἰσχύλος ἐν Ἀγαμέμνονι καὶ Δικτυουλκοῖς. Eadem ex Aeliano suppresso nomine habet Eustath. Odyss. I. p. 350. ἐκεῖθεν καὶ ὀβρίκαλα παρὰ Αἰσχύλῳ, λεόντων σκυμνία. Τὰ δηλαδὴ καὶ ὄβριμα καὶ καλά· ἕτεροι δὲ φασὶν ὅτι τὰ ὄβρια καὶ ὀβρίκαλα λεόντων καὶ λύκων σκυμνία cet.

v. 148. ξύμβολα φάναι. Suppl. 511. καὶ ξυμβόλοισιν οὐ πολυστομεῖν χρεών. — Ξύμβολος et ξύμβολον in neutro dictum proprie de avium augurio ex earum occursu et signo quod inde capiebatur. Aristoph. Avib. p. 575. φήμη γ' ὑμῖν ὄρνις ἐστι πταρμόν τ' ὄρνιθα καλεῖτε. Schol. ξύμβολον ὄρνιν· ξύμβολον ὄρνιν φασὶν, ἐπειδὰν συμβόλους ἐποίουν τοὺς πρῶτα ξυναντῶντας καὶ ἐξ ἀπαντήσεως τι προσημαίνοντας. ξυμβόλους δὲ καὶ τοὺς διὰ τῶν πταρμῶν οἰωνισμούς·

---

145. δρόσοισιν ἀέπτοισι μαλερῶν ὄντων] — ἀπέπτοισι Aur. — καὶ ὀρνέων νεκροῖς καίπερ μαλερῶν ὄντων in marg. Scal.

ἀνετίθεντο δὲ οὗτοι Δημητρί, ὥς φησὶ Φιλόχορος· καὶ σύμβολον, οἰωνισμὸς, σημεῖον, μαντεῦμα· λέγεται καὶ ἀρσενικῶς ὁ σύμβολος. Idem Hesychius in voce ξυμβόλους, ubi etiam dictum de ξυμβόλους πταρμῶν, qui πταρμοὶ Cereri sacri. Sic apud Schol. Sophocl. ad Oed. Tyr. v. 52. ἀφ' οὗ ἔλεγον καὶ πᾶν τὸ εἰς μαντεῖαν συντεῖνον, ὄρνιν, οἷα πταρμὸν ἢ παλμὸν ἢ τοιοῦτόν τι· mox αἴσιοι δὲ οἷα εὐσύμβολοι καὶ τὰ ἀγαθὰ σύμβολα δηλοῦντες.

v. 149. 150. δέξια μὲν, κατάμομφα δὲ φ. Hae quidem visiones dextrae sunt, verum tamen accusandae. Aur. — Prom. 488. οἵτινές τε δέξιοι φύσιν, εὐώνυμοί τε. Vide Js. Vossium ad Catullum p. 105. de dextris ominibus quandoque pro infaustis. Ξύμβολα signa e quibus auguria avium fausta an infausta. Sic ξύμβολοι Hesychio auguria διὰ πταρμῶν. Auguria autem ex avibus fausta vulgo, quae e volatu a dextris, infausta, quae a sinistris. Unde ἀριστερὰ vulgo de infaustis dicta, ut Soph. Aj. v. 183., ubi Schol., ἀριστερὰ οἱ παλαιοὶ τὰ μωρὰ ἐκάλουν, δέξια δὲ τὰ συνετὰ, ut apud Aeschyl. Suppl. v. 615. χερσὶ δεξιωνύμοις ἔφριξεν αἰθὴρ, Schol. χερ. δεξ. δεξίοις. Sic δέξιος οἰκιστὴρ Callim. H. in Apoll. v. 67., et δέξια φοῖβος ἔχει Apoll. Rhod. 1. 301. Factum nonnunquam tamen, ut sinistra omnia pro faustis, dextra pro infaustis sumerentur ut hoc loco. Cujus etiam rei rationem e Varrone eruit Js. Vossius ad Catullum p. 105, e situ nempe avium inclusarum in caveis, quarum quae sinistrae erant, dextra faciebant omina, et contra. Unde si a laeva ad dextram iverant, fiebant ἔξεδροι, et sinistra inde omina. Hesych. ἔξεδρον, τὸν οὐκ αἴσιον οἰωνὸν et ἐξωλαίμας οὐκ αἰσίους pro quo idem Js. Vossius ibidem ad Catull. p. 105. legit ἔξω λαβᾶς, i. e. ἔξω λαιᾶς, sed de quo ultimo quaerendum. Prom. v. 713. λαιᾶς δὲ χειρός. Schol. MSS. ad Hom. Il. K. 174. δέξιον — ἢ τὸ μαντικὸν σύμβολον. Φάσματα. Agam. v. 424. Sic Apollinis φάσμα seu spectrum.

v. 151. ἰήϊον — παιᾶνα. Apoll. Rhod. 2, 714. ἰήϊε κεκληγυῖαι ad Phoebum et v. 704. καλὸν ἰηπαιήον', ἰηποιήονα Φοῖβον. Callim. h. in Apoll. v. 21. ὁππότ' ἰὴ παιῆον, ἰὴ παιῆον ἀκούσῃ. Aristoph. Vesp. p. 492. Ἰήιε παιάν. Schol. Ἰήιε παιάν, ὡς ἐπὶ κακῶν λύσει τὸν παιᾶνα ὕμνον ᾄδουσιν. Locus ejusdem Comici in his vocibus ἰὴ παιὼν, ἰή. Τρ. Ἄφελε τὸ παιάν, ἀλλ' ἰὴ μόνον λέγε. Χορ. ἰὴ τοίνυν γ', ἰὴ μόνον λέγει. Ειρην. p. 653. Idem Lysistr. p. 912. Ἐπὶ δὲ Δίνδυμον ἄγε χορὸν ἰήϊον. Praeter Apollinem Bacchum etiam ἰήϊον acclamabant, tamquam ἱλαρὸν et quo esset ἵλεως seu propitius, quam in rem ἰὴ ἰὴ proferebant: Athen. VIII. p. 363. B. Μεθυμναῖοι καὶ Λυαῖον καὶ Εὔϊον καὶ Ἰήϊον προσηγόρευον, ὥσπερ καὶ τὸν μὴ σκυθρωπὸν καὶ σύννουν ἱλαρόν. διὸ καὶ τὸ δαιμόνιον ἵλεων ἠξίουν γίνεσθαι ἐπιφωνοῦντες ἰὴ ἰή. At ἰήιος etiam in luctu dictum liquet ex Eurip. Electr. 1211. ἰήιον γόον. — Callim. H. in Apoll. v. 97. ἰὴ ἰὴ παιῆον ἀκούομεν οὕνεκα τοῦτο Δελφός τοι πρώτιστον ἐφύμναν εὕρετο λάος ἦμος ἑκηβολίην χρυσέων ἐπεδείκνυσο τόξων, et mox Ἰὴ

ἰὴ παίων. Idem v. 80. ἰὴ ἰὴ Καρνεῖς, v. 25. ἰὴ ἰὴ φθέγγεσθε. Hom. Il A. 473. καλὸν ἀείδοντες παιηόνα. Soph. Oed. T. 156. ἰήιε, Δήλιε παιάν, v. 1116. ἰήιε Φοῖβε.

v. 153. ἐχενηΐδας: *retinacula*. Vide de his Echeneidibus seu piscibus qui naves remorantur, Oppian. ἁλ. ευτ. 1. a v. 222., ubi is eleganter describit, qua arte et modo id ab echeneidibus fiat.

v. 154. ἀπλοίας, cui opponitur εὔπλοια Suppl. 1053. Sic Eurip. Iphig. T. v. 15. δεινῆς τ' ἀπλοίας. Infra v. 196. ἀπλοίᾳ.

v. 155. σπευδομένα θυσίαν. σπευδομένα = libandum sibi poscens sacrificium. Aur.

v. 159. παλίνορσος. Apoll. Rh. 11. πλημμυρὶς παλίνορσος.

v. 160. οἰκονόμος. Hesych. οἰκονόμος, ὁ τὸν οἶκον νεμόμενος, φύλαξ. Ita legendus hic locus. Soph. El. 192. οἰκονομῶ θαλάμους πατρὸς.

v. 161. μνάμων — τεκνόποινος. Choeph. 646. τέκνον δὲ ἐπειςφέρει δώμασι αἱμάτων παλαιτέρων: Schol. h. e. τίκτει ὁ φόνος ἄλλον φόνον. Hinc Furiae μνήμονες Prom.

v. 164. 165. ὀρνίθων ὁδίων. Prom. 486. ἐνοδίους τε συμβόλους. Eum. v. 773. ὁδοὺς ἀθύμους καὶ παρόρνιθας πόρους. Supp. 104. θροεῖν ὅδιον κράτος αἴσιον.

v 168. Ζεύς, ὅστις ποτ' ἐστὶν. Aristoph. Nub. p. 148. Socrates ποῖος Ζεύς· οὐ μὴ ληρήσῃς, οὐδ' ἔστι Ζεύς. Hercules apud Eurip. Herc. Fur. v. 1263. Ζεὺς δ', ὅστις ὁ Ζεύς.

v. 169. κεκλημένῳ. Κεκλημένους μὲν ἀνακαλούμεθ' αὖ θεούς, Eurip. Suppl. v. 626. Sic de Baccho Aristides in fine H. in eundem T. 1. p. 57. χαίρειν ἤδη τὸν Ἴακχόν τε καὶ τὰ πολλὰ δὴ ταῦτα κεκλημένος. Julian. Imp. Or. VII. p. 429. ὦ Ζεῦ πάτερ, ἢ ὅτι σοι φίλον ὄνομα καὶ ὅπως ὀνομάζεσθαι. — Nam Πολυωνυμία inter Deorum praerogativas. Hinc apud Pindar. Od. Isthm. V. p. 462. μάτερ Ἀλίου πολυώνυμε Θεία.

v. 170. προσεννέπω. Ch. 108., Eurip. Rhes. v. 389. Ἕκτωρ, παλαιᾷ σ' ἡμέρᾳ προσεννέπω. et Troad. 50. προσεννέπειν.

v. 171. οὐκ ἔχω. Ita Attici ἔχω προσεικάσαι. Sic alii Tragici, ut Soph. Aj. 1401. ἔχω σ' ἐπαινέσαι, et Euripides saepe. Demosthenes Mid. p. 388. A. ἔχω δὲ λέγειν καὶ πονηρίας ἑτέρας.

v. 174. ἀπὸ φροντ. ἀχθ. χρὴ βαλεῖν ἐτητύμως. Pro ἀπόχρη β. ἐτ. φρ. ἀχθ., quae vox infra v. 1586., et Atticis usitata, ut ibi noto. Solitae autem illae vocum divisiones metri causa. Sic Aristoph. Ar. p. 610. ἀπὸ γὰρ ὀλέσεις pro ἀπολέσεις. — ἐτητύμως. Infr. 487. 692. 1306., Eum. 491., Suppl. 744., Eurip. Heracl. 997. ἀλλ' ἐτητύμως. Soph. Trach. v. 1081. γενοῦ μοι παῖς ἐτήτυμος γεγώς.

v. 177. θράσει βρύων. Aristoph. Νεφ. p. 125. βρύων μελισ-

---

v. 158. δεισήνορα] πεισήνορα Aur.

σαις. Citatur etiam a Stob in Exc. H. Gr. p. 217. Ch. 62. ἄχη βρύει et 67. νόσου βρύειν, lege νόσῳ.

v. 179. 180. τριακτῆρος. Vide τριαχθῆναι apud Suidam. Infra Ch. 337. ἀτρίακτος et Schol. ibid. Hinc Eum. 592. τριῶν παλαισμάτων et ibi Schol. Inde explico S. c. Th. v. 993. τριπάλτων πημάτων. Ch. 866. τοιᾶνδε πάλην μόνος ὢν ἔφεδρος. V. quod ibi not. de voce ἐφέδρου. Pollux III. c. XXX. p. 168. et Hesych. ἔφεδρος, τρίτος ἐνεδρεύων. Quo referre possis vocem τριστάτης, qua usi aliquoties LXX. Exod. XIV. 1. et XV. 4. et quae de significatione hujus vocis attulerunt veteres theologi Origines et Greg. Nyss. de iis qui in sede tertia stant: primo enim et secundo cadente tertius ille seu τριστάτης in ejus locum succedebant: τοῦ γὰρ πρώτου πίπτοντος ἢ ἀποκαμόντος ὁ τριστάτης ὑπεισήρχετο τὸν ἐκείνου τόπον. Vid. Schol. ad Exod. XV. 4., Hebr. שָׁלֹשׁ, tres, unde שָׁלִישׁ, tribunus, princeps, τριστάτης, cet. — Poll. III. c. 30. p. 169. ἐπὶ δὲ πεντάθλου τὸ νικῆσαι, ἀποτριάξαι λέγουσιν Hesychius ἀποτριάξαι, τρεῖς πληγὰς δοῦναι. Choeph. 337. Sch. ἀτρίακτος· ἀπὸ τῶν παλαιστῶν οἱ ἀποτριάζονται ὑπὸ τῶν ἀντιπάλων. Hinc Epigramma de quodam athleta, Anthol. II. c. 1.

Ἀντστὰς δ' ἐν μέσσοισιν ἀνέκραγεν· οὐχὶ τρί' ἐστίν.
Ἓν κεῖμαι, λοιπόν τ' ἀλλὰ τις βαλέτω,

de quo vide Casaub. ad Theocrit. p. 255. Erat enim lex agonostica, quae τριάσσειν jubebat eum, qui ad praemium adspirabat.

v. 182. ἐπινίκια κλάζων. Eurip. Alcest. 1028. νικητήρια λαβών. Aristoph. Equit. p. 156. Ἑλλάνιε Ζεῦ· σὸν τὸ νικητήριον.

v. 184. 185. ὁδώσαντα — μαθών. Eurip. Ion. 1050. ὅδωσον. Prom. 812. ὁδώσει. — Μαθών: Grot. μάθος, Cant., μάθαν. Pro μαθὼν — θέντα lego μα — θόντα π. ἔχ. — quod suadet etiam metrum. Sp.

v. 190. 191. δαιμόνων δὲ που — σέλμα: esse quoddam beneficium Deorum etiam vim suam exercentium. Σέλμα, S. c. Th. κἀπὶ σέλμασι πύργων στάθητε. Sic Suppl. v. 106 ἥμενον ἄνω φρόνημά πως cet. — v. 192. ὁ πρέσβυς in notis disting. ὁ πρέσβυς ν. Ἀχ.

v. 195. ἐμπαίοις —. Infr. 356. πρόςπαια. Soph. El. 908. ὡς εἶδον ἐμπαίει τί μοι ψυχῇ σύνηθες ὄμμα φιλτάτου βροτῶν. Schol. ἐμπεζούσαις. Est ἐμπαίει pro ἐμπίπτει. Ἐμπαίειν Graecis alioquin dictum *clavos infigere* ad opus aliquod ornandum, unde ἐμπαιστικὴ τέχνη ars illa dicta apud Athen. XI. p. 488. B. ἐμπείρεσθαι τοὺς χρυσοὺς ἥλους τῷ ἀργυρῷ ἐκπώματι κατὰ τὴν ἐμπαιστικὴν τέχνην. Unde et opera ejusmodi ἐμπαιστά, ut et Eustachio observat Casaub.

---

179. ὅς δ'] οὐδὲ Aur. 185. τῷ — μαθὼν] τὸ — μάθον Aur. — Vid. Not.

Anim. p. 811., unde lux Hesychio, ἔμπαιον, ἔμπειρον, nempe ejusmodi artis ἐμπαιστικῆς.

v. 196. κεναγγεῖ. (in not. dist. κευναγκεῖ βαρ.) — Κεναγγεῖν: hinc κεναγγία de vasorum inanitate seu fame, unde Aristoteles de Piraeo portu Atheniensium apud Pollucem VI. c. VI. καὶ Ἀριστοτέλης δὲ τὸν Πειραιέα μὴ κειναγγίαν ἄγειν. Vide ea de re Meurs. de Piraeo p. 24.

v. 198. ἔχων, activ. pro pass. ἐχόμενος, ut notat Schol. Contra S. c. Th. 97. ἔχεσθαι pro ἔχειν.

v. 201. κακόσχολοι, νήστιδες. Hesychius νῶκαρ, κακόσχολος, ἔννοια. — νήστιδες infr. 1632., Prom. 603.

v. 203. πεισμάτων. V. Pers. 112. λεπτοδέσμοις πείσμασι et Suppl. 772. πεισμάτων σωτηρία.

v. 205. τρίβῳ κατέξαινον. τρίβος ap. Hippocr. de calle seu incedentis pedis planta: Med. offic. 11. p. 46. T. XII. Galen. Comment. ibid. ἔσται τρ. τῷ μὲν βαδίζοντι τὸ ἴχνος τοῦ ποδός. Orph. Argon. 57. δόλου τρίβον ἠπερόπευε pro δολερὰ machinatus. Infr. 399. Eurip. Med. 1030. καὶ κατεξάνθην πόνοις. Phoeniss. 1152. πρὶν κατεξάνθω βολαῖς. Hesych. κατεξανίει, διεσθίει, Guget. an κατεξάνιεν? lege κατεξαίνει.

v. 207. μῆχαρ. Theocrit. Id. B. εὗρε τι μᾶχος. Eurip. Androm. 536. κακῶν μῆχος: f. μῆχαρ ut hoc loco.

v. 208. πρόμοισι. Eum. 402. ἄκτορές τε καὶ πρόμοι. Item Soph. Oed. Tyr. 676., Eurip. Phoen. 1250., Eurip. Troad. 31. Ἀθηναίων δὲ Θησεῖδαι πρόμοι, Soph. Oed. C. 937. ἰὼ γᾶς τε πρόμοι.

v. 210. βάκτροις: pro scipionibus aut sceptris: Choeph. 360. πεισίμβροτόν τε βάκτρον. Contra σκῆπτρον pro baculo, Agam. 75.; Atticis βακτηρία. Aristoph. Conc. p. 726. Λακωνικὰς γὰρ ἔχετε καὶ βακτηρίας, apposite ibi, quod non observavit Faber, de mulieribus virili habitu ad concionem proditurís, idque pro more, ut cum βακτηρίαις eaedem aderant. Idem Vesp. ἐκκλησιάζειν πρ. συγκ. Βακτηρίας ἔχοντα καὶ τριβώνια: Schol. παλαιὸν δ' ἦν ἔθος τοὺς ἐντίμους γέροντας τριβωνοφοροῦντας ἐκκλησιάζειν μετὰ βακτηρίας. Alioquin id in Merbulo arguit Demosth. adv. Pantaenet. p. 63. C. καὶ μέγα φθέγγεται καὶ βακτηρίαν φορεῖ. — Βακτηρίαι olim e malvis Theophr. H. Gl. 1. V. p. 6.

v. 213. τόδ' εἶπε φωνῶν· (τότ' in Notis): εἶπε φωνῶν. Sic ἔφη λέγων pro ἔφη Soph. Aj. 772. Attici οἴχεται θανὼν Philoct. 420. Sic λόγους λέγε Eur. Med. 321.; ἔχων ἔχειν Alc. 322. Sic ἥκω καὶ κατέρχομαι Choeph. 3. et 5. κλύειν ἀκοῦσαι, quo nomine ab Euripide perstringitur ap. Aristoph. Ran. 267. τοῦτ' ἕτερον αὖθις λέγει. Aristoph. Vesp. p. 487. ἦ δ' ὃς λέγων. Schol. ἀντὶ τοῦ ἔφη, καὶ ἔστιν ἀπὸ τοῦ εἰμί. Fl. Christ.: vetus fuit verbum ἠμὶ pro φημί,

---

197. βαρύνοντ'] βαρύνε τί Aur.

unde ἦ pro ἔφη. Sic Atticismus in repetitione quandoque ejusdem verbi, ut apud Platonem in Euthyphr. p. 26. ed. 8o. Gr. λέγω γὰρ — ἦ ὁ ποιητὴς ἐποίησεν. Atticis ejusmodi tautologiae ad majorem emphasin frequenter. Sic apud Demosth. c. Arnob. 11. p. 559. A. ἱκετεύω, ἀντιβολῶ et — p. 556. A. δέομαι καὶ ἱκετεύω καὶ ἀντιβολῶ, ut etiam adv. Eubul. p. 536. A. δέομαι, ἱκετεύω καὶ ἀντιβολῶ.

v. 216. ἄγαλμα. Ch. 198. Suppl. 200., Soph. Antig. 1129., Eurip. Helen. 207. de Dioscuris Διδυμογενὲς ἄγαλμα πατρίδος. Infra 751. ἄγαλμα πλούτου.

v. 220. λειπόναυς. quod ut ignominiosum lege cautum Athenis. Pollux. 8. c. 6. λειποναυτίου μὲν ἐκρίνετο ὁ τὴν ναῦν ἐλλείπων, ὥσπερ ὁ τὴν τάξιν λειποταξίου· ἀναυμαχίου δὲ ὁ τὴν ναῦν μὲν μὴ λιπών, μὴ μέντοι ναυμαχήσας. Aeschin. de falf. legat. p. 267. A. de Demosthene ἐνεγράφης λειποταξίου. Andocid de Myster. οὗτοι δὲ ἂν ὦσιν (nempe ἄτιμοι) ὁπόσοι λίποιεν τὴν τάξιν ἢ ἀστρατείας ἢ δειλίας ἢ ναυμαχίας ὄφλοιεν. Vid. Petit. p. 558. Unde lex etiam Athenis, ut qui tempestate oborta in navi maneret, navis et onus eidem remaneret. Marcellinus in Hermogenem δίδωσιν ὁ νόμος τὴν ναῦν τῷ ἐναπομείναντι. Cicero de Inverb. 2. qui in adversa tempestate navem reliquerint, omnia amittunto; eorum navis et onera sunto, qui in navi remanserint. Vid. Meurs. Th. Att. p. 132.

v. 223. Ὀργᾷ ὀργαὶ spiritus feroces. Sic Pindar. Isthm. V. μεγαλήτορες ὀργαὶ Αἰακοῦ. Ὀργᾶν de tumore hominum in corpore. Hippocr. Aphor. 22. et Galen. ibid. T. IX. Ὀργᾶν de virginibus viro maturis: Plutarch. Num. p. 77. C. τοῦ μὲν Λυκούργου πεπείρους καὶ ὀργώσας νυμφεύοντος. De plantis Theophr. Pl. 11. c. V. p. 268. ταχεῖα γὰρ ἡ βλάστησις καὶ ἡ ῥίζωσις ὅταν ὀργῶν εἰς ὀργῶσαν τεθῇ. Sic ibid. 1. c. VI. p. 204. τοὺς καρποὺς ὀργᾶν καὶ τὰ ὅλα δένδρα.

v. 224. περιόργως ἐπιθυμεῖν: glossema, Aur. (In Not. περιόργως τ' ἐπιθυμεῖ).

v. 225. εὖ γὰρ εἴη· τὸ γὰρ εὖ μετ' ἐμοῦ: Aristoph. Acharn. p. 402.

v. 226. λέπαδνον: Aristoph. Equit. διατμηθείτην τε λέπαδνα. Schol. λέπαδνα, οἱ στηθιαῖοι λῶροι — ἢ οἱ μασχαλιστῆρες τῶν ἵππων. Erinna in Od. Sapph. Stob. Flor. VII. ed. Grot. p. 49. σᾷ δ' ὑπὸ σδεῦγλα κρατερῶν λεπάδνων. Ad Hom. Il. E. v. 730. λέπαδνα Schol. MSS. οἱ μὲν τοὺς μασχαλιστῆρας, οἱ δ' ἀσφαλίσματα, ἢ περὶ τὰ στήθη τῶν ἵππων ἱμάντας. Eurip. Electr. 46., Iphig. Aul. 443. ἀνάγκας ζεύγματ' ἐμπεπτώκαμεν.

v. 227. 28. ἄναγνον. Ch. 986. ἄναγνα μητρὸς ἔργα. Soph. Oed. Tyr. 1397. ἄναγνον. Eurip. Hippol. 1448. ἄναγνον. Antiphon.

---

220. λειπόναυς τε] λειποναῦτες, λειποναύτης Aur. 225. θέμις] fort. Ἄρτεμις Aur.

Orat. 11. p. 32. ἄναγνον καὶ μιαρὸν ὄντα. S. Oed. Coll. v. 999. ἄνδρα καὶ πατροκτόνον ἢ ἄναγνον de Oedipo. Pertinet h. l. ad τροπαίαν: impiam mutationem. Sic Choeph. v. 773. ἀλλ' εἰ τροπαίαν Ζεὺς κακῶν θήσει ποτέ. Schol. τροπαίαν, μεταστροφήν. Quo sensu et Ζεὺς τρόπαιος dictus: τροπαία nempe eo sensu, quo τροπή de mutatione in pejus. Infr. Agam. 1248. μάχης τροπῇ, de acie fugata.

v. 230. μετέγνω. Suppl. 116. μεταγνούς. Soph. Phil. v. 1302. οὔκουν ἔνεστι καὶ μεταγνῶναι πάλιν. Lysias orat. XVIII. pro Aristoph. 3. p. 316. καὶ τοὺς ἀρίστους καὶ σοφωτάτους μάλιστα ἐθέλειν μεταγιγνώσκειν. Andocid. Myster. p. 243. μὴ μεταγνῶτε.

v. 232. παρακοπά. Eum. 330. παρακοπά, παραφορά. Eurip. Bacch. 33. παράκοποι φρενῶν. Hippol. 238. καὶ παρακόπτει φρένας. Aristot. Θαυμ. ἀκουσμ. p. 93. ἐν Ἀβύδῳ παρακόψαντα τῇ διανοίᾳ. mox κατέστη τῆς παρακοπῆς, desiit delirare.

v. 233. 234. θυτήρ. Infr. 248. Gl. 253., Soph. Trach. 622. Πολέμων ἀγωγάν, supple εἰς ἀγωγὰν Aur.

v. 235. προτέλεια. supra 65. ἐν προτελείοις. Lycophr. p. 56. πρωτόλεια, Schol. πρωτόλεια δὲ εἰσι τὰ τῆς λείας καὶ τῶν λαφύρων τοῦ πολέμου πρώτιστα καὶ ἐξαιρετά. Eurip. Iph. Aul. 718. πρωτέλεια δὲ ἤδη παιδὸς ἔσφαξας θεᾷ.

v. 237. 238. παρ' οὐδὲν αἰῶνα παρθένιον ἔθεντο — βραβῆς: παρ' οὐδὲν ἔθεντο: *nihili habuere*. Post οὐδὲν supple καὶ Scal. (αἰῶνα τε παρθένιον in Not.). Sic αἰὼν pro *aetas*, *aevum* quod ex αἰὼν factum, Soph. Antig. 589. ἄγευστος αἰών. Unde et αἰῶν pro *vita* apud Homerum juxta Sch. MSS.; infr. v. 254. — Βραβῆς. Pers. 302. μυρίας ἵππου βραβεύς. Soph. El. 693. βραβεῖς δρόμων διαύλων. Lycophr. τῆς θ' Ἡλίου θυγατρὸς Ἰχναίας βραβεύς.

v. 239. ἀόζοις. Hesych. ἀοζοί, μάγειροι, ὑπηρέται, θεράποντες lege ἄοζοι. Etym. M. ἄοζος, ὁ ὑπηρέτης.

v. 242. προνωπῆ. Hesych. προνόπως cet. προπετῆς, lege προνωπής. Idem. πρηνής. Eur. Bacch. 639. Εἰς προνώπι' αὐτίκ' ἥξει. Hippol. 374. χώρας Πελοπίας προνώπιον. Alcest. 141. ἤδη προνωπής ἐστι καὶ ψυχοῤῥαγεῖ: Schol. προνωπὴς, προπεπτωκυῖα, προνενευκυῖα εἰς θάνατον, et v. 184. στείχει προνωπής. Androm. 729. ἄγαν προνωπὴς: Schol. εὐκατάφορος. ἕτοιμος, πρόχειρος. Bacch. 644. πῶς προνώπιος.

v. 243. ἀέρδην. Hesych. ἀέργην, ἄνω· lege ἀνέρδην.

v. 244. καλλιπρώρου. πρῶρα ἀντὶ τοῦ προσώπου, ut in Choephonis. Aur. — Nempe v. 389. πάροιθεν πρώρας. Polyb. Exc. I. 16. καὶ πρῶρα πρόσθεν ὄμμασι βλέπουσα ὁδόν.

---

229. τόθεν — παντότολμον] τότε Aur. ὅθεν Schol. πάντολμον Schol. 230. βροτοῖς] l. βροτούς. 246. χαλινῶν τ'] χαλινῶντας Aur.

v. 250. ἀνδρῶνας Hesychius, ἀνδρεία, τὰ συσσίτια Κρητῶν. Adde Athen. p. 143, 186. Strabo p. 480, 482, et Not. ad Hesych.

v. 252. ἁγνὰ ἀταύρωτος. Ταῦρος de pudendo virili. Hinc jocus Aristophanis de muliere lasciviente. Lysistr. p. 840. ὡς δὲ σφριγᾷ τὸ σῶμά σου, κἂν ταῦρον ἀγχ. Ibid. p. 850. οἴκοι δὲ ἀταυρώτη διάξω τὸν βίον. *Nec tauri ruentis in Venerem tolerare pondus:* Horat. ad V. lib. 2. Hinc ἀδμῆται *virgines*, Suppl. v. 155.: ἀδμῆταν ἀδμῆτα. Apoll. Rh. I. 671. παρθενικαὶ ἀδμῆτες, et I. 811. ἀδμῆτές τε κόραι. Sic μόσχος de Polyxena, Eurip. Her. v. 526. et in Helena 1492. Supra πωλικῶν ἡδφλίων, h. e. παρθενικῶν, S. c. Th. 460.

v. 253. τριτόσπονδον. (Not. τρίσπονδον): nempe adludit ad tertium poculum libatum Jovi Soteri. Hesych. τρίτος κρατήρ. Suppl. 27. καὶ Ζεὺς σωτὴρ τρίτος. Item Ch. 1073. et Eum. 762.

v. 256. 257. ἄκραντοι. Ch. 63., Eurip. Bacch. 435. οὐδ' ἄκρανθ' ὁρμήσαμεν. — Παθ. μαθ. Sic ante v. 185. τῷ πάθει μαθὼν — θέντα, vel ut lego ibid τῷ πάθει μα — θόντα.

v. 260. ἡ λύσις. (in Not. ἤλυσις, adventus). Hecub. 67. ἤλυσιν ἀρθρων, gressum: Schol. οὕτω καὶ τὴν ἔλευσιν, ἤλυσιν.

v. 262. 263. αὔταῖς. Not. αὐταῖς. — Εὔκραξις, Platoni Legg. III. p. 701. Εὐκραγία, Eur. Hec. 58. εὐκραξία.

v. 264. ἄγχιστον ἀκίας. Unde ἀγχιστεία apud Aristoph. in Avib., et oratores Atticos, ut Isaeum. Soph. Antig. v. 180. γένους κατ' ἀγχιστεῖα τῶν ὀλωλότων: Schol. οὐδετέρως κατ' οἰκειότητα, κατὰ συγγένειαν. Eur. Troad. 48. τὸν γένει μοι ἄγχιστον πατρὸς et v. 224., τάν τ' ἀγχιστεύουσαν γᾶν. Lex Athenis, de qua Isaeus de Haered. Arist. μὴ ἐξεῖναι ταῖς ἐπικλήροις ἔξω τῆς ἀγχιστείας γαμεῖν. Petit. Legg. Att. p. 441. Demosth. adv. Macart. νόθῳ ἢ νόθῃ μὴ εἶναι ἀγχιστείαν μήτε ἱερῶν μήτε ὁσίων. Aristoph. Av. ἐρῶ δὲ δὴ καὶ τὸν Σόλωνός σοι νόμον Νόθῳ δὲ μὲ εἶναι ἀγχιστείαν. — De ἀκία γ. ν. Soph. Oed. I. 1759. Sch.

v. 266. 67. Ἥκω σεβίζων. Attica, sic ἥκω λιπών, Eur. Hec., ἥκω φέρουσα, Androm. 60. Σεβιζόμενοι Pind. Isthm. V. p. 464. — Ἀρχηγοῦ Eurip. Hippol. 151. ἢ πόσιν τὸν Ἐρεχ. ἀρχαγὸν —.

v. 270. εὐαγγέλοισι ἐλπίσιν θοηπολεῖς. v. 480. εὐαγγέλου πυρός. — Εὐαγγέλια θύειν τὸν δῆμον οὐκ εἶα Philippus, Plut. Phoc. p. 797. D. Id. p. 752. B. ἑορτάζειν εὐαγγέλια συνεχῶς καὶ θύειν τοῖς θεοῖς. Idem in Demosth. p. 855. E. εὐαγγέλια θύειν. In Demetr. p. 893. εὐαγγέλια θύειν. In Agesil. p. 693. Agesilaus ἔθυσεν εὐαγγέλια et p. 615. Joseph. Bell. Ind. V. XII. p. 894. F. καὶ πᾶσα μὲν πόλις ἑόρταζεν, εὐαγγέλια δὲ καὶ θυσίας ὑπὲρ αὐτοῦ ἐπετέλει. Eur. Phoen. ἐξ εὐαγγέλου φήμης. — θυηπολεῖς: Apoll. Rh. IV. 702.

---

250. ἐπεὶ] ὥσεὶ vel ὅπως Aur. 258. ἐπιῤῥέπει] ἐπιτρέπει Aur. 260. ἡ λύσις] ἤλυσις Aur. 269. εἴτε] εἶτε Aur.

ῥέξε θυηκολίην. Aesch. Pers. v. 202. θυηκόλῳ χερὶ, Eur. Heracl. θυηκολεῖται δ' ἄστυ μάντεων ὑπὸ: lustratur civitas

v. 272. Εὐάγγελος. Aristoph. Equit. p. 327. εὐαγγελίσασθαι πρῶτον ἡμῖν βούλομαι. Ibid. εὐστεφάνοον μ' εὐαγγέλια, lego εὐαγγελία ob bonum numerum; mox tamen εὐαγγέλια θύειν ἑκατὸν βοῦς τῇ θεῷ. — Citatur ab Eustath. ad Il. A. p. 22.

v. 273. ἕως — μητρὸς εὐφρόνης πάρα: pro ἡμέρα, sicut alibi, ut supra Pers. 386. ἡμέρα pro ἠώς. Sic Musaeus Hes. et Leand v. 110. φέγγος ἀναστείλασα κατῆιεν εἰς δύσιν ἠώς, et v. 288. κατέλθεμεν ἐς δύσιν ἠῶ. Sic Aurora ap. Virgil. Aen. VI. roseis Aurora quadrigis Jam medio cet. — μητρὸς εὐφρ. Sic in Theodectis tragici gryph. de die et nocte ap. Athen. X. p. 452. A. Εἰσὶ κασίγνηται διτταὶ, ὧν ἡ μία τίκτει
Τὴν ἑτέραν· αὐτὴ δὲ τεκοῦσα πάλιν γ' ὑπὸ
Ταύτης τεκνοῦται. — Eustath. ad Fl. A p. 22. Λητοῦς δὲ υἱὸς, λέγεται Ἀπόλλων, τουτέστι νυκτός. δοκεῖ γὰρ cet. — Schol. Soph. ad Ajac, 20. citat. Euripidis versus ποῦ τὰς φίλας δῆτ' εὐφρόνας δείξεις ἄναξ. Eur Iph. Aul. 109. κατ' εὐφρόνης σκίαν. Infra v. 287. τῆς νῦν τεκούσης φῶς τόδ' εὐφρόνη.

v. 276. πέφευγε τοὔπος. Eodem sensu, quod jam vidit doctissimus Victorius, Liv. II. c. IV. quia ob ingentem laetitiam, qua repente perfusi fuere, fugerat id illos, vixque poterant credere id se audisse. — Graecis et Romanis alioquin *fugere se* dictum, ut Ciceroni non semel, pro *apud se non esse*, *se ipsum vitare*.

v. 278. χαρὰ — δάκρυον ἐκκ. de lacrymis prae gaudio. Sic in hoc ipso dramate, infr. 550. ὥς ἐνδακρύειν γ' ὄμμασιν χαρᾶς ὑπὸ, et v. 596. ἀνωλόλυξα μὲν πάλαι χαρᾶς ὑπὸ. Sic non semel reliqui duo tragici. Soph. Electr. 911. χαρᾷ δὲ πίμπλημ' εὐθὺς ὄμμα δακρύων, et ibid. 1343 γεγηθὼς ἕρπει δάκρυον ὀμμάτων ἄπο, et v. 1424. οὔποτ' ἐκλ. χαρᾶς δακρυῤῥέουσα. Eurip. Helen. 660. ἐμὰ δὲ δάκρυα χαρμονὰν πλέον ἔχει χάριτος ἢ λύπας. Pindar. Pyth. IV. p. 246. κομφ. δάκρυα γηραγέων βλεφάρων cet.

v. 279. κατηγορεῖ (de voce κατηγορεῖν hic apud Aeschyl. pro *attribuere* vid. Casaub. ad Strab. p. 12.) — Male haec non a Clytaemnestra sed Clytaemnestrae dici a nuntio conjecerunt, quod vidit jam postremus editor, Stephanus et Canterus, ac proinde φρονούσης legendum credidere. Κατηγορεῖ, h. e. arguit, probat: neque enim semper in eandem partem, sed pro attribuere, praedicare nonnunquam, quo sensu sumi hoc loco ab Aeschylo vidit magnus Casaubonus. Sic κατηγορεῖν pro τὸ ἀγορεύειν dici notant Peripatetici, ut Simplicius in Praedicament. p. 4. et Strab. I. p. XVI. ὡς ἂν εἴ τις, φησὶν ὁ Ἵππαρχος, Ἀττικῆς εἰρεσιώνης κατηγοροίη.

---

278. δάκρυον] δάκρυ Aur. 279. φρονοῦντος] φρονούσης Steph. Cant. 280. τό γὰρ] — δ' ἄρ' Aur.

v. 282. ὀνείρων φάσματ' — σέβεις. Pro σέβεις nil opus hic λέγεις reponere cum postremo editore, et nihil mutandum. Σέβεις nempe apposite hic pro *curas*, *satagis*, *ad animum revocas*. De somniis vero ut re futili ac inani et vulgatis inde veriverbiis res obvia. Eum. v. 92. σέβει σέβας.

v. 283. βριζούσης φρενός: nempe gravati seu quasi somno oppressi animi. Choeph. 897. βρίζων de dormituriente infante. Eum. 280. βρίζει γὰρ αἷμα pro torpet sanguis. Auctor Rhesi. v. 825. οὔτ' ἐκοίμισ' οὔτ' ἔβριζεν, qua voce usus jam olim Homerus Il. IV. v. 223. ἔνθ' οὐκ ἂν βρίζοντ' ἴδοις. Athen. VII. c. III. p. 335. B. de Deliis ὅταν θύωσι τῇ Βριζοῖ· αὕτη δ' ἐστιν ἡ ἐν ὕπνῳ μάντις. βρίζειν γὰρ οἱ ἀρχαῖοι λέγουσα τὸ καθεύδειν. Casaubonus p. 583. βρίζειν — a cibo dormire a βορίζειν h. e. ἀπὸ τῆς βορᾶς ἵζειν. Hesychius καταβρίξας, κατακοιμηθείς.

v. 284. ἄπτερος φάτις. Sic Hom. Od. 17. ἄπτερος ἔπλετο μῦθος, ubi aliis pro vano dici notat Eustathius. Hesychius ad hunc Aeschyli locum respicit Ἄπτερος ἡ ταχὺς, Αἰσχύλος Ἀγαμέμνονι· Unde liquet nihil hic mutandum, nec cum Aurato εὔπτερος pro ἄπτ. leg. — Φάτις Jovis filia juxta Schol. Soph. Oed. Tyr. v. 151. ὦ Διὸς ἁδυεπὴς Φάτις.

v. 287. τῆς νῦν τεκούσης. Noctis filius dies hic dicitur, sicut paullo ante v. 273. Aurora Noctis filia. At Pindaro dies non Noctis sed Solis filius dictus, meliore jure, Ol. II, p. 21. παῖδ' ἁλίου. Eadem proinde matre cum Furiis Aurora et Dies satae juxta Poëtam. Schol. ὅτι ὁ ἥλιος τὴν ἡμέραν γεννᾷ.

v. 289. Ἥφαιστος Ἴδης — σέλας. Apposite hic voces in montis Idae cacumine statuuntur primae captae Trojae nuntiae. Picea enim abundans locus, unde ἔνδᾳδος ἐπιῤῥοὴ Theophrasto, III. c. X. p. 53. Unde etiam silvestris illa picea, e qua faces fieri solitae, Idaea dicta, eodem auctore, καλοῦσι δὲ τὴν μὲν Ἰδαίαν et picem copiosius praebens ἡ Ἰδανὰ seu Idaea picea, et in sequentibus οἱ περὶ τὴν Ἴδην δᾳδουργοί. Vulcanus autem apposite, ubi de igne accenso sermo, et ob cultum Dei illius in Lemno et illi tractui familiarem. Sic Ἥφαιστος δᾳδουχεῖν dictus in nuptiis ap. Eur. Troad. v. 343. Unde nihil mirum accensas vulgo faces in Vulcani sacris et λαμπαδηδρομίαι agonem institutum, quod ad Aristoph. Ran. p. 217. notant veteres Critici; qui respicit Anthol. Gr. VII. Ep. 68. Ἡφαίστου τελέθης καὶ πείθομαι — σέλας: Ἥφαιστος σέλας πέμπων hic dictus ut ap. Soph. Philoct. v. 1000. σέλας Ἡφαιστότευκτον. Unde etiam σέλας de face, ut σέλας νυμφίδιον de face nuptiali ap. Apoll. Rh. IV. 808. et ap. Eurip. Iph. T. 1224. σέλας τε λαμπάδων.

v. 290. φρυκτὸς δὲ φρυκτὸν —. Sic supra φρυκτὸς de face

---

282. σέβεις] fort. σὲ φῇς. 284. ἄπτερος] fort. εὔπτερος Aur. 290. ἀγγέλου] ἀπαγγέλου Aur., Suid. ἀπ' ἀγγάρου rectius.

V. 30.; idem quod δᾳς, λαμπὰς, πυρσὸς, λαμπτὴρ, φανὸς. Hinc φρυκτορεῖν facem praeferre apud Happocrationem et φρύκτορον et φρυκτορία pro face v. 33. et apud Lycophronem. p. 61. et 168. — Ad hunc Aeschyli locum respicit rebus Epigramma, ut erudite ibidem notat Bradaeus Anthol. p. 515. φύρμος με φύρμον, πυρφόρος με πυρφόρον. — Ἀπ' ἀγγελ. πυρ.: ἀπ' ἀγγάρου legunt hic Etym. M. et Suid., quod jam viderunt V. D., et juxta eos Eustathius ad Odyss. XX., ubi ex A. Dionysio notat dici Persis ἀγγάρους, οἱ ἐκ διαδοχῆς γραμματοφόροι. Ita etiam legit Brodaeus ad Anthol. p. 515. — Eustath. ad Od. T. de usu barbararum vocum.

v. 291. πρὸς Ἑρμαῖον λέπας Λήμνου. Sic de ipsa Ida Euripides in Ino apud Stobaeum, μικροῦ γὰρ ἐκ λαμπτῆρος Ἰδαῖον λέπας. Mons vero iste Lemni Hermaeus ἑρμαῖος λόφος Homero commemoratus Od. Π. 741. et Ἑρμαῖον ὄρος Sophocli in Philoct. 1493., ubi non lumen ut h. l., sed vocem represso gemitu reddidisse dicitur. Ἑρμαῖον ὄρος παρέπεμψεν ἐμοὶ Στόνον cet. Il. Vossius notat ad hunc locum, faces in Ida accensas — videri potuisse ab iis qui in summo Athone versabantur. Verum nil opus, quum ab Idae cacumine ad Lemni montem Hermaeum facium fulgor penetrarit, inde demum ab accensis aliis in Hermaeo — ad montem Atho. (cf. Not. ad v. sqq.) — Stobaeus in Exc. H. Grot. p. 159. Neque enim Vulcanus solum sed Mercurius in Lemno cultus. Ἑρμεῖα enim loca montana, quod Mercurius montanus Deus, ut notat Sophocl. Schol. ad Philoct. v. 4488. ὅτι νόμιος ὁ θεὸς καὶ ὄρειος ὁ Ἑρμῆς. Hinc Theocrit. Idyll A. v. 77. ἦνθ' Ἑρμᾶς πράτιστος ἀφ' οὔρεος. —

v. 292. μέγαν δὲ φανὸν. Sic. Anthol. Gr. 192. μέγα πῦρ φάνιον ἐν πραδίῃ. In Epigr. Ms. ὁ δὲ βαιὸν ἀνάψας φάνιον — εὗρέ με πρυπτόμενον. Nuperus Aeschyli editor φανὸν hic glossema putat, aut legendum ex Athen. XV. c. 20. πανὸν: nempe Αἰσχύλος ἐν Ἀγαμέμνονι μέμνηται τοῦ πάνου· ἐχρῶντο δὲ αὐτῷ ὡς λαμπάδι. Paulo ante Menandri locum adduxerat, in quo legitur πανὸν λύχνον λυχνοῦχον, ὅτι πάρεστι φῶς. Idem tamen paulo ante c. XVII. p. 699. πανὸν et φανὸν promiscue legi observaverat, ὁ δὲ πανὸν, ἄλλος δὲ φανόν. Unde nihil necesse hic mutare, et obvia alibi φανοῦ (Eur. πόθεν δὲ πεύκης φανὸν ἐξεῦρες λαβεῖν, Menand. ὁ φανός ἐστι μεστὸς ὕδατος) pro face mentio. Hinc etiam de φανῶν seu facium usu in veterum mysteriis, dictae eaedem φαναὶ ut apud Eurip. Rhes. 552. μυστηρίων τε τῶν ἀποῤῥήτων φαίνας, et in Ion. 550. εἰς φάνας γε Βακχίου. Imo Bacchus ipse φανὸς dictus, Hesychius Βάκχος — οἱ δὲ φανὸν λέγουσιν. Quo sensu etiam dictus idem Lycophroni φαυστήριος p. 44., ubi notat Tzetzes Φαυστήριος δὲ λέγεται ἀπὸ τοῦ διὰ φανῶν καὶ λαμπάδων ἐπιτελεῖσθαι τὰ τούτου μυστήρια. Neque aliter φαίνειν pro λάμπειν ut de sole apud Aristoph. Nub. p. 161. οὐ φανεῖν ἔφασκεν ὑμῖν, et φαναῖος praesens et conspicuus Jupiter seu ἐπιφανὴς dictus in Rheso v. 353. Ζεὺς ὁ φαναῖος ἥκεις. Sic φανότατον, clarissimum,

apud Platonicos, apud Proclum p. 100. Ἰπνοὺς ap. Aristoph. Εἰρην. p. 636. Ἰπνοὺς ἔχοντες, ἐν δὲ τοῖς ἰπνοῖσι πῦρ: Schol. ἰπνοὺς οὓς νῦν ὑμεῖς λαμπτῆρας ἢ φανοὺς καλοῦμεν· τοὺς δὲ νῦν φανοὺς καλουμένους λύχνους τινάς φασι λέγειν τῶν παλαιῶν· τὰς δὲ λαμπάδας τοὺς τραγικοὺς φανοὺς ἢ πανοὺς διὰ τὸ π.

v. 293. 294. τρίτον Ἀθῶον. Unde liquet, quod modo monui, non ex Ida monte, sed ex Hermio, Lemni viciniori, accensas faces ad montem Atho pervenisse. Αἶπος de montis cacumine; unde de quavis re ardua; unde ap. Eurip. Alc. 500. Σκληρὸς γὰρ ἀεὶ καὶ πρὸς αἶπος ἔρχεται: Schol. πρὸς τὸ ἀναντὲς καὶ δύςκολον ὁδοιπορεῖ· τὰ γὰρ ὑψηλὰ δυςχερῆ ἐστιν. De eodem monte, Lemni insulam inumbrante Sophocles Ἀθὼς σκιάζει νῶτα Λημνίας ἀλὸς, quod ob intervallum nimis longum fieri posse negat ὁ πάνυ ad Solinum, refellit autem Js. Vossius ad Melam cap. 2. p. 119., cujus locum eam in rem adduxit alius editor. Illud certe liquidum, citius potuisse accensas faces in cacumine montis hujus Lemnii conspici, quam umbram ejusdem Athos Lemnum usque projici. De altitudine montis Athonis vide Vossium ad Melam p. 118. 119. Mela l. II. c. 11. p. 28. Ex quibus Haemus in tantum altitudinis abit, ut in Euxinum et Hadriam ex summo vertice ostendat. Voss. p. 115. id negare Strabonem, affirmare Polybium et jure contendit. Ἀθῷον αἶπος Ζηνὸς hic vocatur, quod olim cacumina montium vulgo Diis et Jovi quidem sacra, unde templa ejusdem et simulacra in eorum fastigio erecta, quod quum aliunde notum, tum antiqui nummi adhuc hodie ante oculos ponunt. Hinc factum, ut montes ἱεροὶ vocarentur nonnunquam poëtis, ut supra ἱεροῦ Τμώλου in Persis. Sic Argaeus Jupiter cultus in cacumine montis Argaei apud Caesaream Cappadociae metropolin; imo mons ipse Argaeus pro deo cultus, quod firmare etiam videntur praeclari nummi Caesareae, in quibus mons ille depictus cum inscr. ΑΡΓΑΙΩ. Sic Jupiter in monte Atab. cultus ap. Pind. Ol. VII. p. 71. νώτοισιν Ἀταβυρίου μέδων, Schol. ἐπάνω γὰρ τοῦ ὄρους ἵδρυται ὁ Ζεύς. Sic ... in summo Alpium vertice cultus, auctore Livio, l. XXI. c. XXVIII. et Caucasus θεοῦ οἶκος Indis dictus, auctore Philostrato, de vit. Ap. 1. 2. et mater Galeni. Maximiani *Deorum montium cultrix* Lactantio dicta —. Imo inde Jupiter Ἀκραῖος et ἐπακραῖος, h. e. juxta Hesychium ὁ ἐπὶ τῶν ἀκρῶν τῶν ὄρων ἱδρυμένος· ἐπὶ γὰρ τῶν ὄρων τοὺς βωμοὺς αὐτῷ ἵδρευον ὡς ἐπιπολύ. Sic in fastigio Sipyl.: Pelopis matris templum juxta Pausan. Eliac. p. 311. Hinc montes diis consecrati apud Lucian. T. 1. de Sacrif. p. 367. καὶ ὄρη ἀνέθεσαν. Sic stellae Syrii et Jovi aras in montibus Thessalis erectas commemorat Apollon. Rh. II. 525. ἱερά τ' εὖ ἔῤῥεξεν ἐν οὔρεσιν cet.

v. 294. νωτίσαι: *transfretare* hoc loco. Sophocles alicubi pro *fugere*

---

294. ὑπεὶρ Ἑλῆς τε] Ἕλλης ὑπέρ τε Aur. Voss.

fugere usurpat, quod terga vertant fugientes, ut notat ibidem Scholiastes, Oed. Tyr. v. 202. παλ. δράμημα νωτίσαι: Schol. νωτίσαι, ἀπολάσαι, ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν τὰ νῶτα διδόντων ἐν ταῖς φυγαῖς.

v. 296. πεύκῃ. Eur. Bacch. 146. πυρσώδη φλόγα πεύκης. — Πεύκη passim pro face veteres poëtas, quod prae aliis arboribus resinoferis maxime ille esset ἔνδαδος, Theophrast. H. Pl. I., c. IX. p. 10. Id. III. c. X. p. 52. 53.: ἅπασα ἔνδαδος πεύκη ταῖς ῥίζαις et ὅλον γὰρ γίνεται δᾷς, *tota vertitur in materiam resinosam, e qua δᾷδες fiunt.* Item πιττωδέστερον ὅλον τὸ δένδρον. Sic πεύκη de face apud Eurip. Troad. v. 351. ἐκφέρετε πεύκας et v. 533. πεύκᾳ ἐν οὐρείᾳ. Helen. 876. πρoῦσον δὲ πεύκην. Apoll. Rh. IV. 223. τῇ δὲ ἑτέρῃ πεύκην περιμηκέα: Schol. τὴν λαμπάδα. Cf. Eur. Hippol. 1253., ubi πεύκη de silva ob copiam illius arboris, ut dictum, in hoc monte Ida. Apud Graecos sicut e picea vulgo faces, sic e junco seu θρύῳ accensae lucernae, unde θρυαλλίδες dictae; Aristoph. Nub. p. 1256. Apud Romanos autem e carpino et corylo, ut notat Plin. l. XVI. c. XVIII. p. 254. — Χρυσοφεγγὲς: *Instar Solis lucens.* Sic χρυσωπὸς αἰθὴρ apud Sophoclem; et Euripidi in Hippol. v. 1276. de Cupidine χρυσοφαὴς. A Solis autem luce obvia comparatio de luminis fulgore. Exc. H. Gr. p. 145. tale χρυσοφεγγὲς lumen e λύχνῳ aureo Minervae in arce, de quo Pausan. A. p. 48., Strab. X. p. 447. D.

v. 297. Μακίστου σκοπαῖς. Macistus inter Lesbi montes a Plinio recensetur l. V. c. XXXI. p. 622.; et alibi inter Arcadiae oppida Macistum l. IV. c. VI. p. 420. Quorum utrumque locum habere hic non potest. Straboni commemoratur regio Peloponnesi Μακίστια, ubi urbs Triphylia. Exules Messenii Peloponnesi εἰς Μάκιστον recessisse: l. VI. p. 257. Atqui nullus ex his tribus Μακίστου potest huic loco convenire. Agitur de monte medio inter Athonem et Euboeam ac fluenta Euripi; unde alius omnino quaerendus, de quo silent veteres qui supersunt Geographi.

v. 300. Εὐρίπου ῥοάς. Euripides vocat alicubi Εὐρίπου πύλας, alibi de Euripi quibus agitabatur verticibus, δίναις, ἃς θάμ' Εὔριπος —, Iph. Aul. 804., Iph. T. 6.

v. 301. Μεσαπίου. Montis hujus ut prope Anthedonem in Boeotia siti meminit Strabo (IX. p. 405. E.) et Pausanias. Eundem vero Euboeae adscribit Stephanus. Anthedon in Boeotia Euboeae apposita. Pausan. IX. 574. tradit Mesapium montem se attollere in ea Boeotiae parte quae ad laevam Euripi, infra quem sita maritima Anthedon: cf. Schol. Aesch. ad h. l.

v. 303. Γραίας ἐρείκης. Γραίας nomen cum de Graeca juxta interpretemur, tum *annosa erica* verti potest, sicuti passim τῶν πρεσβυτέρων καὶ τῶν νέων, aut senescentium plantarum apud scriptores,

---

298. ὅδ' = πρὸς τὸ σημαινόμενον, Μακίστου σκοπός Scal. =

qui de his agunt, mentio. Verum annosas arbores ad ignem conficiendum ob nimiam siccitatem minus idoneas aetate vegetis docet alicubi Theophrastus: Cf. H. Pl. V. X. p. 116. καὶ τῶν γερανδρύων. Plin. XVI. p. 270., Theocrit. Id. V. v. 121. Σκίλλας ἰὼν γραίας ἀπὸ σάματος αὐτίκα. Sic γραίας ἀκάνθης κάκτος de caule annoso spini: Soph. Exc. H. Gr. p. 151. et Hesych. κάκκος, ἄκανθα, ἐκὰν γεράσῃ. Priore proinde sensu intelligendam hanc vocem, de graeca nempe erica, alia etiam suadent, quod nempe, quae vulgo Graecis *erica* diceretur, alio nomine alioquin, ap. Athenienses, auctore Plinio, *tetralix*, in hoc ipso Euboea ac ad Euripum tractu, *sicara* diceretur. Unde etiam Plinius alibi: Ericem Graeci vocant fruticem non multum a myrica differentem. Unde etiam liquet, familiarem exstitisse plantam in hoc tractu Messapii montis, ut peculiaris etiam nominis ibi meminerint, seu cum Stephano in Euboea, seu in viciniis ad appositam Euboeae partem statuatur. Nihil mirum itaque e fruticis illius congestis acervis ignem struxisse positos in eo monte speculatores, quod captae Trojae delatum ad se e Macisti jugis simili indicio nuntium alterius propagarent. Unde cur *Graecae ericae* appellationem adjunxerit, quod nempe alia et propria huic tractui voce planta eadem vocaretur. Verum apud Plinium pro *tetraxe* quod viri docti *tetraticem* leg. in veteribus libris, aut *sisyrum* non sisaram — non miror, quia quocunque modo eaedem voces ibi legantur, illud ibi liquidum, Graece *ericam* dici, quae peculiare aliud nomen cum in Attica tum in Euboea obtinebat. Ne illud jam adferam, hinc ericam eandem statui nonnullis cum alia planta, quae *selago* Plinio, aut juxta Bellinium, quae *phana* Graecis dicta, e quibus nominibus opportunum ad facis vices praestandas usum continuo agnoscas, (lib. XI. c. XVI. p. 502., XXIV. c. IX. p. 329.; κίλλῳ e quercu usi ad lumina lucernarum Theophr. H. Pl. III. c. VIII. p. 49. ᾧ χρῶνται πρὸς τοὺς λύχνους, καίεται γὰρ καλῶς —; ibd. II. c. V. p. 31. τὸ δὲ γῆρας κοινή τις φθορὰ πᾶσιν) seu ad σέλας ac φανὸν, de quibus paulo ante, excitandum. Sic certe veterum faces non e picea solum aut pinu, sed aliis arboribus aut plantis, ut e spina alba, quae nubentes illustrabant, faces, aut vulgo e carpino — notante Plin. XVI. c. XVIII. p. 257. Sic privatae lucernae e θρύφ et θρυαλλίδες dictae.

v. 303. θωμὸν. Hinc θωμῆισας vox a Sapphone usurpata apud Hephaest. p. 33. καὶ κνίσσῃ τινα θωμῆισας.

v. 304. λαμπὰς. Notum λαμπάδα Graecis de face accensa dici, unde λαμπαδοδουχία et λαμπαδοδρόμος de agone facium. Eadem itaque innuunt in narratione horum ignium, φρυκτὸς, σέλας, φανὸς, πεύκη, φάος.

v. 305. πεδίον Ἀσωποῦ. Sic Pers. 507. ἔνθα πεδίον Ἄσωπος ῥοαῖς Ἄρδει. Hinc de Thebanis nymphis Eurip. Ἀσωπίδες κόραι. Herc. Fur. 785. Asopi vero hujus ad Thebas fluvii fontes in Araethyrea ponit Apoll. Rh. 1. 117. πηγῇσιν ἐφέστιος Ἀσωποῖο: Schol. Ἀσωπὸς ποταμὸς Θηβῶν, ἔχων τὰς πηγὰς ἐν Ἀραιθυρέᾳ, quae urbs Pe-

loponnesi. — δίκην φαιδρᾶς Σελήνης: sic paulo ante fulgorem solis cum ignibus illis accensis contulerat v. 296. χρυσοφεγγές, ὥστε ἥλιος.

v. 306. Κιθαρῶνος λέπας. Sic Euripides in Bacchis v. 750. Κιθαιρῶνος λέπας. Alibi eodem dramate v. 62. Κιθαιρῶνος πτύχας ut Soph. Oed. Tyr.; alia de eodem ibid. 601. Imo inde Κιθαιρὼν de quovis monte.

v. 307. πομποῦ πυρός. Supra v. 127. πομποὺς ἀρχούς.

v. 308. ἠναίνετο. Ἀναίνεσθαι dici notat Harpocration proprie de nuptiis aut concubitu denegatis. Quod tamen hic locum non habet neque infra v. 592. et 1661., ubi vox eadem ἀναίνομαι a Choro aut ab Aegistho usurpata, neque in incerti versu apud Themistium Orat. III. p. 112.: Ἀασάμην· οὐδ' αὐτὸς ἀναίνομαι. Componitur inde vox ἀπανηνάμενοι Eum. 975. Pro concubitu denegato usurpat Euripides in Hippolyto v. 14. ἀναίνεται δὲ λέκτρα.

v. 310. λίμνην Γοργῶπιν. Paludem hanc alio nomine Ἐσχατιῶτιν dictam et ad Isthmum Corinthi positam tradit Etym. M. Ἐσχατιῶτις, λίμνη κειμένη κατὰ τὸν Ἰσθμὸν cet., ὕστερον δὲ Γοργῶπις ἐκλήθη ἀπὸ Γοργῆς τῆς Μεγαρέως θυγατρὸς γυναικὸς Κορίνθου. Apud Strab. Γοργιππία inde loca ad Tanain sita l. XI p. 495.

v. 311. ὄρος Αἰγίπλαγκτον: Scholiastae ad hunc locum dicitur locus iste mons Megaridos, de quo altum apud veteres geographos silentium. — θεσμὸν — πυρός. Hunc locum non adsequuti sunt interpretes qui vertunt: „*ut mihi indulgerent ignis mandatum*", quum praeter alia obstent clare sequentia, quibus traditur non inde ab Aegiplancto ad speculatorem ad Argos positum pervenisse nuntium illum captae Trojae ignem, ultra Saronicum mare ad Arachnaei montis speculatores pervenisse, inde autem Argos. — θεσμὸς pro lege aut instituto Atheniensium Eum. 481. θεσμὸς proinde hic non de mandato aut lege, sed lignorum strue, quem usum vocis etiam notant veteres Critici: Hesychius θεσμοὺς τὰς συνθήσεις τῶν ξύλων. — Faces et lampades de impressionibus igneis in aere Plin. II. c. XXVI. p. 183.

v. 312. μὴ χαρίζεσθαι: μοὶ vel μεταχαρίζεσθαι. Dein πυρός. Πανὸν legit hoc l. Athen. XV. c. 20.

v. 314. φλογὸς μέγαν πώγωνα. Inde Cometes Pogonices seu barbatus dictus: Plin. 41. c. XXIV. p. 178. Idem et caudatus, propterea quod barba seu cauda projicitur semper in partem contrariam Soli: Manil. l. 1. p. 26.: Nunc prior haec species — sub imagine barbae. Eustath. Il. B. p. 308. καὶ πώγων δὲ ὁ Τροιζήνιος λιμήν, τῷ ζωϊκῷ ὁμωνυμεῖται Πώγωνι. Πώγων Troezeniorum portus, ad cujus nomen alludit hic Aeschylus, ut erudite ad Melam notavit Js. Vossius p. 154.

---

312. μὴ] νιν Aur.

Ibid. Σαρωνικοῦ. **Saronicus sinus prope Troezenem in Peloponneso. Straboni Salaminiacus, item Pontus et** πόρος **ceu** *Eleusinius* **vocatur. Solino Megarensium sinus. Sic Euripidi** πόντος Σαρωνικὸς **dicitur Hippol. v. 1200.** πρὸς πόντον ἤδη κειμένη Σαρωνικόν, **ubi paullo ante dixerat Hippolytum viam secutum e Troezene, quae fert recte in Argos et Epidaurum. De hoc sinu Saronico Euripidis Scholiastes** Σαρωνικὸς κόλπος ἐστι πρὸς τῇ Κορίνθῳ ἱερὸς Ἀρτέμιδος, ἐν ᾧ φασι Σκύλλαν ὑπὸ Μίνωος ἑλκυσθῆναι· ὄνομα οὖν ἐστι πελάγους ἀπό τινος Σάρωνος κυνηγοῦ, **qui nempe cervum venans et furore correptus se in illud mare praecipitem dedit. Fabulam ibidem de Scylla Nisi filia et a Minoe rapta ac navi imposita, e qua se praecipitem in mare dedit, in feram deinde conversa.** Σαρώνια **festum annuum Dianae Saroniae Pausan. II. p. 147.** Σαρωνίδα λίμνην τὴν ταύτῃ θάλασσαν **ibid. p. 142.**

v. 317. Ἀραχναῖον αἶπος. **Sic supra A. 293.** Ἀθῷον αἶπος. **Arachnaeus autem mons Argos hic a Scholiasta traditur. Sic Stephanus** Ἀραχναῖον, ὄρος Ἄργους. **Pausanias autem l. II. p. 132. A. eundem montem ponit in Argivorum regione supra Lessam, eundemque Sapyselaton antiquitus dictum; Jovis autem et Junonis aras esse in eodem monte, quibus in magna siccitate sacra fiunt.**

v. 319. ἄπαππον Ἰδαίου πυρός. Πάππος **non solum de Avo, sed de annosa spina etiam dictum, ut praeter Hesychium in hac voce, liquet e Sophocle Exc. H. Gr. p. 151.** γραίας ἀκάνθας πάππος ὣς φυσώμενος: **Grotius: Lanugo velut afflata veteris c., et apud Nicandr. Alexiph. p. 136.** οἷα τε δὴ γήρεια νέον τεθρυμμένα πάππου. **Schol. Nic.** γήρεια δὲ τὰ ἄνθη τὰ λευκὰ καὶ πολυειδῆ — πάππος δὲ ὁ καυλὸς αὐτῶν, ἐξ οὗ θρύπτονται καὶ πίπτουσιν. **Unde hoc loco illud** φάος οὐκ ἄπαππον Ἰδαίου πυρὸς **intelligi posset de lumine Idaei ignis propagato ope combustorum lignorum e spinis aridis. Lucret. III. v. 387.** *papp. vol.* **—**

v. 320. λαμπάς **de agone facium: Isaeus Orat. V. p. 479.** γεγυμνασιάρχηκε δὲ λαμπάδι, **et Or. VI. p. 496.** γεγυμνασιάρχηκα εἰς Προμήθεια —, **Lysias Or. XX. p. 343.** εὐθὺς ἐγυμνασιάρχουν εἰς Προμήθεια. **Et** λαμπαδηφόρος **victor in ejusmodi agonibus, Hesych.** λαμπάς, λαμπάδος ἀγών, καὶ ὁ νικήσας λέγεται λαμπαδηφόρος. **Leges autem illas** λαμπαδηφ., **quas memorat hic Aeschylus, seu receptas in illis agonibus, enarrat Pausanias l. 1. p. 58. et de Angaris Herod. VIII. ut nempe prioris cursoris face accensa et exstincta sequens decurrat, et eadem exstincta tertius. Sin autem omnium exstincta fax, nullus victoriam fert.** Λαμπαδηδρομία **Athenis locum habuit in festis Minervae, Vulcani, Promethei, et praeterea in Eleusiniis juxta Petavium**

---

315. κάτοπτον] Sic Aur. Scal. 316. εἶτ' ἀφ.] l. ἔστ' ἀφ.
320. ἔτυμοι] l. ἕτοιμοι.

ad Themist. Or. V. Not. p. 409. Vide Aristoph. Ran. p. 217. λαμπαδηδρομίαι δὲ γίνονται τρεῖς ἐν Κεραμεικῷ, Ἀϑ., Ἡφ., Προμ. De δᾳδούχοις iisque haereditariis in Myster. Eleus. adhibitis vid. Pausan. I. p. 68. Λαμπάδος certamen ab equis in Βενδιδίοις, festo Dianae, pro Piraeo, meminit Plato init. Reip. V. p. 328. λαμπὰς ἔσται πρὸς ἑσπέραν ἀφ᾽ ἵππων τῇ ϑεῷ cet. Hunc cursum lampadum ab equis male Meursius ad Panuthen. refert. Gr. fer. p. 59. Simplicius τάχα τῆς ἐν Πειραιεῖ λαμπάδος τῆς ἐν Βενδιδείοις μνημονεύει. — Λαμπαδηδρομίαι vulgo juniorum et robustorum, unde apud Aristoph. Vesp. p. 516. — ἢ λαμπάδα ἔδραμες, ἀνευρὼν ὅτι νεανικώτατον.

v. 322. νικᾷ δ᾽ ὁ πρῶτος: nempe si facem inexstinctam servet, nec opus suam alteri lampada tradere. Praeerat festo Rex Sacrorum, Poll. VIII. c. VIII. p. 397., et Gymnasiarchi, Xenoph. π. πρoσ. p. 929. E. — ὁ τελευταῖος δραμών: qui nempe exstinctis eorum, qui ante illum decertaverant, facibus, suam inexstinctam servat. Soliti autem ultimi illi decurrentes percuti manibus juniorum. Schol. Aristoph. Ran. p. 264. ὅτι ἀπὸ τοῦ ἐν τῷ Κεραμεικῷ ἀγῶνος τῆς λαμπάδος, καὶ τοὺς ὑστάτους τρέχοντας ἀπὸ τῶν ἀγοραίων τύπτεσϑαι πλατείαις ὑπὸ τῶν νεανίσκων χερσί· καὶ λέγονται αἱ τοιαῦται Κεραμεικαὶ πληγαί. Faces autem illae in λαμπαδηφορίαις, seu quae in honorem deorum accensae, vulgo ornari solitae; unde Aristoph. Vesp. p. 528. δαῖς δῆτ᾽ οὐχ ὁρᾷς ἐστιγμένην. Schol. ἐστιγμένην λέγει τὴν δᾷδα· ἔγραφον γὰρ καὶ ἐκόσμουν τὰς λαμπάδας ἢ τὴν αὐλητρίδα φησὶν ἐστιγμένην. Aeneis etiam λύχνοις usi veteres, ne tam cito exstinguerentur: Theophr. de Igne p. 426. διὸ καὶ ὅταν ἐπιπέσῃ τοῖς λύχνοις, ἧττον σβέννυνται· καὶ οὓς γε νῦν ποιοῦσι τοὺς χαλκοὺς, ὅτι ἀντὶ τῶν λαμπτήρων χρῶνται τὸ ὅλον, οὐδὲ σβέννυνται πλὴν ἐὰν ἔκτοπόν τι γένηται πνεῦμα.

v. 330. κύτει. Joseph. Αρχ. VIII. c. IV. p. 264. T. καὶ τῶν κατὰ τούτων ὄντων κύτος.

v. 335. φυταλμίων. Pausan. II. p. 147. commemorat apud Troezenios templum Neptuni φυταλμίου, et quare. Soph. Oed. Col. 148. ἴσϑα φυτάλμιος, ubi cf. Schol.

v. 339. νῆστις: solito usu de jejunio; quandoque de intestino, ut apud Eubul. Athen. C. 3. p. 100. E. Ἠπάτια, νῆστις, πλεύμονες,

---

321. ἄλλος] ἄλλοι — κληρουμένοι] ϑηρούμενοι Aur. 330. ἀλειφά τ᾽] — δ᾽ Aur. — κύτει] Sic Voss. (cf. v. 825.). 331. διχοστατοῦντ᾽ ἂν οὐ φίλως] φίλω Aur. vel διχοστατοῦντα οὐ φίλα. (φίλω in dual. leg.). 334. πεπτωκότες] — κότων Aur. 336. γερόντιον] γέροντες Aur. et in Not. 339. πρὸς ἀρίσκοισιν] ἀναρίστοισιν Aur. Scal. 340. τάσσει] τάσσειν Aur. 343. νέουσιν] ναίουσιν Aur. νεύουσιν Scal. — τῶν] — ϑ᾽ Scal. Sic in Not. 344. ὡς] ὦ al. ὦ. Soph. 87. In Not.: mallem contrarium ὡς δ᾽ εὐδαίμονες.

μήτρα. Diag. L. VIII. p. 232. observat νῆστιν Empedocli aquam dici, nempe ut intelligo, quod ejus potus in jejunio proscribebantur.

v. 346. εὐσεβοῦσι — πολισσουχ. θ. Nempe Atticis promiscue dicitur εὐσεβεῖν θεοὺς et apud Soph. Phil. 1474. εὐσεβεῖν τὰ πρὸς θεῶν, s. εὐσ. πρ. θ. ut cum praep. εἰς, εὐσεβεῖς εἰς τοὺς κακοὺς Antig. 74. Sic ut in eadem trag. 1369. εἰς τοὺς θ. ἀσεπτεῖν. De diis rite colendis devictae gentis a victoribus. Aliter propheta ad Amasiam Regem Judaeorum post devictos ab eo Amalecitas — θαυμάζειν ἔλεγον εἰ τούτους ἡγεῖται θεοὺς, οἱ τοὺς ἰδίους, παρ' οἷς ἐτιμῶντο, μηδὲν ὤνησαν, Joseph. Ἀρχ. IX. c. X. p. 317. A., vid. 11., Chron. XXV, 15, ubi LXX. τί ἐξήτησας τοὺς θεοὺς τοῦ λαοῦ, ὅτι οὐκ ἐξείλοντο τὸν λαὸν ἑαυτῶν ἐκ χειρός σου; — Deos captae urbis excedere, S. c. Th. 223 —. In delubra deorum non saeviendum hostibus. Hinc Hercules ad Neoptolemum apud Soph. Philoct. 1474. πορθῆτε γαῖαν, εὐσεβεῖν τὰ πρ. θ.

v. 347. θεῶν τ' ἱδρύματα. Plato legg. IV. p. 717. B. ἐπακολουθεῖ δὲ αὐτοῖς ἱδρύματα ἴδια πατρῴων θεῶν κατὰ νόμον ὀργιαζόμενα, ubi ἱδρύματα per *statuas* vertit Serranus. Pers. 813.

v. 352. Κάμψαι διαύλου. Aristoph. Avib. p. 354. ἐπὶ τὸν δίαυλον ἦλθον, Schol. ἐπεὶ οἱ διαυλοδρομοῦντες μεθ' ὅπλων τρέχουσιν, ἔχοντες λόφον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς· ἄλλως· δίαυλος, ὃ διττὸν ἔχων τὸν δρόμον ἐν τῇ πορείᾳ τὸ πληρῶσαι τὸ στάδιον καὶ ὑποτρέψαι· ἄλλως· δίαυλος ὁ διστάδιος τόπος ἢ μέτρον πηχέων γ', δίαυλος γὰρ ἡ μακρὰ περίοδος· ὄκτω δ' εἰσὶν ἀγωνίσματα, στάδιον, δίαυλος, δόλιχος, ὁπλίτης, πυγμὴ, παγκράτιον, πάλη καὶ ἅλμα. V. Pind. Isthm. I. p. 437., Pausan. X. p. 675. Δίαυλος de duplici cursu in itu et reditu. Hinc δίαυλος de freto jactato aestu reciproco fluctuum. Eurip. Troad. 435. οὗ δὴ στενὸν δίαυλον ᾤκισται πέτρας. Unde Hesychius, διαύλους, στένους τόπους. Imo alibi apud Euripidem de fluctibus hinc inde jactatis: Hecub. 29. πολλοῖς διαύλοις κυμάτων φορούμενος.

v. 355. πρόσπαια. Supra ἐμπαίοις v. 195. Nicand. Ther. p. 48. ἀγρεύσεις πρόσπαιον.

v. 366. στέγανον δίκτυον. Nicand. Alex. p. 155. στεγανὴν δὲ ὑποσύρεο νηδήν. Infr. 1124. δίκτυον Ἅιδου.

v. 373. 74. ὑπὲρ ἄστρων. Gallis *en l'air*. βέλος ἠλίθιον σκήψειεν. Hesych. σκῆψαι, πεσεῖν. Hinc σκηπτὸς *fulmen*, et Pers.

---

346. εὐσεβοῦσι] εὖ σέβουσι Scal. 348. αὖ θάνοιεν ἂν] ἀνθαλοῖεν duplici manu in Exempl. Aur. (Ita et in Not.). 350. ποθεῖν sc. ὥστε. 352. ἀναμπλάκητος] f. ἀμπλάκητος. 359. εὐφρόνως] f. ἐμφρόνως, alioquin εὐφρόνως infr. v. 858. Sp. 367. ὑπερτελέσαι] ὑπερτελάσαι in Ex. Aur. (ὑπερελάσαι?). 369. γάγγαμον ἄτης παν. in Not. 372. τείνοντα] τείναντα Ex. Aur. 373. ὑπὲρ ἄστρων] ὑπέραστρον Aur. 374. σκήψειεν] σκῆψαι Ex. Aur.

754. λοιμοῦ σκηπτός. Soph. Oed. Tyr. 28. πυρφόρος θεὸς σκήψας ἐλαύνει, λοιμός. Eodem sensu S. c. Theb. 434. οὐδὲ τὴν Διὸς Ἔριν πέδῳ σκήψασαν. Cf. Soph. Aj. 137. Σὲ δ' ὅταν πληγὴ Διός. Infr. 279. μή 'κ θεοῦ πληγή τις ἥκοι. — Verte v. 390.: *quod sufficiat viro.*

v. 391. λακτίσαντι μεγάλα cet. Prom. 880. λακτίζει et ibi notata. Eurip. Iph. Taur. v. 1396. πρὸς κῦμα λακτίζοντες. Plato in Euthydemo p. 277. C. Ἔτι δὴ ἐπὶ τὸ τρίτον καταλαβὼν ὥσπερ πάλαισμα ὥρμα ὁ Εὐθύδημος τὸν νεανίσκον, καὶ ἐγὼ γνοὺς βαπτιζόμενον τὸ μειράκιον, βουλόμενος ἀναπαῦσαι αὐτό, ubi pro βαπτιζόμενον lego λακτιζόμενον: ***conculcatum quasi adolescentem***, e luctu petito ibidem vocabulo.

v. 397. σίνος. μέγα σίνος infr. 743. Vide a me notata ex Harpocrat. et Galen. T. XI. p. 90. de usu vocis σίνος et σίνειν.

v. 399. τρίβῳ — προβολαῖς. Lege ob metrum προςβολαῖς. Ophic. Argon. 68. τρίβους δ' ἤνυσε θαλάσσης. — Soph. Aj. 1233. δείματος οὖν μοι προβολά. Προβολαί actio de calumnia, Xenophon. Hist. Gr. 1. p. 452. Ulpian ad Demosth. Timocrat. de actione in eos, qui die festo injuriam faciunt.

v. 400. μελαμπαγής. In notis Angli editoris μελαμπυγής. Μελάμπυγος Graecis *fortis*, *strenuus* ex indicio actoris. Hesychius μελάμπυγοι, ἀνδρεῖοι· τοὺς γὰρ δασεῖς τὰς πύγας ἀνδρείους ἐνόμιζον. Hinc prov. ap. Zenobium p. 116. μὴ τῷ μελαμπύγῳ περιτύχοις. Sic eo sensu usus eadem voce Eubulus apud Athen. III. p. 108. A. ut erudite ibi monet ὁ πάνυ·

Ἐγὼ δέ γ' εἰμὶ τῶν μελαμπύγων ἔτι.

Contrarium λευκόπυγος, ὁ ἄνανδρος, ἔμπαλιν δὲ μελαμπύγους τοὺς ἀνδρείους ἔλεγον.

v. 401. δικαιωθείς. Δικαιῶσαι, κολάσαι, Hesych. Sic δικαιοῦν Soph. Aj. 1094., et Philoct. v. 795. pro δίκαιον νομίζειν. Hic quod *convictus*, *manifestus*, *deprehensus*. Hinc δικαίωσις judicium, ut LXX, Levit. XXIV. 22. δικαίωσις μία ἔσται τῷ προσηλύτῳ καὶ τῷ ἐγχωρίῳ, ubi minus recte ab Interprete δικαίωσις *justificatio* redditur. Agitur enim de aequali judicio exercendo erga peregrinum et indigenam, in Hebr. מִשְׁפָּט.

---

375. Διὸς] Δ. δὲ Ex. Aur. 382. ἐγγόνους] ἔγγονοι in Ex. Aur., ἐγγόνοις Scal. et in Not. 383. ἀτολμήτων] —τον in Ex. Aur. et Not. 384. μεῖζον] μείζον' in Ex. Aur. 385. ὑπέρφευ] ὑπέρευ in Ex. Aur. 387. κάπαρπεῖν] κάπαρ. Scal. 388. λαχόντα] λαχόντι in Ex. Aur. 391. μεγάλα] μεγάλας Aur., et μέγαν propter metrum, Not. 394. προβουλόπαις] ἀπρόβουλος παῖς Aur. 395. ἄκος] ἄγος in Ex. Aur. 397. σίνος] σέλας Aur. 400. μελαμπαγὴς] μελαμπυγὴς Not. 401. 402. ἐπεὶ — διώκει] ἐπεὶ διώκει in Not. 402. πτανὸν] πεταινὸν Not.

v. 405. ἐπίστροφον. Apoll. Rh. II. 981. ἐπίστροφαί εἰσι κέλευθοι. Ephippios Com. Athen. H. p. 65. et 370. D. πολοῦν τε πολλὰς πλεκτάνας ἐπιστρεφῶς, de usu polypodum in festo Ἀμφιδρομίων Athenis.

v. 410. κλοπαῖς γυν. leg. Κλοπαῖσι propter metrum: *deceptione.* Item κλέπτειν et κλοπῇ saepe Atticis *decipere, fraus.*

v. 414. ἀντίφερνον. Ἀντιφερνὴ vel ἀντίφερνον leg. XX. Cod. Justin. donatio ante nuptias seu propter nuptias, Graecis Jurisconsultis προγαμίαια δωρεά, ut παράφερνα dicta, dona reservata a sponso, sponsa aut parentibus, alias ἑξώπροικα. Vid. Salmas. de Mod. usur. p. 147. Προγάμεια nempe πρὸ γάμου δῶρα: Pollux οὕτω δὲ ἂν καλοῖτο καὶ τὰ πρὸ γάμου δῶρα. Graecis recentioribus ὑποβόλου nomine: vid. Salmas. Ὑπόβολον dein Jurisconsultis recentioribus augmentum dotis. Photii T. XIII. τὸ παλαιὸν οὐχ ὑπὸ συμφώνου ἐδίδοτο τὸ ὑπόβολον ἀλλ' ὑπὸ τοῦ νόμου.

v. 418. προφῆται, qualis Helenus et Cassandra.

v. 425. κολοσσῶν. Lycophr. p. 101. κολοσσοβάμων Schol. ἤτοι ἀνδριαντόγλοφος· κολοσσὸς γὰρ ὁ ἀνδριάς.

v. 428. Πᾶσ' Ἀφροδίτη. Eurip. Bacch. 236. Οἰνωπας ὄσσοις χάριτας Ἀφροδίτης ἔχει.

v. 435. μεθύστερον. μεθυστέροις S. c. Theb. 587., μεθύστερον Ch. 514., Soph. Tr. 723. ἐγὼ μεθύστερον.

v. 437. ἀφ' ἑστίας. ἀφ' ἑστίας συθεὶς Pers. 868., Ch. 966. ἀφ' ἑστίας μῦσος.

v. 442. θιγγάνει πρὸς ἧπαρ· Soph. Aj. 55. Infr. 801. οὐδὲν ἐφ' ἧπαρ προσικνεῖται. Eur. Suppl. v. 599. ὥς μοι ὑφ' ἥπατι δεῖμα χλωρὸν ταράσσει.

v. 448. ταλαντοῦχος· ταλάντιοι de agonibus Inscr. Gr. III. Item Angl. Nehleri p. 372. τάλαντον ἐπιῤῥέπει Theogn. ap. Stob. p. 287.

---

406. καθαιρεῖ] καθαίρει. 410. κλοπαῖς] κλοπαῖσι propter metrum. 417. πολὺ] πολλοὶ in Ex. Aur. 418. τόδ'] τάδ' al., τόνδ' in Ex. Aur. et Not. ibid. δόμων] δόμον in Ex. Aur. 421. σιγᾶσ', ἄτιμος] σιγῶσ' in Ex. Aur. — f. ἔντιμος, Schol. exponit πολύτιμος. 422. ἀφεμένων] ἀφεμένοις in Ex. Aur. 423. ὑπὲρ ποντίας] ὑπερποντίας in Ex. Aur.; ὑπερποντίας una voce, Not. 424. ἀνάσσειν] ἄναξε in Ex. Aur.; mallem ἄναξιν, Not. 425. γὰρ] δ' ἄρ ibidem. 426. ἔχθεται] ἔῤῥεται Ibid. 427. ἀχηνίαις] ἀχθηνίαις ibid., χρημάτων ἀχηνία Ch. 299. 432. μάταν] μάτην ibid. 435. οὐ def., ἢ ἃ in Ex. Aur. 436. πτεροῖς ὀπαδοῖς] πτεροστὶς ὀπαδὸς in Ex. Aur. 438. ὑπερβατώτερα] ὑπερβλατώτερα. Al. ὑπερβλητώτερα in Ex. Aur. 440. τλησικάρδιος] τηξικάρδιος ibid. 441. δόμων] δόμοις ibidem. 443. οἶδεν] οὐκ εἶδεν ibid.

ed. Grot. De voce ταλάντου vide Porphyr. Schol. MSS. ad Hom. XXI. v. 264.

v. 451. ψῆγμα. Hesych. ψῦγμα, ξύσμα, lege ψῆγμα.

v. 458. σῖγά τις βαΰζει. Σῖγα adv., vid. Exempl. apud Sophocl. et Eurip., Pers. 13. νέον δ' ἄνδρα βαΰζει.

v. 460. πρόδικοι Atticis vindices, Spartanis popul. regum tutores, ut liquet ex Plut. Lyc. p. 40. E.

v. 462. θήκας: θήκη ἀντὶ τύμβου Suppl. 26. χθόνιοι θήκας κατέχοντες. Pers. 405. θήκας τε προγόνουν et Not.

v. 464. ἔχοντας pro κατέχοντας. Vide notat. ad Prom. v. 694.

v. 469. πολυκτόνων. Eurip. Hel. v. 199. Helena de se Δι' ἐμὸν ὄνομα πολύκτονον et v. 242. ἁ πολύκτονος Κύπρις. Infra v. 743.

v. 470. ἄσκοποι θεοὶ κελαιναὶ — χρόνῳ: tanquam Noctis filiae. Eum. 1036. Hinc pullatus earum habitus Eum. 372. Μέλαινα τ' Ἐρινὺς S. c. Th. 208., μελαναιγὶς ἐριννὺς ibid. 705. — De ἀσκοπ. vide Soph. Ajacem. χρόνῳ: sic Choeph. 976. ἐν χρόνοις, *tandem*, Suppl. 740. χρόνῳ, Choeph. 650. χρόνῳ pro *tandem*, h. e. σὺν χρόνῳ, *avec le temps*, ut Ch. 1012. ξὺν χρόνῳ, *post longum tempus*.

v. 472. 473. τριβᾷ βίου: τριβή nempe Atticis pro διατριβή. Sic infr. Choeph. 747. τῆς ἐμῆς ψυχῆς τριβήν, et Aristoph. Avib. p. 548. οὐκ ἄχαρις ἐς τὴν τριβήν: Schol. ἐς τὴν τριβήν· ἡ μεταφορὰ τοῦ εἰς τὴν διατριβήν.

v. 474. ἀΐστοις. Infra v. 538. Eum. 568. Apoll. Rh. 746. ὄντινα τοῦτον ἄϊστον, Schol. ἄϊστον, ἀφανῆ, ἄγνωστον. Hinc ἀϊστωθεὶς, ἀφανισθεὶς Hesychio et Soph., Trachin. v. 896. αὐτὴν διηΐστωσε: Schol. αὐτὴ ἑαυτὴ ἠφάνισεν· ἀντὶ τοῦ ἀφανῆ ἀπὸ τοῦ βίου ἐποίησεν.

v. 480. πτολιπόρθης. Hesychius πτολίπορθος. Sic infr. 794. πολίπορθ', Ἀτρέως. Pind. Ol. VIII. p. 76. πτολιπόρθοις ἐν μάχαις.

v. 487. παιδνός. Hesych. παῖδνος, ἄφρων: lege παιδνός. Callim. Jov. 57. de Jove Ἀλλ' ἔτι παιδνὸς ἐών.

v. 499. φρυκτωριῶν. Supra 33. φρυκτωρίας. Harpocrat. φρυκτωρεῖν ἐστὶ κυρίως τὸ διὰ πυρσῶν ἀνατεινόμενον σημαίνειν ὁμοῦν.

---

452. Ἀντήνορος] Ἀντήνοχος Aur., ἀντ — ς Scal. 453. εὐθέτου] εὐθέτους ibid. 464. ἔχοντας] ἑλόντας Aur. 466. δημοκράτου δ'] δημοκρατὶς Aur. 473. παλιντυχῆ] — τυχεῖ Scal. 485. ἐτητύμως] ἐτήτυμος Aur. 486. ἤτοι θεῖόν ἐστι μὴ ψύθος] pro μὴ Aur. μοι. In Notis εἴτοι θεῖον ἐστὶν ἢ ψύθος. 489. πυρωθέντα] πυρωθῆ τὰν Aur., πυρωθεὶς al. 490. ἔπειτ' ἀλλαγᾶ] ἔπειθ' in Ex. Aur., ἄλοχα ibid.; al. ἀλλ' ὡς, al. ἄλογα, al. ἀλλάδη in Ex. Aur.; in Notis ἐπί τ' ἀλλαγᾶ. Al. ἄλλοχα. 491. ἐν — αἰχμᾶ] ἐν om. Scal. — ἀκμᾶ Aur.; ita et Scal. 492. πρέπει] οὐ πρ. Aur. 495. ταχύπορος] ταχύπορον Aur. delendo punctum.

Δείναρχος ἐν τῇ Αἰσχίνου συνηγορίᾳ —. Παραφρυκτωρευόμενος τοῖς πολίταις, Lysias, orat. XII. p. 216., conspirans cum hostibus.

v. 501. ἐφήλωσε, *decepit*, quo sensu etiam Apoll. Rh. v. 982., μηδέ με τερπνοῖς φηλώσης ἐπέεσσιν, ubi Schol., φηλώσης, ἀπατήσης, ἀπὸ τοῦ φήληκος, τοῦ ἀώρου σύκου, de quo postremo vid. Schol. Aristoph. ad Εἰρ. p. 710. φήληκα τὸν ὄλυνθον. Hinc ἔφηλος; LXXI. v. 19. Κυρτὸς ἢ ἔφηλος. Verte: obtenebravit, lusum effecerit.

v. 502. κατάσκιον: Aristoph. Acharn. p. 417. κραδαίνων τρεῖς κατασκίους λόφους. S. c. Th. 390., Suppl. 359.

v. 503. 504. κάσις — διψία κόνις. S. c. Th. 500. λιγνὺν μέλαιναν, αἰόλην πυρὸς κάσιν. — Hesychius tangit hunc locum, non expresso auctore, διψία κόνις, ξυρά: ita enim distinguo.

v. 507. 508. ἀλλ' ἤ —. De hoc loco vide Casaub. ad Theophr. p. 323., ubi agit de superstitione veterum, ut ea non nominarent, quae mali ominis loco essent; contrarium tradentes βλασφημεῖν et βλάσφημον εἰπεῖν dicebant. Cui opponitur εὐφημεῖν.

v. 509. προςθήκη: Soph. Oed. Tyr. v. 38. ἀλλὰ προςθήκῃ θεοῦ, *ope divina*. Demosth. περ. συντελ. p. 10. ἐν προςθήκης μέρει. Schol. Soph. l. l. συμβολῇ, ἐπικουρίᾳ, LXX. Gen. IV. 12. οὐ προςθήσει τὴν ἰσχὺν αὐτ. δοῦναί σοι, *non adjiciet virtutem suam* —.

v. 512. πατρῷον οὐδ' Ἀργ. hos nempe ut reduces patriam suam salutarent et exoscularentur. Idem factum a discedentibus e loco in quo quis vixerat, unde Neoptolemus ad Philocteten Lemno abitum parantem apud Soph. Phil. 1442. στεῖχε προςκύσας χθόνα.

v. 513. Schol. τινὲς μέμφονται cet. De hac censura vid. Sam. Pet. Legg. atl. p. 58. Quamquam longe prudentius Seneca quam Aeschylus, qui eodem die eversum Ilium et reducem Agamemnonem praestat: nam quo die vidisse facem accensam speculator refert ad Clytaemnestram cet., eodem, inquam, die redit Agamemno, ipso decimo a profectione anno finiente, ut innuit Talthybius. Sed longe prudentius Seneca, qui pene unius mensis intervallum facit a capto Ilio ad reditum Agamemnonis in patriam.

v. 517. χαῖρε μὲν χθών. Aeschin. c. Ctesiph. in fine p. 311. ἐγὼ μὲν οὖν, ὦ Γῆ καὶ Ἥλιε καὶ ἀρετή. Terra nempe tanquam Vesta hic prima ante deos alios invocata, qua de re alibi.

v. 518. ὕπατός τε χώρας Ζεύς. Sic ὕπατον de Jovis domicilio, Pind. Ol. V. p. 6. ὕπατον εὐρυτίμου ποτὶ δῶμα Διός. Ol. XIII. p. 114. ὕπατ' εὐρὺ ἀνάσσων Ὀλυμπίας. Eurip. Rhes. 455. φθόνον ἄμαχον ὕπατος Ζεύς. Theocrit. Idyll. 5. v. 34. Ζεὺς ὕπατος. Apoll. Rh. IV. 146. de Somno Ὕπνον — θεῶν ὕπατον. Aesch. Suppl. 25. ὕπατοί τε θεοί. Oppian. ἁλιευτ. 3. ὕπατον κράτος Ἀντωνῖνε. Oraculum Dodonae apud Demosth. Mid. p. 392. B. περὶ ὑγιείας θύειν καὶ

509, εὖ γὰρ] — δ' ἄρ Aur.

εὔχεσθαι Διὶ ὑπάτῳ. Jovi ὑπάτῳ primum sacra facta a Cecrope Atheniense: Pausan. VIII. p. 456. ὁ μὲν γὰρ Δία τε ὠνόμασεν ὕπατον πρῶτος, καὶ ὅποσα ἔχει ψυχὴν, τούτων μὲν ἠξίωσεν οὐδὲν θῦσαι, πέμματα δὲ ἐπιχώρια ἐπὶ τοῦ βωμοῦ καθήγισεν cet. Clem. Alex. Strom. V. p. 604. tradit, Xenocraten Calchedonium τὸν μὲν ὕπατον Δία, τὸν δὲ νέατον καλῶν, ἔμφασιν πατρὸς ἀπολείπειν καὶ υἱοῦ.

v. 520. Σκάμανδρον — ἀνάρσιος. Euripides Aeschylo objicit apud Aristoph. Ran. p. 255., quod Scamandri saepe meminerit ἢ Σκαμάνδρους ἢ τάφρους. — Ἀνάρσιος, Apoll. Rh. 11. 343. ὅσσον ἀνάρσιος εἶμι, Schol. σημαίνει καὶ τὸν ἐχθρόν. l. 11. 632. πάντη γὰρ ἀνάρσιοι ἄνδρες ἔασιν. Cf. Eum. 401. Infr. Ag. 1166., Ch. 2.

v. 521. σωτὴρ κἀπαγώνιος. Juppiter σωτὴρ v. 27. ΑΠΟΛΛΩΝ ΣΩΤΗΡ in nummis ΑΑΠΙΟΩΝ. Forte κἀναγώνιος. Sic ἐναγώνιος Ἑρμᾶς Pind. Pyth. 11. p. 202., ubi Schol. citat versum Aeschyli Ἐναγώνιε Μαίας. Item παῖς ἐναγώνιος Pind. Nem. VI. p. 378. Sic Apollo ἐναγώνιος Eustath. ad Il. Ψ. v. 66., et eques ἐναγώνιος Synesio Ep. 40. p. 180., Aristoph. Plut. p. 111. Mercurius de se Ἐναγώνιος τοίνυν γ' ἔσομαι. Ἐναγωνίου Mercurii ara in ingressu stadii Olympici Pausan. El. p. 314. l. 1.

v. 522. ἀγωνίους θεούς. Suppl. 522., Plato l. VI. Legg. p. 783. A. προσχρωμένους μέντοι Μούσαις τε καὶ ἀγωνίοις θεοῖς. In eorum numero praeter Mercurium, Herculem, alios etiam Jupiter ap. Soph. Trach. 28. Ζεὺς ἀγώνιος.

v. 523. τιμάορον: infra v. 1291. et 1335., Apoll. Rh. IV. 709. Ζῆνα παλαμναίων τιμήορον.

v. 528. δαίμονές τ' ἀντήλιοι. Hesychius ἀντήλιοι θεοὶ οἱ πρὸ τῶν πυλῶν ἱδρύμενοι· Eurip. Ion. 1550. de Minerva Ἀνθήλιον πρόσωπον ἐκφαίνει θεῶν. Salmas. de Mod. usur. p. 680. In ipsa via ante januam, in loco quo apud Atticos et ceteros Graecos ora pro finibus posita, Apollini θυραίῳ dedicata et aliis Diis quos ἀντηλίους vocarunt. Haec ora etiam ἀντήλιος, βωμὸς vel ἀνθήλιος, quia contra Solem sub divo expositos. Tertull. de Idolol. l. XV. p. 94. D. Etiam apud Graecos Apollinem Thyraeum et Antelios Daemonas, ostiorum praesides legimus. Sic θεοὶ προδομεῖς, quorum ara Megaris Pausan. Attic. p. 78. ἑστία θεῶν προδομέων καλουμένων, ὅτε τῆς οἰκοδομίας τοῦ τείχους ἔμελλεν ἄρχεσθαι. Soph. Aj. 84. οἱ δ' ἑσπέρους ἀγκῶνας, οἱ δ' ἀντηλίους ζητεῖτ': Schol. τὸ ἀντηλίους ἀπὸ τοῦ ἀντολίους γέγονε κατὰ τροπὴν τοῦ ο εἰς η, ὥσπερ καὶ τὸ φυτοκόμον φυτηκόμος· mox dicit male a quibusdam libris scribi ἀνθηλίους, non enim fieri ab ἥλιος. Al. Schol. Ἀνθηλίους, ἑῴους, τοὺς ἀντικρὺ τῆς ἀνα-

---

521. κἀπαγωνίοις] καὶ ἐπαγώνιος Aur. cf. κἀναγώνιος, v. Not. 529. ἦ που πάλαι, φαιδροῖσι τοῖσιδ'] εἰ που πάλαι — ἢ — δώμασι, ἢ φαιδροῖς ἰδόντες. in Ex. Aur.

τολῆς τοῦ ἡλίου. Juxta posteriorem hunc sensum explicandus etiam Aeschylus hoc loco de simulacris Deorum ad orientem solem expositis.

v. 531. εὐφρόνη. Plutarch. de Curiosit. p. 521. D. τὴν νύκτα προςεῖπον εὐφρόνην, μέγα πρὸς εὕρεσιν τῶν ζητουμένων καὶ σκεψ. ἡγούμενοι τὴν ἡσυχίαν cet.

v. 541. συντελὴς πόλις. συντέλεια Plat. Legg. p. 905. B. οὐκ εἰδὼς αὐτῶν τὴν συντέλειαν. Festum συντελ. Hebr. Exod. XXIII. 16. Deuter. XVI. 33.

v. 542. ὄφλων γὰρ ἁρπαγῆς —: *cum damnatus esset rapinae et furti.* Nempe juxta Solonis legem, qua duplici poena furtum vindicabatur: Demosth. in Timocrat. Ὄφλων: Eur. Bacch. 852. γέλωτα Θηβαίοις ὄφλειν. Hecub. 327. ἀμαθίαν ὀφλήσομεν. Eurip. Androm. 187. μὴ 'κὶ τῷδ' ὄφλω βλάβην. Aeschin. κλοπῆς ἕνεκα τὰς εὐθύνας ὀφληκώς. Demosth. in Timocrat. p. 475. κἂν ἀστρατείας τις ὄφλῃ. Ibid. ἐὰν τις ἁλῷ κλοπῆς et p. 476. ἰδίαν δίκην κλοπῆς ἁλοίῃ. Plato Legg. VI. p. 457. E. ἐὰν δ' ὁ φεύγων ὄφλῃ, si reus damnatus sit, ubi ὄφλειν simpliciter pro *condemnari*, ὠφληκὼς *damnatus*. Ibid. p. 755. A. et 767. E. ὁ δὲ ὄφλων τὴν τοιαύτην δίκην· et IX. p. 857. τὸ μὲν γὰρ κλαπὲν δὴ χρέων διπλάσιον πρῶτον ἐκτίνειν, ἐὰν ὄφλῃ τις τὴν τ. δ. cet. Compositum προυφείλειν aut προοφείλειν Aristoph. Vesp. v. 3. ἆρα τ. κλ. προὐφειλες μέγα· — Δίκην. Eum. δίκας αἵματος.

v. 544. τοῦ ῥυσίου θ' ἥμαρτε: *amisit pignus captum.* Demosth. orat. in Timocr. p. 474. ἐὰν τις ἀπολέσῃ, ἐὰν μὲν αὐτὸ λάβῃ, τὸ διπλάσιον καταδικάζειν· ἐὰν δὲ μὴ, δεκαπλάσιον πρὸς τοῖς ἐπαιτίοις. Furtum autem et rapinae inter gravissima crimina Athenis: Demosth. in Energ. p. 484. καὶ γὰρ ἱεροσυλίᾳ καὶ ἀσεβείᾳ καὶ κλοπῇ καὶ πᾶσι τοῖς δεινοτάτοις εἰσὶν ἔνοχοι, et p. 477. B. τοῖς κλέπταις, τοῖς ἱεροσύλοις cet. Ῥυσίου: Eum. 232. ἱκέτην ῥύσομαι. Suppl. 736. ῥυσίων ἐφάπτορες et 417. ῥυσίων ἐφάψεται Soph. Oed. Col. 906. καὶ μεῖζον ἆρα ῥύσιον πόλει τάχα θήσεις. Philoct. 973. φόνον δὲ φόνου ῥύσιον τίσω τάλας: Schol. φόνου ῥύσιον, ἐνέχυρον, ἀμοιβὴν ἐκτίσω. Ὅμηρος, ῥύσι' ἐλαυνόμενος. Apoll. Rh. 1. 1351. τοῖο δὲ ῥύσι' ὄπασσαν, ἀποκρίναντες ἀρίστους: Schol. ῥύσι' ὄπασσαν, ἀντὶ τοῦ ὅλα ἐνέχυρα οἱ Μυσοὶ παρέχον τῷ Ἡρακλεῖ ὑπὲρ τοῦ πάντοτε αὐτὸν ἐπιζητεῖν. Etym. M. ῥύσια, ἐνέχυρα, τὰ ἀντὶ τινῶν ἑλκόμενα, ἅπερ ἀντὶ τῶν ἡρπασμένων ἁρπάζονται. — Ῥύσια αἰτεῖν cet., qui petebant et obtinebant licentiam ob injuriam acceptam ab aliquo abducendi ea, pignoris quasi loco, quibus damnum sarcirent. Unde ῥύσια velut pignora reddenda si altera pars satisfecerat. Exempla ejus rei apud Homer. Il. XXI. ῥύσι' ἐλαυνόμενοι Hesych. ῥύσιον τὸ ἕνεκα ἐχθροῦ κατεχόμενον. Hinc ῥύσια *obsides*. Joseph. Bell. Jud. I. c. XI. p. 735. A.

---

530. δέξασθε] δέξεσθε Scal.

δανείσασθαι καρ᾽ αὐτοῦ τὰ λύτρα ῥύσιον θεὶς τὸν τοῦ λυτρωμένου καῖδα. Interpres: mutuum ab eo sumeret quod redemptionis causa praeberet, pignori opposito ipsius filio, quem redimeret. Pro quo Αρχ. XIV. p. 498. B. καρέξων αὐτὸν ἐνέχυρον τοῖς Ἄραψιν.

v. 548. ἀντερεῖ. Solemne votum atque in Sacro Foedere usitatum mortem optare aut non timere amplius, eorum qui voti alioquin compotes facti. Aeschin. in Ctesiph. p. 272. A. ἀντεροῦντας ἐκφοβῶν, adversarios terrens.

v. 549. ἐγύμνασεν. Prom. 594. πρὸς βίαν γυμνάσεται.

v. 552. δεσπόσω. Eodem verbo usus Joseph. Antiquit. 11. c. III. p. 41. A. καὶ ὡς αὐτοῦ μᾶλλον δεσπόσῃ. Choeph. 186. τῆς δὲ δεσπόζειν φ. Galen. meth. med. V. οὐκ ἄρχεσθαι καὶ δεσπόζεσθαι. Eurip. Suppl. 518. Κρέοντα δεσπόζοντ᾽ ἐμοῦ.

v. 556. δύσφρον. Infr. 617. τοῖς δύσφροσιν. Ch. 276. δυσφρόνων μειλίγματα.

v. 570. ἔμπεδον σίνος. Infr. 863. ἐμπέδως, et σίνος 397. et 744. Porphyrius in Scholiis MSS. ad Homeri Il. M. 12. notat τεῖχος ἔμπεδον apud poëtam non ἑδραῖον, βεβαῖον, seu *firmum* ac *stabilem* murum, ut vox ibi ab auctore brevium Scholiorum explicetur, significare, sed τὸ ἐν πεδίῳ κείμενον τεῖχος, et ex Arato in Bot. firmat ὄφρα ἔμπεδα πάντα φύωνται, ἀντὶ τοῦ ἐν τῷ πεδίῳ καὶ ἐν τῇ γῇ κείμενα.

v. 573. Ἰδαία χθών. Eurip. Helen. 1339. χιονοθρέμμονας διεκ, Ἰδαίαν νυμφ. σκ.

v. 587. θεοῖς λάφυρα. S. c. Th. 485. λαφύροις δῶμα κοσμήσει πατρὸς et 283. λάφυρα δαΐων cll. v. 964.

v. 589. εὐλογεῖν πόλιν. Suppl. 480, 260, 599 εὐλόγως. Attici sic Aristoph. Concion. p. 737. Ἕτερά τε πλεῖστα τὰς γυναῖκας εὐλόγει. Eurip. apud Plut. Alex. p. 695. D. τὸν λαβόντα τῶν λόγων καλὰς ἀφορμὰς οὐ μέγ᾽ ἔργον εὐλογεῖν. Aristoph. Equit. p. 322. Εὐλογῆσαι βουλόμεθα τοὺς πατέρας ἡμῶν. Eurip. Hec. 465. τόξα τ᾽ εὐλογήσω. Ion. v. 1614. εὐλογεῖς θεόν. Sophocl. Philoct. 1346. πατέρα τε τὸν ἐμὸν εὐλογοῦντα σε. *Benedicere* LXX. Gen. XLVII. 7. καὶ ηὐλόγησεν Ἰακὼβ τὸν Φαραώ.

---

555. φρενὸς] φρενός μ᾽ Scal. 556. στρατῷ] στρατοῦ Aur. 558. τυράννων] κοιράνων propter metrum, Canter., τυῤῥάνων Scal. 559. Ὧν] Ὡς Aur. Scal. 560. Εὖ γὰρ] Εὖ δ᾽ ἄρ in Ex. Aur. — ταῦτα τ᾽] τ᾽ ἄλλα Aur. 561. εὖ] ἂν Aur. 564. μόχθους γὰρ] μόχθος δ᾽ ἄρ —. 566. λαχόντες] f. κλαίοντες in Not. 568. γὰρ] δ᾽ ἄρ in Ex. Aur. 569. γὰρ] δ᾽ ἄρ ibid, al. δὲ — λειμωνίαι] χειμωνία Aur. 571. ἔνθηρον] f. ἄνθηρον. Sic A. 572. εἰ] ἂν Aur. 578. αὖθις] αὐτοῖς Aur. — ἀναστῆναι] ἀναστένειν Id., ἀναστένον Al. 579. ἀναλωθέντας] ἀϊσ:ωθέντας Aur. 580. τὸν — χρὴ] τί — χρῆν Aur. 585. ποτωμένοις] in Not. ποτωμένους. 587. ταῦτα] πάντα in Ex. Aur.

v. 596. Ἀνωλόλυξα Soph. Trach. 208. Ἀνολόλυξον δόμοις ἐφεστίοις ἀλαλαγαῖς. Aesch. S. c. Th. 831 κἀπολολύξω.

v. 598. ἀνάστασιν· ἀναστατῆρα, *vastatorem*, Sept. c. Th. 1023., Ag. 1236., Ch. 301. ἀνάστασις pro resurrectione, sensu contrario Eum. 657.; de expergefactione a somno ποῖαν μ' ἀνάστασιν δ' ἐξ ὕπνου στῆναι Soph. Phil. 281. De migratione Thucyd. II. p. 109. D. cll. Schol. et 11. p. 117. A. c. Sch.

v. 599. ἐνίπτων. Apoll. Rh. 1. 492. χῶετ' ἐνιπτάζων: Schol. κακολογῶν καὶ μεμφόμενος. Ibid 1. 864. ἐνιπτάζων μετέειπεν. 11. 1169. ἐσαῦτις ἐνίψομεν ἀλλήλοισι, ubi ἐνίπτειν pro amice confabulari, ut inter amicos et patrueles Sic III. 475. ἤν τιν' ἐνίψω.

v. 602. πλαγκτός· πλαγκταὶ πέτραι h. e. symplejades, Apoll. Rh. IV. 786. et 860., ubi Planetas male vertit interpres.

v. 606. εὐώδη φλόγα. Soph. Antig. v. 1073. οὐδὲ μηρίων φλόγα Eurip. Ion. v. 707. καλλίφλογα πέλανον.

v. 611. δρακεῖν. Porphyr. περ. ἀποχ. p. 261. ὅθεν καὶ τὸ βλέπειν, δρακεῖν λέγουσιν οἱ ποιηταί.

v. 615. γυναῖκα πιστήν. Clytaemnestra de se apud Eurip. Iphig. Aul. 1158. ὡς ἄμεμπτος ἦν γυνή.

v. 616. δωμάτων κύνα. Infr. 923. Agam. ad Clytaemnestram δωμάτων ἐμῶν φύλαξ. cf. 905. et supr. v. 3. Varro L. L. IV. p. 26. de cane, *noctilucus in custodia*. Ad quem locum Scaliger citat hunc Aeschyli locum, et alium hujusce dramatis ἄνδρα τόνδε, τῶν σταθμῶν κύνα. Columella: quamquam canis dicitur falso mutus custos, et Plaut.: cui bini semper custodes totis horis accubant.

v. 618. σημαντήριον. Aliter σήμαντρον. Eurip. Iph. T. 1373. Δεινοῖς δὲ σημάντροισι (non σημάτροισι) ἐσφραγισμένοι. Xenoph. π. προσοδ. p. 926. B. ἀνδράποδα δὲ σεσημασμένα τῷ δημοσίῳ σημάντρῳ.

v. 643. πῶς γὰρ λεγ. Vide Senecae Agam. v. 410.

v. 646. χωρὶς ἡ τιμὴ θεῶν. Eurip. Hec. 2. ᾅδης χωρὶς ᾤκισται θεῶν.

v. 653. 654. σεσαγμένων. σάττω *onero*, unde et pro *farcire*, ut ap. Antiph. Athen. VII. p. 295. Ἐρίφιον ὀπτὸν — ὁ σπλὴν σεσάχθω νῆστις. Contrario sensu ἀποσάττειν *exonerare* ap. Philem. Athen. VII.

---

602. οὐσ'] τ' οὐσ' Aur. 605. ἐνθέων] ἐν θεῶν Aur. et in Notis. 612. ἀπὸ — ἄνδρα] ἢ 'πο — ἀνδρὶ A. 621. χαλκοῦ] χαλκὸς Aur. vel al. 624. Αὔτη] Αὐτὴ Exc. Aur. 625. εὐπρεπῶς] εὐπρεπῆ Aur. 630. ἐς τὸν] ὡς οὐ vel ἢ ὡς τ' οὐ. 631. κεδνὰ τ' ἀληθῆ] κεινὰ μὴ 'ληθῆ Aur., al. μὴληθῆ vel τῆς λήθης. 632. σχισθέντα] ἰαθέντα, apta scita. A. (ἄλλοτε κεδνὰ καὶ τ' ἀληθῆ ἅμα εἰπεῖν δυσχερὴς· ἀλλὰ χωρὶς δῆλί ἐστι Scal.). 637. ἄκρος] ἄκρου Aur. 639. γὰρ] δ' ἄρ' Aur. Not. 642. τρέφοντος] στρε — Aur. 643. γὰρ] δ' ἄρ Aur. 654. τόν δ'] τῶν δ'. Ita in Notis.

p. 292. E. Σαυτὸν ἀποσάξεις ex emend. Casaub. Vide Pers. 927. Schol. — τόνδ' Ἐριννύων S. c. Th. 873. δυσκέλαδόν ϑ' ὕμνον Ἐριννύων ἰαχεῖν cet.

v. 662. ὠρώρει κακά. Soph. Oed. Col. 1693. οὐδέ τ' ὠρώρει βοή. Apoll. Rh. IV. 1697. Ὠρώρει σκοτίη μοχ.

v. 663. Θρηΐκιαι πνοαὶ. Apoll. Rh. I. 953. ἀνέμοισι ϑρηϊκίοις. I. 1013. ἐπὶ πνοίης ἀνέμοιο. Lycophr. p. 149. αἴϑων ϑρ. — Schol. ὁ διάπυρος ϑρακικὸς κύων· λέγει δὲ τὸν Βοῤῥαν. Anthol. III. c. IX. Ep. VI. ὁ ϑρῆιξ ἐτύμως Βορέης. Horat. Od. I. 25. Thraicio bacchante magis cet.

v. 669. ναυτικῶν τ' ἐρεικίων. Ἐρείκω non synonymum verbi πίπτω sed βάλλω, unde ut βάλλω σε, sic ἐρείκω σε, Apollo Alex. de Synt. p. 278., Soph. Aj. v. 309. ἐν δ' ἐρεικίοις Νεκρῶν ἐρειφϑεὶς: Schol. πάντα γὰρ ἐπὶ τὴν ἔραν πίπτοντα ἐρείκια καλοῦνται.

v. 673. σωτήρ. Soph. Phil. fin., Pind. Ol. XII. p. 109. σώτειρα τύχα cet. Hinc Fortuna passim cum temone in nummis. Eurip. Troad. 102. πλεῖ κατὰ πορϑμὸν, κ. κ. δαίμονα. — ναῦν ϑέλουσ'. Leg. ναυστολοῦσ', v. ναυστολῶσ'. Eurip. Troad. 77. ναυστολῶσ', 164. ναυσϑλώσουσιν, unde emend. Hesych. ναυσϑλωσάμενος, ναυστολήσας, non ναυσϑωσάμενος.

v. 675. ἐξοκεῖλαι. Suppl. 447. ἐξοκέλλεται. Pausan. Arcad. p. 493. ἐς ἐπιϑυμίας δὲ — γυναῖκες δὲ πλέον ἐξοκέλλουσιν. Plutarch. in Timol. p. 253. E. εἰς ὃν οἱ πλεῖστοι τῶν στρατηγῶν ἀπληστία τιμῶν καὶ δυνάμεως ἐξοκέλλουσιν. Idem. de educ. lib. p. 5. B. οἱ δὲ εἰς — ἐξοκέλλουσιν. — κραταιλέων χϑόνα. In cod. 4to. ed. mal. καταίπεδον pro κραταιλέων. Eurip. El. 354. πῶς δ' ἂν γένοιτ' ἂν ἐν κραιταλέῳ πέδῳ Γαίας.

v. 678. ἐβουκολοῦμεν. Eum. 78. βουκολούμενος πόνον. Callim. H. in Dem. 176. κατ' ἤερα βουκολέονται, de stellis errantibus. Aristoph. in Pace p. 634. με βουκολήσεται: Sch. ἀπατήσεται, καὶ βουκόλημα τὸ ϑέλγητρον. Aristoph. Vesp. p. 432. τὸν αὐτὸν ἄρ' ἐμοῖ βουκολεῖς Σαβάζιον: Schol. βουκολεῖς, τρέφεις. Βουκολεῖν apud eundem pro *decipere* Concion. p. 726. βουκολεῖν τὸν δῆμον. In lege Atheniensium apud Athen. VI. τοὺς δὲ παρασίτους ἐκ τῆς βουκολίας ἐκλέγειν ἐκ τοῦ μέρους τοῦ ἑαυτῶν ἕκαστον ἕκτεα κριϑῶν. Casau-

---

655. εὐάγγελον] εὐάγγελος Not. 656. ἥκοντα] ἥκων τε Not. — (λείπει στίχος· πῶς δεῖ μέχρι χίας Scal.). 659. γὰρ] δ' ἄρ Aur. 660. ἐδειξάτην] ἐδεξάτην Aur. 662. δυσκύμαντα] δυσχείμαντα Ex. Aur. 666. ποιμένος κακοῦ] ποιμένων κακῷ Ex. Aur. 669. ναυτικῶν τ' ἐρεικίων] ναυτικοῖς ἐρεικίοις Ex. Aur. 670. ναῦν] νέος τ' Ex. Aur., νεώς Aur. et νεῶν (per συνίζησιν). 673. ναῦν ϑέλουσ'] ναυστολοῦσ' Scal. — ib. σωτὴρ] σώζειν Ex. Aur. 677. νέον] νεῶν in Notis.

bonus βουκολίαν hic dici putat jugerum vel alium agri modum, ex quo parasito licuit hordeum sumere. Sam. Petit. ad Legg. AH. p. 87. exponit ἐκτὸς βουκολίας sine dolo et fraude, ut βουκολία idem significet quod ἀπάτη auctoritate Hesychii, apud quem βουκολέω, ἀπατάω.

v. 679. σκοδουμένου. Eurip. Androm. 1129. κἀντόθεν σκοδούμενος. Aesch. S. c. Th. 815. κατεσκοδημένοι: Schol. κατεστωκότες. Aristophanes utitur hac voce in sensu obscoeno pro βινεῖν, Ἐκκλησ. p. 727. πλεῖστα σκοδοῦνται: Schol. σκοδοῦνται, βινοῦνται.

v. 685. ἱστορεῖ· ἐξιστορῆσαι S. c. Th. 512. ἱστορεῖ, ὁρᾷ Hesychius.

v. 686. μηχαναῖς Διός. Hinc Juppiter ipse Suppl. 602. τὸ πᾶν μῆχαρ.

v. 690. Τίς ποτ' ὠνόμαζεν. De nominum impositione θέσει ficta non φύσει, agit hoc loco poëta, Pythagoreos ea in re secutus et inde Platonicos ut liquet ex Platone in Cratylo, quod observatur jam in notis Stanleji ad hunc locum.

v. 695. δορίγαμβρον. Infr. 717. γαμβροῖσιν, Lycophr. p. 28. νυμφεῖα πεντάγαμβρα et p. 38. γαμβροκτόνον.

v. 698. Ἑλένας, ἕλανδρος cet, l. ἑλένας, h. e. quasi ἑλέναυς, navium expugnatrix. Infr. 1473. Ἑλένην ἀνδρολέτειρ'. Eurip. Orest. 1390. Δυσελένας, ξεστῶν Περγάμων Ἀπολλωνίων Ἐριννῦν. — Si Agamemnon est ἕλανδρος τῆς Ἑλένης, non tamen propterea Ἑλένη dicta fuerit ἀπὸ τοῦ ἑλεῖν Scal.

v. 699. ἁβροτίμων. Sic supra Persae ἁβροβάται, et ἁβροχίτωνες εὐναί. Apud Eurip. in Orest. 349. ἁβροσύνη de dignitate corporis juxta Interpretes; de Menelao πολλῇ δ' ἁβροσύνῃ Δῆλος ὁρᾶσθαι, melius de habitu totius corporis regio.

v. 701. Ζεφύρου γίγαντος αὔρᾳ. Prom. 351. γηγενῆ. Inscr. Regillae Αὔρῃσι Ζεφύροιο.

v. 702. φεράσπιδες. Sic φερεσσακέες Thebani Hesiodo in Scuto v. 13.

v. 708. κῆδος. Vide Suppl. 78. κηδεμὼν et ibi notata. Κῆδος affinitas inter conjuges, conjugium: Eurip. Androm. v. 869. οὐχ ὧδε κῆδος σὺν διοίσεται πόσις. Hinc κηδεμὼν adfinis, gener: Eurip. Med. 991. κηδεμὼν τυράννων: Schol. παρὰ τὸ κῆδος, ἀντὶ τοῦ γαμβρέ. Orest. 478. κήδεμ' ἐμὸν, gener meus. Κῆδος Graecis cum *luctus* tum adfinitas. Hesychius κῆδος, πένθος, λύπη, συγγένεια, sicuti passim

---

682. ταῦτ'] ταύτ' eodem, Not. 683. γὰρ] δ' ἂρ vel μὲν Ex. Aur. Not. 685. εἰ δ' οὖν] γοῦν Aur., εἰ γ' οὖν Not. 704. πλάτην] πλάτας Canter. et in Not. 705. κελσάντων] ἔκελσαν τὰς Aur., κέλσαντο al., κέλσαντας Ex. Aur. 706. ἀξιφύλλους] ἀξιφύλλους Ex. Aur.; in Not. αὐξιφύλλους. 710. ἀτίμως] ἀτίμης, ἀτίμας, ἐπίτιμα, ἐντίτιμα, ἀτιμίαν in Ex. Aur. Item ἄτιμα, ἀτίμως. Canterus ἀτιμῶσιν in Notis. 711. ἵν'] ἐν Aur.

sim priori sensu κήδομαι, κηδεύειν apud poëtas. Pro conjugio autem Eurip. Androm. 869., Apollon. Rh. 1. 47. Hinc Suppl. III. κήδιστ' ἀχέων pro κύδιστ', v. quae ibi notavi. Κῆδος Ἀδράστου λαβὼν Eurip. Phoeniss. 77. de Polynice, genero Adrasti. Κηδεστὴς adfinis et gener. Pro adfini seu qui alterius sororem duxit, Andocid. Myster. p. 192. 95. 97., ubi male in duobus prioribus locis κηδεστὴν per *socerum* reddunt, ut liquet ex postremo loco p. 197. εἶτα δὲ τὸν κηδεστὴν ὃς ἔχει σου τὴν ἀδελφήν. Alibi pro *genero*, ut apud Antiph. Orat. XVI. p. 144. κηδεστὴν δ' ἐμαυτοῦ, ᾧ ἐγὼ δέδωκα τὴν θυγατέρα. Eurip. Iph. T. 708.

v. 717. γαμβροῖσιν ἀείδειν. Verte *sponsis*. Apud Sophocl. Oedip. Tyr. 70. κρεόντ' ἐμαυτοῦ γαμβρὸν pro *adfini*. Γαμβρὸς saepe pro *sponso* apud poëtas. Sic pro *socero* seu πενθερῷ LXX. Exod III. 1. XVIII. 1, 5. γαμβροῦ pro quo in Mss. al. τοῦ πενθεροῦ. Γαμβροὶ tragicis de *soceris*, Homero de *generis*, Hom. Il. E. Οἷος σὺν γαμβροῖσι, κασιγνήτοισί τε σοῖσι: Eustath. p. 572. fin. ἰστέον δὲ, ὅτι γαμβροὶ νῦν μὲν οἱ κοινῶς οὕτω καλούμενοι· ἡ δὲ τραγῳδία ἐν τῷ κηδεύσας καλοῖς γαμβροῖς, τοὺς πενθεροὺς δηλοῖ. Pro *sponso* Pindar. Ol. VII. p. 60. et Nem. V. p. 377. et passim apud Theocrit. Idyll., Eurip. Rhes. 198.

v. 719. Πριάμου πολ. γερ. Regnum Priami vetus: Horat. Od. I. 15.

v. 721. Πάριν τ. αἰνόλεκτρον. Eurip. Hecub. 944. Ἰδαῖον τε βούταν Αἰνόπαριν,. Eurip. Helen. 1129. Πάρις αἰνόγαμος.

v. 727. σίνιν — ἀγάλακτον. Aristoteles inter γλώττας seu voces ex aliena dialecto petitas illud Lycophronis refert, Rhetor. III. p. 123. καὶ Σκίρων, σίννις. Xenophon. Ἀπομνημ. 11. τοὺς γὰρ ξένους, ἐξ οὗ ὅ τε Σίννις καὶ ὁ Σκείρων cet. Sic de leone Lybico armenta regis Eurypyli vastante, Callim. H. in Apoll. 92. βοῶν σίνιν Εὐρυπύλοιο. Notus alioquin latro infamis in Isthmo, πιτυοκάμπτης dictus, de quo Ovid Metam. VII. 440 — occidit ille Sinis —, et Pausan. 11. p. 86.

v. 734. φαιδρωπὸς· φαιδρωπὸς et σαίνων hic in Nominat. pro φαιδρωπὸν et σαίνοντα. Quae ἐναλλαγὴ casuum Atticis haud infrequens, ac infra ad Ch. 405. etiam notamus, ubi Accusat. pro Dativo κλύουσαν pro κλυούσῃ. Quae non apud poëtas solum, sed apud so-

---

716. ἐκέῤῥεπεν] ἔμπρεπεν, al. ἐκέτρεπεν Ex. Aur. 719. γεραιὰ] γεραιοῦ Aur. 723. καμπρόσθη] καμπενθῆ Aur. καμπένθη, κανώλη, κανώλεθρον Ex. Aur., καμπένθη in Not. 724. πολίτην] πολιτᾶν Ex. Aur. et Scal. 725. ἀνατλᾶσα] ἀντλῶσα Aur. 728. οὗτος] οὕτως Aur. 730. εὐφιλόπαιδα] εὔφιλον παισὶν Aur. (καὶ φιλόπ. Aur.). 731. γεραροῖς] γεραιοῖς Ex. Aur. 732. πολέα] πολλὰ Aur. 734. φαιδρωπὸς] φαίδρωπον Aur., ita in Not.

latae orationis scriptores notant nonnunquam veteres Critici, ut ad magni Hippocratis locum lib. III. Epidem. πυθίων, ὃς φκει παρὰ Γῆς ἱερεὺς ἦρξατο τρόμος, ut Galenus inter alia notat, ad evitandum σολοικισμοῦ ζήτησιν legisse alios Πυθίωνι, ὡς ω. π. Γ. ἱερ. ἦρξατο Antiptosis illa frequens apud Tragicos et Comicos. Sic apud Aristoph. Vesp p. 439. τῷ δ' υἱεῖ γε τῳδί Βδελυκλέων ἔχων τρόπους: Schol. ἀντίπτωσίς ἐστιν ἀντί δοτικῆς τῆς ἔχοντι· συνήθως δέ. Similia exempla ex Homero, Euripide al. vide ap. Eustath. Il. B. p. 236. Ἀστράπτων ἐπιδέξια. Eustath. p. 236. σολοικοφανὴς pro Δία ἀστράπτοντα, et Euripides σ' ἐξφυτῆσας θέλων Σχολή μ' ἀπεῖργε, al. — Ibid. v. 735. ἀνάγκαις: Galen. ad Hippocrat. de fractur. T. XII. p. 210. τὰς ἰσχυρὰς ἀντιτάσεις ἀνάγκας εἴρηκε, τὸ βίαιον αὐτῶν ἐνδείξασθαι βουλόμενος.

v. 736. χρονισθείς. Eurip Iph. Taur. 1219. ἦν δ' ἄγαν δοκῶ χρονίζειν, *cunctari.* Hic pro *tempore seu aetate grandior factus;* alioquin *cunctari, tardare.* Sic LXX. Gen. XXXIV, 19. καὶ οὐκ ἐχρόνισεν ὁ νεανίσκος, et non tardavit, et Exod. XXXII. 1. ὅτι κεχρόνικε Μωυσῆς.

v. 743. σίνος πολύκτονον. σίνος Hippocr. de Ac. vict. III. p. 9. T. XI. σίνεα μεγάλα. Galen. ibid. Σύνηθες αὐτῷ, τὰς βλάβας σίνεα λέγειν cet., καὶ γάρ τοι σίνειν λέγουσιν οἱ Ἴωνες ἀντὶ τοῦ βλάπτειν· qua voce σίνεσθαι pro *laedere* saepe usus Xenophon.

v. 746. παραυτά: pro παραυτίκα. Hesychius παραυτά, παραχρῆμα, εὐθέως, παραυτίκα.

v. 749. νηνέμου — ἀκασκαῖον. Enrip. Hecub. 533. νήνεμον δ' ἔστησ' ὄχλον. Eustath. Il. H. p. 668. l. 29. Αἴλιος δὲ Διόνυσος καὶ χρῆσιν παράγει Κρατίνου ταύτην, σκήπτροισιν ἀκασκῆ προβιβῶντα.

v. 751. ὀμμάτων βέλος. Prom. 650. ἱμέρου βέλει. Suppl. 1011. ὄμματος θελκτήριον.

v. 752. δηξίθυμον. In versu Sopatri apud Athen. p. 101. B. l. 111.

τὴν δηξίθυμον ἐντὸς ὀξάλμην ἔχων,

ubi Eustathius ad Odyss. Δ., quod jam vidit Casaub., explicat δηξίθυμον idem quod δακέθυμον, nempe ἔνθα δὲ δηξίθυμος ταυτόν ἐστι τῷ δακέθυμος.

---

735. σαίνων] σαίνοντα Aur., item al.; ita in Notis. 737. τὸ πρὸς] πρὸς τὸ in Notis. 738. γὰρ] δ' ἄρ Aur. 740. ἀκέλευστος] ἀκέλευστον. 744. ἐκ θεοῦ] quasi Deo quodam nato, Aur. 746 παραυτὶ δ' οὖν ἐλθεῖν] τοιαῦτα vel Πάλιν αὐτά, τουτέστι ὁσαύτως Ex. Aur.; νιν ἦλθεν in Notis. 748. λέγοιμ'] λέγοιτ' A. 753. παρακλίνουσ'· ἐπέκρανεν δὲ] παρακρίνουσ' ἐπέκρανεν A.

v. 754. γάμου πικρὰς τελευτάς: Suppl. 1058. γάμων ἅδε τελευτά. Eum. 838. γαμηλίου τέλους.

v. 759. 760. παλαίφατος — γέρων λόγος. Soph. Oed. Col. 467. παλαίφατ', ἃ cet. scil. μαντεῖα. A. Ch. 312. τριγέρων μῦθος· Eurip. Hercul. F. 26. γέρων δὲ δή τις ἐστὶ Καδμείων λόγος. Eustath. ad Odyss. X. p. 1923. λέγει δέ που, φασὶ, καὶ Αἰσχύλος οὕτω τὸ γράμμα, οἷα ὡς λέγει γέρον γράμμα, τουτέστι λόγος. Σοφοκλῆς πληθυντικῶς· σὺ γὰρ γέροντα βουλεύεις, ἤγουν παλαιὰ, ἀρχαῖα.

v. 766. δίχα δ'. δίχα pro diversum, distans. Infr. στρατοῦ δίχα, seorsim ab exercitu, Eurip. Phoen. 119.

v. 769. σφετέρᾳ. σφετέρᾳ pro ἰδίῃ de unius possessione. Pers. 903. de Dario ἐκράτυνε σφετέραις φρεσί.

v. 772. τίκτειν ὕβρις. Isidor. Pel. 1. Ep. CCCCXXXIII. p. 100. A. κόρος δὲ ὕβρεως πατὴρ, ὕβρις δὲ παθῶν.

v. 776. τὸ κύριον. Sic Eurip. Orest. 1037. τόδ' ἦμαρ ἡμῖν κύριον, haec dies nobis fatalis. Aesch. Suppl. 740. χρόνῳ τοι κυρίῳ — ἐν ἡμέρᾳ. Athenis νόμος κύριος dicitur lex rata, ut apud Demosth. contra Timocrat. τοὺς νόμους τοὺς πρὸ Εὐκλείδου — κυρίους εἶναι. Ibid. ψήφισμα δὲ μηδὲν μήτε βουλῆς — μήτε νόμου κυριώτερον εἶναι.

v. 783. δυςκάπνοις, verte: in quibus exilis focus, rarus fumus, seu ignis, nempe paupertatis. Δύςκαπνα fumosa. Theophrast. H. Pl. V. c. X. p. 116. 117. Δύςκαπνα δὲ τῷ γένει μὲν ὅλως τὰ ὑγρα, καὶ τὰ χλωρὰ διὰ τοῦτο δύςκαπνα· mox ἐπεὶ καὶ ἡ ἄμπελος ὅτε ὑγρὰ, δύςκαπνος· ἐκ δὲ τῆς ἰδίας φύσεως ὁ φοίνιξ.

v. 784. χρυσόπαστα] Lucian. Nec. p. 314. de veste Tragicorum, et Athen. XIV. p. 536. A. μίτρα χρυσόπαστος cet. Demosth. adv. Polycl. p. 711. A. κόσμον χρυσόπ. —

v. 786. κίνῳ χερῶν. Soph. Aj. 328. κακοπινέστατον: Schol. τὸν πῖνον, ποτὲ μὲν ἐπὶ τῆς ἰδίας, ποτὲ δὲ ἐπὶ ἤθους· mox, πινῶδες γὰρ τὸ ἀδόκιμον τῇ γνώμῃ, καὶ οὐ καθαρόν· πίνα (l πίνος) ὁ ῥύπος δὲ ἑνὸς ν, πίννα τὸ ὄστρεον διὰ δυοῖν. Alibi *vinum hordaceum* Athen. X. p. 447. B.

v. 787. παλιντρόποις ὄμμασι. Suppl. 180. παλίντροπον ὄψιν. Apoll. Rh. III. 1156. παλιντροπίῃσιν, Sch. ἤτοι ταῖς παρεπιστροφαῖς. Ibid. IV. 165. ἐπὶ νῆα παλιντροπάασθαι, et 643. παλιντροπόωντο. Soph. Philoct. 1253. παλίντροπος.

---

754. πικρὰς τελευτὰς] —κρὰν —τὰν Aur. 768. μετὰ] τέκνα Aur. 769. γέννᾳ] γένᾳ Aur. 770. γὰρ] δ' ἄρ Aur., et in Notis. 777. νεκρὰ] νεαροῦ Aur. —κότον] τόκον Aur. — al. νεάρον φ. τόκον. Scal. νεαρᾷ φάος. 779. ἀνίερον] ἀνίαρον Ex. Aur. 780. μελαίνας] μελαίνειν — ἄτας] ἄταν Aur. 785. 786. δ' ἐσθλὰ] ἔδεθλα Aurat. Scalig. manu; ἔδεθλα Ex. Aur. 788. ὅσια — τοῦ] ὁσία — που.

v. 790. αἴνῳ. Infr. 926. αἰνεῖν. Αἶνος quandoque pro sermone, ut Sophocl. Philoct. 1414. ὦ δεινὸν αἶνον αἰνέσας.

v. 797. τὸ δοκεῖν εἶναι —. Sic S. c. Th. 597. οὐ γὰρ δοκεῖν ἄριστος, ἀλλ' εἶναι θέλει.

v. 799. τῷ δυςκραγ. Citantur hic et seq. versus ap. Stobae. ed. Gr. p. 467. Δυςκραγέοντι in ed. Stob. Grotii.

v. 801. ἐφ' ἧπαρ προςικνεῖται. Supra v. 442. θιγγάνει πρὸς ἧπαρ, et 446. εἰςαφικνεῖται.

v. 807. ὑδαρεῖ σ. φιλότητι. Aristot. Polit. 2. φιλίαν ὑδαρῆ, in Notis.

v. 810. ἀκομούσως. Eurip. Phoen. 792. Βρομίου παράμουσος ἑορταῖς, et Ch. 465. παράμουσος. Eur. Med. 1089. ἀπόμουσον.

v. 818. οἰκουροῦντα. Aristoph. Acharn. p. 422. ὅπως ἂν οἰκουρῇ τὸ πέος τοῦ νυμφίου. Sophocl. Trach. 551. οἰκούρι' ἀντέπεμψε, praemia pro custodia domus. Oed. Col. 356. κατ' οἶκον οἰκουροῦσιν ὥστε παρθένοι. Philoct. 1360. οἰκουρῶν ὄφις. Clem. Alex. Strom. IV. p. 499. A. αἱ γυναῖκες οὐδὲν ἐλάττων τῶν ἀῤῥένων καὶ οἰκουροῦσι. Hinc ὑποικουρεῖν Aristoph. Θεσμοφ. p. 830. ὑποικουρεῖτε. Athen. V. p. 214. D. de Athenione Peripatetico, qui tyrannidem Athenis invaserat, ἐκήρυσσέν τε δύνοντος ἡλίου πάντας οἰκουρεῖν.

v. 819. θεοὺς ἐγχωρίους. Plato Legg. p. 740. ταῦτα δ' ἔχειν διανοήματα καὶ περὶ τοὺς ἐγχωρίους θεούς τε ἅμα καὶ δαίμονας.

v. 821. ἐκραξάμην, nempe pro διεκραξάμην ut Choeph. 1008. στυγερῷ θανάτῳ διεκράχθῃς. Est *delere*, *interficere*. Soph. Oed. Col. 1788. ἔπραξεν οὖν, *finivit vitam*.

v. 823. ἀνδροθνῆτας. Ap. Eurip. Cycl. 93. ἀνδροβρῶτα.

v. 824. αἱματηρὸν τεῦχος. Τεῦχος nempe hic pro urna judiciali, in quam immitti soliti Athenis calculi, quo sensu etiam usurpatur Eum. 745. ἐκβάλλεσθ' ὡς τάχιστα τευχέων πάλος. Τεῦχος itaque poëtis dictum id genus urnae judicialis, quae vulgo ἀμφορεῖς, κάδοι, καδίσκοι apud scriptores Atticos, ut ap. Aristophanem non semel. Vesp. p. 451. et 491., Demosth. adv. Eubul. p. 537. B., Lysiam Orat. XII. p. 204. vocantur, et Isaeum de Agn. Haered. p. 574. Quum autem duo apponerentur ejusmodi τεύχη seu καδίσκοι, unum, in quod injiciebantur calculi albi, pleni et absolventes dicti, alterum in quod nigri et condemnantes, postrema haec urna αἱματηρὸν τεῦχος, nempe ut ἐν αἵματος δίκῃ dicitur. Hinc e duobus illis urnis prior *Misericordiae* seu

---

790. αἴνῳ] αἰνῶ Ex. Aur. 791. τέρμα] τέρματι A. — τέρμοδες Ex. Aur. 795. ὑποκάμψας] — κύψας Aur., al. ὑποκάρψας. 797. εἶναι] τοῦ εἶναι Aur., τῷ — in Notis. 799. δυςκραγοῦντι] δυςκραγέοντι Aur. 812. ἑκούσιον] ἀκούσιον in Notis. 814. ἀφίλως] ἄφιλος Ex. Aur. 815. πόνος] πόνον Aur. 823. κλύοντες] λύοντες Scal.

ὁ ἐλέου, altera autem θανάτου seu *Mortis* dictae, ut observat Schol. ad Vesp. Aristoph. p. 502. Dicta ibidem prior urna absolvens κύριος, altera ἄκυρος ut notant Schol. ibidem. Hinc τῷ κάδῳ Aristoph. Avib. p. 591. Αἱματηρὸν τ. nempe in αἵματος δίκῃ, ut vocatur Eum. 755. Dicebatur idem ὑδρία, ἀμφορεὺς, κάδος, καδίσκος et infundibulum super impositum dictum κημὸς apud Athen. IV. 8. et Arcadium grammaticum MS. Κημὸς ἡ χώνη τὸ ἐπιθέμενον ἐπὶ τῇ ὑδρίᾳ, ἐξῆς αἱ ψῆφοι φέρονται.

v. 825. ἐναντίῳ κύτει. Contrarium nempe ubi divisa et paria judicum suffragia, ut Eum. 744. κἂν ἰσόψηφος cet. et 755. ἴσον γάρ ἐστι τἀρίθμημα τῶν πάλων. Duae nempe urnae erant una aenea, altera lignea, Pollux VIII. c. 10. p. 407. αὖθις δὲ δύο ἀμφορεῖς ὁ μὲν χαλκοῦς, ὁ δὲ ξύλινος, ὁ μὲν κύριος. ὁ δ' ἄκυρος. Prior nempe dicebatur πρότερος ἢ κύριος, in quam ψῆφοι absolventes aut condemnantes conjecti; alter ὕστερος ἢ ἄκυρος, in quam missi calculi neque damnantes neque absolventes: Schol. Aristoph. ad Vesp. ἀμφορεῖς ἦσαν, ὧν ὁ μὲν κύριος λεγόμενος, εἰς ὃν τὴν κυρίαν ψῆφον καθίεσαν οἱ δικασταὶ ἢ καὶ καταδικάζοντες ἢ καὶ ἀπολύοντες. Vide Thucyd. 1. p. 449. de judicio in causa ducum Atheniensium θεῖναι δὲ ἐς τὴν φυλῶν ἑκάστην δύο ὑδρίας· ἐφ' ἑκάστῃ δὲ τῇ φυλῇ κήρυκα cet. Sed ψῆφοι olim χοιρῖναι dictae, e conchis marinis apud Polluc. VIII. p. 387. et Schol. Aristoph. in Vesp. p. 481., postea ex aere; juxta Ulpian. ad Timocrat. olim ψῆφοι ἀπὸ χοιρειῶν ἀστῶν, unde χοιρῖναι. Aliae vero ἄτρυτοι, albae absolventes; aliae nigrae aut τετρυπημένας, condemnantes, quarum postremae ψῆφοι ὀλεθρίαι dictae: S. c. Th. 204. Ἄτρυτοι seu non perforati calculi dicti etiam πλήρεις. Unde Aeschin. contra Timarch. ἡ δὲ πλήρης ὅτῳ μὲν cet. — Κύαμοι dicti iidem calculi, unde κυαμεύειν *sortiri calculos* Demosth. in Timocr. et Ul.: prom. p. 239. κύαμον γὰρ ἐκάλουν τὸν κληρὸν καὶ τὴν ψῆφον· ἐκ τοῦ λαμβάνειν αὐτοὺς ἐπὶ τὸ ἄρχειν. — ψῆφοι erant aenei juxta Aristot. de Rep. Ath. ψῆφοι δέ εἰσι χαλκαῖ. Pollux VIII. c. 10., S. Petit. l. Att. p. 332. 333.

v. 826. χειρὸς οὐ πληρουμένῳ. Aeschin. in Timarch. p. 194. A. ἐλπίδων κενῶν ἐμπλήσας. Manibus olim sublatis suffragia lata. Hinc Xenoph. H. Gr. 1. p. 449. in causa ducum Atheniensium, qui in vincula conjecti, τὰς χεῖρας οὐκ ἂν καθεώρουν. Hinc διαχειροτόνια de suffragii latione, idem p. 452. et διαχειροτονουμένων ibidem. Ψηλόφησις, ἤγουν χεὶρ ἐλπίζουσα ἐνέτυχεν οὐ πληρουμένῳ. Scal.

v. 831. πάγας. Atticis πάγη et παγίς. Amphis apud Athen. XIII. p. 567. meretrices vocat παγίδας βίου. Ἑτέραις τε τοιαυταῖσι παγίσι τοῦ βίου.

v. 833. δάκος. Aristoph. Av. p. 592. ἑρπετά τε καὶ δάκεθ'

---

826. χειρὸς — πληρουμένῳ] χεῖλος Not. — μένοι, al. μένου. 832. ἐπραξάμεθα] —μεσθα Scal., Not.

ὀπόσα —: Schol. δάκετα δὲ θηρία ἰοβόλα. Scal.: Θηρίον· ἵππος δούρατος.

v. 834. ἀσπιδηστρόφος λεώς. S. c. Th. 89. ὁ λεύκασπις λαός. Soph. Antig. 107. τὸν λεύκασπιν Ἀργόθεν.

v. 835. Πλειάδων δύσιν. De iisdem stellis idem Aeschylus apud Athen. XI. p. 491. A. καὶ Αἰσχύλος δὲ ἐκφανέστερον προσπαίζων τῷ ὀνόματι κατὰ τὴν ὁμοφωνίαν·

Αἱ δ' ἑπτ' Ἄτλαντος παῖδες ὠνομασμέναι
πατρὸς μέγιστον ἆθλον οὐρανοστεγῆ
κλαίεσκον, ἔνθα νυκτέρων φαντασμάτων
ἔχουσι μορφὰς ἄπτεροι Πελειάδες.

Nota, Trojae excidium hic adscribi tempori, quo contigit occasus Plejadum, alibi XII. Thargelionis Attici, ut in versu — , aut XXIII. Th., MSS. Schol. Eurip. (Vide Stanlej. Commentar.). — Theocrit. Id. κδ. v. 11. ἐς δύσιν ἄρκτος Ὠρίωνα κατ' αὐτόν.

v. 836. ὠμηστής. Ὠμηστὴς Bacchus Plutarch. Themist. p. 129. καὶ καθιερῶσαι πάντας ὠμηστῇ Διονύσῳ. Vid. Clem. Alex. Protrept. p. 9., Lycophr. p. 78. de leone ὃν χάρινος ὠμηστοῦ cll. Schol. Oppian. Κυν. 1. p. 114. θήρεσιν ὠμηστῇσι.

v. 844. πεπαμμένῳ. Ch. 189. πεπαμένη, nempe φρόνημα παισὶ δύσθεον πεπαμένη h. e. κεκτημένη. Sic Xenoph. Exp. Cyr. VI. p. 371. D. πεπαμένον ὀρχηστρίδα εἰςάγει, h. e. habentem. Sic III. p. 307. C. τίνες πέπανται σφενδόνας pro ἔχουσι. Aristoph. Av. p. 586. ὅστ' ὑφαντοδίνητον — οὐ πέπαται.

v. 851. σειρασφόρος. Soph. El. 724. Σειραῖον ἵππον. Schol. τὸν ἔξω τοῦ ζυγοῦ, τὸν δεξιόν. Eurip. Iph. Aul. 223. τοὺς δ' ἔξω σειραφόρους. Aristoph. Nub. p. 196. κεντῶν ὑπὸ τὸν πρωκτὸν σε τὸν σειρασφόρον. Cf. Eurip. Rhes. 303. Infra 1649.

v. 854. κοινοὺς ἀγῶνας. Sic ΠΡΩΤΑ ΚΟΙΝΑ ΑΣΙΑΣ de agonibus communis Asiae aliquotiens in nummis.

v. 857. φαρμάκων παιωνίων nempe *remediis salutaribus*. Sic Pers. 607. κέλαδος οὐ παιώνιος, clamor haud fortunatus: Schol. οὐ παιώνιος, ἀλλὰ φθαρτικός. In Harpocrat. voce ὀργεῶνα citatur Aeschylus in Μυσ., cujus locus refertur etiam apud Suidam:

Εὐχαῖς δὲ σώζεις δεσπότας παιωνίας,

ubi legendum liquet παιωνίαις, ut hic φαρμ. παιων. — Παιώνιον peculiari sensu dictum putat Casaub. ad Athen. p. 462. de loco Athenis, ubi erant columnae, quae for. aquae ductus sustin. in versu Comici apud Athen. VI. p. 268. A.

Τὰ θερμὰ λουτρὰ πρώτων ἄξω τοῖς ἐμοῖς

---

834. ἀσπιδηστρόφος λεώς] ἀσπιδηστροφοῦ Aur. — πλέως Aur., λόχος al. 840. ταῦτα] τ' αὐτὰ Aur. 844. νόσον] νόσου. In Not. διπλάζει. 856. μενεῖ] μενῇ in Notis.

Ἐπὶ κιόνων ὥσπερ διὰ τοῦ παιωνίου
Ἐπὶ τῆς θαλάττης.

Virgil. Aen. VII. 789. de Hippolito — Paeoniis revocato herbis. Sophocl. Trachin. 1225. ἀλλ' ὧν ἔχω παιώνιον καὶ μοῦνον ἰατῆρα τ. ἐμ. κακῶν. Phil. 1377. παιωνίας εἰς χεῖρας ἐλθεῖν.

v. 858. ἤτοι κέαντες. Sic Pindarus de morborum remediis, quae a Chirone edoctus Aesculapius Pyth. 111. ἢ πολιῷ χαλκῷ μέλη τετρωμένοι, ἢ χερμάδι τηλεβόλῳ, ἢ θερινῷ πυρὶ περιθέμενοι δέμας. Mox de remediis τοὺς μὲν μαλακαῖς ἐπαοιδαῖς ἀμφέπων, τοὺς δ' cet. Aesch. Prom. 481. Prometheus de se ἔδειξα κράσεις ἠπίων ἀκεσμάτων.

v. 861. δεξιώσομαι. Soph. El. 981. τοιοῖς δ' ἐπαίνοις οὐχὶ δεξιώσεται; Lycophr. p. 14. δεξιούμενον, salutatum. Soph. Oed. Col. 618. δεξιώματα, concordia.

v. 863. ἐμπέδως. Eum. 336. Infra 984. Hinc verbum ἐμπεδοῦν et ἐμπεδῶσαι, leges stabilire, Plutarch. Sol. p. 92. B. ὤμν. ὅρκ. ἡ βουλὴ τοὺς Σόλωνος νόμους ἐμπεδώσειν. Eodem sensu ἐμπεδοῦν Plat. VII. Legg. p. 825. A.

v. 864. πρέσβος Ἀργ. Pers. 625. Infr. 1402. et 1309. τοῦ χρόνου πρεσβεύεται. Vid. omnino Clytaemn. ad Agamemn. apud Eurip. Iphig. Aul. 1141.

v. 871. ἔκπαγλα. Pind. Pyth. p. 242. ἀνὴρ ἔκπαγλος. — Choeph. 546. ἔκπαγλον τέρας et 215. ἐκπαγλουμένην. Nican. Thec. p. 59. et 32., Call. H. D. v. 247.

v. 877. τέτρωται δικτύου πλέω. Idem nempe quod aliter dicebant Graeci de perforato cribro, ut apud Lucianum ἐσθὴς κοσκινηδὸν τετρυπημένη, ut adnotat Casaub. ad illum locum Alexidis apud Athen. 11. p. 60. B. ὀρύττων ἀποδέδειχα κόσκινον, ubi Casaubonus Anim. p. 123.: Aeschylus paulo aliter τέτρωται δικτ. πλ. λέγ.

v. 881. τιμ. χλαῖναν: ἐντάφιον Scal.

v. 885. λελημμένης. Eurip. Bacch. 1160. ἀπορίᾳ λελησμένος f. λελημμένος. S. c. Th. 361. οὔτ' ἴσον λελημμένος. Eurip. Cycl. 432. τῇ κύλικι λελημμένος, ubi Canter. legit λελησμένος, quod improbat jam Fl. Chr.

v. 887. κύριος πιστευμάτων: f. πιστωμάτων. Sic Ch. 957. πιστώμασι. Et κύριος de patre apud Eurip. Iph. Aul. 705. Cf. κύριοι Eum. 127. Supra τὸ κύριον 776.

v. 889. δορύξενος. Ch. 914. δόμους δορυξένους. Verte: mi-

---

872. ἡδονὰς] κληδόνας Ex. Aur., ita et in Not. 874. λάσκοντας] λάσκοντα in marg. Scal. 877. τέτρωται — λέγειν] τέτρωτ' ἄν, al. ἐτέτρωτ' ἂν Ex. Aur. — λόγῳ Ex. Aur., et pro πλέω A. πλέως. 879. τ' ἂν] γ' — Ex. Aur. 885. λελημμένης] εἰλουμένη vel εἰλημμένης Ex. Aur. 887. σῶν κύριος πιστ.] κῦρος ὢν Aur., κῦρος ὢν al. — f. πιστωμάτων.

litaris eidem amicus factus. Ulpian. in Midian. p. 197. C. δορύξενοι δὲ οἱ ἐν πολέμοις φιλωθέντες ἀλλήλοις· ἰδιόξενοι δὲ οἱ ξενούμενοι παρά τισιν.

v. 890. ἀμφίλεκτα. Infr. 1594. ἀμφίλεκτος ὤν. S. c. Theb. 815. ἀμφιλέκτως.

v. 895. σκῆψις. τοῖς νέοις σκῆψιν φέρει, Eurip. Iphig. Taur. 122, Med. 744. σκῆψιν τιν' ἐχθροῖς σοῖς ἔχοντα δεικνύναι, Orest. 749. σκῆψιν ἐς ποίαν προβαίνων.

v. 899. λαμπτηρουχίας. Hesychius λαμπτὴρ —, 'Αττικοὶ δὲ τοὺς καιομένους λύχνους λέγουσιν. Cf. Choeph. 535. λαμπτῆρες ἐν δόμοισι.

v. 900. ἀτημελήτους. Apoll. Rh. I. 812. ἀτημελέτως ἀλάληντο et III. 829. ἀτημελίῃ.

v. 906. πρότονον: ναὺς πρότονον al., Eurip. Hec. 114. λαιφ. προτόνος ἐπερειδόμεναι Apoll. Rh. 1. 564. Δῆσαν δὲ προτόνοισι cet., Schol. προτόνους δὲ τὰ ἐξ ἑκατέρου μέρους τοῦ ἱστοῦ ἐπὶ τὴν πρῷραν καὶ τὴν πρύμναν ἐντεινόμενα σχοινία. Id. I. 1224.

v. 907. στύλον ποδήρη. Sic filius unicus *ancora* Hecub. 79., Cf. LXX. Exod. XIX, 9. παραγινόμενος πρός σε ἐν στύλῳ νεφέλης, advenio ad te in columna nubis.

v. 909. ἐκ χείματος. Eurip. Heraclid. 429. χειμῶνος ἐκφυγόντες ἄγριον μένος. Εἰς χεῖρα γῇ συνῆψαν. Dein nota hic ἐκ pro *post*, Eum. 2. ἐκ δὲ τὴν Θ.: *postea vero* Th.

v. 910. ῥέος. Prom. 677. 811., Apoll. Rh. IV. 1417. ῥόον, ᾧ ἄπο δίψαν Αἰθομένην ἄμοτον λῶφ.

v. 917. ἐπέσταλται τέλος. Τέλος et τέλη de magistratu, et proprie de magistratu Laconum, quibus τέλη iidem dicti notante id ad Thucyd. Scholiasta, ubi Thucyd. τὰ τέλη τῶν Λακεδαιμονίων, Schol. οἱ γὰρ Λακεδαιμόνιοι τοὺς ἄρχοντας τῶν Λακ. τέλη ἐκάλουν διὰ τὸ αὐτοὺς τὰ τέλη τοῖς πράγμασι τιθέναι. Hinc Xenoph. Anab. II. p. 290. A. de Clearcho ἐκ τούτου δὲ ἐθανατώθη ἀπὸ τῶν ἐν τῇ Σπάρτῃ τελῶν. Tum cf. Eum. 746., Stob. Exc. Gr. p. 35. ex Aeschylo ἐπιστέλλειν c. Dat. pro ἐντέλλεσθαι. Schol. Thucyd. 1. p. 39. — Δμωαί. Eur. Hipp. 1184. δμῶες, et δμῶες ἀναγκαῖοι Hom. Od. Ω. 209.

v. 918. πέδον κελεύθου — πετάσμασιν. πετάσμασιν hic pro tapetibus substratis. Sic ap. Athen. IV. p. 138. C. de Mardonii Satrapae Persarum luxu παρασκευὴ χρυσῷ καὶ ἀργυρῷ καὶ παραπετάσμασι ποικίλοις κατεσκευασμένην. Sic de primo Chori in vetere Comoedia apparatu Athen. 11. p. 57. A. ὁ χορὸς δ' ὤρχειτο ἐναψάμενος δαπίδας καὶ στρωματόδεσμα. De Pharnabazo Satrapa Persa in

---

893. βουλὴν καταῤῥίψειεν — σύγγονον] vel βόλον vel βουλὴν — καταῤῥάψειεν Scal. — σὸν γόνον Ex. Aur. 900. ἀτημελήτους] ἀτημέλητος. 912. τοιοῖσδε] — σι Aur. 916. ἄναξ] ὦ 'ναξ Scal.

congressu cum Agesilao Plutarch. Agesil. p. 602. C. ὁ δ' ὡς ἐπῆλθεν ὑπεβεβλημένων τε αὐτῷ κῳδίων μαλακῶν καὶ ποικίλων δαπίδων. De Cleopatrae convivio, quo Antonium excepit, et apparatu, e Socrate Rhodio Athen. IV. p. 148. B. καὶ κατεστρώθη ἐπὶ πηχυιαβάθη τὰ ἐδάφη ἐμπεπασμένων δικτύων τοῖς ἔλιξιν, Cas. κάλυξι. — Παραπετάσματα involucra ap. Menandr. Stob. ed. Gr. p. 377. et Incerti apud eundem p. 389. Tales tapetes animalium monstrosorum figuris ornati, de quibus Aristoph. Ran. p. 256. Αὐτοῖσι παραπετάσμασι τοῖς Μηδικοῖς γράφουσιν.

v. 919. πορφυροστρώτοις πόροις. Sic de purpureis stratis in ingress. Chor. in theatr. ap. Graecos ex Aristotele et Andronico Solon. de Usuris p. 88., ubi hunc Aeschyli locum citat. Purpurea stragula olim apud Graecos ad operiendos lectos frequenter adhibita, unde Plato Comicus apud Athen. 11. p. 48. B. κἆτ' ἐν κλίναις ἐλεφαντόποσι καὶ στρώμασι πορφυροβάπτοις. Infr. 966. πορφύρας πατῶν. Athen. V. p. 212. C. de Athenione Peripathetico. De constratis tapetibus purpureis in via, quae ad nuptiale convivium Iphicratis tendebatur Anaxandrides apud Athen. IV. p. 131. B. κατὰ τὴν ἀγορὰν μὲν ὑπεστρῶσθαι στρώματα μὲν —. Στρωμνὴ doni loco missa Antalcidae Graeco a Rege Persarum Athen. II. p. 48. F. Στρωμναὶ ἀνθοβαφεῖς cf. Sext. Empir. adv. Mathem. III. p. 152. D. Barbarici nempe luxus olim purpurea stragula Athenioni e Cappadocia, ubi apud Mithradatem plurimum valuerat, Athenas reduci: Athen. V. p. 212. C.

v. 925. μακρὰν γὰρ ἐξέτεινας. Infr. 1303., Eurip. Hec. 1177. μακροὺς τείνω λόγους Med. 135., ἢ μάκρ' ἂν ἐξέτεινα. Scil. contra praeceptum Aristotelis in Rhetor. III. p. 148. ὥσπερ οὐδὲ προοιμιάζεσθαι μακρῶς. Soph. Aj. 1062. μὴ τεῖνε μακρὰν, ubi simplex τεῖνε pro ἔκτεινε. Pers. 700. μήτι μακιστῆρα μῦθον ἀλλὰ σύντομον λέγειν. Stobae. Fl. 35. p. 141. Gr. σοφοῦ πρὸς ἀνδρὸς ὅστις ἐν βραχεῖ πολλοὺς λόγους οἷός τε συντέμνειν καλῶς. Num contrarium Graeci dixerunt συντέμνειν λόγους ut Eurip. in Aeolo ap. Stob.; orationes autem illas prolixas et quasi in circino dixerunt λόγους ἐν κύκλῳ ut Eupolis in Tribubus ap. Stob. p. 141. καὶ τοῦ μὲν ἐν κύκλῳ γε παύσομαι λόγου: Cf. Aesch. Prom. v. 928. γλώσσῃ ματαίᾳ ζημία προστρίβεται. Sic ἐκτενείαν pro extensione aut prolixitate sermonis Athen. III. p. 113. F. καὶ τὸν Γραμματικὸν τοῦτον ὑπερεπαινῶν διὰ τὴν ἐκτένειαν. Aesch. Suppl. 99. ἐκτενεῖς alio sensu. Respexit h. l. Athen. XIII. p. 573. C.

v. 929. χαμαιπετὲς βόαμα προσχάνῃς. Aliud nempe barbarici moris nec Graecanici indicium, reges humi prosternendo colere. Hinc ut singulare in Timagora Atheniensi notat Athen. II. p. 48. E. Τιμαγόρᾳ τῷ Ἀθηναίῳ τῷ προσκυνήσαντι βασιλέα, Persarum scilicet.

---

920. ἂν] νιν Aur. in Notis. 925. γὰρ] δ' ἂρ Aur., al. δ' εἰς.

Adorare prostrato humi corpore Graecis ignominiosum. Hinc factum Thebani hospitis apud Persarum Regem οὐ μὲν ἔδρασεν οὐδὲν τῶν ἐν τοῖς Ἕλλησιν αἰσχύνειν φερόντων: Aelian. V. H. 1. 21., Eurip. Phoeniss. 300., Troad. 1021., Orest. 1509. Προςκυνῶ σ' ἄναξ νόμοισι βαρβάροισι προςπεσών. — Joseph. Αρχ. XI. p. 362. A. τῷ εἴδει τῆς ὀραθείσης προςκεχήναμεν.

v. 930. εἵμασι στρώσασ'. Bion Id. 1. 7. de purpureis stragulis Adonidis κέκλιται ἁβρὸς Ἄδωνις ἐν εἵμασι πορφυρέοισι. Στρώματα nempe apud veteres minime barbaro luxui deditos non solum ad tegendos seu operiundos lectos, sed pedibus etiam subjecta quandoque et calcata ut hoc loco, et innuit Plato in Politico et cujus locum eam in rem citat Athenaeus II. p. 48. A. νῦν δὲ τὴν στρωμάτων σύνθεσιν περιβολῇ χωρίζουσι καὶ ὑποβολῇ φασι ὁ φιλόσοφος, nempe a Platonis Politico. Casaub. p. 98. ὑποβολὴν hic non destratis aut subjectis pedibus, sed quidquid insternendi aut incubandi causa ponatur, explicat.

v. 932. ἐν ποικίλοις — κάλλεσιν βαίνειν. Ad quem locum respicere videtur Eurip. Hec. 470. ἐν δαιδαλέαισι ποικίλλουσ' ἀνθοκρόκοισι πήναις. Citatur Etym. M. s. v. κάλλαια. Athen. II. p. 48. B. ἤκμαζε δὲ ἡ τῶν ποικίλων ὑφή, μάλιστα ἐντέχνων περὶ αὐτὰ γενομένων Ἀκεσᾶ καὶ Ἑλικῶνος τῶν Κυπρίων. Sic Jeu Regi Israelitarum ab Elisaeo Propheta declarato adstantes Duces II. Reg. IX. 13. LXX. ἔλαβεν ἕκαστος τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ καὶ ἔθηκαν ὑποκάτω αὐτοῦ. Josephus vero ea de re Αρχ. IX. c. IV. p. 308. F. ἐπεστρώννυον αὐτῷ τὸ ἱμάτιον. Ev. Matthaei. XXI. 8. ὁ δὲ πλεῖστος ὄχλος ἔστρωσαν ἑαυτῶν τὰ ἱμάτια ἐν τῇ ὁδῷ. Ejusmodi olim Persarum tapetes, de quibus in pompa Philadelphi Athen. V. p. 197. B. ψιλαὶ δὲ Περσικαὶ τὴν ἀνὰ μέσον τῶν ποδῶν χώραν ἐκάλυπτον, ἀκριβῆ τὴν εὐγραμμίαν τῶν ἐνυφασμένων ἔχουσαι ζώων. Ibid. XII. p. 539. C. de Clito Alexandri familiari ἐπὶ πορφυρῶν ἱματίων διαπεριπατῶν τοῖς ἐντυγχάνουσι διελέγετο, quod male Dalec. vertit: *amictus veste purpurea* et *obambulans*, pro, super purpureis stratis obambulans. Sic ἱμάτια saepe pro stragulis dicta ut ap. eund. Athen. 1. p. 17. F. καὶ κλιντήρων ἁλουργοῖς περιστρώσας ἱματίοις, et p. 23. D. ex Aristot. οἱ Τυῤῥηνοὶ δειπνοῦσι μετὰ γυναικῶν ἀνακείμενοι ὑπὸ τῷ αὐτῷ ἱματίῳ. Substratae nonnunquam vestes in honorem abeuntium, quae cultum et desiderium eorum testarentur: Plutarch. Cat p. 764. C. de Catone e militia abeunte ὑποτιθέντων τὰ ἱμάτια τοῖς ποσὶν ᾗ βαδίζοι. Cf Plut. Nic. p. 325. B. de Nicia theoro Delum misso.

v. 945. ἐν ποικίλοις: ut barbaricum nempe seu Asiatici luxus argumentum arguit Agamemno illa purpurea strata humi calcanda. A

---

931. τοι τοῖςδε] τοιοῖςδε Aur. 942. δείσας] δηίους bisyll. Aur., al. δήους. 943. ἐξεῖπον] ἐξεῖπεν Aur. 945. δοκῇ] δοκεῖ Ex. Aur. Not.

Persis certe primum reperta tradit Heraclides apud Athen. II. p. 48. D. καὶ πρῶτοι δὲ Πέρσαι, ὥς φησιν Ἡρακλείδης, καὶ τοὺς λεγομένους στρώτας ἐφεῦρον, ἵνα κόσμον ἔχῃ ἡ στρῶσις καὶ εὐάφειαν. Idem. lib. XII. p. 514. C. de luxu Persarum regum καὶ διῄει διὰ τῆς τούτων αὐλῆς πεζὸς ὑποτιθεμένων ψιλοταπίδων Σαρδιανῶν, ἐφ' ὧν οὐδεὶς ἄλλος ἐπέβαινεν ἢ βασιλεύς. Hinc de Trojano Ganymede Eurip. Troad. 821. ἐν οἰνοχίαις ἁβραβαίνων.

v. 951. δῄριος. Hinc δηρινθῆναι, *certare*, ap. Apoll. Rh. II. 16. cll. Schol., Pindar. Ol. III. p. 116. δηρίομαι πολέσιν περὶ πλήθει καλῶν. Hesych. δηρίσασθαι, μάχεσθαι.

v. 953. ἀρβύλας: *calceos*. Ἀρβύλαι nempe proprium Argivorum calceamentum. Hinc Eur. Orest. 1472 Μυκηνίδ' ἀρβύλαν προβας. Idem Aeschyl. apud Polluc. VII. 22. p. 347. πέλυντρ' ἔχουσιν εὐθέτοις ἐν ἀρβύλαις. Apud eundem Pollnc. de calceorum variis generibus VII. 22. p. 347. αἱ δὲ Ἀργεῖαι, πάντη δῆλον ὡς Ἀργείων τὸ εὕρημα, καθάπερ αἱ Σκυθικαὶ Σκυθῶν, καὶ Ῥοδίων Ῥοδιακαί. Ἀρβυλίδες Theocrit. Id. I. 25. ποτ' ἀρβυλίδεσσιν ἀείδει: Schol. Ἀρβύλη δὲ εἶδος ὑποδήματος ἀπὸ τοῦ ἁρμόζεσθαι cet. Hesych Ἀραβύλας ὑποδήματος διαφορὰ καὶ βαρβαρικά. Lucian. Philopseud. καρβατίναι τὰ παρ. καὶ κοιμ. ὑποδήματα ἃ καὶ ἀρβύλας φασίν. Js. Voss. ad Catull. errare tradit Lucianum quod ἀρβύλαι essent calcei sonori et p. 290. ab ἀραβέω unde et ἀραβύλαι ap. Hesych. Pollux. VII. 22. p. 346. ἦν δέ τι ὑπόδημα καὶ ἀρβύλη εὐτελὲς ἐπ' ἐργασίαν. Hinc Eurip. Or. 146. λεπτὸν ἴχνος ἀρβύλης τίθειτε, μὴ κτυπῆτε, μήδ' ἔστω κτύπος. Lycophron. p. 135. de Perseo ἀρβυλόπτερον. Ἀρβήλη ap. Schol. Nicand. pro ἀρβύλη ubi citat locum Orestis v. 146. paulo ante allatum. Cum Eurip. Or. 147. conferri potest illud Apoll. Rh. IV. 1195. σιγαλόεντι πεδίλῳ cet.

v. 955. ἐμβαίνονθ' ἁλουργέσιν. Qualia nempe calceamenta purpurea barbarici olim luxus, et e quorum genere quae Demetrius luxu reliquos supergressus parari curasse dicitur apud Athen. XII. p. 535. F. ἦν γὰρ κατὰ μὲν τὸ σχῆμα τῆς ἐργασίας, σχεδὸν ἐμβάτης (lego ἐμβάδες vel ἐμβάδος) πίλημα λαμβάνων τῆς πολυτελεστάτης πορφύρας· τούτῳ δὲ χρυσοῦ πολλὴν ἐνύφαινον ποικιλίαν ὀπίσω καὶ ἔμπροσθεν ἐνιέντες οἱ τεχνῖται, ubi non adsequutus est Dalech., nec monuit Casaub. quid πίλημα eo loco, nempe taenias veluti quibus purpureis et auro intextis calceamenta illa insignita. Sic locus ap. Athen. V. p. 210. E. σὺν ἀνδρομήκεσι λημνίσκων πιλήμασι χρησοῖς πλήθη.

v. 961. θεὸς πρόσωθεν. Eum. 297. κλύει δὲ καὶ πρόσωθεν

---

946. αἰδεσθεῖς] αἰδεσθῆς Aur. Not. 951. τήνδε] τῆδε Aur. 954. πρόδουλον] πρόδουλος Aur. 955. τοῖς δέ μ' ἐμβαίνονθ' ἁλουργέσιν] ταῖς δὲ μὴ 'μβαίνοντο.τ' ἀλουργίσι Aur. 957. σωματοφθορεῖν] στρωματοφθορεῖν Aur.; sic in Notis. 963. αὐτῇ] αὔτῃ.

ῶν ϑεὸς, ibid. 62. ἐγγὺς καρτερῶς καὶ πρόσω γ' ἀποστατῶ. Prom. 312., Eurip Hippol. 102. πρόσωϑεν αὐτὴν ἁγνὸς ὢν ἀσπάζομαι. Oppian. Ἁλιευτ. de Diis eorumque prudentia τηλόϑεν ἐγγὺς ἐόντες.

v. 966. πορφύρας πατῶν. Sic purpura saepe apud Latinos pro veste purpurea et conchylia ap. Juvenal. Sat. III. 81. pro veste purpurea e conchylio. Eur. Iph. T. 262. πορφυρ. στεγ.

v. 969. 970. οἶκος — ἄναξ. Sic Pindar. Isthm. IV. p. 459. χρυσέων οἴκων ἄναξ καὶ γαμβρὸς Ἥρας de Hercule. — κηκίδα: non *fuligo* cum Interprete sed *galla*, qua ad tincturam usi. Unde κικῖδα legendum liquet. Sic siliquae fructu loco κικῖδος usi ad tincturam Theophr. H. Pl. IV. c. III. p. 73. ὁ δὲ καρπὸς ἔλλοπος, καϑάπερ τῶν κεδροκῶν, ᾧ χρῶνται οἱ ἐγχώριοι πρὸς τὰ δέρματα ἀντὶ κικίδος. Sic infra Choeph. 102. φόνου δὲ κηκὶς — πολλὰς βαφὰς φϑείρουσα τοῦ ποικίλματος. Demosth. adv. Arhob. p. 548. κηκίδα δὲ — de tinctura pretiosa.

v. 975. φυλλάς: Supra 79. φυλλάδος κατακαρφομένης. Soph. Trach. 766. de luco βωμοὺς ὁρίζει τεμενίαν τε φυλλάδα. Schol φυλλάδα τὸν ἀπὸ τῶν τεμενῶν στέφανον ἢ τέμενος πολύφυλλον. Eurip. Suppl. 32. δεσμὸν δ' ἀδέσμων τόνδ' ἔχουσα φυλλάδος.

v. 977. δωματῖτιν ἑστίαν. Apollo δωματίτης apud Aeginetas cultus Schol. Pind. Nem. p. 374. ϑύουσιν Αἰγινῆται Ἀπόλλωνι οἰκιστῇ καὶ Δωματίτῃ.

v. 981. ἀνδρὸς τελείου. Τέλειοι οἱ γεγαμηκότες Hesych. Anacr. Od. LVI. ἐδόκει ϑελεῖν Κυϑήρην pro συνουσιάζειν. Soph. Antig. 1254. τὰ νυμφικὰ τέλη λαχὼν, Schol. τοὺς γὰρ γαμοῦντας τελείους ἐκάλουν. Eumen. 838. καὶ γαμηλίου τέλους, Schol. τοῦ γάμου. Hesych. Ἥρα τελεία καὶ Ζεὺς τέλειος ὅτι γαμήλιοί εἰσιν. Suppl. 1058. γάμων τελευτά. Eodem sensu παντελὴς δάμαρ. Soph. Oed. Tyr. 930. ἐκείνου γ' οὖσα παντελὴς δάμαρ: Schol. παντελὴς, τέλεια, νόμιμος. Sic Plato de conjugatis viris et mulieribus Leg. XI. p. 929. C. τῶν τε ἄλλων ὁπόσοιπερ ἂν ὦσι γυναικῶν εἴτε ἀνδρῶν τέλειοι.

v. 982. Ζεῦ τέλειε —. Sic Pind. Ol. XIII. p. 123. Ζεῦ τέλειε Antiph. Orat. 1. p. 22. τὴν σπονδὴν ἅμα ἐκχέουσα ἐκείνοις εὐχομένοις, ἃ οὐκ ἔμελλε τελεῖσϑαι. Hinc ἱερὰ τέλεια seu *sacra integra*, nempe ob integras victimas, Demosth. Neaer. p. 525. C. προκαλοῦνται

---

965. κατεστρ.] l. καϑέσταμαι Schol. 968. εἰς ἄργυρον] ἰσάργυρον Salmas. vid., Not. 970. οἶκος] f. οἴκου. 972. δειμάτων] δ' εἱμάτων Aur., item Canter., et in Not. 973. προὐνεχϑέντος] σοῶνεχϑεντος (?) Aur. 974. κομίστρα τῆσδε μηχανωμένης] κόμιστρα Not. — σῆς Scal. — μένη Scal. 976. ὑπερτείνασα] — τείνουσα Aur. 979. τ' ἀπ'] τ' om. Aur. Scal. 980. ἤδη] ἡδύ Aur. 985. δεῖγμα] δεῖμα vel δῆγμα Aur. Scal., in Not. 987. ἀπέλευστος] ἀπέλευστον Aur. 988. ἄμισϑος ἀοιδά] ἄμισϑον ἀοιδὰν Aur.

αὐτὸν οἱ γεννηταὶ πρὸς τῷ διαιτητῇ ὀμόσαι καθ' ἱερῶν τελείων. Pind. Pyth. 1. p. 176. Ζεῦ τέλει' αἰεὶ. Schol. τέλεια. Hom. Il. A. v. 5. Διὸς δ' ἐτελείετο βουλή, et Il. T. 90. θεὸς διὰ πάντα τελευτᾷ. Hinc Pallas de se Eum. 902. ἔξεστί μοι μὴ λέγειν ἃ μὴ τελῶ. Lucian. de Jove τραγ. et θεῶν Ἐκκλησ. τίς ἀγορεύειν βούλεται τῶν τελείων θεῶν οἷς ἔξεστιν, ubi Petit. Legg. A. H. p. 210. nullo sensu dici hic putat τελείων θεῶν, quod locum ibi habere non possit nisi habita ratione vel aetatis vel dignitatis vel situs, et emendat τε λείων θεῶν, *laev. Deor.*, sed male.

v. 1003. θάρσος. Prom. 333. Ch. 257. θράσος in malam partem Aeschin. in Tim. p. 185. βδελυρία, συκοφαντία, θράσος. Schol. Apoll. 1. p. 150. τὸ θάρσος τὸ εὔλογον, θράσυς μετ' ἰταμότητος. Schol. Soph. ad Electr. 482. εἰ δὲ ἄλλο μὲν σημαίνει θράσος, ἄλλο δὲ τὸ θάρσος, μὴ θαυμάσῃς· πολλὰ γὰρ τοιαῦτα καινοτομοῦσιν οἱ ποιηταί. Cf. Suppl. 514. ποῦ θράσος νέμεις ἐμοὶ, *fiduciam.*

v. 1004. ματάζει. Soph. Oed. Tyr. 911. ἢ τῶν ἀθίκτων ἕξεται ματάζων, Schol. ματάζων, ματαιοφρονῶν.

v. 1005. τελεσφόροις. Callim. H. in Cerer. 129. 130. τὰς δὲ τελεσφορίας ποτὶ τὰν θεὰν ἄχρις ὁμαρτεῖν, ubi τελεσφορίας pro τελεσφόρους *seu initiatos* male vertunt ibi interpretes, quia ea vox ipsa sacra seu mysteria denotat, ut apud eundem Callim. in Apoll. v. 76. 77. ἐν δὲ πόλῃϊ θῆκε τελεσφορίην ἐπετήσιον, et ap. Apoll. Rh. I. 917. de sacris Samothracum Ἀῤῥήτους ἀγανῇσι τελεσφορίῃσι θέμιστας. Τελεσφορεῖν Joseph. Antiquit. III. c. X. p. 95. D. de muliere praegnante et quae filiam enititur, ἐγκύμωνε γίνεται καὶ τελεσφορεῖται τὴν γαστέρα. Eurip Med. 713. ἔρως τελεσφόρος h. e. τέλειος. Aristot. Rhetor. τελεσφόρος: Anonym. in hunc loc. p. 55. τελεσφόρος λέγεται ἐπὶ κνήματος ἢ ἐπὶ καρποῦ· οὐ μὴν δὲ ἐπὶ προθυμίας ἢ πείθους. Τελεσφορεῖν, tributum pendere, Xenoph. π. προσοδ. p. 922. C.

v. 1008. ἐλπίδος: *timoris.* Ἐλπὶς, *metus*, infr. 1443. Sic ἐλπίζειν *metuere*, Eurip. Ion. 248. θηρσί σφε τὸν δύστηνον ἐλπίζει κτανεῖν, de matre nempe, quae de exposito infante sollicita credit a feris decerptum. Soph. Aj. 512. κακὰν ἐλπίδ' ἔχων: Schol. ἤγουν φόβον. Homer. Il. π. 108. ἐλπόμενοι, metuentes. Soph. Trach. 113. δύστανον ἐλπίζουσαν αἶσαν. Aj. 814. ὀλεθρίαν Αἴαντος ἐλπίζει φάτιν. Plato Legg. I. p. 642. C. φόβος μὲν ἡ πρὸ λύπης ἐλπὶς, timor doloris exspectatio. Schol. Thucyd. p. 1. τὸ ἐλπίσας οὐ μόνον ἐπὶ ἀγαθοῦ, ἀλλ' ἁπλῶς ἐπὶ τῇ τοῦ μέλλοντος ἐκβάσει λέγεται.

v. 1014. εὐθυπορῶν. Pind. Ol. VII. p. 71. ἐπεὶ ὕβριος ἐχθρὰν

---

989. ἀποπτύσας] —σαν Scal. 991. ἴζει] ἕξει Aur. ἵζει Scal. 992. ἐπεὶ] ἐπὶ Aur. Scal. 993. ξυνεμβόλοις] ξὺν ἐμβ. Aur. Scal. 999. ὅπως] ὀπὸς Ex. Aur., ὅμως in Not. 1007. τι] τάδ' vel γε Aur. 1009. γὰρ] δ' ἄρ.

ὁδὸν εὐθυπορεῖ. Isthm. p. 467. δρόμον εὐθυπορῆσαι. Theophr. H. Pl. I. c. VIII. p. 9. εὐσχ. γὰρ ἡ ἐλάτη τῷ εὐθυπορεῖν. c. IX. p. 208. καίτοι τὸ εὐθυπορεῖν ὑπάρχει τισὶ τούτων, al.

v. 1016. ἕρμα. Eum. 567., Suppl. 586. Ἑρμαῖον ὄρος. Soph. Philoct. 1489. Sed aliud ἕρμα, aliud ἑρμαῖον. Galen. ad Hippocrat. de Articul. com. 3. p. 377. T. XII. λέλεκταί μοι καὶ πρόσθεν τὰ ἐρείσματα, καὶ ἑρμάσαι τὸ ἐρεῖσαι, καὶ τοῦτο εἶναι καὶ τὸ παρὰ ποιητῇ γεγραμμένον ὑποδείρεον ἕρματα νηῶν·

Ἕρματα nempe ibi fulcimenta et ἑρμάσαι fulcire; ἕρμα navium saburra et quae moli fulciendae admoventur; acervi lapidum Graecis ἕρμαια vel ἕρμακες, non ἕρματα, unde recte apud Dion. Chrysosth. Orat. 66. p. 655. pro ἕρματα ἀθροίζεσθαι leg. ἕρμαια — Casaub.

v. 1018. κτησίων: hic de facultatibus seu opibus, unde appellatio Jovis κτησίου Suppl. 459. et mentio sacrae eidem arae infr. 1047, in cujus dei custodia reconderentur in penu aedium.

v. 1024. ἀμφιλαφής: de hac voce vid Schol. Apoll. Rhod. IV. 982. et XI. 735, ἀμφιλαφεῖς, ἀνθηρὸν, μεγάλαι καὶ περίοπται. Choeph. 329. ἀμφιλαφὴς παραχθείς, *ab utraque parte conturb.*

v. 1025. ἐπετειᾶν. Apoll. Rh IV, 1217. θύη ἐπέτεια. Aristoph. Equit. 318. ἐπετείους τὴν φύσιν ὄντας. Lex Attica apud Porphyr. IV. de Abstin. Deos colere ἀπαρχαῖς καρπῶν, πελάνοις ἐπετείοις. V. Petit. Legg. A. H. p 2. Lex Athenis ap. Demosth. c. Aristocrat. ἐπέτεια τὰ τ. βουλ. ψηφισμ.

v. 1035. φέρειν. φέρον pro *fato*. Anthol. 1. p. 29. εἰ τὸ φέρον σε φέρει, φέρε καὶ φέρου. Eurip. Phoen. 1751. τὰς γὰρ ἐκ θεῶν ἀνάγκας θνητὸν ὄντα δεῖ φέρειν. Apoll. Rh. 1. 298. τ. μοῖραν κατὰ θυμὸν — τλῆθι φέρειν. Soph. Oed. C. 1707. τὸ φέρον —, Oed. Tyr. 883. φέροντι μοῖρα.

v. 1042. ἐκτολυπεύειν: de voce τολύπη, unde τολυπεύειν et ἐκτολ. vid. Hesych. et Scal. ad Varron. p. 45.

v. 1044. κομίζου. Apud Pindarum κομίζειν pro ἀνακομίζειν, *repetere, reducere velle*, Ol. XIII. p. 117. Ἑλέναν κομίζοντες: Schol. ἐβούλοντο τὴν Ἑλένην ἀνακομίσαι. Eurip. Phoeniss. 697. κόμιζε τὸν Μενοικέως Κρέοντ'. Eurip. Hec. 826. κομίζεται.

v. 1046. κοινωνὸν εἶναι χερνίβων. Eum. 659. ποία δὲ χέρνιψ φρατόρων cet. Soph. Oed. Tyr. 247. μήτε θύμασι κοινὸν

1017. καὶ τὸ] χ' ὦ vel. καὶ τὸν Ex. Aur. 1018. ὄκνος] ὄκνον Ex. Aur. 1027. πεσόνθ'] πέσον γ' Ex. Aur., πέσον ἀπ. in Notis. 1028. θανάσιμον] θανασίμου Aur. 1030. ἐπαείδων] ἐπ' ἀοιδὰν Aur. 1033. αὐτ' ἔπαυσ' — εὐλαβείᾳ] αὐτὸς Aur., ἔπεισ' in Not., ἀβλαβία γρ. Scal., ἐπ' εὐλ. delet Cant. in Not. 1035. μοῖραν] μοίρας Ex. Aur. 1038. ἂν τάδ'] τόδ' ἂν Ex. Aur. 1045. ἀμηνίτως] ἀμηνίτοις Aur., in Not.

κοινοῦσθαι μήτε χέρνιβας νέμειν. Choeph. 289. οὔτε κρατῆρος μέρος εἶναι μετασχεῖν, οὐ φιλοσπόνδου λιβός. Aristoph. Lysistr. p. 905. κοινῇ δικαίως οἱ μίας τε χέρνιβος βωμοὺς περιῤῥαίνοντας ὥσπερ ξυγγενεῖς.

v. 1047. κτησίου βωμοῦ: ἑρκείου, supr. 1018. Ara nempe Jovis κτησίου, quae vulgo juxta Vestae focum seu aram in penetrali aedium parte, ubi penus, unde conjungi observo ap. Dion. Halicarn. Deos κτησίους cum Vesta domestica, qua de re alibi in Diatriba de Vesta. Choeph. 798. οἵ τ' ἔσωθεν δωμάτων πλουταγαθῆ μυχὸν νομίζετε. Simulacra Jovis Κτησίου in Καδίσκοις imposita describit Athen. XI. p. 473. B. C., de quibus Casaub. Anim. p. 793. Jovis victus, i. e. διαίτας. Inepte; vide not. ad Eum. 659., Hippocrat. de Insomn. c 4. p. 514. T. VI. ubi docet ob res prosperas supplicationes Ἡλίῳ, Διῒ οὐρανίῳ, Διῒ κτησίῳ, Ἀθηνᾷ Κτησίῃ, Ἑρμῇ, Ἀπόλλωνι. Dio Chrysosth. Orat. 1. p. 9. de Jovis Epithetis Κτήσιος τε καὶ Ἐπικάρπιος, ἅτε τῶν καρπῶν αἴτιος καὶ δοτὴρ πλούτου καὶ κτήσεως, οὐ πενίας, οὐδ' ἀπορίας. Demosth. adv. Mid. p. 392. C. θύειν μίαν ἡμέραν Διῒ κτησίῳ βοῦν λευκὸν, Jovi opulento, Wolf. interpret. Isaeus Orat. VII. p. 510. τῷ Διῒ τε θύων τῷ κτησίῳ, περὶ ἣν μάλιστα ἐκεῖνος θυσίαν ἐσπούδαζε. Mox καὶ ηὔχετο ἡμῖν ὑγιείαν διδόναι καὶ κτῆσιν ἀγαθὴν, ὥσπερ εἰκὸς, ὄντα πάππον. Unde liquet qua de causa cultus Jupiter κτήσιος, ut κτῆσιν ἀγαθὴν daret.

v. 1052. ἀρχαιοπλούτων. Si necesse est servire, ἀπ' ἀξίου γοῦν ξύλου, Scal. Soph El. 1508. ἀρχαιόπλουτα εἰς πατρὸς ἑδράσματα. Ἀρχαῖα apud Atticos sors seu summa pecuniae creditae sub usuris, τὸ κεφάλαιον. Hesychius ἀρχαῖα τῶν δανειῶν τὰ κεφάλαια. Aristoph. Nub. p. 168. αὐτοί τε καὶ τ' ἀρχαῖα (non ἀρχεῖα) καὶ τόκοι τόκων. Xenoph. π. πρoσοδ. p. 922. C. καὶ οἱ ἀργύριον ἐξάγοντες — ἀρχαίου λαμβάνουσιν.

v. 1060. Κεκτημένη. κεκτημένη et κεκτημένος Atticis frequenter de hero et hera, ut Aristoph. Plut. 4. τῷ κεκτημένῳ, et Lucian. in Asino p. 122. T. 11. τὴν κεκτημένην, seu heram. Hinc κεκτημένος saepe apud Demosth. de agri aut praedii possessore et ἐγκεκτημένοι Athenienses, qui praedia in aquis possidebant a δημόταις distincti, ut adv. Polydem. p. 702. C. Phrynichus in Satyris ap Pollue. VII. c. VIII. 146. Φρύνιχος γὰρ ἐν Σατύροις τὸν δεσπότην κεκτημένον ὠνόμασεν.

v. 1064. θυραῖον. Sic θυραῖον ante fores, Soph. El. 316. Supra pro extranei, v. 846. et alibi, aut longe dissito, ut postremum Ch. 113., Soph. Trach. 542. Hinc Aristoph. Εἰρην. p. 694. ὁ γὰρ βωμὸς θύραισι: Schol. τὸ δὲ θύραισι, αὐτί· τοῦ ἐξ ἑτοίμου, in promptu, extemplo.

1054. ὤμοί τε] ὅμου γε Ex. Aur., γε Aur. — στάθμην] στάθμον Aur. 1055. ἔχεις] ἕξεις Aur., Not.

v. 1065. ἑστίας μεσομφάλου, *gentilis s. domesticae*, πατρῴου: Isaeus de Ar. Haer. p. 531., Aeschin. fals. legat. p. 266. Sic Eurip. Ion. 461. μεσόμφαλος Ἑστία. V. S. c. Th. 753. μεσομφάλοις πυϑ. χρηστηρίοις. Festus: *penetrale sacrificium dicitur quod interiore parte sacrarii conficitur, unde et penetralia cujusque dicuntur*. S. c. Th. 281. ἑστίας ϑεῶν.

v. 1070. Manu pro voce loquuti. Tibull.

v. 1072. μαίνεται. Hinc φρενομανὴς infra dicitur et μανικὴ, s. μαντικὴ: Plat. in Timceol. p. 71., Aristid. Or. 1. T. 111. p. 25., Schol. Eurip. Hec. p. 61., Clem. Alex. p. 9.

v. 1083. Τί ταῦτ' cet. Citantur hi duo versus in Scholiis Phoenissa. p. 352.; pro ἄνωτ. legitur ibi male ἀνωλόλυξας. Aristoph. Εἰρ. τόνδ' ὀτοτύζειν. Eurip. Hel. 376. κἀνοτότυξεν. Phoen. 1045. Ἄλλος ἄλλον ἐπωτότυξε.

v. 1090. Ἀπ. ἀγυιεῦ τ' Ἀπολλ. ἐμός. Aristoph. Vesp. p. 492. Ὦ δέσποτ' ἄναξ, γείτων Αἰγυιεῦ. Pausan. 1. p. 60. Ἀπόλλωνα Ἀγυιέα colunt Ἀχαρναὶ δῆμος Atheniensium, V. Macrob. 1. 17., Eur. Phoen. 634. καὶ σὺ Φοῖβ. ἄναξ ἀγυιεῦ. Anthol. 11. 24. Ep. 3. Νικήτης ἄδων, τῶν ᾠδῶν ἐστιν Ἀπόλλων. Ἂν δ' ἰατρεύῃ τῶν ϑεραπευομένων. Pollux IV. c. XIX. lib. II. p. 103. ἐπὶ δὲ τῆς σκηνῆς καὶ ἀγυιεὺς ἔκειτο βωμὸς πρὸ τῶν ϑυρῶν. Ita enim ibi legendum ex optimo MSS. Js. Voss., non ἁλιεύς. Horat. Od. VI. l. IV. levis Agyieu ad Apollinem. Idem προστατήριος. Soph. El. 631., Steph. in Ἀγυιαὶ, καὶ ὁ Ἀπόλλων Ἀγυιεύς. Schol. Eur. Phoen. 634. ἐν τοῖς προπυλαίοις καὶ οἰκήμασι ἱδρύμενε· ὅτι τὸν Ἀγυιέα πρὸ πυλῶν ἔστασαν· κίων δὲ οὗτος ἦν εἰς ὀξὺ λήγων. Nota simulacrum illud Apollinis Ἀγυιέως fuisse columnam acuminatam. Id innuit etiam Hesychius, Ἀγυιεὺς ὁ πρὸ τῶν ϑυρῶν ἑστὼς βωμὸς ἐν σχήματι κίονος. Apollo Ἀγυιεὺς Athenis invocatus Demosth. c. Mid. p. 392. B. Ἀπόλλωνι ἀγυιεῖ, Λατοῖ, Ἀρτέμιδι καὶ κατ' ἀγυιὰς κρατῆρας ἵσταμεν καὶ χορούς. Ibidem κνισσᾶν ἀγυιὰς seu vicos lustrari posse Athenienses oraculis. Ad quem locum Ulpian in Mid. p. 162. B. κνισσᾶν μέντοι τὰς ἀγυιὰς τὸ ϑύειν τοῖς ἑρμαῖς· ἀγυιὰς γὰρ τοὺς ἑρμὰς ἐκάλουν κατὰ στέρησιν διὰ τὸ μὴ χεῖρας ἔχειν· γυῖα δὲ τὰ μέλη. Nota ἀγυιὰς dictas statuas manibus mutilas. Aristoph. Equit. p. 361. ἐφ' ὅτῳ κνισσῶμεν ἀγυιάς. Schol. ἔϑυον γὰρ πρὸ τῶν πυλῶν ἕκαστος· ἀγυιὰς δὲ τοὺς ἀγυιοὺς ϑεοὺς ἀντὶ τοῦ ϑυσίας ἐπιτελοῦμεν τοῖς ϑεοῖς. Ἀγυιὰ *via*, inde *vena*, Empedocles apud Aristot. περ. ἀναπνοῆς, Ὡς δὲ αὔτως τέρεν αἷμα κλαδασσομένων δι' ἀγυιῶν. Michael. E. in hunc

---

1070. παρβάνῳ] γ' καρβάνου Aur. 1079. ἴσϑ'] ἴϑ' Aur. 1080. ἔκουσ'] εἶκουσ' Ex. Aur., ita Robert. et Not. — τῆδε] τόνδε Aur. 1085. ὀτοτοτοτοῖ] ὀτοτοτοτοῖ τοιοῖ Voss. 1093. παρὲν] παρὸν Aur., in Not. 1095. τ'] om. Aur.

hunc locum p. 167. *b.* ἀγυιαὶ γὰρ αἱ ὁδοί· λέγει δὲ ἀγυιὰς τὰς φλέβας. **Aristoph. Equit. p. 301.** ἐφ' ὅτῳ κνισσ. ἀγυ. **Schol.** ἔθυον δὲ πρὸ τῶν εὐαγγελιῶν πρὸ τῶν πυλῶν ἕκαστος· ἀγυιὰς δὲ τοὺς ἀγυιεῖς θεούς· ἀντὶ τῆς θυσίας ἐπιτελοῦμεν τ. θ.· ἄλλως· ἔθος ἦν τοῖς ἐν ἀγυιαῖς ἱσταμένοις θεοῖς ἐπὶ ταῖς ἐρχομέναις ἀγγελίαις θύειν· ὡς ἂν εἰ ἀγαθαὶ εἶεν, ἐπινεύσαιεν ταύταις· εἰ δὲ τοὐναντίον, ἀποτρέψαιεν. **Id. Vesp. 493.** Ὦ δέσποτ' ἄναξ· γεῖτον Ἀγυιεῦ τοῦ 'μοῦ προθύρου πρὸς πύλας: **Schol.** περὶ τοῦ Ἀγυιέως Ἀπόλλωνος ἰδίως Εὐτυχίας οὕτω γράφει· mox τούτοις γὰρ ἐπὶ τὰς στρατιὰς φάσματος οἱ Δωριεῖς μιμούμενοι τὰς ἀγυιὰς ἱστᾶσιν ἔτι καὶ νῦν τῷ Ἀπόλλωνι· πρὸ τῶν θυρῶν ἐντὸς εἶχον κίονας εἰς ὀξὺ λήγοντας ὡς ὀβελίσκους ἱδρύειν εἰς τιμὴν Ἀπόλλωνος Ἀγυιέως· ἀλλ' Ἀγυιεὺς κίων εἰς ὀξὺ λήγων, ὃν ἱστᾶσι πρὸ τῶν θυρῶν· ἰδίους δὲ αὐτούς φασιν εἶναι Ἀπόλλωνος· οἱ δὲ Διονύσου· οἱ δὲ ἀμφοῖν· ἔστι δὲ ἴδιον Δωριέων· εἶεν δ' ἂν οἱ παρ' Ἀττικοῖς λεγόμενοι ἀγυιεῖς, οἱ πρὸ τῶν οἴκων βωμὸν ὡς Σοφοκλῆς μετάγων τὰ Ἀθηναίων ἔθη εἰς Τροίαν φησί·

Λάμπει δ' ἀγυιεὺς βωμὸς ἀλμίζων πυρὶ
Σμύρνης σταλάγμους βαρβάρους εὐοσμίας.

ἄλλως· Ἀγυιεὺς ὁ πρὸ τῶν αὐλειῶν θυρῶν κωνειδὴς κίων ἱερὸς Ἀπόλλωνος· καὶ αὐτὸς θεός· Φερεκράτης κραταπάλλοις· ὦ δέσποτ' ἀγυιεῦ, ταῦτα σὺ μέμνησό μου. **Eurip. Phoeniss. 634. et Schol.** Laurus vulgo posita propter hunc Ἀγυιέα, ut liquet ex Aristoph. Θεσμοφ. p. 792. παρὰ τὸν ἀγυιᾶ κιὼν δ' ἐχομένη τῆς δάφνης. Apud Naucratitas idem Ἀγυιεὺς cultus videtur nomine κωμαίου. **Athen. IV. p. 149. E.** ἐν δὲ τῇ τοῦ κωμαίου Ἀπόλλωνος πανηγύρει. **Hesych.** κῶμαι, ἀγυιαί, ῥύμαι. Ἀγυιὰ de inferis, **Pindar. Ol. IX. p. 86.** κοιλὰν πρὸς ἀγυιὰν — θνασκόντων: **Schol.** ὥσπερ παρὰ τὸ αἴθω, αἰθυία· οὕτω καὶ παρὰ τὸ μυίω, μυῖα· καὶ παρὰ τὸ ἄγω, ἀγυία.

v. 1101. εὔριν — κυνὸς δίκην. **Sophocl. Aj. 8.** κυνὸς Λακαίνης ὥς τις εὔρινος βάσις. **Apollon. Rh. II. 125.** εὐρίνων τε κυνῶν. **Agam. 1194.** ῥινηλατούσης. **Anth. VI. c. 24. Ep.** ά καὶ τῶν εὐρίνων λαιμοπόδαν σκυλάκων. **Oppian.** Κυνηγ. Δ. 355. σὺν εὐρίνεσσι κύνεσσιν.

v. 1118. λουτροῖσι φαιδρύνασα. **Lycophr. p. 169.** de eadem caede ὁ μὲν γὰρ cet. **Eurip. Hecub. 1281.** φόνια λουτρά σ' ἀναμένει. Lavacris: balnea nempe nondum in usu, sed lavacra, λουτρὰ dicta ἀσάμινθοι, ut observ. ex Homero et Artemidoro, quibus add. **Pausan. X. p. 679.** καὶ λουτρὰ ἀσάμινθοι κατὰ τρόπον εἰσὶν αὐτῷ τὸν ἀρχαῖον. Eadem lavacra λουτρῶνες dicta ut **Lycophr. p. 109.** Θερμὴν δὲ ὑπαὶ λουτρῶνος ἀρνεύων στέγην, et paulo ante χύτλα·

1100. ἀρτάναι] ἀρτάναν Aur.; κ' ἀρτάνας, f. in Not. 1110. ἄχθος] ἔχθος in Not. 1112. ἀλκὰν] ἀλκὰ Aur. 1119. γὰρ] δ' ἄρ Aur. ut v. 1121.

ὁ μὲν γὰρ ἀμφὶ χύτλα τὰς δυσεξόδους.

Alioquin χύτλα pro *inferis* ap. Apoll. Rh. III. 1075, cll. Schol.

v. 1124. ἢ δίκτυον. Recte irretitum et caesum Agamemnonem tradit, qua de re infra Clytaemnestra, patrata caede, v. 1391. ἄπειρον ἀμφίβληστρον ὥσπερ ἰχθύων.

v. 1127. λευσίμου. Eurip. Heraclid. 60. Εἰς Ἄργος, οὗ σε λεύσιμος μένει δίκη, et 765. καὶ λεύσιμον Ἄργος, fort. Εἰ λευσ.

v. 1128. ἐριννῦν. Sic Ἐριννὺς de Helena Eurip. Or. 1392. περγάμων Ἀπολλωνίων Ἐριννῦν.

v. 1132. δύντος αὐγαῖς: Metaph. a Solis occasu, qui sanguis in occasu nitor cadit hasta. Scal. (?).

v. 1135. πέπλοισιν. Lycophr. de eadem caede et indumento Agamemnonis κορνωτοὺς ῥαφάς.

v. 1137. ἐνύδρῳ τεύχει. Lycophr. p. 169. τιβῆνα καὶ κύπελλον ἐγκάρῳ ῥανεῖ. Supr. 824. αἱματ. τεῦχος.

v. 1139. θεσφάτων γν. ἀκρ. Soph. El. 1630. ἐγὼ σοι μάντις εἰμὶ —. Infra de Cass. θεσφατήλογος 1450.· Thucyd. 1. p. 91. βουλῆς κρατίστης γνώμων: Schol. γνώμων, κριτής.

v. 1143. 1144. πολυετεῖς, opponitur ἐπέτειον *annuum* supr. 1025. θεσπιῳδόν fort. θεσπιῳδῶν ut ad κακῶν prioris versus seu malorum vates referatur. Eurip. Med. 666. ὀμφαλὸν γῆς θεσπιῳδόν. Infr. 1163. θεσπίας ὁδοῦ. Eurip. Hec. 677. θεσπιῳδοῦ Κασσάνδρας.

v. 1149. φρενομανής. Μαντικὴ nempe quasi μανική: Schol. Eurip. Hecub. p. 61., Clem. Al. Probr. p. 9.

v. 1151. νόμον. Νόμος pro cantu passim. Callim. H. in Del. 304. ὑπαείδουσι νόμον Λυκίου γέροντος Vid. Not. Fabr. ibidem., Suppl. 72. Ἰαονίοισι νόμοισι. Prom. 577. ὑπνοδόταν νόμον. Νόμοι proprie de cantu ad citharam quod vere notat Scholiastes. Egregius eam in rem Platonis locus Legg. III. p. 700. B. Ubi de aliis cantuum speciebus agit, addit, νόμους τε αὐτὸ τοῦτο τοὔνομα ἐκάλουν ᾠδήν τινα ἑτέραν, ἐπέλεγον δὲ κιθαρῳδικούς. Ibid. p. 700. D. tradit de poëtis, ἄρχοντες μὲν τῆς ἀμούσου παρανομίας· ποιηταὶ ἐγίγνοντο φύσει μὲν ποιητικοί, ἀγνώμονες δὲ περὶ τὸ δίκαιον τῆς μούσης καὶ τὸ νόμιμον. Scholiast. notat κιθαριστικὸν νόμον intelligi, quia ὄρθως νόμον Aeschylo familiaris fuerit. Schol. Aristoph. Ran. p. 272., ubi Euripides

Πρίν γ' ἀκούσῃς χἀτέραν στάσιν μελῶν
Ἐκ τῶν κιθαρῳδικῶν νόμων εἰργασμένην.

Schol. Τιμαχίδας γράφει, ὡς τῷ ὀρθίῳ νόμῳ κεχρημένον τοῦ Αἰσχύλου καὶ ἀναπεπαυμένως. Νόμος nempe de cantu ad citharam olim

---

1122. ἐπαργέμοσι] ἐπ' ἀργέμοισι (Hesych. ἐπάργεμα, ὄμματα τετυφλωμένα). 1131. δορία] δορὶ ἃ Scal. 1136. μελαγκέρων] γρ. μελαγκέρῳ. 1142. γάρ] δ' ἄρ Aur.

proprie dictus: Plat. Legg. IV. p. 722. D. καὶ δήπου κιθαρῳδικῆς ᾠδῆς λεγομένων νόμων, et l. VII. p. 799. E. νόμους τὰς ᾠδὰς ὑμῖν γεγονέναι καὶ καθάπερ οἱ παλαιοὶ τότε περὶ κιθαρῳδίαν, οὕτω πως, ὡς ἔοικεν, ὠνόμασεν. Est autem duplex hujus vocis acceptio, de qua Aristot. Topic. VI. p. 363. οἷον ὁ νόμος μέτρον ἢ εἰκὼν τῶν φύσει δικαίων cet. Proclus Chrestom. ad Phot. p. 344. ὁ μέντοι νόμος γράφεται μὲν εἰς Ἀπόλλωνα, ἔχει δὲ καὶ τὴν ἐπωνυμίαν ἀπ' αὐτοῦ· νόμιμος (f. νόμιος) γὰρ ὁ Ἀπόλλων ἐπεκλήθη· ὅτι τῶν ἀρχαίων χορούς ἱστάντων καὶ πρὸς αὐλὸν ἢ λύραν ᾀδόντων τὸν νόμον, Χρυσόθεμις ὁ Κρὴς πρῶτος στολῇ χρησάμενος ἐκπρεπεῖ, καὶ κιθάραν ἀναλαβὼν εἰς μίμησιν Ἀπόλλωνος, μόνος ᾖσε νόμον· εὐδοκιμήσαντος δὲ αὐτοῦ διαμένει ὁ τρόπος τοῦ ἀγωνίσματος· δοκεῖ δὲ Τέρπανδρος μὲν (πρῶτος) τελειῶσαι τὸν νόμον, ἡρῴῳ μέτρῳ χρησάμενος. Ibid. p. 345. Dithyrambus τὸν Φρύγιον καὶ ὑποφρύγιον ἁρμόζεται· ὁ νόμος δὲ τῷ συστήματι τῷ τῶν κιθαρῳδῶν Λυδίῳ. Plutarch. Music. de αὐλητικῷ intelligit p. 1133. F. Cf. Eurip. Med. 1387. Schol. et Arist. Acharn. p. 370., Nub. p. 165.

v. 1153. ἀμφιθαλῆ κακοῖς — et antea Ἴτυν. Hinc Luscinia lugens ob amissum filium Ityn dicta Soph. El. 160. τεκνολέτειρα ὥς τις ἀηδών. Eurip. Rhes. 349. γῆρυι παιδολέτωρ μηλοποιὸς ἀηδονὶς μέριμνα. Thucyd. II. p. 118. A. καὶ τὸ ἔργον τὸ περὶ τὸν Ἴτυν αἱ γυναῖκες ἐν τῇ γῇ ταύτῃ ἔπραξαν· πολλοῖς δὲ καὶ τῶν ποιητῶν ἐν ἀηδόνος μνήμῃ δαυλιὰς ἡ ὄρνις ἐπωνόμασται. Epops seu Tereus Lusciniae maritus et Itys pater apud Aristoph. Av. p. 550.

Τὸν ἐμὸν καὶ σὸν πολύδακρυν Ἴτυν
Ἐλελιζομένη διεροῖς μέλεσι.

Sic de Luscinia Terei conjuge seu Procne, non Philomele proinde, vide ad Suppl. 64. not. — Ἀμφιθαλῆ. Aristoph. Av. p. 619. Ὁ δ' ἀμφιθαλὴς Ἔρως: Schol. ἀμφοτέροις τοῖς γονεῦσι θάλλων. Choeph. 392. ἀμφιθαλὴς Ζεύς. Soph. El. 148., Callim. Fragm. p. 166. παιδὶ σὺν ἀμφιθαλεῖ. Plat. Legg. p. 927. C. ἢ περὶ τὸν ἀμφιθαλῆ γενόμενος κακός: Serranus: *ac in utrumque parentem superstitem peccasset;* inepte, pro: *cui uterque parens superstes*, juxta Hesych. et Petav. ad Them. Orat. V. p. 562. Quandoque de Deo majorum gentium, e Deo et Dea nato: Philo ad Caj. p. 1805. B. de Caji vesania τοὺς ἡμιθέους ὑπερβ. — ἀμφιθαλῶν εἶναι δοκούντων.

v. 1158. ἀμφήκει δορί. Nempe πελέκει. Sic de simili facinore Atheniensium mulierum securi maritos interficiendi Aristoph. Thesmoph. p. 797. οὐδ' ὡς τὸν ἄνδρα τῷ πελεκεῖ γυνὴ κατεσπόδησεν. Infr. 1529. ἀμφιτόμῳ βελέμνῳ. Soph. Trach. 947. ἀμφιπλῆγι φασγ., El. 488. ἀμφήκης γένυς. Aj. 287. ἀμφήκες λαβὼν Ἐμαίετ' ἔγχος. Aristoph. Nub. p. 189. ἀμφήκει γλώττῃ. Eadem nempe securi et te-

---

1157. αἰῶνα] Sic quoque Aur. Scal. 1161. ἐπιφόβῳ] ἐπίφοβα Aur.

pida adhuc caede Agamemnonis, occisa a Clytaem. Cassandra, ut videre est ap. Philostr. II. p. 796. 97. de eadem securi ibidem πέλεκυν ἐς αὐτὸν ἧκεν ἀμφήκη τοῦτον. Eur. Hel. 989.; ut δίστομον ξίφος s. ἀμφιδέξιος ἑτερόστομος.

v. 1163. θεσπίας ὁδοῦ: supr. 164. ὀρνίθων ὁδίων. Eum. 773. ὁδοὺς ἀθύμους. Eur. Hec. 677. Est pro θεσπιῳδοῦ ut sup. 1143. et Soph. Oed. Tyr. 471. θεσπιέπεια Arist. Equit. p. 348. φράζευ Ἐρ. λογίων ὁδὸν, ἥντιν' Ἀπ. ἴαχεν. Hesych. θεσπίζει, μαντεύεται, προφητεύει.

v. 1166. Σκαμάνδρου. Eum. 401. ἀπὸ Σκαμ. Choeph. 364. Σκαμ. πορ. Euripides inter κομπεύδη Aeschylo usitata usum frequentem hujus Scamandri objicit apud Com. Ran. p. 255. cll. Schol. χαρακτηριστικὸν καὶ τοῦτο, ὅτι πολλὰς Αἰσχ. ἐν τῷ ποταμοὺς καὶ ὄρη λέγειν.

v. 1168. Ἀχερουσίους ὄχθους. S. c. Th. ὃς αἰεὶ δι' Ἀχέροντα ἀμείβεται. Acheron nempe fluvius e promontorio Acherusio oriens in Meriandinorum ad Pontum tractu: Apoll. Rh. II. 745. ὅστε δι' ἐξ ἄκρης —, 752. ἐξ Ἀχερούσιδος ἄκρης. Id. II. v. 355. Δινήεις τ' Ἀχέρων — Ἄκρης ἐκ μεγάλης.

v. 1176. πρόπυργοι θυσίαι: Arae nempe aliae ἀστυκοὶ, de quibus Suppl. 510. extra moenia, et in littore, quandoque et ad fluvios, unde dicti βωμοὶ ἐπάκτιοι, Apoll. Rh. II. 691.

v. 1187. Καὶ μὴν — ἐκ καλυμμάτων. Hesychius ἀνακαλυπτήριον, ὅτε τὴν νύμφην πρῶτον ἐξάγουσιν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ. Philostrat. de vit. Soph. 11. 606. ὅτε δὴ καὶ ἐπιτηδείων ἐρομένου τινὸς, ὁπότε ἄγοι τὰ ἀνακαλυπτήρια, ἀστειότατα ὁ Ἑρμοκράτης, ἐγκαλυπτήρια μὲν οὖν, ἔφη, τοιαύτην λαμβάνων. Eur. Med. 623. νεοδμήτου κόρης.

v. 1192. αἰνιγμάτων φρεν. Prom. 355. φρενοῦν, Ch. 114. κἀφρένωσας. Lycophr. p. 3. διοίχνει δυσφάτους αἰνιγματ. Prom. 611. οὐκ ἐμπλέκων αἰνίγματ', ἀλλ' ἁπλῷ λόγῳ.

v. 1195. sqq. φόνος ἐπὶ φόνῳ Θυέστου παίδων 'γ' ἀμέμνονος Scal.

v. 1200. ὑμνοῦσι. S. c. Th. 873. δυσκέλαδον ὕμνον Ἐριννύων. Pind. Ol. VII. ὑμνέων παῖδ' Ἀφροδίτας.

v. 1203. 1204. τοξότης — φλέδων. Supr. 638. ἔκυρσας ὥστε

1162. ὁμοῦ] ὡς Ex. Aur. 1173. δήγματι] f. δείματι. Non opus: supr. 800. δῆγμα λύπης. 1174. δυσαλγεῖ] δυσκλαεῖ Aur. — θρεομένας] ὀδυρομένας. 1175. θραύματ'] θαύματα. 1181. ἐμπέδῳ] ἐν πέδῳ — θερμὸν ὡς τάχ' ἐν πέδῳ. 1185. πάθη] τε π. Ex. Aur. 1189. λαμπρὸς δ'] λαμπροῦ Aur., λαμπρὰς Voss. - 1191. κλύειν] κλύζειν Aur. 1193. μαρτυρεῖτε] μαρτυρεῖτ' Ex. Aur. — συνδρόμως] —μον. 1194. ῥινηλατούσης] —λατούσῃ Aur. 1203. θηρῶ] Sic Aur. Scal.

τοξότης ἄκρος σκοποῦ. — θυροκόπος saltationis genus ad tibiam, sicuti paulo ante κῶμος. Athen. l. 14. Meurs. Orchestr. in θυροκόπικον. — φλέδων. Hesych. φλέδων, φλυαρία καὶ ὁ ἀλαζὼν, εὐήθης. Timon in Sillis ἀλλ' οὐδὲν τούτων φλεδόνων μέλει, unde in Anthippi Comici versu apud Athen. IX. p. 403. pro πάντα φίλων τὸ εἶναι ὑπέλαβον Casaub. Anim. p. 698. emendat πάντα φλεδόνας εἶναι. Comici autem ideo hic v. 1193. mentio, quod in coena et ebrius traditur Agamemno occisus ap. Philostr. Icon. p. 796.

v. 1205. προύμοσας. Eum. 486. φόνων δικαστὰς ὁρκίων αἱρούμενος. Jurare cogebantur testes jure Attico. Hinc Antiphon. Orat. de caede Herodis in causa homicidii ἀνώμοτοι δὲ καὶ οἱ μάρτυρες καταμαρτυροῦσι· δέον αὐτοὺς τὸν αὐτὸν ὅρκον σοι διομοσαμένους καὶ ἁπτομένους τῶν σφαγίων καταμαρτυρεῖν ἐμοῦ. Tum ap. Demosth. κατ. Στεφ. ψευδομ. de Testibus in genere, τοὺς μάρτυρας ὅρκον διομόσασθαι. Alia lege juxta eundem Demosth. ad Timoth. ut in jus vocatus in testimonium ἢ μαρτυρεῖν ἢ ἐξομόσασθαι ἢ χιλιὰς δραχμὰς ἀποτίσειν τῷ δημοσίῳ. Petit. p. 357., Aeschin. de fals. legat. 268. τῶν μὲν μαρτύρων διομνυμένων καὶ μαρτυρούντων ἀκούετε. Eum. 488. Ὑμεῖς μαρτύριά τε cet.

v. 1207. παγέν. Sic παγέντες ὅρκοι Eurip. Iph. Aul. 395.

v. 1214. ἀβρύνεται. Sup. 938. ἅβρυνε. Hesych. ἁβρύνεται, κοσμεῖται. Soph. Oed. C. 1403. ἐγγελῶν ἁβρύνεται. — Scal. εὔμορφος.

v. 1215. παλαιστής: *adversarius:* Eur. Suppl. 704. Δεινός παλαιστὴς ἦν. Soph. Phil. 437. σοφὸς παλ. pro bellatore.

v. 1216. ἤλθετον νόμῳ· nempe *an contraxistis* νομίμους γάμους. Hinc γαμικοὶ νόμοι, qualem memorat Athen. IV. p. 150. A. apud Naucratitas. Unde et nuptiae inter res sacras habitae, ut de Atheniensibus Thucyd. II. p. 111. A. καὶ νῦν ἔτι ἀπὸ τοῦ ἀρχαίου πρὸ τοῦ γαμεῖν — ἄλλα τῶν ἱερῶν νομίζεται, τῷ ὕδατι χρῆσθαι. Schol. καὶ ἐς ἄλλα τ. γ., καὶ γὰρ ὁ γάμος ἱερός. Inde etiam Dii γαμήλιοι et γαμήλια sacra nuptialia.

v. 1225. φροιμίοις ἐφημίοις. Hesych. εὐφήμοις γόοις, δυςφήμοις κατ' ἀντίφρασιν, Αἰσχύλος. Nicand. Al. p. 144. εὐφήμου de myrto: Schol. τοῦ στυπτικοῦ. Scal. ἀφημμίοις vel ἐφυμνίοις.

v. 1234. οἰκουρὸν. Infr. 1635. οἰκουρὸς de Clytaemnestra, supr. 818. Dimarch. c. Demosth. p. 47. ἐν μὲν ταῖς παρατάξεσιν οἰκουρός. Demosth. adv. Energ. p. 656. B. καὶ τῇ γυναικὶ βουλομένῃ

1206. λόγῳ παλαιὰς] λογωπαλαιὰς Voss. 1207. ὅρκος πῆμα] ὅρκου πῆγμα Aur. et in Not. 1208. σου] σε Aur. 1212. ἐμοὶ] ἐμοῦ vel ἐμὴν Aur. 1220. ἄνακτος] ἄνατος in Not. (sed non opus) Suppl. 364. ἄνατον φυγάν. 1221. οὐδὲν οὐδὲν] οὐκ ἔτι Aur., οὐκέτι Voss., οὐδὲν' Scal., οὐδὲν' οὐδὲν Cant. Not. 1225. ἐφημίοις] ἐκφημίοις Aur. 1230. ἐποίκτιστον γέμος] ἀπώτιστον νέμος Aur.

ἦν τοιαύτην οἰκουρὸν μετ' αὐτῆς με καταλιπεῖν. Naumachius apud Stob. Fl. Gr. p. 317. inter praecepta conjugalia uxori servanda Σοὶ δ' οἰκωφελίη μελέτω, μεγαρόν τε φυλάσσειν. Inde Hesych. οἰκωφ. Sic de cane aedium custode Aristoph. Vesp. p. 499.

Ὁ δ' ἕτερος οἷός ἐστιν οἰκουρὸς μόνον.

Idem Lysistr. p. 885. Ἐξοῦ τὸν ὄφιν ἴδον οἰκουρόν ποτε. Sic Soph. Phil. 1360. Σηκὸν φυλάσσει — οἰκουρῶν ὄφις. Et οἰκουρὸς dicta mulier cui peculiaris aedium custodia data, ut liquet Athen. XIII. p. 590. D. — φίλαν ὕστερον δὲ καὶ οἰκουρὸν ἐποιήσατο. Plutarch. in M. Antonio de Fulvia Clodii vidua et uxore Antonii οὐ ταλασίαν οὐδὲ οἰκουρίαν φρον. Demosth. adv. Neaer. p. 758. ἱκανὸν φόβον ταῖς γυναιξὶν παρασκευάζων τοῦ σωφρονεῖν καὶ μηδὲν ἁμαρτάνειν, ἀλλὰ δικαίως οἰκουρεῖν. Sophocl. in Peleo Exc. H. Gr. p. 137. Πηλέα τὸν Αἰάκειον οἴκουρος μόνη. Οἰκουρία *custodia domus*. Hercules de conjuge Herc. Fur. 1373.; inde οἰκούρια praemia pro ejusmodi custodia, Soph. Trach. 551. οἰκούρι' ἀντέπεμψε τοῦ μακροῦ χρόνου. Ut οἴκουρος sic νομίουρος ὁ τὴν νομὴν φυλάττων ap. Arcad. Grammat. MSS. et ὑλόκουρος, ὁ τὴν ὕλην τέμνων. Alioquin ab ὠρεῖν fiunt πυλωρὸς τὴν πύλην φυλάσσων, θυρωρὸς τὴν θύραν, ἰωροὶ τῆς πόλεως φύλακες. Apollon. Dyscol. MSS. p. 2. 3. Ab οὖρος, *custos*. Hom. οὐρῆες. Aristot. Poët. ut perigrinam vocem citat.

v. 1242. Σκύλλαν τινά. Choeph. 812. φοινίαν Σκύλλαν. Lycophr. de eadem Scylla p. 106. μιξόθηρος ναυτιλοφθόρους σκοπάς.

v. 1246. ἐν μάχης τροπῇ, *in acie fugata*. Sic τροπὴ eodem sensu LXX., Exod. XXXII. 18., Arist. H. Jov. ἐν δὲ μάχαις τρόπαιος.

v. 1264. πυθόκραντα] Ch. 901. 904. πυθόχρηστα et πυθόμαντα Ch. 1030.

v. 1265. οἷον τὸ πῦρ ἐπέρχεται δέ μοι. Eurip. Androm. τίν' οὐκ ἐπῆλθε. Vulgo εἰσελθεῖν με ut Eurip. Iphig. 1340. εἰσῆλθεν. Med. 931., Plat. Legg. VIII. p. 815. εἰσῆλθέ με. De calore et furore fatidicarum Dio Chrysosth. Or. 1. p. 12. οὐχ ὥσπερ οἱ πολλοὶ τῶν λεγομένων ἐνθέων ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, ἀσθμαίνουσα καὶ περιδινοῦσα τὴν κεφαλὴν καὶ πειρωμένη δεινὸν ἐμβλέπειν. De enthusiasmo vid. Porphyr. Ep. ad Ar. praefixam Jamblichio de Mysteriis.

v. 1266. Λύκει' Ἄπολλον. Praeeunte nempe seu incalescente

1236. ἀναστάτης] Sic et Aur.; f. ἀναστατὴρ ut S. c. Th. 1203., Ch. 301. 1248. ὅμοιον] ὁμοίως Aur. 1250. μὴν] μ' ἐν Aur.; infr. 1457. 1253. ἐξ ἤκασμ.] ἐξοικ —. 1256. κοίμησον] f. κοίμισον. 1257. οὔτοι] οὔτι Aur. 1258. εἰ παρέσται γ'] εἰ τάδ' ἔσται γ' Aur. 1260. ἄχος] ἄγος Aur. et in Notis. 1261. ἄρ' ἂν] ἀρὰν Aur. et in Not. 1262. γὰρ] δ' ἄρ. 1264. δυςπαθῆ δ'] δυςμαθῆ Aur., Scal., δυςπειθῆ Voss. — τ' in Notis. 1265. οἷον] ὅσον Aur. — δέ μοι] δέμας in Not.

Apolline in fatidicarum primordiis dicta oracula Eum. 33. Μαντεύομαι γὰρ ὡς ἂν ἡγῆται θεός. Oracula reddentes vulgo furore quasi accensi. Hinc μανικὴ et μαντικὴ Eur. Hec. Sch. 61., Clem. Al. Protr. 9. διηγῆται ἡμῖν καὶ τῆς ἄλλης μαντικῆς, μᾶλλον δὲ μανικῆς τὰ ἄχρηστα χρηστήρια.

v. 1274. καὶ σκῆπτρα. — Vid. Casaub. ad Theophr. Char. p. 290., Prov. Graec. δαφνίνην φορῶ βακτηρίαν. Hesychius θυντήριον ὁ φοροῦσιν οἱ μάντεις σκῆπτρον ἀπὸ δάφνης. Callim. H. in Del. v. 94. ἀλλ' ἔμπης ἐρέω — ἢ ἀπὸ δάφνης. Eurip. Androm. 296. παρὰ θεσπεσίῳ δάφνῃ Βόασε Κασσάνδρα. Quale sceptrum seu virga fatidica Cassandra e lauro pro more vatum seu ariolorum et insita vi lauro fatidica credita, dictum θυντήριον. Etiam αἴσακτος dicta virga e lauro quam gerebant deos hymno celebrantes. Hesych. αἴσακτος ὁ τῆς δάφνης κλάδος ὃν κατέχοντες ὕμνουν τοὺς θεούς. Imo ipsa Cassandra δαφνηφάγος dicta Lycophroni. Alioquin non e lauro solum, sed myrica fatidica olim Apollinis rami, Nicand. Ther. p. 44. et p. 29. Schol.

v. 1278. Ἀπόλλων αὐτός. ἈΠΟΛΛΩΝΙ ΧΡΗΣΤΗΡΙΩ in vet. Inscr., Eurip. Helen. 829. Vid. Not. ad Jul. Caes. p. 382. et 494., S. c. Th. 26. et 733.

v. 1182. φοιτάς. Apoll. Rh. IV. 55. φοιταλέην ἐσιδοῦσα θεά. Schol. φοιταλέην, ἐμμανῆ, μανιωδῶς πορευομένην· φοῖτος γὰρ ἡ μανία λέγεται. Mox, διὰ τοῦτο καὶ τὰς ἑταίρας φοιτάδας λέγουσιν. Unde liquet nihil hic mutandum, ut olim φαιβάς hic conjeceram. Prom. 600. κέντροισι φοιταλέοισιν. Eurip. Bacch. 163. Σύνοχα φοιτάσιν, ubi male interpres *euntibus* pro bacchantibus. Soph. Trachin. 998. φοιτάδα δεινὴν νόσον. Sed Cassandra ap. Lycophr. p. 2. φοίβαζεν ἐκλαιμῶν ὄπα.

v. 1287. προσφάγματα. Eurip. Troad. 624. προσφαγμάτων. Alcest. 845. πίνοντα τύμβου πλησίον προσφαγμάτων. Hec. 265. τάφῳ πρόσφαγμα. Helen. 1271. προςφάζεται μὲν αἷμα πρῶτα νερτέροις.

v. 1288. ἄτιμοι, h. e. ἀτιμώρητοι. Infr. 1019. Alioquin ἄτιμοι Atticis ignominia notati.

v. 1290. φίτυμα, κοινάτωρ. φίτυς praeter Lycophr. p. 81., Eurip. El. 23. Ἀγαμέμνονος κοινάτορας.

v. 1292. θριγκώσων et κάτεισιν. Κάτεισι, κατέρχεται He-

1270. χάμου — κότῳ] χάμε — κοτῷ Aur., κότῳ Voss. et in Not., κύτει in Notis, Scal. τευχ. χάμοὶ κιστὸν (μικτὸν) ἐν θ. κύτει vel κοτῷ. 1273. καταγέλωτ'] f. καταγελᾶσ'. 1275. σὲ] σφὲ Aur. et in Not. 1276. πεσόντ'] πεσόντε Voss. — ἀγαθὼ δ'] ἐγὼ δ' ἕως ἂν vel δ' ἢ ἐγὼ δ' Aur. Voss., ἀγαθῶν Scal. 1277. ἄτην] ἄλλην Aur. 1279. δέ με] γέ με. 1281. ὑπ'] ὡς Voss. — μάτην] μάταν Aur. 1282. φοιτὰς] f. φοιβὰς (Lycophr. p. 2.). 1286. ἀντεκίζεινον] ἀντ' ἐκιξένοις Aur., ἀντεκίξεινον Voss. = κατρ'. ἀντ' ἐκίξενος μένει in Notis.

sych., Clem. Alex. Strom. VI. p. 655. C. οἷα θριγκὸς γάρ ἐστι διαλεκτική.

v. 1293. ἄξειν cet.: *Adducet ipsum resupinatio jacentis patris.*

v. 1296. πράξασαν ὡς ἔπραξεν: nempe pro διαπράξασαν ὡς διέπραξε, *vastatam, dirutam.* Sic Prom. 694. πρᾶξιν Ἰοῦς: v. a me notata. Choeph. 1008. διεπράχθης, διεπράξατο Plutarch. Pyth. Orac. p. 404. A., Eur. Andr. 462., Or. 1141.

v. 1300. ᾅδου πύλας. Homer. Il. Θ. 367. Ἀΐδαο πυλαίταο. Eurip. Hec. ᾅδου πύλας, Hippol. 56., Alc. 12. Ab Homero αἴδαο vel ᾅδου πύλας passim Hebraeorum more ac orientalium dicunt scriptores Graeci. Sic Chaliodam. ap. Stob. Flor. Tit. CXXI. p. 491. Gr. πύλας Ἀΐδαο περῆσαι. Versus Theogn. ibid. Stob. p. 493. — De juramento Deorum in vers. anteced. v. Pindar. Ol. VI. 47. καὶ μέγαν ὅρκον ὀμόσσας et VII. p. 68. θεῶν δ' ὅρκον μέγαν μὴ παρηφάμεν. — Μέγας ὅρκος de juramento per Stygem Theocrit. Idyll. XXIII. ὄμοσσε δέ τοι μέγαν ὅρκον. Eur. Hippol. 614. γραῦς δὲ θεῶν μέγαν ὅρκον ἀπώμνυ. Antiphon. Orat. XIV. p. 293. δεόν σε διομόσασθαι ὅρκον τὸν μέγιστον καὶ ἰσχυρότατον cet. Demosth. ad Boeot. Or. II. p. 642. ἐνεδρεύσασα τὸν πατέρα καὶ ἐξαπατῶσα ὅρκον ὃς μέγιστος δοκεῖ καὶ δεινότατος παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις εἶναι. Andoc. Or. de Myster. p. 186. οἵτινες ὅρκους μεγάλους ὀμόσαντες, οἰσ. τ. ψηφ. π. ἐμοῦ, καὶ ἀρασάμενοι τὰς μεγίστας ἀράς. Lys. Orat. II. p. 24. καὶ οὕτω μέγαν καὶ σεμνὸν ὅρκον διομοσάμενος. Magna enim illa seu maxima juramenta apud Graecos habita, quae adhibitis integris victimis et dissectis (τὰ τόμια) nuncupabantur, cum imprecatione in se et posteros si pejerarent, quod oratores Attici vocant ὀμόσαντες καθ' ἱερῶν aut λαμβάνοντας ἱερὰ κατὰ νόμον ἐξομόσασθαι, aut ἁπτομένους τῶν σφαγίων aut κατὰ τὰ τόμια. Etiam ἐμπύρια dicta: vid. Hesych. s. h. v. Apud Romanos Fidei maximum juramentum Plutarch. Num. p. 70. E. καὶ τὴν μὲν πίστιν, ὅρκον ἀποδεῖξαι Ῥωμαίοις μέγιστον ᾧ χρώμενοι μεχρὶ νῦν διατελοῦσιν. Praeterea vide Demosth. adv. Aristocr. p. 438. B. στὰς ἐπὶ τῶν τομίων κάπρου καὶ κριοῦ καὶ ταύρου καὶ τούτων ἐσφαγμένων ὑφ' ὧν δεῖ καὶ ἐν αἷς ἡμέραις προσήκει. Eurip. Suppl. 1200., Iph. Aul. 58., Hesych. Ἀρώνιον ὅρκον.

v. 1316. φεῦ, φεῦ. σχετλιαστικὸν hoc loco, quandoque θαυμαστικὸν ut apud Aristoph. Av. p. 548. φεῦ, φεῦ, ut notant ibi Scholiastae.

1293. ἄξειν] ἄξη Aur. ἄξει ὑπτί. — κείμενον πατρός Voss. in Not., ἄξεινον ὑπτ' Scal. et in Not. 1294. κάτοικος] πρόοικος Aur. πάροικος Voss., κάτοικτος Scal. 1299. πράξω] πρόσσω Aur., πρόσσω Voss. 1300. δὲ τὰς λέγω] δὲ τάσδ' ἐγὼ Aur. Cant. Not. 1302. εὐθνησίμων] εὖ θνησ. 1308. οὐ — χρόνῳ πλέω] ὧν. χρόνου πλέων Aur. — πλέον V. 1314. τῶν] σῶν.

v. 1317. ἔφευξας. fictum verbum a reduplicata illa Cassandrae lamentatione φεῦ φεῦ, ut ab reduplicato ὦ ὦ factum ὤζειν pro βοᾶν, quo utitur Eum. 124., et sicuti ab αἲ αἲ fit αἰάζειν, et ab οἴμοι οἰμώζειν quod jam ad Aristoph. Vesp. p. 538. mon. Fl. Chr.

v. 1321. Σύριον. Syrium nempe hic pro Arabicum, e quorum gente thus. Eur. Bacch. 144.

v. 1322. κωκύσουσ'. Infr. 1553. ἀποκώκυσα. Lucian. Jup. Trag. T. II. p. 128. οὐκ οἶσθ', ἐπείτοι κἂν ἐκώκυες μέγα — mox οὐ μὴν κωκύω γε.

v. 1325. δυσοίζω. Eurip. Rhes. 805. Μηδὲν δυσοίζου πολεμίους δρᾶσαι τάδε. Clem. Ep. 1. ad Cor. βραδεῖον δυσοίζομεν. Sic δύσοιστον apud Cyrill. Alex. ad Gl. p. 88. B. T. 1.

v. 1328. σπόγγος. Alium et foedum spongiarum usum tangit Athen. 1. p. 18. D. καὶ αἱ περὶ τοὺς συνουσίας περιεργίαι, ὥστ' ἐπιτεχνᾶσθαι σπόγγους ὑποτίθεσθαι· ἐπακτικὸν γὰρ εἶναι τὸ τοιοῦτον πρὸς ἀφροδισίων πλῆθος. Alioquin spongis etiam usi ad detergendas sordes aut illuviem calceorum, Ath. VIII. p. 351. A. Vario olim spongiarum genera. Quaedam ad abstergendos oculos dicta 'Αχιλλεῖα. Hesych. in 'Αχιλλεῖον, τινὲς δὲ σπόγγον φασὶ οἷς τοὺς ὀφθάλμους ἀποψῶνται. Respicit ad locum Aristoph. Equit. p. 337. σὺ δ' 'Αχιλλείων ἀπομάττεις. Σπόγγος e mari proveniens, unde Σπόγγον ἁλὸς βλάστημα in vetere Epigram. Anth. VI. c. XXXVI. Hinc σπογγεῖς dicti qui e mari σπόγγον urinabantur. Theophr. H. Pl. IV. c. VII. p. 82. τὸ δὲ πόντιον φῦκος οἱ σπογγεῖς ἀνακολυμβῶσι, et p. 83. Aristoph. Vesp. p. 472. et Θεσμοφ. p. 780. Idem in 'Αναγύρῳ apud Suidam in voce παραλοῦμαι.

'Αλλὰ πάντας χρὴ παραλοῦσθαι καὶ τοὺς σπόγγους ἐᾶν —
Οἷον συνειςιέναι τοῖς πλουσίοις
Ὥστε μηδὲ σπόγγους φέρειν, ἀλλὰ τοῖς ἐκείνων χρῆσθαι.

Plato in Timaeo p. 39. εἶτα — οἷα σπόγγον κατατετρημένας. In balneis et lavacris veteres spongiis usi. Inde Crates Comicus ap. Athen. VI. p. 268. A.

Ἔπειτ' ἀλάβαστρος — σπόγγος τε καὶ σάνδαλα.

Σπόγγος de pisce Aristot. H. A. I. c. XI. p. 16., et σπόγγεις qui pisces illos venantur Athen. VII. p. 282. C. Spongio ad vulnera utitur medicus Hipp. et Gal. T. 2. p. 349. Cf. Ath. XI. p. 485. C.

v. 1341. δακτυλοδεικτῶν. Hesych. δακτυλόδεικτον, δακτυλωτὸν ἔκπωμα, de quo Athen. XI. p. 468. C. δακτυλόδεικτον Aeschylus in 'Ηδων. ap. Strab. X.

1317. ἔφευξας] ἔφευσας V. 1318. φόβον] φόνον Aur. et in Not. 1319. τόδ'] ὅδ' V. 1329. δ'] γ' Aur. 1333. πρὸς] πρὸς θ. 1334. ὁμοῦ] ὁμά Aur. V. Scal. 1338. βολαῖς] μολίς Aur. V. 1348. θανοῦσι] κτανοῦσι Canter., vide Notas.

v. 1352. Ὦ μοι, πέπληγμαι, καιρίαν. Soph. El. 1536. Clytaemnestra ὤ μοι πέπληγμαι ut ibid. 1538. ὤ μοι μάλ' αὖθις. Similis versus, ab Agamemnone scilicet, ut videtur, prolatus apud aliquem poëtam, et ad alia translatus apud Athen. III. p. 107. E. Ἀπόλωλα, πέπλων μ' ὤλεσαν περιπτυχαί. Pind. Pyth. XI. p. 520. — Machon Comicus ap. Athen. XIII. p. 581. B. ὁ δ' ἄμφω καιριμὴν πληγεὶς, παπαί. Unde hic pro καιρίαν legi posset καιριμήν. Plutarch. Philopoem. p. 359. B. de vulnere Philopoemeni inflicto καιρίας μὲν οὐ γενομένης, ἰσχυρᾶς δὲ τῆς πληγῆς. Idem in Pyrrho p. 405. D. δόρατι πληγεὶς διὰ τοῦ θώρακος οὐ καιρίαν πληγὴν οὐδὲ μεγάλην. Infra καιρίως οὐτασμένος. Idem in Sylla 477. D. de Epaminonda πληγῇ καιρίᾳ περιέπεσεν. Joseph. Antiquit. V. c. V. p. 151. F. καὶ μὴ δῷ Καιρίαν πληγὴν, *ne inferret plagam letalem.* Philo Legat. ad Cajum p. 996. D. de Tiberii filio, neci a Cajo destinato τὸν καιριώτατον τόπον, *cui loco letale vulnus deberet infligere.* Joseph. Ἀρχ. VII. C. 1. p. 212. F. πλήξας εἰς τοὐπίσω καιρίως.

v. 1374. πεπαιτέρα a verbo πεπαίνω de maturescentibus uvis proprie et jam nigricantibus. Hinc Aristoph. Εἰρην. p. 709. τὰς λημν. ἀμπέλους Εἰ πεπαίνουσιν ἤδη. Eustath. Il. B. p. 211. καὶ τὸ πεπαίτερον ὅπερ ἐστὶν ὡριμώτερον Αἰσχύλος, ἀνὴρ δ' ἐκεῖνος ἦν πεπαίτερος μόρων. De meretrice aevo matura Xenarch. apud Athen. XIV. p. 569. B. Νέα, παλαιᾷ μεσοκόπῳ πεπαιτέρᾳ.

v. 1378. εἰδέναι δίχα. Hesych. τωπᾶσαι, ὑπονοῆσαι (male l. τοπᾶσαι). — Οἰκεῖν δίχα Soph. Oed. Col. 629., Soph. El. 550. δοκῶ μὲν, εἰ καὶ σῆς δίχα γνώμης λέγω.

v. 1379. πληθύνομαι: *praevalere.* Suppl. 612. Δήμου κρατοῦσα χεὶρ ὅποι πληθύεται, ubi πληθύεται praevalet numero. Soph. Oed. C. 984. ὁ πληθύνων χρόνος. Ibid. 390. καθ' ἡμᾶς ἔσθ' ὁ πληθύνων λόγος. LXX. πληθύνειν usi sunt pro *multiplicare posteros:* Genes. XVII, 2. XVI. 10. al.

v. 1391. ἄπειρον ἀμφίβληστρον. Agam. 489. De eadem caede Lycophr. p. 169. ἐν ἀμφιβλήστρῳ συντεταργανωμένος, et p. 200. ἐν ἀμφιβλήστροις ἔλλοχος μ. δίκην. Quo spectat illud vaticinantis Cassandrae 1124. ἦ δίκτυόν τι γ' ἀΐδου. Sic Joseph. Ἀρχ. IX. c. 11. p. 306. E. de Syrorum rege interfecto δίκτυον ἐπιβαλὼν αὐτῷ διάβροχον τὸν μὲν στραγγάλῃ διέφθειρε. De eodem peplo ἀπείρῳ Philostr. Icon. 2. p. 796. ἡ Κλυταίμνηστρα δὲ πέπλου τινὸς τέχνῃ ἀπεί-

---

1360. νεοῤῥύτῳ] f. νεοῤῥάντῳ. 1365. κλέος] χρέους V. Not., κλέους Aurat. 1368. ἐστι καὶ] ἔστιν ὅτε — πέρι] πάρος Aur. 1371. κτείνοντες] τείνοντες Aur. et Canter. in Notis. 1384. πημονὴν] πημονῆς Aur. Not. 1386. παλαιᾶς] παλαίας *luctatoria.* Aur. Ch. 866. τοιάνδε πάλην μ. 1387. ἕστηκα] —κε V. — ἔπεσ'] ἔπαισ', κε δ' ἐνθ' ἔπεισ' in Notis.

ρου τὸν Ἀγαμέμνονα περισχοῦσα, πέλεκυν ἐς αὐτὸν ἧκεν, ἀμφήκη τοῦτον. Sic Pittacus ap. Polyaen. Strat. 1. p. 13. Πιττακὸς δὲ ὑπὸ τῇ ἀσπίδι κρύψας ἀμφίβληστρον περιβάλλει cet.

v. 1392. περιστοιχίζω: ἐκ μεταφορᾶς τῶν κυνηγετῶν cet. Hesychius. Demosth. Philipp. 11. p. 152. ὡς ἐπιβουλεύεσθε καὶ περιστοιχίζεσθε. Adv. Nicostrat. p. 785. A. φυτευτὴρ ἐλαιῶν περιστοίχων κατέκλασεν.

v. 1400. Διὸς νότῳ. Theocrit. Id. ιζ. 78. Διὸς ὄμβρῳ. Lycophr. p. 103. ἀρδηθμῷ Διός. Juppiter Ὑέτιος, cujus ara Argis Pausan. II. 119. et Themist. Orat. 30. p. 349. et Ζηνὶ Ὀμβρίῳ Lycophr. p. 32. Hinc ap. Apoll. Rh. I. 1005. νοτισθέντα, humectata, et ap. Nicand. Alex. p. 163. νοτεύουσαν. Alibi νοτέων.

v. 1401. λοχεύμασιν. Aeschyl. in Niob. ap. Hephaest. p. 3. usus voce λοχεύειν nempe οἶστρος τοιαύτης παρθένου λοχεύεται. Cf. LXX. Gen. XXXIII. 13. τὰ πρόβατα καὶ αἱ βόες λοχεύονται ἐπ' ἐμέ.

v. 1409. θρασύστομος. S. c. Th. 617. θρασυστόμοισι ἀνδράσι. Suppl. 212., Eur. Hecub. 1286. καὶ λίαν θρασυστομεῖ. Soph. Philoct. 385. καὶ λέγεις θρασυστομῶν. In MSS. Epistol. Librarii in Bibl. R. Par. Ep. Os. seu LXXVI. Αἰσχύλος δ' ἀποτρέπει λέγων, μὴ δεῖν τοὺς ἥσσους θρασυστομεῖν· ἀλλὰ καὶ Εὐριπίδης φασίν, ὡς οἱ μεγάλα πνέοντες.

v. 1417. ῥυσᾶς. ῥυσὸς *rugosus*, hinc de sene Aristoph. Plut. p. 28. ῥυσόν, μαδῶντα, νωδόν, et hinc de sordido, Theopompus ap. Athen. VI. p. 264. A. Διοπόπου πενέστου ῥυσσὰ βουλευτήρια. Eur. Suppl. 50. ῥυσά, rugosa. — Πασαμένα. Sic φάρμακα πασσαμένη Apoll. Rh. IV. v. 443., Theocrit. Idyll. B. 124. πάσσ' ἅμα. Hom. Il. Λ. 829. φάρμακα πάσσε. Aesch. Crom. 479.

v. 1427. ἐκφδὸν Θρηκίων. Alludere hic videtur poëta ad ἐκφδὰς Zamolxidis Thracum seu Getarum dei, de quibus passim Auctores.

v. 1436. ἔλακες — φονολιβεῖ οὐδ' ἀγγελίας ψευδεῖς λάκε, Eur. Iph. T. 461. ψεῦδος εἰς πόλιν λακεῖν, Soph. Antig. 1107.; ita ibi enim legendum, non λαχεῖν. Aristoph. Ran. p. 215. ὅστις ῥῆμα γενναῖον λάκοι, et Acharn. p. 391. τί λέλακες: Schol. λακεῖν ἐστι τὸ φωνεῖν cet. — φόνος non pro caede solum sed pro sanguine: S. c. Th. 44. καὶ θιγγ. χερσὶ ταυρ. φόνου. Hesych. φόνος ὁ διὰ σφαγῆς θάνατος ἢ αἷμα.

1392. περιστοιχίζω] — στιχίζω Aur. 1399. ψακάδι] ψεκάδι Aur. 1404. τρεπόντων] τρεπόντως V. Not. = ἐπισπένδειν] ἐπισπεύδειν Not. 1417. ῥυσᾶς] ῥυτᾶς. 1418. ὁρώμενον] ὁρό— V., ἀρώ— Scal., ὀρόμενον in Notis. 1423. τόδ'] τόγ' vel τότ' V. 1427. ληιμάτων] τελημάτων, mysteriorum, sacrificiorum Aur., λημάτων Scal., ἀημάτων Cant., Not. 1431. παρεσκευασμένης] — μένος Aur. — μένῳ Scal. 1437. λῖπος] λῖβος in Not., vel λίβοις Scal.

v. 1440. θέμιν. Eurip. Med. 208. τὰν Ζηνὸς ὁρκίαν θέμιν.

v. 1443. ἐλπὶς ἐμπατεῖν. ἐλπὶς pro metu ut 1008. — Theophr. de Lap. p. 406. ἔτι δὲ οἱ κναφεῖς ἐμπάττοντες εἰς τὰ ἱμάτια.

v. 1446. ἀσπὶς: metaphorice. Sic apud Aristot. Rhet. III. p. 125. οἷον εἰ ἡ φιάλη, ἀσπὶς Διονύσου, καὶ τὴν ἀσπίδα —. Id p. 158. οἷον ἡ ἀσπὶς φαμὲν, ἐστὶ φιάλη Ἄρεος

v. 1453. κύκνου δίκην. De cycnis canoris Oppian. K. B. p. 168. Synes. in Dione p. 54. A., Plato in Phaed. p. 124., Callim. II. in Del. 249. κύκνοι δὲ θεοῦ μέλποντες ἀοιδοὶ, in puerperio Latonae.

v. 1457. περιώδυνος. Sic περιώσιον, περιώκαλον, per περισσῶς ὅσιος cet.

v. 1458. δεμνιοτήρης: Hesych. δεμνιοτήρη πόνον, Αἰσχύλος Ἀγαμέμνονι.

v. 1461. φύλακος. φύλακες Dii reges et principes saepius dicti, item Custodes. Unde in nummis CUSTODES CONSERVATORES.

v. 1468. αἷμ' ἄνιπτον: Pollutae nempe manus homicidarum, quae proinde lotionibus aquae marinae aut fontanae expiari deberent. Choeph. 1055., Eurip. Iph. T. 1191. Ἁγνοῖς καθαρμοῖς πρῶτα νιν νίψαι θέλω

Πηγαῖσιν, ὑδάτων ἢ θαλασσίᾳ δρόσῳ.

quod περιῤῥαίνεσθαι etiam dicitur, ut in caede ab Achille facta Athen. II p. 43. ἀφ' ἧς οἱ Μιλήσιοι περιῤῥάνασθαί φασι τὸν ἥρωα ὅτε ἀπέκτανε cet. Hinc in expiationibus, Athen. IX. p. 410. B. ὕδωρ λαβὼν κάθαιρε cet. Euripidi saepe φόνον νίπτειν, *scelus expiare*, ut Iph. T. 1230. νίψω φόνον et 1337. et 1191. Sic Aeschyl. Eum. 287. μίασμα ἔκπλυτον, contra hic αἷμ' ἄνιπτον, *inexpiabile*. Vide Choeph. 70. et sqq. πόροι τε πάντες Vide notata ad S. c. Th. 688., Apoll. Rh. IV. 560. in ejusmodi expiatione αἷμ' ἀπονιψάμενος.

v. 1473. Ἑλένην cet. De Helena Eur. Orest. 1390. sqq. Καλλ. λίδας σκύμνου Δυσελένας, ξεστῶν περγάμων Ἀπολλωνίων Ἐρινὺν. Helena de se Eurip. Hel. 199. δι' ἐμὲ τὰν πολύκτονον, δι' ἐμὸν ὄνομα πολύπονον cet. Cf. supra v. 1465. Eur. Cycl. 180.

v. 1478. διφ. Τανταλίδαισιν. ἦλυθε Τανταλίδαις Eur. Orest. 814. Τανταλιδᾶν Iph. Taur. 200.

v. 1482. ἐκνόμως, cui opponitur ἔννομον Ch. 481., Suppl. 574.

1438. εὐπρέπειαν] ἐμπρέπει Aur. et in Not. αἰμ. ἐμπρέπει ἄριστον. 1443. φόβου] φόνον Aur., φόνου V. et in Not. 1444. ἐμὰς] ἐμᾶς Scal. 1455. ἐμοὶ δ' ἐπήγαμεν] ἣν ἐμοὶ ἐπήγαγεν Scal. 1456. εὐνῆς] εὐνὴν V. — χλιδῆς] χλιδὴν Aur. 1462. γυναικὸς] γυναῖκα Aur. V. 1467. τελείαν] τέλειον in Not. 1468. ἐκηνθίσω] ἐκήνθισεν *defloravit*, Aur., ἐκήντισεν δ' οἱ V., f. ἀπηνθίσω in Notis. — αἷμ'] ἔριν Scal. 1470. ἐρίδματος] —δμαντός Scal. 1476. ἀξύστατον] ἀλάστατον V. 1480. ἐμοὶ] ἐμῇ Aur., in Notis.

Orpheus Argon. 59. ὁ δ' ὡς κλύειν ἔκνομον αὐδήν. Aristoph. Plut. p. 90. λέγεις ἐρῶντ' ἄνθρωπον ἐκνομώτατα, *amantem impense.*

v. 1485. τριπάχυιον. Vid. S. c. Th. 750. de poena in tertiam generationem et Pers. 820. τριτοσπόρῳ γενῇ.

v. 1487. αἱματολοιχὸς· κοάλεμον αἱματοπότην Aristoph. Equit. p. 298.

v. 1492. ἀτηρᾶς. Eurip. Androm. 353. ἀτηρὸν κακόν. Hippolyt. 630. ἀτηρὸν εἰς δόμους κακόν.

v. 1495. 1496. Διὸς παναιτίου — τί γὰρ βροτ. Arist. II. in Jov. T. 1. p. 12. ἔστιν οὖν πάντων δὴ τῶν ὄντων Ζεὺς αἴτιός τε καὶ δημιουργὸς καὶ διὰ τοῦτον ἅπαντα γίνεται ὅ τά τε οὐράνια καὶ ὅσα ἐπίγεια. — Cf. Suppl. 831. τί δ' ἄνευ σέθεν θνατοῖς τέλειόν ἐστιν.

v. 1501. ἀράχνης ἐν ὑφ. ἀραχνουφεῖς ὡς ὑπὸ ἀράχνης ὑφασμένος Hesych.

v. 1505. ἀμφιτόμῳ βελέμνῳ: bipenni. Soph. El. 488. ἀμφήκης γένος, de qua voce v. Prom. 691. et 1043. Supr. 1158. ἀμφήκει δορὶ: Eur. Hippol. 1375. ἀμφιτόμου λόγχας. De eadem Agamemnonis caede Eur. El. 164. ξίφεσι δ' ἀμφιτόμοις. Hinc de Demetrio quodam histrione Tragico observat Hesychius, cum Agamemnonis securi juxta plerosque percussi mortem egisse: Δημήτριος τραγῳδῶν ὑποκριτὴς καὶ ἴσως ὑπεκρίθη τὸν Ἀγαμέμνονος θάνατον πελέκει (non πελέκῃ) κατὰ πολλοὺς γενόμενον.

v. 1509. φανταζόμενος. μηδὲ φαντάζου Eurip. Androm. 876., *neque haec imagineris*, immo, *neque appareas*, *ne videaris*. Ad quem locum Euripidis respexit Hesychius φαντάζου δόμων, φαίνου. Φαντάζομαι pro συκοφαντοῦμαι Hesych. nempe ubi respicit ad locum Aristoph. p. 411. Δικαιόπολι — φαντάζομαι, Sch. ἀντὶ τοῦ συκοφαντοῦμαι. Eurip. Phoen. ἐν τρίβῳ φαντάζεται, Interpres, *in sententia cogitabundus vagetur*, immo, in via conspicitur. Discrimen inter φάντασμα et ἐνύπνιον notant Peripathetici, quod alius dicatur de viso, quod quis scit esse insomnium, ἐνύπνιον de viso quod non putet quamquam viderit esse insomnium: Michael. Ephes. in Aristot. π. ἐνυπνίων p. 142. ἐνύπνιον, ὅταν δὲ ὁρῶν τις μὴ ἐννοῇ ὅτι ὅπερ ὁρᾷ ἐνύπνιόν ἐστιν· ὅταν δὲ ὁρῶν δύνηται ἐννοεῖν, ὅτι τὸ ὁρώμενον ἐνύπνιόν ἐστι, ἤδη δὲ τοῦτο φάντασμα, ἐνύπνιον δὲ οὐδαμῶς.

v. 1511. θοινατῆρος. θοινᾶσθαι pro εὐωχεῖσθαι, item explere desiderium, ut apud Athen. XII. p. 522. E. de Tarentinis ἐθοι-

---

1482. σταθεὶς ἐκνόμως] σταθῆς ἔκνομον Aur. 1483. νῦν δ'] — γ' Aur. 1487. αἱματολοιχὸς] αἱματόλοιχος Aur. — αἱματόλοιγος V. 1488. νείρει] ἦρι vel νειρῇ V., νείκει Scal., νείρῃ Not. 1489. ἄχος] ἄγος Aur., sic in Not. 1504. ἀνελεύθερον] —θέρου Aur. 1507. ἐπιλεχθῆς] —λεχθεὶς Scal., —λεχθῇς Aur. 1513. νεαροῖς] f. νεκροῖς (non opus).

νᾶτο ταῖς ἐπιϑυμίαις τὴν τῶν ἀϑροισϑέντων ὥραν. Cas. Animadv. 836. Sicut ἐνσχεῖσϑαι et ἑστιᾶσϑαι simpliciter, *explere desiderium alicujus rei*, sic hoc loco ϑοινᾶσϑαι τὴν ὥραν pro libidinem explere.

v. 1516. συλλήπτωρ. Eurip. Iph. T. 95. σὺ γάρ μοι τοῦδε συλλήπτωρ πόνου. Idem Orest. 1232. σὺ δ' ἡμῖν τοῦδε συλλήπτωρ γενοῦ. Med 945. Συλλήψομαι δὲ τοῦδε σοι κἀγὼ πόνου. Ion. 331. μοι ξυλλάβῃ. Aristoph. Equit. p. 299. χὼ ϑεὸς ξυλλήψεται. Plato Phaed. p. 120. ὁ δεδεμένος ξυλλήπτωρ εἴη τῷ δεδέσϑαι.

v. 1520. πάχνα. Prom. 25. πάχνην ϑ' ἑῶαν. Choeph. πένϑεσι παχνουμένη. Apoll. Rhod. II. 740. ἀργινόεσσαν ἀεὶ περιστέτροφε πάχνην. Callim H. in Dian. 125. κτήνεα λοιμὸς καταβόσκεται, ἔργα δὲ πάχνη.

v. 1535. ἀνάξια δράσας. Supra 1439., Choeph. 310, 397. Infr. 1573. — Aristot. Nicom. V. c. V. 40. δοκεῖ δέ τισι καὶ τὸ ἀντιπεπονϑὸς εἶναι ἁπλῶς δίκαιον· ὥσπερ οἱ Πυϑαγόρειοι ἔφασαν· ὡρίζοντο γὰρ ἁπλῶς τὸ δίκαιον, τὸ ἀντιπεπονϑὸς ἄλλῳ· τὸ ἀντιπεπονϑὸς δὲ οὐκ ἐφαρμόττει, οὐδ' ἐπὶ τὸ νόμιμον, οὐδὲ ἐπὶ τὸ διανεμητικὸν δίκαιον: Vid. Eustrath. Comment. p. 67. 6. Unde Plato docet l. IX. Legg. p. 870. E. non solum homicidas apud inferos puniri sed huc reversos eadem pati quae fecerint, καὶ πάλιν ἀφικομένοις δεῦρο ἀναγκαῖον εἶναι τὴν κατὰ φύσιν δίκην ἐκτίσαι, τὴν τοῦ παϑόντος· ἅπερ αὐτὸς ἔδρασεν, ὑπ' ἄλλου τοιαύτῃ μοίρᾳ τελευτῆσαι τὸν τότε βίον. Idem eod. lib. p. 872. E. cognati sanguinis rei et patris aut matris interfecti talionis lege vindicandi, a Justitia Dei vindice tantum, καὶ ἔταξεν ἄρα δράσαντι τι τοιοῦτον παϑεῖν ταῦτα ἀναγκαίως ἅπερ ἔδρασε, ut qui patrem aut matrem occidit a propriis aliquando liberis occidatur. Mox et p. 873. A. τοῦ γὰρ κοινοῦ μιανϑέντος αἵματος οὐκ εἶναι κάϑαρσιν ἄλλην, οὐδὲ ἔκπλυτον ἐϑέλειν γίγνεσϑαι τὸ μιανϑὲν πρὶν φόνῳ φόνον ὁμοίῳ ὅμοιον. Vide Paraphr. Nicom. Aristot. ab Heins. edit. l. V. c. VI. p. 369. οἱ δὲ Πυϑαγόρειοι ἔλεγον δίκαιον εἶναι τὸ ἀντιπεπονϑὸς, τὸ αὐτὰ πάσχειν ἃ ποιεῖ τις.

v. 1540. εὐπάλαμνον. Aristoph. Equit. p. 319. τέκτονες εὐπαλάμων ὕμνων.

v. 1543. ψεκάς. Anacr. Od. IX. πνέεις τε καὶ ψεκάζεις. Aristot. Rhetor. III. p. 138. λύκῳ (al. λύχνῳ) ψακαζομένῳ — ubi leg. ψεκαζομένῳ.

v. 1548. δροίτας — χαμεύναν. Nicand. Alex. p. 160. ἐν δροίτῃ

1516. πῶ; πῷ] πῶς, πῶς Aur. 1518. βιάζεται] στάζεται Aur. 1521. πάχνα κουροβόρῳ] πάχνων κουριβόρων Aur., πάχναν κουροβόρον in Not. 1522. οὐδὲ] f. ᾧ δὲ Not. 1535. τ' Ἰφ] δ' — Aur. 1538. ἤρξεν] ἔρξεν, 1540. εὐπ. μερ., ὅπα] tolle distinct. μερ. ὅπα Not. 1543. ψεκὰς δὲ λήγει] ψεκάδα λυγρὴν Aur. V. 1544. δίκη] δίκην Aur., in Not. 1545. μοῖρα] μοίρας Aur.

δροίτῃ Sch. ἐν πυέλῳ. Vid. Ch. 999. et Eum. 676. In Arcadio Grammatico MSS. Bibl. Reg. δροίτη, ἡ πύελος. Eustath. Odyss. M. p. 1726. lin. 11. καὶ δρύτη δέ φασι, πύελος κυρίως ἡ ξυλίνη ὡς ἀπὸ δρυός· ἧς ἡ χρῆσις καὶ παρ' Αἰσχύλῳ ἐν 'Αγαμέμνονι. E quo loco liquet legisse illum δρύτας pro δροίτας, ut Choeph. 999. δρύτης. — χαμεύναν: Theocrit. Id. IV. 33. στορέσαντο χαμεύναν. Nicand. Ther. p. 3. αὐτοπόνοιο χαμευνάδος: Schol. παρὰ δὲ 'Αττικαῖς χαμευνάδες λέγονται μικρὰ κλινίδια. Lycophr. p. 169. ἐγὼ δὲ δροίτης ἄγχι κείσομαι πέδῳ· Schol. δροίτη κυρίως ἡ ξύλινος πύελος ἤτοι σκάφη· νῦν δὲ ἡ πύελος. Id. p. 138. χαμευνάδας — εὐνάς, p. 58. *meretricis* et p. 39. Χαμαίστρωτα e papyro Aegyptia, Philo de vit. Contempl. p. 900. A., Hephaestion. ἐγχειρίδ. p. 4.

Σοὶ ναιοῦσ' ὑποφῆται ἀνιπτόποδες χαμαιεῦναι
et 'Εδμέναι οἷα χαμαιευνάδες αἰὲν ἐδοῦσιν.

v. 1563. ἐξ οἴκων. Auratus ἐξοίκων. Aristides Or. in Smyrn. p. 106. θυμηδίαι δὲ — οὐδεμία ἐξοικεῖ, *nulla abest.* 'Εξοίκισις, colonia aut coloniorum ejectio, Plat. Legg. IV. p. 704. C.

v. 1567. πόρθμευμ'. S. c. Th. ὃς αἰὲν δι' 'Αχερ. et Pers. 940., unde scilicet Acheronti nomen (ab ἀχέων) juxta Grammaticos: Schol. Apoll. Rh. II. 352. παραῤῥεῖ δὲ αὐτὴν (Mariand. regionem) ὁ 'Αχέρων ποταμός. 'Αχέρων δὲ παρὰ τὰ ἄχεα εἴρηται. Incerti apud Stob. Exc. Gr. p. 165. de Rer. Nat. 'Αχέρων ἄχεα πορθμεύων βροτοῖς. Ibid. Melanippid. in Proserp. καλεῖται δ' ἐν κόλποισι γαιᾶς ἄχεα προχέων 'Αχέρων. Incerti ibid. μυρίαις πηγαῖς δακρύων 'Αχέρων ἀχέων τε βρύει.

v. 1573. παθ. τίσις τίσιν τίκτει Scal.

v. 1575. κεκόλληται. Philemon apud Stob. Fl. Tit. LXXXI. p. 341. Gr. Εὔκαιρος εἰς τὰ σπλάγχνα κολληθεὶς φίλων.

v. 1578. Πλεισθενιδῶν. Plisthenis ut Atrei filii ex uxore Cleola meminit Schol. Eur. Or. p. 117. καὶ 'Ατρεὺς μὲν Κλεόλαν τὴν Δίαντος ἀγαγόμενος ἔσχε Πλεισθένη τὸ σῶμα ἀσθενῆ. Mox νέος δὲ τελευτῶν ὁ Πλεισθένης καταλείπει τῷ πατρὶ τοὺς παῖδας.

v. 1582. αὐθένταισιν. Eum. 212. αὐθέντης φόνος. Eur. Androm. 172. αὐθέντου: Schol. τουτέστι φονέως τοῦ δι' αὐτοῦ ἱέναι τὸ ξίφος. Priscis Graecis αὐθέντης dictus de spontaneo sui aut alterius

---

1556. ἐπιτύμβιος] — βιον. 1557. αἶνος] αἶνον in Not. 1559. φρενῶν] φρένας. 1560. λέγειν] μέλειν Aur. 1563. ἐξ οἴκων] ἐξοίκων Aur. Not. 1564. 'Ιφιγένειαν] 'Ιφιγενείας Aur., ἀλλ' 'Ιφιγένεια νιν. ἀσπ. in Not. 1571. φέρει φέροντ'] φθείρει vel φθείρειν φθείροντα A. Voss. — ἐκτίνει — καίνων] ἐκάνη κανὼν, a καίνω. 1575. προσάψαι] προάψαν in Not. 1576. ἐνέβη] ἐνέβης Cant. 1577. χρησμόν] l. χρησμὸς Not. 1580. δύσλητα] f. δύσληπτα — ὁ δὲ] ὃ Aur., ὃ δὲ vel τὸ δὲ in Not.

homicida. Postea de domino usurpatur, unde Galeno alicubi seu Demetrio de Protag. p. 703. T. X. ὁ κράτιστος καὶ ἅγιος ἡμῶν αὐθέντης καὶ βασιλεύς, de Imperatore. Eurip. Suppl. ὅπου γε δῆμος αὐθέντης χθόνος Apoll. Rh. II. p. 756. Αὐθένται Ἀμύκοιο: Schol. αὐθέντης δὲ λέγεται ὁ ἐξ ἑαυτοῦ ἐπί τινος φόνον ἱέμενος οἷον αὐτοέντης τις ὤν. Thom. Mag. αὐθεντία δὲ παρ' οὐδενὶ τῶν δοκίμων ῥητόρων εὕρηται ἐπὶ τοῦ τῆς δεσποτείας ὀνόματος· εἰ καὶ Συνέσιος λέγει· τὸ γὰρ αὐθέντης οἱ παλαιοὶ ἐπὶ τοῦ φόνεως τάττουσιν· Ἡρόδοτος ἐν τῇ πρώτῃ· μήτε θυγατρί τῇ σῇ, μήτε αὐτῷ σοι εἴην αὐθέντης.

v. 1594. ἀπόχρη μοι. Hinc ἀποχρόντως *sufficienter*, *satis* apud Platon. VII. Legg. p. 804. A. τὰ μὲν εἰρημένα ἀποχρόντως νομίζειν εἰρῆσθαι. Vocis ἀπόχρη usus Demosth. Mid. p. 390. A. ἀλλ' οὐκ ἀπόχρη, *sed non opus est*. Aristoph. Avib. p. 614. Ἐμοὶ μὲν ἀπόχρη ταῦτα καὶ ψηφίζομαι Athen. VII. p. 308. C. εἷς ἐγὼν ἀποχρέω. Casaub. ἀποχρέω nisi Dorum dialecto adscribamus; contra Hellenismum videtur usurpatum pro *sufficio*, sed in quo errare Casaubonum liquet cum in hoc Aeschyli loco, tum Aristophanis allato. Vide supra Agam. 174. 175.

v. 1596. προστρόπαιος. Eurip. Heraclid. 1015. τὸν προστρόπαιον. Clem. Alex. Protrept. p. 16. B. Ἐριννύας καὶ τὰς Εὐμενίδας παλαμναίους τε καὶ προστροπαίους. — Τὸ προστρόπαιον, piaculum, Antiph. Or. IX. p. 69. οὐδενὶ οὐδὲν προστρόπαιον, Id. Or. X. p 72. δεινοὺς ἀλιτηρίους ἕξομεν τοὺς τῶν ἀποθανόντων προστροπαίους. Andoc. Or. XIII. p. 87. ὅτε γὰρ ἀποκτείνας, τοῦ θανόντος οὐδὲν ἧσσον τοῖς αἰτίοις προστρόπαιόν ἐστιν. — Προστροπαὶ sacra et supplicationes ad placandos caesorum manes, Plut. de ser. num vind. ὡς ἱερὸν ἄνδρα τῶν Μουσῶν ἀνῃρηκὼς εἶτα χρησάμενος λιταῖς τισι καὶ προστροπαῖς. Sic προστρόπαιοι defuncti manes seu ἀλάστορες caedis vindicis. Dio XLII. καὶ ἐκ τούτου προστρόπαιον καὶ ἑαυτοῖς καὶ τῇ Αἰγύπτῳ πάσῃ —. Προστρόπαιοι etiam scelerati, criminum auctores.

v. 1603. χερῶν ἄκρους κτένας: Qualia ἀκρωτηριάσματα et ἐξάργματα, item τόμια et Platoni Legg. 912. E. ἀκρωτήρια. V. Choeph. 437., Hesychius κτένας, τοὺς τῶν χερῶν καρποὺς τε καὶ τῶν ποδῶν, καὶ τὰ στήθη.

v. 1605. ἄσημα: partim pro ἄγνωστα ut hoc loco et Eurip. Hippol. 269. ἄσημα δ' ἡμῖν nempe pro ἄσημον ut ibidem 370 et Alcest. 522. Ἄσημα quandoque pro infaustis et irritis auguriis ut Soph. Antig. 1223. et ἄσημος ibid. v. 1017. et ἀσήμων μαντευμάτων, 1027.

1583. τε μ.] δὲ μ. Aur. 1584. δ' ἀλληλοφόνους] κ' ἀλληλ. 1588. ἄχη] ἄγη Aur. Not. 1591. ἐκτίνοντα] ἐκτινόντα Aur. 1596. ἑστίας] ἑστίαν Aur. 1597. εὕρετ'] εἵρετο Aur., ἤρετο V. 1602. παιδίων] παιδείων Scal. 1605. αὐτῶν] αὐτὸς Aur.

v. 1606. ἄσωτον. Scal. βλαβερὰν. Soph. Aj. 190. ἀσώτου Σισυφιδᾶν γενεᾶς: Schol. τῆς ἐξώλους καὶ σώζεσθαι μὴ δυναμένης.

v. 1609. ἄφερτον. Ch. 440. ἄφερτος et Ch. 467. Ceterum ad h. et seqq. vs. nota haec: Leg. ἐμῶν: Hom. Il. O. 11. αἷμ' ἐμέων, Eustath. πόλις ἔμ. περὶ ἣν ὁ Θυέστης ἤμεσε φαγὼν ἐξ ἐπιβουλῆς Ἀτρέως τὰ οἰκεῖα τέκνα, ἡ ἱστορία φασί. Schol. Soph. ad Aj. 1315. μητρὸς ἐξέφυς Κρήσσης, Schol. ἡ ἱστορία ἐν ταῖς Κρήσσαις τοῦ Εὐριπίδου ὅτι διαφθαρεῖσαν αὐτὴν λάθρα ὑπὸ θεράποντος ὁ πατὴρ Ναυπλίῳ παρέδωκεν ἐντειλάμενος ἀποποντῶσαι· ὁ δ' οὐκ ἐποίησεν, ἀλλ' ἐνεγγύησε Πλεισθένει.

v. 1615. ῥαφεὺς. LXX. Exod. XXVII. 16. βύσσου κεκλωσμένης τῇ ποικιλίᾳ τοῦ ῥαφιδευτοῦ.

v. 1636. Σὺ ταῦτα φ. νερτ. πρ. Praeclarus locus de diverso ordine remigum uno inferiori, alio superiori seu medio dicto ζυγίτων. — Qua de re vide Aristoph. Ran. p. 262., Schol. ibidem καὶ προσκαρδεῖν γε τὸ στόμα τῷ θαλαμ. —

v. 1630. νήστιδες. Supr. 1026. νῆστιν νόσον, Ch. νῆστις λιμός v. 248., Prom. 601. νήστισιν αἰκίαις. Supra 201.

v. 1632. ἰατρομάντεις. ἰατρόμαντις Eum. 62., Suppl. 271.

v. 1633. πρὸς κέντρα μὴ λάκτιζε. Prom. 323. πρὸς κέντρα —. Pindar. Pyth. II. 215. ποτὶ κέντρον δέ τοι λακτιζέμεν. Eurip. Bacch. 794. πρὸς κέντρα λακτίζοιμι θνητὸς ὢν θεῷ. Eurip. Iph. T. 1396. πρὸς κῦμα λακτίζοντες. Eurip. in Delial. ap. Stob. Flor. Exc. Gr. p. 19. πρὸς κέντρα μὴ λάκτιζε τοῖς κρατοῦσι. — Πήσας: Joseph. Ἀρχ. p. 323. F. ἃ πήσονται, *quae patientur.*

v. 1635. οἰκουρὸς: Οἰκουρὶς supr. 1234. οἰκουροῦντα supr. 618. Eur. Herc. Fur. 45. τροφὸν τέκνων οἰκουρὸν. Idem Hec. 1277. de hac ipsa Clytaemnestra οἰκουρὸς πικρά. Sophocl. ἐν Πηλεῖ apud Clem. Alex. Strom. VI. p. 625. Πηλέα τὸν Αἰάκειον οἰκουρὸς μόνη. Quae nempe propria mulierum sors, Aelian. H. An. 1. XV. οἱ δὲ θ. κυσσ. ἕως μὲν ἄῤῥενα δρῶσι προασπίζονται ὡς ἂν εἴποις μένουσιν ἔνδον καὶ τὸ τῆς οἰκουρίας φυλάττουσι σχῆμα. — Οἰκούρημα Eur. Hippol. 787., Heracl. 700., Soph. Phil. 881. ἄπιστον οἰκούρημα. — Οἴκουροι et οἰκουρήματα dictae Atticis uxores seu mulieres quod earum propria et peculiaris dos domi sedere. Unde οἰκουρία iisdem Atticis de ea domus custodia seu intra domum mansione. Philo de Decol. p. 803. C. Θηλείαις δὲ οἰκουρία καὶ ἔνδον μόνη. Παρθένοις μὲν εἴσω κλισιάδων τὴν μεσαύλιον ὅρον πεποιημένοις· πλείαις δὲ γυναιξὶ τὴν αὔλιον. Soph. Oed. Col. 356. κατ' οἶκον οἰκουροῦσιν ὥστε

1608. ἂν] αὖ — ἀπὸ σφαγῆς ἐρῶν] ἀπὸ σφαγὴν ἐμῶν Aur., ἀποσαγὴν ἐμῶν Eustath. O. p. 1002. V.; Canter. ᾤμωζεν· ἀμπίπτει δ' ὑποσφαγῆς ἐρῶν, in Not. ἐμῶν, vomens, vid. Notas. 1635. ἅμα] ὅμως Aur.

καρθένοι. Clem. Al. Strom. IV. p. 494. A. αἱ γυναῖκες οὐδὲν ἐλάττων τῶν ἀῤῥένων καὶ οἰκουροι. Inde κατάκλειστοι dictae mulieris Atticis. Philo in Flaccum p. 977. E. γύνη κατακλείστη μηδὲ τῆς αὐλείου προερχομένη.

v. 1638. Ὀρφεῖ δὲ γλωσσ. Εἰ δὲ Ὀρφέως μοι γλῶττα, Eur. Alc. 357.

v. 1640. ὑλάγμασιν. Infra 1681. Sic ὑλακτεῖν Sophocl. El. 302. de Clytaemnestra, τοιαῦθ᾽ ὑλακτεῖ.

v. 1649. σειρασφόρον. Exstat ap. Pollucem VII. c. 5. Vide eundem 1. c. 10. p. 38. Supra v. 851. σειρασφόρος. Soph. El. 72. σειραῖον ἵππον: Schol. τὸν ἔξω τοῦ ζυγοῦ, τὸν δεξιόν. Pausan. VI. p. 362. ἑκατέρωθεν δὲ οἱ παρὰ τὸν ζυγόν, κατὰ μὲν τὰ δεξιὰ Κνακίας, ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ Σάμος; equorum jugalium nomina. Iidem σειρασφόροι equi dicti παράσειροι, Poll. 1. c. 5. p. 38. ubi male παράσυροι. Quo referendus locus Eurip. Orest. v. 1019. ποδὶ κηδοσ. παράσειρος, de Pylade afflicto Oreste punito.

v. 1650. δυςφιλῆς κότῳ. Flor. Christian. ad Aristoph. Vesp. p. 437. refert hunc Aeschyli versum, ἀλλ᾽ ὁ δυςφιλὴς σκότῳ cet. additque, male κότῳ legebatur ante correctionem Jos. Scaligeri, ubi σκότῳ pro tenebricoso carcere dictum est. Citat hoc ad Aristophanis locum:

Εἰ δὲ μὴν κίδαις παχείαις οὐδὲν ἀριστήσετε.

Flor. Christ. eo refert ibidem illud Pacuvii in Doloreste ex eodem Scaligero, tenebrica lacerabo fame clausam et fatigans actus distraham. Scalig. in Varron. R. R. p. 240.

v. 1659. λοχῖται. λοχίτης a λόχος, *turma*, *cohors*, quales λόχοι apud Laconas ἱερὸς λόχος. Orph. Argon. v. 43. ἠδ᾽ ὅσον Αἰγυπτίων ἱερὸν λόχον ἐξελόχευσε. Salmas. observat. ad J. Att. p. 135. ut plurimum λόχος decem hominum, quae est decuria, λόχος, in phalange quantaque 16, imo 32 militum et duplicatis λόχοις. Hactenus Salmasius. Hesychius λοχίτης, ἐνεδρευτὴς βασιλεύς, lege ἐνεδρευτὴς βασιλέως. Sic λοχήσας, *insidians*, ap. Thucyd. 1. p. 42., Pollux p. 45. fin. ἐνεδρεῦσαι, λόχον ὑφεῖναι, λοχῆσαι, ἐλλοχῆσαι. Id. 1. c. X. p. 31. de exercitu, μέρη δὲ αὐτοῦ, μυριοστίς, χιλιοστίς, πεντηκοστὶς, λόχος, δέκας, πεντάς. Et ἱεροὶ λόχοι apud Thebanos a Gorgida primum e 300 selectis viris instituti, Plutarch. Pelop., Eustath. ad Il. B. καὶ ἦσαν οὗτοι (οἱ γεννῆται) καθάπερ οἱ δημόται καὶ οἱ φράτορες, ἤδη καὶ οἱ πολῖται καὶ οἱ θιασῶται καὶ οἱ φολέται καὶ οἱ

1640. ἠπίοις] νηπίοις V. 1645. σαφῶς] σοφῆς Aur. Not. 1646. ἦ] ἦν Aur. 1648. πολιτῶν] vel τὸ λοιπὸν Scal. 1649. οὔτι] ὥστυ Aur. 1650. κριθῶντα] κριθιῶντα Not. Pollux. — δυςφιλὴς κότῳ] σκότῳ — δυςφιλεῖ σκότῳ Scal., Not. 1651. σφ᾽ ἐκόψεται] σ᾽ ἐκοψ. Aur., Not. 1653. σὺν] σῇ Aur. f. νιν γυνή. 1658. δοκεῖς] δοκεῖ Aur.

λοχῖται καὶ οἱ ἐθνῖται καὶ οἱ δαιτάλεῖς, νόμῳ τινι ἔχοντες κοινωνίαν. Choeph. 766. Εἰ ξὺν λοχίταις, εἴ τε καὶ μονοστιβῆ. Λοχῖται Athenis inter civitatis corpora, unde λόχοι ap. Aristot. Polit. V. c. VIII. καὶ ἀντιγρ. κατὰ φρατριὰς καὶ λόχους καὶ φυλὰς τιθέσθωσαν. Dion. Halic. 11. Antiqu. λόχον eundem facit cum φρατρίᾳ nempe φράτρια δὲ καὶ λόχος ἡ κουρία. Hinc Salmas. Obs. Att. p. 135. λόχους putat Aristoteli non δήμους sed quae aliis γένη. Ante λόχους Aristoteles cum δήμοις eosdem dixerat et λόχους φρατριῶν exponit quod per decurias dividerentur.

v. 1661. ἀναίνομαι. In versu incerto apud Themistium Or. XIII. de Pace ad Valentem p. 174.

'Ασάμην· οὐδ' αὐτὸς ἀναίνομαι.

Supra v. 592.

v. 1664. ἐξαμῆσαι πολλά. Sic Eurip. Cycl. 235. τὰ σπλαγχν' ἔφασκον ἐξαμήσασθαι βίᾳ. Aristoph. τοὺς πνεύμονας καὶ τ' ἄντερ' ἐξαμήσω, ut notat ibi Flor. Christ.

v. 1674. μέτειμι: *te ulciscar, persequar.* Μέτειμι pro *persequi. ulcisci*, ut Ch. 271., Eum. 231. 259. Verum Soph. El. 433. μέτει, Schol. ἀντὶ τοῦ κολακεύσεις. μετέρχομαι τὸ ὑπέρχομαι καὶ κολακεύω καὶ τὸ κολάζω: Schol. ibid. 433. εἰ γάρ μ' απώσῃ σὺν κακῷ μέτει πάλιν, h. e. nam si me nunc repudies, postea malo coacta sectaberis me, s. persequeris. Μέτειμι quandoque Atticis pro *consequi*, *frui*, ut μέτειμι τῆς πόλεως, *jure civitatis frui*, apud oratores Atticos, ut Demosth. adv. Eubulid. p. 536. A. et ibidem 538. C. μετὸν τῆς πόλεως, et Aeschines adv. Timarchum.

v. 1675. Ἐλπίδας. Ἐλπίδες passim num plurali Attici, ut Demosth. in Aphobum p. 560. A. πολλὰς ἐλπίδας ἔχω. Cf. Eur. Phoen. 399.

v. 1680. ἀλέκτωρ. Cf. Pindar. Ol. XII. p. 110. Quae ἀλέκτωρ

1662. ἐρούμεθα] αἱρούμεθα Aur. 1664. δύστηνον ὁ ἔρως] δυστήνων ἔρως Aur. Scal. 1665. ὕπαρχε] ὑπάρχει Scal. — ὑπάρχει· μήκεθ' αἱματώμεθα Aur., pro μηδὲν f. μηδέν'. 1666. στείχετε δ', οἱ γέροντες, πρὸς δομ. περπ. τούςδε] στείχεθ' Scal., scil. στείχεθ' οἱ γέροντες εἴσω π. δ. π. τ., — στείχεθ' οἴδε δ' οἱ γέροντες — Aur., — στείχετε δ' οἱ γέροντες οἴδε V. — τούςδε om. Aur., Not. 1667. ἔρξαντα καιρὸν] πράξαντας V., κραίνειν Aur.; pro καιρὸν in Notis κραίνειν ut Aur. 1668. δέ τοι — γένοιτο] τῷ Aur. δέοιτο vel μέλοιτο Aur. 1671. μοι] μὴ Aur. 1672. δαίμονας] δαίμονος (247) — Ch. 511. δαίμονος πειρώμενος. 1673. γνώμης δ' ἁμαρτῆτον κρατοῦντα] γνώμης ἁμαρτικὸς κρατοῦντας λοιδορῇ Aur. — ἁμαρτητὸν vel δάμαρτα Scal., — τ' ἁμαρτεῖν τὸν κρατοῦντα δύςφορον in Notis. — ἥμαρτεν ὃς κρατοῦντας λοιδορεῖ vel τὸν κρατοῦντα λοιδορεῖς V. 1674. προσσαίνειν] Sic Aur.; Prom. 834. 1677. φεύγοντας ἄνδρας] φεύγοντος ἀνδρὸς Aur. 1680. ὥσπερ] ὥστε Scal.

vel ἀλεκτρύων tam de gallo quam de gallina; vide Schol. Aristoph. Nub. p. 166. et 173., et Hesychium. Quamquam ἀλεκτρύαινα *gallina* eidem Aristophani Nub. p. 166.

v. 1681. κροτιμήσης — ὑλαγμάτων. Demosth. 11. adv. Aphobum p. 559. B. κροτηγιμημένον, et adv. Pantaen. p. 639. B. κροταιμῶσαι ζητεῖς. — Sic ὑλάγματα de sacerdotum Cybeles clamoribus.

1681. Addit ἐγὼ Schol. ad ὑλαγμάτων. 1682. Post καὶ σὺ Scal. καντ' εὖ. — Ad δωμάτων add. καλῶς Aur., Not.

AESCHYLI AGAMEMNON.

LIBER MANU ISAACI CASAUBONI EXARATUS.

(EX FAEHS. SYLL.)

v. 13. ἐπισκοπουμένην quidam legunt.

v. 14. φόβος γάρ. Si construas γάρ, sensus sive oratio erit semper suspensa nec habebit redditionem, erit ἀνανταπόδοτον; si relinquas, sensus erit perfectus. Est autem γὰρ stilus tragicus, multa n. tragici admittunt et immiscent carminibus suis vocabula, quae in aliis poëtis non inveneris. Vel potes legere ἄρ' per pleonasmum, ut saepe fit apud poëtas.

v. 18. συμφορὰ ex usu, ut *valetudo* apud Latinos, in malam partem accipitur, hic in bonam.

v. 14. παραστατεῖν. proprie vocabulum castrense.

v. 16. μινύρεσθαι· intra dentes canere more eorum, qui sunt cogitabundi. minurire etiam de avibus dicitur.

v. 27. ἀνατέλλειν pr. de stellis, quae repente adscendunt supra horizontem hic de Clytaemnestra e lecto exsurgente.

v. 40. Hic chorus est admodum prolixus, nam senes convocati a Clytaemnestra inducuntur cantantes per vias, cum ad regiam ejus tenderent. Postea cum ad fores accessissent, tunc stantes cantarunt, quod est strophe et antistrophe, nam erat e regia majestate Clytaemnestrae, ut non statim admitterentur in domum, sed pauxillum ad fores exspectarent.

v. 50. ἄλγεσσι. Male. Casaub.

v. 65. διακναιομένης· vox poëtica.

v. 68. ὑποκλαίων minus quam δακρύων.

v. 73. ὑπολειφθέντες. Cum denotamus causam, quae dedit occasionem alicujus rei, utimur praepositione ὑπὸ, ut h. l. senectus est causa, quae occasionem dedit, quo minus senes irent ad bellum. Et possemus uti praepositione ὑπὸ hoc modo, λειφθέντες ὑπὸ τῆς παλαιᾶς σαρκὸς, ut dicitur λείπεται οὗτος ἐκείνου, il vaut bien moins que l'autre.

v. 79. Χώρα. Ἄρης significat vim et robur, qua re opus est ad bellum. Idem dixit in Suppl. Aeschyl. οὐκ ἔνεστιν Ἄρης. Χώρα hic significat *pectus*. Nam dum dicit hoc verbum, tangit pectus. Et hoc verbum χώρα designat multa, quando scil. quid volumus significare per verbum χώρα, designamus vel manu vel aliqua alia re.

Φυλλὰς arbores ita aptatae, ut folia umbram concilient trichora, vet. Latini vocant *trachillam*, a quo nomine credo derivatum nostrum Gallicum verbum *treille*, quod est proprie φυλλάς. Hic autem accipitur pro coma.

v. 83. Σὺ δὲ Τυνδάρεω. Senes Clytaemnestram compellant absentem. Quod est notandum, et videntur quasi praesentem interrogare, quid novi? etc. Ad nuntium rei laetae ignes et faces accendi solitae, ut vel ex hoc loco possumus colligere.

v. 87. Πυθοῖ a ἡ πυθὼ, οὖς. Graviter errant, qui legunt πειθοῖ. (In Cod. Casaub. fuit scriptum πειθοῖ, sed deletum est.)

Θυοσκινεῖς' verbum poëticum et Aeschyli. Alii legerunt θυοσκοεῖς, sed errant, nam ponitur θυοσκοεῖν apud Homerum pro verbo vaticinationis et hic significat θυοσκινεῖν sacra excitare.

Περίπεμπτα· vox Aeschyli, quam alibi non inveneris.

v. 93. Λαμπὰς hic ponitur vel pro cereo vel pro lucerna. Cum autem veteres nondum invenissent usum candelae, utebantur maxime oleo in lucernis, et hoc est, quod significatur his verbis, λαμπὰς φαρμασσομένη χρίσματος ἁγνοῦ μαλακαῖς etc.

v. 96. Πελάνῳ. Valde improprie utitur hoc vocabulo, nam πέλανος significat libum. Hic autem non *libum*, sed *oleum* intelligitur, quod Latini *pingue* vocant. Verum quia inungebant libum veteres pingui et oleo, hoc autem oleo poterant uti ad accendendum ignem, ideo posuit libum ipsum Aeschylus pro pingui materia.

v. 97. Τούτων λέξασ' ὅ, τι Cas.

v. 103. Τὴν θυμοβόρον λύπης φρένα. Hypallage pro λύπην φρενός. Ad margin. hypallage dura. vel legendum λύπην φρενός. Sed tamen nihil volo mutare.

v. 104. Κύριός ε. θρ. ὁ κρ. αἴ. ἀνδρῶν una serie, ut v. 86. Τί χρ. — ἀγγελίας et v. 93. Ἄλλη δ' — ἀνίσχει. Κύριός εἰμι, potis sum.

Κράτος hic augurium portendens victoriam.

v. 106. In contextu Ἐκτελέων. Casaubon. ad margin.:

Ἐντελέων virorum in magistratibus constitutorum.

Καταπνέει.

v. 107. Πειθὼ μ. ἀλκὰν σύμφυτος αἰὼν,

Ὅπως Ἀχ. δ. κρ. Ἑ. ἥβαν

Πέμπη ξ. δ. δίκας πράκτορι

Θούριος ὄ. Τ. ε. α. οἰ. βασιλεύς·

v. 108. Ἀλκὰν improprie dixit pro δύναμιν.

v. 110. Ἥβαν. Legendum potius videtur ἥβας et ita exponendum erit ταγὰν Ἑλλάδος ἥβας ductores pubis graecanicae.

v. 112. Πράκτορι pro εἰσπράκτορι.

v. 113. Ἀετὸς aquila candida.

v. 117. Ἴκταρ est atticum, quod usurpat Plato pro ἐγγύς.

v. 119. Παμπρέποις ἕδραισι

Βασκ. λ. ἐ φέρβοντο γένναν.

v. 121. Βλαβέντα ad γένναν refertur πρὸς τὸ σημαινόμενον, ut Homerus φίλε τέκνον.

v. 127. Aves ἀρχοὶ dicuntur principes, quae dant principium rei, latine, quae addicunt.

Diana offensa erat his aquilis, non quod leporem interfecerant, sed quod ipsam cum ipso foetu ante partum mactassent, nam Diana est benevola omnibus pullis avium et catulis ferarum.

v. 132. Est versus eleganter interpositus, ut: il en arrivera, ce qu'il plaira à Dieu.

v. 145. Ἀέπτοις.

v. 166. Τοῖςδ' ὁμόφωνον.

v. 173. Μάτας.

v. 185. Πάθει μάθος.

v. 208. Πρόμοισιν.

v. 218. Κακῶν; τι. κακῶν τι;

v. 224. Περιόργως ἐπιθυμεῖ Ἄρ= τεμις — Diana expetit praevehementi ira, quod Deus bene vortat. Cas.

v. 228. Τόθεν correxit ὅθεν.

v. 230. Φρονεῖν μετέγνω βροτοῖς. Sententia: unde consilium quamvis audax suscipiendi subit mortalium animos.

v. 237. Παρ' οὐδὲν αἰῶνα παρθένιόν τ'

Ἔθεντο. Iphigenia sacrificans haec verba proferebat πάτερ, πάτερ!

Κληδόνας sine jota subscr. Preces Iphigeniae et ominosas appellationes patris nihili et aetatem puellarem fecerunt.

v. 393. Μεγάλας δίκας.

v. 418. Τόδ' deletum et τόνδ' suprascr.

v. 422. Σιγᾶσ' scr. et additum σιγᾶς. Hic debet esse Genitivus. Itaque tollenda apostrophus, quae est in textu et σ finalis facienda, licet nempe esset participium, hic oporteret scribi σιγῶσα, non σιγᾶσα.

v. 423. Ἄδιστος ἀφεμένων ἰδεῖν. Heu! heu! domus et ejus ductores, heu torum et vestigia viro amica, dilecta Menelao. Adest Helena silentio multum honoranda, nullo convicio afficienda, suavissima, rumpendo ita ut videre ipsam possimus. Spectrum ejus desiderio autem absentis et trans mare jam vectae Helenae spectrum videbitur reginae loco regere domum, quamvis pulchri phasmatis, quod erat instar magnae statuae, displicuit gratia Menelao oculorum et inanitatibus peribat tota Venus.

Ἀφεμένων scil. ἡμῶν τῆς σιγῆς, ὅ ἐστιν ἀφισταμένων τοῦ σιγᾷν καὶ παῤῥησιαζομένων διὰ τὸ μὴ προςεῖναι τὴν δέσποιναν. Est

Genit. absolutus. Figmentum est poëtae inducentis domesticos Menelai et ipsum Menelaum existimantes post raptum Helenae eam adesse, quasi in ea domo spectrum Helenae versaretur. Simile quid Herodi et Claudio accidit.

v. 432. Πάρεισι δόξαι.

v. 441. Συνορμένοις deletum et scriptum συνόρμενον. Ad marginem συνορμένων. Universum autem e Graecia terra luctus cor premens in domibus singulorum civium versatur insigniter, multa igitur illis contingunt jecur, i. e. movent desiderium et iram.

v. 442. Δόμων correx. δόμοις.

v. 455. Γεμίζων — εὐθέτου. implens urnas — cinere bene composito gemunt cives.

Ἄνδρα laudantes quemque defunctorum, hunc quidem.

v. 474. Παλιντυχῆ mutatum in παλιντυχεῖ — ἀλκᾷ. infortunato vitae usu reddunt obscurum. Ubi autem illo reductus, nullum est robur excellentissimo bene audire, fulmen grave immittitur in oculos et periculosum.

v. 492. Ἐπεὶ ἀλλαγᾷ λόγους. in marg. ἀλαλαγᾷ, deinde orationem meditetur. Ἀλαλαγά. Apud veteres Graecos moris fuit in pugna clamandi et sonos quosdam emittendi, inter quos erat ἄλαλα, Inde clamor pugnae pro clamore exultationis.

v. 495. Sed cito exstincta, quam praedicat mulier, perit gloria, seu fama.

v. 531. Ἧκου subintellig. ἄν. Laetis oculis suscepissetis dudum ornatu regio regem post tam longum tempus.

Ἀντήλιοι. Ex hoc loco cognoscis, veteres Deorum statuas ad orientem convertere solitos, quod et nos Christiani observamus.

v. 555. Πεπληγμένος.

v. 558. Στύγος στρατῷ, quod deletum et in marg. adscriptum στρατοῦ. Qua de causa cives odio persequebantur exercitum?

v. 561. Ὧν νῦν. Adeo multa fuerunt, ut tuum illud libens usurpem sitque mihi res gratissima mors.

v. 568. Στύγος desolatio longe major.

v. 571. Ἐξ οὐρανοῦ γάρ. γὰρ deletum et emendatum δ' αὖ.

v. 608. Κοιμῶντες deletum et emendatum καίοντες.

v. 623. Ἄλλου πρὸς α. μ. — ἢ χαλκοῦ 'βαφάς. Formula, cum dicimus, nos aliquid nescire, orta forte, quod multa desiderantur ad temperamentum ferri.

v. 668. Ποιμένος κακοῦ στροβῷ. pastoris mali (gubernatoris) rotatione sive gubernaculo male administrato.

v. 675. Ναυστολοῦσα. Cas.

v. 680. Νεῶν navium nostrarum. Cas.

v. 699. Ἑλένα γ'. Cas.

v. 727. Ἀγάλακ= Τον ὁ πατὴρ φιλόμαστον. Ad marg.

v. 748. Λέγοιτ' ἄν. Ad marg.

v. 777. Νεαρὰ φάους κότον. Ad marg. σκότον.
v. 826. 'Ελπὶς προσῄει χειρός. ad marg. χεῖλος. Casaub.
v. 912. Τοιοῖςδε τοί νιν. ad marg. τοίοις σε. Casaub.
v. 993. Πρυμνησίων ξυνεμβόλοις. ad marg. ἐμβολαῖς. Casaub.
v. 995. Εὖθ' ὑπ' Ἴλιον. ad marg. ἐπ' Ἴλιον.
v. 1017. Κτησίων ὄκνος βαλών. Nominat. pro Genit. absoluto. Ignavia patris projiciens sive patre per ignaviam projiciente. Sensus: Ignavia, quae patris familias projiciens per fundam i. e. dilapidans id quod excellit inter opes, non ideo facit perire universam domum, etsi calamitate vehementer sit pressa, neque pater familias dilapidando fortunas suas omnes penitus evertit familiam, nam largitio e Ioue est magna et paupertatem extinxit ex reditibus annuis. At sanguinem, qui in terram cecidit etc.
v. 1014. Ἔπαισεν ἄφ. ἕρμα.
v. 1026. Τὸ δ' ἐπὶ γᾶν πεσόν γ' ἅπαξ. Cas.
v. 1063. Οὔτοι θυραίᾳ ad margin. dicit mollius.
Πάρα pro πάρεστι.
v. 1079. 'Εκοῦσ' ἀνάγκῃ τῇδε. Legendum videtur ἀνάγκης τῆςδε. ad marg.
v. 1092. Παρών. (παρόν.)
v. 1100. 'Ανδροσφάγιον ad margin. uno tenore script.
v. 1163. Τάδ' ἐπὶ φ.
v. 1208. Καὶ πῶς ἂν ὅρκος πῆμα γ. παγὲν
Παιώνιος γ. Nominat. absolut. pro Genitivo. et quomodo jusjurandum, quando firmum adhaeret malum, huic domui salutare fuerit?
v. 1227. Φροιμίοις εὐφημίοις. ad marg. *infaustis*.
v. 1390. Ἔπεσεν ἐπ'. ad margin.
v. 1394. Καλὸν in margine pro κακόν.
v. 1403. Γαῖα in marg. melius ex Casaub.
v. 1419 'Εδανόν. cum leni emendatione Cas. Hesych. notat, hanc vocem propriam esse Aeschyli.
v. 1432. Παρεσκευασμένον.
v. 1440. 'Εμπρέπει ἀνίερον ad margin.
v. 1444. 'Ακούεις. Quia nullum praecescit jusjurandum et ὅρκια accipere pro justa causa duriusculum sit, fortasse aliter exponendum et pro ἀκούεις legendum ἄκουσον? ut sit sensus: Audi jusjurandum, quo ego justitiam meam firmabo.
v. 1453. Ναυτικῶν.
v. 1457. Εὖνις pro εὐνῆς.
v. 1470. 'Απηνθίσω absorpsisti. 2. pers. a. 1. Med.
v. 1505. Κοίταν pro κατὰ κοίταν.
v. 1579. Χρησμός. Casaub.
v. 1585. Κτεάνων γε.
v. 1592. Μέλας Ἄρης. ὅς γε nempe ἀλάστωρ.
v. 1598. Forte ἑστίαν. in marg. ex Casaub.

v. 1650. Ἄρχειν τὸ λοιπὸν legit Jos. Scaliger, sed nostra lectio melior. Casaub.

v. 1666. Δυστήνων ὅ ἔρως.

v. 1669. Ἔρξαι χρῆν τάδε. Jos. Scaliger ἔρξαι χρῆν τάδ' ὡς. Et vox καιρὸς est corrupta.

v. 1670. Εἰ δέ τοι μόχθων. Ad marg. τι.

v. 1677. Μέτειμ' pro futuro, persequar.

Absolvit Js. Casaub. V. Kal. Mart. 1610.

Berolini, typis Trowitzschii et Filii.